

PAUL GOMA

JOURNAL 2004

12

I A N U A R I E

Joi 1 ianuarie 2004

Iată-ne și în 2004. Să ne fie mai bun decât 2003 - nici n-ar fi greu...

Vineri 2 ianuarie 2004

Ieri a nins toată ziua. Să ne înțelegem: a nins ca la Paris: la etajul IV se vedeau fulgii, ba chiar se depuneau și rămâneau o vreme pe verdeța florilor. Dar chiar dacă ajungeau (fulgii) pe trotuar, se topeau pe dată. Norocul copiilor: pe acoperișurile mașinilor se păstra ceva-ceva, cât să răcnească băieții, să țipe ascuțit (pleonasm) fetițele; ca fetițele: de spaima-plăcerii - care uite-așa de albă era ea!

Luni 5 ianuarie 2004

Am pus punct **Săptămânii Roșii** ("11 ian. 2003") - am dat-o pe internet. Același lucru cu **Jurnal 2003** [...]

Mărți 6 ianuarie 2004

Ca de obicei la început de an greșesc... anul, rămânând în cel trecut. Noroc cu ordinatorul: ștergi, corectezi, nu rămâne nici o urmă din ezitarea, greșeala cu pricina.

Așadar sântem în 2004. Peste două luni și ceva, în martie - în 15?, 16? - se vor face 60 ani (șaizeci!) de când am plecat în refugiu din Basarabia.

Aveam 9 ani, la plecarea de-acasă; de-acasarabia - în fapt: 8 ani și 5 luni. Ast-an voi împlini 69 ani - de viață.

Așa viață, mai zic și eu! Vorba ovreiului: Decât așa o viață, mai bine alta mai bună...

O viață (aproape) întreagă de fără-casă, de fără-țară. "Aproape", fiindcă am scăzut cei 9 ani, de la naștere până la refugiu. Nouă ani din care ar trebui să mai scad vreo cinci, perioada, nu doar a inocenței, ci a ignoranței totale, fiindcă nu aveam ținare de minte. Să zicem că *acasă* am petrecut patru ani - între 1940 și 1944 (martie, 15 sau 16 sau 17). Dar ce fel de 4 ani au fost aceia, când 3 și jumătate i-am petrecut ca orfan? De acord: încă de pe atunci (!) luam nenorocirile drept prilej-pretext de mândrie, marcă de noblețe (sic), "statutul" de orfănel îmi aducea numai avantaje, numai foloase - mai cu seamă în raporturile (ei, da: raporturile!) cu fetele-femeile.

Și trebuie să corectez, să revin la ce mai spuseseam-scriseseam:

Dacă memorie cursivă am început a avea din momentul canonadei antiaerienei rusești de sub sălciile imașului din Mana, înseamnă că asta se petrecuse după 22 iunie (probabil prin 10-15 iulie) 1941. Deci mi-au rămas, din copilăria-fericită-acasă (chiar fără tata, arestat în ianuarie 1941); 8 luni din 1941; 24 luni din 1942 și 1943;

plus 3 din 1944 total: 38 luni (voi fi socotit corect?) - deci: trei ani și două luni.

Așadar: viața mea normală (vreau să spun: viața mea *acasă*), conștientă, a durat trei ani și două luni.

Dar-însă-totuși, vorba cuiva: dacă din toate nefericirile (ex)trag câte un avantaj, de ce nu aș trage și din acesta - zicînd:

Trei ani și două luni am privit viața cu ochii deschiși; dar cât am adunat, supt, absorbit, pus-bine mi-a ajuns pentru *o viață* de povestaș. Și stai, că n-am cules pe hârtie chiar tot ce am (fost) înșământat.

Am citit undeva un dialog al lui Grigurcu cu cineva, în care spunea că în 1999 a călătorit pentru prima oară în Basarabia natală și și-a cunoscut față către față neamurile - ramura dinspre tată. După cum calcula el anii "absenței", reieșea că socotește începutul refugiului în 1940, nu în 1944, ca mine. Deduc: familia sa a reușit să treacă Prutul pe malul său drept în iunie 1940, dar nu s-a mai întors în Basarabia după 1941, să se re-așeze. De aceea socotea "absența" de 59 ani. Este adevărat: eu o iau "doar" din 1944, dar, iată: ne aflăm în 2004 și nu se întrevede perspectiva unei "călătorii", *acasă*. Câteva neamuri din Basarabia (tot dinspre tata) le-am văzut anul trecut, când nepoții Ionel Goma (fiul lui Ștefan Goma, vărul meu drept) și Andrei Dulgher, fiul Ninei, sora lui Ștefan, căsătorită Dulgher) m-au vizitat aici, la Paris, venind de la Londra.

Au oare asta s-a petrecut în 2003? Nu în 2002? Sânt incapabil să răspund (ah, memoria, memoria, cum îmi face ea feste). Oricum, voiam să spun: Grigurcu a fost la Soroca, la ai săi, și-a (re)văzut neamurile în 1999 (după 59 ani). Eu nu pot face un asemenea calcul: nici Ionel Goma, nici Andrei Dulgher nu erau născuți când pleasem în refugiu - în martie 1944. Aș fi putut s-o văd pe bunica Natalia Goma, mama tatei, prin 1960-61, dacă porcul de securist Livescu de la Lătești-Fetești mi-ar fi aprobat învoirea de 12 ore, cerută: aș fi întâlnit-o în Gara de Nord, de unde ea urma să ia trenul spre Chișinău, după două săptămâni petrecute în...- iată, nu mai știu unde erau atunci părinții mei: la Meșendorf? la Dacia? Cât l-am urât atunci - și în continuare, azi - pe porcul de câine, 'cotenentul Livescu! Și el mă ura - dar, spre deosebire de mine el putea să-mi facă rău; îmi și făcuse în repetate rânduri, începînd din ianuarie 1959, când mă bătuse la ei, la Securitatea din Fetești, apoi mă dăduse afară din spital. Și iar nu mai țin minte (hotărît: alzeihmerica, frățioare!, vorba unui personaj al lui Bogza - vorba mea, după "sisilica") care ticăloșie a fost întâi: nepermiterea de a o întâlni pe bunica - în Gara de Nord - (bătrâna a murit fără să apuce să mă vadă) - sau "permisia" la dracu,-n praznic, la... Constanța, în februarie (înghețase Marea Neagră, ca anul ăsta), când eu, de ani de zile tot cerusem să merg la părinți, în Ardeal...?

Să nu aibă pace nici în mormânt! Ronțai-l-ar viermii cei neadormiți!, că ticălos a fost Livescu, securistul bărăganic!

Și el dârz patriot, apărător al Republicii Populare Române împotriva dușmanilor ei - de republică vorbesc. Dacă ar mai trăi și l-ar încolți un gazetar, el ar pretinde că se purtase "uman" cu noi, că mint nerușinat cei care susțin-dușmănos - ca Goma, de pildă - că l-a răpit pe Davidescu din Bordușani, l-a dus cu IMS-ul în afara razei de 15 kilometri, pe undeva pe la Chioara, l-a bătut ore în șir, dimpreună cu milițienii de acolo, apoi l-a scos în câmp și i-a zis:

«Îți dau un minut (sau cinci?) avans - fugi! Dacă te prind, capeti condamnare pentru părăsire de domiciliu, dacă nu, scapi!»

Asta se petrecea într-o noapte, într-o iarnă... Și, minune-mare, Davidescu nu a fost prins de cel care-l căuta, pe câmp, cu IMS-ul, cu farul mobil... Venise drept la mine, plin de sânge și de noroi și cu o privire de nebun - atunci înțelesesem ceva-ceva din efectele torturilor la care fusese supus la Pitești - și, povestind ce i se (mai) întâmplase, începuse a plânge, bietul Fănel Davidescu, Dumnezeu să-l odihnească.

Miercuri 7 ianuarie 2004

N-am mai notat de multă vreme ce se petrece în Palestina. De lehamite; de greață; de neputință.

Pe de o parte: *faptele* - Israelul profită în continuare de dubla umbrelă americană: protecția "aliatului fidel" și de faptul că protectorul Israelului este ocupat până peste cap în alte părți cu instalarea democrației, a libertății, cu osebire în Irak (dar și în Afganistan, dar și în Iran, dar și în Pakistan...) și își continuă "opera" de ocupare a pământurilor palestinienilor, de ridicare a Zidului, de ucidere a "activiștilor", de dărâmare a caselor, a cartierelor băștinașilor;

Pe de alta, a *cuvintelor*. Am mai afirmat în câteva rânduri: de la o vreme - hai să spun, cam de prin 2000 - israelienii, dar și evreii din afara Israelului au sărăcit în cuvinte, li s-au împușinat în mod spectaculos și dramatic cuvintele, iar acestea, puține, câte le-au rămas s-au prefăcut, din cuvinte, în insulte, în acuzații - care de care mai prostească, mai nefondată. Pe tiparul, clasicizat în România: «tuberculoaso!», insultă-acuzație aiurea, formulată în panică, fiindcă... ne-tuberculoasa nu avea argumente - evreii apelează din ce în ce mai des, mai cu violență, mai isteric la: «antisemitule!», în toate împrejurările, în toate sosurile...

...Pe lângă celălalt calificativ: "fascist" - încă o dată: chiar dacă acum este folosit în lumea întreagă, "patria" lui nu este Italia, ci Franța, în două etape: prima: în 1936-1938, în timpul și după războiul din Spania, unde - așa cum au genial-intuit Orwell și Koestler (dar nu și Malraux, nu și Hemingway), agenții kominterniști - printre ei și oarecarele Valter Roman, "antistalinistul" celebru, cum a încercat să convingă și a reușit, cu românii noștri cei informați! fiul său iubit, altfel Petre - au fabricat măciuca verbală: "fascist". Pe care au folosit-o întâi comuniștii francezi și comuniștii refugiați în Franța, fie din Spania, fie din țările din Răsăritul Europei. Ființe rudimentare, comuniștii francezi; în plus (sic!), nestăpânind limba franceză nici când le era maternă, s-au folosit de "arma cuvântului unic" pentru a exprima toate frustrațiile, toate ofurile, toate resentimentele (cea de căpătâi fiind: eșecul instaurării în Spania, în Franța a bolșevismului). Au mers până acolo încât, chiar în timpul Ocupației Franței, pe invadatorul german l-au etichetat: "fascistul german" - și nimeni, în acel timp, nu a fost atent la limba cea de toate zilele, dacă se poate: corectă.

Komisarii de la Kremlin au dus la ei, în URSS, termenul. Acolo, în rusește, a fost "cooptat", rostit: "fașist" - comicăria face că așa se pronunță în original, în italiană, numai că și românii comuniști, după modelul fraților mai mari, sovietici, rosteau "fașist", și nu așa cum se scrie și se rostește în limba română: "fascist".

Purtat de agenți ca Ehrenburg, termenul a revenit în Franța, după război și a invadat discursul comuniștilor și al tovarășilor de drum.

“Fascist” (în Franța pronunțat : fasist”) a devenit... dopul” care astupa toate găurile de gândire, de locuție, de scris. Cineva care nu-i era pe plac “militantului comunist” - din pricină că era șchiop sau chel sau nu era de părerea lui sau îi regulase nevasta, în plus sforăia când dormea, îi puteau picioarele, devenea, cum altfel: “fasist”!

O vreme “termenul” și-a rărit frecvența, scoțind capul doar în perioade de “criză politică”: Revoluția din Ungaria, Zidul Berlinului, Rachetele lui Hrușciiov în Cuba... De la Intifada, în gura israelienilor și a evreilor “din afară” (românii culți s-ar repezi să explice: “Din diasporă!” și, pentru întâia oară în viața lor nu s-ar înșela) a re-devenit unul din cele două dopuri cu care încearcă să astupe găurile din ce în ce mai largite, mai amenințătoare ale Corăbiei bătând pavilion israelian.

Nu se poate să trec peste perla recentă a lui Bernard Kouchner care a vorbit nici mai mult nici mai puțin decât de “*fascism islamic*”! Francezii, chiar cei cultivați, respectuoși de adevărul istoric, de adevărul lingvistic nu au luat în seamă prestația lui Kouchner - care de prin ianuarie 2003, când războiul în Irak era iminent, nu se mai putea stăpâni în fața camerei de luat vederi, nici măcar să doar surâdă fototelegenic: de cum s-a declarat pro-american (ceea ce nu e un păcat, doamne ferește!) și i-a acuzat pe Chirac și pe Schröder de “complicitate cu Putin” - ceea ce este un neadevăr flagrant și o joasă calomnie - a devenit și el, ca mulți alți evrei: nu doar irațional, dar des-creierat (în sensul de origine: fără-cap, persoană care nu gândește); un prostalău de rând; și, din “Bernard”, simpaticul french-doktor, “umanistul” - cel care cărase o echipă de televiziune în Somalia, să-l filmeze pe el, ducând un sac de orez pe umăr - din zâmbăreț a devenit rânjitor, un ins cu privire tulbure, un nestăpânit, un isteric - și, să o spun de-a dreptul: dobitoc.

Se întâmplase ceva - înainte de Intifada și mai cu seamă înainte de războiul din Irak: tot ce spunea-scriau evreii, oricâte tâmpenii ar fi comis, rari erau *goi*-ii care să aibă curajul de a-i contră. Nici vorbă să le spună verde,-n față că spun prostii, măgării, calomnii. (Aproape) tot ce ieșea din gura ori de sub pana evreilor, vedete ale masmediei în Franța era considerat(ă) literă de evanghelie, “abaterile” sau măcar dubiile exprimate fiind pe loc taxate de “antisemitism”, cum altfel?

Dar din ianuarie-februarie 2003, “gâlceava” dintre evrei și goi s-a mutat pe alt teren - alăturat; războiul dintre USA și Irak. Din acel moment discursul evreilor s-a modificat: a devenit și mai sumar, și mai sărac-sărăcit - nu doar în argumente, ci în *cuvinte*. S-a simțit, a devenit clar că săriseră de cealaltă parte a... Zidului, trecând în defensivă.

De ce, în defensivă, doar nimeni nu-i ataca? Și încă: ei nu cunosc “poziția” mediană, cea de-la-mijloc?, unde se discută, se dezbate în mod civilizată, în care părțile nu sunt *adversari* - ci *parteneri*? Din păcate, răspunsul este nuanțat ardelenește: «Nu prea...»

Am mai consemnat această observație: de la Intifada, mai ales de la Irak, persoane întru totul simpatice, cultivate, fine în analizele lor - au devenit contrariul lor: antipatice, obtuze, grosolane, isterice în reacții și cu priviri tulburi, cu ochi injectați, dând “replaci”, fie disproportionat, fie de-a dreptul nejustificate. Exemplul cel mai trist:

Finkielkraut. Îl cunosc demult, am făcut cândva o emisiune la France Culture și, deși subiectul era **Din Calidor**, deși emisiunea se desfășura după articolul incriminator al lui Ed. Reichman din *Le Monde*, nici el, Finkielkraut, nici măcar supra-antipaticul încă de pe atunci, comunistul și l'humanitéistul Antoine Spire nu au observat - în carte, despre ea era vorba - vreo "adiere de antisemitism". Însă nu-l mai recunosc, de când a reizbucnit chestiune palestiniană - pe care el o rezolvă cu "argumentul demografic", desfășurat aproximativ astfel:

«Dar nu ne dăm seama ce catastrofă demografică se va petrece dacă li se va permite palestinienilor să se întoarcă în Israel? Ei sunt în jur de 3 milioane! Și cum există și o disproporție în privința natalității; fiindcă familiile israeliene au, în medie 2 copii, ale palestinienilor 7-8-9... Nu ne dăm seama ce va fi doar peste 5 ani?» - am mai spus-o? - bine am făcut, asta-i șarmul meu: repetarea.

Fiindcă nu contez pe normala capacitate a românilor de a "pătrunde" discursul lui Finkielkraut, explic: vasăzică: ocupantul, persecutorul, cel care-i alungase pe băștinași - aflați de 55 ani în lagăre din afara țării lor - nu permite (mă-nțelegi) întoarcerea palestinienilor în Palestina natală, pentru că... s-ar produce o "catastrofă demografică", nu altceva; și nu - încă o dată: altceva. Pe lângă faptul că are o murdară, o imorală judecată: "*băștinașii nu au dreptul la propriul pământ*", Finkielkraut mai și minte: israelienii, mai cu seamă coloniștii sunt campioni ai "demografiei": câte 4-5-6 copii de fiecare cuplu, *mama avînd sub 35 de ani!* Adevărat: nu ajung la 7-8-9 ca palestinienii, dar să se ia în seamă că peste jumătate dintre aceștia mor, victime ale incursiunilor vitejești ale israelienilor, combătînd din tancuri, elicoptere, avioane pe copiii-adolescenții înarmați cu pietre...

[Nu este vorba de simpatia față de arabi în general, față de palestinieni în special - care au lăsat o detestabilă amintire în sufletul românilor sub Ceaușescu, prin teroriștii militarizați, prin agresorii Monicăi Lovinescu din 18 noiembrie 1977, prin "teroriștii" inventați de Iliescu și de Roman, în decembrie 1989. Nu este vorba nici de faptul că "palestinienii sunt urâți" - ei, da; cam urâți, ar zice ardeleanul de serviciu, de parcă israelienii sunt mai frumoși!, ce să mai vorbim de arătoșenia noastră, a puilor de daci! - ci de adevăr, de justețe, într-un cuvânt: de morală. Da, mamituțe, căci morală, ea există, oricât ne-am strădui noi s-o ironizăm, s-o bășcăliim, s-o ignorăm, s-o încălcăm, ca ceva care ne încurcă, ne împiedecă în treburile noastre, în (de)mersul nostru tot-înainte-pe-culmi. Iar dacă de pildă românii noștri au dreptate când proclamă dreptul-istoric-moral al românilor asupra Transilvaniei; au dreptate când proclamă dreptul-istoric-moral al nostru, al românilor asupra Basarabiei, a Bucovinei de Nord, a Insulei Șerpilor așa, tot așa au și palestinienii dreptul-istoric-moral la propriul pământ, cel al Palestinei natale; au dreptul la țara lor, Palestina.]

După un obicei nesuferit, Finkielkraut se adresa celor cu care dezbătea (ne-evrei) la modul... implicativ, folosind persoana întâia plural, deci "amenințarea" (demografiei galopante) care stă, sabie a lui Damocles, deasupra capetelor *noastre, a nepalestinienilor!* Și, tot ca de obicei, neutraliză dintru început orice replică ne-ultrafiloisraeliană, prin crizele lui de isterie, de epilepsie (reale?, jucate?), acestea vrînd să avertizeze: «Nu mă contrariați: sunt bolnav, aș putea să vă mor aici, pe platou - și cum veți explica uciderea unui evreu, în direct?»

Firește, Finkielkraut este un soldat disciplinat al partidului (Likud). În acest timp ce face el, Likudul? Ce să facă: acuză toată lumea (pardon: doar Europa!) de “antisemitism”!

Ieri sau alaltăieri a fost dat publicității protestul Israelului față cu... “antisemitismul” Europei, mai ales al Consiliului European, cel care ar fi comandat sondajul de pe urma căruia reiese că statul reprezentînd cel mai mare pericol pentru pacea lumii ar fi Israelul!

Am mai scris despre asta.

Nu am scris însă că această acuzație - “rasistă și antisemită”, vorba pleonasmului legii franceze, este perdeaua de fum îndărătul căreia se ascunde un alt protest-interes’t (cel care, vorba turcului, poartă fes/t/ul): economic, acesta, dar tot cu implicații “antisemite” - din partea europenilor, “care sunt cu toții antisemiți” - de ce? Cum de ce: “fiindcă sunt antiamericani!”, așa a explicat o lumină a lumii, un fel de ministru al Comerțului israelian - după inteligența-i strălucind în priviri ai fi jurat că până mai an era încă locuitor al Buhuș’ului.

Despre ce este vorba? Despre o lege a Comunității Europene, sprijinită de o lege a ONU: mărfurile provenite din țări care nu respectă drepturile omului, mai ales produsele despre care se știe că au fost fabricate de categorii de cetățeni fără drepturi, fără apărare: copii, handicapați, semisclavi, membri ai unor minorități naționale persecutate - nu vor fi acceptate pe piețele țărilor civilizate. În trecut au fost boicotate articolele de sport - mingi, pantofi, tricouri etc - fabricate în Pakistan, în Indonezia, în India, în Birmania - pentru motivele amintite.

Or, pe piața europeană - deocamdată de Europa se ocupă Consiliul Europei, nu? - există legume, fructe, conserve care *nu* sunt identificate a fi *produse de israelieni*, în teritoriul recunoscut de ONU al Israelului; ba există probe că acestea provin din Teritoriile Ocupate ale Palestinei, *produse de palestinieni* - dar, cum aceștia, de la Intifada, sunt închiși, consemnați, nu mai pot avea relații comerciale decât cu... Israelul, sunt etichetate-comercializate de israelieni - ca israeliene!

Însă această ocolire a legilor nu ar fi suficientă pentru Israel - care a obținut, mai demult, foarte importante derogări, chiar scutiri vamale (de care nu se bucură nici un alt stat al lumii, fie el și european - or Israelul este stat asiatic/), în virtutea... culpabilității generale a ne-evreilor față de evrei. Or până de curând beneficiaseră de scutiri, de taxe vamale diminuate și produsele palestinieni - stat recunoscut de Comunitatea Europeană, dar nu de Israel - *comercializate de... Israel*.

Ce argumente puteau produce israelienii - decât:

“Măsuri fasciste”! “Decrete antisemite!”

Nu spuneam că evreilor le-a secat Cuvântul?

[...]

Marți 13 ianuarie 2004

Obosit, abătut, fără treabă, fără chef.

Uite: nu-mi vine să notez revirimentul (s-o creadă Shafir!) lui Sharon, care de o săptămână este în “grav conflict” cu Likudu’-i și mai ales cu colônii.

Francezii se tem că (Sharon) va avea soarta lui Rabin - care și el fusese un brutal, un dur, un mâncător de palestinieni, apoi... Apoi un june colon pe care-l bătuse soarele Țării Sfinte drept în creier l-a

asasinat. Eu nu cred. Rabin fusese dur, însă numai atât timp cât fusese militar; când a devenit civil, mai ales datorită soției sale, Lea, deschisese ochii, văzuse cum trăiesc palestinienii; și, văzînd, înțeleșese. Și, înțelegînd, făcuse pasul, pentru măcar o “mică reparare” a nedreptăților făcute de israelieni - printre care și el, fostul general și fostul ministru al Apărării. Pe când Sharon: o brută, o ființă primitivă, un peștericol, șmecher de trei lulele; un “vitez” care se măsoară numai cu cei mult mai slabi decât el (în ciuda “faptelor de arme” din războiul de pe Suez); vrea să dea în exterior impresia unui “om de dialog”, pentru ca, în răgazul asigurat de diversiune să continue să desăvârșească *opera de acoperire a suprafeței Israelului cu garduri de sârmă ghimpată...* El fiind autorul operei nemuritoare: **Gardul (Zidul) Evreiesc** - adevărat: început(ă) de Yehud Barak...

...Îmi vine în minte acel vecin al meu de la Lătești, din domiciliu obligatoriu, țăranul din Munții Apuseni, moțul sifilitic întreținut de o biată găinăreasă uzată (am mai scris despre “fenomen”): cel care, că tot ședea el acasă și belea prazul (când nu umbla prin sat să vîndă ouăle furate de “nevastă-sa”), făcea garduri. Bineînțeles, din cele băragănene, din tulpini de floarea soarelui, dar bine aranjate, fain legate cu sârmă, ca niște rogojini verticale. Individul pe care, în discuțiile cu Bimbo Pop îi desemnam ca “Badea Alee”, fiindcă cel puțin jumătate din suprafața lotului pe care se afla casa devenise de nefolosit: el, în delirul lui sifilitic - nuanța: “aleită” - confecționase, pe lângă două alei “de acces” (casa lui era pe colț), late, ai fi putut intra cu o telegă... , încă o alee: de la ușă la un corcoduș unde își punea un scaun să șadă la umbră; și încă una, șerpuită aceea, probabil voia să-i dea un aspect de cărare - până la umblătoare... Singura deosebire între “Badea Alee” și “Bunicuțul Ari” constă doar în “materialul” din care erau/sunt confecționate îngrăditurile: moțul le făcea din bețe de floarea soarelui, Sharon din sârmă ghimpată electricată; și din beton.

Și jur că nu-mi vine - dar deloc! - să consemnez scandalul care bântuie America de aproape o săptămână: cartea fostului ministru de Finanțe O’Neil (?), cel care afirmă - reproduce și documente - ceea ce multă lume știa, dar, ca în purul comunism, nu îndrăznea să deschidă gura; ceea ce alții bănuiau, însă, în lipsă de probe, chiar dacă ziceau/scriau ceva, nu erau crezuți (ca mine...): copilul minune *Bush avea intenția de a ataca Irakul înainte de 11 septembrie!* Planurile de împărțire a prăzii - zăcămintele de petrol - erau gata confecționate, pe parcelele geometric trasate - ca statele din America! - pe care stă scris numele societății sau numele directorului acelei societăți...

Emisiunea TV umoristică franceză “Les Guignols” este feroce cu Bush, prezentat mereu ca un cretin, ca un debil, ca un handicapat mental - la urma urmei ca un biet băiețaș demn de compasiune. Or el este creatură a tenebrelor extrem de periculoasă, (cocktailul: alcool+Dumnezeu=bombă) pentru că, față de predecesorii săi, el acționează împotriva “inamicilor” cu *ură*.

Nu mai țin minte cine mi-a spus că l-a văzut pe Bush cu kipa. Eu nu l-am. Din câte știu (dar poate că mă înșel), neevreii, la o ceremonie religioasă ori invitați să intre într-un lăcaș de cult evreiesc își acopere capul cu o pălărie, cu o bască - nu am văzut niciun “vizitator” purtînd kipa. Sau poate că Bush, pentru marile sale merite întru susținerea necondiționată a Israelului și a politicii sale de

incendiere, nu doar a Orientului Apropiat, dar a lumii, a fost recompensat cu dreptul de a purta kipa? Să fi căpătat acest drept și Buzura, cel doctorhonoriscausat pentru că distrusese un volum de documente privind Basarabia și Evreii?

A propos de Zidul Rușinii: profesorul israelian de economie Jacques Benedac (sper că i-am scris corect numele) de la Universitatea din Ierusalim a susținut că “*edificarea barierei*”, în afară de asigurarea securității Israelului, *este “economic rentabilă”*.

De ce? Iată de ce - îl citez pe profesorul de economie:

“Construirea barierei (n-ar zice: “Zid”, să-l pici cu ceară, deși e filmat în fața lui, cel din beton și înalt/ă/ de 8 metri!) costă un miliard de dolari, însă trebuie să se țină seama că în fiecare an Israelul cheltuiește 5 miliarde dolari pentru a-i neutraliza pe teroriștii plestinieni”.

Profesorul Benedac a evitat să spună de unde va lua Israelul miliardul de dolari pentru construirea Zidului, fiindcă veniturile interioare sunt mult sub această sumă.

Nu cumva din “recuperări” - cele puse la cale în numele Holocaustului? De la țări ruinate, sărăcite sub comunismul rusesc și cu aportul lor neprecupețit: Polonia, “Moldova”, România?

Miercuri 14 ianuarie 2004

Îmi telefonează Victor Lupan:

Că V.C. Tudor, sătul să mai fie acuzat de “antisemitism”, ar fi dat o declarație că el niciodată nu s-a manifestat ca “antisemit” (numai pe mine de câte ori m-a tratat de “jidă”, de “jidovit”, de “Pavel Evremovici” - nu doar în *România Mare* a lui, ci și în reclamațiile pentru chemare la judecată), a anunțat că el a angajat echipa de publicitari care lucraseră pentru campania electorală a lui Ariel Sharon...

Am rămas cu receptorul la ureche - fără glas. Apoi am izbucnit în râs. Am zis:

«Până acum îl credeam pe VécéTudor o târâtură securistă, un neam-prost, un răufăcător... Dar nu bănuiam că e și idiot. Evreii publicitari îi vor lua banii, vor lucra (cinstit), nu știu care va fi rezultatul (dacă nu știu în vederea căror alegeri se pregătește individul) - dar să nu-și închipuie că acest demers îl va scuti de acuzația de “antisemitism”».

Oare, în nefericirea lor obștească, românii vor percepe comicul situației? Vor râde și ei, înseninați pentru un moment? Nu cred.

Ori vor ridica din umeri (au ei alte necazuri, alte preocupări); sau îi vor da VCT-ului o înaltă prețuire: «Uite, domnule, ce genial e Vadim - cu asta câștigă alegerile!»

Nu este exclus (să câștige alegerile). Iar atunci vom avea un adevărat președinte al României urcată pe culmea “Din lac în puț(ă)”.

Joi 15 ianuarie 2004

Bush, sfătuit de înțelepții sfetnici ai săi, a promis lumii luna. În lipsă de altceva - «Iată, Luna!». Că tot o promisese tată-său, celălalt mare intelectual al familiei, și promisiune a rămas.

Necazul este că “opinia” americană - leit românească! - s-a inflammat pe dată, pe dată au scos americanii steagurile de pe unde

fuseseră aruncate și au prins a se bate cu pumnul drept peste inima - stângă.

E-he, poporul! Poți pentru ca să te pui cu el - cu poporul?

Nu poți - pentru că.

Vineri 16 ianuarie 2004

Cronica literară a lui Mircea Iorgulescu din 22 (9-15 dec. 2003):

Aceeași impresie de neîmplinire, de ratare a ocaziei. Mircea Iorgulescu știe despre ce scrie, are din plin mijloacele de a așterne pe hârtie un text excepțional... Dar păcătoasa lui coloană vertebrală, cea din cauciuc natural; dar tactica lui de supraviețuire - acestea îl țin la rasul ierbii. Și chiar de va fi domiciliind la Praga, el tot la București șade; tot ca la București raționează; și scrie ca la București: cu două condeie: unul pentru cititor, celălalt pentru cei/cei de care depinde - în viitor - o notare bună, o "avere în vedere".

De astă dată se ocupă de volumul **Tentația risipirii**, autor: Buzura. Fiindcă nu am citit cartea - dealtfel, pentru întâia oară aud acest titlu, deși autorul a publicat-o, în 2003, la... editura Fundației Culturale România (nu mă întreb, răspund pe dată: eu, în locul lui nu m-aș publica în editura pe care o administrez, dar în una proprietatea a mea: da) - nu voi vedea decât prin ochii lui M. Iorgulescu. Am înțeles; este o carte "amar-polemică", în care autorul, "adânc rănit", propune "mărturia unei victime". Cine sunt călăii? Dintre cei numiți - pe ceilalți, Buzura, în bună tradiție ardelenescă, îi tace, convins fiind că "se știe despre cine este vorba" - în ordinea lui M. Iorgulescu: Grigurcu, Goma, Țepeneag, Dan Petrescu - "care l-au hărțuit publicistic ani de-a rândul".

Revin la *ciuda* (acesta este cuvântul) pe care o resimt de fiecare dată când citesc un text de Iorgulescu. *Ciudă* pentru că știu - dinainte - știu din chiar textul de față - că autorul ar putea da, nu doar un oarecare *text foarte bun*, dar și un *text normal de adevărat*. Și nu o face. O stră-face în felul său (nu doar al său) românesc; isteț, pedestru - și parșiv. Scriind despre un autor ca Buzura - persoană importantă, nu spun cine... - Iorgulescu îl menajează, în fond; chiar dacă face "unele observații" (că nu trebuia să intre în polemică, pamfletul fiind "un registru interzis lui"; că atacându-i pe "cei patru" comite o greșală, atunci când le contestă valoarea literară - nu acestea le sunt cusururile! - că nu ar fi trebuit să dea "replici" [aici nu am înțeles: firesc - dacă nu am citit cartea...]). Partea a doua a textului este "pozitivă", Iorgulescu îi dă o înaltă prețuire lui Buzura, mergând până la a depune-mărturie în legătură cu un act de curaj epopeic (pe care, notează el, veninos, Zăciu nu îl consemnase în **Jurnal**...); anume: la o ședință cu Ceaușescu, Buzura a spus - citez din Iorgulescu - "«în satele din România nu există decât două instituții care prosperă: Postul de miliție și Bufetul». (...) auzind, Ceaușescu, s-a chircit și s-a strâmbat de parcă fusese lovit în plex. Acesta e «adevăratul» Buzura, scriitorul ale cărui cărți (...) din anii comunismului sunt înfățișate în toată sumbra lor psihopatologie".

Nu vorbesc decât pentru mine, fiindcă nu știu dacă ceilalți numiți: Grigurcu, Țepeneag, Dan Petrescu îl atacaseră "pe la operă". Eu unul, nu: ci numai "pe la viață".

Acestea fiind spuse, îmi aduc aminte - cu drag, cu ce altceva?!- ce

îmi scria Marta Petreu în iarna 1990, primăvara 1991 despre literatura lui Buzura: “cea cu milițieni”. Fiindcă acesta este curajul lui. Potrivit “recomandărilor ierarhizante” pe care mi le făcea Gafița - despre “gradele personajelor”: «nu-l face general pe X - coboară-l în grad, fă-l locotenent - doar toată lumea are să înțeleagă..., deși mai bine ar fi sergent; pe Y nu-l face ministru, nici director, fă-l, acolo, un activist de țară; și nu mai pomeni de securitate - miliția nu-ți ajunge?»

Ei, uite nu-mi “ajungea miliția”, eu scriam citeț: *securitate*.

Motiv pentru care nici nu am mai fost publicat, din martie 1970;

Motiv pentru care lui Buzura i-au fost publicate toate textele date la tipar. Uite, eu nu cred că relațiile cu Gogu Rădulescu, oricât de “nepotești” deveniseră, ajutaseră cât un vârf de ac la publicarea vreunui text adevărat (de pildă: cu *securitate* - nu cu *miliție*...). Dealtfel nici nu va fi existat așa ceva. Dacă ar fi existat, scris, un roman, un capitol, un paragraf de această natură, nu l-ar fi scos la lumină autorul după 1900, cu banderola: “text de sertar”? Sau: “interzis de cenzura ceaușistă”?

Nu, nu mă înșelam când, după figura pe care mi-o făcuse în 1972, cu Gallimard (doar înainte de a pleca în Franța stătușem de vorbă cu el, îl anunțasem că, dacă am prilejul, îl propun spre editare, cu **Absenții** - însă chiar atunci, în luna august, el publica pe prima pagină a *Tribunei* un lung limbământ la adresa Ceaușescului și a comunismului), dedusesem: el nu așternea pe hârtie un paragraf, o propozițiune, decât după ce avea asigurarea din partea Cenzurii - prin Gogu Rădulescu, prin Geta Dimisianu - că are să și apară.

Or Mircea Iorgulescu știa/știe acest lucru (cum să nu știe el, care era nu doar “coleg” ci și “asistent tehnic”?). Însă preferă să scrie... altceva, ba chiar viceversități - în dulcele stil alambicat: “...scriitor ale cărui cărți fuseseră ori cu totul interzise [care? când? - întrebarea mea] și se aflau pe listele oficiale de punere la index [au fost puse - la index? care?, când? - tot întrebările mele] (...), nu puteau fi comentate decât prin sinuoase parafraze, apăruseră totdeauna greu, se vindeau pe sub mână și circulau în regim de scrieri subversive” - inteligentul M. I. evită: “samizdat”... E-he, cum să nu știe Iorgulescu “natura” scriitorului Buzura: în afară de faptul că și el l-a vizitat pe Gogu Rădulescu (recomandat de “Nepot”)?, a scris mereu despre autorul numit, iar prima parte a textului din Dicționarul lui Zăciu este de el semnat.

M. Iorgulescu, chiar dacă observă că Buzura greșește când îi consideră pe cei patru numiți “scriitori insignifianți literar”, nu divulgă nici din greșeală acuzațiile formulate de ei, insignifianții, la adresa mega-signifiantului Buzura.

De pildă nu amintește că primul pas pe de lături al lui Buzura, scriitorul clasicizat, a fost articolul său din *România literară* din primele zile ale anului 1900, “Fără violență” - text violent securist. Eu am fost primul - și au trecut ani, până când să nu mai fiu... insul care să-l semnaleze și să-l interpreteze astfel;

Apoi: după ce s-a declarat de-al lui Iliescu (în 1991), Buzura s-a expus ochiului necruțător al camerelor de televiziune - dar probabil îi spusese cineva că românii noștri nu văd nimic, nu pricep nimic... - în scena în care ditamai romancieroiul Buzura îi aranjează impostorului Iliescu, scaunul “pre dindărăpt”, pentru posteriorul voievodal - aici m-am citat...

Acestea au fost reproșurile de căpătâi ale mele la adresa lui Buzura. Ca și cele adresate lui Manolescu, nu au vizat “opera” lor, ci “viața”.

Ți-ai găsit să le pomenească M. Iorgulescu pe acestea. Lăsându-i la o parte pe Țepeneag și pe Dan Petrescu (nu-mi mai aduc aminte reproșurile lor), sânt aproape convins că și Grigurcu îl ataca pe “Gusti” pentru aceleași păcate - parcă și pentru faptul că a acaparat o instituție de stat și se poartă ca pe moșia sa - cu fondurile, cu autorii...

În fine: ca să ne rupă inima, M. Iorgulescu vorbește despre “boala” lui Buzura, despre operația pe cord deschis - ei, da: ca și cum el ar fi singurul scriitor român “bolnav de inimă” - dar certamente: unicul operat în America, pe banii Fundației Culturale Securita.

Am răbdare: aștept, în continuare, să citesc un text de Iorgulescu despre un scriitor contemporan, care să fie, nu doar foarte-bun, nu doar “echilibrat”, în stilul lui S. Damian, “cu umbre și lumini” - ci *adevărat*.

Seara: îmi telefonează Doicescu: Manolescu va fi noul ambasador la Paris. Generos “Omul cu o mare” - numai că omului în chestie, pe nume Iliescu Ion i-au trebuit 14 ani ca să-l răsplătească pe Niki, băiatul Monicilor, pentru limba, în *România literară* din iulie 1990, cea care l-a legitimat pe ilegitimul proaspăt aducător al minerilor la București.

Duminică 18 ianuarie 2004

Am mai adăugat un capitol la **S. R.**, unul alcătuit numai din citate din Kogălniceanu. Le-am cules din volumele (desperechiate) de *Opere* scoase de Academia RSR. Sper să nu fi făcut rău.

Am reluat **În răspăr**, volumul de publicistică al lui Dan Petrescu. Îl mai răsfoisem - cu atenție - dar cum omul mai și uită... Într-adevăr, îl rădea nemilos pe Buzura - dar și pe Iorgulescu. Și mie îmi dădea o copită, însă cum eu sânt băia’ bun (ei, taci! - ei, tac), nu mă supăr prea foarte tare. Încă o dată: nu ne potrivim la “plăceri” (lui îi plac Pruteanu, D.C.M., Adameșteanca - dar la neplăceri, vorba lui, la “cărți antipatice”, care sunt, totuși exalația unor antipatici)... Aici intră o mulțime: Breban, Țepeneag, Titus Popovici, Alex Ștefănescu, Buduca, Țeposu... La urma urmei relații normale între scriitori normali.

Luni 19 ianuarie 2004

Ca de obicei, luna: fără poștă.

Aștept să aflu rezultatul întâlnirii, la New York dintre Brenner și Koffi Anan. După atentatul groaznic de la Bagdad, gazetarii francezi formulează “dorința” americanilor ca ONU să se implice în termeni... foarte francezi, adică americanii, dacă nu-i roagă în genunchi pe ONUșieni, atunci le cer ajutorul urgent. Sânt convins: jurnaliștii francezi au transmis gândurile americanilor, nu cuvintele rostite sau scrise. Că americanii nu mai știu pe unde să scoată cămașa? - adevărat. Că tot nu au găsit armele distrugătoare - motivații ale războiului: adevărat. Ei și? De aceea a fost inventată diplomația, acea supraștiință, nu doar de a îndulci asperitățile unui discurs anterior, dar de a-l nega de-a dreptul - adeseori prin tăcere.

Franceziiăștia: parc-ar fi eu: așteaptă ca americanii să recunoască

eroarea, să-și ceară scuze pentru calomniile proferate mai ales la adresa Franței, să trimită la plimbare un subfifru de la departamentul comerțului, zicând că el de capul lui a decretat embargoul asupra brânzei, vinurilor, recent al somonului? N-or fi vrînd și o autocritică la sânge? Dar aceste “apucături” nu le au nici țările mici-mici-mici, doar (unele) dintre țările înfrînte - ca Germania; dar nu ca Japonia. Ce, Rusia a regretat vreodată, public, enormele suferințe pricinuite altor țări, popoare? Dar Turcia?; dar Austria(-)Ungaria; dar Spania?, dar Anglia? Doar Franța a recunoscut, însă abia de curând, injustițiile trecute - exterioare: sclavajul, colonizarea; în interior: persecutarea evreilor, dar nu și a... protestanților...

Ce ar vrea americanii? Desigur, cât-mai-mult, cu cât-mai-puțin, dacă se poate: cu nimic. Adică: ne-americanii, europenii, sub steagul ultradetestatei și hipercalomniatei de ei ONU, să alerge în Irak, să-i... rezonabilizeze pe “nebunii” aceia (pe care nici după șase-șapte luni de “pace” nu știu de unde să-i ia...), să-i pacifice, să repare ei apa, electricitatea, aprovizionarea cu alimente și mai ales cu carburant... - dar Doamne-fereste să se atingă de petrolul irakian, cel care a intrat demult în posesia americanilor! Bine-bine, dar care vor fi “concesiile” lor?

Cum, care “concesii”? Noi, americanii nu facem concesii, noi dăm ne-americanilor “o a doua șansă” de a-și repara eroarea capitală de a nu fi fost alături de noi în pornirea războiului sfânt împotriva Axei Răului!

Chiar azi, la Bagdad a fost o foarte importantă manifestație, în care irakienii au cerut ca viitorul consiliu să fie *ales* și nu *numit* de americani. Asta cer ne-americanii și ONU de șase luni de zile.

Or americanii nu se sinchisesc de faptul că ei porniseră războiul, cu scopul de a *libera* Irakul, nu de a-l *ocupa*. Și se supără foc atunci când cineva îndrăznește să vorbească de comportamentul lor de invadatori și de ocupanți.

Sub costumul european și sub aspectul lui european, acest Brenner este un vajnic american, din vajnica echipă a americanilor Rumsfeld, Wolfowitz, Perle, Kagan, Frum etc etc. Care nu va accepta - în numele guvernului un Consiliu irakian *ales*, ci va ține cu dinții de adunătura de colaboraționiști, de slugi ale americanilor - *numiți*.

Rămâne de văzut ce reacție va avea ONU. Prin forța... inerției complicatei mașinării (De Gaulle îi spunea disprețuitor: “Le Machin”) demersul onusian va lua timp - timp în care vor muri mulți americani. or americanilor le pasă de viețile compatrioților lor, nu de ale “sălbaticilor mesopotamieni” - între timp au aflat de la intelectualul Bush junior, care a aflat de la Sharon, bagdadî din moși-strămoși, că pe-acolo, pe undeva, fusese cândva o țară numită Mesopotamia.

Să nu uit: tot azi am trimis următoarea scrisoare către Nicoleta Sălcudeanu:

Paris, 19 ianuarie 2004

Iubită Nicoleta,

Am re-re-re-luat **Patria de hârtie**. De astă dată numai partea care mă privește. Și am descoperit descoperiri rămase acoperite la lecturile precedente.

De pildă “despre Calidor”:

Despre (de) Calidor, Nicoleta scrie cu-atât-de-frumos, cu-atât-de-mângâios, cu-atât-de, de parcă ar fi mama de la autor. Vreau să spun: una mai mititică, în timp. Re-vreau să spun: una despre care se poate vorbi la prezent. Ceea ce ne scoate din literatura cea de toate zilele și ne mută în literatura cea de netoate zilele.

Citind rândurile, urmărind cu degetul buchile, mă prelăsam dulcei gelozii:

«Uite-o: scrie cartea mea mai bine decât am scris-o eu!»

Multă este intenția de a face curte unei persoane dragi - dar, vorba unui ardelean: «Multă, dar nu tătă». Cum ar veni: este și ceva adevăr în zise. Ceva esențial, cam-totul, ar zice mult-pomenitul și relativitorescul ardelean.

Nu am scris vreodată - profesionist - despre cărți. Nu cred că aș fi făcut-o mult mai foarte prost decât alții: probabil din egoism de autor, din avariție față de timpul rămas de trăit și care trebuia musai cheltuit numai și numai pentru propriile producții. Însă dacă aș fi scris și eu recenzii, cronici despre cărțile altora, probabil-sigur aș fi făcut-o după metoda Nicoleta Sălcudeanu (atunci când a scris, ea, Calidorul meu).

Chestie de metodă, zic, autoluându-mă peste picior - sau: luându-mă peste autor.

Scriindu-mi copilăria, adolescența, nu am făcut decât să-l maimuțăresc pe Tolstoi, cel care coborîse, până la “nivelul” calului Holstomer - și intrase în el; nu ca Ulise, amăgitorul, totuși, om, intratul în calul de lemn; ci ca însuși DumneZeus, cel care intrase în lebedă - din iubire față de Le(bă)da. Sigur am scris pe undeva: pentru a-mi vedea just o anume felie din vârstă - ziceam: 6-7, anii mei - eu, povestaș, trebuie să mă las din genunchi, până când ochii mi se vor afla la gaura din gard cea de la “nivelul 6-7 ani ai mei”. Dacă voi reuși să nimeresc-potrivesc acea gaură-din-gard, voi putea vedea ce se vede de la “nivelul” găurii 6-7 ani - astfel voi putea povesti.

S-ar zice că “metoda” (folosită cu dezinvoltură - și probabil tot din instinct, e-he, instinctul!, ce bun este el! - de părintele povestașilor în/de limba română: Creangă) a dat și la mine oareșcari rezultate.

M-am bucurat în sinea mea și am vorbit în jur despre acest artificiu, gândind că va fi de folos altui povestaș. Și numai unui povestaș.

Nu-mi închipuisem că exact aceeași metoadă este aplicabilă de către un... povestaș al poveștilor altcuiva. Se vede că nu este cine știe ce scofală: te lași în voia genunchilor, te înalți, cobori, până când ochiul ți se potrivește la gaura cu pricina. Autorul căutase “nivelul” vârstei (ca limbă, limbaj), comentatorul caută nivelul - nu într-un tot exact, el nu urmărește doar pe verticala personajului, ci și pe orizontala autorilor de personaje.

Confuz? De acord, dar dac-ați ști voi, dōmnelor cât de confuz eram ieri; și alaltăieri; și de când mă știu...

M-am priponit cu exercițiile de admirație doar la Calidor, nu și la Sabina, care, ea, este de altă natură (dar și ea; ce bine prinsă: ca între surori).

Țineam să zic iute-iute ce îmi tot țâșnea de aici, de colo, înainte de a mă scufunda în, vorba celuia: neagra-amnezie.

Îmbrățișări - respectuoase, cum altfel?

Salutări nicoleților - mai mari, mai mici.

Paul Goma

Marți 20 ianuarie 2004

Nu m-am înșelat foarte: ieri - ziua americană, aici se făcuse noapte - ONU a declarat că dă asistență tehnică, dacă primește garanții de securitate (doar Mielo de Vieira și alți funcționari la Bagdad au murit, atentatul provocând evacuarea ONU din Irak): și dacă se modifică... natura rolului Americii: din ocupație în libera(ție).

Aflați în dificultate - și mai ales pentru ca Bush să fie reales - americanii vor ceda. Vom trăi și vom vedea; cât vor lăsa de la ei și cât din ce vor lăsa cu adevărat vor și respecta. Fiindcă gândul le șade numai și numai la petrol, nu la altceva. Îi doare-n cot de "mesopotamieni" (cum va fi rostind Bush cuvântul; în stilul ceaușesc atunci când era vorba de "securitate", de "Vietnam"?) .

Ieri: scandal la Stockholm. La o expoziție de artă contemporană suedeză fusese expusă opera unui artist: un bazin plin cu un lichid roșu, sugerînd sângele, pe care plutea fotografia stilizată a femeii palestiniene kamikaze care acum vreo săptămână *s-a* explodat (așa e corect: pe sine-se-s-a).

Mie - dar numai mie - nu mi-a plăcut; din pricină că prea era înrudită (opera plastică) cu opera regizorală a lui Pintilie din "Azilul de noapte", de la Châtelet în care pensionarii mai ziceau ce ziceau din ce rămăsese din textul lui Gorki și... săreau de pe lavițe cu picioarele într-o tavă mărișoară aflată în mijlocul încăperii, stropind de mama focului. Găselniță pe care regizorul genial o găsea, cum altfel, genială, însă eu: nu prea, drept care Pintilie, supărat (noaptea târziu, după spectacol, la telefon, firește): «Dar n-ai observat că tava, cum îi zici, era în fapt tineta de la Pitești, în care erau "botezați" studenții - doar m-am inspirat din cartea ta **Câinii morții** [acesta fusese titlul francezesc impus **Patimilor după Pitești**] !»

Îl las pe Pintilie ne-mai-hărțuit, mă întorc la Stockholm:

Probabil alertat de vreun consăngean de această nemaipomenită blasfemie "antisemită", ambasadorul Israelului în Suedia - tovarășul Zvi Mazel (fost ambasador - de sinistră amintire - și în România, numai Gab'dameșteanu se preface că nu cunoaște rolul detestabil al "diplomatului" și publică în 22 articole ditirambice despre el, semnate de... Dan Shafran) s-a dus la Muzeul Național, la opera în chestiune - "Albă ca Zăpada și Nebunia Adevărului", de Dror Feiler: Fără ezitare tovarășul ambasadornik a debransat cele două spoturi care luminau bazinul cu pricina. *Și întuneric s-a făcut.*

Numai că vocea crainicului francez a povestit ce se întâmpla în continuare: a venit, alergînd prin semiîntuneric, ca o cloșcă apărîndu-și puii o persoană (mărișoară) care l-a luat de guler pe debransatorul israelic, a prins a-l zgudui, scutura - am avut impresia că îl și ridicase în aer (ca un sculptor ce era), urlînd în engleză, aproximativ:

'Din acest motiv am plecat din Israel, țara și a mea, ca să fiu liber, să mă exprim liber, fără cenzura voastră obscurantistă, care sugrumă dreptul la exprimare și aplică politica de apartheid...' - a mai zis încă, mult, vehement /și măgar-și-violent/, însă crainicul nu a mai tradus, probabil începuse a vorbi în ivrit.

Am înțeles: artistul era evreu - și chiar israelian - însă *fugise*, cerînd azil (nu politic, ceea ce ar fi constituit o eroare mortală, știut fiind cum anume sunt tratați trădătorii), ci un adăpost artistic - cam ca Breban în Germania, în Franța, înainte de decembrie 1989...

Însă evenimentul nu luase sfârșit: ambasadorul scandalagiu a fost convocat la Ministerul de Externe, unde - întâmplător...- titulară fusese Anna Lindt, asasinată, desemnată de israelieni, vreme de săptămâni, ca "antisemită" - nu luase ea apărarea palestinienilor în Parlamentul European? Cu care prilej - la ieșire - am văzut chipul acestui apărător al onoarei evreiești - care, în întuneric, în timp ce stingea luminile bazinului-roșu, zicea cam așa: că el nu permite, mă-nțelegi, ca, într-o țară civilizată să se producă astfel de manifestații antisemite, ca glorificarea acelei criminale care a omorât femeii și copii nevinovați! Dacă ar fi căutat cineva, nu ar fi găsit un exemplar mai caricatural și intens caricaturat în presa antiuudee dinainte de primul război - și în timpul războiului în Franța: cu părul roșu-roșu, de-ai fi zis că își turnase în cap un borcan cu vopsea (nu îl va fi mânat la luptă sentimentul că i se furase culoarea roșie, dragă tuturilor internaționaliștilor?), cu ochii lacrimoși... Deși era așteptat de o mulțime de ziaști, ambasadorul-komisar, deși blocat la ieșire cel puțin douăzeci de secunde - nu o scos un singur cuvânt. O cucoană care îl însoțea (nu am înțeles dacă era o funcționară a suedezilor ori a israelienilor) a mitraliat: ambasadorul nu a retras ceea ce spusese la expoziție, nu și-a cerut scuze - altfel întâlnirea fusese cordială, amicală...- blablau diplomatic obișnuit.

"Întâlnire" a cărei relatare a provocat mare-veselie-mare-mândrie printre membrii claninetul Sharon, Arik rânjind din toată proteza și zicând că bine a făcut ambasadorul!

Vineri 23 ianuarie 2004

Am primit ieri scrisoare de la Elvira Iliescu. În prima (trebuia să spun: în plic erau două), cea adresată mie, aflu că a apărut un nou număr al *Jurnalului literar*. Ceea ce înseamnă că în o săptămână-două o să-l primesc și eu. Cu care ocazie aflu că partea a doua a textului despre **Basarabia** i-a fost "puțin martirizat", vorba celuia. Nu voi avea posibilitatea să aflu ce anume îi va fi suprimat Florescu: nu cunosc textul autoarei și, chiar de-ar fi așa, ce aş face: l-aş lua de guler pe Florescu, pentru că martirizase-puțin o cronică la o carte a mea? Binînțeles, Elvira Iliescu mi se doar plânsese, cu omenească durere de autor căruia nu i se publică integral textele trimise - ce, eu nu fac la fel? În al doilea rând aflu că ea nu are acces la internet, deci nu-mi poate urmări textele aflate acolo. În al treilea: îmi comunică starea astrelor în ceea ce mă privește: că sânt protejat de Jupiter - până în 26 august; după aceea trec "în Balanță pentru un an întreg: să te ții oportunități de tot soiul!", îmi atrage atenția protectoarea mea terestră - și mai departe: "între august 2005 și septembrie 2006, în Scorpion, casa banilor: s-ar putea să se mai simtă câte unul și să vă organizez vreo premieră, vă ajunge atâta sărăcie în câtă v-ați scaldat. Să-mi fie gura aurită".

Chiar se vede cu ochiul liber că sânt sărac?, mă întreb retoric și fățarnic. Să admitem că se vede. Dar cum ne aranjăm cu timpul? Draga de Elvira Iliescu îmi promite (nu ea, de la ea, doar transmite voința astrelor!), nu doar binele în general, dar și bani! - pentru 2005-2006, când eu mă străduiesc să nu mă împotmolesc definitiv în prima lună a lui 2004. Oricum, e cald pe la inimă să știi că există oameni care încearcă să consoleze și cu... concretețea previziunilor zodiacale.

A doua scrisoare este o fotocopie a pistolei mânioase trimisă lui

Laszlo Alexandru de Elvira noastră națională. Și dă-i, și zi-i-o de la obraz! - în primul rând pentru cele rostite în prezența lui Pecican și a lui Grigurcu în emisiunea radiofonică - transcrisă și publicată în *Columna*; în al doilea pentru ce a spus în dialogul cu Solacolu - și el publicat în *Columna*: “Nu mi-a venit să-mi cred ochilor! Dvs. să-i spuneți lui Paul Goma: «rușine să-i fie!»??!?” [ploaia mirărilor-întrebărilor aparține Elvirei Iliescu]. “Să-l învinuiți de antisemitism”? - ei, da: să mă învinuie de antisemitism și să mă așeze, în buna tradiție troglodită a celor de la *România literară* (Manolescu, Dimisianu, Ștefănescu) alături de V.C. Tudor. Și dă-i! Și urechează-l pe copilul Laszlo! Și pune-i capac: reproșul de a fi ales ca obiect al tezei de doctorat pe Manolescu!

Dacă stau și mă uit în oglindă: nu sânt de acord chiar cu toate câte îi aruncă în față. Dar stînd, în continuare și ogîndindu-mă: dar ea, Elvira Iliescu este de acord chiar cu tot ceea ce reproșez eu altora?

De alaltăieri se tot vorbește de “scandalul” din jurul lui Sharon - de fapt o noutate veche: un afacerist israelian, Adler ar fi declarat că a finanțat campania electorală a lui Sharon, iar drept “compensație” ar fi cerut fiului să intervină pe lângă tată, pentru... cumpărarea unei insulițe grecești, unde să facă el o chestie turistică...

Ei, da; ei și? Poate să nu fie adevărat; poate să fie adevărat, dar nu pedepsibil. Necazul: nu găinăriile fiului și rechinăriile lui Adler constituie marile păcate ale lui Sharon.

În Turcia și în Grecia “intemperii” cum numai... la Nord de Sud se întîlnesc: ninsori abundente, frig, furtună - am văzut în direct un minaret prăbușindu-se din pricina vânturilor puternice.

Mai ieri am văzut, la Constanța, Marea Neagră înghețată. Am mai notat asta - nu-i nimic, o mai fac o dată.

Am devenit - de multă vreme - plângăcios. Mai ales alaltăieri când s-a difuzat o știre ne-defavorabilă României și Românilor: “une famille de Moldaves” era pe punctul de a fi expulzată din Franța, pentru că nu i se aprobase cererea de azil politic. Însă comitetul școlii în care învăța băiatul (12 ani) și municipalitatea (Bordeaux) au intervenit până la Chirac și au obținut rămânerea în Franța a familiei întregi, pentru că băiatul este un element excepțional. Am auzit-o pe mama lui: vorbea franțuzește cu un acuzat accent... muolduovinesc contaminat de rusă (de crezut, nu?). Era fericită (de crezut, nu?). Bărbatul însă tăcea. Probabil-sigur: el vorbea prost franțuzește și nu voia să strice “tabloul”.

Se va fi gândit la prietenii, colegii lui, basarabeni, cu care lucrase - la ce lucrase - patru ani de zile, dar care, neavînd un copil excepțional dotat ca al lor, fuseseră sau urmează a fi expulzați din Franța?

Poate da, poate nu. Știu că pe mine m-a podidit rîsu-plînsu. De bucurie (și de mândrie!) pentru excepționalitatea copilului “moldave” și de jale pentru amărății mei de basarabeni care au trebuit să se întoarcă în mizeria materială cumplită din “La Moldavie”, sub cizma eternilor kaghebiști și terorizați de rusofoni.

În Letonia, unde rușii alcătuiesc 40% din populație, guvernul a hotărît ca limba în care să se facă învățămîntul să fie letona. Drept care masele largi de ruși colonizatori (și belitori de profesie ai nerușilor) protestează zgomotos, cerîndu-și drepturile - nu se spune dacă acele drepturi sună: “și în limba rusă”, ori “numai în rusă”... iar “Bruxelles”

intervine, aranjându-și nodul cravatei (dacă este vorba de decizători), deranjându-și meșa de păr de pe frunte, dacă sunt femei. Și rostindu-se cu o siguranță de analfabeți de-ai noștri, că “drepturile omului sunt încălcate”. Dar bineînțeles că sunt încălcate drepturile omului văzute de privirile indiferente ale celor “de la Bruxelles”. Dar bineînțeles că *în momentul de față* măsura letonilor este un abuz. Dar ce facem noi: ne supunem statu-quo-ului impus de occidentali obtuzi care ne dictează, nouă, cei care am suferit de ocupația și de distrugerile materiale și mentale ale rușilor - amnezia? În numele... păcii dintre popoare? Cine dintre noi nu dorește pacea, în adevăratul sens al cuvântului? De ce nu le cer, de pildă evreilor, să uite Holocaustul, să nu mai evoce, invoce suferințele lor? Suferințele cumplite pe care le-am suferit noi, cei din comunitățile tampon (dintre Rusia Asiatică și Europa... Europeană) nu echivalează cu un holocaust? Că, dacă recurgem la cifre, nu mai terminăm.

Că letonii (și estonii și lituanienii) greșesc - *acum* - când impun rusofonilor să mai învețe și ei, cântînd, scrâșnind din dinți, plângînd limba locului? Nu, nu prea. Fiindcă “trecutul” pe care bruxellezii ne somează să-l uităm nu se șterge din inima și din oasele noastre doar pocnind din degete.

Fiindcă - iar această motivație a mea nu este doar a mea: la 15 ani de la implodarea Imperiului Bolșevic Rusesc, nici un rus oficial nu și-a cerut iertare pentru suferințele pricinuite de ei, rușii, neamurilor ocupate și înrobite. Rusia nu a recunoscut păcatul de moarte a persecutării, însângerrării, asasinării a milioane de oameni doar pentru că erau ne-ruși. Iar acum bășinoșii (dar bășinoasele!) care păzesc “drepturile omului” cer victimelor să treacă cu buretele! Să uite!

Asta fiind o gândire de securist, de kaghebigist - deci de călău.

Mi-a trimis Anatolie Paniș suplimentul *Academiei Cațavencu*, “Lista lui Secu”, “Literale O-S”. Am să revin asupra textelor - mizerabile, noroioase, atât cele semnate de Ioan T. Morar - care și el are amintiri cu securiști, ce credem noi? - de prietenul meu Stejărel Olaru, cât și “Dialoguri despre colaboraționism,” în care concurează pentru *Cupa Penibilului Scriitoricesc*: Dinescu, Pleșu, Balotă - deocamdată.

Tot deocamdată copiez aici microfîșele securiștilor semnalati de Paniș că m-au avut în grijă părintească de-a lungul și de-a latul anilor:

“22) **Petre Mazilu** - în 1972 era lt.-col.

“La 21 iulie 1972 primește o notă informativă în care sursa «Crețu» oferă informații despre Paul Goma, pe care le-a obținut de la Mihai Grama”.

Nu am auzit de Petre Mazilu - pentru că nici listașii nu au precizat unde “lucra lucrătorul MAI”. Și nu știu cine poate fi Mihai Grama - din moment ce numele lui nu e ghilimelizat, presupun că e nume adevărat. Oricum: la acea dată - 21 iulie 1972 - eu mă aflam în Occident - plecasem în jur de 15 iunie.

“30). **Pintilie Gheorghe** - în 1958 era gen.-lt., adjunct al (M)inisterului Afacerilor Interne.

“La 11 septembrie 1958 semnează decizia nr. 15.156 prin care se fixează D.O. (lui Paul Goma) pe timp de 36 luni în com. Lătești, raionul Fetești, reg. Constanța”.

Ia te uită! Însuși Pantiușa, “cel-cu-Foriș” (apoi “cel-cu-mama-lui-Foriș”), “cel-cu-Pătrășcanu”! Adevărat că doar a semnat - e-he, câte

alte hârtii semnase el, cu aceeași mână cu care mânua ranga de fier; cu aceeași mână cu care bea - din sticlă - votcă.

Nu am de unde ști dacă bestia de Pantiușa avea aceeași putere ca în anii 1946-54 - probabil nu. Oricum, prin el s-a instaurat teroarea NKVD-istă în România ocupată. El, "Bodnarenco Pantelei", cică evreu din Tiraspol (nu-i cunosc adevăratul nume). Ca ajutoare, din 1944, i-a avut pe "Bucikov Valeriu", evreu basarabean și bulgarul Ivanciu. Servicul condus de el avea și rolul de a "confisca" și de a transporta în URSS toate valorile "găsite": tablouri, bijuterii, mobilă, cărți rare - pe care puneă mâna - mână-dreaptă fiind șoferul "Mitea". Era căsătorit cu "tovarășa Anuța" Toma (și ea cu pseudonume), fost ministru al comerțului, acuzatoare a lui Pătrășcanu.

Ce să fac, acum: să mă laud că însuși Pantiușa s-a ocupat de mine? Da de unde! A semnat o hârtie printre zecile, sutele din acea zi-de-lucru.

În schimb (!) nu pot trece pe lângă faptul că, deși pomenit la poziția 33), **Pleșiță Nicolae** nu apare ca... mult mai apropiat mie decât Pantiușa. În ciuda faptului că numele lui Pleșiță a fost "popularizat" de mine, prin Europa liberă, în 1979, când am citit capitole bune din **Culoarea curcubeului**; în ciuda faptului că în multe texte i-a apărut, nu doar numele, ci și faptele - în capitole întregi (**Soldatul câinelui**); în ciuda faptului că însuși Pleșiță, la televiziune, în cartea lui de "memorii" a povestit cum mă bătuse el... - ei bine: Stejărel Olaru, cu Marius Oprea cu tot, găzduiți de Ioan T. Morar se ocupă cu precădere de diversiunea Ursu, nu de fapte de decenii consemnate.

Mai departe:

"70) **Raicu Ion** - în 1977 era lt. col., UM 0672.

"La 17 martie 1977 semnează un proces-verbal de constatare a unor fapte premergătoare (cine va fi redactat microfișa, doar nu poartă marca Securității - ci, ca să zic așa, a... din contra; degeaba!) în care descrie întâlnirea lui Paul Goma cu doi funcționari ai Ambasadei Belgiei".

Însemnările din Jurnalul de iarnă - inclus în **Culoarea curcubeului** au fost pierdute - mai exact confiscate la 1 aprilie 1977, când am fost arestat - deci nu pot comenta "informația".

- exact aceeași apare la "77), **Romilă Marcel**, maior, UM 0672".

Totuși, totuși... Data de 17 martie 1977 - în care este "descrișă întâlnirea lui P.G. cu doi funcționari ai Ambasadei Belgiei" mi se pare a fi neadevărată (până la proba contrarie: o aștept)... Iată de ce:

Sâmbătă 5 martie a fost cutremurul. Iată ce notam în **Culoarea curcubeului** la data de 6 martie :

"...Încerc să răzbat până la «Louis» (Etienne Dussart, consul belgian, cu care devenisem prieten). Numai că întregul imobil a fost evacuat. (...) Mă îndrept spre ambasada lui. Pare și ea evacuată. De altfel e foarte strâns păzită: un ofițer de securitate care mă învitase să... circul în fața fostei locuințe a lui «Louis», de astă dată urlă - tot să... circul".

Ultimul contact - indirect - cu Dussart fusese în 3 martie, când Ana-Maria îi dusese scrisoarea lui Ion Negoïtescu. Ultimul - direct - contact cu "Louis" avusese loc la 1 martie, lângă Atheneul Român. Din pricina cutremurului I (cel de pământ), clădirea ambasadei Belgiei fusese avariata; ca și blocul în care locuia Dussart. Din pricina cutre-

murul II (modesta noastră mișcare pentru drepturile omului), Dussart fusese expulzat - adevărat: și din cauza relațiilor cu mine. Dar de văzut nu ne mai văzusem de la 1 martie - și nu de la... 17 martie, cum glăsuiesc rapoartele marilor vânători de spioni...

“76) Romașcanu Ion - în 1974 era lt.-maj., Direcția I.

“La 28 ianuarie 1974 semnează o notă-raport în care propune nepublicarea romanului **În cerc** al lui Paul Goma, deoarece «în forma în care se găsește acum, ar putea da naștere la multe interpretări și comentarii politice defavorabile statului nostru»”

De mirare că, în 1977 nu l-au folosit tot pe Romașcanu ca “expert literar”, ci pe boul de König (Alfred? Alfons? - nu cumva Alecu?)

“92) Sarchiz Jean - în 1960 era mr., șeful biroului «C», Direcția Regională Constanța.

“La 1 martie 1960 semnează o notă în care oferă secției raionale de Securitate Fetești materialul deținut în legătură cu Paul Goma.”

“106) Simonfi Gheorghe - în 1973 era mr., șef secție, Direcția IX.

“La 14 iulie 1973 semnează o notă care privește filajul obiectivului «Gom» (Paul Goma) efectuat în ziua de 12 iulie 1973 între orele 7,00-0,20.

La 19 iulie 1973 semnează o altă notă care privește filajul obiectivului «Gom» (Paul Goma) efectuat în zilele de 13, 14, 15 iulie 1973”

Nu am cum să-l contrazic pe Simonfi. Deci pentru asta era el plătit: să se țină de curul meu - și să mă urască! (am mai scris despre ura filatorilor).

Sâmbătă 24 ianuarie 2004

Azi am primit un plic grosior, conținând 350 file, “Dosarul de urmărire informativă nr. 6201, privind “Bărbosul” de mine - trimis tot de Stejărel Olaru - în 9 ianuarie... Expeditorul mă anunță că nu-mi va putea trimite curând o a treia felie, din motive strict materiale - am dedus că plătește din buzunarul său fotocopiile - să tot fii istoric în România! În scrisoare, Stejărel Olaru îmi mai scrie:

“Chiar dacă sunt istoric, prefer să mă ajut de presă, pentru a ține în actualitate *astfel de subiecte care, din păcate, încep să nu mai intereseze pe nimeni*” (s. m.); “Pe măsură ce studiez dosarul Dvs. constat (...) că s-a umblat și cernut/greblat cu nesimțire, filele fiind amestecate; iar ordinea pierdută în graba cu care au lucrat “băieții” la sustragerea documentelor. Am citit azi în dosar că ați fost scos de sub urmărire în anul 1986, dar nu se spune nimic despre încercarea de asasinat (...) asupra Dvs. [în 1982: cartea explosivă; în 1983 tentativa de otrăvire n.m.], iar Serviciul de Informații Externe (SIE), moștenitorul DIES afirmă că nu deține nici un dosar de arhivă pe numele dvs. De parcă Direcția I ar fi putut să vă urmărească în Occident, fără să fie sprijinit de DIE! Voi încerca (...) să depun o cerere pe numele lui Haiducu...”

“În ce privește discuția noastră despre informatori (...) nu sunt convins de argumentul dvs.: gândiți-vă la ce presiuni sau șantaje ar fi putut fi supus un informator ca «Ruxandra»...”

Dar chiar acesta era argumentul meu când am refuzat să-i împărtășesc bănuielile mele! Nedeclarat: orgoliul meu de... autor, care

“crede” în persoanele sale, făcute de el, numite de el, cu înfățișarea hotărâtă de el: Ivasiuc, Băran, Titus Popovici, Aurel Covaci... - și nu acceptă “sugestiile” Securității, prin “dosarele” bine-bine fabricate.

Îmi mai trimite o pagină din *Evenimentul zilei* din 2 oct. 2003, cea pe care o aveam (semnată de Mariana Bechir). Promite o alta - despre Achim - peste o lună-două.

Nici aceste documente nu aduc noutăți, doar numele unor securiști. În schimb, o “comoară”: scrisori ale mele trimise lui Țepeneag, (5 sau 6), lui Cristovici și Monicăi Lovinescu - între iulie 1973 și aprilie 1974, precum și două cereri ale mele, una adresată Ministrului de Interne, alta lui Ceaușescu, cerînd să mi se autorizeze aducerea în țară a unui aparat Gestetner...

Încă nu știu ce voi face cu ele. Sînt tentat să le copiez și să le introduc în jurnal - unde altundeva să le “difuzez”? Însă când mă gândesc la munca de descifrare - chiar dacă scrisorile sunt bătute la mașină, atunci (1973-74) o făcusem “economic”, la un rînd, iar fotocopiaza lui St. Olaru le-a înnegrit...

M-am hotărît: le bag în jurnal - traista mea de cerșetor - și le dau pe internet.

Duminică 25 ianuarie 2004

Ieri m-am vînzolit cu treburi casnice: am tot căutat plicul în care îmi trimisese Stejărel Olaru prima parte a dosarului. Nu l-am găsit - aveam de gând să extrag câteva piese ori fragmente.

Și m-am apucat să copiez **Căldură Mare**. Am făcut 5 pagini.

Și iar au început necazurile cu chiria.

Copiez de la începutul “dosarului” trimis:

“NOTA - din 29 iunie 1973”

“Luni 25 iunie a avut loc o convorbire cu (...) **Aurel Dragoș Munteanu** [aici numele proprii au fost completate cu majuscule, în spațiile libere lăsate în acest scop - n.m.] a spus:

“- Cei care-l utilizează și-l speculează [?] nu au nevoie de un Goma exilat și domiciliat în străinătate, ci de un Goma stabilit la București, care să creieze un «caz Goma», punînd în încurcătură conducerea noastră. Numai așa merită el investițiile ce s-au făcut și publicitatea plătită organizată în jurul numelui său [sic]. Cei care l-au inventat pe Goma [re-sic] au nevoie de un Goma contestatar la București, căci [contribuția securistului la gramatizare - n.m.] de ăia care înjură regimul de pe poziție [sic] sînt destui și se mulțumesc cu o leafă modestă.

“**Vlaicu Bîrnă** a intervenit (...):

“Goma a fost acum câteva zile aici. Venise să-i ceară lui Traian Iancu o adeverință sau adresă către autoritățile vamale (...) ca să-i elibereze cărțile confiscate la aeroport. (...) Mulți scriitori susțin că atât Goma cât și Țepeneag sînt suspecti. Și cred că activitatea lor în străinătate este sprijinită de autoritățile noastre, nu se știe în ce scop, probabil pentru a justifica unele măsuri coercitive împotriva scriitorilor. Și Zaharia Stancu mi-a spus că Goma și Țepeneag sunt utilizați de Securitate, a precizat Vlaicu Bîrnă”

“B. 2”

“N.B. (...) Atitudinea provocatoare a lui Paul Goma după întoarcerea din străinătate pare să confirme spusele lui A.D.M. cu privire la scopul

reîntoarcerii lui în țară.

“- Informatorului i-am trasat sarcina să stabilească [?] și alte comentarii ce se fac în legătură cu P.G. și să încerce a-l contacta direct.

“Lt.Col. Albescu Mircea”.

*

“NOTA din 3 iulie 1973

“Sursa vă informează că Paul Goma a venit să se intereseze care-i starea lui la România Literară, întrebând secretara, apoi pe G. Dimisianu. Aflându-se în redacție și Adrian Marino care l-a întrebat din ce va trăi, P.G. a spus că începând din luna iulie editura Gallimard îi va vira 1000 fr. fr. lunar în contul drepturilor de autor pentru “UȘA”. (...) îi va cere lui Fulga, cu care zice că nu a vorbit încă, o hârtie prin care să se arate perioada în care a lucrat la România literară.

“«RUXANDRA»

“N.B. (...) Informatoarea va urmări în continuare comentariile ce le face susnumitul sau alți scriitori în legătură cu acest element

“Cpt. Achim Victor”

Concluzie - evidentă: «RUXANDRA» este/era coleg(ă) redacție. Mai mult: prieten(ă), altfel nu i-aș fi încredințat dactilograma **Gherla**. Nu știu *cine* este. Dar oare voi fi vrînd să aflu?

*

“NOTA [tot din 3 iulie 1973]

“Sursa vă informează că în ziua de 18 iunie au venit la redacția României Literare [sublinierea mea, pentru a evidenția: “au venit”] Ana Maria și Paul Goma. Au stat puțin, circa o oră în birou cu Cristina Anastasiu, Sorin Titel, L. Dimov (cu care a și venit), Ioana Creangă. (...) I-a reproșat lui Sorin Titel că nu răspunde la scrisori (...) A spus că la vamă i s-au reținut edițiile franceză și germană ale cărții, dosarul cu tăieturile de presă, dosarele pe care le mai avea, chiar și volumul Faulkner, tradus de el în românește.

“(...) după părerea mea, experiența străinătății a folosit. Nu pare deloc entuziasmat, nu pare nostalgic și cred că această «așezare» de care vorbește este poziție de tatonare, să vadă cum e primit și ce va mai face. Nici chiar nevasta sa cea guraliv-teribilistă nu mai este așa. Cred că examenul străinătății i-a mai tăiat mofturile și fasoanele.

“«RUXANDRA»

“N.B. (...) Informatoarea va urmări comentariile ce se fac în prezența lui Goma și când el este plecat, părerea colegilor despre activitatea ce a desfășurat-o el afară. De asemenea, va urmări să stabilească contacte mai frecvente cu acesta. Sorin Titel și Leonid Dimov sînt elemente ce se află în atenția organelor noastre, cunoscuți cu activitate ostilă. Sînt redactori la revista România Literară. Cristina Anastasiu-Condiescu este legătura apropiată a lui «Gramă» și ea redactor la revista România literară.

“Cpt. Achim Victor”

Chiar trecut prin filtrul gramatizator al redactorului, rămâne evident stilul troglodit al trogloditului Achim (cică s-a făcut editor, tolomacacul analfabetic!). Oricum “R” nu era colegă de birou cu noi - dacă a spus: “a stat în birou cu Cristina...” Atunci cu cine era ea colegă de birou - în afară de Achim?

Pentru prima oară apare “GRAMA” - bănuiesc lumina lumii Achim în găsierea acestui alt “cod” care să mă desemneze.

*

“Raport” (din 11-07-73, scris de mână).

“Într-o discuție pe care am avut-o în ziua de 11-07-73 cu sursa personală [sic] «Lascăr», acesta mi-a relatat că și-a format tot mai mult impresia că în jurul lui Paul Goma, întors recent din Franța, se creiază în mod tacit un curent de simpatie, de aprobare a atitudinii și «curajului» arborat [sic] de acesta, atât în străinătate, cât și după întoarcerea în țară. (...)

“Paul Goma frecventează destul de des restaurantul Uniunii Scriitorilor, însoțit în permanență cam de aceleași persoane: Virgil Mazilescu, Cezar Ivănescu, Gabriel Dimisianu (red. șef. adj la România Literară) (...) ocupînd de obicei câte două mese unite.

“Printre scriitorii aflați la alte mese, «Lascăr» a observat priviri «binevoitoare» spre Goma și chiar manifestări mai deschise. (...) Ion Negoitescu s-a ridicat de la masa sa, a mers la Goma și la [sic] îmbrățișat, iar Catinca Ralea îi trimitea «bezele».

“«Lascăr» era contrariat de lipsa totală de opinie ce există în rândul scriitorilor, care nu i-au [re-sic] atitudine împotriva unui dușman ca Paul Goma, lipsă de opinie manifestată chiar de unele vârfuri scriitoricești cu funcții de conducere în Un. Scriitorilor ca Eugen Jebeleanu, prezent la toate aceste manifestări.

“Lt. Col. [Albescu Mircea]”

*

La 10 iulie 1973 U.M. 0610 către U.M. 0920 București:

“Vă facem cunoscut că în atenția unității noastre continuă să se afle «GRAMA» și «TRAIAN» La 15 iunie a.c. «GRAMA» s-a reîntors în țară și i-a comunicat, în Franța, lui «TRAIAN» că «planul pentru toamnă rămâne neschimbat». La rândul său «TRAIAN» îl anunță pe un alt scriitor, Virgil Tănase [numele completat de mână pe dactilogramă] că «toamna anului 1973 va fi pentru mulți decisivă» și cere insistent manuscrise (...)

“Seful unității” - semnat indescifrabil.

*

Direcția IX-a către Direcția I, din 14 VII 1973:

“NOTA

privind filajul ob. «GOM» [iar mi-au schimbat numele de cod?] în ziua de 12.VII.1973 între orele 7,00-0,20 din 13.VII. 1973

“ACTIVITATEA OBIECTIVULUI:

“La ora 13,25 «GOM» a plecat de acasă și a mers la căminul spital din str. Barbu Delavrancea - ora fiind 14,10 [acolo era internată mama, bolnavă de scleroză în plăci - n.m.]

“La ora 15, 10 a plecat de aici și a mers acasă, unde a intrat la ora 15,45.

“La ora 18,50 «GOM» și «GETA» au plecat de acasă, au mers în bd? Ana Ipătescu la revista România Literară, ora fiind 19,10

“De aici au plecat la ora 20,10 și au mers la Casa Scriitorilor din cal? Victoriei, ora fiind 20,20

“La ora 23,15 «GOM» și «GETA» au plecat de la Casa Scriitorilor și

au mers acasă, ora fiind 0,20.

“Filajul continuă

“Adjunct șef Direcție, Colonel Friptu Ioan

“Șeful Serviciului, Maior Ionescu Gheorghe

“Șeful Secției, Maior Simonfi Gheorghe”

Noutăți: Filajul ne dă alte nume de cod - Ana Maria devine “GETA”...

Nu ar fi fost mai economic să ne încredințeze nouă “cronometrarea” activităților dușmănoase? Ce întrebare stupidă!

Aceeași lălăială în Notele următoare (vreo 5 la număr), raportînd filajul din 10, 11, 12, 13, 14, 15 iulie. În zelul lor tovărășesc, dublat de o imbecilitate structurală, marii-filatori fac “precizări” aiurea, de pildă că Ana (pardon: “GETA”) s-a dus “în str. Evoluției, la mama ei” - când mama Anei e moartă din 1948, iar de “strada Evoluției” nu am auzit.

*

Iată și o “notă din sursa «MOLDOVAN RADU» - fără interes, altul, decât că individul stătuse cu Pituț și cu mine la o masă. Și că Lt.col. Diaconu Ion care primește nota, adaugă în continuarea informației primite de la «MOLDOVAN»:

“N.B. Paul Goma, venit recent din Franța (...) Am reținut că a stat izolat și a scris două cărți pe care urmează să le publice în Franța”.

*

Acum spargerea apartamentului:

“Direcția I, din 20 iulie 1973”, aprobată de cineva indescifrabil:

“NOTA RAPORT

“La 16 iulie a.c. «Gramă» a plecat împreună cu soția la mare, în satul «2 mai». Vom folosi absența sa din București pentru a pătrunde în locuință, să controlăm valiza cu care el a fost în iunie 1972 la Paris.

“Cheia de la apartament o mai au două persoane, Năvodaru Petre, socrul lui «GRAMA» și Kosak Vladimir, o cunoștință a familiei.

“Pentru realizarea acțiunii vom proceda astfel:

“ - Cu o zi înainte Năvodaru P. va fi pus în filaj ca să putem fi anunțați dacă vine la locul unde acționăm.

“Lui Kosak V., element contactat de noi, i se va fixa o întâlnire în oraș la o oră după ce vom efectua pătrunderea [subl. de mână, pe margine o notă - indescifrabilă - n.m.] ca să nu aibă posibilitatea să treacă pe la locul respectiv.

“În apartament pătrunde cpt. ACHIM VICTOR împreună cu unul din ofițerii Direcției a V-a care cunosc amănunte în legătură cu lucrarea.

“Timpul necesar pentru lucru este de maximum 15 minute.

“Afară va aștepta o mașină a filajului care în situația când socrul lui «GRAMA» va veni, să fie anunțați de dispecerat, iar ei să ne anunțe în interior prin aparatura folosită în acest scop.

“Vecinii nu ridică probleme, fiind plecați la serviciu.

“Vom lua legătură cu biroul C.I. din Mangalia ca să verifice dacă obiectivul nu a plecat de pe litoral.

“Pătrundere se va face dimineața în jurul orei 9.

“Vă rugăm să aprobați executarea acțiunii împreună cu măsurile propuse.

“Cpt. Achim Victor

“*De acord* / Șeful serviciului Lt. Colonel Nicolae Mihai”

Adăugat de mână:

“În ziua de 23.07. a.c. s-a executat pătrunderea și controlul valizei. Lucrurile au fost găsite și scoase în totalitate. Din controlul efectuat a rezultat că nu s-a umblat la acel loc.

“Cpt. Achim”

Nu am idee ce putea fi “lucrarea” căutată în valiză. Nu putea fi un manuscris? Bănuiesc: îmi introduseseră în valiză (unde: în mâner?) un aparat de ascultat... Când mi-l montaseră? Oricând - la vamă, de pildă.

*

În 20 iulie 1973 cpt. Oprișor Onițiu înaintează:

“NOTĂ RAPORT

“Sursa «URZICEANU» relatează următoarele aspecte în legătură cu comentariile ce se fac după întoarcerea lui P.G. în țară:

“(...) în trecerile pe la Rom. Literară, după ce și-a manifestat nemulțumirea (...) că a fost scos, a abordat unele aspecte ale «libertății de creație» la noi, comparativ cu alte țări. Consideră greșit modul cum forurile conducătoare de la cultură și artă interpretează documentele de partid referitoare la libertatea de exprimare (...) Nu înțelege de ce (...) numai unii scriitori au dreptul să atace probleme mai dificile din «perioada stalinistă», iar când alții - printre care și el - au încercat să facă același lucru, au fost puși la index, taxați de reacționari etc. S-a referit la Marin Preda, la Breban și alții (...) Nu este de acord cu această «discriminare» (...): unii au voie să scrie despre orice, alții nici măcar nu sunt publicați (...)”

*

În 25 iulie 1973:

“NOTA

“Sursa («B.2») află următoarele:

“Duminică 24 iulie Sergiu Dan cu soția au fost invitați la dejun de Mihai Gafița, redactorul șef al editurii Cartea Românească. (...) Gafița l-a informat pe Sergiu Dan asupra stadiului în care se află apariția unei noi ediții a volumului «Jurnal de noapte» (...)

“...a venit vorba de Paul Goma; Gafița a observat:

“- E limpede că nimeni din conducerea de partid nu se gândește să ia vreo măsură represivă împotriva lui Goma. A fost la mine, la editură Mi-a cerut să mă apropiu de fereastră ca să-mi arate un individ postat pe trotuar. «Îl vezi? Mă urmărește din ziua în care am venit» Apoi m-a întrebat dacă sântem dispuși să publicăm volumele apărute în străinătate. I-am răspuns că problema mă depășește”.

În continuare “B.2.” raportează despre candidații la președinția Uniunii... Securistul (Lt. Col Albescu Mircea):

“N.B.: Paul Goma [numele e completat de mână] este lucrat în D.U.I.
 “Despre cartea sa «Jurnal de noapte»...”

Este limpede: Boul care a scris de mână numele proprii, în loc să îl numească pe Sergiu Dan, m-a făcut pe mine autor al unui Jurnal de noapte! (nu e rău titlul).

*

Cpt. Opreșor înaintează un Raport despre “scriitorii la mare” între 24-25 iulie. Este vorba și de mine - în trecut. S-a oprit îndelung la idila Nina Cassian-Dan Ciachir, apoi la Casa Scriitorilor - 12 pagini.

*

Fără respectarea cronologiei: în 6 august este propusă:

“NOTA

“Miercuri 1 august, m-am întâlnit la ora 13 la restaurantul Doina cu Virgil Tănase. După masă, pe la orele 15 urma să se ducă la aeroport să-l primească pe francez [Paul Otchacovski - n.m.]. (...)

“V. Tănase vrea o legătură serioasă cu mine și de durată (...)

“«DONA ALBA»”

“N.B. Virgil Tănase (...) are relații suspecte cu «TRAIAN» și «GRAMA». Informatoarea va continua contactarea acestui element (...)

“Cpt. Achim Victor”

Un Raport scris de mână de cpt. Opreșor, nedatat.

“Sursa «PODARU» relatează (...) că Paul Goma era revoltat de faptul că i s-a desfăcut contractul de muncă, nu acceptă explicații date de conducătorii revistei (...) Realitatea este că G. Ivașcu s-a bucurat de coincidență, a scăpat de probleme.

P. Goma și când era angajat nu făcea nimica în redacție și refuza categoric aproape sistematic să semneze vreun articol pentru a nu vedea «cei de dincolo» că el colaborează cu ăștia. (...) Bravează în erou, dar nu poate fi abordat în amănunt asupra celor ce a făcut prin RFG și Franța. Evită să discute despre Țepeneag. Speră că problema serviciului se va rezolva de la sine, fiind contient că este un «caz»(...)

*

La 22 august 1973:

“NOTA

“Joi 16 august am avut întâlnire cu Tănase Virgil la ‘Doina’. Eu am ajuns mai repede. L-am văzut trecând spre fond [așa să fi scris inițial «DONA ALBA», informatoarea? sau dactilografa a modificat, pentru că nu se cade să vorbești de “fund” în Casa Curilor?] pe P. Goma. A venit V. Tănase la masa mea, i-am fost prezentată lui Goma (...) Am ajuns lângă statuia aviatorilor și ne-am oprit. Eu (și V. Tănase propusese mai înainte asta) am spus: «Hai să mergem la Ovidiu». Dar Goma, răutăcios a spus: «Unde, la statuia lui Ovidiu? Mă mir că nu-și face și Nicu statuie să și-o pună la fiecare colț de stradă, că el e și poet, e un mare poet» [de la “Mă mir...” până la “mare poet” a fost șters, din fericire cu o singură linie, iar deasupra a fost scris de mâna... cui?: “Aici, P. Goma a făcut o afirmație tendențioasă la adresa șefului statu-

lui” - iar în stânga-sus indicația: “Ac. pagină să fie bătută din nou la mașină. De ce nu se respectă ordinul dat?”. Eu mă jucam cu câinele. Goma a spus că el îl conduce pe V. Tănase.

“V. Tănase ar fi vrut să rămână cu mine, dar se temea de Goma (...)”

“P.S. I-am spus lui Goma că acea primă carte a lui ‘Camera de alături’ nu mi-a plăcut. A zis că nici lui.

“«DONA ALBA»”

“N.B. (...) Informatorul a avut sarcina să-l contacteze pe V. Tănase, ca urmare a unui plan de infiltrare, dar din cauza lui P. Goma nu s-a putut efectua.”

“Cpt. Achim Victor”

«DONA ALBA» nu este în redacția României Literare, ca «Ruxandra» - dar frecventează Mogoșoaia; a trăit cu Marin Preda, cu Breban și cu - cu cine nu?... - se va vedea mai încolo.

Mai există vreo trei-patru documente - repetitive. Să amintesc unul - din 8 septembrie 1973:

“În ziua următoare [7 septembrie] P. Goma, în prezența soției sale a primit [corectat : ‘imprimat’] pe bandă magnetică o scrisoare către P. Emmanuel, cerîndu-i să o publice în Occident. Pe un ton violent, ce depășește toate manifestările de până acum, P.G pretinde că în țara noastră nu există libertate de nici un fel; că se încalcă toate documentele ce sînt semnate la diferite conferințe internaționale și unde ne angajăm să respectăm drepturile omului; consideră că poporul român trăiește în condiții grele din punct de vedere material (...) (anexăm scrisoarea) (...)

“Șeful direcției G-ral maior Dumitru Borșan”

*

Altul - din 15 octombrie:

“Notă

“După revenirea în țară Paul Goma cultivă pe lângă el o seamă de scriitori tineri (...) V. Tănase, Cezar Ivănescu, uneori Ileana Mălăncioiu, apoi Marius Robescu (accidental parcă). Virgil Tănase este un om tăcut, foarte puțin exteriorizat și se pare că îl leagă o prietenie strânsă și atentă de Paul Goma (...) Goma nu este un om care se afișează iute, are un fel de duh morocănos și este în public foarte atent la ce spune și nu îmi pare să spună ce gândește. Se cenzurează des în public. Rămâne realitatea că atunci când apare la masă de obicei însoțit de Virgil Tănase și probabil de soții, masa înflorește cu scriitorii pomeniți, plus alții care vin și rămân. Ceea ce se știe: *Grupul acesta ca și alții probabil cultivați de Paul Goma sînt indiscutabil nemulțumiți, viețuind cu idee că azi în țară nu se poate scrie nimic serios, că dacă vrei să te afirmi ca scriitor nu vei putea din pricina stării de lucruri din cultură, a Direcției presei și a oficialităților în general.*[subl. de mână]”

«Tudor»

Acest informator, pe aproape două pagini îndesate face o analiză pertinentă a culturii - dar se oprește pe buza... prăpastiei...

*

În 18 octombrie 1973:

“Nota

“Reproduc discuția avută cu Virgil Tănase miercuri între 14-16 în barul de la ‘Muntenia’. Mi-a spus că nu are datorii la Fond, de un an nu mai împrumută, s-a certat cu Traian Iancu. Era foarte la curent cu ce se întâmplă la Mogoșoaia, știe de vizita verișoarei mele, de audiția colectivă a postului Europa liberă când a vorbit Țepeneag, știa că trăiesc cu Preda și că acum o săptămână a fost scandal mare între el și nevastă-sa din cauza asta.

“V. Tănase are încredere în mine. Știa de discuția aprinsă care a urmat după audiția emisiunii lui Țepeneag și m-a întrebat ce au discutat cei prezenți. Tănase vorbise cu Breban și se pare că de la el știa niște chestii, dar se pare că are și altă sursă de informații (...) I-am spus ce reacție violentă a avut Breban și ce indignat a fost că literatura română e reprezentată de un om ca Goma. Tănase mi-a spus că Breban moare de ciudă că nu publică în străinătate și că n-a reușit cât a fost acolo să facă asta (...) Cartea lui Breban ‘Îngerul de ghips’ nu ar fi avut nici un pic de succes în străinătate, pentru că ei sunt sătui de realism, vor cărți politice (...)”

“Eu i-am spus că sînt o ambițioasă care vrea neapărat să reușească și că m-am săturat să fiu considerată doar o femeie bună pentru pat de ceilalți, eu care am mare talent și sunt deșteaptă. Am încercat să reușesc, trăind cu Breban și acum cu Preda, dar nu am reușit nimic, a aflat nevastă-sa (...)”

“(Tănase) încă nu a făcut marele scandal pe care îl pregătește.(...) Acest memoriu este gândit mai demult de cei din afara țării (...) Mai au nevoie de un om care să semneze, zicea să semnez eu (...) I-am spus că nu-s nebună, că am familie și că cine știe ce pățesc. Ciorna memoriului este tot timpul modificată de Tănase.

“Primul punct: îmbunătățirea situației (materiale) a scriitorilor (...)”

“Al doilea: desființarea cenzurii (...)”

“(...) I-am spus că la noi e bine, nu ca la chinezi. I-am spus că eu o duc bine, public cărți, dar el a spus că nu cerem pentru noi personal, ci pentru ceilalți (...)”

«DONA ALBA»

“N.B. V. Tănase (...) este legătura cea mai apropiată a lui Paul Goma și Dumitru Țepeneag. (...) este punctul cel mai slab al grupului; începînd din luna august a.c. în urma unor combinații am reușit infiltrarea informatoarei «DONA ALBA» pe lângă susnumitul (...) Propunem să informăm organele de partid și ca măsuri imediate următoarele:

“- Mama lui V. Tănase este membră PCR. Să opurtăm o discuție cu ea (...) să-i cerem să ia atitudine (...)”

“- Să studiem posibilitatea exmatriculării lui V. Tănase (...)”

“În ziua de 19 octombrie a.c. urmează să se întâlnească din nou cu informatoarea. Deoarece este o sursă verificată în repetate rânduri prin toate mijloacele informativ-operative propun să-i dăm un emițător ca să interceptăm toate discuțiile (...)”

“Cpt. Achim Victor”

Că «DONA ALBA» era o curvă în toate sensurile posibile - așa ceva este și un bărbat turnător, darmite o muiere care vrea să ajungă;

Însă că Achim (nu cumva Achim îi este prenumele, nu numele?) este, nu doar un bou analfabet, ci o ființă diabolică - asta, da surpriză.

Vasăzică el a avut inițiativa de a șantaja pe un “suspect” (aici: Tănase) făcînd presiuni asupra mamei sale, “să studiem posibilitatea exmatriculării” lui V.T., iar acum pretinde că el nu a dat nici o palmă... Dar există și palme mai teribile decât cele adevărate: de-o pildă repetatele amenințări, presiuni, asupra cuiva, ca să-l oblige să denunțe...

*

În 20 octombrie 1973:

“NOTA:

“Din informațiile obținute după întoarcere din străinătate a scriitorului Paul Goma (mai 1973 [iunie 1974!]), rezultă că acesta împreună cu Dumitru Țepeneag au conceput «un plan de acțiune», urmărind să creeze un așa-zis «grup de rezistență», pe de altă parte să provoace un scandal de proporții în străinătate pe tema «lipsei de libertăți» care s-ar manifesta în țara noastră.

“Și-au intitulat acțiunea «Planul de toamnă», hotărînd desfășurarea acestuia după 1 septembrie a.c. Cei doi și-au împărțit rolurile;

“- Paul Goma să reprezinte un fel de «paratrăznet» polarizînd în jurul său un număr de tineri scriitori ‘nemulțumiți, oprimați, nepublicați în țară’ (...) el constituind o garanție că asupra acestora nu se vor lua nici un fel de măsuri atîta timp cît lui nu i se întîmplă nimic.

“-Dumitru Țepeneag să se ocupe de traducere și editare în străinătate a lucrărilor [!] persoanelor atrase de Paul Goma în așa-zisul grup «de rezistență» și să declanșeze prin intermediul radioului și presei străine o campanie de calomnii la adresa politicii culturale a statului român.

“Pentru realizarea scopului propus, Paul Goma în contactat mai multe persoane (...) Nu a obținut decât o adeziune formală de a da manuscrise originale. Singurul care a acceptat: V. Tănase (...) În paralel, P.G... a imprimat pe bandă magnetică o scrisoare către Pierre Emmanuel, președintele PEN Clubului, poet, membru al Academiei Franceze, președintele unor așa-zise societăți de ajutorare a scriitorilor din țările socialiste, rugîndu-l să o publice în presa occidentală. Pe un ton violent ce depășete toate manifestațiile de până acum Paul Goma pretinde...” [sunt înșirate ‘pretențiile’].

La rîndul său Dumitru Țepeneag a acordat un interviu redactorei [sic] Monica Lovinescu, care a fost difuzat la Europa liberă în seara de 30 septembrie (...) Întregul interviu este presărat cu calomnii la adresa intelectualilor români și a politicii partidului nostru în domeniul culturii. A declara că în viitor tinerii scriitori vor beneficia de sprijinul său, în sensul de a se ocupa de publicarea lucrărilor acestora în străinătate, amintindu-i pe cei contactați de către Paul Goma, căruia, cu această ocazie i-a consacrat public rolul de «paratrăznet».

“La data de 20 septembrie a.c. Dumitru Țepeneag a publicat în ziarul ‘Le Monde’ un articol intitulat: «Cui îi este frică de schimbări» în care făcînd o paralelă între comunism și capitalism, debitează calomnii la adresa societății socialiste.

“...rezultă că punctul culminant va fi înaintarea unui memoriu (...)”

“Nota” poartă următoarea apostilă:

“26 X 1973. Lucrarea a fost prezentată conducerii Dir. noastre și tov. general maior Stoica, ordonîndu-se pregătirea unui material pentru conducerea de partid”

Semnează un indescifrabil.

*

Iar acum un text scris de mână, datat: 14 noiembrie 1973, dirijat spre "tov. Achim"

"Raport

"În ziua de 14-11-73 m-am întâlnit cu informatoarea «RUXANDRA» care mi-a înmânat un nou roman al lui Paul Goma, în manuscris, fără titlu. Întrebînd-o de împrejurările în care a ajuns în posesia manuscrisului, informatoarea mi-a relatat că în vara acestui an Paul Goma i-a spus că lucrează la un nou roman și când va fi gata i-l va da spre lectură. În seara zilei de 12-11-73 Paul Goma a vizitat-o la redacție și i-a pus pe masă manuscrisul, spunîndu-i că il [sic] va lăsa câteva zile. Nu a făcut nici un fel de precizare asupra conținutului, sau a intențiilor sale cu privire la acest roman.

"De către noi s-au luat măsuri de copiere a manuscrisului"

Semnează un Lt.Col. - ?

Fatal: vine o Nota - de la M.I. Direcția I (nu știu cu ce se ocupa, dar dat fiind că e întâia...)

*

"Strict secret Ex. 1

151/AM 16 noiembrie 1973

"NOTA

"În ziua de 14 noiembrie, prin «RUXANDRA» am intrat în posesia manuscrisului unui nou roman al lui Paul Goma, căruia nu i-a fixat încă un titlu [ba avea un titlu - nepronunțabil de gurile lor: **Gherla** - n.m.].

"După cum i-a spus informatoarei și după datare (...) (Cachan 19-21 noiembrie 1972, Cachan, februarie 1973; București august-octombrie 1973) rezultă că este cea mai recentă lucrare (...) sub forma unui dialog cu o prietenă care pare a fi Marie France Ionesco [??], fiica dramaturgului Eugen Ionesco.

"În această nouă lucrare autorul 'povestește' [de ce, ghilimelele?] ultimele zile înaintea eliberării sale din penitenciarul Gherla, referindu-se și la alte priode și întâmplări din închisoare, trăite, văzute de el sau auzite de la alții. Lucrarea are un conținut dușmănos, plin de ură, aspect ce rezultă atât din descrierea regimului închisorii, cât și din afirmații directe.

"De altfel, cu mici excepții, romanul este construit din două momente [?] când autorul aflat în detenție a fost pedepsit corporal [curat corporal!]; descrise în cele mai mici detalii, în mod cu totul eronat [sic], de necrezut [re-sic]. Personalul închisorii - de la director și până la ultimul gardian - era format numai din călăi, bestii, brute, cretini, incuți, lipsiți total de orice sentiment sau însușire umană, iar comportamentul lor întrece orice imaginație.

"Dar Paul Goma nu se limitează la atât, el provoacă, instigă, prin această carte pe foștii deținuți să «demaște» prin ce-au trecut [ia te uită: a nu uita înseamnă 'a demasca' - se întâlnesc secii cu Geta Dimisianu, și ea mă acuzase că îl 'delaționez' pe Vasile Nicolescu!], astfel la pagina 6 el spune: [citată] iar la pagina 7 și 8 [citată]. În roman Paul Goma calomniază în mod direct politica de independență... [citată]. În același mod denigrator Paul Goma calomniază poporul român [citată].

"S-au luat măsuri pentru a stabili intențiile lui Paul Goma în legătură cu acest roman și de prevenire a scoaterii lui în străinătate."

*

Strict secret Ex. Nr. 1
151/AV/ 1 decembrie 1973

“NOTA (raportul “RUXANDREI”)

“Noua carte, fără titlu, a lui Paul Goma, scrisă - sau începută - în Franța nu are nici un titlu, fiind povestea întâmplărilor sale din închisoare narate unui ascultător-interlocutor francez spre deosebire de anterioarele sale manuscrise, și chiar de ‘Ostinato’, stilul cel mai direct, mai curat, mai normal, mai puțin împăstat. Valoarea sa literară este tot atât de inexistentă, vali[di]tatea [sau vitalitatea?] materialului nu că i-a cerut - sau nu numai că i-a cerut-, dar modalitatea sa de exprimare, de această dată este directă, de jurnal simplu, nud. (...) Mobilul unui asemenea ‘Jurnal’ (neavînd titlul îl pot intitula după părerea mea ‘Jurnal retrospectiv’ [?!] i l-a oferit îndemnul ascultătorului”.

Autoarea delatunii produce citatele și interpretările găsite în precedentă Notă, pe care a alimentat-o. Va fi fost ea redactor la *România literară* și colegă a mea (?)- nu știe să citească corect, să înțeleagă ce a scris autorul - în chestiunea “poeziei de pușcărie” - care poate fi falsă; dar poate fi și adevărată - eu spuseseam așa: poezia de pușcărie scoasă dintre patru ziduri își pierde seva, se ofilește, pare ne semnificativă (pentru un cititor ne-fost-pușcăriaș). Or lumina lumii «RUXANDRA» scrie:

“...după părerea lui P.G. (...) de pildă poeziile lui Radu Gyr sau ale lui Crainic, de după liberare nu mai au valoare, fiind scrise în libertate (autorul uită că aceștia au scris și înainte de a fi deținuți, ignorînd acest fapt, ignoră și valoarea literară - obiectivă a scrisului celor doi)”.

Literata RUXANDRA ignoră și ceea ce scrisesem eu și ceea ce zice ea - pe cine voia să epateze: pe securistul său, cel care o mulgea ca pe vacă? Are nerușinarea - dar de cine să se rușineze, nerușinata? - să vorbească despre pasajul cu... turnătorii:

“... există și o explicație a informatorilor, colaboratorilor și turnătorilor în slujba securității și MAI de care foiește țara cu foarte mici excepții, evident, autorul făcînd parte tocmai din aceste excepții”.

Ruxanda însă nu se mărginește să toarne, ea, și să fugă, ci, - precum Ivasiuc în notele lui aflate în dosarul meu din 1977 indică și alte piste, desemnează pe alți “vinovați”:

“... psihologie care din păcate nu aparține numai lui Paul Goma ci mai există și alți adepți tot în acest mediu: Dimov sau Țepeneag. Atitudinea lor față de viață, de înțelegerea ei așa cum trebuie nu se poate spune că a fost marcată de anii de detenție ci dimpotrivă, a fost, după părerea mea, declanșată de această perioadă, făcîndu-i să se manifeste mai clar, mai direct la paravanul claustrării, cu acest preț [??], ca spirite defetiste nu le pot atribui nici măcar calitatea superioară [sic] de contestatari, de rezistenți, fiindcă nu le este proprie. Asemenea indivizi [sic] s-ar comporta la fel în oricare orânduire socială (...). De fapta sunt niște defetiști față de ei înșiși [sic-sic], niște neputincioși (unii cu talent ca Dimov) nu în a se adapta, ci a înțelege clar că

a trăi în societate înseamnă a munci, a munci, că nimeni nu îți este obligat cu nimic, că de-a lungul secolelor viața și munca au fost împreună și au dat drepturi ca chiulul, puturoșenia și blamarea, din cele mai vechi timpuri n-au creat eroi sau dacă au fost eroi de o zi ca baloanele de săpun, ca focurile de paie care se înneacă [sic] în fum.

“Aceasta este părerea mea [a cui altcuiva? - n.m.] încă o dată confirmată și de paginile citite din Paul Goma împletite cu anumite constatări de viață pe care vi le pot exemplifica. De ce Paul Goma n-a luptat ca orice om sănătos, normal, pentru a se reîncadra în muncă la întoarcerea din străinătate [chiar așa: de ce?]. Insistînd, luptînd, și-ar fi găsit un loc de muncă, ar fi avut un salariu. Dar ar fi trebuit să muncească efectiv, iar el nu e capabil. Același lucru cu Țepeneag și cu Dimov - care-și lansează în cele patru vânturi [sic] nedreptățile lui [ale cui altcuiva, ale partidului și guvernului?] cu salarizarea, dar nu muncește de loc, lipsește cu lunile și săptămânile, iar când apare beat ‘glumind’ pe seama celor care-și fac cinstit datoria [ca cine?; ca «Ruxandra»!].

“După părera mea [sic] oricât s-ar încerca ceva cu acești oameni, ei nu vor fi apți de o muncă cinstită, reală, totdeauna, oricând și oriunde considerîndu-se la fel de superiori [re-sic] ‘vulgului’, neînțeleși, năpăstuiți, ceea ce este foarte important, după părerea mea, este să nu fie lăsați să-și facă prozești. În momentul pericolului social [sic] al prozelitismului (și tineretul de teapa lor îi va aclama) devin un pericol social nocivitatea lor depășind pragul individual devenind o nocivitate socială. Și cei în drept trebuie să fie foarte atenți la nuanțele acestor nocivități sociale din faza lor incipientă, fiindcă în momentul în care prind rădăcini, orice măsuri, chiar de forță [ia te uită!] sunt târzii și își pierd eficacitatea.

“«RUXANDRA»

“N.L.[?] Nota cuprinde concluziile informatoarei în urma lecturării [sic] manuscrisului ce i l-a dat Paul Goma. În discuțiile purtate cu sursa am stabilit să-i arate lui Goma că ‘maniera’ de a scrie, problematica aleasă nu-l ajută în realizarea unei cărți valoroase. Să-i recomande să încerce abordarea altor subiecte pentru a scrie într-adevăr cărți valoroase.

“Vom urmări reacția sa la aceste indicații.

“Cpt. Achim Victor”

Recunosc după această capodoperă de analfabetism și de ură de clasă-rasă:

- “RUXANDRA” va fi (fost) băgătoare de seamă prin redacția *României literare*, însă nu redactor: o trădează... stilul - până și Băran ar fi scris mai bine...;

- Dacă așa stau lucrurile, atunci “RUXANDREI” nu îi “încredințasem” un exemplar din **Gherla**. În general - vreau să spun: înainte de călătoria în Occident 1972-73, nu oricui dădeam manuscrise.

Să-i iau pe colegi de la “intrare”, de la secția critică: Danei Dumitriu? - însă numai până în vara anului 1971, când ne certasem pe chestia Revoluției Culturale; lui Valeriu Cristea - probabil lui îi dădusem un exemplar; dar nu lui S. Damian, nu lui Raicu, de ei mă răcisem după directoratul lui Breban, când deveniseră purtători de servietă a tovarășului Nicolae II; lui Mazilescu - da: însă lui și Ștefaniei am dat un exemplar, fie la noi în casă, fie la ei, doar ne

frecventam, ca vecini; mai era Iorgulescu - lui nu i-am dat vreodată manuscrise. Trec la “jumătate-direcție”: lui Dimisianu îi voi fi dat, la început - dar nu mai eram prieteni - nu ne certasem, dar constatasem că mă trădase, în absență (postul în redacție). Ion Horea? - nici vorbă, nu ne adăpam din același “izvor”; mai era Adi Fianu: nu-i dădusem niciodată manuscrise, nu eram prieteni și nu aveam încredere în ea: secretară, monșer... Mai era Vasilescu: nu eram prieteni, deci nu-i încredințasem **Gherla**; în biroul (fost și al) meu: Băran, da, era securist, tocmai de aceea nu-i dădusem manuscrisul. Cristina: ei și lui Condiescu îi încredințasem un exemplar, dar ei ies din discuție. La fel Titel - mai ales că lui nu-i dădusem niciodată, nimic. În redacția teatru-arte plastice: Ioanei Creangă? Nu aveam comerț cu ea. Valentin Silvestru? Pe asta nici nu-l salutăm, dar mite să-i pun pe birou un manuscris. Iar la “externe”: deși eram în excelente relații cu Dimov, nu-i dădusem; nici chiar vărului meu (de-al câtelea?) Marcel Mihalăș: era deja bolnav. Lui Caraion? Ne detestăm cordial. Mai rămân dactilografele: preferata mea, Geta Gheorghiu, care îmi bătuse la mașină multe cărți - în mai multe variante - să-i fi dat **Gherla** la re-dactilografiat? Nu-mi aduc aminte și nu cred.

La “tehnic” nu aveam pe nimeni atât de apropiat. Să fi omis pe cineva? Probabil, însă “RUXANDRA” tot nu intră...

Rămâne varianta... furtului: turnătoarea, fie a șterpelit exemplarul încredințat altcuiva, fie l-a împrumutat de la cineva, “pentru două zile”.

Inutil să caut în alte redacții: “sus”, la *Luceafărul*, “jos”, la *Viața românească?*, la nemți? Nici vorbă: după scris, Ruxandra este o nescritoare, o incultă, o semianalfabetă.

Drept care o bag în mă-sa, cu tot cu Achimul ei personal!

Luni 26 ianuarie 2004

Acum o surpriză: un informator identificat:

Apare în Nota 151/AV/ 12 decembrie 1973. Povestește - pe 8 pagini dactilografiate, la persoana întâia!, comentate de același Achim!, cum i-a cunoscut pe Mazilescu, pe Dimov, pe Țepeneag (a fost de trei ori la Cenaclul din str. Câmpina - și face lista celor ce participaseră, ce anume citiseră); se ocupă de curentul oniric pe 2-3 pagini...

Ajunge la mine abia la pagina 5:

“L-am cunoscut pe Paul Goma la redacție, prin V. Mazilescu (...). Am descoperit că locuisem un timp în case vecine, pe Alex.[Sandor] Petöffi (eu stăteam la bunica mea)”

Îmi face un portret deloc măgulitor - dar cu nuanțe:

“Faptul că îi apăruse cartea în străinătate nu părea să-l impresioneze prea mult și mereu spunea că el e scriitor român și aici trebuie să-și publice cărțile. De două-trei ori am fost invitat la el împreună cu alții. Mi-a făcut impresia unui om foarte muncitor și pasionat de meseria sa. Odată ne-a părăsit, ducându-se în odaia sa pentru a scrie timp de 3 ore în timp ce noi priveam la televizor” (...)

“Aș mai vrea să notez câteva impresii personale:

“- de la întoarcerea în țară a devenit și mai rezervat și mai rece (cel puțin față de mine) [jur, dragă Mircea: nu din cauză că, atunci, te-aș fi bănuț!];

- tot timpul am avut impresia că un rol important în evoluția sa l-a avut soția sa care îl susținea integral în ipostaza aceasta de scriitor [un spațiu, presupun că securiștii au șters un cuvânt: “interzis”?] și nu rareori era mai violentă decât el la adresa unor personalități din cultură care i-ar împiedeca cariera soțului ei;

“- tot timpul m-am gândit că situația lui s-ar fi putut soluționa într-un fel; însă a suferit influențe rele: care? nu știu.

“În ceea ce privește caracterul: un om foarte, foarte dârț, tenace și obsedat de propria persoană. Deși are prieteni nu iubește pe nimeni și cred că nici familia nu și-o iubește foarte mult. Nu este gură spartă, bârfitor și e foarte calculat și prudent în ceea ce spune. Nu manifestă entuziasme de nici un fel, nu iubește băutura și petrecerile. (...)

“E absurdă o declarație ca aceea pe care a făcut-o Țepeneag că mai sunt doar câțiva oameni în literatura noastră pentru care merită el să lupte. E umilitoare pentru cei citați care, ca adevărați scriitori, nu pot fi dependenți de lupta unui oarecare ci numai de propria valoare (...) O ultimă situație îmi întărește aceste idei: Leonid Dimov se dezice de D. Țepeneag, tocmai pentru că vorbește aiurea. Indiferent de situația sa actuală, trecută sau viitoare orice scriitor adevărat își găsește calea numai în propria literatură care trebuie integrată în primul rând literaturii țării sale”.

“N.B.: M.B. este candidat la recrutare pe lângă P. Goma, V. Mazilescu, D. Turcea, D. Țepeneag, F. Gabrea, elemente cunoscute în evidențele noastre cu unele manifestări ostile.

“Este prima notă [informație] obținută de la el. Pe lângă problemele cunoscute în material sunt relatate păreri interesante care demonstrează că acest candidat are o serie de calități necesare unui informator.

“Voi continua contactarea sa.

“Cpt. Achim Victor”

Ce-a ajuns finul, subtilul poet M.B.! Să fie lăudat de Cpt. Achim!
- nu mai rămânea decât să fie pupat de generalul maior Borșan!

În teancul de hârtii primite de la St. Olaru aceasta este singura “informare” a lui Mircea Brăiliță. Să nu fi continuat? Să nu fi trecut examenul - la Achim? Să-l fi cuprins muștrările de conștiință?

Vreo zece pagini manuscrite (de mâna lui Achim!) fac bilanțul anului 1973. Fără importanță.

*

În Nota 371/C.I. de la “DONICI”, la 10 ianuarie 1974:

“În cursul lunii noiembrie 1973, discutând cu scriitorul Paul Goma, am reținut: La întoarcerea în țară, pe aeroportul Otopeni [întoarcerea fusese cu trenul; deci: nu Otopeni, ci Gara de Nord - n.m., tardivă...], vama a vrut să-i confiște [nu “a vrut” - ci “a confiscat”] operele lui Willy Brandt. P. Goma a amenințat că va informa presa occidentală - era în ajunul vizitei conducătorului român în RFG. A doua zi cărțile i-au fost liberate [deci: îi fuseseră confiscate!].

“A încheiat un contract de editare pentru 8 romane cu Editura GALLIWARD [prin repetare se dovedește că așa credea transcriptorul că se scrie

GALLIMARD] (...) După cum susține el, a încheiat, de fapt, un contract pe viață cu [cu cine, dacă nu cu...] GALLIWARD”.

*

Ministerul de Interne Direcția I-a, prin 6201/151/AV/ 23 ianuarie, glăsuiește prin:

“NOTA RAPORT

“În luna noiembrie i-a prezentat un nou manuscris [**Gherla**] informației «RUXANDRA» (...) Tot în direcția de a-l determina pe Paul Goma să scrie lucrării cu un conținut care să nu lezeze interesele statului, s-a acționat și prin sursa «FALTICEANU». În luna noiembrie 1973 acesta i-a propus lui Paul Goma să-i aducă tot ce a scris el, din care să-i selecteze fragmente cu conținut corespunzător și bine realizate artistic, care ar putea obține aprobările necesare pentru publicare.

“La începutul lunii ianuarie a.c. «FALTICEANU» [Gafița - el s-a născut la Baia, Suceava, dar a făcut liceul “Nicu Gane” din... Fălticeni...] ne informează că P.G. i-a prezentat manuscrisul intitulat ‘În Cerc’ sau ‘Cercul’, solicitând să-i fie publicat la Cartea românească. Cu această ocazie «FALTICEANU» a avansat discuțiile cu P.G. urmînd să sondeze pînă unde este dispus să meargă el cu modificările ce i se vor cere. (...) P.G. i-a explicat că este dispus să accepte ‘orice modificare, chiar să scoată unele capitole sau paragrafe care nu corespund [sic], numai să fie publicat la el în țară’.

“După ce «F» a lecturat [sic] cartea, P.G. a reafirmat că vrea să facă modificările ce i se propun”(...)

“Raportăm că atitudinea adoptată față de editor este diferită de cea arătată în discuțiile cu soția și alte persoane. Astfel recent afirma: «I-am spus lui Gafița [pardon: «Fălticeanu»] să sînt de acord să scot un cuvînt-două, însă rămân problemele: vorbesc despre partizanii din munți [Lt.Colonul Nicolae Mihai, autorul raportului, a pus între ghilimele “partizanii” - n.m.]; una din eroine este fata unui chiabur din Banat, deportată în Bărăgan; despre școala de literatură; aproape nici un personaj nu e o figură ‘luminoasă’, toți se suspicionează, toți au ‘păcate’, fiecare i-a stricat celuilalt viața; apare un copil deportat din eroare împreună cu sașii din România - fiecare capitol are o ‘problemă’, nu cred că poate fi publicată, deși eu vrea acest lucru».

“Comportarea actuală a lui P.G. se aseamnă cu cea din anii 1969-1970 când a prezentat manuscrisele ‘Ostinato’ și ‘Ușa’. Și atunci promitea că va face modificările cerute, iar ulterior venea cu variante în care introduseseră amănunte care în nici un mod nu puteau fi date publicității. În același timp cărțile lui erau publicate în RFG și Franța și în publicitatea făcută s-a exploatat faptul că romanele au fost «respinse în România».

“Nu este exclus ca de astă dată P.G. să accepte modificările cerute(...)

“Analizînd situația operativă (...) se pot ivi următoarele situații:

“a) Cartea să nu fie publicată, P.G. refuzînd să facă modificările cerute (...), Gallimard va putea exploata în publicitate faptul că romanul a fost refuzat, ca în cazurile anterioare.

“b) Manuscrisul să fie publicat (...) Aceasta va atrage următoarele;

“- Nu va mai putea fi editat în Occident decât cu asentimentul editurii care l-a publicat în țară;

“- Emigrația reacționară nu va mai putea folosi în propagandă ‘P.G. este scriitor interzis în România’ iar editurile Gallimard și Surkamp [h-ul a sărit de la locul său și s-a așezat la urmă - n.m.] nu vor mai manifesta același inter-

es pentru lucrările sale. Chiar el ca persoană va fi dezavuat în Occident, mai ales că este suspionat ca ‘agent al securității’.

“- Persoanele care se mai află în aturajul său vor deveni suspicioase și-l vor acuza de duplicitate.

“- Este posibil ca unii scriitori să se arate nemulțumiți că este publicat un asemenea element, cu activitate cunoscută în exterior cât și în țară, iar ei sunt publicați rar sau de loc.

“Anexăm aprecierile surselor «FALTICEANU» și «RUXANDRA» cu privire la romanul ‘În Cerc’ care se află în discuție pentru a fi publicat.

“Șeful Servicului, Lt. Colonel Nicolae Mihai

*

Iată o altă (!) opinie despre **În Cerc** - de astă dată a unui specialist - unul care raportează: «Lt. major Romașcanu Ion» la data de 28 ianuarie 1974. Iată cum începe “specialistul”:

“Din lecturarea unui manuscris al lui Paul Goma am tras concluzia că romanul ‘În Cerc’ este împărțit în mai multe capitole...”

Dacă aceasta este concluzia, o las baltă.

*

Copiez scrisoarea către ministrul de Interne (nu mai știu cine era, nu cred că atunci știam):

[28 ianuarie 1974]

Domnului Ministre de Interne
București

Domnule Ministru,

Subsemnatul Paul Goma, scriitor, domiciliat în București, Aleea Compozitorilor nr. 10, vă rog să binevoiți a dispune eliberarea, de către Ministerul pe care-l conduceți, a unei autorizații pe a cărei bază să-mi pot aduce, din străinătate, un aparat de multiplicat texte, piese de schimb și materialele necesare (matrițe, tuș, gravor de matrițe) și să-l folosesc în scopul multiplicării textelor mele literare.

a. În Codul Penal al R.S.R. (votat de Marea Adunare Națională la 21 iunie 1968) în vigoare în clipa de față, nici un articol nu interzice - direct, indirect - deținerea și folosirea unui asemenea aparat de către persoane fizice;

b) Chiar dacă există o lege de uz intern - pe care, deci, nu cunosc - sunt convins că se referă la altfel de texte decât cele literare;

c. În **Almanahul Auto ‘74**, la pag. 91, în “Informații vamale” se precizează bunurile în folosință îndelungată pe care turiștii le pot aduce din străinătate: “televizoare, aparate de radio, casetofoane, aparate de proiecții, mașini de scris, *copiat*, calculat, *multiplicat* (s.n.)...”

Pe scurt situația mea: sunt scriitor de limbă română, am publicat un singur volum de povestiri, în 1968. Primul roman, predat editurii Eminescu în 1967 mi-a fost respins în 1971 pentru “*slabă realizare artistică*” (documentul poate fi consultat); al doilea roman, predat editurii Cartea Românească în primăvara anului 1971, deși nu a fost publicat, *nu a fost respins...*; al treilea roman, prezentat aceleiași edituri în toamna anului 1971 deasemeni nu a fost acceptat - dar nici respins...

Singura explicație pe care am primit-o oficial (e drept: verbal) a venit

din partea actualului președinte al Consiliului Culturii, D. Popescu. De față fiind și adjunctul său, D. Ghișe, în martie 1972, D. Popescu a spus - textual (nu pot proba, pentru că în acel moment nu aveam magnetofon ca să întregistrez "explicația")

«Motivul pentru care cărțile d-tale nu pot să apară în România nu este unul politic, așa cum, din greșală, s-a spus până acum; motivul este: *slaba calitate estetică*» (s.n.).

Din moment ce însuși D. Popescu, în însuși C.C. al P.C.R. m-a asigurat că scrierile mele sunt proaste - din punct de vedere estetic (!) - dar nedușmănoase politic, eu, ca autor al acestor scrieri proaste pot, am dreptul să le editez pe cheltuiala mea. Pentru că editura Litera (specializată în editarea de cărți pe cheltuiala autorului) cere, pentru o singură carte, suma de 40.000 lei (iar eu, în clipa de față, sunt autor a opt cărți nepublicate), singura soluție este multiplicarea textelor după metoda Gestetner - în care scop mă și adresez Dvs.

Din câte știu - și știu - legiile interne și convențiile internaționale nu sunt potrivnice cererii mele, ba aș zice: din contră.

Sunt convins că voi primi o soluționare pozitivă în termenul legal - mă refer la termenul în care se soluționează petițiile.

M-am adresat cu un memoriu-cerere asemănător și Președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu.

București, 28 ianuarie 1974

Paul Goma

Acum scrisoarea către Zaharia Stancu, președinte al Uniunii Scriitorilor.

Spre deosebire de cea adresată ministrului de Interne, ceastălaltă este "comentată" de destinatar; atât prin sublinieri apăsate, făcute de o mână obișnuită a vedea, într-un text, ironia, amenințarea voalată, și... de a mânuși condeii - cât și prin câteva cuvinte, însă devenite ininteligibile prin fotocopiarea "îngustă". Probabil-sigur cererea a fost citită la Uniunea Scriitorilor - de acolo, în mod firesc, a fost trecută Securității, prin Hobană, prin Traian Iancu - avea prin cine anume.

[28 ianuarie 1974]

Domnule Președinte

Subsemnatul Paul Goma, membru al Uniunii Scriitorilor vă transmit alăturat copiile a două cereri-memoriu adresate prima Ministrului de Interne (pentru eliberarea unei autorizații de aducere din străinătate și folosire în țară a unui aparat de multiplicat de tip Gestetner), a doua președintelui Consiliului de Stat Nicolae Ceaușescu (reamintindu-i situația mea de "scriitor" fără drepturi scriitoricești).

Uniunea Scriitorilor, conducerea ei mai ales, cunoaște foarte bine (și exact) situația mea. Cunoaște și motivele reale ale interdicțiilor de care mă bucur... A încercat în mai multe rânduri să mă apere și să pledeze în favoarea publicării cărților mele. *Dacă pledoaria n-a avut nici un efect* [subliniere, marcare cu bare verticale pe margine și adăugarea unui semn al exclamării, încercuit - n.m. P.G.], asta se datorește nu numai rigidității Consiliului Culturii - în frunte cu poetul și gânditorul D. Popescu -, *ci și lipsei de convingere cu care s-a pledat* [subliniere, marcare, semnul exclamării]. Desigur, epistola de față nu are drept scop reproșurile; dar *nu mă pot împiedeca să-mi amintesc, cu mâhnire, că dacă mă aflu în situația de*

față, asta se datorește într-o bună parte **și conducerii Uniunii** [subl. identică, iar “și conducerii Uniunii” dublu subliniată]: calomniatorul devenise secretar al Uniunii și mână dreaptă a președintelui și, bine înțeles, punerea lui la punct ar fi provocat ireparabilele daune bunului mers înainte - s.a.m.d.” [trimitere spre Al. Ivasiuc, cel cu “decodificarea” romanului **Ușa noastră cea de toate zilele** predat la Cartea Românească în primele luni ale anului 1971; de notat că această turnare-a-turnătorului Ivasiuc nu a fost... remarcată de condeiitor; a fost de parcă nici nu ar fi fost scrisă pe hârtie].

Așadar am cerut eliberarea unei autorizații [sublinierea reglementară, de astă dată însoțită, pe margine de un cuvânt din care nu descifrez decât “rbal”, n.m.] pentru aducere și folosire a unei mașini de multiplicat? La argumentele pe care le-am prezentat Ministrului de Interne, mai adug unul (nu argument, mai degrabă... - nu știu cum să-i spun): *Dl. Laurențiu Fulga, statornicul meu sfătuitor, m-a sfătuit mai zilele trecute să-mi scot din cap chestia cu șapirograful* [subliniere reglementară]: cum o să obțin eu aprobare, când Uniunea, ea însăși, nu obține - și slavă Domnului, dânsa e instituție! [și această băgare de seamă a trecut “neobservată”, Z. Stancu - sau însuși Fulga - s-au întors cu spatele când au trecut prin dreptul ei - n.m.]. Așa o fi. Iar acum mă gândesc - cu nostalgie - *la fioroasele timpuri staliniste de tristă amintire* [subliniere reglementară - n.m.], când, Școala de literatură, al cărei student disciplinat am fost și eu avea un asemenea aparat - cu care scoțeam revista “*Anii de Mucenicie*” [sub. regl.]. *Sculă care se află în nișa din biroul lui Hobană, matricele se află într-un dulap neînchis, șapirograful acoperit doar cu o husă...* [subl. regl., cu reglementările bare verticale și semne ale mirării; ca supliment, “comentatorul” a șters “se află” - oare de ce?, între timp îl șterpelișe Hobană și îl “transferase” la ei, la Securitate?; i-l predase - cu bon - securistului oficial, Achim cel care își învățea cheile pe deget printre oglinzile holului sediului Uniunii?] Bineînțeles, nimănui nu i-a venit ideea să multiplice manifeste antiguvernamentale. Ce dracu’, chiar așa să se fi schimbat timpurile și oamenii? [nici această observație nu a fost observată de subliniator - ceea ce mă face să mă gândesc la anchetatorii mei de la Rahova, din 1977 - mai vârtos la maiorul Ghe. Goran: de fiecare dată când începeam să rostesc “necuviințe” despre Ceaușescu, fie se întorcea cu fața la perete - “în alarmă, el, securist! -, fie fugeau din biroul de anchetă; e-he, mare e - la prezentul perpetuu - pepenele păzit de românul securist ca și de românul terorizat de securiști!]

O să aștept răspuns la cereri atât cât prevede legea aia a petițiilor. *Dacă nu mi se răspunde, o să revin - dar nu tot acolo, nu mai sus, ci mai alături. Ca să se știe și chestia asta.* [ajuns aici, comentatorul “operelor” mele încă nepublicate - răbdare: vine-vine! - a intrat într-o criză de isterie: nu numai că a subliniat, a re-subliniat, dar pe margine, în locul barelor verticale - 2,3,4 - pixul sau “carioca”, pentru a respecta timpul istoric: 1974 - a pornit să țopăie, la verticală, desenând acordeoane, altfel cum să le spun, vreo trei, probabil și un cuvânt, dar care rămâne ilizibil, un semn al mirării - încercuit...]

“*Primăvara de la Gafița*” s-a cam fâsâit - ca să mă exprim așa [subl. reglem.] Nici o veste - și când mă gândesc că graba era atât de mare (să mă editeze, evident!), încât mă speriasem că n-o să pot face - la timp și în bune condițiuni - corecturile. *E-hei, ce timpuri...* [dublu-subliniat, iar pe margine parcă un semn al mirării]

Luându-mă cu vorba, am deraiat de (pe) la tonul oficial, petiționar. Scuze. Dar așa se întâmplă când ești foarte singur.

Oricum, tonul din cale-afar’ de familiar nu cauzează stimei pe care v-o port.

[aici, capul paragrafului lipsește: fiind fotocopie, nu-mi dau seama dacă a fost șters-acoperit, oricum, “cantitatea” de text care nu mai există este comparabilă - cantitativ cu “Oricum, tonul” din paragraful de deasupra - n.m.]:

nu mă pot stăpâni *să-l citez pe șeful Dvs. direct și poetul, pansatorul și arătosul D. Popescu* [subliniere, dublată la “pansatorul”, la “arătosul” și, pe margine de trei bare verticale și de trei semne de exclamare, încercuite - vorba fiind de Popescu-Dumnezeu, n.m.]: «Vă asigur de stima mea reciprocă». Încă un citat din... anticitatul: «Femeile ele însuși...» Mai am - pentru că și Dânsul posedă.

Cu stimă (dar nu recipropesciană)

Paul Goma

Adăugat de mână - de mine:

P.S. Ministerul de Interne nu mi-a acceptat cererea, motivînd că... M.I. nu e în măsură să acorde o asemenea aprobare, ci Direcția Vămile; că, după ce voi aduce aparatul în țară, *M.I... nu-mi va da aprobare de funcționare...*

Exact ceea ce aștept [subliniere triplă, pe margine bare, semne de mirare, de exclamare]

p.g.

Copiez “măsurile” luate ca urmare a cererilor mele de autorizare a unui Gestetner. Prima hârtie pe care o am este datată “29 ianuarie 1974”:

“Nota raport

“Din anul 1971 unitatea noastră îl are în lucru pe numitul Paul Goma, scriitor, fost condamnat (...) cunoscut cu activitate ostilă partidului și statului nostru.

“Încă din 1971 au fost instalate mijloace T.O. la locul de muncă [redacția *României literare*, n.m.] și din 10 iunie 1973 și la domiciliu.

“În timpul urmăririi informative, folosind rețeau informativă și mijloacele T.O., s-au stabilit următoarele [cale de o pagină și ceva, pe puncte, “activitatea” mea]

“Avînd în vedere cele de mai sus precum și pericolul social deosebit pe care-l prezintă activitatea lui P.G., rugăm să aprobați continuarea menținerii și exploatării mijloacelor T.O. instalate la domiciliul [?] până la clarificarea cazului.

“În ceea ce privește postul de la sediul redacției «România Literară» vom lua măsuri de scoatere a instalației [vor fi reparat peretele spart? nu știu], întrucât obiectivul merge foarte rar în biroul respectiv și eficiența este scăzută.”

“Șeful direcției, general maior Dumitru Borșan”.

*

A doua zi (“30 ianuarie 1974”), alt raport:

“Din materiale verificate rezultă că Paul Goma a făcut cerere prin care solicită organelor M.I. aprobarea de a aduce în țară un aparat de multiplicat mecanic (șapirograf) pentru a-l folosi în scopuri personale.

“Analizînd baza legală a unei eventuale aprobări am constatat că

Decretul 148/2 aprilie 1964 privind regimul multiplicatoarelor și al materialelor necesar scrisului, prevede următoarele:

“Art.1 - Organizațiile socialiste și oricare alte organizații (...) sânt obligate să le înregistreze la org. de miliție.

“- Deținerea sau folosirea de către persoanele fizice a multiplicatoarelor precum și a materialelor necesare reproducerii diferitelor scrieri, ca: matrițe, litere de cauciuc și paste, este interzisă.

“Art. 2 - (...)

“În altă ordine de idei H.C.M. 2288/1969 stipulează: «Constituie contravenție la normele privind regimul multiplicatoarelor, al materialelor necesare reproducerii scrierilor și al ștampilelor și al sigiliilor fără stema R.S.R.»

“(...) În art. 7 se prevede că multiplicatoarele (...) deținute ilegal de persoane fizice se confiscă”

*

Nu știu când va fi demarat “planul de măsuri «ETHOS»” - ce culți, desculții! - am documentul din “7 martie 1974” care zice:

“Un grup de elemente[!] (Paul Goma, Dumitru Țepeneag și Virgil Tănase) [numele proprii sunt scrise în întregime cu majuscule - n.m.], membri ai Uniunii Scriitorilor sau Fondului Literar, prin acțiunile ostile ce le întreprind, urmăresc să creeze o atmosferă necorespunzătoare [!] în rândul oamenilor de litere din țara noastră. În mod deosebit din a doua parte a anului 1973 aceștia au încercat să polarizeze în jurul lor scriitorii tineri printre care Virgil Mazilescu, Cezar Ivănescu, Daniel Turcea, Florin Gabrea, Mihai Ursachi, o parte dintre ei nemulțumiți că nu li se publică unele din lucrările prezentate la edituri sau reviste.

“În ziua de 27 februarie 1974 conducerea ministerului a analizat (...). s-au reliefat concluzii cu privire la concepția de lucru (...) subliniindu-se următoarele:

“a) Activitatea dușmănoasă desfășurată de susnumiții este produsul influenței și instigărilor ostile [!] din exterior îndeosebi ale grupului de intelectuali reacționari de la Paris format de Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Ion Cușa, Leonid Mămăligă și alții, precum și de funcționari ai postului de radio ‘Europa Liberă’.

“Atitudinea lui Paul Goma și [a lui] Dumitru Țepeneag nu se bucură de apreciere sau adeziune din partea scriitorilor români ci dimpotrivă sânt repudiați, considerînd că sub acest paravan ei își ascund de fapt incapacitatea profesională.

“b) *Măsurile informative* [subliniat de mână] de cunoaștere a activității lor, trebuiesc luate de așa manieră încât să nu dea posibilitatea la declanșarea de campanii publicitare [subl. de mână] împotriva țării noastre și crearea artificială a unor cazuri.

“În procesul de urmărire să se aibă în vedere descoperirea acelor fapte, comportări ori atitudini care îi compromit în opinia publică, ori dacă comit infracțiuni de drept comun [s.d.m.], creindu-ne posibilitatea să acționăm asupra lor și pe această linie. *Permanent să informăm organele în drept* [s.d.m.] pentru a întreprinde asupra lor măsuri administrative, atunci când situația impune acest lucru.

“c) Prin mijloacele muncii informativ-operative să se stabilească din timp, pentru a fi controlate toate contactele lui P.G., D. Ț. și V.T. cu

emisari ai emigrației reacționare, ziariști din Occident, turiști sau funcționari ai unor ambasade [s.m.m.], urmînd să precizăm ce alte acțiuni intenționează să întreprindă, ce procedee vor folosi, în scopul documentării și contracarării acestei activități.

“Vom depista și controla *căile ilegale prin care aceste elemente trimit în Occident manuscrise* [s.d.m.] cu conținut necorespunzător *sau furnizează anumite date emigrației* [s.d.m.] reacționare în legătură cu “atmosfera” din rîndul oamenilor de litere din țara noastră, *procedîndu-se la sancțiuni conform legilor în vigoare* [s.d.m.]

“Să se documenteze, cu probe, întreaga activitate infracțională desfășurată în țara noastră și în străinătate [s.d.m.] de P.G., D.Ț., V.T. și legăturile acestora, astfel încât să fim pregătiți în orice moment pentru a lua împotriva lor măsurile corespunzătoare.

“Pentru cunoașterea permanentă a poziției și activității lor se va acționa diversificat, astfel:

“1. Asupra lui Paul Goma vom proceda astfel:

“- Prin toate mijloacele muncii de securitate vom stabili activitatea ce o desfășoară, conținutul lucrărilor ce le scrie, intențiile ce le are cu aceste materiale [!], alte acțiuni ce urmărește să le întreprindă în rîndul scriitorilor, modul cum va proceda pentru realizarea scopului ce și-l propune.

“ a) (...)

“ b) Informatorii «FALTICEANU» și «RUXANDRA» vor fi dirijați să desfășoare o acțiune de *influențare* [s.m.d.] asupra lui P.G. pentru a atenua conținutul ostil al lucrărilor sale literare în curs de elaborare.

“c) Informatoarea «RUXANDRA» va urmări activitatea unora din *relațiile lui P.G.* [s.d.m.] (Sorin Titel, V. Mazilescu, I. Condiescu, Leonid Dimov) pentru a se stabili modul *cum evoluează* [s.d.m.], unde și când putem interveni pentru destrămarea lor.

“d) «DONA ALBA» va continua apropierea de Tănase Virgil, principala legătură a lui P.G., de la care vom afla amănunte privind acțiunile (...)

“e) (...) primește valută din Franța pe baza contractelor cu «GALLIMARD» și existînd prime sesizări că el folosește această valută pentru *cumpărarea unor obiecte de la Magazinul «Comturist»* [s.d.m.] pe care ulterior le vinde la preț de speulă, vom proceda astfel:

“- Împreună cu alte organe competente vom verifica ce cumpără și cum folosește aceste obiecte.

“- Vom lua măsuri de identificare și verificare a vânzătorului de la magazinul din str. 30 decembrie nr. 44, de unde P.G. face cumpărături.

“- Vom folosi sursa «S.D.» pentru a afla amănunte în plus despre modul cum întreprinde Goma bunurile cumpărate și care sunt persoanele cărora le vinde.

“- Vom cere informatorilor «RUXANDRA», «M. N.» și «GEORGESCU» să stabilească dacă Mona Țepeneag și Cristina Anastasiu Condeescu, legături apropiate ale lui P.G. cumpără sau intermediază vânzarea unor obiecte de proveniență străină.

“f) Vom avea în vedere să urmărim ce întreprinde obiectivul în legătură cu *intenția de a-și procura un șapirograf* [s.d.m.], cunoscînd că urmărește să-l obțină ilegal din străinătate sau cu sprijinul unor cunoștințe. Ne vom deplasa în orașul Făgăraș pentru a lua măsuri de identificare a persoanelor ce s-au angajat să-i procure șapirograful și se va întocmi un plan detaliat pentru a stabili și preveni realizarea intențiilor ce le au”

“2. Asupra lui Dumitru Țepeneag vom acționa astfel:

(...) “b) Informatorii «GRADINARU», «B.2.», «C.1» și «RUXANDRA» vor fi dirijați să urmărească (...)

“c) Prin rețeaua informativă (...) se va acționa asupra lui Alexandru Ionescu, vicar al Patriarhiei, pentru ca acesta să exercite influență pozitivă asupra fiicei și a ginerelui (...)

“3. În legătură cu Virgil Tănase (...)

“(...) b) Prin informatorul «PODARU» vom obține date cu privire la *natura raporturilor obiectivului cu Paul Goma* [s.d.m.] (...)

“e) În scopul realizării unei pătrunderi mai directe în intimitatea obiectivului, se va efectua o recrutare [s.d.m.] în rândul celor mai apropiate legături ale sale. (...)

“Atenția organelor noastre va fi concentrată și asupra principalelor legături (Cezar Ivănescu, Leonid Dimov și Virgil Mazilescu) și a celor câțiva tineri din anturajul lor. La aceste elemente [cei tineri - n.m.] să cunoaștem în amănunțime atitudine față de Paul Goma, Dumitru Țepeneag și Virgil Tănase, să desfășurăm o acțiune de *influențare* [s.d.m.] a lor cu ajutorul rețelei sau direct (avertizare, contactare) să le arătăm că aceștia (P.G., D.Ț., V.T.) îi atrag în activități ostile, le cer să acționeze în acest fel, pentru a-și atinge scopurile ce le au.

“Avînd în vedere pericolul ce-l reprezintă întâlnirile periodice pe care le organizează Virgil Tănase la domiciliul său cu diverși scriitori la inițiativa lui Paul Goma și Dumitru Țepeneag, vor fi luate măsuri pentru *destrămarea acestui anturaj* (s.d.m.), acționîndu-se astfel:

“- Vor fi contactați direct sau cu ajutorul rețelei Marius Robescu, Turlea Stelian, Ioana Crăciunescu, Daniel Turcea, Cezar Ivănescu (...) Cu acest prilej vom exercita o activitate de influențare în ideea renunțării la participarea întâlnirilor (...)

“Cu sprijinul U.M. 0920 vom urmări să stabilim:

“(...) - Care sunt persoanele ce-i sprijină în publicarea unor lucrări la editurile Flammarion și Gallimard, scopul ce-i determină să facă acest lucru, influențarea lor să renunțe la acordarea acestui sprijin.

“(...) - Să obținem date în legătură cu materiale ale acestora ce apar în presa occidentală cât și ceea ce se scrie despre activitatea lor.

“- Dacă e posibil să se acționeze pe linia influențării [!!] persoanelor din Occident care le acordă sprijin celor de mai sus, în același timp să-i determine să adopte o poziție neutră sau defavorabilă față de aceștia (...)

Șeful direcției, general maior Dumitru Borșan.”

*

În “10 aprilie 1974” :

“Nota raport - asupra modului cum s-au realizat până în prezent sarcinile din planul «ETHOS»”

“(...) După întoarcerea de la Paris (2.03.1974), Dumitru Țepeneag a contactat toți scriitorii ce se află în anturajul său (...) cu care s-a întreținut individual sau în grup (...) Ca o concluzie (...) este aceea că Paul Goma și Virgil Tănase nu se bucură de încrederea celorlalți (D. Turcea, V. Mazilescu, Sorin Titel etc.), există între ei neînțelegeri care au avut ca rezultat în primul rând refuzul de a semna «platforma program» (un memoriu către conducerea statului) și aproape încetarea activității *cenaclului ce funcționa la domiciliul lui Virgil Tănase*” [sublinierea mea, P.G.]

“(...) Paul Goma este preocupat de strângerea datelor necesare scrierii

unui roman «despre pușcăria de la Pitești unde au fost deținuți tinerii intelectuali». Din materialele obținute rezultă că intenția de a redacta [!] o asemenea carte a discutat-o cu Monica Lovinescu când se afla la Paris, căreia i-a comunicat ulterior că dacă nu va reuși să se documenteze, va scrie totuși o carte despre imposibilitatea de a obține amănunte necesare acestui manuscris.

“- A fost identificată o nouă legătură a obiectivului la care își lasă manuscrisele atunci când pleacă de acasă «pentru a nu fi sustrate de securitate»: Wexler Elian (...). S-a întreprins măsuri de (...) atragere la colaborare.

“- A fost identificată (...) persoana din Făgăraș care i-a promis lui Paul Goma că poate să-i confecționeze un șapirograf la Combinatul chimic [???]: Sofonea Martescu Doina (...)

“- Cunoșcând faptul că socrul lui Paul Goma [nu socrul, ci sora sa - n.m.] și-a construit o vilă la Breaza (...) am cerut la I.J. Prahova amănunte pentru a cunoaște condițiile informativ-operative existente în acea localitate (...)

“- Cenaclul organizat de V. Tănase la domiciliul său în ultima perioadă de timp aproape că și-a încetat activitatea, deoarece au avut loc unele neînțelegeri între participanți (V. Mazilescu, C. Ivănescu) (...)

“... s-a trecut la contactarea lui «T.G.» redactor la o revistă din București (...) în vederea atragerii sale în colaborare.

“O serie de informatori («TOM», «TEODORESCU», «RUXANDRA» etc.) au fost dirijați să desfășoare activitate de influențare atât direct asupra elementelor urmărite cât mai ales asupra unor legături ale acestora (V. Mazilescu, I. Negoitescu etc.) *în scopul destrămării anturajului* [s. mea, P.G.]

“Raportăm că la 7 aprilie a.c. D. Țepeneag a plecat la Paris (...)

“Șeful Servicului Lt. Colonel Nicolae Mihai,

“Șeful Direcției, General maior Dumitru Borșan”

Marti 27 ianuarie 2004

Copiez în continuare - nu mai am mult:

“Ministerul de Interne, Inspectoratul Municipiului București
S e c u r i t a t e - 122/BM -

Strict secret Exemplarul 2

“4 martie 1974

“N O T A

“Din măsurile T.O. [Tehnica... ascultării, dar nu știu cum se citește O.] întreprinse la domiciliul lui Tănase Virgil, într-o convorbire avută de cel în cauză în seara zilei de 28.02.1974 cu soția lui Doina și Paul Goma [de ce Tănase Virgil - dar Paul Goma? mister] au rezultat o serie de aspecte [curat aspecte! - auditive] făcându-se diferite comentarii și aprecieri cu privire la:

“- existența cenaclului literar clandestin [nu și: “ilegal”?] ce funcționează la domiciliul lui Tănase Virgil; despre persoanele ce participă (...);

“- venirea lui Dumitru Țepeneag de la Paris (...);

“- evenimentele politice din țara noastră (...) proferând ironii la adresa politicii partidului și statului nostru;

“- intenții de organizare a unei grupări politice (...), anunțarea conducerii unor partide socialiste din Occident. (De subliniat că multe din discuțiile

purtate de cei trei au fost făcute pe un ton ironic, și sub influența consumului de băuturi alcoolice).

“(...) Discutînd despre cenaclu, Tănase Doina [și ea este tratată cu Tănase!] își exprimă părerea că «aceste întâlniri sunt o pierdere de timp (...) discuțiile nu au aspect literar, sînt simple bârfe, certuri, se jignesc între ei, cum s-a întîmplat rîndul trecut cu Virgil Mazilescu care a plecat supărat».

“Paul Goma consideră că gestul lui V. Mazilescu a fost premeditat: urmărea de mai demult să se retragă și a profitat de neînțelegerile pricinuite de comentarea critică a unor bucăți literare citite de Florin Gabrea.

“În continuare se ascultă Europa liberă [cu care prilej o ascultă și băieții de la Secu, prin TO!], iar telefonic Dan Cristea anunță că «nu mai vine, deoarece nici ceilalți obișnuiți nu pot participa: Mazilescu continuă să rămîna pe poziția lui imbecilă, Cristina Anastasiu are treburi, Cezar Ivănescu este bolnav - rămîne pe joia viitoare».

“(...) redăm în continuare unele discuții...[urmează trei pagini de transcriere pe bandă a unei trîncăneli - n.m.]

“Cei menționați fac diferite afirmații în legătură cu «înființarea partidului» lor (...). Paul Goma conchide «putem considera ziua de azi ca zi de naștere a partidului!» (...) Tănase Doina afirmă: «Lasă pe mâine, că e 1 martie - atunci vine și Ciopolinache, câinele nostru»... [m-a uns la inimă transcrierea: Doina avea umor, iar Ciopolino era tatăl legal al lui Goofy, cățelușa noastră - n.m. înlăcrimată] (...)

“Față de situația nou apărută, propunem:

“- Reținerea benzii de magnetofon pe care sunt înregistrate discuțiile;

“- Raportarea (...) continuarea supravegherii informative semnalate”

*

“I.M.B. Securitate

Primit Cpt. Oprișor O.

Sursa «FALTICEANU»

Nr. 0017/122/6.03.1974

Strict secret Exemplarul Nr. 1

“N O T A

“în legătură cu un memoriu făcut de Paul Goma

“La 22 februarie Paul Goma s-a interesat la editura Cartea românească dacă există noutăți în legătură cu ‘În Cerc’ (...)

“Editura a anunțat că a pregătit din punctul să de vedere o discuție pe care o va face într-un viitor apropiat; de fapt, explică editura, o atare discuție nu era atunci în cel mai potrivit moment [Gafița Nuimomentul, îl poreclisem - n/m. plină de răutate], întrucât expulzarea lui Soljenițin din URSS ridicase într-o privință potențialul de replică al lui Paul Goma și discuția s-ar fi desfășurat avantajos pentru carte. Asupra acestei împrejurări Paul Goma n-a fost informat.

“Însă P.G., el însuși a arătat că are noutăți, anume făcuse un memoriu către conducerea superioară și avusese două discuții în legătură cu situația sa.

“Cam odată cu intensificarea discuției despre Soljenițin P. G. a alcătuit memoriul amintit, expunînd situația sa, imposibilitatea de a tipări în România, faptul că în schimb, statul nu refuză banii care-i vin” [de la capitaliști] (...)

Cale de 4 pagini Gafița-Fălticeanu racontază povestea cu banii;

cu Geștetnerul; cu întâlnirea mea cu boii de la C.C.: Nedelea și Potra, secretarii lui Burtică. Încheie:

“În discuția la editură i s-a atras atenția că reluarea memoriului coincidea prea strâns cu cazul Soljenițin și că împrejurarea putea avea caracterul unui act de presiune din partea sa, într-un moment socotit prielnic. Paul Goma n-a negat.

“«FALTICEANU»”

“N.B”. al cpt. Oprișor nu interesează.

Miercuri 28 ianuarie 2004

Uf! Am obosit! Mai am un singur... document - simpatic, acesta, ca și personajele din piesă:

“Primit: Lt.Maj. Moraru Augustin
Sursa. Cand. «TRANDAFIR»
Casa: domiciliul sursei
Data: 17.04.1974
151/MA/ 17.04.1974/006

STRICT SECRET Ex. 1

“N O T A

“Luni 15 aprilie 1974 restaurantul Athenée Palace: Ioana Crăciunescu, Gelu Colceag, Gabriel Iencec; cam după o oră în urma unei discuții avute cu Iencec, Colceag a scos pe masă (vrînd să ne citească un fragment) un dosar gros cu coperti verzi. La întrebarea mea firească, ce-i acolo, mi-a răspuns că este un roman al lui Goma.

“Probabil că figura mea era atât de edificatoare [Trandafire, Trandafire, de ce nu citești și tu nește cărți, nu doar ‘Sportul’?- întrebarea mea - indiferentă] încât imediat m-a întrebat cum de nu-l cunosc pe Goma. Au început să-mi povestească despre el:

“Gelu Colceag: «Este un tip care a fost închis în timpul rebeliunii [așa să fi zis Colceag: “rebeliune”?, nu: “revoluție”], a fost în străinătate și s-a întors, cărțile lui s-au publicat la Paris. Soljenițin al nostru, un tip formidabil!»

“Ioana C.: «Aici povestește cam ce i s-a întâmplat în închisoare, dar exact ce a pățit!»

“G. Iencec: «Povestirea începe cu două zile înainte de a se libera, dar de fiecare dată revine și-și amintește o altă întâmplare mai veche»

“G. Colceag: «Are mai multe romane. Am citit câteva. Sunt extraordinare! După ce-l termin ți-l dau și ție!!!»

“Ioana C.: «Să vezi ce i s-a întâmplat lui Victor Ștengaru: Când citea cartea asta, a sunat la ușă cineva și nu știa ce să facă; întâi s-a așezat pe ea, apoi a ascuns-o sub saltea, apoi într-un dulap - și după aceea a deschis. Ca să-ți dai seama de tensiunea din roman.»

“G. Iencec (către G. Colceag): «Ții minte fragmentul ăla cu turnătorii?»

“G. Colceag: «Da. Să vezi cum procedau turnători, cum spune cine era șefgul (directorul) închisorii de la Gherla - un tip prieten cu Gheorghiu-Dej, cum vorbeau turnătorii direct cu Bucureștiul, ce bătai mâncau deținuții din cauza lor».

“Ioana C. «De ce nu-l luăm și pe el cu noi?» (“El” fiind eu?!).

“G. Iencec: Da chiar, ce faci sâmbătă? Dacă n-ai nici un program vii cu noi?»

“G. Colceag: «Sigur, vino și-ai să-l cunoști pe Goma! E un tip interesant!»

“S-au mai discutat câteva fragmente din romanele d-lui Goma. S-au mai povestit alte pasaje ‘interesante’ (!) iar în principiu a rămas să fiu chemat la telefon a doua zi pentru a stabili un contact direct sâmbătă seara.

“În orice caz după întreaga discuție am înțeles că toți trei sunt ‘inconștienți’ total, fiind subjuțați de admirația pe care i-o arată acestui ‘idol’ al lor, dl. Goma!!!”

“«TRANDAFIR»”

“N.L. «Trandafir» ne-a mai furnizat un material despre cei trei semnalati în prezenta notă care fac parte din legăturile lui Goma. A avut sarcina să cultive relații cu aceștia pentru a stabili poziția și atitudinea politică a acestora, sarcină care i-a fost trasată în continuare. A fost instruit să accepte invitația la Goma pentru sâmbăta următoare (inclusiv citirea romanului ‘Ultima noapte la Gherla’), ocazie când vom putea verifica prin mijloace T.O. sinceritatea și obiectivitatea acestuia.

“Nota se va exploata la D.U.I. «BARBOSUL»

“Lt. Maj. Moraru Augustin”

Am terminat. Obositoare treabă. Însă, pe măsură ce trăgeam în jug, mi se părea tot mai utilă (treaba) - deci plăcută. Multe afirmații de ale mele despre acea perioadă - și următoarele - fuseseră primite cu mefiență, când nu cu ostilitate. Acum am... documente. Numai că... eu însumi am considerat tot ce pleacă de la Securitate ca fals, falsificat, cu intenții de diversiune. Dar ce pot face? Nu rog pe nimeni să fiu crezut. Cine mă crede - m-a crezut și fără aceste hârtii; cine nu - pe nu rămâne.

După amiază Filip mi-a dat un mesaj de la Florin Ardelean. Mă anunță că un prieten de-al său, regizor, ar vrea să facă un film după **Culoarea curcubeului**. I-am răspuns că sânt de acord și i-am dat adresa mea poștală. Așa vom comunica.

Joi 29 ianuarie 2004

Ieri am început corectarea **Astrei** (rezultatului scanerizării - a lui Culcer). Greu, greu. Probabil mai ușor mi-ar fi venit dacă o dactilografiam.

Vineri 30 ianuarie 2004

Mi-a telefonat aseară Flori Stănescu: era pe punctul de a-mi expedia “hârtia”, când a sosit - de la mine, prin poștă - o altă propunere de corectare... Mi-am cerut iertare, dar am anunțat-o: e ultima! Să văd când o să primesc hârtia. Până atunci trag din greu la **Astra**.

La prânz mi-a telefonat Davide Zaffi, în chestiunea traducerii în italiană a **Calidorului**. Urmează să-mi re-telefoneze luni sau marți ca să stabilească momentul unei vizite, aici. Azi fiind prea târziu ca

să telefonez la Albin Michel, am s-o fac luni. Am tras un exemplar cu margini largi, ca să pot scrie “explicații”, echivalențe, etc. Muncă de cel puțin trei zile. Dar, chiar dacă nu iese nimica, mă aleg cu satisfacția, nu?

După ultimul mesaj al lui Florin Ardelean, m-am gândit, râzând singur: regizorul care vrea “neapărat” să facă un film după **Culoarea**, de la primul contact mă va întreba - politicoș, binecrescut - dacă nu-i pot aranja eu, la Paris, un sponsor pentru film, că el nu are bani...? Bine ar fi să mă înșel - dar mă blindez și eu cu ce găsesc, pentru a nu fi surprins.

Sâmbătă 31 ianuarie 2004

M-am trezit gata-obosit. Ieri, pe lângă munca de ocaș la corectarea **Astreii**, m-am apucat de “explicații” pe marginile copiei din **Calidor**. Ca să-mi fie mai puțin greu, azi am să lucrez alternativ - mai știi, poate că, așa, chiar o să prind puteri...

Pe la orele 11,30 seara am terminat de “explicat” **Calidorul**. Din **Astra** cu chiu cu vai am corectat doar un sfert.

FEBRUARIE

Duminică 1 februarie 2004

Trag din greu la **Astra**. Istovit. Și drogat. Ei, da, știu, văd, simt: corectura îmi face rău, dar nu mă pot opri. Are să se spună că... din pricina înaltei mele conștiințe artistice... Da de unde! Sânt un drogat de corecturi... (adevărat, ale propriilor scrieri, dar orișicâtuși...).

Pe lume se întâmplă tot felul de minunății, de daravele, de chestii - eu sânt atât de... drogat, încât nu mă pot ocupa și de acelea. Să se mai ocupe și Bush! Și Blair - de Sharon nu mai zic nimic, el e tot timpul ocupat de nădragii-în-vine.

Marți 3 februarie 2004

Să nu-ți crezi urechilor (și ochilor). Sharon a produs scandal în guvernul său, declarând că va desființa "cvasitotalitatea coloniilor din Gaza!" Cine-l crede! Eu - nu. Oricum, coloniștii de la Nețarim sunt ulcerati: ei mai fuseseră "evacuați" din Sinai - de cine? De Sharon! O femeie a zis - în franceză:

«Nu plecăm de-aici, nici morți! *Ne aflăm aici de zeci de ani* (subl. mea).

Dacă ar fi zis: «de milenii», ar fi mers.

Dar, iată, avea dreptate Ana: coloniștii recentii (cei de 2-3 decenii, ca franțuzoica - vorbesc de relativ-tineri, nu de pensionarii NKVD-ului de toate... națiile est-europene) s-au recrutat dintre ultimii ultimilor evrei din lumea întreagă: inși nerealizați, persoane incapabile de a merge pe două picioare prin țările din care au venit. Inculți, fără nici o meserie, neînstare de a învăța ceva, cu un pospai de "religie" - care mai mult le strică decât să le slujească și cu o "istorie" a Israelului falsificată după modelul Istoriei României fabricată de Roller (în noua variantă evreii nu veniseră din Mesopotamia, ci coboriseră din cer!) - ei nu au căutat pe Pământul Sfânt nici spiritualitatea, nici rădăcinile iudaice, ci satisfacerea poftelor primitive de a mai comanda și ei altora; de a supune ei pe altul, de a-l disprețui, de a-l domina. Eternul complex de inferioritate prefăcut în superioritate. Evreii culeg ce au semănat ei înșiși prin bolșevismul de ei inventat - de astă dată prin ură-de-rasă, nu ca înainte (și la noi, în România) prin ură de clasă, iar primii care suferă - și vor suferi - sunt "pionierii" și normalii - câți au mai rămas...

Sionismul noilor israelieni i-a contaminat și pe mulți dintre veterani: nu dorința de a edifica o - în sfârșit! - patrie pentru evrei, ci de a distruge tot ce nu este evreu la locul dat. Chiar cei mai școliți îi urăsc orbește, de moarte pe verii lor, arabii născuți dintr-o sclavă, îți dai seama? - și pe fii lor spirituali, creștinii: trădătorii, disidenții, sectanții - să nu se legene evanghelicii, neoprotestanții cu iluzia că dragostea lor pentru Poporul Ales va cunoaște vreodată reciprocitate: Evreii îi folosesc, disprețuindu-i, apoi îi aruncă.

Miercuri 4 februarie 2004

Explicația “noii politici” a lui Sharon: presiunile (poate chiar amenințarea suprimării ajutorului) americanilor - la care se va duce în curând. Dealtfel, în interior se va dispensa de coaliția cu religioșii, trage acum spre un compromis cu travailiștii. Se zice că în jur de 60% dintre israelieni ar fi de acord cu desființarea coloniilor.

Vineri 6 februarie 2004

M-am înșelat în privința bunelor intenții ale lui Sharon: desființarea coloniilor din Gaza. Individul e mai rău decât îl credeam - și zugrăveam: tãmbãlãul cu demantelarea coloniilor, cu apropiata călătorie în America erau doar diversiuni, ca să abată atenția de la persoana sa, amestecată într-un scandal de corupție - dimpreună cu fiul său și cu actual viceministru...

A reapărut Capul de Mort: Rumsfeld. Ca de obicei: mințind - și rânjind. Nu: rânjind-mințind.

Duminică 8 februarie 2004

Azi. Dacă tot nu pot trage un chef, am să... dorm - de bucurie.

La orele 12,00 am terminat **Astra**.

M-am apucat de... ultima corectură, asta infinit mai ușoară.

Luni 9 februarie 2004

Mi-a telefonat Doicescu: pe France Culture a avut loc o emisiune “Shoah-ul de la Iași” - care a dat... 13.600 victime. În România au fost uciși 250.000 de evrei!

Au participat “prieteni” mei (de veacuri), Isaac Chiva și R. Ioanid. Unul dintre ei m-a atacat, a vorbit de un text “ordurier” (voi fi înțeles bine?), publicat în *Vatra*...

Joi 12 februarie 2004

Am ascultat caseta trimisă de Andrei Doicescu - și am făcut o notă subsolică despre emisiunea “La Shoah roumaine” de pe France Culture (din 8 februarie), cu participarea lui Isac Chiva, a Lavastinei, a lui R. Ioanid.

Pentru că va mai trece timp până să apară textul integral al **Săptămânii Roșii**, îl copiez aici:

La pag. 187, cap. “Antonescu”, notă la Isac Chiva:

1) Vineri 6 februarie 2004, France Culture, a difuzat la orele 22,30 o emisiune intitulată “La Shoah roumaine”. Au participat: Isac Chiva, originar din Iași, Alexandra Laignel-Lavastine, R. Ioanid, Pierre Pachet - realizatori: J. Birmant, Th. Dutter.

Un desen - nu o fotografie - poartă legenda: “În iunie 1941, 13.600 evrei asasinați în pogromul de la Iași, în România”, iar în textul prezentînd emisiunea se comunică: “Shoah în România : peste 250.000 victime”.

Nu 400.000 cum glăsuiește Memorialul Coral, prin textul - și bilanțul cosemnat și de R. Ioanid? Au mai lăsat din preț?

Anti-antisemitologul Chiva, anti-fasistologul R. Ioanid (pronunță: “fasist” ca bolșevicii francezi), anti-legionaroloaga Lavastine au ocupat antena o oră și jumătate și, pe fond de înregistrări sonore din adunări legionare, emisiuni radio, tangouri de epocă, au prezentat auditorilor francezi o para-, o ne-istorie a României din timpul celui de al doilea război Mondial.

Dacă Isac Chiva depune mărturie despre coșmarul trăit din timpul acelei cumplite încercări - iar autenticitatea relatărilor nu poate fi pusă la îndoială - ceilalți pozează în istorici, în analiști, explicînd astfel motivele persecuției evreilor, recitînd lecția învățată în ultimii 60 ani:

“Românii sunt structural antisemiți”; “majoritatea lor sunt legionari”; “au avut de totdeauna o doctrină fascistă, antisemită”; “legionarii fashiști sunt autorii Pogromului de la București, din ianuarie 1941, și ai Pogromului de la Iași”; “evreii au fost masacrați de către români fără motiv, din senin”...

Cunoștințele lor istorice: nule. Fiindcă... le lipsesc cu desăvârșire? Sau, mai grav: nu pe acelea le-au sonorizat?

Cine să-i fi corectat? Ei înșiși? Ce interes? “Dezbaterea” a avut loc în cerc (foarte) închis, participanții și-au recitat rolurile și au plecat, lăsînd în urmă mlaștina puturoasă a *dezinformării*, a *neadevărului istoric*, a *minciunii*, fabricînd fără rușine, fără scrupule o **altă** “istorie” a României.

Astfel nu au suflat un cuvânt despre *ce se petrecuse cu un an înainte în timpul evacuării Basarabiei și Bucovinei* (urmare a diktatului sovietic din 26 iunie 1940) - cînd evreii au atacat, au jefuit, au asasinat ostași, funcționari, civili care încercau să se refugieze în ceea ce mai rămăsese din România. Dacă printr-o minune la “dezbatere” ar fi asistat un ne-evreu și ar fi dovedit, cu documente, *faptele de barbarie ale evreilor asupra ne-evreilor*, între 28 iunie 1940 și 22 iunie 1941, în Teritoriile Ocupate de ruși, cei din față nu numai că le-ar fi negat cu seninătate, dar l-ar fi acuzat pe *goi* de antisemitism, de negaționism, ba chiar de nazism: de a-i fi trimis pe evrei la Auschwitz -, nu ar fi fost pentru întâia oară cînd bolșevicii evrei folosesc astfel de “argumente”!

Exemple de aproximări - istorice - inadmisibile, de elucubrații, de minciuni, de analfabetisme? Iată:

“Mareșalul Antonescu a luat puterea în 1940, l-a destituit pe regele Mihai și a instaurat statul fascist” (subl. mea, P.G.).

Câte grave greșeli de informație într-o (scurtă) frază?

1) *Generalul* (s.m.) Antonescu a devenit “mareșal” în 1941, după trecerea Nistrului;

2) Antonescu nu “a luat puterea”, ci “(la 4 septembrie) a fost numit președinte al Consiliului de Miniștri”;

3) Un rege nu se... destituie, Antonescu nu “l-a destituit (!) pe rege”, ci “regele a cedat generalului Antonescu principalele prerogative ale puterii” (informații extrase din **Istoria României în date**, Ed. Enciclopedică, 1972);

4) Ca în bancul de la radio Erevan: “regele” (destituit...) era, nu Mihai, ci Carol...;

5) Antonescu era militar, însă nu atât de ignar ca “istoricii” de la microfon, pentru a instaura un stat... “fascist” - în 1940 - cînd exista originalul: cel italian.

Să continuu? Să desmint-combat și conjuncțiile?; și prepozițiile?

Și Lavastine și Chiva și R. Ioanid au caracterizat evenimentele de la

21-23 ianuarie 1941: “pogrom organizat de legionari” - împotriva adevărului, revelat începând din 1990; au susținut că și “pogromul de la Iași”, din 27 iunie, “a fost organizat de legionari”! (când aceștia erau fie împușcați, fie închiși, fie fugiți din țară încă din 23 ianuarie).

Isac Chiva iese hotărât din rolul-rostul său de martor când afirmă:

“De curând, un scriitor, un fost disident, Paul Goma (...) a publicat într-o revistă mai mult sau mai puțin literară (sic) din România, *Vatra*, un text abject, abject. (...) Acolo *Paul Goma afirmă că Românii au avut dreptate să-i omoare pe evrei* (subl. mea, P.G.). Ar trebui tradus textul acesta, abject”.

Are dreptate într-un singur punct tovarășul Isac Chiva: atunci când spune că... ar trebui tradus textul lui Goma:

În acel caz, *francezii ar putea constata singuri că Goma nu a scris așa ceva...* Numai că el, Chiva, acuzatorul, este și ne-cititorul textului de care vorbește din auzite. El, flancat de Ioanid, de Lavastine, de Ed. Reichman, de J.P. Enthoven, de Tertulian, de Nicolas Weil, de Paruit (întâiul care, în *Esprit*, l-a “demascat”, pe... “Goma, autor al unui text antisemit”) și de alți juști tovarăși - *a căror tactică de luptă este atacarea unor texte necitite* - se agitate isteric, în panică mimată (o, dar cât de lucrativă...), avertizând-somînd editurile, nu doar franceze, să nu publice “un text abject, antisemit și negaționist semnat de Paul Goma”...

În materie de *interdicții* se pricep, dragii-noștri-tovarăși-de-veacuri: ei și ai lor au organizat și în România, după modelul URSS, campaniile de epurări de cărți și de autori rezultatul - revoluționar - fiind: cărți arse (Hitler făcuse altfel?), autori arestați pentru... crimă-de-gândire (vezi Orwell), cea mai subversivă formă de contrarevoluționarism pentru bolșevicii de pretutindeni.

Pentru că ei - bolșevicii - lucrează, nu doar cu Teroare-Teroare-Teroare, dar și cu *Minciuna-Minciună-Minciună*.

Mi-a trimis - în sfârșit - Albin Michel hârtia prin care recunoaște că nu mai are drepturi asupra **Calidorului** și **Bonifaciei**. Da, nu mai are - ei și? Italianul nu s-a mai manifestat. Dealtfel nici prietenul lui Florin Ardelean, cineastul, pentru **Culoarea...**

Vineri 13 februarie 2004

Zi cu soare. Mi-au înflorit câteva flori de mază parfumată și de gura-leului. Încă nu au dat gerurile - dar și când or da peste noi...

O veste bună, prin Iurie Colesnic: Vlad Socor este... pozitiv, în ciuda a ceea ce îmi spuneau alți basarabeni. M-a bucurat.

Acum una foarte-proastă, însă nu recentă: am tot amânat așternerea ei aici, pe hârtia internetului, de peste o lună de zile. Voi aștepta să fie dezmințită...

În lunile mai-iunie 1989, când aici, la Paris izbucnise scandalul cu “Uniunea Scriitorilor”, autori: Țepeneag și Breban - împotriva Monicilor (eu avînd un rol cu totul secundar...); atunci când, indignați de manevrele țepenege și brebane de eliminare a Monicilor din “posturile de conducere” ale exilului cultural - iar ca urmare a plîngerilor Monicăi Lovinescu și ale lui Virgil Ierunca, eu (am vrut să spun: printre alții și să-i înșir pe Marie-France Ionescu, pe Alain Paruit, pe Raicu, pe Sonia Larian, pe Rodica Iulian pe Oana Orlea... - dar mă

opresc la timp), mă avântasem la baionetă împotriva complotiștilor... Ei bine, dacă iese cineva rău dintre “actorii” care jucaseră în piesa de acum 15 ani: eu (prima oară când încep numirile cu mine - tocmai fiindcă nu mă onorează) și Nedelcovici.

Nedelcovici a fost vinovat, atunci, pentru că el a făcut “selecția”: pe cine să convoace, pe cine să chiar ocolească, pentru ca să nu se aplece să se pună la cale o Asociație sau Uniune a Scriitorilor, la Paris... Adevărat, el executase ordinul lui Țepeneag - ceea ce nu-l face desvinovățește cu nici un chip, pentru că și eu îi eram “coleg”, nu doar Rodica Iulian - de-o pildă...

Vinovat sunt și eu: pentru că, în necunoștință de cauză, m-am repezit să-i atac pe Țepeneag și pe Breban, nu neapărat pentru că dăduseră cuvânt de ordine (lui Nedelcovici) să nu care cumva să mă anunțe și pe mine (deși nici asta nu era de ignorat...), ci pentru că acești complotiști odioși atentau la poziția, la rolul dirigent al Monicilor...

Pot foarte bine să caut circumstanțe atenuante, repetînd ceea ce scriam în **Căldură Mare**: *Monica așa îmi prezentase lucrurile.*

Or pentru mine, atunci - în mai-iunie 1989 !- cuvântul Monicăi Lovinescu nu putea fi pus la îndoială, ea rostea numai - și numai - adevărul. Dacă ea afirmase că Țepeneag cu Breban voiau “să ia puterea”, detronîndu-i pe ei, pe Monici - așa era, mai ales că nici pe mine nu mă “convocase” Nedelcovici în vederea reuniunii de constituire a Uniunii Scriitorilor...

Aș mai putea invoca atitudinea lui Negoîtescu față de “problemă”: era - și a continuat a fi cât a mai trăit și am corespondat - una apropiată de “noi” (deci: de Monici).

Numai că realitatea era alta - eu nu am aflat-o decât acum o lună și ceva, întâi citind amintirile lui Dan Culcer în revista *Origini*, apoi prin viu grai de la însuși Culcer:

În ziua de 28 iunie 1989 (orele 14,00) Monica Lovinescu mi-a telefonat întrebîndu-mă dacă nici pe mine nu mă contactase Nedelcovici - așa cum o făcuse cu Rodica Iulian și cu Oana Orlea... Am răspuns negativ. Iar Monica Lovinescu - până în 11 iulie - nu m-a slăbit cu “complotul”, cu intenția “celor răi” de a-i răsturna pe cei buni - de la, mai ales microfonul Europei libere.

Am mai scris: ca de obicei, am răspuns prezent! și m-am așternut pe apărarea Bunului împotriva Răului!

Numai că... înainte de 28 iunie (Dan Culcer crede că în luna mai) el însuși îi propusese Monicăi Lovinescu - și, prin ea, lui Virgil Ierunca - să participe la alcătuirea unei *Societăți a Scriitorilor Români* - Culcer ținea la această denumire.

La care Monica i-a răspuns că ei doi sunt legați în scris față de americani că nu vor face parte din vreo asociație, alta, deci nu pot adera... Culcer a mai spus că, vorbind cu Țepeneag, acesta i-a mărturisit că și lui Monica îi dăduse răspunsul-cu-Americanii-care-nu-permit-mă-rog-frumos. Concluzie: Țepeneag îi anunțase pe Monica și pe Virgil, îi invitase pe amândoi la cumetrie.

Deci Monica Lovinescu mă mințise, pretinzînd că nu știa nimic de Asociația (sau Uniunea, Societatea) pusă la cale de Țepeneag și de Breban; că a aflat despre ea abia când a vorbit la telefon cu Rodica Iulian, care o întrebuse dacă se vor întâlni la 5 iulie, “la Bujor”, pentru

constituire (nu am citat, am rezumat).

De ce a făcut asta? De ce m-a mințit? De ce m-a manipulat, de ce mi-a jucat scena panicei, a isteriei, a ființei neajutorate, a victimei? De ce m-a împins să-i atac pe toți ceilalți?

La aceste întrebări nu-i invit să dea răspuns pe cei care în 1997 m-au atacat pentru jurnal: D.C. Mihăilescu, Pleșu, Adameșteanu, Manolescu, Tudoran, Liiceanu, Buduca, Grigurcu... Fiindcă ei, atacându-mă, au avut același reflex de membru al turmei ca și mine, cel din 28 iunie 1989 care, la semnalul (mai corect; la plângerile) bieteii victime, Monica Lovinescu - sărisem la bătaie...

Sâmbătă 14 februarie 2004

La telefon Mircea Stănescu: șpalturile vor pleca luni 16 februarie și, după calculul său, vor face patru zile pe drum... Bine-ar fi să fie doar dublul. Cică volumul va avea în jur de 320 pagini.

Vineri 20 februarie 2004

Nu am notat, fiind prins cu copierea Dosarului - au ieșit 60+51 pagini (până în aprilie 1974).

Flori Stănescu mi-a telefonat azi-dimineață întrebându-mă dacă ajunseseră șpalturile - trimise luni, 16. Nu ajunseseră. Nu sper să vină nici mâine; probabil pe marți: au fost greve la companiile aeriene.

În aceste zile de ocnă nu am ascultat ce se petrece în lume decât cu un sfert de ureche. O să-mi scot părleala după ce voi corecta șpalturile la S.R., la jurnale - adică încolo, după 1 martie.

Sâmbătă 21 februarie 2004

Am terminat **Dosar I-II**. 112 pagini. Săptămâna viitoare o să-l treacă Filip pe internet - împreună cu **Astra**.

Cum mă temeam, nici azi nu au venit șpalturile.

Până luni încerc să dorm, să prind puteri.

Martți 24 februarie 2004

După calculele mele azi ar trebui să sosească șpalturile.

Acaparat de ale mele treburi până peste cap nu am notat la momentul potrivit - în urmă cu vreo zece zile - o desmintire a opiniei mele "reținute" despre cartea lui Florin Țurcanu "Mircea Eliade, Le prisonier de l'histoire". Aflu că mă înșelasem când suspectasem cartea - în necunoștință de cauză. Faptul că nu m-am pronunțat mai hotărât nu mă scutește de regrete.

Dau peste numărul din 20-26 ianuarie 2004 al revistei 22. Desigur, 22-ul nu este pentru mine Biblia; nici Iorgulescu Ioan Gură de Aur. Însă Iorgulescu a citit cartea și o spune. Deci merg pe mâna celui care citește cărțile, nu pe a mea, care m-am pripit să o suspectez doar pentru că era groasă...

În ultima vreme am avut prilejul să-mi fac două "autocritici": în legătură cu Vlad Socor, acum cu Florin Țurcanu.

Ce bine, ce bine ca din când în când să ți se desmintă relele

“profeții”. În aceste rare cazuri am senzația că s-a adeverit o profecie-bună a mea...

Joi 26 februarie 2004

Mă zmulg din... indisponibilitatea în care mă bălăcesc de câteva zile - din cauza nevenerii șpalturilor - ca să notez impresiile provocate de filmul documentar transmis aseară pe Arte:

Titlul: “Șah - mat, revoluția română” semnat de Suzanne Brandstätter promitea multe; mai ales că în prezentare scria: “Căderea Ceaușeștilor nu s-a datorat doar revoltei românilor în 1989. USA, URSS și serviciile secrete ale Franței au acționat în culise”.

Foarte bine, ne-am zis, Ana și cu mine, o să aflăm amănunte despre “cealaltă subterană a revoluției la români”.

Am privit - rezultatul a depășit așteptările. În rău.

Am tot așteptat - după o lungă introducere în care aveam senzația stranie că nimerisem în alt film (despre Ungaria) - intrarea în subiect. Care nu s-a produs, deși au apărut și câțiva români: Politologul Stelian Tănase, securistul Gheorghe Rațiu (?), Stănculescu, Doina Cornea: parcă scuizându-se că apare și ea (deși nu știa în ce “context”) - în fine, procurorul care a anchetat după evenimente...

Teza acestui “documentar”: tot ce s-a întâmplat în decembrie 1989 în România - dar tot-tot-tot a fost făcut, din umbră de CIA, prin Brațul ei: Ungurii! Ni s-a servit și un preambul istoric; ranchiuna ungu-rilor după Tratatul de la Trianon, rana deschisă de nedreptatea istorică (vina de căpătâi revenind Franței), mai ales în privința Transilvaniei “atribuită” României. Brandstätter sau Baumgartner, cum o fi che-mînd-o pe “realizatoare” (nulă!) construiește discursul istoric după cum îi dictează (ca la clasă) elftarșul Miklos Németh, prim-ministru al Ungariei în 1989 și o individă care fusese prezentată ca “disidentă” (dar nu am înțeles unde disidență ea: în Ungaria?, în România? - au poate în America?), care ne explica, doct, convingător (ai fi zis Blandiana) cum “disidenții” - numai intelectuali de clasă - se întâlneau conspirativ “sub poduri, după miezul nopții” (unde, “sub poduri”: la Cluj?, la Szeged? - nu aflăm) - și bineînțeles, Tökes. Toți aceștia - nu l-am mai pomenit pe Laszlo Halmos (?) de la New York “cel care a organizat un lobby extrem de eficace și i-a determinat pe americani să se implice în doborîrea Ceaușescului”, fiindcă măcar de ăsta am auzit, însă altceva, oricum, nu că ar fi “modificat” politica americanilor... Toți aceștia, ziceam, se băgaseră în față - pe o tablă de șah, idee și imagine dintre cele mai troglodite - pentru a-i convinge pe telespec-tatori că ei (ajutați, firește, de CIA) au făcut ce au făcut în decembrie 1989 - în România.

După atâta filomaghiarism, maghiaroburicentrism (pleonasm admis mie de Ana), simțeam nevoia unei cure de rusofobie. Eventual să ni se repete ceea ce știam, răsștiam; anume că prietenul meu Ion Druță de la Moscova telefonase prietenului meu de la București, Paleologu, în 21 sau 22 decembrie, cerîndu-i amănunte despre rivoluție... Așteptare vană. Și cum Brandstättera cu pricina este o minunată constructoare (de film) ne-a servit inovația estetică: opera sfârșește cu începutul. Or începutul ar fi trecut (cvasi)neobservat, deși era vorba de o tragedie: un tânăr ungur (Kelemen?) din Timișoara, a

fost (cronologic) “primul împușcat cu o armă de precizie”, așa că în final avem dreptul și la o lungă vizită în cimitir.

Ana și cu mine am tot așteptat “contribuția” rusească - nu a venit. Cât despre “contribuția internă”: securitatea noastră dragă și patriotică, cea care i-a pus în locul Ceaușeștilor pe Iliești, doar Stelian Tănase a scăpat la un colț de frază ceva din care ar fi trebuit să se înțeleagă că românii au fost liberi câteva ore (două, hai două și jumătate) - până s-au trezit securiștii și au făcut ei ordinea lor, atât în clădirea Comitetului Central, cât și în biata noastră Românie.

Nici Ana nu a dormit astă-noapte din cauza “documentarului”.

Vasăzică așa: Iliescu - omul americanilor! El însuși, cu nesimțirea-i cunoscută, pretindea față de o jurnalistă (nu va fi fost chiar Baumgartnera?) că el era, nu doar cunoscut, dar “popular”, la americani, încă din 1981. La americani, nu știu, pe vremea aceea “popular” le era Ceaușescu (nu doar pentru sfântul motiv că pe mine mă considerau dușman al lor, fiindcă îl criticam pe Ceaușescu!), însă la românii veseli-la-Paris... Prin acei ani Breban și Tănase (Virgil) mizau pe Iliescu - dar cine-i lua în seamă? Decât doar pentru a ne distra puțin. Breban îl cunoștea de prin 1970, când erau colegi de Comitet Central al PCR. Eu însă îl cunoșteam și mai dinainte - e drept: doar din ceea ce povesteau studenții arestați după noi, “ungariștii”: că Iliescu - dimpreună cu Petre Gheorghe (Sinucisul Vesel, i se spunea, postum), cu Virgil Trofin era(u) atunci, “în perioada Ungariei”, șefii UTM-ului și ai UASR-ului iar după arestarea noastră se ocupaseră cu dăruire bolșevicească de exmatricularea studenților - ajutați, benevol și entuziașt de Edgar Reichmann, turnătorul-pe-față.

Vasăzică Brandstättera ne propune:

1) O Românie (a lui Ceaușescu) de care, atunci, în 1989, atârna soarta, nu doar a Europei - care voia să se unifice - dar a lumii, soro!;

2) USA și URSS - fiecare cu Brațul ei: CIA, KGB - au încheiat un pact în care au hotărât înlăturarea “singurului obstacol în calea unificării Europei”;

3) USA și URSS au găsit în Ungaria un aliat de nădejde - împotriva lui Ceaușescu - dar nu se lăuda tovarășul Németh că Ungaria a pus la dispoziția “luptătorilor”; nu doar tabere de antrenament, cazărmi - dar și arme. «Chiar și cartușe!» adăuga, ca să nu credem noi că Ungaria, vecina cea iubitoare de olahi îi trimitea pe luptători să lupte cu paturile puștilor și cu - eventual - baionetele.

4) În fine, că morții - adevărat, s-a spus de câteva ori că au murit mulți români - nu erau doar români, ci mai ales unguri - dovadă “încadrarea” filmului cu întâmplarea bietului tânăr împușcat primul, la Timișoara, cineasta lăsînd-o pe sora victimei să plângă minute în șir și să se întrebe: “De unde o armă de precizie, în Timișoara”? - ca și cum ar fi știut că fratele ei fusese împușcat cu o asemenea armă și nu cu una de neprecizie; ca și cum ar avea vreo importanță - pentru Ungaria cea sângerîndă, de la Trianon încoace - că arma era de precizie ori ba...

Pe lângă o rea-credință manifestă (rolul USA și al Ungariei) a realizatoarei filmului, sare în ochi idiotețenia ei - deasemeni manifestă.

După nume e o nemțoaică. Ba chiar una de pe la noi - mai degrabă săsoaică decât șvăboaică. Nu mă interesează cum a ajuns asta să se vâre pe un canal ca Arte, pentru a propune o minciună - chiar mai mare decât “Minciuna Timișoara” - și iată, țâșnind din cutie drăcușorul

diversionist numit Totok...

Mă interesează (am vrut să spun: mă dor) două lucruri - două:

1) Victimele - nevinovate ale “revoluției” cu sau fără CIA; pentru că atunci au murit oameni, nu doar la Timișoara și la Cluj și nu doar unguri - ci și la Sibiu, la Brașov, la București;

2) Mi s-a rupt inima văzînd că “peisajele” filmate nu puteau fi datate; erau din 1989? Erau din 2003, când a fost făcut filmul? Oricum, aceeași dezolare, aceeași sărăcie cruntă - aceeași disperare resemnată.

Vai de curu’ nostru tricolor!

Laszlo îmi scrie, furios: că el a găsit “în dreptul datei de vineri 24 ianuarie 2004 [al jurnalului meu pe internet] un set de remarci aprobatoare legate de scrisoarea insultătoare pe care Elvira Iliescu i-a trimis-o lui Laszlo” - dacă nu s-a observat că am citat, foarte rău. Am citat din Laszlo Alexandru!

Iată ce scriam în... 23, nu în 24 ianuarie:

“A doua scrisoare este o fotocopie a epistolei mînioase trimisă lui Laszlo Alexandru de Elvira noastră națională. Și dă-i, și zi-i-o de la obraz! - în primul rând pentru cele rostite în prezența lui Pecican și a lui Grigurcu în emisiunea radiofonică - transcrisă și publicată în *Columna*; în al doilea pentru ce a spus în dialogul cu Solacolu (și el publicat în *Columna*): “Nu mi-a venit să-mi cred ochilor! Dvs. să-i spuneți lui Paul Goma: «rușine să-i fie!»?!!?” [ploaia mirărilor-întrebărilor aparține Elvirei Iliescu]. “Să-l învinuiți de antisemitism”? - ei, da: să mă învinuie de antisemitism și să mă așeze, în buna tradiție troglodită a celor de la *România literară* (Manolescu, Dimisianu, Ștefănescu) alături de V.C. Tudor. Și dă-i! Și urechează-l pe copilul Laszlo! Și pune-i capac: reproșul de a fi ales ca obiect al tezei de doctorat pe Manolescu!

Dacă stau și mă uit în oglindă: nu sînt de acord chiar cu toate câte îi aruncă în față. Dar sînd, în continuare și oglindindu-mă: dar ea, Elvira Iliescu este de acord chiar cu tot ceea ce reproșez eu altora?”

Citatul există - însă nu și pentru Laszlo. Care de multă vreme nu mai citește ceea ce citează și nu mai vede pe unde calcă. A uitat ce a afirmat în dialogul (cu Ion Solacolu) internetizat din 23 oct. 2002, publicat în *Columna* nr. 5-6/2003, sub titlul “Polemici pe internet” - citez - subliniat:

“Cluj, 23 octombrie 2002

“Stimate domnule Solacolu,

“(...) Da, Goma într-adevăr se pronunță frecvent despre Transnistria, dar pasa antisemită în care a eșuat în ultimele luni nu face decât să mă întristeze. S-a găsit el de la Paris, să-l elogieze acum pe Antonescu, la unison cu Vadimică! Rușine să-i fie!

“Pe curînd și succes la televiziune.

“Laszlo Alexandru”

Trei nedumeriri:

b) de ce “pasa antisemită”? Numai “pasa”?, doar îmi cunoaște - ca nimeni altul - și scrierile și scrisurile despre scrieri, deci știe că sunt un vechi, statornic “antisemit”, că deja **Ostinato** a fost găsit cu acest

păcat de moarte, ce să mai vorbim de **Din Calidor**...;

b) de unde scoate că “Goma se pronunță frecvent (?) despre Transnistria”? Ticul verbal-mental “Transnistria”, ca și “antisemit” este o diversiune tipică a celor care nu mai au argumente, folosită cam în același moment de R. Ioanid și M. Shafir în atacurile lor împotriva “negaționismului” meu - și tot fără a fi citit textul incriminat;

c) cum să iau expectorația: “S-a găsit el, de la Paris, să-l elogieze acum pe Antonescu, la unison cu Vadimică!” (subl. mea)?

O iau după cum merită, pentru că încheie: “Rușine să-i fie!” (resublinierea mea)

Acum îmi reproșează :

“O scrisoare avîndu-mă pe mine ca destinatar ajunge să fie comentată (!) și aprobată (!) la Belleville într-un jurnal publicat pe internet” - “grosolană încălcare a conveniențelor între persoane civilizate”

Ceea ce nu-l împiedecă să-mi trimită - el, mie!, la Belleville! - o copie a scrisorii de răspuns trimisă (de el) Elvirei Iliescu! - din care, cu grabire, citez:

“Pe vremea cînd eu mă luam la trîntă pe cont propriu cu magnații lumii literare în apărarea lui Paul Goma, Domnia Voastră nici nu știați [sic] că Goma există ca scriitor”.

Despre *asta* era vorba? Firește: nu. Laszlo a sărit în apărarea mea în 1997, după apariția **Jurnalului I-II-III** de la Nemira. Presupun că în 1997 Elvira Iliescu aflase, totuși, de existența mea.

Elvira Iliescu scrisese **Râsul** între 1981-1983, iar prin 1985 (?) cu nesfârșite-primejdii scosese manuscrisul din România și, la Paris, îl propusese spre editare Monicăi Lovinescu. Dacă aș judeca și eu după maniera de a judeca a lui Laszlo Alexandru, l-aș întreba: ce făcea el în vremea aceea - la frumoasa vîrstă de 19 ani?

Dar eu nu-l întreb. Îl las așa - neîntrebat.

Alt citat din Laszlo - către Elvira Iliescu:

“A mai încercat să mă intimideze pe calea asta inclusiv [sic] Gabriel Andreescu (dar măcar era vorba de un fost disident) și i-am răspuns în volumul ‘Orient Expres’ că nu el a stat în fața mitralierelor în decembrie ‘89. Și nici dumneavoastră”.

Ce spune Laszlo aici este foarte grav - dovedește că nu se mai poate controla. Și, de la adăpostul redutei parantezei, avertizează, imprudent: numai disidenții pot avea opinii deosebite ori contrarii!; însă nici aceia - dacă “nu a(u) stat în fața mitralierelor în decembrie ‘89”...

Despre *asta* să fi fost vorba?

Ce se întâmplă - în continuare - cu Laszlo Alexandru?

Și ce băiat bun era, domnule...

Vineri, 27 februarie 2004

Ieri mi-a venit șpalturile la Jurnalele 1999-2000.
Până la această oră (15,30) am făcut abia 180 (din 473) de pagini.

Duminică 29 februarie 2004

Ieri am corectat Jurnalale 1999-2000.
Nici ieri, sâmbătă, nu au venit șpalturile la S.R. Deprimat.
Gânduri negre: dacă s-au pierdut? Dacă secu le-a reținut?
Dacă...?

MARTIE

(...)

Mărți 2 martie 2004

Fiindcă am o recreație - forțată - transcriu câteva pasaje din ultimul *Le Nouvel Observateur* (26 febr.- 3 mart. 2004), dosar - paginile 16-30, anunțat pe copertă:

“Evanghelicii: Secta care vrea să cucerească lumea” .

Și:

“[Evanghelicii] alcătuiesc curentul religios care progresează cel mai mult, azi: 500 milioane de persoane care cred în Armageddon [așa stă scris în franceză, vorba fiind de ebraicul Har Meggido], bătălia finală dintre forțele Binelui și a Răului. Folosesc televiziunea, internetul, jocurile video, romanele de science-fiction pentru a converti în masă. George W. Bush, ca și mulți miniștri și consilieri ai săi împărtășește viziunea mesianică a lumii și a viitorului.”

Și:

“Ce poți face împotriva unui om care dispune de linie [telefonică] directă cu Atotputernicul? Și care se crede investit cu o misiune divină? Care crede că apocalipsul este pentru mâine? Ce poți spune despre acest om care este președinte al Statelor Unite? La sfârșitul iernii 2003, cu câteva săptămâni înainte de războiul din Irak, George W. Bush încearcă pentru ultima oară să-l câștige de partea sa pe președintele Franței, cu argumente de genul: «Cauza este dreaptă, Operația Libertate pentru Irak este voința Domnului». În demonstrația sa, Bush junior blestemă “Statele banditești/tâlhărești [voyous]”, stigmatizează “Axa Răului”, evocă pe Gog și Magog... Jacques Chirac rămâne cu gura căscată, siderat de enigmatică referință... Un consilier însărcinat cu decodarea mesajului găsește într-un târziu răspuns după ce consultase Federația Protestanților Francezi: este vorba de Sfârșitul Lumii, după profetul Ezechiel: Gog și Magog, încarnarea Forțelor Răului se vor năpusti asupra Israelului, pornind din... Babilon. Or Babilonul fusese restaurat de Saddam Husein!”

Plictiseala: Evanghelicii sunt în principiu creștini, dar cred și promovează primatul Statului Israel, cu tot ce are el, nu doar ne-moral, ne-uman, dar ne-creștin.

Profitând de faptul că la 12 octombrie 2003 pacifiștii israelieni și palestinieni se întâlneau în Iordania, în vederea perfectării “acordului de la Geneva”, un... areopag alcătuit de evanghelici americani și de likudnici israelieni (ramura cea mai primitivă, mai agresivă, mai isterică, cea mai analfabetă a sionismului - fiindcă, după cum terminația grăiește, este dominată și inspirată de recentii evrei sovietici care continuă tradiția komisarului) - sub bagheta lui... Richard Perle și-a ținut lucrările la Ierusalim. Ca din întâmplare. Or se știe: Perle, cu Wolfowitz sunt consilierii cei mai ascultați ai lui Bush, după ei s-a luat când a pornit războiul în Irak - după ce a “pedepsit Franța” printr-o campanie, pe cât de plină de ură, pe atât de mincinoasă - dar care era, negreșit, inspirată de evrei: “Franța, cea mai antisemită țară!”, când Franța cu pricina are de ani de zile o lege numită Gayssot-Fabius...

“Israel este soluția morală față cu totalitarismul oriental și cu

relativismul occidental” - iată concluzia (și programul) areopagului de sub comanda lui Perle.

Așadar, creștinii evanghelici jură numai pe... steaua lui David și cheamă la luptă împotriva, bineînțeles, a Răului cel mai Rău care este islamismul “religie perversă și diavolească”.

Până aici nimic de zis, fiindcă: din punctul de vedere al evreului, primul inamic este arabul - fratele vitreg, semit și el...

Dar creștinii evanghelici cred, nu doar în Steaua lui David și în diabolitatea islamului ci și în drăcismul... catolicismului, drept care îl arată cu degetul pe papa de la Roma:

“Catolicismul - iată dușmanul de moarte!”

Dacă răsfoim istoria ultimelor două milenii, înțelegem ura tenace a evreilor împotriva creștinismului - o sectă a iudaismului. Biserica creștină a persecutat crunt pe... părinții săi spirituali (*dar nu și morali*): evreii. Înțelegem și ura protestanților împotriva papistașilor: catolicii i-au persecutat pe protestanți - mai ales în Franța. Dar de la ultimele războaie religioase a trecut ceva timp, iar “antisemitismul” a fost exclusiv rezultatul unui conflict economic (ca la noi, în Principate, apoi în România Mare); și rasial (în Germania).

Însă nu religios: Kogălniceanu văzuse limpede, ca un om cu capul pe umeri - și european și patriot român - natura conflictului încă de la mijlocul secolului al XIX-lea (în 1864, de la Legea Rurală, operă a lui): *economică*.

Cât despre protestanți... Nu se poate spune că de la Luther încoace au fost doar persecutați, huliți, diminuați. Dacă privim la Țările din Nordul Europei, constatăm că protestanții au prosperat și s-au înmulțit și în Est prin coloniștii sași - și în Extremul West, în America.

Și atunci? Atunci - așa...

Miercuri 3 martie 2004

Americanii ăștia... - nu vorbesc de agitația electorală, m-am lecuit de pronosticuri de când am greșit cu Reagan...- ci de acțiunile lor în afara granițelor:

În Haiti: După ce s-au tot scărpinat pe sub pălărie și au lăsat haosul să cuprindă întreaga țară, Americanii trimit un comando (în sensul propriu al cuvântului) care îl sechestrează pe Jean-Bertrand Aristide - orișicâtuși: omul lor, re-intronizat cu armele soldaților americani acum trei ani; orișicâtuși, ales democratic - îl țin arestat, cu cătușe la mâini, apoi îl urcă într-un avion, îl căruțează cale de 20 ore și îl debarcă în Republica Centrafricană (Imperiul lui Bokassa, prètinul-prètinului, dacă s-a uitat). Restul evenimentelor... Cam ca la noi în România: “Rebelii”, câtă vreme nu intraseră în Capitală erau considerați de către cei din “opozitie”: bandiți, ucigași, ca foști polițiști, amestecați în toate putsch-urile (la ei avînd o frecvență de mitralieră). Însă de cum aceiași, în frunte cu șeful lor, “Philippe” (grafie nesigură), fost polițai haitian, criminal dovedit (printre victime: arestați, deținuți, uciși în bătaie, împușcați în celulă de el însuși), fost-prezent-viitor agent CIA - au început a paradă pe străzile capitalei - iar boborul i-a întâmpinat cu flori și cu urale - de crezut, după ce fuseseră terorizați, jefuiți de “chimères”, echivalentul eternilor noștri concetățeni din Gropile

Capitale, apoi din minele patriei întregi, masă de manevră în momente de criză - cum au început a-i lăuda, a le mulțumi din inimă, că-i liberase... Bieții oameni: fac și ei slalom printre stâncile-gropile puterii de istorie...

Înapoi la Aristide: acest fost "preot al săracilor", devenit om al americanilor - și tot cu asentimentul lor, mare narcotraficant (Haiti fiind o haltă obligatorie între Columbia și Florida) - martirizator și jefuitor al propriului popor nefericit - desigur, merita să fie pedepsit.

Or americanii - în fine, comando-ul - nu pentru a-l detrona-pedepsi venise(ră), ci pentru a-l... îndepărta.

În precipitarea americanilor bănuiesc teama lor că francezii și canadienii - care anunțaseră primii că vor trimite ostași pentru... securizarea propriilor ambasade (pretextul cel mai uzitat) - vor impune ordinea lor, de "vechi europeni", adică organizarea de alegeri democratice - Canada, în ochii lor, fiind "prea aproape de Franța"... Și atunci au dat ordin de atac!

Numai că, spre deosebire de ruși, care neagă prin minciuni - gogonate, însă în proprii-i ochi: argumente - americanii nu fac un minim efort se explice, ei neagă, e mai economic:

«Nu este adevărat că ostașii noștri au intrat în Palatul Prezidențial și i-au alungat pe toți băștinașii aflați în serviciu și au postat sentinele americane - de pază...»;

«Nu este adevărat că Aristide a fost sechestrat - ci doar au fost duse discuții cu el...» (mai ține minte cineva anul 1968, când Brejnev îl răpise de la Praga pe Dubcek și pe apropiații săi și... dusesse discuții foarte tovărășești cu el, încătușat? - la Kremlin)? Oare cine va fi "discutat", dacă nu era adevărat că americanii intraseră în Palat? - întrebare de bun simț, deci inapropiată.

«Nu este adevărat că a fost urcat cu forța într-un avion american și dus...în Africa»... - etc etc.

Or, așa cum americanii află secrete ale adversarilor (dar nu pe cele bune, vorba ardeleanului), așa și... jurnaliștii au aflat secretele americanilor, începînd cu... aterizarea în Africa Centrală a unui avion care purta insemnele USA și drapelul înstelat - din care a coborît... Aristide!

Jurnaliștii i-au descusut și pe câțiva haitieni aflați în Palat când au năvălit americanii; asistaseră la "neutralizarea" lui Aristide și încătușarea lui... Tot jurnaliștii au aflat - totul se află, dacă ții să fii jurnalist... - că în timpul "tratativelor" (în vederea abandonării puterii), americanii i-au arătat lui Aristide, în ordine crescîndă: un dosar în care era acuzat de jefuirea statului - mai ales deturnarea ajutoarelor americane pentru înarmare (or Aristide, agentul lor, desființase armata de multă vreme! - atotștiutorii americani să nu fi aflat?) în folosul său și al familiei sale; un dosar acuzator în legătură cu traficul de droguri la scară mare, el, Aristide percepînd o 'taxă vamală' substanțială - nici la aceste probe nu a cedat, deși, pentru fiecare din delictе - sau crime - putea fi pedepsit - și cum!

Abia când americanii au scos dosarul cu traficul de pașapoarte haitiene vândute celor din Al Quaida, Aristide a plecat steagul.

Însă odată în Africa Centrală, a organizat o conferință de presă și a povestit modul în care americanii "au organizat o lovitură de stat modernă" - citat din Aristide.

Și iară și iară: au americanii un talent uriaș de a prefăce un ins detestabil, demn de dispreț, chiar de ură - pentru faptele lui împotriva propriului popor - într-un biet tip căruia... din punctul de vedere al dreptului internațional, dacă nu îi dai dreptate, atunci îi găsești oarecari circumstanțe atenuante - însă nu pentru faptele lui criminale, ci pentru... modul în care l-au tratat americanii!

Ca și în cazul lui Saddam Hussein: cine i-a creat lui Saddam aureolă de martir, de biet persecutat de Uriașa Coaliția Mondială? Ei, cine! Evanghelicii americani și profitorii lor: israelienii! Ei au mințit lumea întreagă cu "armele de distrugere în masă", cu "găzduire a teroriștilor alquaidezi". Și, iată: nu-mi îngădui să fac pronosticuri, să-mi arăt preferințele pentru viitoarelor alegeri. Știu - ca de altfel și din ce în ce mai mulți americani: că nu vreau victoria lui Bush - atât, nu-i destul? Dar că aș înclina spre Kerry?... Măcar o dată în viață să fiu prudent. Fiindcă bănuiesc: odată instalat la Casa Albă, și Kerry se va trezi pe scaunul electric, în care îl vor imobiliza "consilierii" evanghelico-likudnici. Așa că mai bine tac - și privesc.

Și dau din falcă.

Aș da și din condei, dacă aș avea unde să public - ideal ar fi în 22, la colega mea de breaslă (sic), Gabriela Adameșteanu. Dar ea nu îl publică pe Goma - din, hăt, 1997 - dacă nu cumva din 1996, de la... punerea în pagină extrem de subtilă (marca Gabrielei), când mi-a publicat textul trimis abia *după* ce a avut în mână "replicile" lui Manolescu, ale Zoei Petre, al lui Țucu Constantinescu la textul meu (mă și mirasem, atunci: de ce mai publicase propoziția mea, dacă o înecase în riposte comandate - și anulatoare?).

Ziceam că aș da și din condei - dar unde să public un text despre *crima americanilor de la 4 aprilie 1944, când au bombardat Gara de Nord*? Doar nu în revista 22 - *nu doar filoamericană, dar filisionistă*. În primul rând că, la 4 aprilie 1944, nu olteni de-ai Gabrielei Adameșteanu au fost amestecați cu molozul - ci basarabeni și bucovineni de-ai mei, refugiați, adunați la Triajul Gării de Nord pentru a pleca spre Vestul țării, "în dispersare"; nu vreun unchi de-al ei a "dispărut" atunci - și nu s-a mai auzit nimic, niciodată, despre el - ci unchiul meu, Ignat Goma, fratele mai mic al tatei. În al doilea rând - și cel mai important: cum să publice Adameșteanu un text acuzându-i pe americani de crime împotriva omenirii? Să se supere americanii-americieni? și americanii-americieni (Oișteanu, Cornea, Șafir, Volovici, R. Ioanid, S. Damian, Radu Feldmann - și, postum, Ornea)? Și să-i taie - ei și neamurilor ei până la a unșpea spiță - călătoriile, bursele, subvențiile - toate-toate, numai și numai culturale? Pentru un fleac de... 4 aprilie 1944, care ar atenta la Unicitatea Holocaustului?

Fiindcă Bombardarea Bucureștiului la 4 aprilie 1944 - și uciderea a mii și mii și mii de civili (încă o dată, îi dau dreptate scriitorului Gabriela Adameșteanu: atunci-acolo nu au pierit români-români, ieșiți direct din dubla coapsă traian-decebalină - ca ea, ca Rodica Palade, ca Gabriel Andreescu - ci au fost masacrați niște încurcă-lume, care nu mai aveau nici casă, nici țară, niște păcătoși de "minoritari", vorba lui Coposu: niște "românofoni", după epocala opinie a *istoricului* Zoe Petre-Condurache: basarabeni și bucovineni și moldoveni din nordul provinciei, alungați de ruși - cu un cuvânt: "refugiați") - reiau: bombardarea Bucureștiului la 4 aprilie 1944 (pentru început, fiindcă au mai

fost și altele) constituie o “temă delicată”, o “problemă spinoasă”, ca să-l citez pe Dimisianu, aproape tot atât de “arzătoare” ca și cea evreiască. Aproape, dar nu egală - acea fiind Unica.

Că tot nu va publica ea (tot de Adameșteanu vorbesc), în 22, un asemenea text (să deie Domnul să fiu contrazis: mi-aș cere iertare/ în Piața-Mare), nu strică să afle:

- Bombardamentul de la 4 aprilie 1944 asupra Gării de Nord din București a fost, cronologic, în Europa celui de al Doilea Război Mondial, **întâia crimă de război a americanilor**: Gara de Nord nu era obiectiv militar, nici măcar industrial, dar ei (de americani vorbesc, în continuare) fuseseră bine informați că acolo, de câteva zile, există *o mare concentrare de civili, refugiați din calea rușilor*. Și au ucis între 5.000 și 25.000 (cifra este atât de nesigură din pricina triplului secret: al poliției antonesciene, al securității după model sovietic și al tembelismului și al intereselor găinărești ale guvernelor succesive de la 1989 încoace) civili, în majoritate femei și copii - ca, în spatele frontului, în timp de război; iar dintre aceștia cel puțin trei sferturi fiind români fugind din calea aliaților lor de nădejde: rușii;

- Cronologic, **a doua crimă de război a americanilor s-a produs în februarie 1945** (în momentul în care, la Yalta se ținea conferința cu pricina...). Atunci **Dresda și Leipzig** au fost prefăcute în ruine, mormanele de moloz fiind pe jumătate resturi umane - **peste 650.000 victime**, în cvasitotalitate femei și copii, cel puțin jumătate din aceștia fiind - ca și la București, refugiați din Est, fugiți de ruși;

- La 6 august 1945: bomba atomică lansată asupra Hiroshimei. Victime - doar în acel an, 1945 - 140.000. Este sigur: numai civili, femei, copii, bătrâni.

Oricare ar fi motivațiile “strategice” ale Anglo-Americanilor (nu trebuie să uite contribuția - în rău - a lui Churchill), nu există nici o justificare în uciderea civililor, ca “tactică de teroare” deliberat aplicată asupra populației, pentru ca ea - populația, pardi! - să se ridice, răscoale, răzvrătească și să-l răstoarne pe tiran (Antonescu, Hitler, generalii japonezi). Aceeași imbecilitate criminală anglo-saxonă a fost aplicată și în 1999, în Iugoslavia - din fericire pentru scurt timp.

Joi 4 martie 2004

Ar fi ultima zi în care mai aștept șpalturile.

Mare minune mare!: În scandalul provocat de filmul lui Mel Gibson, “Patimile...” Evanghelicii americani - de astă dată despărțindu-se de evrei (care manifestaseră deunăzi în fața unei săli de cinema în New York, pretinzând că filmul este o încuviințare - sau incitare la... Auschwitz), sunt de acord cu “lectura” lui Gibson, decretând: «Așa a fost!!» Ba chiar Ted Haggard rostește ce nu s-a mai rostit vreodată în America: “Dacă liderii evrei vor să-și alieneze 2 miliarde de creștini din cauza unui film, înseamnă că au vedere scurtă”.

Ca să vezi de unde sare... “antisemitismul”! Din grădina evanghelicilor!

A fost și la televiziune franceză o dezbatere despre film - în necunoștință de cauză, fiindcă nu s-a decis dacă se distribuie ori ba. Și de astă dată - ca de fiecare dată, în ultimii 2-3 ani, evreii cei deștepți

s-au prostit fulgerător: te uitai la ei și te întrebai dacă X este chiar X, pe care îl cunoști de multă vreme și îl prețuiești... pardon: prețuiai?, sau o sosie trimisă întru diversiunea cea mai grosolană de către fasciștii-hitleriștii-antisioniștii-antisemiții pe care îi știm noi!?

Vineri 5 martie 2004

Nici azi nu au venit șpalturile. Mai aștept până în... 14 martie - atunci Ștefana Bianu are să se întoarcă de la Timișoara cu o fotocopie a lor încredințată de Mircea Stănescu.

Despre filmul lui Mel Gibson: evreii au dreptate să protesteze împotriva imaginii globale rezultate: anume aceea că *toți* evreii au participat - activ - la Patimile lui Isus. Dar bineînțeles că *nu toți* - doar *unii*. Motiv pentru care papa Ioan al XXIII-lea, apoi Ioan Paul al II-lea, au încercat să șteargă acuzația de deicid lipită pe fruntea tuturor evreilor. Au încercat și, în parte, au reușit. Mai există însă inerții (milenare), nu atât printre fundamentaliștii catolici, cât mai ales (tare aș vrea să mă înșel...) printre ortodocșii noștri cei folclorici, altfel analfabeți.

Se vede însă că stigmatizarea evreului ca cel care l-a chinuit pe Isus și l-a dat morții nu a rămas fără replică: în două mii de ani evreul s-a construit pe sine *ca nevinovat absolut, ca acuzat fără vină* - nicio-dată, niciunde, în nici o împrejurare; două mari tragedii: Inchiziția și Shoah au întărit convingerea evreului că el este destinat pieirii - de către conspirația - mondială - a neevreilor. În strategia supraviețuirii, motor i-a fost: **ura** față de *goi*, față de ne-evreu, fie el creștin, fie musulman.

Însă creștinii au făcut un prim pas de corectare, de reparare - l-am amintit. Succesul - cât este - a fost facilitat (?) și de *mea culpa* creștinilor (numai cei de la Vest de Cortina de Fier!) de a fi consimțit cel puțin la tentativa de lichidare a evreului, în timpul celui de al doilea război mondial.

Numai că reciproca nu este valabilă. Fie și ca intenție, fie ca doar tentativă: evreii se consideră nevinovați prin însuși faptul că sunt evrei.

Dacă evreii sunt ulcerati, acuzați pe nedrept, arătați cu degetul ca *vinovați în totalitatea comunității lor*, ei înșiși nu se sfiesc de loc de a-i acuza pe *toți creștinii* din câte o comunitate de "antisemitism", de antiudaism.

Din 1945 până în momentul de față Germanii sunt acuzați de crimele - reale, ale hitleriștilor - și puși să plătească în mărci germane, în dolari sângele vărsat, lacrimile, cenușa în care fuseseră prefăcuți atâția dintre ai lor, doar pentru vina de a fi fost evrei. Numai că în mânia lor, evreii trec rapid la desemnarea câte unei întregi comunități ca *vinovată*.

Cazul, recent, al românilor - în gura și de sub condeii unor activiști sioniști isterici: noi am fost cu toții "legionari", "fasciști" - deci "antisemiți"; cazul Franței - care este "profund antisemită" de când generalul de Gaulle a rostit cuvinte grele - și adevărate - despre evrei; până în momentul de față când... pentru că Franța nu s-a aliniat, bătînd din călcâie, campaniei americane de "remodelare a Orientului Apropiat" - citește: *de creare a Marelui Israel* - a fost, este în continuare copleșită de acuzații, de injurii, care de care mai ordurieră și mai imbecilă și mai nedreaptă. Niște idioți, analfabeți, vandali atacă, incen-

diază devastează, în Franța, nu doar sinagogi - ci și moschei, ci și biserici creștine (catolice, protestante), însă "ecoul" este uriaș când este vorba de o sinagogă, dar neînsemnat, când nu este cu totul ocultat dacă este vorba de moschei sau biserici. Ilustrativ este protestul, nu doar al comunității lezate, ci și al celorlalte: dacă în cazul profanării unei sinagogi protestează, individual, în grupuri, în numele întregii confesiuni ne-mozaice - și musulmanii și creștinii - nu am auzit vreodată ca, după vandalizarea vreunei moschei sau a unei biserici, să-și manifeste indignarea și evreii - cu excepția câte unei personalități politice (ca individualitate franceză) ori culturale. De curând, în sudul Franței s-au semnalat devastări, incendieri de moschei, de biserici: nici un semn că astfel de vești ar fi ajuns la urechile evreilor - ba chiar câțiva au avut nerușinarea să pretindă că ei... sunt ateii (citește: comuniști, trotskiști), deci chestiunile religioase nu-i interesează; însă pe aceiași, "chestiunile religioase" - îi interesa foarte și le storcea urlete de indignare și le umplea de spumă gurile de acuzații de "antisemitism, într-o țară profund antisemită: Franța".

Sâmbătă 6 martie 2004

Și numărul pe 4-10 martie 2004 din *Le Nouvel Observateur* este remarcabil. Am să mă dedau cu jubilațiune la traducerea câtorva fragmente din dialogul angajat de Amos Oz, autorul romanului 'O istorie de dragoste și de tenebre', cu François Armanet, cu René Backmann și cu Jean Daniel.

Mai înainte să explic motivul pentru care și eu (printre atâția alții) l-am detestat din adâncul inimii pe Jean Daniel, cu tot cu săptămânalul său infam... până acum doi ani, *Le Nouvel Observateur* - concurat în minciuni promarxism filosemite doar de *L'Humanité*:

Deși una din scenele definiției pentru individ se petrecuse binișor înainte de venirea mea în exil (noiembrie 1977), deci nu văzusem emisiunea lui Pivot, *Apostrophe*, cu Soljenițan - atâta s-a vorbit despre ea, atâta s-a scris ("numai în periodicele reacționare, de dreapta"...), încât o știam pe de rost.

Recent, Jean d'Ormesson a povestit-o - ca unul din martori:

Soljenițan, de curând expulzat, fusese invitat la *Apostrophe* și povestise câte ceva din nesfârșita tragedie a celor aflați sub cizma bolșevică și mai ales 'viața' - nu a lui **Ivan Denisovici**, carte publicată mai demult, ci din recenta **Arhipelagul Gulag**. În acel "cor" de tăcere respectuoasă de pe platoul de televiziune în care cu toții erau răscoliți de mărturia lui Soljenițan, singur Jean Daniel (care, într-o rână disprețuitoare, mormăia, zâmbea batjocoritor, nega din cap) s-a trezit spunând - cam acestea:

Să ținem seama de ceea ce se petrece în dictaturile fasciste din Chile, din Argentina, altfel adevărul va fi dezechilibrat.

Acesta era individul - atunci, prin 1973-74, așa a fost până deunăzi, adică (aproape) o viață întregă: un marxist fanatic, un sovietist fără condiții, pentru care de suferință avea parte numai victimele "dictaturilor fasciste, de dreapta", numai comuniștii, numai evreii... - în nici un caz victimele nevinovate ale dictaturilor bolșevice. Iar când i se aduceau argumente... dimpotrivă, el le accepta cu o optime de gură, iar atunci făcea apel la... echilibrarea adevărului!

Echilibrarea adevărului... Această “cerință” mă duce drept la prietenii mei buni (în fine, ca toți bunii: foști) Sami Damian și Lucian Raicu. Ei fiind de totdeauna, partizani ai “obiectivității socialiste”, potrivit căreia poți formula și oarecari critici la adresa comunismului, cu condiția să fii “obiectiv”, citește: să înșiri mai întâi și pe îndelete “părțile bune” - altfel adevărul-de-clasă rămâne într-un picior, dezechilibrat... (comentariul meu, răutăcios).

Mă întorc la Amos Oz. El face parte dintre acei scriitori evrei israelieni (născut în 1939, la Ierusalim) care gândește ceea ce gândește, scrie ceea ce gândește - și își asumă zisele-scrisele ca un scriitor-evreu, nu ca un evreu- scriitor în timpul liber. Este cofondator al mișcării ‘Pace - acum’ și a participat la elaborarea Acordurilor de la Geneva. Citez din dialogul său cu redactorii (deduc: i s-au dat întrebările, el a dat răspunsurile scrise):

“**Acordurile de la Geneva.** Nu mă aștept ca Arafat sau Sharon să-mi telefoneze: «Amos, ce minunat plan de pace ai elaborat! Cum de nu ne-am gândit și noi până acum? De mâine îl punem în aplicare!» Însă aceste acorduri dovedesc: toate problemele pot fi abordate și rezolvate prin compromis. 70% din evreii israelieni și același procentaj de arabi palestinieni sunt convinși că până la urmă vor fi două state. Ei nu știu dacă asta se va întâmpla în zece ori douăzeci de ani, dar o știu. Ceea ce înseamnă că pacientul israelian ori palestinian - este pregătit pentru operația chirurgicală. El [pacientul] nu jubilează - dar e gata de operație. Doctorii sunt însă cei lași, fricoși. (...)

“Conflictul dintre națiunea iudeo-israeliană și națiunea arabo-palestiniană este un tragic accident. Cine a fost șoferul (beat, neatent)? Nu aceasta este întrebarea de actualitate. Urgent este să fi oprită vărsarea de sânge. Geneva a fost o tentativă medicală cu mijloace de bord. Am petrecut în jur de 200 ore alături de colegii palestinieni și israelieni, înarmați doar cu imaginație. (...) Politicienii au avansat totdeauna ceea ce ei numesc: ‘ambiguitatea creativă’. Sânt romancier și cred că ‘ambiguitatea creativă’ este un dezastru. În problematica israelo-palestiniană contribuția mea la Geneva a fost aceea de a elimina tot ce era ‘ambiguitate creativă’ și de a încerca găsirea de soluții precise a tuturor chestiunilor sensibile: refugiații, coloniile, Ierusalimul, frontierele. M-am comportat mai degrabă ca un chirurg decât ca un romancier. Am spus: «Aici este necesară o amputare; dincoace trebuie să dezinfectăm...»

“**Europa:** Sânt mânios împotriva Europei - o mânie “genetică”, fiindcă sunt fiul unor oameni alungați din Europa în 1933 și care ar fi fost uciși în 1942, dacă ar fi rămas. (...) Ei [părinții mei] iubeau Europa - care însă nu i-a iubit. Pentru dragostea lor față de Europa au fost tratați de cosmopoliți, de paraziți, de intelectuali, termeni utilizați de naziști și de comuniști [dar victimele naziștilor refuzau să creadă această sinistru simetrie, pentru că auxiliarii comuniștilor în Rusia apoi în țările ocupate erau în majoritate evrei - parcă aud un ecou dinspre România sovietizată - prin glasul lui Chișinevski, Răutu și a altor alți consângeni ai lui Amos - nota mea]. Ei iubeau Europa într-un moment în care nimeni nu se simțea european. De aici relația mea dureroasă cu Europa (...). Cu evreii și cu musulmanii Europa ar trebui să înceteze de a mai face pe severa directoare de școală. Ea [Europa] nu poate da nimănui lecții, pentru că a vărsat mai mult sânge decât celelalte patru

continente la un loc [fiindcă despre Europa au existat informații - despre "celalalte continente" ba - observația mea]. Criticele sale moralizatoare sunt neproductive. Gînghis Han, Hanibal, Saddam Hussein nu pot rivaliza cu Europa [în această materie]."

"(...) Acum avem nevoie de empatie, de imaginație, de susținere pentru a lua hotărîri teribile, atît pentru israelieni cît și pentru palestinieni. Puneți-vă în pielea unui palestinian cînd îi cereți să spună: «Adio, Jaffa, adio Haifa!»; puneți-vă în pielea unui israelian de dreapta și spuneți împreună cu el: «Adio, munte al Templului, adio Hebron, adio Țară Sfîntă!» Noi singuri nu putem face pace. De aceea mi-am intitulat textul: 'Ajutați-ne să divorțăm'. Avem nevoie de ajutor, atît de la Europa cît și de la Statele Unite. Dacă ajutorul vine doar dinspre Statele Unite, lumea arabă va rămîne indiferentă. Europa nu poate duce pe umeri singură un astfel de proiect."

"Ierusalim 1939. Ironie a sorții, m-am născut în anul în care destinul a milioane de evrei a fost pecetluit fără ca ei să știe. M-am născut atunci cînd Israelul era sub administrație britanică - relativ binevoitoare. Și totuși: primele cuvinte rostite într-o limbă străină, în afară de «da» și «nu» au fost: «*British, go home!*» Așa strigam noi, copiii evrei din Ierusalim, aruncînd cu pietre în patrulele britanice pe timpul primei Intifada, cea din 1946 - Intifada evreiască împotriva britanicilor. Dădeam cu pietre, strigam: «*British, go home!*» și fugam."

"Evreii din Franța. Trăiesc în Israel, îl blestem pe Sharon în fiecare zi, în gura mare. În fiecare săptămînă scriu un articol în care spun: «Sharon, du-te dracului!» Re-scriu mereu, mereu, dar nu știu din ce pricină Sharon nu se duce dracului. Dacă aș trăi în Franța, nu mi-ar fi deloc ușor să scriu: «Sharon, du-te dracului!», după cum mi-ar pune o problemă și nescierea [blestemului]. De aceea nu aș putea rezista unei astfel de schizofrenii. În Israel nu am nici o reținere, nimic nu mă împiedecă ori întîrzie să strig, să scriu: «Du-te dracului, Sharon, de mîna cu Arafat!»(...)"

[Abia acum îi înțeleg - dar nu și aprob - pe evreii din Franța ca Finkielkraut, B.-H. Lévy, Kouchner, Serge July, Julien Drey... Bieții: aceștia neaflînd-se acolo, "pe teren" se simt obligați să apere cu ghearele și cu dinții, din depărtare (din diaspora!) virginitatea Israelului în materie de morală, de violență, de injustiție față de *goi*. Din nefericire, acestora - repet: din afara hotarelor Israelului - li se alătură și oamenii de litere originari din România, care trăiesc în Israel. Cum să se explice acest fenomen? Eu nu-l explic - îl constat, cu tristețe.]

"(...) **Statul evreu.** Un stat evreu este un oximoron. Un stat nu este decît un vehicul, un automobil transportînd pasageri. Doresc ca Israel să rămîna un stat cu majoritate evreiască - fără ca prin asta să devină un 'stat evreu' - pentru că eu cred că atîta vreme cît state-națiuni există, evreii au dreptul de a fi majoritari pe un mic teritoriu. Însă asta nu înseamnă - pentru mine - un Stat Evreu. Un stat evreu este o noțiune păgîună. Israel va păstra o majoritate evreiască? Asta depinde de ambițiile noastre teritoriale. Dacă renunțăm la Cisiordania și la Gaza - răspunsul este: da. Însă dacă Israel vrea să anexeze Cisiordania și Gaza, atunci Statul evreu nu are nici un viitor".

"Statul palestinian. El este cheia tuturor problemelor. Nu numai pentru că Israel rămîne evreiesc, ci pentru că Israel rămîne un stat.

Urmează a fi realizat acest dureros divorț dintre Israel și Palestina, pentru ca Statul palestinian să devină un vecin - poate nu un vecin drag - dar vecin.”

“**[Limba] ebraică.** Nu sânt șovin în chestiunea teritorială, dar foarte șovin lingvistic. Ebraica este cel mai frumos instrument de muzică, această limbă are, nu doar un viitor, dar un viitor spectaculos. Azi oamenii care vorbesc ebraica sunt mai numeroși decât cei care vorbesc norvegiana ori daneza. Și vă voi surprinde: numărul de persoane care vorbesc ebraica este mai important decât vorbitorii de engleză în epoca lui Shakespeare.”

“**Limba acordurilor de la Geneva.** Un amestec de ebraică, arabă, engleză. Dacă ați fi văzut chipurile observatorilor elvețieni în timpul discuțiilor! Nu înțelegeau [concepeau] că putem să ne interpelăm, urlând, apoi să izbucnim în râs. Există între noi o formă de înimitate greu de explicat. Un exemplu: când un membru al delegației arabe vorbea, un israelian l-a întrebat dacă poate să-l întrerupă un moment. Cuvântul «a întrerupe» în ebraică este similar cu francezul «arrêter», [a opri, dar și a aresta], iar palestinianul a răspuns: «M-ați arestat de atâtea ori...» - toată lumea a râs; în afară de elvețieni...”

“**Fanatism.** M-am născut cu tot ce trebuia ca să devin un fanatic. Și mă supraveghez mereu, ca să nu fiu. Din fericire, pot identifica simptomele și mă păzesc [de a cădea - în fanatism]. Astăzi israelienii au învățat să trăiască cu terorismul. Chiar dacă în anii ce vor veni [terorismul] va cunoaște o creștere, în cele din urmă se va banaliza - și nu doar în Israel. Or nici asta nu e bine. Fanaticul este [rămâne] un punct de exclamație în mișcare.”

“**Națiunea evreiască.** Îi pot privi în ochi pe palestinieni și întreba: «Credeti că evreii care s-au constituit într-o națiune sunt [într-adevăr] o națiune? Sau credeti că voi, palestinienii aveți dreptul să hotărâți dacă evreii alcătuiesc o națiune sau ba?» Dacă ei răspund că evreii sunt o națiune și dacă îi mai întreb: unde este patria națiunii evreiești?, știu că e foarte dureros pentru ei [întrebarea este dureroasă]. Și mă vor întreba: «Dar de ce chiar aici? Sunteți o națiune, de acord, dar de ce în țara noastră?»”

“**Națiunea palestiniană.** Am descoperit că palestinienii alcătuiesc o națiune atunci când, din spirit de rebeliune împotriva familiei, m-am instalat într-un kibut - sub influența aripii cele mai pacifiste a mișcării kibutnice - să zicem facțiunea tolstoiană și nu cea marxistă; Atunci am început să citesc texte traduse în ebraică [din arabă]. Atunci am înțeles că palestinienii se aflau în plin proces de dezvoltare a unei identități naționale. Iar când am realizat că ei erau respinși de Egipt și de Liban și de lumea arabă - m-am simțit ca unul de-al lor. Era exact experiența trăită de părinții mei în Europa - unde nu erau nici polonezi, nici francezi, nici ruși, nu erau acceptați ca europeni. Ceea ce îi obliga să răspundă la întrebarea: *Cine sunt eu?* Suferința a creat pe acest pământ [Palestina] două națiuni. Poate că lucrurile altfel ar fi evoluat dacă nu ar fi intervenit conflictul care le-a ridicat una contra alteia. Poate. Însă acum e prea târziu. Există o națiune israeliană și o națiune palestiniană. Ele nu pot trăi ca o familie unită, în care domnește iubirea. [Deci] trebuie să trăiască ca două familii vecine.

“**Trei cărți pe o insulă pustie.** Depinde dacă e iarnă ori vară, dacă e o insulă tropicală sau dintr-o zonă deșertică. Am exact aceleași

probleme ca și cu muzica. Să alegi trei cărți - e o cruzime. E ca și cum mi-ați cere să aleg trei membri ai familiei mele. Ce aș putea să răspund? Când aveam 30 ani juram numai pe Dostoievski. Către 40 m-am convertit la Tolstoi. Acum este rândul lui Cehov - în zece ani probabil mă voi da pe mâna lui Gogol”.

Cât de reconfortant, de consolant, de aproape-vindecător să citești cuvinte, propozițiuni, fraze - texte *normale*! În acest univers de zgomote, urlete, grohăituri, de vocalizări fără cap și fără coadă, de “limbi” monosilabice - *ne-normale*. Și să te bucuri (de parcă ale tale ar fi cuvintele - și sunt!), cu atât mai vârtos, cu cât acel rostitor este, nu un “gânditor” (filosof), nu un politolog, nu un istoric - cu atât mai puțin un om politic. Ci, ca tine, un scriitor. Și nu orice fel de scriitor ci - ca tine - un romancier, purtându-și cicatricele și rănilor sângerânde (să nu fie uitate resentimentele!) printr-o lume ostilă și scoasă din țâțâni.

E bine când primești - rar de tot, dar cât de prețios - confirmarea că, în dementul secol al XX-lea, înarmați doar cu instinctul - cel care nu înșală - doar scriitorii de “ficțiune realistă” Orwell, Koestler, Soljenițin - cu un precursor ilustru: Dostoievski - aceștia au înțeles și descifrat și explicat lumea în care trăiau; cu mult mai mult succes decât istoricii de meserie, eseistii de profesie - ca Borbély, Bartosek, Courtois - cei care jură numai pe fapte, pe documente și resping, ca subiective fulgurațiile “romancierilor”, cum i desemnează ei, batjocoritor - cu excepția unor Marquéz, a unui Kundera, a unui Kadare, autori de cărți, nu altceva.

Și încă o dată, sfâșiat între satisfacția de a fi găsit un alt alungat, un alt fără-de-țară (el se consolează ca și-a găsit una - dar tot neconsolat rămâne), un “străin” în comunitatea lui (dacă nu de-a dreptul dușman), ca acest Amos Oz.

Și trist pentru scriitorii israelieni originari din România.

Însă de unde nu-i nici Dumnezeu nu cere.

(*Pasajul ultim, cu citate de Amos Oz a intrat și în ultima variantă a Săptămânii Roșii...*).

Miercuri 10 martie 2004

Am primit, cu dedicație, o prea-frumoasă carte: **Manual de sinucidere** de Radu Mareș. Istoria *Tribunei* și a altor tribune... I-am scris:

Paris, 10 martie 2004

Iubite Domnule Radu Mareș,

Ieri am primit, prin Dan Culcer, **Manual de sinucidere**, azi vă scriu. Cu plăcere. Cu chiar entuziasm. Ba chiar cu oarecare gelozie : cum de n-am scris eu această carte?

Felicitări pentru *roman*.

Îl bănuiam din fragmentele publicate în *Vatra*. Nu s-a desmintit - întru totul... Oricum, este o mare satisfacție să constați că dacă roman-roman (deocamdată) nu se mai scrie, memorialul poate fi - și este - roman.

M-am delectat cu portretele (era să zic: nemuritoare - zic doar: extrem de vii) ale lui: Ioanichie Olteanu, Zaci, D.R.P., Doina Cornea, Marino, Savu (ce monstrulete!) Vasile Sălăjan (extraordinar!) și, desigur Buzura.

Deasemeni am gustat (cu vârful limbii) psihologia-politico-morală a clujeanului - privită de peste munți de un fost moldovean, altfel scufundat până la bărbie în ardelenitate... Am pus frână și nu m-am lăsat în voia furiei, citind cronică revoluției unor inși deja congelați... Cumplit.

Tocmai pentru că m-am bucurat de fiecare rând, de fiecare pasaj, de fiecare pagină - zicându-mi, cu gelozia (ce să mai vorbim de resentiment!) care mă caracterizează: «Uite, că se poate scrie foarte bine și așa!» - m-a nemulțumit finalul. Vreau să spun: încheierea casei. Va fi, desigur și sentimentul de frustrare al spectatorului unui film care se termină prea-devreme, care nu continuă așa cum l-ar vrea el. Chiar dacă 'Însemnările din 1999' au fost gândite ca final, senzația cititorului de mine este una de lehamite a autorului; de oboseală a omului care lasă construcția nedusă la capăt: nu are bani, s-a îmbolnăvit, a fost descurajat de vecini...

Tare aș vrea ca judecata mea să se dovedească falsă, nedreaptă. Nu ar fi pentru întâia oară - și nu pentru întâia oară mi-aș cere iertare celor pe care i-am rănit.

Oarecari observații - în ordinea paginilor:

- Pag. 11: "...și după nebunia generală din august 1968 interveneau faimoasele «teze din iunie» (1971)":

Chiar dacă trec peste "nebunia din august 1968" - deși am fost implicat în ea până în gât, atunci am aderat de bună voie și nesilit de nimeni la PCR - chiar dacă facem rezumate, racursiul: "după (...) august 1968 interveneau (...) faimoasele «teze din iunie» 1971" este grăbit și falsificator: între august 1968 și iunie 1971 se petrecuseră multe și importante "chestii" - toate privind cultura, literatura - cele două momente nu se succedaseră fără pauză, fără un interludiu - dar dacă așa se vedea ghe la Cluj...

- Pag. 13: Cu "Leul albastru" (...) DRP [constatatase] că, dacă ajungi la ananghie, nu sare nimeni să te apere".

În jurul "Leului Albastru" - publicat, cred, în *Luceafărul* lui Barbu - s-a încheiat prima manifestare de solidaritate scriitoricească de după 1965 - la care am participat și eu, deși încă nu debutasem (dar cum eram cunoscut dinainte de 1956...). Nu numai că s-a exprimat (solidaritatea) pe cale bucală, prin urlate pe coridoarele redacționale, dar au existat și petiții - și eu am semnat), prezentate revistelor (nu știu dacă au și fost publicate). Fermentul, "agitatorul" fusese pe atunci foarte-pozitivul Adrian Păunescu (același fiind inițiatorul unei mișcări de protest-solidaritate în jurul filmului "Reconstituirea" de Pintilie).

Am fost întristat să constat că aveți exact, dar exact aceleași opinii ca Blandiana despre "solidaritate" ("care ar fi fost imposibilă înainte de 1989"). Ba a fost posibilă! - atât că ardelenii, chiar bucureștenizați, chiar gogurădulescenizați - ca Blandiana, ca Buzura, ca Manolescu și ca Zăciu - nu știau... Iar puținele manifestări ale ei (ale solidarității) sunt uitate, deci negate - deci este așa cum zice Goma - de altfel nu primul, nu singurul - că românul este amnezic (și nu cum îl combate Radu Mareș, dându-i exemplul cu... Ardelenii care nu-i uită... pe unguri, nici morți...).

- Pag. 20. În această carte de, totuși, istorie (sub formă de roman...) de ce Dumnezeu nu dați toate numele persoanelor-personajelor? De ce nu este numit "omul securității" frecventator al *Tribunei*?

- Pag. 66: "...prin 'Europa Centrală', Kundera (romancier care nu-i place lui Paul Goma)"...

Ați luat-o pe scurtătură:

a. Lui Goma nu-i place Kundera - ca om, ca publicist, nu ca

“romancier”, cum scrie negru pe alb Radu Mareș;

b. Lui Goma nu i-a plăcut Kundera - exact ca autor al netrebniciei ‘Europa Centrală’ - în care (pe lângă alte multe prostioare și prostioaie pretindea că Europa se oprește la frontiera estică a Cehoslovaciei, tot ce se găsește la răsărit fiind... Asia.

Radu Mareș cunoștea aceste amănunte... bibliografice, dar - deși doar ardelean prin adopție - le-a uitat.

- Pag. 67: - “transfug” (“statut de...”).

Este uluitor - și întristător cum ardelenii adoptă fulgerător limba securistă: Moldovenii, Muntenii, Oltenii, Bănățenii, Dobrogenii - și Maramureșenii, când vorbeau despre oamenii ascunși în munți și în păduri, cel mult foloseau termenul sovieto-titoist: “partizani” - în nici un caz: “fugiți”. Ardelenii: da, în frunte cu Zaci (pentru care, de pildă, Țepeneag era un “fugit” - dar soția sa, fiica [ale lui Zaci] - aflate cu statut nesigur în RFG, oricum, nu aveau de gând să se mai întoarcă - nu sunt atinse cu nici un... termen. Alt ardelean care vorbea, scria “fugit” până și despre emigra(n)ții în Israel și în Germania: Breban. Iar acum Radu Mareș - chiar dacă o dă pe după piersic cu “transfug” - tot de la *fugă*, *fugar* mi ți-o trage. Maria Mailat (pag. 149) beneficiază de statutul de “fugită” - adevărat, ea, ca aparținătoare de sexul gingaș, are dreptul la ghilimele derizionante...

Observație: Kundera nu a avut niciodată “statut de transfug” - ci... de rezident provizoriu în Franța, până în 1981, când Mitterrand cu mâna lui i-a acordat cetățenia franceză - lui și lui Cortazar (alt scriitor bun, dar ce lepră și acel comunist castrist!, și nu doar pentru că se opusese editării mele la Gallimard, motivînd că sunt... “fascist!”). Am fost prezent la ceremonie, iar Jack Lang, pe atunci ministru al Culturii, venea mereu lângă mine - eram bine încadrat: de Marie-France Ionesco și de Claire Malraux - ca să-mi șoptească: «Încă nu e prea târziu, spune ‘da’ și se face pe loc»... - eu, însă, basarabean căpățânean răspundeam cu dulceață: «Merci, non...». Și așa am rămas până în ziua de azi: “cu statut de”... refugiat politic.

Însă Radu Mareș se crede obligat la oarecari diferențieri; Kundera are “statut de transfug”, Milozs “transfug anticomunist” - în schimb (!) Brandys: “opozant polonez”. Chiar dacă ceva adevăr există la Milozs (el fusese diplomat al guvernului comunist polonez și... dezertase - în ardeleneste: “fugise” de la postul său), nu este convenabilă folosirea termenului și lipirea lui de Milozs - vorbesc mereu de termenul securist: “transfug”. L-am cunoscut - bine - pe Milozs - dealtfel i-am publicat o carte în traducere franceză la Albin Michel, în colecția mea.

L-am cunoscut și pe “compatriotul” său, Kazimierz Brandys. “Opozant”, Brandys? Mai aproape de adevăr ar fi fost: “devenit opozant” în Franța, din realist-socialist pur și dur în Polonia. Brandys, evreu, nu a scos un mieunat câtă vreme s-a aflat în Polonia (ca și Norman Manea, în România). Cum s-a hotărât să rămână în Franța (la a *n*-a călătorie), cum a început să scrie - nu doar bine, ci și adevărat. Ce fel de “opozant” a fost Brandys - *din* Franța? Eventual: “critic al regimului comunist din țara sa” - cum a fost și Petru Dumitriu, odată la adăpost, în “Extremul Occident”. L-am cunoscut și pe Brandys binișor, am simpatizat...

- Pag. 68: Când am citit în *Vatra* aluzia la “sociologul clujean”, am avut impresia (certitudinea) că arătați spre un personaj cu o hotărâtă influență asupra lui Buzura. În volum nu mai este atât de clar. Totuși cine-i “cunoscutul sociolog clujean”? Măgureanu? Din text nu reiese limpede.

- Pag. 75: “la începutul iernii lui 1989 (noiembrie) interviul acordat

BBC-ului de AB: era unica voce de scriitor neexpatriat venind dinafara frontierelor spre noi (...) (Au mai fost, tot cam atunci Luca Pițu și Dan Petrescu...)”

Și așa: Radu Mareș este supărat pe Paul Goma cel care pretinde că românul e uituc... Dar însuși Radu Mareș uită că... binișor înainte de 1989, fuseseră “voci de scriitori români neexpatriati” - exprimându-se, de pe solul Patriei Socialiste la Europa liberă, nu la BBC, ca Buzura. Însă dacă Radu Mareș nu auzise, el, cu urechile lui glasul lui Goma, al lui Țepeneag - începând din 1969 - ceea ce face un avans de două decenii, nu? - a lui Virgil Tănase din 1971..., mă dau bătut.

- Pag. 81: Analiza pe care o faceți articolului buzuresc ‘Fără violență’ este, nu doar inutil binevoitoare, ci falsă. Mai întâi: eu am fost primul, în presa românească, a fi atras atenția asupra caracterului “tulbure” al textului - deci al autorului. În al doilea: eu am scris - și am rescris, nimeni nu m-a contrazis - despre *securismul* acelu text și nu că... “trebuie prezervat ceea ce a fost bun înainte și asta fără vacarm, contestații, violențe”... cum o drege - de neînțeles, de neadmis - Radu Mareș.

- Pag. 93: “Director a fost desemnat un tânăr...” - deși i se consacră un întreg paragraf, nu i se dă numele... Cine-i?

- Pag. 113: “...tot cam atunci, în semn de protest, D. Țepeneag a sărit de pe un acoperiș și și-a fracturat un picior...”

Ca la radio Erevan:

- nu era semn de protest, ci cocoșism: ca s-o impresioneze-îmbobineze pe superba găinușă Roxana Pană, Țepeneag a...;

- ...nu era acoperiș, era balustrada (interioară) a etajului I de la Casa Scriitorilor, “solul” aflat la doi metri de tălpile atârnatului;

- nu și-a fracturat un picior, ci încheietura mâinii - aterizând pe un covor, acesta a alunecat, Țepeneag a dat să atenueze căzătura...

Cum se vede Istoria Literatorilor Români! - de la Cluj...

Cam astea sunt chițibușurile semnalate de un chițibuțar-șef ca mine.

Bineînțeles, cartea este minunată - eram tentat să spun: unică, însă mă stăpânesc: nu am citit tot ce a apărut în ultimii 4 ani - oricum, încă o dată: o carte pe care tare aș fi vrut să o scriu eu.

O caldă strângere de mână.

Eu... Eu mă bălăcesc în “contestația” cu care m-a blagoslovit Monica Lovinescu. Pe de o parte;

Pe de alta în “antisemitismu”-mi fioros. Ciudat - și reconfortant: *Vatra* mi-a publicat eseul ‘Săptămâna Roșie’ în prima variantă, atrăgându-și fulgerele sioniștilor și ale holocaustologilor de triple sexe. Și tot de pe meleagurile Târgu Mureșului (știați că *meleag* este unghurism?; ca și alt termen de căpătâi *hotar*?) mi-a venit o drăguță de recenzie semnată: Nicoleta Sălcudeanu, însă nu în *Vatra* publicată, ci în *Cuvîntul*...

Aștept să corectez șpalturile ultimei variante care va apărea la editura Vremea. Din păcate nu voi putea să trimit volume cu dedicație: eu, aici, la Paris nu voi primi decât 2-3 exemplare expediate de la București de prieteni săraci. Și cum prietenul prietenilor mei este și el băiat sărac, nu va fi în stare să trimită prin poștă propriile cărți la puținii prieteni rămași.

Vă semnalez doar apariția **Săptămânii Roșii** - ajunsă la cca 350 pagini - probabil în luna aprilie a.c.

Tot în curând îmi va apărea un volum cuprinzând jurnalele pe 1999 (cel cu cântecul Daciei - îți mai aduci aminte, doamnă?) și pe 2000 (sub titlul **Jurnalul unui contestat** - cca 600 pagini). Ar urma să apară încă un volum

(2001, 2002, 2003, alte 600 pagini, sub titlul - fără fantezie: **Jurnalul unui "antisemit"**) - la editura Criterion, cea care scoate și periodicul *Origini*. Șef este Gabriel Stănescu, stabilit în America, dar care tipografiază în România.

Salutări soției. Și celor de la *Vatra*.

Pe curând,

Paul Goma

Joi 11 martie 2004

Ștefana a plecat cu mâinile goale încolo, la Timișoara: nici ieri nu veniseră șpalturile prin poștă. Te pomenești că or să vină azi!

Ieri, iritat de faptul că nu aveam cum "citi" Jurnalul pe 2001, am tras la imprimantă o copie. Și pentru că Ana îmi ceruse, repetat, să recitească - dar nu avusese timp, însă de ieri se află într-un concediu medical de două săptămâni - i-am dat primele 35 pagini...

Simțeam eu că ceva nu este în regulă: o vedeam nemulțumită, iritată. Cunoscându-ne (de mirare, nu? - de aproape 40 ani...) i-am spus că, dacă îi face rău lectura, s-o întrerupă. A zis Ba-nu, Ba-nu... A venit cu cele 25 file. Mi le-a dat - nu a mai cerut altele. Am înțeles.

Nu încerc să reproduc cuvintele ei. Le știam, le cunoșteam din diferitele ocazii - când citea fragmente din Jurnal.

Întrebarea - nu retorică, nu cerînd răspuns, ci înspăimântată - fiind:

Chiar așa am trăit noi?

Ei, da, Doamnă: Chiar așa am trăit noi.

Cel care consemnează trăitul, se ușurează de povară - de o parte din ea -, scriind-o pe hârtie. Acesta fiind eu. Dar ea? Pentru ea, citirea Jurnalului (pe 2001, care nu consemnează cea mai foarte neagră perioadă a vieții noastre cele roze...) reprezintă, dacă nu o trăire din nou - nu e greșit spus - atunci o re-trăire violentă, ascuțită...

Nu cred că va mai avea inima să citească mai departe. Fiindcă...

Chiar așa am trăit noi?

Chiar așa, Doamnă. Și încă nu am pus pe hârtie totul...

Bineînțeles, nu *întâmplările* consemnate o făcuseră să sufere. Ci *cuvintele*. Cuvintele mele, din textele mele de răspuns (reproduse în Jurnal) la câte o agresiune - și ea, scripturală. Slavă Domnului - sau din păcate... - în cele doar 35 pagini, citite de ea este cuprins veninul (al meu, al cui altcuiva?) etalat în texte ca "Scrisoarea către Doina Cornea", în "Contestația" (în chestiunea scandalului de la Biserică), "Răul Absolut: Securitatea...", "Lexiconul Humanitas"... Peste trei sferturi (numai?) din materia jurnalului din aceste 35 pagini sunt ocupate cu textele numite.

Ce-și va fi zis Ana, citind? Ei, ce! Ce și-a mai zis, de fiecare dată când îi dădeam să citească textele înainte de a le trimite... prin poștă unor amici, unor publicații - cele arătate au fost, toate, publicate în *Jurnalul literar* al lui N. Florescu:

Chiar așa am trăit noi?

Așa am trăit noi, Doamnă.

Nu un an, nu un deceniu - ci, iată: patruzeci de ani, de când suntem împreună, **așa am trăit**.

Tot 11 martie

Atentate la Madrid. Ucigașe. Aznar s-a grăbit să acuze ETA - pe care acum trei luni o socotea "lichidată" și se lauda cu lichidarea ei. Până la ora în care consemnez (17,30): peste 185 morți.

Ca fiu al tatălui meu, sunt tentat să spun: «E mâna... rușilor, ascultă-mă pe mine!», dar o cotesc la stânga stângii, cu ochii la mâna islamiștilor. Nu am probe, altele decât "pe negativ": nu cred că bascii și-au schimbat și programul și modul de operare.

Seara: dezbateri la TV franceză - despre atentate: pe măsură ce avansează discuțiile, balanța - înclinată inițial spre ETA, ca responsabilă - începe să dea spre cealaltă parte. După ce spaniolii au arătat cu degetul ETA, încât erau temeri că au să pornească o campanie de pedepsire a bascilor (cu amintiri atroce despre războiul civil), pe la orele 22,00 cade o știre că Al Queda revendică atentatele.

S-a ajuns la peste 190 victime. Din păcate din cei peste 1 000 răniți mulți nu vor supraviețui.

Cumplit. Cumplit.

Vineri 12 martie 2004

Se vorbește de "11 septembrie spaniol", dar nimeni nu a observat că 11 martie se află la exact șase luni distanță (calendaristică) de 11 septembrie; și 'în prag' de echinox...

Aveam de gând să traduc câteva pasaje din interviul pe care George Soros l-a dat lui François Armanet de la *Le Nouvel Observateur* de joi 11 martie 2004., însă date fiind evenimentele tragice... Hai să o fac, pentru o pauză - artificială - în actualitatea de sânge și moarte:

Soros a publicat un pamflet: "Pentru America, împotriva lui Bush". Cu prilejul apariției în franceză a acordat acest interviu.

Despre Soros nu am avut "părerii"; nici bune, nici rele. Unele cărți mi-au fost editate cu sprijinul Fundației Soros, fără ca eu să fi solicitat. Însă nici nu am refuzat (subvenția pentru **Jurnal I-II-III** de la Nemira a fost recomandată de Al. Călinescu). Nu am avut - am mai spus - opinii despre acest animal care nu există: Soros, însă este sigur că nu am fost deloc de acord cu cei care îl copleșeau de păcate duble: ca ungar și ca evreu. Fiindcă simțeam: criticii îl criticau doar din cauza ne-primirii unei subvenții sau burse solicitate sau doar așteptate-dorite. Îmi aduc aminte: în 1996, la Die, întâlnindu-mă cu Anette Laborey, ea mi-a zis netam-nisam ceva în genul: «Nici tu, nici prietenii tăi nu știi cine-i cu adevărat Soros...» - zicere la care nu am reacționat: nu eu o provocasem, nu am încercat să o prelungesc - nu înțelesesem ce anume voia să spună Anette și nu căutasem să aflui: atunci ea, biata, se afla într-o fază nenorocită...

În ultima vreme se spunea-scria că Soros este împotriva lui Bush - atât. Acum aflui ceva mai mult - iată:

"(Nouvel) O(bservateur): Bush merită să fie judecat cu atâta severitate?

"G. Soros: Îi acuz pe neoconservatori care alcătuiesc grupul

dominant al guvernului Bush că sunt extremiști. Mașina [de propagandă] a lui Bush mă acuză pe mine de extremism, pretinzând că l-aș fi tratat pe Bush de nazist, comparând politica sa cu cea pe care o cunoscusem personal sub regimul totalitar al naziștilor și al comuniștilor [Soros a părăsit Ungaria în 1956, după Revoluție - n.m.]. Bineînțeles, e un neadevăr. (...) Însă când îl aud pe Bush tratând de teroriști pe cei care nu-l susțin, nu mă pot împedeca de a mă gândi la Germania nazistă și la Partidul Comunist sovietic.

“N. O.: Vorbiți despre victime devenite călăi - ca americanii invadând Irakul după 11 septembrie sau ca evreii din Israel reprimând terorismul palestinian [a se observa edulcorarea: evreii din Israel “reprimă terorismul”, nu, doamne-fereste îi *oprimă* pe palestinienii...].

“G. S. Este partea cea mai îndrăzneată a cărții, ea atinge un nerv sensibil, mai ales în comunitatea evreiască. Am fost tratat de «self hating jew», mi s-a reproșat că practic, ca evreu, autodetestarea.

[Tot așa fusese tratat Norman G. Finkelstein de foștii săi colegi și consângeni: de “evreu care se detestă”, de practicant al... “urii de sine”...].

“Dar nu mă detest deloc. Și nu am [nu mă încercă] nici un fel de ură față de comunitatea mea. Însă ca evreu, nu mă simt deloc obligat să apăr tot ce face Israelul. Ca să reiau distincția făcută de Bergson: dacă aș fi reacționat astfel, aș fi adoptat o atitudine tribală. Eu vreau o societate deschisă principiilor universale. Detest intoleranța, oricare i-ar fi originea. Victime care se transformă în călăi - sindrom clasic. (...) Opinia publică americană refuză să recunoască însă că, din victimă, America a devenit călău, atunci când, după crima odioasă din 11 septembrie, în războiul împotriva terorismului, a ucis în Afganistan și în Irak mai multe victime nevinovate decât au fost uciși americani în atentatele de la World Trade. În aceeași manieră Israelul: când a început a riposta atentatelor palestinienilor prin represalii disproporționate, escalada violenței a prefăcut victimele în călăi. (...)

“N. O. Nu exagerați puterea neoconservatorilor?”

“G. S. Robert Kagan, cel mai strălucit din această bandă este un marxist care se ignoră. Crede, în continuare, că infrastructura (puterea economică americană) determină suprastructura, că ideologia trebuie să animeze politica externă. Acum trei ani scria un articol fulminant (în ‘Foreign Affairs’) pentru a explica: Americanii și Europeanii nu au aceeași viziune asupra lumii: Europeanii, influențați de Venus, delasă (ignoră, abandonează) puterea în beneficiul unei lumi a legilor și a cooperării - pe când Americanii, deținători ai puterii, influențați de Marte fiind, preferă folosirea unilaterală a forței. Or azi discursul lui Kagan apare schimbat: în aceeași revistă, el pledează pentru intervențiile... «legitime»...

“(...) Eroarea lui Wolfowitz, elev al lui Leo Strauss este că el crede în ideea dreptului natural și socotește că America incarnează libertatea! Când spune că libertatea trebuie să aibă întâietate, este convins că America trebuie să învingă.

“N. O.: Cum sânteti văzut în America?”

“G.S.: Cei care au aceleași convingeri ca mine mă descriu ca pe un financiar-filantrop în maniera lui Carnegie; cei care iau în seamă pamfletele republicanilor mă zugrăvesc ca un «liberal-libertin care vrea să legalizeze drogurile». ‘Wall Street Journal’, într-un editorial

intitulat: «Cine este George Soros?» nu a spus un singur cuvânt despre rețeaua de fundații pe care am creat-o în țările din Estul Europei pentru promovarea societăților deschise. În fond, republicanii îmi aplică tratamentul rezervat irakienilor...”

Mă opresc aici - mai departe se ocupă de bursă, de finanțe...

La prânz: Probabil numărul victimelor a depășit 200. Despre răniți ar fi fost peste 1 400. Revolta comentatorilor: “ținta” atentatelor nu a fost nici statul, nici poliția, nici politica - doar oameni din categoria cea mai modestă: muncitori, funcționari, studenți - din cei care fac zilnic naveta spre Capitală. Or ETA nu viza această categorie.

Necazul este:

Israelul a și anunțat: “Al treilea Război Mondial a început!”

În virtutea acestui cuvânt de ordine Statele Teroriste: America, Israelul, Rusia, China vor avea mâinile libere, în continuare. În numele “luptei împotriva terorismului”, vor teroriza și mai vârtos pe cei deja terorizați: palestinieni, ceceni, tibetani...

Sâmbătă 13 martie 2004

În timpul giganticei manifestații de ieri din Spania, un panou:

AYER MORIMOS TODOS

(Ieri am murit cu toții)

Nu mai poți adăuga nimic. Decât:

NU PLOUĂ - PLÂNGE MADRID(UL)

Și Una mai pipărată:

ETA - PUTA!

Bieții spanioli: se descarcă și ei prin înjurătură.

Acest șobolănete numit Aznar: proasta calitate a lui nu se desminte: deși Al Quaida a revendicat atentatele - chiar dacă nu trebuie să crezi tot ce spune Al Quaida - rezonabil ar fi fost, în această fază de incertitudine, să fie prudent cu arătarea vinovatului: măcar pentru că ETA a telefonat la redacțiile principalelor ziare, canale de televiziune, posturi de radio, explicînd care îi este “linia” - ca în țările comuniste! Nu am nici un fel de simpatie față de bascii independentiști și care gîndesc libertatea cu dinamita, îi consider pe “militanți” niște, nu doar fanatici, ci de-a dreptul cretini și criminali. Însă în chestiunea atentatelor din 11 martie, ei au negat participarea. Numai că Aznar a dat cuvânt de ordine: să fie arătată, în continuare, ETA. Se spune că un jurnalist a interceptat o directivă a Anei Palacio, ministresa Externelor, prin care și ea recomandase insistent să se “favorizeze pista ETA”! Și asta numai din cauza... alegerilor de duminică! Campania electorală a PP a fost clădită pe “lupta împotriva ETA”, deci... nu contează căutarea adevărului, contează alegerile!

Am văzut ieri o scenă penibilă: într-o gară, călători supraviețuitori se certau: care să fi fost motivul-autorii atentatelor? Unii suțineau că ETA - alții că islamiștii. “Discuția” a degenerat, un bărbat între două vârste, cu figură de om necăjit a început să urle, cu lacrimi, la celălalt, acuzînd guvernul că antrenase Spania în război cu Irakul - și iată rezultatul!

Discutînd cu Ana, la un moment dat am avansat o ipoteză:

Și dacă, totuși, bascii sunt (co)autori ai atentatelor? Dacă

generația tinerilor care, ca și în banditism, nu mai respectă “codul de onoare” (sic) și, încalcând și disciplina-de-partid (extrem de severă, la ei), au pus la cale atentatele, fără știrea... Comitetului Central...?

«Înseamnă că în momentul de față sunt gata-morți», a zis Ana.

Și eu mă gândisem la o astfel de pedeapsă. Dar ce pedeapsă poate șterge măcar un strop din sângele vărsat? - asta ar fi una;

A doua: dacă “bătrânii” îi execută pe tinerii-nebuni, o vor face în mare taină, iar cadavrele lor vor fi arse, vor fi dizolvate în acid - ca să nu rămână nici urmă din ei. Nu pentru că ar putea fi găsiți executorii și pedepsiți de justiția spaniolă; pentru omor. Ci pentru că, dacă se află că bascii sunt autori ai atentatelor, chiar dacă “conducerea superioară” a luat o măsură extremă împotriva “disidenților” (executarea atentatorilor), ETA va rămâne pentru totdeauna compromisă, vinovată, autoare morală a măcelului din 11 martie.

După amiază: manifestație importantă la Madrid, în fața sediului PP (Partidul Popular, aflat la afaceri). Au dispărut lozincile (scrise și scandate) cu ETA. Majoritatea cer PAZ, Pace. Și:

AZNAR! CULPABIL ȘI RESPONSABIL!

AZNAR! AI INTRAT ÎN RĂZBOI, ÎN IRAK, FĂRĂ ASENTIMENTUL NOSTRU - NOI PLĂTIM CU SÂNGELE, LA MADRID

Am văzut una mai lunguță, spunând în substanță:

Guvernul ascunde informațiile, ca să câștige alegerile.

Ce popor coios! După ce i-au tăiat-alungat pe mauri din Iberia; după ce i-au ars pe necredincioși, mai ales pe evrei; după ce i-au masacrat fără tresărire pe indigenii din America Centrală și de Sud - s-au întremasacrat în Războiul Civil. Degeaba pretind spaniolii că bascii nu sunt de-ai lor: Nu de același sânge, dar tot... iberici: Sanghinari și mândri, de le iese părul prin turul nădragilor, rupt...

Facem și noi politică subțire (uite-așa trăim de aproape 40 ani: făcând politică-subțire)!

Nu va fi momentul - dar dacă am tot uitat că... uitasem:

Acum vreo două săptămâni am văzut la televiziune un reportaj din America, dintr-un stat din sud: o tabără militară, unde erau pregătiți-instrucți - *în februarie 2004!* - ostașii americani urmînd a fi trimiși în Irak: învățau - și puși să repete, cu ajutorul “figuranților” (americani de origine irakiană, plătiți pentru că acceptau să fie cobai) - cum *nu trebuie* să percheziționezi corporal o femeie; cum *nu trebuie* să pătrunzi în incintele sacre ale islamului; cum *nu trebuie* să pătrunzi în locuințele irakienilor, urlînd, spărgînd ușile cu lovituri de picior, pe bărbați trântindu-i la pământ, pe femei amenințându-le cu armele, zbie-rînd la copii, să tacă, etc etc etc... Cum ar veni: ceea ce trebuiau să știe militarii americani în urmă cu un an, înainte de pornirea războiului, învățau acum! Nu toți: numai unii, probabil socotiți ca făcînd parte dintr-un corp de elită... abia acum, *9 luni după încheierea războiului!*

Ce să mai crezi după o astfel de informație?

Duminică 14 martie 2004

Aseară apucasem să închid ordinatorul, nu l-am mai deschis:

Desigur, constrânși de manifestațiile de aseară din toată Spania, guvernamentalii au “descoperit” bruscamente că... - între timp - ares-

taseră cinci inși suspecti, trei marocani, doi indieni. Același ministru de interne, Acebes, a trebuit să joace rolul ingrât al schimbării cămășii - de la ETA la Al Quaida. Cât despre Mariano Rajoy, delfinul lui Aznar, într-o intervenție - înainte de comunicatul ministrului de interne - a acuzat opoziția că organizase manifestația (ceea ce nu era cu totul fals), că aceasta este "ilegală" - ar fi fost, dacă nu era starea de urgență - și alte prostisme nedemne de o democrație ca cea spaniolă. Oricum: soarta PP-ului este pecetluită. Aznar pleacă, nu doar prin demisie, ci sub huiduielile spaniolilor: pentru târîrea în războiul pe care populația îl respinsese în proporție de 80%; pentru ascunderea adevărului despre autorii atentatelor - faptă și mai gravă decât prima, dat fiind că există 200 morți și mii de răniți. Mă mir că nici un spaniol nu a amintit alt mare păcat al Aznarului șobolanic: inerția, tăcerea, lipsa de reacție a guvernului în timpul mari poluări cu petrol, "Mareea Neagră" (scandalul petrolierului Prestige) - se vede însă că tragedia de la 11 martie a împins poluarea pe un plan secund.

De-acum ancheta care va stabili amănuntele atentatelor va intra pe cale - din păcate - rutinieră.

Luni 15 martie 2004

Aseară mi-a telefonat Ștefana: a adus șpalturile! Acum este ora 6,30 (dimineața), pe la 10 cred că mă voi putea apuca de lucru.

În Spania, cum era de așteptat, au câștigat socialiștii. Nu pentru că erau mai-buni, ci pentru că PP-iștii aznariști au fost lamentabili. Gestiunea lor din timpul atentatelor - cu încăpățânarea în minciună - a făcut să iasă la suprafață o veche ranchiună : intrarea în Irak - în ciuda opiniei populației, în proporție de 80% împotriva; și una mai mică, dar tot dureroasă, chestiunea petrolierului Prestige care poluase întreg litoralul atlantic al Spaniei (și al Franței, până sus, la Nantes).

Ieri, la centrele de vot Aznar și Rajoy au fost huiduiți, fluierați, tratați de mincinoși... Ce va fi fost în inima lor, doar cu trei zile înainte favoriții alegerilor, Rajoy se și vedea șef de guvern...

Mult mai sfâșietoare mi s-a părut durerea, rușinea, sentimentul injustiției (din partea poporului) resimțit de soții. Doamna Aznar avea lacrimi în ochi, iar Doamna Rajoy căpătase aerul unui iepuraș înghesuit într-un gard de spini de o haită de câini...

Ei, da, așa se întâmplă din... negura mileniilor: bărbații merg la vânătoare - femeile rămân să încropească de mâncare; bărbații merg la război, mai și mor pe-acolo - femeile rămân să crească copiii. În cazul de față, "prima doamnă a țării" (în fine, a doua, prima fiind regina...) se bucurase de toate avantajele, de toate onorurile, vreme de opt ani, ca soție a primului ministru Aznar. Și nu neapărat, pentru că, fulgerător pierde toate aceste privilegii - dar soțul său este tratat de majoritatea poporenilor de mincinos, de incapabil - de vinovat de moartea celor 200 de nevinovați... Dar durerea Doamnei Rajoy - căreia i se fura din fața ochilor titlul de (viitoare) primă damă a țării!

Bine, bine, se știa de acum opt ani: Aznar, poreclit «Nimicul» (traducere aproximativă) a ajuns în capul statului, datorită numai și numai tenacității sale. Nu a fost un administrator rău, ba materialmente Spania a cunoscut o ameliorare, însă spaniolii sufereau de faima "Omului fără calități": Aznar... Apoi au intervenit accidentele: nava

poluatoare Prestige, intrarea în război alături de americani - iar după 11 martie catastrofa gerarea a tragediei, prin încăpățânarea tipic aznariană de a se agăța de o minciună - doar pentru a nu pierde alegerile.

Șeful socialiștilor: Zapatero. I-am remarcat din primele momente ochii de culoare deschisă (o fi cam vizigot, maică...); vocea: un bariton-bas de toată frumusețea. În discursul de după victorie, a promis că puterea nu-l va schimba... Deie Domnul să se producă - în Spania - această excepție (excepțională): puterea să nu-i strice pe puternici...

Zapatero a promis că Spania are să se retragă din Irak - în iunie - și are să promoveze o politică europeană. Reacții: au intrat în panică - în ordine: Italia lui Berlusconi, Polonia tovarășului ghegeneral NKVD Miller și America veșnic junelui Bush.

Marti 16 martie 2004

Acum este ora 9,30: Am terminat lucrul la șpalturi, am dus 17 pagini de corecturi la poștă, le-am trimis Ștefanei - ea are să le transmită prin fax la București.

Iar acum e ora 18,30 și am aflat că azi și mâine va fi greva poștei.

Azi la prânz am primit o veste foarte bună; o veste care ne mai dă un răgaz; o pauză de respirație. Bună și asta. Îmi vine să-i explic Anei:

«Așa am trăit noi - dar nu chiar tot timpul...»

Promit că mâine am să scriu mai mult în jurnal.

La Madrid au murit 11 români. Sunt încă mulți (români) răniți. Jurnaliștii au vorbit de "comunitatea românească" - am văzut o ceremonie religioasă pe un aeroport. Probabil în acea localitate de unde au plecat toate "Trenurile Morții" locuiau - printre alți amărâți - și români. S-a vorbit de "repatrierea cosciugelor" (la București). Se vede că erau români recent stabiliți în Spania, pentru lucru - altfel rămășițele lor nu ar fi fost "repatriate". Iar exilații dinainte de 1989... Câți vor mai fi rămas în viață, după o jumătate de veac de deștărare? Trei sferturi din cei cunoscuți de mine muriseră, înainte.

Miercuri 17 martie 2004

Am promis că azi scriu în jurnal ceea ce am tot amânat, din cauza șpalturilor, numai că iar m-au apucat amețelile. Din ce în ce mai păcătoase.

Ciudat: la ora 20,00 sunt 20°! Să fi venit primăvara?

Nu: doar pre-primăvara.

Joi 18 martie 2004

Dacă aș fi sănătos (vreau să spun: dacă nu aș fi ne-sănătos), aș scrie despre toate nenorocirile care s-au abătut asupra oamenilor în ultimele zile: atentate, amenințări cu atentatele, tulburări interetnice în Kosovo (dar și la Belgrad, unde sârbii au incendiat o moscheie!), la Arhanghelsk, la Bagdad, la...

Însă nu sânt sănătos - ba sânt: ne-sănătos, nu-mi mai merge capul, nu mai țin minte nume proprii - chiar și nume improprii - deci mă restrâng la a da cu mătura prin ogradă, ca să stârnesc colbul:

Pedro Almodovar a comis un alt film: nu l-am văzut, însă cunosc

alte produse ale lui, deci risc să spun: va fi și acesta (filmul) după chipul și asemănarea regizorului: aluatos, gros, păros, butucănos, crăcănat, hilar, nu în sensul că provoacă râsul, ci că, chiar de nu-l provoacă, l-ar putea, fiind el însuși o-creatură-de-râs. Prietenii ar zice (și pe bună dreptate): Nici ăsta nu-i place lui Goma! Nu, nici ăsta. Filmele lui - le-am văzut aproape pe toate, mai deunăzi a fost le tembelizor un ciclu Almodovar - nu-mi plac: le-am găsit butucănoase, crăcănate, vulgare - mai ales cele în care apare una din actrițele lui preferate: inomabila țoapă (vorbesc de actriță, nu de personaj!) Vittoria (Victoria?) Abril.

Nu știu dacă a băgat-o pe indispensabila Abrilă și în filmul recent - nu i-am reținut titlul, doar "conținutul" - unul care "se poartă", fiind el "tendence": pedofilia clerului în general, al celui spaniol în special - doar a fost la modă, mai an scandalul portughez, apoi cel american, acum în Belgia este judecat Dutroux...

Dar nu această sărire pe ocazie m-a scos din fire - la urma urmelor, atacarea bisericii (catolice) reprezintă primul capitol al Constituției Stângistului Cretin - dar ia să facă măcar o aluzie la cultul mozaic, ori musulman... He-he! Și Occidentalii lași sunt un fel de români - "curajoși": atacă numai pe cel care nu se poate apăra...

Ci acele câteva cuvinte rostite - vorbesc tot de Almodovar - cu prilejul anunțării filmului său: după ce a explicat că "ceea ce conține filmul este strictul adevăr, trăit de mine ("personal", ar fi întărit M. Dinescu, dacă ar fi fost spaniol-nou, nu slobozean-vechi), într-o școală-internat catolică - din timpul franchismului", a lăsat baltă filmul pedofilic și s-a întors la realitate - a zis, în esență următoarele (nu pun ghilimelele citațiunii, fiindcă l-am auzit la tembelizor):

De trei zile sunt fericit, pentru că a căzut Aznar și au venit la putere socialiștii. **Acum este din nou democrație în Spania!** (sublinierea mea).

După ce am făcut, în duet - cu Ana Maria - criza de mânie față de o asemenea imbecilitate, rea credință, minciună grosolană, mi-am adus aminte de Cortazar. Și de ceea ce nu amintisem în scrisoarea către Radu Mareș:

În vara anului 1981 (să fi fost în vara lui 1982?), când au fost naturalizați francezi Kundera și Cortazar - Jack Lang, ministrul Culturii pe care îl cunoșteam dinainte de venirea lui Mitterrand la putere - îmi sugerase repetat să solicit și eu, fie și verbal același lucru, însă eu nu puteam "solicita" nimic unui Mitterrand (cum a făcut-o "anticomunistul" Kundera), fiindcă și pe Mitterrand îl cunoșteam "dinainte", mai ales de la Madrid... Am fost de față la ceremonie - și vai, la discursurile de mulțumire. Dacă slalomistul Kundera a vorbit de... Europa Centrală și de Cehoslovacia, - spre nemulțumirea lui Mitterrand, care era setos de recunoașteri-recunoștințe - Cortazar, bolșevic autentic, nu curluntrist ca... Kundera - a spus următoarele:

Sunt în Franța de 15 (20?, 25?) de ani, însă abia azi mi-a fost scos călușul din gură și mă simt liber!

Individul plecase din Argentina-i natală dinainte de dictatura militară, eventual apucase ceva din perioada peronistă; venise în Franța, trăise foarte bine - la Gallimard, unde făcea, pe timpul meu, cenzură politică: coabitând cu Mme Ugné Karvelis șefa redacției literaturi ne-franceze, o certase că mă publică pe mine, "un fascist" - o

știu chiar din gura “certatei”; publicase ce dorise, se exprimase în presa occidentală - inclusiv americană - ce să mai vorbim de franceză, unde era la el acasă în mai toate periodicele - însă, ca un Almodovar de trei lulele, el simțise “libertatea” abia după mai 1981, când, în Franța, se instaurase un guvern... socialist! Dacă așa stau lucrurile moralicești: care va fi deosebirea dintre acești mari-intelectuali de suprafață planetară și ultimul scrib român care făcea plecăciuni în fața lui Dej, a lui Ceaușescu? Una singură: aceia (mărunți, nesemnificativi) o făceau pe românește; pe când ceștialalți, e-he!, în limba lui Cervantes (citat, culturalizator, din citaționistul Paler)!

Vineri 19 martie 2004

Pe la orele 2 și jumătate (dimineata) m-a trezit o motocicletă.
Și n-am mai putut adormi.

Dan Culcer mi-a trimis a doua parte din **Patimile**... scanată de el.
Kwasniewski: a avut nevoie de un an de zile ca să “constate” că Irakul nu posedă arme de distrugere în masă. Dar, spre deosebire de spanioli, polonezii au declarat că vor rămâne. Foarte bine: Dacă americanii se hotărăsc să plece (să nu mai pună laba pe petrolul irakian), are să fie jale în Mesopotamia: o pândește iranizarea.

Sâmbătă 20 martie 2004

Lucrez din greu - și cu plăcere - la corectarea **Patimilor**...

Duminică 21 martie 2004

Am intrat în panică: pierdusem Jurnalul pe martie!

Noroc cu Filip: Mi l-a găsit. Am terminat corectarea părții a II-a (paginile 115-222) din **Patimile**. Aștept ca Dan Culcer să-și facă timp pentru prima parte.

Luni 22 martie 2004

Mi-a venit *Jurnalul Literar* ian-mart. 2004. Există și două texte despre mine - două continuări: “Între **Fortul nr. 13** și **Patimile după Pitești**” de Anca Mateescu și “Trebuie interziși Eliade și Cioran?” de Jean-Claude Maurin (amintește și atacurile împotriva mea ale “echipei de autoapărare” de la Paris, în frunte cu Isac Chiva).

Altceva m-a tulburat: comentariul (chiar așa intitulat: “Câteva comentarii”) semnat: Ioana Persu despre cartea lui Florin Țurcanu.

Am pierdut o oră întreagă, “răsfoind” jurnalul pe martie - acesta - căutînd “vestea bună”, potrivit căreia cineva (dar cine?) scria: Cartea lui F. Țurcanu despre Eliade nu este nici suspectă, nici proastă - din contra. Nu am găsit - o fi în jurnalul pe februarie. Chestiunea șade astfel:

a) În momentul în care *Le Nouvel Observateur* a publicat o cronică elogioasă la carte, semnată Vidal-Naquet - prefațată de Jacques Julliard !- mi-am manifestat neîncrederea: în autor - de care nu auzisem; în carte - pe care... nu o citisem, dar fiind prefațată de J. Julliard, comentată de cine știm noi, persoană importantă, cu dosar bun la

Cadrele Sioniste, nu prezenta nici o garanție - din contra!;

b) În momentul indicat mai sus, când cineva - în presa românească - scria: ce carte bună, ce autor bun! [Iorgulescu, în 22];

c) Momentul de față, când citesc, sub semnătura Ioanei Persu... din-contrele: Eliade nu iese mai... limpede - în sensul de: adevărat, după tonele de minciuni și de gunoai și de calomnii adunate, mai ales după moartea sa.

De ce? Nu mă voi grăbi să caut explicații: vina este a mea: nu am citit cartea; în Momentul 1 m-am luat după "nasul" meu; în Momentul 2 m-am luat după nasul cuiva care zicea de bine; în Momentul 3... nu mă mă mai iau după cineva-alții care zic din-contra Momentului 2, chiar dacă pe undeva îmi dă dreptate mie...

Iară și iară: fiindcă eu *nu* am citit cartea lui F. Țurcanu, ca să mă rostesc, dacă nu "just", atunci în cunoștință de cauză.

O să mai am de așteptat până să-mi ajungă în mână.

Sâmbătă seara, pe canalul Arte a fost transmis un documentar - impropriu numit, din motive politice și de culpabilizarea generală vreme de o jumătate de secol, *a tuturor nemților*...

Despre ce este vorba? Despre gigantica navă 'Wilhelm Gustloff', inițial de croazieră, în timpul războiului folosită și pentru transporturi militare, scufundată, în ianuarie 1945, de un submarin sovietic, în Baltica, la mică distanță de portul acum numit: Gdynia. Avea la bord în jur de 10 000 de persoane, militarii (vreo mie) fiind cu toții răniți, restul pasagerilor: refugiați din Prusia Orientală, deci în majoritate femei și copii și bătrâni.

M-a zguduit "povestea". De două ori tragică:

Din punct de vedere al pierderilor umane - supraviețuind cca 1 000 de călători (ceea ce nu este deloc sigur - răspunsul va veni imediat), înseamnă că au pierit măcar 9 000 de civili și impotenți (militarii răniți, civilii infirmi sau bătrâni), ceea ce dă un "bilanț" contabilicesc mult mai important decât Titanicul;

Din punct de vedere psihologic: Germania, ca țară învinsă în 1945, în afară de despăgubirile economice, a fost impusă și la o operație de culpabilizare - iar consecință: *la uitarea - prin tăcere - a propriului trecut*.

Dar bineînțeles că Germania a început cel de al Doilea Război. Dar bineînțeles că Germania a ocupat țări, națiuni, a distrus orașe, sate, poduri, a umilit oameni, a ucis oameni, a pornit la lichidarea unor categorii de oameni, a unor etnii. Merita Germania o replică?, o pedeapsă? Fără îndoială. Numai că există "replici meritate" - după principiul iudaic Ochi pentru Ochi, Dinte pentru Dinte - și replici disproporționate. Răul pricinuit de om omului nu este măsurabil. Dar omul - normal - îl măsoară, totuși.

Dar nu germanul... - după război. Aceasta a fost și subtema reconstituirii tragediei navei Wilhelm Gustloff: realizată de ne-germani (întâmplător, francezi): fiindcă germanii, culpabilizați, nu au mai deschis gura și, cu timpul, au început a crede că ei sunt *singurii vinovați de tot, de toate*. Jurnaliștii care au încercat să reconstituie întâmplarea au avut de întâmpinat două mari piedeci:

a) lipsa documentelor de epocă - epocă însemnând; perioada de derută a armatei germane, 1944-45, retrăgându-se din fața sovieticilor.

Cine să creadă că nu au existat fotografii, filme documentare, rapoarte militare? Dar este de crezut că... nu au fost accesibile, pe de o parte pentru că rușii nu permit; pe de alta; nu permit “aliații” - în fine, deasupra tuturor, nu permit evreii;

b) condiționarea celor cca 60 milioane de germani câți mai rămăseseră după război.

- condiționare prin culpabilizare («Voi, care ați deslănțuit războiul!, Voi, care i-ați lichidat pe evrei!!») - a nemților din zonele de ocupație occidentale, devenite Republica Federală;

- condiționarea prin... “prinos de recunoștință” - pus în aplicare în zona de ocupație sovietică, apoi a RDG: «Cum să-l acuzăm de acte de barbarie pe fratele nostru sovietic? Pe el, care ne-a liberat de nazism...?»

În fond - că tot am scris eu o carte “despre Pitești”: *întreaga nație germană a fost supusă reeducării-ca-la-Pitești*.

Dovadă? Un supraviețuitor - era copil în momentul torpilării navei - care l-a cunoscut pe rusul care trăsesse - sau dăduse ordin să se lanseze torpilele. Spune că prima oară rusul a negat totul, l-a injurat, l-a făcut mincinos, “fașist” (cum altfel!) și l-a alungat de la el. După un timp neamțul a mai făcut o tentativă: de astă dată soția rusului i-a spus că, de la vizita lui bărbatul ei nu mai doarme, a făcut o depresiune, plânge, se simte vinovat... Fiindcă el nu știa ce transportă nava aceea nemțească, de aceea i-a trimis trei torpile - una pe care scria “Stalin”, a doua cu ceva asemănător, a treia purtând numele: “Leningrad”. Or cei care știu cât și cum au pățimit rușii în timpul blocadei Leningradului, înțeleg ura lor - sfântă... Comentariul neamțului: el nu îl învinuiește pe rus. Nici pe ruși. Era război, oamenii se purta ca la război... Deci: rușii *nu* erau vinovați că scufundaseră nava cu 10 000 de persoane!

Cam scurtă argumentarea. Dar putea el, neamț reeducat, să gândească-rostească altfel?

Un alt supraviețuitor - bătrân, bolnav - nu prea voia să vorbească. Nu prea - deloc. A zis și el ceva cu «Era război...» - și gata.

Dar noi, românii? Și noi am fost învinși în război, deși în 9 luni în Vest am pierdut mai mulți oameni decât în cele 37 luni în Est...; deși, dragă Doamne, făceam parte din “Coaliția antihitleristă” - ei și?

Nu tot în groapa rusească am nimerit? Nu am fost și noi reeducați-ca-la-Pitești la scară națională - de ocupanții ruși, prin uneltele lor, evreii?

- Nu ne-au culpabilizat - pentru “crime de război”?;

- Nu ne-au culpabilizat (era să spun: “până în ziua de azi”, când trebuia să spun: “mai ales azi”) cu... “Holocaustul românesc”, în nobilul-moralul scop de a ne stoarce ultimul bănuț, după ce ne-au jefuit în numele rusului, vreme de 2 decenii?

- Nu ne-au interzis memoria?, nu ne-au instilat pseudomemoria bolșevică, rusească, sionistă?

Că în multe împrejurări - mai cu seamă cele de criză - scriitorul îl înlocuiește, ba chiar îl devansează pe istoric:

Günter Grass a scris “un roman”- despre asta. Nu am citit cartea, din extrem de puținul scris în Franța despre ea înțelesesem că se ocupa de tragedia nemților din Prusia Orientală și din Polonia propriu-zisă, refugiindu-se din fața năvalei rusești. Va fi pomenit și de soarta navei Wilhem Gustloff, altfel nu se explică dintrodătitatea -

convergență - a atacurilor condeielor de stânga, nu doar din Nemția, ci și din Franța la adresa lui Grass. Peste noapte, acest prusac de stânga (dacă nu de-a dreptul comunist), prieten bun cu Willi Brand, stâlp al stângismului nemțesc culpabilizat - a devenit "Dușmanul nr. 1", individul care ar trebui ars pe rugul Inchiziției Dimpotrivă: nu doar pentru de-moartele-păcat că vorbește despre ceea ce se tace: crimele Aliților, ale căror victime fuseseră civili germani, dar, prin "extindere", iată-l pe Grass și "antisemit"!

A fost pe aici Anca Mateescu. Am întrebat-o dacă din întâmplare e rudă cu Constantin Mateescu, cel care...

E fiica lui! M-am bucurat de parcă tată-său mi-ar fi măcar văr.
Am petrecut vreo patru ore, trâncănind - și nu am amețit...

Marți 23 martie 2004

Sharon a comis ieri încă o crimă-crimă - și, pentru Israel, o tragică eroare: l-a asasinat pe șeicul Yassin, șeful spiritual al grupului Hammas.

Astfel a reușit performanța - vorbesc, în continuare de Sharon - de a hotărî o măsură extrem de periculoasă, doar cu o neînsemnată "majoritate guvernamentală", împotriva opiniei publice de stânga din Israel. Și de a-și ridica împotriva toate țările europene, arabe, Rusia - dar nu America! Fiindcă America s-a exprimat prin gura Condoleezei, cu o grație de elevă cretină și puturoasă, cu ciorapii acordeon pe glezne:

«Noi nu am fost anunțați».

Citește: Noi nu ne indignăm, aflînd că s-a produs o crimă (și o eroare aducătoare de catastrofe planetare) - pentru că... comițătorul nu ne-a anunțat că are de gând să o comită. Concluzie: crima nici nu există!

Să zicem: azi sau mâine sau poimâine Sharon are să fie trimis la plimbare din capul guvernului - ei și? Mânia palestinienilor, a arabilor (dacă până și Egiptul a condamnatul asasinatul!) are să se reverse, nu doar asupra... guvernanților israelieni, ci asupra *tuturor* israelienilor; asupra tuturor evreilor. Și asupra tuturor americanilor - și nu vor fi scutiți de atentate nici ne-arabii, nici ne-evreii care, acum, protestează, se indignază de această "măsură" imbecilă, aducătoare de rău.

Cine-i de vină că s-a ajuns aici prin acest buldozer care gândește cu motorul Diesel: Sharon? O iau de lângă el:

- Acei membri ai guvernului israelian - puțini, dar care ar fi întrunit majoritatea - de acord cu asasinarea șeicului Yassin;

- Israelienii (60 % din populație!) care s-au declarat de acord cu "măsura" lui Arik, viteazul David (cel mititel, înarmat doar cu o... piatră-în-praștie) împotriva "Goliathului" palestinian) - am văzut-o /auzit-o pe o amărâtă de israeliană care, nu numai că era de acord cu asasinarea lui Yassin, dar cerea, cu stropi, "lichidarea tuturor palestinienilor" - în gândul meu: «Mai bine te-ai spăla-țesăla, după care ai găsi un mascul orb, lipsit de odorat, să te reguleze până și pe tine - te-ar potoli, pentru o vreme, dacă nu te-ar vindeca de porniri ucigașe;

- Evreii din afara Israelului - cei care, în deplină necunoștință de cauză au susținut cele mai criminale teze ale sionismului;

- Americanii - din interese egoiste, meschine, "naționale-

americane” și din interese înalte, likudnice: “Totul pentru Israel - totul pentru alungarea-lichidarea palestinienilor din Palestina!”;

- Europeanii - cei care protestează abia acum: nereacționând la precedentele agresiuni caracterizate ale Israelului, culpabilizați (ca la Pitești), înfricoșați că orice ridicare de glas pentru afirmarea adevărului, a justiției va fi considerată de evrei ca “antisemitism” - au tăcut, s-au mulțumit cu câteva intervenții publice în care judecau “inacceptabile” (dar nu culpabile!) faptele israelienilor.

Iar ce va urma - să ne păzească Dumnezeu, pe toți! Și Alah, fiindcă Adonai doarme de 56 ani.

Dobitocii de americani! Criminalii! Analfabeții! Și nu se găsește nimeni - dintre cei ascultați - să le spună în față că *ei, americanii au provocat* (repet: *provocat*) terorismul (ca replică la protejarea Israelului și perpetuarea injustiției față de palestinieni); islamismul - ca replică la “cruciada” pe care un analfabet ca Bush a declarat că o va purta după tragedia de la 11 septembrie.

Târzii “dezvăluirile” lui Richard A. Clarke, fost consilier în materie de terorism sub trei președinți, prin cartea apărută de curând în care explică ceea ce păcătosul de mine știam... de la 11 septembrie (iar ca mine or fi milioane), anume că americanii s-au apucat să “trateze” simptomele, efectele secundare ale bolii, nu *cauza*: or *cauza a fost, a rămas - și va mai fi și ne va mai otrăvi viața: Palestina*. Că Irakul nu era un “vinovat” - din punctul de vedere al americanilor: nu găzduia și nu antrena teroriști (și nici nu avea arme...), dar îi interesa în cel mai înalt grad - pe americani, din pricină de petrol; pe israelieni (prin echipa de sioniști turbați din jurul lui Bush) pentru... teren unde să fie deplasați, alungați - deportați - palestinienii.

Miercuri 24 martie 2004

De ieri seară am început a lucra prima parte (1-114) a **Patimilor**... Când a trecut pe la mine, Culcer a întrebat dacă nu-i mai dau ceva de scanerizat... după o ezitare (sic), i-am încredințat cele trei volume din Jurnalul de la Nemira. N-ar fi deloc rău dacă le-aș avea... și pe acelea folosibile - cu ele s-ar încheia ciclul jurnalelor.

Joi 25 martie 2004

Nu mai semnalez la fiecare dată “câți ani au trecut” de la cutare eveniment. M-am înțeleptit - acum, la spartul târgului? Am obosit? Sau am uitat? Toate trei - și încă vreo trei (pe care le-am uitat).

Mai am câteva pagini (20) de corectat din **Patimile**...

Ora 7,30: am terminat corectura **Patimilor**...

Sâmbătă 27 martie 2004

Ora 12 fix: am terminat de revizuit **Patimile după Pitești**, i-am adăugat o “Nota Autorului - 27 martie 2004” - și gata.

Diseară, mare meci, mare: Franța-Anglia la rugby.

Evident, țin cu cel mai slab: cu Franța... Nu de alta, dar nu i-ar strica să câștige Marele Șlem...

Orele 22, 22: Le-am purtat noroc franțujilor. Au câștigat cu 24-21. Au devenit campioni ai Europei - însă Englezii; tot englezi: rămân campioni ai lumii.

Să recunoască Albionezii: astăzi au jucat prost. În schimb, francezii au jucat spumos. Spre sfârșit au slăbit dar nu suficient ca să piardă...

Duminică 28 martie 2004

Prins cu **Patimile**..., nu am consemnat sosirea prin poștă, de la Solacolu, a două "Caiete Negoțescu": "nr. 3: Epistolar (Scrisori către Emil Simiu)" și "4: Desprinderea de țarm (I.N. - Primii ani de exil)". În continuare, Solacolu face muncă de benedictin. Am tot căutat în plicul cu pricina, l-am privit în zare, l-am scuturat... Am foiletat cele două caiete în căutarea vreunui bilețel însoțitor. Nimic. Ciudat. Îmi trimite munca lui - și ce muncă! - dar nu-mi scrie trei cuvinte - fie: două. În ultimii doi ani - calendaristici, numărând din momentul în care îi trimisese și lui un exemplar din **Săptămâna Roșie**, prima ediție, iar el... nu mi-a confirmat primirea. După câteva luni îi telefonasem, întrebându-l dacă primise cartea, dacă nu, îi trimit alt exemplar. Mi-a răspuns că o primise - dar nu mai țin minte dacă spusese și motivul pentru care nu-mi dăduse un semn de viață. Apoi Laszlo îmi trimisese transcrierea contribuției radiofonice a lui, a lui Grigurcu, a lui Pecican și câteva piese din epistolarul electronic dintre el și Solacolu (în 2002, deci se discuta varianta apărută în *Vatra*, nu cea din volum), în care el, Laszlo, mă compara cu "Vadimică" - fiindcă nu-l "fascizasem" pe Antonescu - iar Solacolu îmi lua apărarea... - de altfel ambele texte au fost publicate în *Columna* lui Grigurcu - nr. 5-6/2003. Au provocat fulgerele Elvirei Iliescu, dirijate spre Laszlo, "replica" lui Laszlo, pe de o parte, pe de alta o scrisoare de reproș-acuzație pentru că... în Jurnal comentam episodul - care ar fi fost nostim, dacă nu ar fi fost nemărginit de dezolant - însă interesatul nu-și dă seama.

Asta ar fi cu Laszlo - neînțelegerile dintre noi durează de vreo 5-6 ani, de la "discuția" despre Eliade și despre Norman Manea.

Surpriza însă vine dinspre Solacolu:

Rezum: cam de doi ani nu mai corespundează cu mine, nu-mi scrie, nu răspunde semnalelor mele - am amintit episodul cu **Săptămâna Roșie** (înainte, cam la o lună îmi telefona).

Acum îmi trimite caietele Negoțescu - fără nici un fluturaș... Probabil-sigur: va fi convins că nu merit - dar merit oare Caietele Negoțescu?...

În textul lui Mircea Stănescu (va fi anexat **Săptămânii Roșii** de la Vremea) există un citat care m-a mirat, contrariat, când l-am citit, cu prilejul corectării șpalturilor. I l-am comunicat telefonic lui Dan Culcer, rugându-l să verifice, pe internet, dacă este autentic.

Citez - din Mircea Stănescu:

"Pe de altă parte, este de mirare că un analist cu experiența lui Ion Solacolu folosește un argument de acest tip: «În realitate, Paul Goma n-are dreptate». Pentru că: «Evenimentele asupra cărora [Goma - n.m.] se oprește au fost folosite până la epuizare de propaganda regimului Antonescu, care căuta să convingă că 'evreii bolșevizați' sînt de vină, nu numai pentru umilințele suferite de armata română în retragere; în

cele câteva zile cât a durat evacuarea din iunie 1940, ci pentru tot ce a suferit populația românească în acel an de ocupație sovietică». ⁴³”

La bibliografie Mircea Stănescu indică:⁴³“V. www.eleonardo.tk *Instigare, pogrom, genocid*, nr. 3/2004”. Și continuă (M. Stănescu):

“Faptul că ‘evenimentele’ în cauză au fost folosite de propaganda antonesciană nu spune nimic despre veracitatea lor, la fel cum nu le-o anulează. Argumentul lui Solacolu vine astfel în contra unei discuții raționale, sfârșind prin a perpetua el însuși un tip de vulgată intelectuală. Apoi legătura pe care Solacolu o face între ‘evenimentele’ asupra cărora se oprește Goma și justificarea crimelor antonesciene este, la fel ca la Laszlo și Pecican, abuzivă, căci este de negăsit în textele sale [ale lui Goma, nota mea]. În concluzie s-ar putea spune: o operație reușită. Căci în loc să discutăm chestiunea de istorie ridicată de Goma, dimpreună cu consecințele sale moral-politice, discutăm acum despre imaginarul antisemitism al autorului”.

Față cu acestea, nu-mi rămâne decât să oftez și să aștept - o eventuală corijarea a informațiilor mele (sau: a înțelegerii, din partea mea), fiindcă de vreo desmințire din partea lui Solacolu...

În primul moment după primirea Caietelor Negoïtescu mă bătuse gândul să-i trimit un exemplar - ordinatorizat, dat fiind că încă nu a apărut volumul - din **Săptămâna**... Invitându-l să citească - nu să-mi dea dreptate; dar nici să acuze fără a fi citit. M-am răzgândit: la ce bun: dacă nu citise broșura trimisă, nu va citi nici ordinatorograma; apoi expedierea costă, noi sântem - ca de obicei - în jenă financiară.

Marti 30 martie 2004

Am terminat copierea textului lui M. Stănescu - fără bibliografie - l-am lipit de viitoarea ediție internet a **Săptămânii**.

Miercuri 31 martie 2004

Ca să vezi! Bush a acceptat - în cele din urmă - ca un consilier (în materie de Securitate) să depună în fața Comisiei Parlamentare de anchetă cu privire la evenimentele de la 11 septembrie. Ei, dar cine este consilierul lui Bush sacrificat pe altarul opiniei publice americane, în sfârșit trezită? Amărăta de Condoleezza Rice! Supunerea la ritualul anchetei nu semnifică o concediere automată, însă persoana cu pricina, chiar găsită nevinovată, va purta stigmatul celui anchetat de Comisie (întervievată, Condoleezza a spus cam așa: Am vrut din toată inima să depun, dar știți, problemele de securitate se supun altor criterii... - ai fi jurat că este gata să... jure: dorința ei cea mai fierbinte - din fragedă copilărie - fiind să crească mare, mare, ca să poată depune în fața Comisiei...). Bush a pus o condiție - acceptată: nici un alt consilier al său să nu fie convocat... Deci a fost găsit(ă) iada ispășitoare!

Ieri Culcer mi-a adus două articole ale lui Solacolu capturate de pe situl internet al lui Laszlo. Deși Culcer - înainte de a-l găsi pe cel din care cita Mircea Stănescu - era de părere să nu ne pripim în judecarea lui Solacolu (îl asigurasesem că nu mă pripesc, țin doar să văd cu ochii mei textul din care M. Stănescu citează); că trebuie plasat în context...; că Solacolu a fost totdeauna un “pozitiv”, calificativ cu care eram în întregime de acord, cronologic, înaintea lui - venind cu

“hârțiile” nu mai era atât de împăciutor. A rămas ca fiecare să citească în liniște și să tragă concluziile care-i convin.

Am citit - și răsцитit - în liniște. Evit să trag concluzii. Constat:

- citatul produs de Mircea Stănescu este corect, exact (contrariul ar fi fost de mirare); contextul invocat de Culcer nu a diminuat, nu a augmentat ceea ce înțelesesem de la bun început (și mă mirasem);

- Solacolu folosește de câteva ori “Basarabeni lui Goma” - nu neapărat în intenție critică, acuzatoare - dar repetiția devine supărătoare; bășcălioasă. Nu știu pe cine citează Solacolu - poate pe O. Pecican, al cărui text îmi rămâne necunoscut (dealtfel și Culcer spune că l-a căutat pe internet și nu l-a găsit); poate pe Laszlo - care afirma că el preferă victimele evrei în locul victimelor basarabeni. Oricum, Solacolu m-a rănit fără necesitate cu “Basarabeni lui Goma”;

- Culcer a notat pe spatele textului solacic - apoi am discutat despre *asta*: faptul că “Basarabeni lui Goma”, după ce au jucat rol de auxiliari pe lângă jandarmi și militari, în campania de “curățenie etnică” - ba chiar au și omorât evrei (dar numai unii, cel mult 1%, zice Solacolu, gentil cu “Basarabeni lui Goma”), și-au însușit, ca să folosească încă un termen draguț, bunurile evreilor fugiți după iunie 1941. Solacolu (probabil și Pecican) vede în aceste acte o trăsătură - furtul a ceea ce nu le aparține - caracteristică “Basarabenilor lui Goma”... Și numai a lor.

Bineînțeles, se înșeală și înșeală pe alții: “trăsătura” este, vai, general-umană, în virtutea principiului-zicală: *Casă părăsită - casă jefuită*. Culcer a exemplificat cu soarta casei lor de la Sulina: nemai-fiind locuită - o vreme - când s-au întors, au găsit-o golită. Cine o va fi jefuit: au oare tot “Basarabeni (sulinezzi/suliniști ai) lui Goma”?

Despre basarabeni mei am scris, acum 2-3 decenii, povestind una din primele întâmplări înregistrate cursiv de memoria mea în formare: probabil în iulie 1941, i-am auzit pe oamenii din Mana îndemnându-se: «Hai, măi, la furat!» Nu se jenau să folosească *la furat*, de parcă s-ar fi îndemnat să meargă *la pescuit*, *la petrecut* (la hram). Și știu: plecașeră cu căruțele, mama îi probosise - din calidor - să nu facă așa ceva, că nu-i frumos, că e păcat..., ei ziseseră: «Ghini, ghini, doamnă...» și își văzuseră de drumul lor. Când se întorseseră veseli, mulțumiți, arătau altora “prada”: perne, oghialuri (plapume, pilote) și... gheme de sfoară... Iar la reproșurile indignate ale mamei, că ceea ce făcuseră ei este urât, păcat - oamenii ridicau din umeri: de ce să fie păcat, doar casele jădanilor erau fără stăpân, ei nu zmulseră din mâinile proprietarului “bunurile”, ci le luaseră; fiindcă “le găsiseră”...

“Basarabeni lui Goma”... găsiseră și (deci) luaseră...

Mai povestisem - în **Arta Refugii** - cum găsiseră locuința noastră din satul Buia, Târnava Mare, în ianuarie 1949, la o săptămână după arestarea părinților: probabil pentru că noi, (basarabeni!) refugiați, nu aveam lucruri de valoare - de furat - (sau nu-mi dădusem eu seama, din pricina surprizei: aflasem cu câteva minute înainte că absența părinților de-acasă se explica prin... arestarea lor în urmă cu multe zile), cei care ne “vizitaseră” se... răzbunaseră; distrugând, spărgând ce găsiseră, iar ca încununare a... - a, ce? - , *se căcaseră pe masă* - deci, făcuseră efortul de a urca pe masa noastră, în nobilul scop de a și pângări “locul”, astfel arătându-și disprețul față de sărăcia gospodăriei noastre pe care ei asudaseră ca să o calce... Or, din câte știu, chiar dacă niciodată nu

au fost găsiți făptașii (nu de asta ne ardea nouă, atunci), sigur este că hoții-vandalii nu fuseseră “Basarabeni de-ai lui Goma” - iată, nu voi spune: “ba chiar din contra: Ardeleni de-ai lui Pecican”, fiindcă eu știu ceea ce Pecican, deși istoric, deși de formație umanistă nu știe (de unde să știe, sărmanul, dacă biblioteca Universității din Cluj, înainte de 1990, nu avea... cărți din astea, pe care să le cetească el, în tihnă): în situații de “criză”: război, război civil (ce a fost la noi, între 23 august 1944 și 22 decembrie 1989, dacă nu un lung război-civil?), oamenii se comportă astfel - fie ei “Basarabeni de-ai lui Goma”, fie “Ardeleni de-ai lui Pecican”, fie “Unguri de-ai lui Laszlo” fie “Turci de-ai lui Solacolu” - fie nemți, franțuji, belgieni...

Iar dacă Solacolu a comis imprudența să folosească sintagma cu pricina, punând doar în spinarea basarabenilor mei această apucătură, am să(-i) spun (însă numai aici, în jurnalul-intim de pe internet) următoarele:

- Exact aceleași violențe comiseseră - *cu un an mai devreme, începând din 28 iunie 1940 - evreii*, nu doar “auxiliari” - ai miliției, NKVD-ului, partidului comunist și ai statului sovietic - ci șefi și șefi ai șefilor, cu o denumire generică: komisari bolșevici; nu doar violențe, dar omoruri;

- Exact același furt, rapt, jaf comiseseră - tot cu un an mai devreme, adică începând din 28 iunie 1940 - evreii comuniști din Basarabia și din Bucovina de Nord și din Herța, când, purtători de brasardă roșie ocupaseră locuințele românilor - fie părăsite de cei care reușiseră să se refugieze pe malul drept al Prutului, fie dându-i afară pe cei rămași, alungându-i din propriile case (fericiți cei care nu au fost și bătuți, ori, mai simplu: împușcați);

- Exact același furt, rapt, jaf, crime comiseseră, începând din 23 august 1944, “comuniștii” locali (în majoritate ne-evrei, români de-ai noștri, de la Traian-și-Decebal), când au “expropriat” casele și, în mod revoluționar și-au însușit bunurile “foștilor proprietari exploatatori” - chestiune pe care Ion Solacolu trebuie să și-o aducă aminte, ca trăită pe pielea sa. Iar dacă printre jefuitori se vor fi aflat și “Basarabeni de-ai lui Goma”, el știe foarte bine (de Solacolu vorbesc): aceia, cu certitudine, erau evrei - fie evrei basarabeni-bucovineni, fie evrei ruși-ruși, fie (mai ales) evrei unguri. Nu de alta, dar adevărații “Basarabeni ai lui Goma”, începând din martie același an (1944), erau... pribegi în proprie țară, fugari, se ascundeau prin păduri, prin peșteri, de frica “repatrierii în Siberia”. Iar când “Basarabeni din familia Goma” găsiseră un sat din Ardealul lui Pecican unde să se aciuze, adulții fiind “puțin cam arestați”, localnicii făcuseră ce făcuseră - nu neapărat pentru că ocupanții acelei locuințe erau străini, vinitură - ci pentru sfântul motiv că... absentau din locuință...

Însă aceste... *prezențe* în discuția intelectualilor români numiți mai sus - socotiți și de mine printre cei mai avizați, mai lucizi (până la proba contrarie - care mi-a venit azi) sunt fleacuri în raport cu o *absență*.

Vasăzică Solacolu, Pecican, Laszlo dezbat, discută, se chiar dispută pe “tema”: *este sau nu este antisemit Goma? (de ce nu: are Goma un sex - sau trei?, și dacă nici unul?)* - ca și cum *aceasta* ar fi problema crucială pentru români în general, pentru intelectualii români în special, în Anul Domnului 2004. Singurul român care a

observat această *anomalie intelectuală* a fost Mircea Stănescu, autorul textului în care se ocupă de “comentatorii” mei: R. Ioanid, Shafir, Andreescu, Laszlo, Pecican, Solacolu.

Și el - ca și mine - credeam, cu naivitate că problema - fie: una dintre ele este dacă *da sau ba Goma a scris adevărul (sau a mințit) în cărțile sale Basarabia și Săptămâna Roșie sau Basarabia și Evreii.*

Vai: și Solacolu și Pecican și Laszlo s-au oprit la gard; din uliță au încercat să vadă, să audă ce se petrece înăuntru (în ogradă, în casă), cum ar veni: în textul cărții **Basarabia**, în textul cărții **Săptămâna Roșie**... Din zisele/scrisele lor reiese că *nici unul, dar nici unul nu le-a citit cu normală atenție, ci, ca Shafir, le-au “frunzărit”; ca Andreescu: s-au pronunțat fără a fi citit ceea ce au atacat (aici îl văd pe Laszlo) - cât despre Solacolu, el nu a citit prima ediție a Săptămânii Roșii... - deși i-am trimis-o cu dedicație (însă nu a scris ca să confirme primirea...).*

Ceea ce mă întristează peste măsură - nu pentru cărțile mele necitite, dar vajnic combătute - fiindcă pe mine nu m-au făcut nici Laszlo-Pecican-Solacolu, nici Shafir-Ioanid-Reichman (și nici măcar Alexandru George!) - ci pentru halul în care se află și tinerii gânditori români (vorbesc de Pecican și de Laszlo).

Cât despre Solacolu... Ce să fac, dacă rob al “local-patriotismului”, nu pot trece peste... “Basarabeniului lui Goma” - chiar dacă nu el este inventatorul, doar... vehiculul acestei (în gura lui Solacolu) necuviințe (place eufemismul?).

Pauză: La ora 10 mi-a venit plicul cu șpalturile, cel trimis de Stănești la... 16 februarie 2004. Scrie pe stampilă...

Vorbind cu Ana: mâine, 1 aprilie (sic) se vor face niște ani - așa, vreo 27, nu mai mulți - de la ultima arestare. Eu am zis:

«Mâine, în cursul dimineții, mi-ai cumpărat două cămăși - le țin minte: una era cu carouri galbene, cealaltă cu carouri violete...»

«Nu, dragă», m-a corectat Ana. «Azi ți-am cumpărat cămășile».

În familia noastră ne-am completat, ne-am corectat reciproc - cronologicește...

De astă dată eu am zis-întrebat:

«Chiar așa am trăit noi - de când trăim?»

«Chiar așa. Și am supraviețuit...», a zis Ana.

P.S. “Supraviețuirea” noastră: cam ca “rezistența” românilor sub vreme, după modelul pietrei peste care apa trece... Apa trece, n-are încotro, dar din piatră ce mai rămâne?, doar nisipul... - pardon, am vrut să spun: din rezistență ce mai rămâne?...

APRILIE

Joi 1 aprilie 2004

Azi, 1 aprilie, mi s-a făcut un banc prost - ca de 1 aprilie: o bestie de țânțar m-a pișcat în somn! Fără avertisment - asta să însemne că s-a terminat iarna?

Duminică 4 aprilie 2004

În 1944 tot într-o duminică era.

Marti 6 aprilie 2004

Semne rele de război civil în Irak. Americanii - prin Bremer - l-au declarat pe un șeik - šiit - antiamerican: "în afara legii". Au dreptate irakienii să întrebe: «Care lege?»

Ieri și alaltăieri, înfruntări sângeroase între irakieni și "forțele Coaliției". Ce au mai reușit americanii cei reușitori în toate: să-i împace pe sunniți cu šiitii! - cei dintâi, mereu în stare de război, de la încheierea... războiului s-au declarat solidari cu dușmanii lor de veacuri și au încheiat o înțelegere de luptă comună, soldate cu mulți morți, cu foarte mulți răniți. Irakienii au invadat-cucerit o serie de comisariate de poliție și sedii ale guvernoratelor - pe care le-au ocupat și le-au ușurat de arme.

Nu am reținut localitatea, dar este sigur: unicul loc în care irakienii asaltatori nu au reușit să cucerească sediul guvernatorului a fost unul apărat de soldați polonezi și bulgari... Să semnifice asta că polonezii și bulgarii sânt soldați foarte-foarte buni? Eu aș nuanța altfel-astfel: înseamnă că americanii sânt soldați foarte-foarte proști. Nu doar nepregătiți din punct de vedere al locului, oamenilor, obiceiurile oamenilor pe care ar urma să-i libereze (sic!), dar din punct de vedere strict militar. Pe lângă această nepreparare în... meserie, soldații americani sânt - din primele zile ale războiului, de când câțiva însoțitori de convoaie căzuseră prizonieri - extrem de înfricoșați de irakieni, liberații lor. O spaimă, o panică (așa!) venind drept din jungla vietnameză, unde fiecare bambus *era* un pericol.

Nu fuseseră așa în primul război mondial - în Europa, în Pacific - nici în Războiul din Coreea: acolo fuseseră ostași excelenți. De ce? Răspunsul poate fi el simplist, dar nu și simplificator: în primul rând fiindcă în cele două campanii, grosul armatei lupta pe pământ, "pe teren". Pe-teren luptaseră și în Vietnam, dar acolo se petrecuse altceva - pe care americanii, lipsiți de suplețe intelectuală, nu o/î simțiseră: nu mai aveau în față a armată de oameni, ci de "umbre" care îi hărțuiseră până la nebunie, până la înfrângere. În al doilea rând: motivul (sau: pretextul) războiului: atât în 1941 cât și în 1952-53 ei fuseseră atacați de forțe, într-adevăr, rele, inumane: militarismul japonez aliat cu nazismul german; apoi de comunismul sovieto-chinezesc. În fine: în nici una din campanii nu fuseseră ei inițiatorii, pentru a impune tactica și strategia lor.

A venit Vietnamul. În care s-au băgat ca să-i dea afară pe francezi (americani pretind că au intrat la cererea francezilor... - cine să-i poată departaja?). Și i-au dat atât de... afară (pe francezi), încât, din inerție, s-au dat și pe ei - afară. Urmarea: din 1975, americanii s-au jurat să nu se mai amestece... în treburile interne ale altora (decât prin comerț și prin spionaj). De aceea nu mișcaseră degetul cel mic în timpul genocidului din Rwanda; de aceea nu mișcaseră în timpul "curățeniei etnice" din Iugoslavia, decât atunci când era prea târziu - și după insistențe, rugăminți, implorări din partea europenilor - care nu aveau mijloace militare. Americanii aveau - mijloacele în cheștiune... Pe acelea le-au folosit: prost, fără "urmărire" pe teren (la nivelul pământului): *au dat cu boamba* - și s-au cărat.

În Afganistan și în Irak II (în Irak I, nu a fost un război, ci un bombardament masiv, urmat de... "curățare a terenului") americanii au dus un război - tot aerian, dar combinat (după "încetarea ostilităților") cu o acțiune strict polițienească - imorală (însă nu din acest motiv nu a reușit...).

Rezultatul acestei "tactici": războiul civil în Irak și...

Un irakian, ieri, după ce americanii intraseră în mulțime cu tancurile, trăgând cu tunurile:

«Bush vrea să ne prefacă în Palestinieni? Are să reușească - dar noi n-o să ne apărăm doar cu pietre și cu kamikaze!»

Powell în Haiti. Singura lui realizare - în afară de anunțarea unor alegeri libere, democratice în... 2007: zmulgerea promisiunii din partea lui interimarului Tortue că ONU și ale sale comisii de anchetă *nu vor cerceta* împrejurările în care Popa Aristide a fost... transferat în Africa Centrală; și nici de către cine...

La Paris: de trei zile plouă, e urât, e frig. Regina Angliei, sosită ieri, se simte ca acasă la ea.

Miercuri 7 aprilie 2004

Frig, frig, frig. Frigul-dracului îmi aduce aminte (și) de cuiele făcute în aceeași lună - dar hăt, în 1977 - la Rahova. Atunci - în aprilie 1977, la Rahova - dârdâind, clănțănind din dinți, îmi aduceam aminte de cuiele fabricate tot de mine personal, cu clănțănitul dinților mei, cu 20 ani și mai în urmă, în iarna 1956-1957 la "Cosciuge", la Interne... Iar în 56-57, tot dârdâind îmi aduceam aminte de frigul adunat în iarna 1944-1945, prin pădurile Buiei, când fugeam de ruși...

Vorba Anei: Chiar așa am trăit noi? Chiar așa.

În Irak: jale mare. Au mai murit, ieri, oameni; mulți soldați americani și de vreo 10 ori mai mulți civili irakieni.

Americanii: dacă faptele lor sânt - uneori, adeseori - rezonabile, discursul însoțitor este, nu doar troglodit, dar sabotor al faptelor.

Acest Brener: la începutul mandatului părea mai spălat, însă în ultima vreme a călcat în toate străchinile (conținând cuvinte), provocând, nu doar neplăceri gospodărești, de bucătărie - ci de vărsare de sânge și... război civil. Începând prin a declara că ei, americanii (!) îl consideră pe junele și extrem de violentul șeic Moqtada Sadr "în afara legii"! Tic verbal de cretin american - în ciuda faptului că poartă cravată (dar ce: Rumsfeld nu se poartă încravatat?, dar Wolfowitz? -

dar Bush?). În loc să se informeze înainte de a deschide gura, americanii lasă să le curgă cuvintele din gură - după aceea se miră (și suferă!) că irakienii (acum numai de ei este vorba) nu-i iubesc. Brener ar fi trebuit măcar în al doisprezecelea ceas să urmeze un curs accelerat de mesopotamică, în tabăra recent deschisă, undeva prin Texas, ca să învețe elementare noțiuni de comportament - în Irak - oarecum diferit(e) de cultura lor, simplificatoare, de cow-boy, de colonizatori, de crescuți în cultul "Wanted" (viu sau mort). Să nu fi știut Brener *i drughie* (trimiterile la ruși nu sânt deloc, dar deloc întâmplătoare!) că tatăl lui Moqtada fusese ucis de Saddam?, că azi e considerat martir?; că există o stradă și un cartier purtând numele lui?; că fiul, chiar dacă este minoritar ca opozant al americanilor, face mereu prozești - nu atât din pricina charismei tânărului șeic, ci... din pricina comportamentului imbecil al americanilor. L-am auzit pe un irakian: «Vor americanii să-i prefacă și pe irakieni în palestinieni? Or să reușească - atât că noi suntem mult mai mulți și ne apărăm cu arma-n mână!»

Deci, iată ce au mai reușit americanii să introducă în Irak: nu pacea, nu democrația (occidentală!), nu bunăstarea pe care o merită oamenii de acolo, după atâția ani, decenii de lipsuri - și pe care o pot cumpăra cu propriul petrol - ci: terorismul; ci fenomenul kamikaze; ci Intifada; ci războiul civil. Într-un cuvânt: Bush cu Wolfowitz, Perle, Kagan au izbutit inimaginabilul: să-i palestinienizeze pe irakieni!

Totul pe fond de penurie - de, mai exact: sărăcire a oamenilor: nu au electricitate, nu au apă curentă, nu au benzină...

Cum au reacționat cei mari-văcari de la Washington?

Rumsfeld: că el vrea să trimită alte trupe;

Bush: că «Nu-i vom permite lui Sadr să recurgă la forță!» - iată un avertisment nesfârșit de înțelept. Nu-i vor permite! Lui Sadr - să ce? Să recurgă la forță! Dar cine-o fi Sadr, ca să se înfrunte cu el ditamai președintele Americii? Un imam, un "popușor", cum diminutivă Doamna Cristinel Eliade cuvântul "popă". Acești americani: nu văd trebile esențiale, doar fleacurile, amănuntele. Fiindcă, aici, nu "popușoru" Sadr este subiectul logic, ci ocuparea brutală, colonialistă, imperialistă, măgărească a Irakului - care, după un an de zile de la "eliberare" se supără pe liberator. Fiindcă nu și-a ținut promisiunile.

În aceste ultime zile - hai: o săptămână - de când *ura tuturor* irakienilor față de ocupantul american a luat proporții alarmante, este tot mai evidentă observația mea (nu doar a mea, însă cum nu am auzit-o în gura altora, cum nu am citit-o nicăiri în presa franceză, o iscălesc, provizoriu, eu...) anume:

Tactica americanilor în Irak este leită tactica israelienilor în Palestina: pornește de la ignorarea cu desăvârșire a *celuilalt* și urmărește, nu neutralizarea lui, ca adversar combatant, ci *distrugerea*, ca ființă umană, dimpreună cu tot ce ține de materia lui: începând cu *casa*, continuând cu drumurile, instalațiile de apă, electricitatea, aprovizionarea cu alimente. Ai zice că... - nu: eu zic: - comandamentul militar american, chiar de va fi avînd sediul la Washington, este condus de la Tel-Aviv. Și mai zic:

Din spiritul militarilor americani din primul război mondial nu a rămas nici o urmă. Adevărat (mă repet, mă repet - ei și?, pe mine mă repet!) că acela fusese un *alt* război. Or de la sfârșitul campaniei din Vietnam, s-a produs, nu doar un cutremur în conștiința americanilor în

general, ci o revizuire a concepției-despre-război a militarilor americani. De la Vietnam, traumatizații americani au făurit o tactică de luptă - de la distanță, în care ei, americanii evită intrarea în contact cu inamicul. Americanul - ca și israelianul - se simte infailibil, de neatins, însă numai în cazemata lui aeriană, maritimă, terestră (mișcătoare: tancul), cunoaște o singură "legătură" cu inamicul: prin glonte, obuz, torpilă, rachetă. Spirit simplificat, degradat, decăzut, americanul de după Vietnam și-a imaginat că poate, în continuare, să rămână bărbat - adică războinic -, să lupte cu *celălalt*, ba chiar să-l învingă - păstrându-și mâinile curate... Ce iluzie, ce prostie! Această "nouă" manieră de a face război s-a dovedit, încă de la primul război împotriva Irakului - 1991 - s-a verificat în Iugoslavia (nu într-un totu concludent) și în Afganistan: greșită, inumană (mai... inumană decât un război la baionetă); cretină.

Din păcate inițiatorii acestui mod de a face război, direct inspirați de israelieni, nu vor fi vreodată pedepsiți - vorba celuiia:

«Cine să ne judece pe noi? Și unde: la Nürnbergul II fascist, antisemit?»

Acum, că sunt acuzat din toate părțile de "antisemitism":

Răsfoiam **Jurnalul pe Sărite** de la Nemira (în nobilul și egoistul scop al reluării de contact cu el, în vederea corecturii, după scanerizare). Am dat acolo de un pasaj... fioros antisemit! Scris, semnat de mine personal, vorba lui Dinescu cel poet român. O notație de prin 1978-79 (n-o mai caut acum, mi-e foarte greu să mă ridic de pe scaun odată ce m-am instalat). Așadar, prietenul meu bun, Laszlo, cel care mi-a zis-o de curând, de la obraz: «[Goma] s-a apucat acum, la bătrânețe, să scrie texte antisemite» - și a adăugat, /cu grație/, că lui i-i greață... - de texte, firește, dar și de textilistul de mine. Laszlo, ziceam, nu mai ține minte că el nu altcineva prefațase **Jurnal I-II-III**: cum de scăpase vigilenței sale neadormite, de vânător de "antisemiți" un-amănunt-de-căpătâi, anume că prefațatul era tuberculos! Prin urmare, el, filosemit ne-grețos, nu trebuia cu nici un chip să stea de vorbă cu tuberculosul de Goma - ba chiar, după modelul Monicăi Lovinescu, ar fi trebuit să declare: «Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Goma»... Or pe atunci nu eram chiar bătrân-bătrân (vorbesc de momentul în care consemnasem în jurnal, nu de cel în care prefațase consemnările mele bunul prieten al meu, anti-antisemitul - pardon: anti-tuberculosul Laszlo Alexandru)? Deci am un important, un îndelungat trecut-de-luptă pe frontul "antisemitismului" odios.

Toți acești trepăduși, agitați, isterici, folosind cuvântul "antisemit" ca pe un șperaclu, în toate ocaziile, întotdeauna și aiurea - ar face bine să începă "polemica" - bine: doar acuzațiile - prin... a citi; abia apoi să treacă la producerea citatelor din textele incriminate - așa fac, pretutindeni, toate persoanele școlarizate. În faza a doua: să pună mâna să citească Biblia - acest roman...

Nu doar Vechiul Testament, preluat de la evrei, ci și Noul Testament; și nu doar evangheliile - scrise și ele de evrei, ca Matei... iertare: ca Matyah, ca Markos, ca Lukas, ca Iohanen - despre viața și faptele evreului Ieșua, pronunțat de noi: Isus, ci și epistolele trimise în lume de evreul Șaul - cu precădere cea cunoscută sub titlul: "Către Thesalonicieni II". Ar constata (da, însă ar fi nevoiți să trudească din

greu la actul cititului) că “antisemitismul” - sub forma lui originală, autentică, de *antiudaism*, de *antievreism* - datează din jurul anului 65. “Autorul” acestui act inadmisibil, odios întru toate: antiudaismul fiind iudeul Șaul, devenit, Pavel/Paul pe drumul Damascului, din prigonitor al adeptilor învățăturilor lui Isus, “inventator” - oricum: legiferator - al creștinismului.

Iată că și Laszlo a ales acea parte a gardului, acea tabără din care făcînd parte, intră de la sine înțeles în categoria celor scutiți de... neplăceri, de mari necazuri; scutiți prin Bulă Rabinială, de a spune adevărul. Lui nimic, nicicînd nu-i va mai cauza/dăuna și pentru acte de “antisemitism” - citește: tuberculozism, ba chiar din contra... Laszlo a optat pentru o pozițiune-stare de pe urma căreia, chiar dacă nu va obține o bucată de turtoi în plus de la caraliul distribuitor al porției reglementare - și penale - , măcar nu va “obține” o ciomăgeală - în plus - de la tova' căprar, caraliul “Holocaustului românesc” pseudonumitul Radu Ioanid.

Fiindcă *teroarea* - prin impunerea tăcerii; *blocada* impusă adevărului despre evrei - nu sînt susținute doar de evrei, în interesul doar al lor, al evreilor. Ci și de mulți *goi* d-ai noștri, fie imbecili din născare, fie turmoși (de la turmă, termen mioritic), fie slugarnici din moși-strămoașe, fie persoane care au căpătat obiceiul curat-cultural de a nu citi ceea ce combat (dar se trezesc... “preferînd-mai-bine victimele dintre evrei decât victimele dintre basarabeni” - că tot nu era vorba de a alege între victime, ci de a spune adevărul); sau din veșniciei speriați de avioane: fie acelea amenințări reale/imaginare: carliste, fie legionare, fie comuniste, fie (doar) evreiești - fie (și) americane.

Mă întreb și eu - pe urma atătora, nu puțini dintre aceștia: evrei (rămași normali) - cu mari eforturi, cu nenumărate riscuri, ei fiind pedepsiți mai aspru, ca “trădători”:

Nu cumva sionismul a avut efectul pervers de a batjocori ce era mai bun, mai fertil, mai frumos, mai moral în iudaism?;

Nu cumva shoasismul rezemat pe o valoare umană: aducerea-aminte, neuitarea - este în curs de a-l degrada pe iudeu, până la a anula iudaismul?;

Nu cumva - din 1948 - israelismul a devenit boala mortală a iudaismului?

Din presa de azi:

Marin Karmitz, evreu originar din România și negustor de filme (în bune și fructuoase relații cu Pintilie [iată cum ar mai putea fi explicată afirmația genialului Lucian că evreii din București purtaseră stea galbenă în timpul războiului, pe cînd curățau de zăpadă străzile] - relații pentru care îl gelozea cumplit Breban...) după ce a refuzat să difuzeze ‘Patimile’, lui Mel Gibson, el fiind distribuitorul nr. 1 în Franța (sperînd astfel că nimeni altul nu va îndrăzni să-l cumpere: de spaimă că va fi acuzat de... “antisemitism” - a făcut-o un arab necunoscut, care va deveni și cunoscut și bogat...) - așadar, ce zice Karmitz despre filmul... *pe care nu l-a văzut?* Ce poate zice un evreu, în principiu inteligent, rezonabil, dar imbecilizat de propria-i condiție de militant israelianist? Că [filmul] - pe care nu l-a văzut - este: “fascist, antisemit” - de mirare că a uitat calificativul: “tuberculos”.

Față cu isteria directorilor-de-conștiință care pe dată au ciocnit

călcâiele și au pornit la luptă împotriva “fasciștilor”, a “antisemiților” (îmbrăcați în haine vârgate, de deținuți... la Auschwitz - altfel nou-nouțe, impecabil călcate, însă... păstrînd pe la cusături fire de ață ne-tunse - cum s-au propus la New York, la urma urmei batjocorind suferința celor care, într-adevăr, trecuseră prin infern), este reconfortant să citești opinii (despre film) ale unor, tot evrei, dar care văzuseră filmul, nu ca... Karmitz (ci ca Marc S. din Brest - mesaj publicat în *Télérama* din 7 aprilie 2004):

“Un scurt comentariu asupra criticei prea răspândite, de... «film antisemit, fiindcă arată autoritățile evreiești favorabile morții lui Isus» Dar Isus este născut evreu în pământ evreiesc. Amicii săi erau evrei, o parte din inamici - care au contribuit la moartea lui - : la fel. Ce poate fi «antisemit» în asta? Dacă este inutil și steril să fie amintit: evreii au vrut moartea lui Isus; dacă anume jurnaliști se tem că prin acest «non-scoop» vor contribui la amplificarea antisemitismului - ei bine: aceștia să facă bine să se abțină de a trata acest subiect. *În caz contrariu, să nu încerce să nege faptul istoric/religios și să se încreadă în discernământul spectatorilor/cititorilor/auditorilor atenți*” (subl. mea.).

Nu e singurul evreu normal; în același număr din *Télérama*, Randa Chahal Sabbag, din Paris scrie - tot în legătură cu interviul lui Marin Karmitz:

“«Ura față de om, de omenesc!»” (titlul interviului dat de Karmitz, tot în *Télérama* publicat - nota autorului mesajului - n.m.). “Deci [după M. Karmitz] filmul lui Mel Gibson ar fi... fascist, revoluționar, antisemit! Trei cuvinte grave, violente, acuzatoare însă, în față: nimic! Am înțeles, am înțeles: Mel Gibson este o ființă fanatică, abjectă, de nefrecventat... Dar nici un fel de discuții [despre el], doar judecata abruptă: este un film-scandal...? Nu e cam... «fascistă» această atitudine? Binele și Răul, o parte [dintre oameni] au dreptul la Bine, cealaltă, orice ar face, rămâne în linia roșie a Răului...”

“Am văzut filmul. L-am găsit violent, l-am găsit exaltat. Dar am găsit mai ales că este un film despre îndoială; despre lașitate, despre credință, despre suferință, despre tortură, despre trădare, despre dragoste - și despre iertare”.

Iată, în gura unui evreu cuvântul... inadmisibil: *iertare!*

De unde concluzia - veche cât lumea: agitații, agitatorii, istericii, isterizatorii, procurorii, arătătorii cu degetul (altfel spus: pârâcioșii, turnătorii) - alcătuiesc o minoritate a comunității și a evreilor.

Dar - de când lumea - sunt auziți (și adeseori fac legea) cei gălăgioși, chiar dacă se află în zdrobitoare minoritate.

Ce spuneam: că și unii dintre evreii cei mai deștepți și mai echilibrați s-au prostit în ultimii doi ani? Da, spuneam și, vai, aveam dreptate: iată-l pe Alexandre Adler (l-am și cunoscut, la colocvii, la conferințe, la emisiuni de radio, de televiziune): îl prețuiam pentru calitatea intervențiilor și rigoarea documentară - că scrie: “*poporul spaniol a votat stupid*” (citește: la alegerile de după atentatul de la Madrid, când, nesperat - dar pe drept - au câștigat socialiștii) - ceea ce e aproape fleac pe lângă afirmația: “*Putin are mâinile curate...*”

Prima pare la prima vedere ciudată în gura unui evreu ungur - oricât de “democrat” s-ar prezenta el. Fiindcă A. Adler nu orientarea politică - internă - a spaniolilor țintea și vestejea aici; ci orientarea

lor... externă: atitudinea (spaniolilor) față de americani și față de războiul în Irak - promisiunea-amenințare de dezangajare. Iată cum un evreu (dacă zic: de stânga, comit un pleonasm) ca A. Adler, oricât de cumpănit fusese în alte ocazii, cum a venit vorba de americani (*deci: de israelieni*), cum a tras-o pe filoisraelianism (oare așa se va fi spunând?). Iar “măinile curate” ale putinoarei criminale cum dracu’ se explică? Cum altfel : tot *prin* America și tot *prin* Israel. Oricât de divergente ar fi interesele americanilor cu ale rușilor, în raport cu Israelul vor fi mereu favorabili - din motive nu chiar identice... De când a dispărut URSS, reprezentând “raiul omenirii”: bolșevismul - pe care evreii au mizat vreme 70 ani, aceiași - oricum: urmașii lor fideli - s-au întors, cu aceeași vehemență a “iubirii”, față de America, susținând orbește - după obiceiul cu care susțineau orbește URSS - orice acțiune americană, fie ea cât de nedreaptă, aiurită, de-a dreptul criminală. Căci de ce? Căci pentru că(cu) din 1989, de la prăbușirea Patriei lor de la Răsărit, nu se mai tem că vor fi acuzați de... cosmopolitism...

Alta: Laure Adler (nu știu dacă e rudă cu Alexandre - și tot nu contează), directoarea postului de radio France Culture l-a dat afară pe Miguel Benasayag, pentru că... “este prea militant, prea asociativ” - citește: prea favorabil palestinienilor, prea îi critică pe israelieni că trag cu rachetele, din elicoptere, în palestinienii care răspund cu... pietre... Nostimada: Benasayag este evreu argentinian, în țara lui a făcut 5 ani de închisoare ca opozant... O fi făcut - dar dacă nu este un evreu “pe linie” - nu-i bun! În locul lui a angajat o tovarășă comunistă (care va fi femininul *goi*-ului: *goală*?) - care, de parcă ar fi o româncuță de-a noastră - altfel foarte tricoloră, cam ca Adameșteanu - nu va mișca în front: păi să se supere evreii? Păi Doamne ferește!

O știu, o știu pe Laure Adler, de pe când era consilier cultural al lui Mitterrand și încerca să-l convingă pe Jack Lang că noi, cei din țările de Est (disidenții, dè!) sântem cu toții, nu doar “inadmisibil de anticomuniști” [inadmisibil - din punctul de vedere al cui: din al regimurilor teroriste comuniste!], dar și “tradițional (?) antisemiți... Norocul a fost că Lang nu este sensibil la feminitatea... femeilor, drept care n-a ținut seama de înțeleptul și vigilentele consiliu și a invitat la festivitățile Bicentenarului Revoluției Franceze pe toți cei propuși de mine... A participat - pe lângă Adam Michnik - și prietenul meu de atunci, Dorin Tudoran. Chiar și Iorgulescu... Nu și Mihai Botez? Oricum, pe lista invitaților o pusesem și pe Ileana Mălăncioiu, și pe Adameșteanu, pe Blandiana, pe Papahagi, pe Manolescu, pe Mircea Martin - dar, din păcate aceștia nu au primit pașaport.

Joi 8 aprilie 2004

Război în regulă - la Faludja. Americanii au bombardat o moscheie, explicând că acolo se ascundeau teroriștii: după ce au cucerit-o, cu lupte grele, americanii nu au găsit nici urmă de “terorist” în ruinele moscheii, doar rezerve de alimente - care au fost distruse. Și vreo 20-30 de civili morți - în vecinătatea moscheii - printre care mulți copii.

Bravo, băieți!

Vineri 9 aprilie 2004

Exact în urmă cu un an se încheia războiul din Irak;
Începînd de alaltăieri se vorbește de “al treilea război din Irak”:
acesta.

E cumplit ce se petrece acolo. Mai ales prin noua formă de luptă:
luarea de ostateci - probabil adusă de iranieni... din Liban. Americanii:
din ce în ce mai neputincioși - dar pârâcioși:

«Ucrainenii a părăsit pozițiile și ne-au lăsat descoperiți!»

La care ucrainenii răspund că ei au ascultat ordinul comanda-
mentului american de a se retrage din orașul Kut...

Adevărul va fi în altă parte. Oricum: militarii ucraineni, polonezi,
bulgari (nu am auzit nimic despre români: or fi fiind?) sînt infinit mai
buni, mai profesioniști decît americanii: adunătură de nefericiți social,
marginalizați rasial, prost pregătiți, nemotivați - decît prin obținerea
cetățeniei americane, pentru “latinos”. Dacă ucrainenii au părăsit
pozițiile din proprie inițiativă, înseamnă că au judecat cu capul, nu cu
picioarele - ca americanii. Cert: ultimul căprar din unitățile Europei de
Est știe mai mult... Clausewitz decît toți generalii americani.

Manifestații la Gaza - de solidaritate cu irakienii.

Europa: Turcia vrea musai să intre-n. Păi de ce să nu intre-n și ea
- dacă se-intră, se-dă...? Nu a făcut reformele necesare - mai ales în
privința drepturilor omului; nu și-a cerut iertare pentru masacrarea
armenilor, în 1915 (suținuți în refuz - de cine: de israelieni!); ce să mai
vorbit de vina pustiirii Europei de Sud în o jumătate de mileniu de
ocupație, de jaf, de stoarcere a bogățiilor, de “confiscare” a fetelor și a
băieților, de menținere în obscurantism - fiindcă nu sunt întrebați
grecii, bulgarii, albanezii, slavii de sud, valahii (pe unguri nu-i pun la
socoteală: am văzut recent un documentar despre Budapesta, făcut de
ei înșiși, ungurii, în care este urcat în slăvi “aportul culturalizator”
turcesc - prin aducerea cafelei și prin construirea băilor - de ai fi zis că
toți s-au mihneaberindit!), să spună ei ce și cum și cât au suferit din
pricina culturalizatorilor turci...

Îi susține Germania (!) și, n-o să credem: Grecia (din motive de...
Cipru). Și, bineînțeles: Israelul care, după cum tot turcul o știe, este o
țară din Europa, extrem de, foarte-foarte europeană - când îi convine
ei, de pildă atunci când vrea să obțină niscai “derogări”: scutiri de taxe,
aprobări de a vinde fructe-legume cultivate de palestinieni, în
“Teritorii...”, cum le zic evreii, oprindu-se la jumătatea drumului și al
adevărului, în pragul explicației: “...Ocupate”, dar sub eticheta Made
in Israel - altfel este al nu știu cincizecișicătulea stat american...

Singură Franța se opune.

Iar Israelul, la post, țipă: “Franța este o țară antisemită!”

Căci - de ce este Franța o țară antisemită? Căci că iată de ce:
fiindcă ea se opune intrării Turciei - în Europa! Turcia fiind susținută
de Israel, cine dă în Turcia, dă în Blandiana - pardon: în Israel.

Europa... Dacă postulează Turcia, de ce n-ar intra Israelul?, că
vorba ceea, și-așa a apucat să o propună pe Turcia!; că, între Maroc și
Tunisia și Gabon mai sînt câteva locuri - de intrat.

Pe de altă parte israelienii... Calculul lor este de o subtilitate
răsturnătoare - ca să traduc din fran'zește: au socotit că în jur de

1 milion și aproape jumătate dintre israelieni “provin din țări europene” - deci iată un motiv temeinic de a postula. Nu: de a fi legiferată o realitate: europenitatea Israelului!

Numai România, biata, nu are măcar cât Israelul: un milion și jumătate de români “proveniți din Europa” - să postuleze și ei (acum vorbesc de români), că și ea (acum vorbesc de România) e om.

Sâmbătă 10 aprilie 2004

Arde Irakul. Cu excepția Nordului kurd. Probabil kurzii tremură de teamă că vor pierde tot ce câștigaseră de un an, de la intervenția americanilor. În rest: foc și pară. Pojar, ar zice un moldovean. Imaginea pe care o păstrez despre ceea ce numește cuvântul “pojar” este un foc iute, cu limbi înfurcate, foc-de-paie: fie o șiră de paie, fie o casă acoperită cu paie - dar paie.

La Irak nu se potrivește pojarul în accepția mea decât în privința vitezei cu care se întinde incendiul. Dar, din păcate, acolo nu e foc-de-paie care iute se aprinde, degrab’ se stinge.

Printre cauzele majore ale nemulțumirii irakienilor față de americani, comentatorii pun în față: desființarea armatei - dezarmarea oamenilor și trimiterea “acasă” a câteva sute de mii de oameni care până atunci din această meserie trăiseră. Și că asta - cică hotărâtă de Bremer - a fost marea greșală a americanilor, fiindcă azi, în fruntea irakienilor luptători se află militarii “trimiși la vatră” în urmă cu un an.

Eu încerc să nuanțez - fără a nega evidența: desființarea armatei irakiene.

Această “măsură” s-a aplicat oriunde o țară a fost înfrântă definitiv - exemplele cele mai apropiate în timp: Germania și Japonia. Învinga a fost dezarmată definitiv, iar învinșii au intrat, pentru o perioadă, în lagăre.

Nici “tratamentul diferențiat” aplicat armatei și poliției nu este nou: în Germania învinsă nu doar rușii i-au folosit din plin pe naziștii specialiști în câte ceva: mecanică, chimie, nuclear - și... în poliție. “Denazificarea” de care au făcut atâta caz învingătorii nu a fost aplicată în două locuri: în Zona Sovietică (acolo a fost pusă în practică: degermanizarea) și în Austria - fusese și ea împărțită în zone, dar “unificarea” ei s-a făcut numai după avalul (și programul) sovietic: cel care prevedea “neutralitatea favorabilă”...

Da, dar împotriva Germaniei combătuseră trei forțe: rusească, americană, engleză - francezii profitaseră de împărțeală... Iar administrarea învinșei cădea în sarcina a 4 unități, nu doar în una - ca în Irak, unde americanii au făcut ce au vrut, cum făcuseră Rușii în Zona de ocupație a lor, germană, din Răsărit.

Mi se pare că greșala americanilor (a Pantagonului, cu gânditornicii/likudnicii ei cu tot) a constat nu în desființarea armatei irakiene - ci... în simultana acțiune de “formare a noii poliții” - cu exact aceiași oameni, cu același șef de pe timpul lui Saddam. Așadar, nu în acțiunea de desmembrare a ceva (armata), ci în aceea de fabricare a ceva nou - cu material uman vechi; nu doar vechi, dar, adânc compromis, detestat de populație: milițienii lui Saddam.

Dar o greșală și mai gravă a fost - tot opera lui Wolfowitz, prin trimisul său Brener: “debaasizarea societății irakiene”. Prostie

monumentală: Wolfowitz nu știa (mai degrabă refuza să ia în seamă) că Saddam era un stalinist-curat, iar Irakul fusese modelat în atâtea decenii după modelul URSS. Baas era Partidul (nu mai adaug: unic, se înțelege). Ca și în URSS, ca și la noi în România, ca să poți avansa în carieră trebuia să fii membru al partidului (Baas). Americanii au aplicat însă în Irak metoda aplicată în Germania (denazificarea). Rezultatul: spitalele nu (mai) au medici, personal sanitar - fiindcă aceștia au fost epurați - ca baasiști; întreprinderile - câte nu au fost distruse - nu (mai) au cadre, fiindcă inginerii, tehnicienii, muncitorii de mare calificare, fiind membri ai Baasului, au fost epurați; școlile, universitățile, grădinițele: nu pot funcționa, pentru că americanii i-au alungat pe profesori, pe institutori, pe educatorii cei mai buni - fiindcă erau membri de partid! Chiar armata (saddamistă); imbecilii pentagonezi nu au știut că... majoritatea subofițerilor, a ofițerilor, a piloților, a marinarilor, etc., chiar de erau baasiști, erau fiindcă... se cerea să fii membru de partid, și, pe de o parte, erau, în sinea lor, împotriva lui Saddam; pe de altă parte: fie medicii, fie cadrele didactice, fie cadrele tehnice, științifice (să nu uităm "cadrele artistice") - taman ca în România, ele "nu făceau politică", doamne ferește, ele rezistau prin... cultură, și-ar fi schimbat pe dată jocul, dacă ar fi fost lăsați în vechile posturi, funcții... Dar iată: o țară - despre care până și Powell, înainte de declanșarea războiului, zicea că se va redresa ușor, fiindcă are o clasă mijlocie puternică, instruită - lipsită, din imbecilitatea pentagonezilor likudnici și de... cadre medii...

Luminile lumii de la Washington nu numai că ignorau - ba chiar Wolfowitz se lăuda că el nu vrea să știe nimic despre... Babilon! - dar mai grav: ei care atâtea decenii au fost angajați în Războiul Rece, habar nu aveau ce este acela un regim stalinist - ca al lui Saddam. În care armata are rolul - în principiu - de a apăra țara (citește: regimul) de dușmanul din exterior, iar poliția secretă - după modelul NKVD-ului și al KGB-ului - apăra (cu scutu-i! - dar mai ales cu ciomagu-i) "cuceririle" - împotriva dușmanului intern. Dar Miliția? Taman ca în Rusia, ca în România: nu era atât de feroce represivă împotriva "interiorilor" - dar pe cine slujea ea, nu tot pe tiran cu tot cu partidul ei unic?

Acest "amănunt" l-au ignorat americanii. În maniera lui Wolfowitz: nu în sensul că nu au aflat, ci: *nu au vrut să știe* nimic despre el.

Și iată cum au atârnat lupta între clase, în Irak: pedepsindu-i cumplit pe alcătuitoarii Armatei - pentru "vina" de a fi luptat (cât luptaseră) împotriva americanilor; favorizându-i pe alcătuitoarii Miliției - în primul rând, pentru că aceștia... nu luptaseră direct contra americanilor, în al doilea pentru că... era necesară o poliție, nu? Fiind ea necesară menținerii ordinii, au fost (re)angajați milițieni vinovați față de irakieni - nu față de americani - chiar cu sânge pe mâini. Criteriul de recrutare? Cel american: «Nu avem nevoie de oameni onești, nevinovați - noi avem nevoie de profesioniști!»

Exact același criteriu îi conduseseră și la recrutările pentru Europa liberă. Firește, "echipa" Europei libere era alcătuită - majoritar - din persoane care "îndeplineau" primele condiții: erau necinstite, erau vinovate măcar pentru faptul că în țară fuseseră informatori - și continuau să fie și la München; măcar pentru că în România lucraseră ca activiști de partid, procurori, în aparatul de... control al presei, "în

schimb”, vorba lui Săraru... nu erau deloc “profesioniști”.

Exact aceiași criterii au funcționat și în “recrutările NATO”.

În această chestiune m-am înșelat cumplit, spunând că România, cu aparatul Securității intact - și mai cu seamă avându-l “consilier suprem” pe Caraman - n-are să intre în NATO.

A intrat, oameni buni! Au băgat-o americanii! Cu Caraman cu tot!

Să nu se înțeleagă că am suferit doar din cauză că am fost contrariat în “profeție” - e-he, câte alte, multe profeții de-ale mele s-au dovedit a fi false - ci faptul că biruit-a necinstea. Ajutată nu de Rusul cel necinstit - ci de americanul cel... Cel cum? De ce prostia ar fi circumstanță atenuantă a tuturor porcăriilor?

Rușii protestează hotărât împotriva comunicatului Uniunii Europene în privința Ceceniei. Acuză “Europa” că... încurajează terorismul! Măi drăcie! Încurajează! Fiindcă... a pus pe același plan “actele de terorism” ale cecenilor și... “așa-zisa încălcare a așa-ziselor drepturi ale omului”!

Nu degeaba sunt rușii brați ai evreilor: mai deunăzi Israelul acuza aceeași biată Comunitate Europeană de... antisemitism! Și de încurajare - ba chiar de susținere - a terorismului palestinian, mai cu seamă a fenomenului kamikaze! Idioție cum numai un deștept poate comite...

Încă nu au ajuns - rușii și evreii - să acuze blestemata de Europă și de... tuberculozism - dar să nu ne pierdem nădejdea, daraghie tavișc’ i druzià!

Sâmbăta Paștelui la Roma. Papa și mai obosit.

La Ierusalim: creștinii din “Teritorii” nu au avut permisiunea să treacă granița spre... Ierusalim, pentru a sărbători Patimile și Învierea.

Duminică 11 aprilie 2004

Duminica Paștelui.

Aseară am înregistrat Patimile după Ioan, de Bach, date în direct de la Abația de (la) Fontevraud. Din nefericire aparatul de radio se dereglă - am bănuț că de vină era vântul, care-mi zguduia antena... Altfel o superbă realizare a lui Philippe Pierlot cu Ricercar Consort (mai puțin mediatizată decât cea de pe Arte, difuzată în aproximativ același moment, cu Rattle, la Berlin - să nu fie uitat uimitorul Quasthoff; nici Bostridge).

O banalitate - dar îmi place să o repet: Desigur, Bach era un uluitor “meseriaș”, un autentic kantor. Dar ce ferveare a credinței!

Ostatecii japonezi or să fie liberați - după intervenția unor autorități islamice. “Cazul” lor a tulburat Japonia. Dar niponii au avut bunul simț să nu vorbească despre “tratamentul” la care le-au fost supuși concetățenii; filmați legați la ochi, amenințați că li se va tăia gâtul...; iar dacă Japonia nu-și retrace oamenii din Irak, ostatecii vor fi arși de vii... Deci nu au țipat că irakienii “încalcă Convenția de la Geneva, exhibând ostatecii” - citat din Rumsfeld.

Fiindcă ei au memorie: în timpul celui de al doilea război japonezii fuseseră campioni absoluți în materie de cruzimi, de tratament inuman al prizonierilor de război - dar și al civililor ne-japonezi (chinezi, coreeni, birmani, tailandezi, indonezieni, filipinezi...).

Spre deosebire de americani.

Numai că azi, decretînd unilateral un răgaz, americanii au promis că... vor transfera puterea irakienilor... dacă nu sînt atacați preț de 6 ore... nu am înțeles formularea (poate că traducătorul a fost confuz), dar am înțeles: americanii au intrat în panică; în ultima săptămână au pierdut 40 de ostași, le-au fost atacate și incendiate toate convoaiele cu carburanți. Da, dar numai la Faludja au fost înregistrați 400 morți irakieni și peste o mie de răniți. Va fi ea propagandă proirakiană, dar chiar așa fiind: sunt insuportabile, inadmisibile privirile copiilor răniți de gloanțe, mutilați de bombe. După cât se pare, americanii consideră victime civile doar pe cei de naționalitatea americană și israeliană - nu afgană, nu cecenă, nu palestiniană, nu irakiană... Numai americanii și israelienii au drept la statutul de "victimă nevinovată".

Luni 12 aprilie 2004

Acalmie în Irak. Dac-ar ține-o așa (tot într-o... acalmie...)

Aseară am prins doar a doua parte a emisiunii "Ripostes" de pe Arte (5), unde oficia cu autoritate și bun simț Serge Moati. Subiectul: Rwanda - genocidul. Ei bine, de astă dată pînă și placidul Moati a căzut la păcatul isteriei și al atacării Vaticanului.

A fost vorba - în lung și în lat - de vina puterilor occidentale de a nu fi intervenit la timp, fie pentru a pune capăt măcelului, dacă nu și mai devreme, pentru a-l preîntîmpina. Cei doi oficiali francezi prezenți pe platou, din care un parlamentar responsabil cu raportul despre... neintervenție - au fost serios scuturați, puși la stîlpul infamiei. De crezut atitudinea unei rwandeze, supraviețuitoare a masacrului - dar salvată de... soldații francezi, împreună cu toată familia și adusă în Franța: de a face din Franța principala vinovată de ceea ce se petrecuse. Moati și rwandeza i-au hărțuit neconținut pe cei doi "responsabili", întrerupîndu-i, nelăsîndu-i să termine vorba, neluînd în seamă afirmațiile lor precedente. Țintele acuzațiilor: Franța și Vaticanul.

Este adevărat: Franța poartă o grea răspundere, fiindcă a păstrat "relații normale" cu guvernul hutu nepermis de mult, adică după ce peste o jumătate de milion de tutsi fuseseră exterminați. Prima "intervenție" franceză s-a semnalat prin iunie (când măcelul se pornise în aprilie!) prin trimiterea în Rwanda a unei stații de bruiaj cu ajutorul căreia a făcut inaudibil postul de radio criminal al hutu-ilor, care, nu numai că îndemna la uciderea tutsilor, dar în fiecare dimineață le dădea sarcini precise - pe cine să lichidez, unde se află aceștia...

Cei doi francezi încercaseră să strecoare:

- Franța este vinovată - însă nu avea mandat de a interveni (era de multă vreme acuzată de africani că se amestecă în treburile lor interne - ceea ce era adevărat...);

- Franța avea, atunci, un președinte numit Mitterrand...

Grasul, bostănosul Moati s-a prefăcut fulgerător în minge de fotbal (furioasă). Cu mâinile morișcă a dat de înțeles că... nu se discută despre asta - ba chiar, la un moment dat a venit cu argumentul prostesc: «Eu am făcut un film despre Mitterrand»! - ceea ce era adevărat, dar nu despre asta era vorba, filmul acela nu încheia discuția de pe platou... - ci despre (eventualele) responsabilități politice și morale ale conducătorilor Franței. Observînd că Moati este ultrasensibil la “Mitterrand”, cei doi atacați au pedalat... pe asta. Moati a găsit altceva:

«Lăsați-l pe Mitterrand - dar de ce Papa nu a scos un cuvânt?»

Spre bucuria mea Jean Hatzfeld și el evreu (pe care l-am cunoscut la câteva emisiuni comune) a zis că ba da, Papa intervenise, condamnînd violențele din Rwanda... Moati, ca nebun, a zis că nu era suficientă o condamnare, trebuia o intervenție...

Și nimeni dintre deșteptii de pe platou nu a băgat de seamă:

1. Să intervină Vaticanul - cu ce? Cu “diviziile” intrate în folclor prin bancul lui Stalin?;

2. Vaticanul, oricum, condamnase - în public - dar rabinatele? Le-a auzit cineva cândva, condamnînd nemernicii, crime, masacre - altele decât cele ale căror victime fuseseră evreii? Rabinatele zbiară în cor planetar când un rabin din Paris se zgârie singur pe burtă cu o furculiță apoi se plînge că fusese agresat “de moarte” de un arab - agresiune inventată de rabinul în chestie - dar, uite, nu li s-a auzit glasul în legătură cu victimele de la Madrid, din 11 martie. De ce: ca răzbunare împotriva... Isabellei Catolica?

3. Tutsi-i făcuseră apel la americani - care nu au intervenit... niciodată;

4. Tutsi-i adresaseră un apel disperat președintelui ONU, africanul lor, Kofi Anan. Și? Și abia acum, după un deceniu, Kofi Anan și-a făcut autocritica.

Dar eu nu am fost pe acel platou - ca să le-o zic. Mai ales grasului, umflatului, lui Bășică de Moati - de nerecunoscut. Revoltantă a fost aritmetica lui Moati în privința “numărului genocidurilor (acesta să fie pluralul? - ce bine ar fi dacă n-ar exista deloc!) din secolul al XX-lea: el zicea: «Trei» - și ținea cu dinții de acest bilanț criminal. «Bineînțeles, Shoah care... » și nu se mai oprea din explicații, «apoi Cambodgea, apoi Rwanda - însă Shoah...» - și nimeni de pe platou nu a îndrăznit să amintească de primul - fie și cronologic: *cel al armenilor masacrați de turci...*

Certamente, emisiunea fusese înregistrată cu o zi-două în urmă - dar chiar dacă ar fi fost în direct, la orele 18, Moati nu s-ar fi lăsat până nu ar fi bruiat, contestat cuvintele Papei din jurul prânzului, când a adresat un apel (nu a trimis diviziile...) pentru pace, în Irak și în Orientul Apropiat. Iar când a făcut apel la “copiii lui Abraham”, mesajul a fost mai mult decât clar: se adresa nu doar fiilor lui Ibrahim, arabii, ci și evreilor - chiar și lui Wolfowitz!

Chiar și dovlecossului de Moati. Care se încrâncenase împotriva Vaticanului, acuzîndu-l că nu “intervenise” în Rwanda, nu pentru Rwanda, ci pentru că același Vatican se opusese hotărît, încă din 2002, când se profila atacul împotriva Irakului, ba îl trimisese la Bagdad pe cardinalul Etchegaray, ca să prospecteze o vizită în Mesopotamia. Or cine dă în America, dă în Blandiana - sunt plicti-

sitor, dar asta o știu de la prietenii mei epistolari de la Oradea... - citește: în Israel. Ceea ce... nu-i frumos; nici sănătos.

Marti 13 aprilie 2004

Azi Sharon îi face o vizită lui Bush. Să vedem ce va ieși din “propunerea” lui Arik: că el dă Gaza - și gata, să nu mai vorbim, batem palma, vorba lui Popeck, umoristul idiș (sic) care pretinde că se numește Puplescu... Și nici Gaza în întregime, doar vreo 20 colonii (din câteva sute).

Miercuri 14 aprilie 2004

Am aflat din *Timpul*: Mihai Ursachi a murit - cândva, în luna martie. Ce poet a fost Pelicanul! Unul din casta Mazilescu.

Dumnezeu să-l odihnească și pe el.

Deprimat. În general, în particular: sănătatea Anei și a mea.

La mine aproape nimic nu mai funcționează. Mai ales memoria. Nu mai țin minte fapte, nume; ca să mi le amintesc, trebuie să... alfabetizez (să zic alfabetul: A, B, C...), pe degete - metodă băbească, uneori eficace.

La urma urmei, ar fi normal, la vârsta mea - și la “experiența de viață”, ca să folosesc un eufemism - să mi se restrângă, diminueze, “facultățile”, vorba celuia. Azi-mâine fac 70 ani, vârstă la care nimeni din familia mea biologică (cei din Basarabia) nu a ajuns. Generația părinților mei a fost strivită, secerată, nimicată de comunism, de ocupația rusească. Cea-cele care le-a succedat a(u) încercat să supraviețuiască, plătind preț greu: memoria. Rari basarabeni (și bucovinenii de nord) care nu s-au lăsat (mai adevărat: nu au fost lăsați) să li se extirpe memoria, pentru ca, în locul ei, să le fie implantată “memoria” colectivă, bolșevică. Am întâlnit în mărturiile celor de vârsta mea - și chiar mai bătrâni - monștri de gândire și de limbă ca: “Marele Război pentru Apărarea Patriei” - în el fiind îndesate, unul peste altul, unul în altul, până la confuzie, evenimente deosebite, chiar contradictorii:

1. Perioada “românească”, cea dinainte de Cedarea din 1940;
2. Perioada Săptămânii Roșii: 28 iunie-3 iulie 1940;
3. Perioada primei ocupații: 28 iunie 1940-22 iunie 1941;
4. Perioada de după liberarea din 1941 și reocuparea din 1944;
5. Perioada - interminabilă - a sovietizării, a desnaționalizării - și a, fatal, înlocuirii memoriei oamenilor cu “istoria PC b”.

Acestea toate au devenit - întâi de nevoie, apoi încetul cu încetul de-voie: “Marele război patriotic”, “Ocupația românească”, “Perioada fascistă”...

Românii din restul României vor spune că și ei fuseseră supuși aceleiași operații de descreierare din partea oamenilor rușilor (din care cea mai mare parte evrei și unguri), apoi din a “băștinașilor noștri dragi”, inițiați în materie de represiune și îndoctrinare prin cursuri-scurte (de două-trei luni de zile); iar rezultatul a fost... aproximativ același. Aproximativ, nu identic.

Voiam să spun: în această fază de diminuare (am eufemizat-o) a memoriei, o bună, o utilă cârjă o constituie jurnalul de față. De el mă reazem, în el mă sprijin, de el mă agăț cu disperare când cad în groapa uitării, ca să mă ridic până la înălțimea ochilor mei de altădată. Refugiu și călăuză - nu: balustradă; nici asta, oricum, nu una rigidă, din lemn, din fier - ci din funie. Te sprijini în ea - cu privirea.

Joi 15 aprilie 2004

Deprimat. Nimic nu merge.

Criminalul de Bush: i-a dat lui Sharon mână liberă să facă ce vrea din Palestina. Știm foarte bine ce are să facă Sharon. Deci: Bush, ca să fie reales, a renunțat la a repara ceea ce trebuia reparat de la bun început, dacă voia pace cu arabii: Palestina.

Un ostatec italian a fost "executat" - nu *asasinat*, doar cuvântul vine din acea "zonă"! Mai mult ca sigur: o bandă de golani care au profitat de tulburări, ca să-și manifeste... puterea. Azi împuşcă un ostatic, mâine au să ceară bani pentru a-i lăsa pe ceilalți în viață. Bandiți curați.

Mi-a trimis Ioan Țepelea un volum al său - versuri - și cartea lui Simuț: **Reabilitarea ficțiunii**, apărută la Buzura, în acest an, 2004. Țepelea nu-mi scrie motivul pentru care-mi trimite cartea lui Simuț, cartea lui Simuț nu poartă nici o dedicație, deci sunt obligat să mă dedau la investigații polițienești - de care nu am chef, nici energie. Probabil Simuț l-a rugat pe Țepelea: «Că tot mergi la Paris și vrei să-l vezi pe Goma - dă-i și cartea asta...»

Cartea asta... Impresia pe care mi-o produce: e o carte bună - dar e o carte pe-jumătate. Mai limpede: autorul vorbește mult și despre adevăr - opus ficțiunii mult îndrăgite - și recomandate de el, dar cel puțin în ceea ce mă privește, totdeauna spune-scrie numai jumătate din adevăr. Se poate? Ei, bine, iată că se poate!

Nu s-ar putea spune că portretul meu e nuanțat: pentru I. Simuț sunt un bloc de piatră - bine: o statuie din beton: am avut o viață grea, m-am luptat cu ea, m-am luptat cu toate necazurile câte mi-au ieșit în cale - și cele legate de literatură - nu le-am înfrânt, nici ele nu m-au (da de unde!), frânt, "marea greșală" a fost jurnalul (pentru că, altfel, scriu binișor, chiar bine), prin el mi-am alungat toți prietenii, toți cei care ar fi vrut să se apropie...

Nimic neadevărat în povestea vieții mele scrisă de Simuț (doar informația că Țepeneag ar fi vrut să-mi editeze **Ostinato** la Cartea românească, însă n-a reușit - aceeași afirmație ca și în **Dicționarul esențial**...). Însă, repet: de la mine, din mine se vede (realitatea-așa-cum-este-ea) cu doi ochi. "În complexitatea ei", cum se exprimă tovarășii eterni. Fiindcă:

Este adevărat că sunt repezit, violent, spun-scriu ce cred, ofensez, rănesc "oameni care nu ar merita asta" - cred că Simuț folosește chiar termenul *calomnie*. Să zicem că această parte a adevărului este... adevărată - dar cealaltă?

Or Simuț nu scoate un cuvânt din adevărul care este acesta: în cea mai mare parte a disputelor, eu *am ripostat*; eu *am răspuns*

unor atacuri, unor agresiuni caracterizate - lui Țepeneag, lui Breban, lui Liiceanu și mai încoace (în 1999) lui Mircea Martin - fie unor călcări pe de lături, *imorale*, pe care oricine le-ar fi semnalat, veștejit: securizarea lui Buzura (prin articolul 'Fără violență!' din ianuarie 1990), iliizarea lui Manolescu prin interviul de după mineriada sângeroasă. Prin jurnalul - "eroarea lui Goma" - deasemeni, am ripostat (prin consemnare) la atacurile împotriva mea și a cărții, inițiate în taină, puse în aplicare în secret, negate cu înverșunare după ani de zile, când bănuielile mele se dovediseră a fi întemeiate - iar aici intră (coincidență, desigur), Clanul Oltenilor: Monica Lovinescu, Ierunca, Liiceanu, Adameșteanu, Sorescu. Acesta din urmă - Sorescu - mi-a făcut măgăria (trimiterea la topit a plumburilor cărții **Gardă inversă** - cea prețuită de Simuț - carte cerșită de la mine, în februarie 1990, zmulă cu ajutorul Monicăi Lovinescu, culeasă în trei luni - dar distrusă când poetul a fost numit ministru al culturii lui Iliescu. Simuț nu vede decât "atacurile lui Goma" împotriva bietului, nevinovatului - și nesfârșit de talentatului Sorescu.

La fel în ceea ce îi privește pe primii patru, implicați, mai întâi, în distrugerea volumului deja editat, **Culoarea Curcubeului**. Simuț - care prețuiește și acest volum - nu știe nimic-nimic de faptul că ai săi colegi de redacție de la Familia (Florin Ardelean, Tiberiu Ciorba, Traian Ștef), au scos "adevărata ediție" a cărții, iar doi ani mai târziu volumul **Scrisori întredeschise** - din care a fost informat de... partea mea de adevăr.

Mai grav decât soarta propriei persoane (pe care Simuț se străduiește să o... păstreze, totuși, în Pantheonul Literaturii Române contemporane - în ciuda lui Negrici, a lui D. Micu, a lui Marian Popa) - este opinia sa de istoric și critic: literatura este alcătuită numai din texte de ficțiune, iar jurnalul... nu intră aici.

Respect părerea lui Simuț. El însă nu cunoaște reciprocitatea, deci nu acceptă că ar putea exista și alte... adevăruri decât al său.

Nu sunt nici autorizat, nici chemat să apăr jurnalul ca specie literară. Evidența este... evidentă. Dar sânt și chemat și autorizat să practic jurnalul ca formă de expresie a mea, convenabilă mie. Am explicat în mai multe rânduri motivele (sunt mai multe) pentru care în ultimii ani m-am restrâns la jurnal. Dar nu-mi voi cere iertare nimănui că... am părăsit ficțiunea și m-am dedat la jurnal. N-am părăsit nimic, nu m-am dedat la nimic - scriu.

Scriu ce mai pot, cum mai pot - cât voi putea, pentru că funia s-a învălătucit în jurul parului.

I. Simuț mă apără de "nedreptăți" - citește: neincludeți în vreo istorie a literaturii, în vreun dicționar (Negrici, D. Micu...). El nu știe că acestea nu m-au făcut să sufăr nici cât o pișcătură de purice; de ce: "nedreptatea" lui Negrici nu poate fi nedreptate, fiindcă, dacă ar fi procedat... invers, nu m-ar fi făcut, inventat, cocoțat în locuri nemeritate. Ce importanță au opiniile unui Negrici despre proza contemporană? El nu simte proza, nu o pricepe, nu o gustă - habar nu are de proză, decât de a lui Gr. Ureche. Atunci de ce-aș fi trist?

În două împrejurări I. Simuț mi-a sărit în apărare și am fost sensibil la gest, tocmai, pentru că el presupunea curajul de a contrazice pe cineva - sau ceva - care făcea legea:

Prima a fost împotriva lui KaKaT Popescu, scînteistul făcînd pe adevéristul (în acel moment prieten, la cataramă cu prietenul meu Dorin Tudoran (aşa credeam eu: ruşine să-mi fie!); cel care, în iunie 1995, într-un mod cu totul... întâmplător, m-a atacat pentru "lingerea gumarilor lui Ceauşescu", folosind "documente" - atunci aflate exclusiv în custodia lui Măgureanu, Quintus şi... Pelin. Modul în care a intervenit (Simuţ) dovedea o calitate rară la românul literat: se afla, vorba lui Negoïtescu, în cunoştinţă de cauză, cunoştea textele mele - măcar pentru că "adevărata" ediţie a **Culorii Curcubeului** fusese editată la Oradea, la Biblioteca Familia, de colegii săi de redacţie...

Al doilea prilej: editarea la Humanitas a **Închisorii...lui Ion Ioanid**, prezentat ca "Soljeniîn român". Desigur, şi această intervenţie mi-a făcut bine pe la ficaii-însinguraţii - dar nu exagerat: cum niciodată nu mă considerasem "disident"; cum eu nu făcusem nimic pentru a obţine "eticheta" care mi s-a lipit; cum despre Soljeniîn şi despre ceea ce însemnase el pentru mine şi pentru încurajarea pe calea pe care deja pornisem - scrisesem în mai multe rânduri... Însă a fost remarcabilă băgarea în vorbă a lui Simuţ pentru că... cine dă în Liiceanu dă în Monica Lovinescu (nu sînt deloc sigur că autorul "lozincii-concluzie": «Cine dă în Blandiana dă în democraţie» nu este chiar Simuţ...), pentru că aproape toţi scriitorii români care aveau câte ceva să-i reproşeze celui mai tânăr filosof la români nu îndrăzneau să cârâie în front - eu cunosc trei: Ţepeneag, Dan Petrescu, Luca Piţu...

Da, dar păcătoasa de compensaţie (tot la român). O fi el Simuţ viteaz cu editorul-dictator Liiceanu - dar nu scoate nici o silabă împotriva tiranului-editor Buzura.

Căci pentru ce? Căci pentru de-aia! (...)

Sâmbătă 17 aprilie 2004

(...) Comunitatea Europeană, în unanimitate, se va întruni în luna mai, pentru a discuta "foaia de drum" - singura valabilă în privinţa Palestinei. Dobitocul, criminalul de Bush: i-a vîndut pe palestinieni contra pe un pumn de voturi (nesigure) ale evreilor din SUA.

(...)

Marti 20 aprilie 2004

Am mai adăugat câte ceva **Săptămânii...** Fatalitate: cum pun mâna pe ea, cum îi mai fac un copil.

Deprimat.

Miercuri 21 aprilie 2004

Îmi face de trebuinţă (!) o pauză. De respiraţie. Ieri mi-a fost o zi grea: obositoare, epuizantă, inutilă. Mai cu seamă sentimentul zădărniceii mă istoveşte, goleşte de conţinut. Conştiinţa - verificată - că singurul om cu care comunic este Ana. Da, domnule: de patruzeci de ani to-ot comunicăm şi nu ne plictisim... E-he, ce om, femeia asta a mea... Au dreptate persoanele care o detestă: Dimisianca, Adameşteanca - şi mai ales Monica Lovinescu - să o

deteste, ca pe cea care, dacă nu va fi avut totdeauna dreptate în general, sigur a avut dreptate în raport cu dânsule - totdeauna...

Au și trecut 5 ani de la moartea lui Yehudi Menuhin. Ocazie pentru a onora memoria lui și a adăuga câteva pietre la soclul omului - pentru că, spre deosebire de atâția alți (și mulți; și geniali) muzicieni instrumentiști, el a fost și o persoană care gândea - de acord: gândea cu inima, dar ce frumos gândea el cu inima, ai fi zis că ne spune la vioară Chacona de Bach.

Revista *Diapason* (mai, 2004), prin Jérôme Bastianelli ne oferă un florilegiu bio- și autobiografic. Câteva date, seci:

- Se naște la 22 aprilie 1916, la New York, din părinți evrei ruși, proveniți din pepiniera de genii de la Odessa.

- Familia se mută în curând la San Francisco, unde copilul ia primele lecții de vioară cu Sigmund Anker apoi cu Louis Persinger.

- în 1925 - la 9 ani, primul concert cu orchestră

Vineri 23 aprilie 2004

Am fost silit să întrerup exercițiul de admirație. Au intervenit alte ocupări, alte pre-

Notez telegrafic: ultimul număr (22-28 apr.) din **Le Nouvel Observateur** "depășează măsura" - ca să mă exprim și eu ca ei. În afară de copertă care îi prezintă pe cei doi prieteni și complici astfel: "**Ei fac jocul terorismului - Bush - Sharon: incendiarii**" - în interior este un dosar de 10 pagini despre faptele acestora - în Irak, dar mereu în Israel - precum și editorialul lui Jean Daniel, ca niciodată, trecând și pe pagina următoare cu o coloană plină. Directorul mă întrece, nu doar în informații, dar și în diatribe: ce scrie evreul Jean Daniel despre Israel nu mai scrisese decât alt evreu, acum 2000 ani: Saul/Paul în Epistola a II-a către Thesalonicieni. Am să mă ocup de acest număr altădată.

Până atunci să reproduc aici întrebările Chestionarului în legătură cu un Dicționar (sau Istorie a literaturii?), de sub direcția lui Aurel Sasu.

Paul Goma

răspunsuri la chestionar pentru Dicționarul biografic al scriitorilor români
- între paranteze drepte: întrebările lui A. Sasu -

Paris, 22 aprilie 2004

1. [Nume (numele la naștere)]
GOMA
2. [Prenume (Prenumele la naștere)]
PAUL
3. [Data și locul nașterii]
La 2 octombrie 1935 în satul MANA, comuna VATICI, județul ORHEI
4. [Părinții]
Mama: MARIA GOMA, născută POPESCU: 4 iulie 1909 în com.

CHIȘTELNIȚA, jud ORHEI; tata: EUFIMIE GOMA, născut la 20 ianuarie 1909, în CIOCĂLTENI, ORHEI. Ambii au fost învățători

5. [Studii]

Liceul Teoretic - început la Gheorghe Lazăr, Sibiu. În clasa a X-a (în 1952) am fost arestat, dar nu condamnat, doar exmatriculat din toate școlile din țară; în cele din urmă am fost primit la liceul Negru Vodă, Făgăraș, unde în 1953, am dat examenul de bacalaureat.

Studiile superioare: întrerupte:

a) Fac. de Filologie, Universitatea București, secția Literatură și Critică "Eminescu" - arestat la 22 noiembrie 1956 (eram în anul III);

b) Fac. de Filologie, Universitatea București - admis prin un nou examen de admitere, în 1965, fără a mi se recunoaște cei doi ani absolviți - abandonate în 1967, pentru a scăpa de "insistențele" Securității Poporului de a mă face informator.

Concluzie: sunt un licențiat în liceu.

6. [Funcții]

Nu știu ce înseamnă "funcții". Primit în PCR, după invadarea Cehoslovaciei, în 23 august (!) 1968, o săptămâna mai târziu, când mi s-a completat fișa de cadre, tovarășii (cinci - iar cu tovarășa: zece) au refuzat să menționeze, în scurta-mi biografie, după episodul închisoare: "2 ani conf. art. 327 C.P.", pedeapsa de "36+24 de luni total: cinci ani) domiciliu obligatoriu" (am aflat în acest an, 2004, că decizia fusese semnată de însuși Pantiușa! - o cinste-de-onoare, vorba lor, de care m-aș fi lipsit bucuros); drept care, perioada 1958-1963 a fost eufemizată de legendara găselniță servcadrială (de la Serv. Cadre) prin explicațiunea: "a îndeplinit alte funcții".

Alte - funcții - decât altele maisuspomenite nu am, ca să zic așa, îndeplinit.

7. [Data stabilirii în țara de adopție]

La 20 noiembrie 1977 am sosit în Franța, cu soția și copilul, avînd pașapoarte turistice. Imediat am cerut azil politic. Și în momentul de față (aprilie 2004) mă aflu cu statutul de "refugiat politic în Franța".

8. [Data primirii în Uniunea Scriitorilor]

În 22 august 1968: atunci mi-a apărut volumașul de debut

Camera de alături.

9.[Colaborări la reviste]

Da, am colaborat la unele reviste - din țară și din ne-țară.

10.[Colaborări la volume colective]

Voi fi colaborat și la "volume colective" - ce importanță?

11.[Inițiative culturale]

"Inițiative"? Mai potrivit: realizări:

- am fost, sub direcția lui François Maspero, membru fondator al revistei *L'Alternative* - periodic anticomunist de prestigiu, citat de toată lumea bună de stînga - criticat și de lumea bună, de dreapta; după 5 ani, căzut în mâinile lui Bartosek, Berindei, Lavastine, rebotezat, prefăcut în organ eurobolșevic, *La Nouvelle Alternative* (sic);

- am fost membru fondator al revistei *Agora* (1987-1993) - de sub direcția lui Dorin Tudoran, și "agentul recrutor", al Colegiului de onoare, compus din: Eugène Ionesco, Alain Besançon, François Fejtö, Milovan Djilas, Jean-François Revel, André Glucksmann, René Tavernier, Kazimierz Brandys, Vladimir Bukovski...;

- am organizat, în cadrul Internaționalei Rezistenței (al cărei director pentru Europa am fost), la Senatul Franței, o serie de colocvii;

- am favorizat, pentru scriitorii români, călători la Paris, burse, subvenții; am provocat invitații nominale la colocvii, festivaluri, conferințe - în Franța mai cu seamă (ultima: 1989, Bicentenarul Revoluției Franceze): Ileana Mălăncioiu, Virgil Mazilescu, Ana Blandiana, Gabriela Adameșteanu, Nicolae Manolescu, Valeriu Cristea, Mircea Martin, Gabriel Liiceanu, Andrei Pleșu, I.D. Sîrbu (era încă în viață)...; la o reuniune internațională de la Madrid, din lunga listă a scriitorilor propuși de mine a fost autorizat să vină doar... Mihai Botez - Dorin Tudoran nu mai avea nevoie de aprobarea Bucureștiului, se afla deja în America;

- am recomandat traducerea-publicarea la Editura Seuil și am prefațat eseul **Cetatea Totală** de C. Dumitrescu;

- am provocat redactarea și am recomandat editurii Hachette publicarea mărturiei **Ici Moscou!** de basarabeanca Renata Lesnic;

- am recomandat - cu succes - editurilor franceze traducerea și publicarea unor volume de Rodica Iulian, Alexandru Papilian;

- am recomandat - fără succes... - traducerea și publicarea unor volume de Nicolae Breban, Augustin Buzura, Ștefan Bănuțescu, Gabriela Adameșteanu, Lucian Raicu;

- am publicat în colecția mea Est/Vest de la Hachette, transferată la Albin Michel romanul **Al doilea mesager** de Bujor Nedelcovici, am provocat cooptarea autorului în PEN Clubul Internațional, precum și acordarea Premiului Libertății - întru protecție;

- tot în colecția mea am publicat traducerea franceză a eseului **Le Pays d'Ulro** de Czesław Miłosz.

Am participat la manifestații, petiții, proteste în apărarea unui principiu (libertatea de expresie, nedistrugerea bisericilor); a unui grup (Noica, Țuțea, Petrișor, Voinea, Calciu - în 1979), a unor persoane: Vasile Paraschiv, Calciu, Blandiana (în 1989, când i-a fost oprit volumul din BPT...).

12. [Condamnări politice]

În 1956: am fost condamnat la doi ani, "din-care-am-făcut-nouă", pentru "agitație publică" în timpul Revoluției Maghiare;

Arestarea din 1977, deși promitea "cel puțin moartea" (apud generalul sec: Pleșiță, "prieten al intelectualilor rezistenți prin cultură") nu s-a materializat: protestele din afara țării, cooptarea în PEN Club m-au salvat.

13. [Debutul absolut]

În 6 (?) decembrie 1966, în revista *Luceafărul*, condusă de Eugen Barbu, cu o scurtă proză. Interesant, instructiv: nu m-au ajutat să debutez (la 31 ani, împliniți) foști colegi de facultate, rămași prieteni (s-o cred eu!), redactori ai periodicelor literare: Eugen Simion, Gabriel Dimisianu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Grigore Hagiu, Ion Gheorghe..., ci Gica Iuteș, Sânziana Pop: ele îl convinseseră pe Eugen Barbu să mă publice, în ciuda opoziției lui Săraru și a lui Dodu Bălan.

14. [Piese]

Nu înțeleg ce semnifică "piese": dacă am scris și piese de teatru? Da, am scris și piese de teatru. Dacă am... "piese la dosar"? Am și din acelea...

15. [Debutul editorial]

Am mai spus: în 22 august 1968, cu volumașul de proză scurtă **Camera de alături** - E(S)PL(A).

16. [Opera tipărită]

Nu am "operă" - din aceea au morții. Am scrisuri: 50-60 de volume - trei sferturi dintre ele editate, restul așteaptă postumitatea.

17.[Traduceri în alte limbi]

Mi-au fost traduse în jur de 15 volume în franceză, germană, neerlandeză, engleză, italiană, suedeză.

18.[Traduceri din alte limbi]

Am tradus în colaborare (cu Horia Florian Popescu) din Faulkner; cu soția mea, Ana Maria, din Mishima, din Balzac, din Pagnol - am avut de gând să traduc Céline, însă Marin Preda m-a descurajat: «Céline e ocupat de Cezar Ivănescu».

19.[Ediții critice]

Ce este aceea o “ediție critică”? Nu am nici una ne-critică.

20.[Scenarii de filme]

Fac parte dintre “pionierii genului”, la “Fabrica de Poeți”, cum o botezase Tudor Vianu, am fost student la secția proză și la secția scenarii. Am comis mai multe, unul, cu subiect sportiv “1.500 m. plat” - publicat în revista Institutului, *Anii de ucenicie*. Atât.

21.[Referințe critice selective]

(?; nu am răspuns; nici nu am observat că nu răspund)

22.[Premii literare]

Am pomenit mențiunea-proză pentru 1966 de la *Luceafărul*. În 1992: premiul Uniunii Scriitorilor - pentru **Ostinato**. Am fost surprins să constat că Mircea Martin, directorul editurii Univers a inaugurat cu mine colecția “*Scriitori români din exil*”. L-am întrebat în mai multe rânduri ce semnifică categoria inventată de el: “scriitori români din exil” Am insistat: «Ai de gând să lansezi și o colecție: “*Scriitori români din țară*” ?- care “țară”, fără Basarabia, fără Bucovina de Nord? Sau/și Colecția “*Scriitori români din Reșița*”»? N-am primit răspuns.

23.[Apartenență la organizații profesionale (denumirea, anul)]

a) “Aparțân” - vorba ardeleanului, de... La Société des Gens de Lettres - din Franța;

b) Nu aparțân - orice-ar zice cobreslașii - de Uniunea Scriitorilor din România: din ea am fost exclus - în urma votului membrilor Consiliului (Zaciu, Doinaș, Bănuțescu, Blandiana, Sorescu, Manolescu, Fănuș Neagu...) - în ziua de 14 aprilie 1977, când eu eram arestat iar cobreslașii o știau, o știau - și tremurau de, vorba lui Creangă, le sărea cămeșa de curaj-solidarnic. În 15 ani de la revoluția cu pricina, nu am primit vreo hârtie prin care să mi se aducă la cunoștință ca aș fi fost... reprimit. Președinții: Dinescu, Ulici, Uricaru nu a(u) găsit un timbru poștal pentru a-l lipi de plicul în care să se afle o țadulă - eventual cu semnătură și stampilă - prin care să fiu anunțat că... re-aparțân.

Că mi-am adus aminte: de prin 1980 sunt Președinte al PEN Clubului Străini (ne-francezi) - de pe lângă PEN Clubul francez. Am contribuit la cooptarea - întru protecție - în PEN Club, a lui Bujor Nedelcovici, a lui Dorin Tudoran, a lui Mircea Dinescu, a lui Dan Deșliu - aceștia în prima parte a anului 1989. Nu am reușit și cu Ana Blandiana: Domnia Sa a pus condiția: acceptă cooptarea, dacă nu apare numele lui Goma în comunicatul care urma să se difuzeze la Europa liberă. Am acceptat anonimizarea mea - dar poeta, înțelept sfătuită de Gogu Rădulescu, nu a mai vrut deloc. A așteptat “rivoluția”, după care s-a autoproclamat Președinte al PEN Clubului Român.

24. [O fotografie]

O anexez.

25. [Adresă, telefon, e-mail]

Paul Goma, 27-29 rue Bisson, 75020 Paris.

Tel/fax: 01.43.58.30.44

Adrese internet:

biblioteca.paulgoma.net

și:

paulgoma.free.fr

26.[Semnătura]

Asta:

27.[Orice alte informații utile]

Nu dețin decât informații inutile.

Sâmbătă 24 aprilie 2004

Ieri mi-a instalat Filip chestia de internet. Nu am folosit-o decât pentru a încerca să știu ce s-a mai scris în presa literară.

Iată, de pildă, ce a declarat Dorin Tudoran:

Aflasem mai întâi din *Oglinda literară* de la Focșani, apoi din *Vatra* că poetul se vaietă, că poetul se plânge, că poetul regretă că s-a ocupat de “altceva” decât de poezia sa (“personală”, ar fi zis bunul său prieten, Dinescu); că e amărât fiindcă cei din țară nu se gândesc la el și la valoarea și la posibilitățile sale - ba Virgil Panait de la *Oglinda...* presupune că poetul Tudoran așteapta de la patrie/ din partea patriei vreo “funcție de conducere”, ceva... Mi s-a părut răutăcioasă deducția.

Avînd internetul la... îndemână am mers la sursă: am căutat ALA din 27.01.04. Și rău am făcut. Textul - un dialog cu Daniel Cristea-Enache - e mult mai “jos” decât fragmentele citate, citite de mine (în *Vatra* scrise de Nicoleta Sălcudeanu). Însă deja după citate îmi rotunjisem reaua impresie de după 1998: Dorin Tudoran, foarte-bun poet, cum spun alții, cum spune el însuși (așa o fi) - ca om este un pinguin; mai degrabă un struț: are aripi, nu ca să zboare: doar să dea din ele și să stârneasă praful.

Iar după textul întreg al dialogului din ALA Tudoran se arată a fi, nu doar un plângăcios, cum spune V. Panait, dar și mincinos; și veninos - și fără clasă...

Faptul că nu aveam nici un fel de relații înainte de plecarea mea în exil (1977) - nu prezintă importanță: în țară Tudoran îmi era indiferent, însă nu ostil. Salut!, salut!, la asta se reduceau. Că făcea parte din grupul Păunescu, Paler, Papilian, Prelipceanu, Dan Cristea - ei și? Nu mă încălzea, nu mă răcea - Tudoran nu mă interesa, nu mă privea. Că era poet bun: da, dar, Doamne, câți poeți și-mai-foarte-buni dăduse pământul României!; că nu mișcase în Momentul 1977? - ei, da, ei și? (mai târziu, mai ales după 1990, dăduse mai multe declarații în care regreta - cu lacrimi - că “atunci” nu se solidarizase cu noi - frumos din partea lui, iată, secrețiile se dovediseră a fi crocodiliene). Dacă nu mișcase Mazilescu, prieten al meu, care mă vizitase cu regularitate chiar în timpul “asediului” securității a locuinței noastre din Drumul Taberei, de ce aș fi luat în seamă “nemișcarea” cuiva cu care mă salutasem, atât? Atitudinea lui (corect: absența ei) nu venea în contradicție cu ceea ce știam despre om: un scriitor român din generația post-realist-socialistă, a “cinicilor” (Petru Popescu, A.D. Munteanu, Papilian, Dan Cristea, Prelipceanu) care își zidăreau o *carieră* de scriitor, fără memoria a ceea ce fusese “înainte”; fără morală (mamițo!) - doar cu interese. Nu întâmplător primii trei juni își dăduseră adeziunea

fierbinte la Tezele din Iunie 1971... Impresia mea ne-favorabilă despre el, Tudoran, recunosc, venea și din prietenia sa cu Păunescu. Și din strânsle relații cu Paler. Îmi voi fi zis - atunci - că și eu fusesem prieten și încă foarte-bun cu Ivasiuc, fostul meu coleg de celulă de la Gherla; și eu mă aflasem în relații “de prețuire” cu un M. R. Paraschivescu - adevărat: nu-l frecventasem în casa de la Vălenii de Munte, deși mă tot chemaseră Țepeneag și Ivănceanu, singura “vizită” i-o făcusem la înmormântare - unde ne dusesem, Ana și cu mine, cu trenul, nu cu autobuzele închiriate de Uniunea Scriitorilor.

Însă din momentul în care a trimis textul “Frig sau frică” - în 1984 - m-am raliat fără crâcnire, fără condiții monicilor, ba chiar cu bucurie întru susținerea lui. Ca un “soldat disciplinat”: cauza cerea, iar când cauza cere, nu mai ții seama nici de amintiri, nici de eventuale resentimente, vorba sergentului: «Pui mâna și urci pe baricadă!»

“Pe baricadă” mă aflam de când călătorisem întâia oară în Occident (iunie 1972). Ba chiar de mai demult, ca să fiu modest... Și ce dacă aparatul de acum, “înainte” nu se manifestase în România când mă fățaiam și eu pe-acolo, pe meleagurile patriei iubite, încurcând treburile scriitorilor adevărați, plângeriștii, jălbarii, cei care încercau să capete (ori să nu piardă) ceva, adresându-se lui Ceaușescu în cel mai curajos caz, făcând apel la “omenia” și la marea înțelegere, ca să nu mai vorbim de “românia” Dânsului? Dorin Tudoran i se adresase aceluiași: bătos, stând drept în cizme; nu cerșise nimic, își ceruse un drept: dreptul la *emigrare*. E drept, abia în 1984, dar cum e mai tânăr decât mine cu 10 ani, nu mă întreb ce făceam eu, de-o pildă, la vârsta lui, în 1974; nici în ‘64; nici în ‘56 - când el avea 11 anișori...

Ne-am întâlnit o primă oară la Paris (prin 1980-81) - când el venise doar cu soția, fetița le rămăsese în țară. Se întorsese, deși se pare că Noël Bernard îi promisese că îl angajează la Europa liberă (uite: atunci, pe loc, nu m-am întrebat de ce lui Tudoran îi oferea un post de redactor, iar lui Țepeneag, lui Virgil Tănase, mie, nici măcar un “post” de colaborator permanent-din-când-în-când, că nu ne-ar fi stricat deloc, deloc...). Așadar când el, Tudoran, în țară, era încolțit, persecutat, amenințat, am făcut ceea ce normal era să fac pentru ca să fie cooptat de PEN Clubul francez - întru protecție (același lucru, în același scop l-am făcut mai târziu pentru Bujor Nedelcovici). După ce el a emigrat în America, am devenit foarte buni prieteni - cum dovedește corespondența noastră din care am publicat partea mea de dialog în **Scrisori întredeschise** de la Biblioteca Familia, 1995.

Ceea ce nu mă împiedecase să-l găsesc (acum vorbesc de textul “Frig...”) exagerat de... ficționat, inadmisibil de incifrat, de pedupăpiersicat: nu se înțelegea, limpede, *cine* nu-i plăcea, pe *cine* critica, pe *cine* ataca - acuzatorul nu dădea nume, țară de care nu poate scăpa nici azi, când vrea să desemneze pe cineva cu care nu mai este în termeni amicali.

Ca mine, de exemplu.

Sânt indicat (în dialogul cu pricina) ca “cel care scrie jurnale date pe internet” (ei, da, ce să fac, dacă nu le pot publica, de-o pildă la Chișinău - ca el, funcționar al guvernului american!, consumînd bugetul anual Soros pentru Basarabia); ca “cel care înregistrează convorbirile telefonice” - ei, da, le înregistrez de aproape treizeci de ani, ca să mă pot apăra de agresiunile (telefonice) ale securiștilor, dar și pentru a

avea “documentul” în cazul în care un bun prieten (ca Tudoran, de exemplu) ar pretinde, azi, că ieri spusese nu doar altceva, ci contrariul... Ultima lui ispravă fiind dubla-prestație telefonică după “invitația” pe care mi-o trimisese Iliescu, să mă-ntorc, să ne-avem ca frații, căci românii sântem cu toții...: în prima Tudoran îmi dădea sfatul-prețios de a nu pierde ocazia, deci de a accepta “oferta” lui Iliescu («ca, dacă ai ceva de zis, să zici de-aici, nu de-acolo...») - și nu mi-a răspuns când l-am întrebat *de unde, de-aici* îmi vorbește el: *de-aici* de la București?, *de-aici* de la Chișinău?, *de-aici* de la Washington?); în a doua convorbire m-a... consiliat exact viceversat!

Interesant este că Tudoran (nu mă pot stăpâni să nu spun răutăți - dar măcar eu dau nume - ca bun prieten cu Paler, cu Dan Cristea, cu Prelipceanu, cu C.T. Popescu, cum ar veni: crema verticalității moralității scriitoricimii balcanotransilvane) cunoștea acest “detestabil obicei” al meu (de a înregistra conversațiile telefonice, iar când înțelegem că îmi vorbește un sec, îl avertizam: «Înregistrez convorbirea!» - și, fulgerător îi cădeau în vine nădragii din dotare, “vedeam” prin gaura firului telefonic...), încă de când ne întâlnisem pentru prima oară de când emigrase: la Madrid, în 1986?, 1987? El venise grație invitației de mine provocată, în numele lui Felipe González, primul ministru al Spaniei - atunci pusesem pe lista invitaților în jur de 10 scriitori români din România, însă primise pașaport numai prietenul său, Mihai Botez (cel pe care, cu puțin înainte de moarte, el, Tudoran, îl “demascase” voiniceste, ca agent securist...). Și nu găsisese nimic reprobabil. Iritarea sa față cu... “spionajul telefonic” la care mă dedam se trage din aceeași frică a insului nesigur de sine, egoist până la delir, structural mincinos, intrigant (aici se poate lua de mână cu Monica Lovinescu), însă grozav de grijuliu cu “imaginea” confecționată de om loial, cinstit - să fie el prins cu ocaua mică și dovedit a nu fi spus adevărul la un moment dat? Doamne ferește!

Și nu pot uita purtarea lui de descalficantă în chestia Caraion din 1998. Vreme de un an de zile prietenii săi, printre care Manolescu, după ce l-au dezgropat pe nefericitul - și insuportabilul (dar cine e, oare, suportabil: Tudoran?, da, însă cu ce preț?) poet și l-au batjocorit -bălăcărit în fel și chip, rezemîndu-se pe “izvorul Pelin-Jela”. El, întrebat de Mariana Sipoș dacă citise cartea inomabilei Jelea (**Această dragoste care ne leagă**), din care poetul ieșea, vorba lui Matei Călinescu: “un monstru”, iar față de mama Monicăi Lovinescu cel puțin tot atât de detestabil cam cât vreo cinci colonei de Securitate, el, Tudoran, a dat un răspuns de elev puturos: *nu găsisese cartea...* El, care-mi reproșase - în articolul “Musca din frișca noastră” că fusesem... ingrât față de Monica Lovinescu (fiindcă nu tăcusem și nu mai înghițisem, în continuare, toate porcăriile făcute - printre care complicitatea ei cu Liiceanu în distrugerea cărții **Culoarea curcubeului**) nu observa, Doamne ferește că și lui i s-ar fi putut reproșa ingrătitudinea, dacă nu față de mine, care-l băgasem în PEN Club, care-i recrutasem cel mai ilustru colegiu de onoare pentru *Agora*, care provocasem invitații - am amintit-o pe cea de la Madrid - iar el... ce să mai vorbim...

...Ba să vorbim: La colocviul de la Die, Drôme din 1996, unde tema era... Basarabia, eu am frecat trotuarul din fața sălii unde dezbăteau americănește (citește: analfabet) soarta bieteii Basarabii,

persoane înalt autorizate ca Adameșteanu, emisari ai USA (ca el, Tudoran), ce să mai vorbesc de ploaia de doctori-în-chestie... Însă prietenului meu Dorin Tudoran nu i-a dat prin gând să mă bage și pe mine la meci, pe blat, măcar ca auditor (*nu aveam invitație la această dezbatere - despre Basarabia - organizată de americani, deci și de el*)... Mă întorc la Caraion: ziceam că Tudoran, mult îndatorat lui Caraion, măcar pentru că, din puținii săi bani (pe care... nu-i avea) i-a scos la editura lui Victor Frunză din Danemarca volumul **De bună voie, autobiografia mea**. Da, dar în *Kakistokrația*, din 1998, la Nota biobibliografică nu este menționat acest gest camaraderesc, adânc colegial al Caraionului față de poetul Dorin Tudoran...

Și încă o băgare de seamă:

Dorin Tudoran - ca și Monica Lovinescu, pe care el o crezuse și o apăruse, pe ea, de... agresiunile mele din Jurnal, în 1997 (și ca majoritatea românilor) - are năravul (altfel cum să-i zic?) de a ignora că, de pildă, relații sale cu X fuseseră, o perioadă, chiar foarte bune - însă nu mai sunt, acum, din varii pricini - consideră totalitatea relațiilor cu X-ul în chestie, totdeauna rele, totdeauna conflictuale. Că așa stau - din păcate - lucrurile, o dovedește celebra zicere-diktat a(l) Monicăi Lovinescu: "*Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma*". Ceea ce presupune: ștergerea, nu doar a perioadei de amicitie, dar negarea existenței aceleia - considerată post-festum o imensă eroare.

Ce va fi rău, eronat în faptul că - o vreme - Tudoran a fost prieten cu mine? Rău este că nu mai suntem, dar asta este o altă discuție. Am negat eu vreodată că am fost bun prieten cu Ivasiuc? Din contra, am scris despre acel timp numai de bine - cu părerea de rău că a trecut.

Tudoran însă își tratează propria viață ca pe o chestie înscrisă pe un ecran de ordinator - de pe care poate șterge perioadele (sau numele) care, în clipa aceea (nu am zis *aceasta*, fiindcă la el, prezentul capătă alt adevăr, în funcție de mereu-alt-interes).

Îmi vine în memorie ceea ce povestea Tita Chiper că îi povestise Eugen Luca (mort prin 1996, în Israel): într-o anume împrejurare lui Eugen Luca îi căzuse în mâini carnetul cu numerele de telefon utile al colegului său de la *Contemporanul*, pseudonumit: Valentin Silvestru. Am fost și eu "coleg" cu "Valentin Sinistru" - așa îl poreclise chiar E. Luca - la *România literară* și îmi devenise fulgerător antipatic prin... el însuși, însă nu neg că a contribuit și ceea ce știam de la Tita - care știa de la Eugen Luca... Mă întorc, după largul ocol: E. Luca, răsfoind "carnetul" lui Silvestru, constatase că numele celor care în ultima vreme fuseseră dați afară, mătrășiți, trimiși la munca de jos, sancționați (de partid, se înțelege), fuseseră barate; șterse cu o linie. Atâția alții mai șterseseră, cu o linie - chiar cu trei! - din agendă, numele acelor colegi, prieteni sau doar cunoscuți, fie decedați, fie mutați în altă localitate, fie... dispăruți-știm-noi-unde. Dar numai Silvestru-Sinistru era capabil (comentariul lui E. Luca, raportat de Tita Chiper) să și comenteze... motivul ștergerii cutăruia, nu doar din carnetul cu numere de telefon, dar din viața posesorului carnetului:

"*Nu mai este cazul*".

Ei, da: nu mai era cazul...

Deductie: cu acel prilej devenise: Valentin Sinistru, în ochii lui Eugen Luca - altfel condeier de speța cea mai greșos realist-socialistă, din tagma Iosifescu, Novicov, Crohmălniceanu, Vitner, Paul

Georgescu - dar o persoană structural bună (așa zicea Tita).

Iată-l și pe Dorin Tudoran practicînd ștergerea, atît a numelor, cât și a perioadelor care nu mai... corespund; în legătură cu care... nu mai este cazul.

Îmi aduc aminte - cu jenă, pentru el, fiindcă am fost buni prieteni: Tudoran, român pînă-n măduva oaselor, își schimbă și el prietenii, după necesități (după “cazuri”). De pildă Eugen Simion: ce mi ți-l critica poetul Dorin pe criticul Eugen înainte de “rivoluție” în *Agora* - cu argumente solide... Și iată-l pe același Tudoran, “după rivoluție”, prieten la toartă cu criticatul Eugen Simion, iar la întrebarea mea, nedumerită: ce se întîmplase: se schimbase Eugen Simion?, își schimbase el, Tudoran opiniile? - îmi răspunsese nichitastănește: «Lasă, bătrâne, că-ți explic eu - tu nu știi cum stau treburile pe-aici...» Nu, nu știam ce știa Tudoran - nici în privința lui Buzura (și a Firancei sale): ani și ani îl atacase (tot în *Agora*), îl făcuse cu ou și cu oțet - dar în **Kakistocrația** nici urmă de acele texte, de parcă nici n-ar fi fost scrise - și publicate: la fel articolele - deci negrul-pe-alb - împotriva lui Eugen Simion, a lui Buzura, a lui Liiceanu, a lui Pleșu... Cât despre aceștia doi din urmă, în scrisoarea lui ultrapenibilă de explicații din 1998 în legătură cu distrugerea **Culorii curcubeului**, prietenului meu, scriitorului Dorin Tudoran nu-i venea să creadă («Nu-mi vine să cred» fiind echivalent al lui «Nu cred», deci eu spuneam minciuni) că Liiceanu ar fi făcut una ca asta, doar îl întrebuse de curînd pe filosof în bucătăria eseistului Pleșu - unde el, poetul se afla în vizită amicală... Însă nu “divulga” ce îi răspunsese Liiceanu; în schimb (!) mă lua pe mine de guler: cum pot eu face asemenea afirmații despre un om de calitate și mai ales de onestitatea lui Liiceanu?

Acum, din dialogul de la care pornisem, aflu că lovește puternic și în “filosofii de la Păltiniș”, cărora le contestă asta, zi-i pe nume: rezistența prin cultură. Însă după obiceiul tudoranesc: fără a le da numele, doar toată lume știe cine sunt ei. Și cam târzior: a avut nevoie de 15 (cincisprezece) ani, ca să constate? Sau 15 ani, ca să-și ia inima în dinți și să rostească acea constatare - dînd-o anonimă?

Duminică 25 aprilie 2004

A venit (primă)vara. Ieri a fost o zi luminoasă, azi se anunță una și călduroasă. Florile mele dau din coadă de plăceri, numai leușteanul bătrîn nu dă semne de viață - o fi murit...

Miercuri 28 aprilie 2004

Am trimis câte un print din **Săptămîna...** lui Radu Anastase și lui Solacolu.

Am început să migălesc pe textul (foarte brut) al **Căldurii Mari**, scanerizat de Culcer, dar imposibil de corectat prin grila cu pricina. O fac încet de tot. Azi : doar 5 pagini.

Joi 29 aprilie 2004

Țin să consemnez impresiile despre două subiecte:

Primul vine din lectura - ultrarapidă - din ALA (9 martie) a unui

interviu luat de CTP - prietenul meu de... un deceniu (din iulie 1995) - cu Maia Morgenstern, interpreta Mariei din Patimile... lui Mel Gibson.

Partitura Maiei Morgenstern mi s-a părut a fi, nu doar strălucitoare - alături de băltoaca "replicilor" individului întrebător, dar și de o uluitoare justețe - folosesc acest termen uzat în anii comunismului triumfalnic. Nu spun: «rar mi-a fost dat...», ci: «niciodată n-am mai întâlnit un astfel de discurs în gura unui evreu - *cu atât mai puțin de origine română*». O adevărată lecție de civilizație, de civilitate; lecție de dialog (dar din păcate, nu a avut partener); lecție de măsură, de echilibru... - ca să scurtez: un regal pentru minte, inimă, și... literatură. Această "actriță" (ghilimelele nu-mi aparțin: le-am citat) mi s-a arătat a fi înfinit mai aptă de un dialog în sensul larg decât întreaga Uniune a Scriitorilor de la București înfrățită cu cea de la Tel Aviv. Această femeie a dat o lecție tuturor bărbaților; această evreică a dat o lecție tuturor evreilor de origine română, cu precădere "bărbaților intelectuali", cu toții degradați: Oișteanu, Volovici, Shafir, R. Feldman, A. Cornea [ah, cu ce plăcere de turnător inveterat îi torn!], ce să mai vorbesc de Reichman, Chiva, clanul Moscovici, Lilly Marcou...; - și lingăilor dintre *goi*, ca alde Pippidi, D. Pavel [ah, cu ce jubilație îi listez și pe boii de consângeni!], iar recent pe doi scriitori buni, dar ca oameni putrezi până-n măduva oaselor: Papițoiul săltărețic Petru Popescu, ori pe activistul de partid Bălăiță : am citit în *Convorbiri literare* un text de o lingere de gumari a evreului cum n-am mai întâlnit decât pe timpurile de glorie când tovarășul era membru în CC și, dimpreună cu Țoiu (ce, "Costi" nu e bun scriitor?, ba da, ba da!!) călătorea pe la Stockholm, ca să-i explice - îndeaproape - lui René Coeckelberghs că nu trebuie să-l editeze pe Goma [precedat doar cu vreo lună de alt cuplu - și-mai-talentat: Breban-Ivasiuc...] - mă întorc la bălăițul Bălăiță, aducându-mi aminte cât de îndelicat linge el gumarii ceaușeștilor.

Despre Maia Morgenstern am doar auzit, nu am văzut vreun film, nu i-am citit vreun interviu. Însă chiar dacă doar pentru mine a constituit o surpriză (și ce surpriză!), îmi asum păcatul neinformării. Și al delirului de admirațiune.

Am mai spus, revin: interviatorul - adevărat-scînteistul C.T. Popescu - a apărut în lumina crudă (era să spun: răspândită de Maica Domnului...) ca un reprezentativ gazetarnic român din aceste timpuri: neinformați (punea niște întrebări idioate pentru oricine și-a aruncat ochii o singură dată - și din greșeală - peste Biblie); obraznic, și mai ales nesfârșit de trivial. Un hibrid, un câine-de-porc (și invers), care în nesimțirea lui tot încerca să se "salte până la nivelul" actriței minunate și femeii așîșderi, și, minune!, fără a reuși să o descumpănească, să o rățăcească prin întrebările lui vicioase de derbedeu; fără să o maculeze. Câteva exemple:

Maia Morgenstern spune că ea a interpretat rolul Mariei, Mamei lui Isus...

CTM - după ce și-a dat cu părerea lui de neam-prost: "Eu te vedeam în Maria Magdalena..."; după ce, "onest" nevoie-mare declară: "*N-am văzut [filmul], decât niște secvențe*" (sublinierea mea), comentează, avizat: "A, deci imaculata concepție a fost lăsată la o parte? *Interesant*". (resublinierea mea).

Mai încolo, Maia Morgenstern încearcă să spună că este... divin să ierți, să-ți iubești călăul (vorbea de film, de Evanghelii - nota mea). Și Isus și Maria au făcut acest lucru (au iertat)...

CTM o amendează: “*O fi, dar nu mă convinge*”.

Mai departe individul își urcă tenișii pe colțul mesei și își etalează cunoștințele sale adânci despre Patimile lui Isus:

“Să-l vedem pe Isus ca pe un minoritar demonizat? (...) ca pe un țap ispășitor?”

Maia Morgenstern încearcă să-l alfabetizeze, explicându-i că ceea ce s-a întâmplat cu Isus a fost un conflict iudeo-iudeu - CTM, ca să-și ascundă ignoranța, schimbă vorba, întrebând-o dacă ea a simțit vreo probă de antisemitism în România... Maia Morgenstern spune că a întâlnit aluzii, atitudini jignitoare - dar antisemitism nu (crede că) există.

În fine, Maia Morgenstern explică scena uciderii (răstignirii) lui Isus (din punctul de vedere al filmului) și spune că Maria privește adânc în ochii spectatorului (camera), cerșind, implorînd un examen de conștiință al fiecăruia dintre noi...

C.T.M.: “*Hm... (re-re-sublinierea mea). Asta e teorie, filosofie*”.

Un dialog de surzi. Un “grup” în alb-negru. Lăudat fie Domnul pentru că ne-a lăsat - acolo unde nu era de așteptat: de la o actriță! - albul cel luminos.

O prestație care m-a bucurat:

1. M-a bucurat - în rău: CTM arată a fi și mai mizerabil, mai trivial, mai noroios, mai blăștinos decât îl simțisem eu - pe proprie piele, adevărat - în iulie 1995;

2. M-am bucurat - în bine - întâlnind, fie și pe calea presei internetizate minunea Maia Morgenstern (m-am îndrăgostit de ea - fără să o fi văzut... - ei și? Nu merită? Și ce, nu merit, eu să iubesc ceea ce este frumos pe dinlăuntru?).

A doua imagine (programul radio-TV): *Télérama* din 28 aprilie:

O carte adunînd fotografii - comentate - de Elias Sanbar, intitulată: **Palestinieni**.

Se va fi observat complicitatea mea, dureroasă, cu acest neam.

Ai cărui membri nu sunt acceptați ca arabi de cei din lumea arabă, masacrați, azi, de evrei, după ce fuseseră alungați de pe pământul lor și de la casa lor și de la măslinul lor... Oameni care provoacă la cei din afara conflictului: milă, însă o milă specială, pe care o resimți față de vagabonzi, față de cloșarzi - și pe care o rezolvi rapid: îi bagi în mână câțiva franci și, ușurat, te grăbești să te îndepărtezi, fiindcă ești convins: indivizii aceia sunt, nu doar niște nefericiți, dar atrag, răspândesc în jur nefericirea.

Nu cunosc, îndeaproape, vreun palestinian - doar o palestiniancă: Dominique Eddé, întâlnită la Seuil, în 1977 (prin decembrie, când m-a “luat” Claude Durand). Cuvântul “palestinian” evocă și pentru mine, ca pentru foarte mulți români, tâlharii care se antrenau în țara noastră, pentru a comite acte de terorism - în special: agresorii Monicăi Lovinescu trimiși de Securitate să-i închidă gura cu țărână, potrivit “programului” lăncrănjănesc...

Însă nu îmi este absolut necesară cunoașterea “internă” a unei comunități, pentru a mă simți solidară cu ea - în nefericire: nici pe algerieni nu-i cunosc, dar mă leagă de ei soarta - îndrăznesc să spun:

“comună”. Și neamul lor a fost umilit de ocupanți străini: turci, francezi, englezi ; și neamul lor a fost tratat de adunătură de ne-oameni, robi ai stăpânului. Să fie deosebirea atât de mare între algerieni și basarabeni?

Cât despre palestinieni... De ei mă leagă *alungarea de acasă*. Să fie mare deosebirea dintre *refugiații palestinieni* - în Liban, în Iordania, în Siria, în Egipt (dar și în proprie țară, Palestina, actualul Israel) și *refugiații basarabeni și bucovineni* alungați de la casele lor?

Pentru mine, persoană fără țară, fără casă - nu:

Se spune: “Jidovul Rătăcitor”. Și pe drept cuvânt, evreii [de la *‘ibrim*, “cei de dincolo” /de Euftrat/] au fost, au rămas o comunitate de nomazi, de păstori, deci au mers, după turmă, de ici-colo. Apoi, în secolele al XVII-lea și al XVI-lea (firește, înainte de era noastră) din Mesopotamia au ajuns în Canaan, apoi în Egipt în sec. XIV (după o vreme de coabitare pașnică, au fost robiți), Moise îi scoate din robie, le dă legi și cult. În secolul XII se instalează în Canaan - numele “Israel” este dat de localnici “invadatorilor (evrei) care își aleg rege”. Vine apoi robia babiloniană (sec. VI), apoi liberarea...

Localnicii (după cum o spune cuvântul, de la *loc*) erau sedentari. De aceea au fost, sunt legați și azi, când au pierdut-o de peste o jumătate de secol - de *casă*.

Mă simțeam apropiat de evreu ca *rătăcitor*.

Mă simt apropiat de palestinian ca localnic fără *loc*; ca... un cășean căruia i s-a luat, a fost alungat de-acasă, i s-a distrus *casa*.

Iată, am vorbit despre o carte pe care nu am văzut-o, nu am citit-o și, dat fiind prețul ei (60 euro), nici nu o s-o am.

Se va fi observat că nu am folosit până acum cuvântul *exil*? Dacă da - e bine. Dacă nu - nu să fie, nu mă simt obligat să explic motivul. Deși, într-o lume în care Breban se prezantă (și este prezentat de Buduca, de Groșan) ca un “exilat”, poate n-ar fi stricat o “mică explicație”, vorba profesoarei Doina Cornea.

Vineri 30 aprilie 2004

O să am de lucru pentru o săptămână-două: Filip mi-a făcut lizibil textul scanerizat de Culcer.

O veste bună: am primit de la Oradea scenariul (decupajul) după **Culoarea curcubeului**, autor: Paul Pinteș - o să revin.

O veste proastă: Maia Morgenstern, înainte de a juca pe Maica Domnului, nu citise Evangheliile. Nici măcar Vechiul Testament.

Vestea m-a rănit - ca în dragoste.

M-am consolată: mi-am adus aminte că actorii mari sunt mari fiindcă sunt fie ignari, fie idioți. De ce Ion Omescu era atât de slab actor: fiindcă era nepermis (pentru un actor) de cultivat.

Maia Morgenstern ar fi putut să citească, în copilărie, în adolescență, în maturitate - nu numai Noul Testament, dar și Thora; așa ar fi fost normal, firesc. Dar uite că n-a fost să fie. Se vede însă că nici nu avea nevoie; pentru Patimile... nu-i era necesară documentarea-în-vedere, nici înprospătarea unei culturi căpătată în familia ei, presupun: de bolșevici “istorici”: Mel Gibson i-a explicat, i-a arătat - și fata, bună actriță, pe dată a intrat în pielea personajului!

Iată deosebirea - ca de la cer la pământ - între cei care fac artă (actori, pictori, muzicieni) și cei care mânuiesc cuvântul. Asta.

M A I

(...)

Marti 18 mai 2004

Am pierdut jurnalul dintre 1 mai și ieri, 17 mai.

Revin la prânz: bineînțeles că erau lucruri interesante (pentru mine) în partea pierdută! Dar bineînțeles că îmi pare rău de pierderi!

Numai că dacă m-ar întreba cineva ce “conținea” pierduta parte... N-aș putea pentru ca să... Din două motive:

- nu-mi mai aduc aminte - ca protecție («Nu vreau să știu»);
- nu-mi aduc aminte pentru că nu mai am memorie - iată că slujește la ceva Alzheimeră: la consolațiune (prin amneziune).

Parcă-parcă îmi aduc aminte:

- în 6 mai (coincidentă!: în 1977 am fost liberat de la Rahova) Niculiță m-a anunțat că a apărut **Săptămâna Roșie** la Vremea;

- am scris Niculiților și Stăneștilor, mulțumindu-le pentru tot ce făcuseră pentru carte;

- în chiar ziua în care Filip mi-a instalat poșta electronică, am primit un mesaj de la Dan Petrescu: îmi propunea să-mi re-publice **Justa** la Polirom;

- după răspunsul meu, a amănunțit propunerea, în ordinea următoare: **Din Calidor, Justa, Gherla-Lătești, Culoarea...**

Rămâne ca editura să decidă.

Căci editura, ea... Ce s-ar face bietul scriitor dacă n-ar exista editura? Nu numai că nu și-ar vedea cărțile editate, dar nici nu le-ar scrie - el, scriitor-autor! La ce bun? Așa funcționa Buzura: nu așternea pe hârtie un rând până nu primea de la Gogu Rădulescu aprobarea rezumatului oral al eventualei cărți prezentat de autor - în faza a doua era folosită ca gogă-adjunctă indispensabilă Geta Dimisianu...

Miercuri 19 mai 2004

Dan Petrescu îmi scrie că Manolescu l-a amenințat cu un proces din pricina P.S.-ului scrisorii sale din *Timpul* (acolo transcria un zvon: că Ilieștii ar fi investit bani în Niki - dar bineînțeles, numai că Dan Petrescu nu poate produce chitanța aceea).

Încă o confirmare - dacă mai era nevoie - a proastei, a foartei proaste calități a Manolescului. Și ce dacă scria cronici bune? Ce, Sorin Mărculescu nu scria poezii bune?; nu făcea el traduceri bune? Nici o legătură între “bunătatea” muncii lor și coloana vertebrală lipsă. Și unul și altul (ce optimism: trebuia să scriu: “și alții”, ba chiar “toți ceilalți”) s-au dovedit a fi niște ființe nevertebrate, neverticale, netrebnice - Pruteanu nu era o excepție, cum îmi făceam eu iluzia. Pentru ei apărarea adevărului se face numai - și numai - prin... proces! Din 1900, indivizii cunosc o singură replică în caz de încolțire (moralicească):

«Te dau în judecată!»

Și chiar se dau, se întredau în judecată.

Dar nu mă dă în judecată într-un ritm anual, de prin 1980, I.C. Drăgan?; nu primesc trimestrial - de prin 1993 - citații de “proces” din partea V.C.-ului Tudor? E drept, mă mirasem (în primele luni ale anului 1992), când Sorin Mărculescu mă amenințase cu “proces” pentru că - prin intermediar, desigur - încercam să-mi recuperez manuscrisele refuzate de șeful său, Liiceanu, taman cele solicitate în vara anului 1990 de Măria Sa Gabriel Întâiul și Ultimul, ba așa zice: de el *comandate*: “Articole” și “Scrisori”...?

Dar nu cerea Cronicarul *României literare* (probabil-sigur Dimisianu) să fie dată în judecată *Vatra* pentru că îmi publicase textul “Să fie desființat electoratul”?; nu cerea Ștefănescu-Morman (bine, nu “Morman” ci doar “Mașină de scris ștefănisme”) ca periodicele din România să nu-l publice pe Goma)? Aceștia doi din urmă fiind și colegi de facultate ai mei? (Eh, facultate! - zic și eu ziceri...)

De ani de zile nu mă mai mir. Scriitornicii români sunt mult mai mizerabili, mai gloduroși, mai canalieri, mai cătunali (e-he, ar vrea ei să fie taxați de “provinciali”!) decât îi bănuiam și acuzam eu.

«Te dau în judecată!» - iată emblema libertății de expresie în special, a libertății în general la “intelectualul român”!

“Directorii” români - și dintre cei buni dinainte de 89: Liiceanu, Manolescu, Sorin Mărculescu, Mircea Martin - în ciuda aparentei lor bunecreșteri, “după Revoluție” nu au învățat să dea bună-ziua, să se șteargă la nas cu batista, să nu facă “pactul diabolic”, vorba parizianisticului Pintilie, să nu toarne, să nu “pună-bine” un coleg, să nu pactizeze cu Răul, să nu comită gafe-erori (ca emisiunea TV botezată manolește: “Cultura este meseria mea” - pòke dòrà numa’ agrocultura...) în schimb (!) au aflat taina “procesului”. «Te dau în judecată!» - trag ei cu pușca înainte de somație, imaginându-și, debilii, că astfel rezolvă problema adevărului: «Din moment ce eu te-am dat pe tine în judecată (și nu invers), înseamnă că eu am dreptate - nu tu - , iar dreptatea mea nu mai are nevoie de demonstrație!»

Ce rumegătoare! Ce târitoare! Cum să-i pretinzi unei creaturi ca amoebosul Alex Ștefănescu să fie vertical, când el imită până și ticurile verbale ale jupânului Manolescu? - fiind prea tânăr ca să-l apuce pe Eugen Barbu, cel cu Prăvălie cu Scară la Secu. Când el - tot de Morman-Ștefănescu vorbesc - are “arhitectura” unui sac cu cartofi pe sfert golit, deci nu are idee care-i susul, care-i josul...

Joi 20 mai 2004

Mi-a telefonat aseară Ștefana: a adus 5 exemplare.

În legătură cu pierderea de memorie: acum pot să mă apuc să scriu **Ostinato**. Ba chiar toate celelalte cărți: le scriu din-nou, vor fi cărți noi-nouțe!

Ba: ce-ar fi să mă apuc să scriu “Amintirile unui amnezic”? - dar dacă le-a scris altcineva, înainte? Atunci: “Însemnare a călătoriei mele în Alzeihemeria”? - de așa ceva încă n-am auzit.

Ora 17: Ana mi-a adus exemplarele de la Ștefana pe la prânz, dar n-am scris în jurnal, fiindcă...

Fiindcă există în volum o monumentală eroare editorială:

După ultimul P.S. ar fi trebuit să urmeze Bibliografia (tot de mine

alcătuită, nu?). Or editura a băgat (sau: nu a aruncat o ultimă privire asupra trebii) textul lui Mircea Stănescu - *însă fără numele autorului!* Cititorul va fi cu siguranță derutat: va crede că tot eu am scris acel text - și mă alint, vorbind de mine la persoana a treia...

M-a amărît constatarea. Ar trebui să fiu bucuros - dar pot, pe de-a-ntregul?

Singurul din familie care s-a bucurat de carte a fost Filip (lui nu i-am spus nimic de gafa editorială): pe coperta a IV-a se află fotografia mea, de el făcută - cu: "Foto Filip Goma". Mențiune este făcută și la începutul volumului.

Vineri 21 mai 2004

M-am trezit foarte devreme: un zgomot pe stradă.

Ora 11: am terminat de corectat **Sabina**: 260 p.

Aș vrea să-i văd pe israelofiliii originari din România, altfel partizani vajnici, juscobuțiști (sic) ai "Holcaustului în România" comentînd tragedia (a câta?) din Gaza.

- ce vor pretinde ei (Cornea, Oișteanu, Volovici, Shafir, Radu Feldman...) la o nevinovată întrebare ca aceasta:

«Cum, de ce au fost uciși (cu rachete lansate din elicoptere, cu tunuri și mitraliere ale blindatelor) atîția civili? Atîția copii?»

Vor avea, în continuare, nerușinarea să repete discursul-litanie al Țahalului:

«Ei, palestinienii au atacat biata noastră invincibilă armată!»

...Cu pietre, completez eu și mai completez; de acea dată nimeni nu aruncase cu pietre în biata-invincibila armată israeliană, totdeauna ascunsă în bunkerele tancurilor, ale elicopterelor, ale avioanelor?;

- cum vor "interpreta" israelieniștii fără condiții distrugerea sistematică a caselor din Rafa? Vor pretinde că "operația" avea drept scop (nobil) distrugerea tunelurilor prin care palestinienii aduceau arme din Egipt?

- dar distrugerea serelor (din fîlii de plastic, pe cadre metalice) cu buldozerul? Strivirea amărâtelor de "sere", cu, mai ales, ceea ce creștea în ele: ceva legume? Și ele (serele, toate) se aflau în zona... tunelurilor? Sau scopul a fost: înfometarea asediatului?

Mult grăitoare a fost această imagine, re-transmisă azi - a serelor; nu pentru că oamenii uciși ar fi trecut pe un plan secund, în inima mea, dar pentru că sânge și moarte și copii mutilați de bombe văzusem până la sațiu - dar serele... Desigur, serele nu sunt... ființe vii, dar sunt niște chestii cu "niște plante" care îi țin în viață pe oamenii încă vii.

Nu pot să nu-mi aduc aminte (cu viscerele) cât de atroce sufereau oamenii din Mana (nu doar din Mana, de pe tot cuprinsul Basarabiei și al Bucovinei de Nord ocupate în iunie 1940), când rușii s-au pornit pe raderea Codrilor Orheiului.

Apropiere artificială? Pentru mine firească. Fiindcă rușii - ca și americanii, ca și israelienii - nu urmăresc, într-un conflict armat neutralizarea, înfrîngerea adversarului, ci *nimicirea* lui, lichidarea lui - direct, prin asasinarea bărbaților, indirect prin distrugerea acelei "materii" care favorizează supraviețuirea celuiilalt, în primul rînd *casa* - apoi: demîncarea; apoi drumurile, sediile instituțiilor, fie școli, fie

spitale, fie lăcașuri de cult...

Iar americanii se mulțumesc să... deplore... ce se petrece în Palestina. Eu, "antisemit" notoriu, spun: cum altfel să reacționeze America cea consiliată/condusă de Wolfowitz, Kogan, Perle, Frum și ceilalți likudnici?

Sâmbătă 22 mai 2004

Rumsfeld și Bush o țin pe-a lor: ceea ce s-a petrecut în Irak (umilințele, înjosirile, torturile pricinuind moartea multor deținuți - toți nevinovați) este fapta "unor elemente necontrolate". Când, nu doar jurnaliști, nu doar politicieni din opoziție denunță un plan elaborat la Pentagon, dar și înalt gradati dintre cei de la Washington - și de la Bagdad - susțin că exista o directivă-de-la-cel-mai-înalt-nivel?

Și, în continuare, nu se rostește numele lui Wolfowitz. Are să scape fără o sgârietură acest criminal, adevăratul autor al "războiului preventiv"...

Duminică 23 mai 2004

Zi luminoasă - și friguroasă. Ca și ieri.

Întrebare: Oare de ce nu se mai vorbește de Zidul Rușinii?

Luni 24 mai 2004

Continuă distrugerile în Gaza. Sharon, cu viclenia lui subtilă ca un buldozer - prezintă "un alt plan de retragere din Gaza" - dar nu spune în ce constă altfelitatea.

Am prins pe sărite, nu sunt sigur: ministrul de justiție al lui Sharon ar fi calificat distrugerile și uciderile din săptămâna trecută de "naziste". Cu atât mai puțin sigur sunt, cu cât în imaginea a apărut un ins recent raliat lui Sharon, cu fizionomie de om bolnav de inimă - altfel, facies de cel puțin fost ministru adjunct de securitate în vreuna din țările de Est.

Am văzut filmate, ieri și azi bătălii homerice - nu, nu e bine spus, dar nu am alte cuvinte: pe de o parte tancurile israeliene, mașini monstruoase, călcând sub șenile tot ce întâlneau: arbori, case - în această fază doar... ruinele caselor dărâmate - rotind amenințător, terifiant tunurile; pe de alta copiii, adolescenții palestinieni, înarmați până în dinți... cu pietre. Este adevărat: din tancuri, în această "înfruntare" nu se trăgea, dar orișicâtuși, un tanc este un tanc, te poate omorî doar atingându-te. Ei bine, acești copii aruncau cu pietre în diplodocusii de oțel, cei mai mititei, neputînd azvârli pietrele, veneau cu ele până la un metru de fortărețe și... încercau să le arunce cu două mâini.

Pe măsură ce trece timpul și se acumulează imagini ale crimelor monstruoase ale israelienilor în Palestina, înțeleg că ceea ce scriam de rău, de foarte-rău în **Săptămâna Roșie** despre *răutatea* evreilor față de *goi* era, nu doar justificat, fiindcă era și adevărat, dar insuficient spus, insuficient insistat. *Ura* evreilor împotriva neevreilor este un "sentiment" din care se poate muri - de inimă. *Ura* lor - consecință: cruzimea, sălbăticia cu care îl "tratează" pe cel din față nu vizează un individ sau un grup care îi făcuse(ră) rău și care ar merita să i se răspundă

cu aceeași monedă - ci întreaga omenire ne-evreiască. Și nu doar “de două mii de ani”, de când evreul Isus a propovăduit împotriva răutății lor (în toate accepțiile); nu doar de când alt evreu de-al lor, Shaul/Pavel/Paul a scris negru pe alb că ei, iudeii, l-au ucis pe Isus, cum îi uciseseră pe profeți. Ci de mai înainte; de totdeauna.

Mă întreb dacă termenul mincinos “antisemitism”, nu doar acceptat, dar cultivat cu vehemență - și cu ură - nu se alimentează din veninul urii evreilor față de neevrei, printr-o manevră pe cât de ticăloasă, pe atât de inabilă (dar cine să aibă îndrăzneala sinucigașă de a-i demasca?), extinzând antiudaismul (care privea 10-12 milioane de indivizi) la... “antisemitism”: sute de milioane, dacă nu bătând spre un miliard;

Mă mai întreb cum se simt evreii normali, evreii cu care, chiar dacă te dispuți, vorbești același limbaj - al dialogului - în această comunitate de ființe bolnave, isterice, sălbătice, cuprinse de nebunie (am văzut o “horă” jucată într-o casă din Ierusalim, proaspăt “cumpărată” de la un palestinian - nu mă opresc asupra modalității “cumpărării” bunurilor palestiniene de către evrei: așa “cumpăraseră” și pădurile și pământurile românilor din Maramureș, din Bucovina, din Basarabia...). Am fost terifiat de spectacolul dat de... “cumpărători”: nu am găsit vreo deosebire între pașnicii dansatori evrei cu bărbi și caf-tane lungi și extrem de pașnicii alcătuitori ai unui trib de canibali dan-sînd, goi pușcă în jurul focului, pe jărăticul căruia se prăjește carnea dușmanului răpus - ba da: spre deosebire de canibalii africani, evreii de la Ierusalim dansau pe o melodie de joc (dans, horă) basarabeană...

Probabil că azi voi termina de corectat **Roman intim**. Deși răspunsul de la Dan Petrescu întârzie.

Marti 25 mai 2004

Am terminat ieri corectura la **R.I.** Culcer mi-a adus pdf-ul Jurnalului III (**Noapte-Lungă**) - rămâne ca Filip să mi-l prepare.

Bush: el este foarte-genial. El posedă consilieri extrem de geniali. Lui sfetnicii i-au dat sfaturi suprageniale: a anunțat că închisoarea cu pricina din Bagdad va fi... distrusă. Cu bani americani va fi construită alta, nou-nouță...

Ce-a înțeles el din crimele sale... Uite-așa se distrug probele - după gurile rele din familie.

Am aflat numele ministrului justiției al Israelului: Tommy (sau Tony) Lapid. Am mai aflat că “observația” a rostit-o în plină reuniune guvernamentală - suna cam așa:

«Când am văzut-o pe bătrâna palestiniană căutînd prin moloz medicamentele, am văzut-o pe mama - exact așa i s-a întîmplat și ei, iar eu am văzut și nu pot uita. Atunci naziștii au făcut ce au făcut - acum: noi...»

Atâta le-a trebuit colegilor săi: au sărit cu toții cu gura pe el. Un purtător de cuvînt al guvernului, un june fără dinți (nu îi pierduse, ci nu îi crescuseră), cu mânie-cu-stropi a afirmat că asemenea... afirmații la adresa Țahalului sunt “inadmisibile”, fiindcă Țahalul apără ființa Israelului.

Au început comentariile, nu doar în opoziție, în sensul: Țahalul este dator să apere ființa Israelului - dar “cu morală”...

Aici intrăm într-o dezbatere din care nu mai ieșim: Țahalul a fost doar instrumentul, decizia aparține guvernului, în frunte cu Sharon.

Lapid este originar din Ungaria, scena cu mama sa care căuta medicamentele prin moloz se petrecea "la Budapesta, în timpul războiului". Nu sunt sigur pe cunoștințele mele istorice privitoare la "Ungaria din timpul războiului", dar nu pricep de ce el a vorbit de "faptele naziștilor". Dacă este vorba de distrugeri materiale, de ruine, în Budapesta, apoi vinovații erau rușii - și românii, aliații lor în 1944-45 - nu "naziștii". Rămân rezervat în chestiunea naziștilor care ar fi bombardat Budapesta și trec la altceva, mai puțin de cinste:

Un purtător de cuvânt al guvernului israelian a negat că ar fi existat un "incident-guvernamental" - comparația Rafa-Budapesta - pretinzând că, desigur, "într-un stat democratic" există discuții aprinse... - dar nesemnificative. Jurnaliștii comentează: Lapid nu a repetat față de ei ceea ce fusese relatat că a rostit în reuniune. Ei, da: curajul său de vechi bolșevic (bag mâna-n foc: ungurul a activat în România, în virtutea "ajutorului internațional" - sovietic) nu a durat nici măcar o vară, vorba filmului suedez, disciplina de partid i-a fost impusă vădit bolșevicului maghiar purtând acum numele ebraizat: Lapid...

În concluziune iată-l și pe tovarășul Pozner celebrissimul președinte al Organizației Purtătorilor de Cuvânt Israelieni, revărsat pe spate în fotoliu și, ucigător de ironic, explicînd: «Nu, nu s-a întîmplat nimic, presa a exagerat, ba chiar a inventat...»

În legătură cu filmul lui Michel Moore, premiat la Cannes: vasăzică omul cu filmul său (despre Bush) este onorat în entuziasmul sălii - și în al presei europene, fiindcă cea americană s-a mărginit să informeze, atât. A doua zi comisia care decernase premiile se re-întreunește, pentru un comunicat. Pe care îl sonorizează Tarantino:

«Decernarea premiului nu a avut nimic politic, filmul a fost recompensat doar pentru calitățile sale... artistice» (de reținut: filmul este un *documentar*...).

Dintr-o dată profilul (la propriu) al acestui foarte bun actor care-i Tarantino mi-a devenit și mai caricatural, de-a dreptul monstruos, (de vină fiind eu, receptorul): acest măgar de 'rital americanizat a reacționat ca ultimul danubiot daco-român, când se sperie el de "consecințe" și se trezește făcîndu-și autocritica prin explicația că el, dragă doamne, nu a făcut odioasa "politică" - ci doar... cultură.

Asistînd (pe geamul televizorului) la căcănăriile occidentalilor, îmi spun că, la urma urmei, Churchill se înșelase: Cortina de Fier nu despărțise două lumi - ci aceeași, la întîmplare.

Am dedus - fără a fi sigur - că mâine se va deschide un Tîrg de Carte la București. Stăneștii - cu care, în sfîrșit, am luat legătura prin e-mail, nu se vor putea duce. Niculiță însă - da. I-am zis să ia aparatul de fotografiat, ca să immortalizeze... tactica tacerii impusă de colegii-me-de-breaslă. Noroc că îmi pierd memoria - însă chiar total amnezic, pe cei răi n-o să-i uit.

Miercuri 26 mai 2004

"Teoria" bushă prezentată deunăzi - chestia cu "bine, bine: suveranitate pentru irakieni - dar armata americană (130.000 oameni)

rămâne pe loc” și: “vom rade închisoarea - și vom construi alta, pe banii americanilor” - a întrunit aprobarea... lui Bush. Nici chiar Powell nu e convins de ea.

Duminică 29 mai 2004

Simțeam vestea rea venind... Dan Petrescu îmi scrie că Polirom mă va anunța în curând : îmi va publica ceva-ceva, dacă... Dacă voi scoate de pe internet pentru o vreme titlurile propuse lor - ca să nu facă concurență editurii... Da, domnule: amărâtul meu site de pe internet, această gazetă de perete familială, unde mă exprim, ca să spun așa: la oglindă, în baie, când mă bărbieresc - face concurență unei edituri de talia Poliromei! Una din două: ori poliromioții, regretînd că se grăbiseră să-i vorbească lui Dan Petrescu despre posibilitatea publicării **Justei**, (Silviu Lupescu) s-au răzgândit - din varii, dar bine grupate motive (primul ca primul - dar al să-l vezi pe al doilea!), fie internetul acela pe care eu îl pun pe o treaptă mai joasă decât “samizdatizarea” celor 10-15 exemplare din texte trase la imprimantă și trimise prin poștă amicilor, reprezintă ceva mai mult decât atâta.

Internetul să concureze Poliromul? ‘Serios...

Și iarăși ar fi trebuit să mă mir, să mă simt ofensat de o “condiție” ca aceasta. Dar nu mă mir, nu mă simt ofensat. Deși am motive, am... Măcar acela că “înainte” fusesem vreme de 20 ani (1970-1990) interzis. Măcar pentru că, mai cu seamă după apariția **Jurnalului I-II-III** la Nemira, în 1997, am intrat în a doua... interdicție. Nu doar de editare, dar chiar de pomenire a numelui meu la Revista Presei - deși *România literară*, *Convorbiri literare*, *Contemporanul*, și alte idei nesfârșit de literare dau seama de periodicele în care se întâmplă să public (*Jurnalul literar*, *Columna*, *Oglinda*)... *Ei*, de acolo, dintre granițele geografice ale României de multă vreme nu mai sunt și *ai mei*. *Străinul* în această confruntare (nu am zis: înfruntare, ca un băiat-bun ce mi-s...): *eu*. Eu nu mai sunt “de-al țării”; “de-al pământului acestuia”.

Această ne-mirare vine după o indignare:

Alaltăieri a trecut pe la mine, ca să-i dau un exemplar din **Săptămâna**... - și câte trei din cărțile editate de Iurie Roșca la Chișinău - un basarabean. Lucrează la negru (“la orice”), locuiește la negru, și-a adus de la Chișinău soția - ea “face menajul - la negru - dar nu prea găsește...” - și așteaptă rezultatul de la OFPRA (i-am dat și eu o recomandare). Fiul cel mare “lucrează” aici, cu tată-său (!), la-orice; a absolvit o facultate de economie și a lucrat în... ecologie la Chișinău. Băiatul mai mic este student la Cluj...

Ajuns aici, la cel-mic, glasul tatălui băieților a căpătat tonalitatea în care aluneca glasul tatei când venea vorba (de acord: când se plângea) de... soarta noastră de basarabeni refugiați. Am să mă întorc la “soarta generală”, deocamdată rămân la speciala studentului la Cluj:

Știam, pe de o parte că studenții basarabeni sunt rău primiți, rău tratați de “frații români” - prima veste (cu vreo 12 ani în urmă) mi-a parvenit de la Centrul Studentesc Iași, cum ar veni: de la o azvârlitură de băț de **granița** împărțind România - și care va împlini, în acest an, luna viitoare: 60 ani bătuți. Am înțeles de atunci, de prin 1992 că localnicii (ieșenii) erau nemulțumiți de “colegii” basarabeni, întâi din

motive materiale: “moldovenii” primeau burse (cei care primeau...) din capul locului; în al doilea din pricina firii noastre de eterni rurali: “un om” din alt sat - ce să mai spun: din altă provincie! - este un străin, despre el nu știi ce hram poartă, dacă-i cinstit sau hoț, bun sau rău - până să afli, e bine să-l ții de-o parte, în carantină.

Din punctul de vedere al localnicilor... Mi-a ars sufletul o anume scrisoare a lui Alexandru Mușina, adresată lui Cistelecan, publicată mai an, în *Vatra*. În aceea Mușina - despre care aveam cea mai bună opinie, ca scriitor producător de texte, mai ales ca persoană cu pronunțat simț moral - vorbea de frații Vakulovski - în fapt de unul dintre ei, căruia îi devenise, nu doar profesor (la Brașov), dar și prieten; și editor: **Pizdet** fiind titlul dat de însuși Mușina volumului de debut. Vai, Vakulovski în chestiune se dovedise a fi, nu doar un incult, dar un ins care refuza să citească! (Dostoievski, Tolstoi, Cehov, o spune Mușina, iar pe Mușina toată suflarea literară - nu doar ardelenescă - îl crede); Vakulovski s-a dovedit a fi un perfect ingrat, un nerecunoscător al binelui făcut lui până atunci - nu mai țin minte dovezile, dar mi-a rămas în viscerele sfâșiate, concluzia generalizatoare: nu era rostită de-a dreptul, dar sugerată-gros: Basarabeni sunt oameni în care nu poți avea încredere; basarabeni sunt persoane neinstruite, necitite, leneșe, nu pun mâna pe carte, ca studenți “au pretenții” de la profesori, de la colegi, de la “români”, dar ei se poartă ca niște bătărași - ce mai calea-valea: sunt oameni de nimica! Cu ei: mai bine să nu ai de a face, fiindcă sunt niște ruși în ceea ce au rușii mai rău...

Tot pe atunci aflasem - atât de la basarabeni, cât și de la “localnici”: ieșeni, brașoveni, clujeni, bucureșteni că studentele basarabence sunt - cum altfel? - inculte, insolente (și ele “cu pretenții”), altfel curve; curve-curve!

Auzind astfel de luări-pe-scurtătură, abia te stăpânești să nu-i arunci acuzatorului:

«Ba mă-ta-i curvă, porcule!»

Vasăzică o persoană inteligentă ca Mușina dă de înțeles că dacă X (pe care l-a ajutat, i-a acordat prietenia, l-a publicat) se dovedește la un moment dat a fi un ingrat, *cauza* șade, nu în faptul că X acela, ingraturul, ar putea fi *oricine, de oriunde* din România (să zicem: Marius Ianuș), ci în basarabenitatea lui X! Ei, bravos, Mușina, să trăiască Ardealul cel alcătuit numai din oameni verticali, ne-ticăloși, nevânzători de aproape! - ca: Groza, Zăroni, Virgil Căndea, Ivăsiuc, Buzura, Ion Brad, Andrițoiu, Ghișe, Dodu Bălan, Dumitru Mircea, Ioan (nu Ion!) Alexandru), A. D. Munteanu, Balotă, Radu Enescu, Paler, Romul Munteanu, Doinaș - Manolescu ce cusur va avea? - mă opresc aici, ca să nu-mi împut jurnalul.

Pe tatăl amărât (acesta este termenul: amărât) l-am consolat (!), vorbindu-i de perceperea străinului ca dușman, de către eternul țaran român; am inversat termenii, întrebându-l cum ar fi fost primit un ardelean în Basarabia... Nu cred că l-am dezamărât, însă după plecarea lui, povestindu-i Anei vizita, și discuția, am intrat într-o criză furioasă de amărală generală, istorică.

Dar, Dumnezeule, așa - în suspiciune, în respingere, în alungare, ba chiar în vânzare de aproape (cum aș uita că ciobanii din Buia ne prinseseră, în iarna anului 1944 și ne dăduseră jandarmilor să ne predea rușilor; cum să uit că, în ianuarie 1949, după ce părinții

fuseseră arestați, ciobanii din Buia intraseră în casa părăsită, stricaseră ce mai rămăsese nestruciat după trecerea securiștilor și, semn suprem de dispreț: se căcaseră pe masă!); în ne-prețuire, în, la urma urmelor, discriminare viețuiseră părinții mei, învățători; în această nedreptate strigătoare la cer îi învățaseră pe copiii carte și bunăcuviință și căzuseră bolnavi și muriseră - și iată: nici măcar morminte nu mai au.

Dar eu - copil, apoi adolescent, apoi june? Nu dusesem o viață de negru printre albi mei compatrioți? Ca elev, ca student, ca deținut, ca deoist, ca scriitor, ca exilat? Ca un total *altfel*?

Altfelitate aplicată nouă, nu ca celorlalți-altfeli: țigani, tătarii, turcii, ovreii. Aceia măcar vorbeau altă limbă, aveau altă muzică, purtau altfel de straie, aveau o altă gândire - ei nu erau români. Ei avea un statut: minoritari. Dar noi? Asta era durerea: noi eram români *ca și ei*, vorbeam românește ca ei, eram creștini ca și ei - dar dacă *nu eram de-ai lor...*

Ei (colegii, confrății) vor spune - au și spus-o - că am avut soarta pe care mi-am făcut-o, eu cu mâinile mele.

Foarte adevărat: eu - cu mâna mea - îmi făcusem viața. Și nu mi-o plâng; nu mă plâng - pe mine, deplorând ceea ce mi se întâmplase doar mie. Ba chiar, vorba francezului: mă felicit pentru ceea ce făcusem, pentru modul în care făcusem ceea ce făcusem. Altfel aș fi fost și eu un strivit-în-tăcere.

Și ca elev și ca student și ca deținut și ca scriitor profesionist, dragă-doamne am fost paratrăznetul, fraierul de serviciu, cel care ieșea din front și punea întrebări pe care ceilalți, cu toții le tăceau în cor cu un curaj admirabil. Prietenii, colegii - adevărați prieteni, colegi - chiar dacă uneori mă chiar... iubeau, mă considerau altfel; altul - decât ei. Dar nu-mi spunea Turcea (cu dragoste!) că eu îmi permit să mă iau de gât cu "ăștia", fiindcă tot nu mai am ce pierde (și ce dacă am mai spus-o?, o repet!).

În ultimii ani - să spunem: de prin 1992 (când criticele mele au început să provoace urticarii în câmpul agricol românesc), confrății mi-au mai găsit un motiv de altfelitate. Acesta nu mai ținea de origine ("basarabean", "refugiat") ci de... structură. Nu știu care dintre criticații mei a inventat asta, dar sigur este: o reprezentantă a sexului gingaș - să ziceam Blandiana; să mai ziceam: Mălăncioiu - și de ce să nu (mai) ziceam, fiindcă tot vizam un anumit moment-loc: Roma, în luna mai 1991, la colocviul cu pricina. Se cunoaște "delicatețea feminină" a formulării insultei-laudative, parșivitatea muierască a ei - asta:

«Goma este un erou - noi suntem oameni normali...»

Am mai scris despre această manevră puturoasă - pe dată preluată de structuri afine în ceea ce este mai rău la "fetele" pomenite mai sus - ca a lui Manolescu. Pentru e evita - ba chiar interzice! - o simplă, o banală comparație, ei operaseră (adoptaseră fulgerător) o frontieră, o altfelitate. Singulară - fiindcă el îl ... exilaseră, îl expulzaseră numai pe Goma dincolo de gard, de zid - în afara casei lor - în numele "normalității" lor și nici de frică nu l-ar fi pomenit și pe Negoțescu: și el scriitor; și el devenit, prin atitudine, "minoritar"; și el autosacrificat, însă el, spre deosebire de Goma avînd mult mai mare merite în acțiunile sale sinucigașe, măcar acela că era pentru întâia oară când el făcea ceea ce făcea, zicea ceea ce zicea - pe hârtie.

Concluzie - curat-românească: noi, scriitorii-cu-voie-de-la-primărie nu putem fi acuzați de colaborare cu puterea comunistă, nici de tăcere vinovată atunci când semenii noștri, neingineri ai sufletului sufereau martiriul ceaușescului - de ce? Dar e limpede: cine a făcut, atunci, ceea ce li se reproșează, acum, lor, că nu au făcut? Scriitori și ei? Da de unde: Goma, care nu e scriitor adevărat, nu a avut, nu va avea în veac talent, toată "faima" lui a fost clădită pe scandal - neliterar, ne-artistic (și necultural). Concluzie: nu există vreun termen de comparație, deci nu se face nici un fel de comparație! Goma nu constituie un reproș viu - fiindcă el face parte din altă categorie umană, din alt regn: ele este erou, noi ba...

Înapoi la basarabeanul meu:

Am încercat să-i spun vizitatorului că, la urma urmei, el ca tată de băieți, cunoaște o situație mai puțin grea decât un tată de fete studente la Cluj, ori la București, ori la Brașovul mușinian. Băiatul lui suferă doar nedreptăți, în general - pe când o fată, când este tratată de "curvă" suferă o negare...

Nu a părut că înțelege ceea ce spun. Iar eu am lăsat-o moartă.

Luni 31 mai 2004

Sânt binișor dezorientat în timp, tentat fiind să cred că azi e 1 iunie - fiindcă e luni... Ei bine, nu e decât... 31 mai.

I U N I E

Marți 1 iunie 2004

Azi am primit o veste promițător-bună. Polirom a făcut primul pas, manifestându-și interesul pentru **Din Calidor** și pentru **Culoarea Curcubeului**. Să vedem ce iese.

Joi 3 iunie 2004

Vești proaste: Polirom mi-a trimis contracte delirante. Am nevoie de timp ca să mă calmez.

Vineri 4 iunie 2004

Am scris la Polirom. Aștept raspuns la contrapropuneri.

Luni 7 iunie 2004

Ieri festivitățile - impresionante - ale comemorării a 60 ani de la debarcarea din Normandia. Chirac - foarte bun - conciliant, Bush: ca de obicei, singurul progres; nu a rostit chiar tot ce-i trece prin cap - de pildă: nu a repetat dobitocia spusă în ajun: că America a avut aceeași "generozitate în primul război mondial și în campania din Irak". Regina Angliei. Cancelarul Schröder (tatăl său a murit în România, în octombrie 1944). Putoarea de Putin - noroc că nu i s-a dat cuvântul. Măgărița/de Condoleezza: nici usturoi nu mâncase (ea fusese prima care ceruse, înainte de război, în 2003, ca "Franța să fie pedepsită" - pentru refuz de a participa). Sâmbătă murise Reagan. Regret că spusese cuvinte grele despre candidatul Reagan. S-a dovedit a fi, ca președinte, din-contra, pentru noi, cei de sub cizma roșie...

Tot timpul, tot timpul, tot timpul m-a deranjat, îndurerat, însângerat faptul că și francezii și americanii și britanicii, vorbind despre debarcarea din 6 iunie 44, ziceau: "liberarea Europei". Dacă ar fi adăugat: "de naziști", ar fi fost de înghițit. Dar nu: spunând, repetând această minciună prin înjumătățirea adevărului, se deducea că americanii, debarcând - cu atâtea sacrificii - pe plajele normande, ar fi liberat *întreaga Europă!* Ce viață-lungă are minciuna-de-stat! Cei trei protagoniști: americanii, britanicii, francezii aveau tot interesul să vorbească numai despre liberarea Europei de Vest; iar reprezentanții țărilor care, deși rase de pe fața pământului de nemți, contribuiseră cu sângele vărsat la victoria aliaților - polonezii, cehii - ... nu au îndrăznit să tulbure unanimitatea minciunii. Nu știu ce fel de cunoștințe istorice are un criminal ca Putin, dar l-am simțit tot timpul tremurând de teamă că se va găsi un orator nedisciplinat care să mărturisească tragedia - care se perpetuează - a "celeilalte jumătăți a Europei", cedată Rusului de Occidentalii care, după ce reușiseră să-și recupereze ceea ce pierduseră, nu aveau interes să se înfrunte cu noii lor prieteni, bolșevicii...

Am tot vrut să notez în jurnal efectele perverse (!) ale procesului de pedofilie care se judecă și nu se mai termină, cel în care copiii, victime nefericite ale adulților, de teamă că îi vor supăra pe părinții

vinovați de actele de barbarie asupra lor, din instinct sau sfătuiți au acuzat de participare la orgii în jur de 13 persoane, a căror viață a fost distrusă, atât prin cei trei ani de detenție, cât și prin “privirea societății” - care nu încetează, după declararea nevinovăției acuzatului. După o perioadă în care cuvântul copilului fusese sacralizat («Copilul spune totdeauna adevărul»), sub acțiunea unită a unor judecători de instrucție de stânga și mai ales de “experți psihiatri” analfabeți - au comis o serie de injustiții, ducând la tragedii - acum își aduc aminte (dar greu, foarte greu) că un copil nu totdeauna spune adevărul; că deformarea realității este parte componentă a sufletului copilului (și al artistului). Dacă n-ar fi fost așa nu ar fi existat nici poeți nici pictori, nici cronicari-de-curte (unii dintre cei care scriu para-istoria).

Uneori constat că francezii sunt chiar mai boi decât românii mei.

Mă opresc aici, sunt obosit, bolnav - de câteva zile sufăr de o infecție a gingiilor.

Marți 8 iunie 2004

Dan Petrescu m-a anunțat: în sfârșit, exemplarul din **Săptămâna**... a ajuns la el, ieri; deci, din București în București - cel mult 7 km în linie dreaptă - cartea a făcut pe Calea Pétételui: 3 (trei) săptămâni. Destinatarul (D. P.) nu crede că una ca asta ar fi făcută de Iliescu. Fiindcă pe plic era doar o stampilă... Bine-bine, nu te lași pradă bănuielilor (grave!) doar pentru că poșta ceea întârzie un pic. Dar când poșta ceea întârzie trei săptămâni să distribuie curierul depus în cartierul vecin; când știi că autorul cărții trimise este pus la index; când știi că împotriva cărții cu pricina s-au mobilizat toți mocofanii apărători ai patriei - ba chiar și toți intelectualii-conștienți, nu e convenabil, ca să spun așa, să te arăți sceptic.

Vorbeam cu Ana, azi-dimineață despre asta. O întrebam dacă își aduce aminte de “portretul” pe care i-l făcusem, în primele pagini de Jurnal (pe Sărite) lui Eliade cel din bisericuța suedeză unde fusesem conduși de Gabriela Melinescu și de René Coeckelberghs: Da? Ei bine, ziceam eu: Eliade era structural librofag: luase la citit toate exemplarele Bibliei aflate pe stranele destinate a găzdui Cartea Sfântă pentru toți credincioșii veniți la liturghie (îi zic pe greco-slavonește, neștiind cum îi zice pe suedezește - probabil: *messe*, însă dat fiind faptul că varegii “i-au inventat” pe ruși...) - pe când securiștii noștri (“noi-nouți”) citesc de mai multe ori același exemplar al **Săptămânii Roșii** din ordin... - adevărat, nu aceeași persoană, dar cum ei sunt una, deci interschimbabili - și între ei și între ei și “strămoșii” lor, securiștii din glorioasa perioadă de teroare comunistă... Are dreptate Dan Petrescu să aștepte probele, înainte de a se trage de concluzie; dar și eu am dreptate(a mea) să trec la concluzie, rezemându-mă pe o experiență a premiselor de, iată: 65 ani.

Miercuri 9 iunie 2004

Cum mă temeam, poșta electronică m-a acaparat - sper: numai ieri, zi extrem de bogată și de activă.

Numai cu coada ochiului mai trag spre ‘venimente-’ternaționale.

Am primit - prin e-mail - o scrisoare de la “o tânără din

România”; are 27 ani, pregătire muzicală, dar a abandonat muzica, s-a încercat în gazetarie, nu i-a plăcut revista lui Dinescu *Aspirina săra-cului* (ce titlu troglodit - nu chiar ca umoristicul *Plau cu Bou*) lucrează undeva, în vreun birou... Zice că m-a descoperit acum doi ani... Abia acum doi ani, dar bine că nu m-a lăsat acoperit... M-a citit pe internet, **Gherla** a fost textul care a impresionat-o întâi; a continuat cu altele, de la o vreme a capturat - pe hârtie - câteva cărți, ca să le aibă la îndemână, să le poată împrumuta...

Firește, mi-a făcut o imensă plăcere. Pe de o parte, pentru că mai am *un* cititor; pe de cealaltă: cititorul este și distribuitor (sic) al unor texte ale mele - ca în neagra ilegalitate cântată de comuniști: “Citește și dă mai departe!”

Consolare mărunță, dar vorba înțelepciunii de veacuri: “Și dacă n-o aveai nici pe aceea?” Fiindcă m-au lucrat bine, din 1997, cobreslașii: Liiceanu, Manolescu, Pleșu, Adameșteanu, Mircea Martin, Buzura, Blandiana; D.C. Mihăilescu, Iorgulescu - sub bagheta Monicăi Lovinescu. “Tânăra din România” nu dă semne că ar ști *cine* m-a interzis, ea constată și deploră efectele. Bine și așa.

Joi 10 iunie 2004

Cred că azi am să mă... destind - că tare întins am mai fost.

Mi-a adus Anca Grosu două volume din **Basarabeni în lume**, scoase de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în 2002. În al doilea există un text de Galaicu Păun “Goma - Tudoran” - confuz, discutat - nici nu merită să mă opresc la el și:

“Boț de humă din Codrii Orheiului” de Vlad Ciubucciu. Citez:

“«Ia, am fost și eu, în lumea asta un boț cu ochi, o bucată de humă însuflețită din Humulești»”

La prima vedere/lectură apropierea (de *huma*) pare ieftină - nu este. Iar descendența din Creangă a fost tot timpul declarată, dorită, onorantă. Citez, deci:

“Din registrul pentru născuți, vol. 1, din Primăria comunei Vatici, județul Orhei, la numărul curent 60, 1935, octombrie 3, aflăm că la 2 octombrie ora 12.00, în familia lui Efimie GOMA, de 26 ani și Maria GOMA, născută POPESCU, de 25 ani [în subsol este corectată vârsta mamei: tot de 26 ani], învățători din satul Mana, jud. Orhei, s-a născut Paul, sex masculin, de credință ortodox.

“Părinții pruncului erau de baștină din alte sate din apropiere; tata - din Ciocâlteni, iar mama - din Chiștelnița, ambii din neam de ruptaș (odnodvorț) și de slujitori ai bisericii.

“Pe linie paternă, un străbun din sec. al XVIII-lea a fost LUPUL HUMĂ (n. 1750). Fiul Lupului HUMĂ a fost Spiridon Humă. La 1814, ponomar, iar la 1835, același Sp. Humă e dascăl la Găozeni; un nepot [al] Lupului HUMĂ - către anul 1887 - ajunge preot la Varvărăuca, cu numele Vasile GUMA.

“Un alt nepot al Lupului Humă este atestat la Ciocâlteni, Gheorghe Guma (n. 1850), odnodvorț. La 1870 odnodvorțul Gh. Guma îl naște [este tatăl lui] pe Chirilă Goma, țăran. La 1858, la Telenesti este atestat un agricultor - HUMĂ...

“În *Metriceskaia cniga* din biserica locală, la capitolul ‘botez’, la

numărul 2, aflăm că la 18 ianuarie 1909 s-a născut și la 24 ianuarie a fost botezat Evfimi, în familia unui «țaranin sela Cekolteni Kiril Gheorghiev [ici?] Goma i ego zakonaia jena Natalia Nikolaevna».

“A săvârșit taina botezului preotul E. Iamburschi, secondat de paslmierul Nicolai Procopan. Nașa a fost Irina Ioan Cârlan.

“Acest Evfimi (Efimie) a fost tatăl scriitorului Paul Goma.

“Relatările mele de mai sus ilustrează cât de simplu și neștiut se lasă peste tine tăvălugul nătâng al falsificării: 1750 Humă; 1787 Humă; 1850, 1887 - Guma; 1870, 1909, 1935 - Goma; 2001, la Paris, Goma.

“Pe linie maternă, din Chiștelnița, jud Orhei, coboară neamul ruptașilor POPESCU.

“La 1742, în Chiștelnița se naște Ștefan POPESCU. Din fratele său Gheorghe POPESCU (1744) coboară ponomarul (psalmierul) din Stolniceni Hristofor Popescu, iar din vărul său tiz Ștefan Popescu (1750) descinde preotul din Hârtop Nicolae Popescu.

“Ruptașul Ștefan Popescu (n. 1742) a fost tatăl lui Mihalachi Popescu (1772). Acesta cu legiuita lui soție Ana (1785) dau naștere la doi fii: 1817, Ștefan și 1821, Vasile, care aveau la mână mărturia de ruptaș din partea Domnului Moldovei din 1802 [Alexandru Suțu, dacă Vasile s-a născut înainte de septembrie 1802, Alexandru Moruzi - după] și a Comitetului Provizoriu din Basarabia din 1817, nr. 220.

“Unul din acești doi popești din Chiștelnița, în 1850, l-a adus pe lume pe Leon Popescu, odnodvorț (ucaz țarist din 1847).

“În 1880, odnovorțul LEON îl naște [este tatăl lui] pe Teodor Popescu, care, cu Nadejda (n.1885) o naște pe Maria, 10 iulie 1909, mama scriitorului.

“Prunca Maria Popescu a fost botezată peste 9 zile, la 19 iulie 1909, când viitorul ei soț Efimie Goma împlinea 6 luni), în aceeași zi cu altă Maria Popescu, fiica lui Ștefan al lui Gavrilă Popescu, zis și Popa.

“Anul 1909, dealtfel, a fost un an care subliniază potența odrăslitoare a neamului de ruptași (odnodvorț) POPESCU din Chiștelnița Orheiului: 3 fete și 3 băieți (tații lor au fost Grigore al lui Ivan Popescu; Gavrilă al lui Ioan Popescu. Ștefan al lui Gavrilă Popescu; Filadelf al lui Vasile Popescu, Efimie al lui Leon Popescu și Toader al lui Leon Popescu.

“În *Metricseskaia kniga Kișinevskoi Duhovnoi Konsistorii dlia Sviato - Nikolaevskoi țerkvi sela Kiștelnița, 4-go okruga Orgeevskogo uezda*, anul 1909, la numărul 32, citim că la 10 iulie s-a născut și la 19 iulie a fost botezată mama lui Paul Goma - MARIA, în familia unui «onodvorț selenia Kiștelnița Fedor Leonov Popesco i jena Nadejda Iakovlevna, pervobracinîie oba pravoslavnovo veriospovedania». Nași la botezul mamei Maria au fost odnodvorțul Alexandru Vasile Stratulat și dvoreanca Maria (lui Vasile) Baronețka, un element extern care vădește nivelul relațiilor sociale din epocă ale neamului popeștean și ale celui humuleștean, neamuri de vrednici gospodari și oameni de credință din Țara Moldovei.

“Și dacă acele relații le proiectăm spre destinul unui urmaș rătăcitor prin zbuțumata Europă, ce s-a manifestat în sec. al XX-lea, Paul GOMA, adică Paul HUMA, rămâne să înțelegem o dată în plus; ce iese din pisică șoareci prinde.

“Citind și recitind opera parisianului Paul Goma, constați cu

surprindere consonanța uimitoare cu harul scriitoricesc al bătrânului și veșnic tânărului humuleștean Ion Creangă, zis *humuleștean* după satul de baștină.

“În cazul nostru ne-am învrednicit de un alt humuleștean, deja veritabil, deoarece un Paul HUMĂ din Ciocâltenii Orheiului nu este, numai la figurat, un «boț de humă» orheiană ci os din os din neamul unui vrednic HUMĂ, cu prenume antic, păgân, însă neaoș, traco-dac...” (...)

Mai există două paragrafe, dar mă opresc aici.

Nota biografică este semnată: “Vlad Ciubucciu, 2001”

Câteva “note bibliografice”:

“2-3 La 1814 în satul Chiștelnița «la care se prăznuiește Sfântul lăcaș mai marilor voievozi» atestăm: Grigoraș Popăscu ctitor / Ștefan Popăscu ctitor / Axente Popăscu cititor, Mihalache Popăscu tij.? [?] Mărturie că neamul popeștilor «ctitoreau» biserica, nu numai cu sufletul, ci și cu punga.

“4. În spațiul ex-dacic [?] există o serie de cuvinte cu rădăcina HUM, conservate până în ultimul timp ca prenume, nume de familie, totponime, hidronime, create prin sufixare: Hum; Huma; Humăr (Humor); Humăreni; Humorea, Humeni; Humșea (...) Neamul Popescu din Chiștelnița de asemenea are la rădăcină un prenume antic, traco-dac, Pop, Popea, sau Popul (derivate: Popșa, Popotă, Popșoi, fără vreo atribuție la îndeletnicirea bisericească de mai apoi”.

Nu am deloc intenția de a-l amenda pe Vlad Ciubucciu în legătură cu anume etimologii: și eu m-am dat la acest plăcut, chiar îmbătător “exercițiu”. Îmi pun câteva întrebări:

- După acte, tatăl tatei, Chiril s-ar fi născut la 1870 - după patronim, bunicul tatei și străbunicul meu) se numea Gheorghe Guma, dar fiul său este înregistrat: Chirilă Goma.

Foarte bine: între bunicul meu (Chirilă) și străbunicul meu, Gheorghe s-a petrecut modificarea numelui de familie din Guma în Goma. Mai departe: dacă bunicul meu, Chirilă Goma s-ar fi născut în 1870, atunci, la nașterea primului său copil (Ion, fratele mai mare al tatei, probabil în 1907) avea vârsta de 37 de ani - neobișnuit pentru acele vremuri; apoi: Chirilă Goma a murit pe front, în armata rusească, în 1914-1915 (nesiguranța vine din schimbarea calendarului), ceea ce ar fi însemnat că fusese mobilizat (în 1914) la vârsta de... 44 ani - ceea ce iarăși nu este în regulă.

În paralel: bunicii Popești, în principiu ar fi trebuit să aibă cam aceeași vârstă. Or cel dinspre mamă, Toader Popescu s-a născut în 1880, iar bunica Nadejda s-a născut: Cuza, în 1885.

Înclin să cred că Vlad Ciubucciu s-a înșelat - ori s-a lăsat înșelat - cu un deceniu. Sau - ipoteză: Chirilă Goma nu avea vârsta apropiată de a Nataliei (care, din câte țin minte, îl avusese pe Ion, primul copil, la 15-16 ani - deci ea se născuse în jurul anului 1890), fiindcă... mai fusese căsătorit. Sau poate când s-a însurat era holtei bătrân? Nu cred: porecla, în sat era: “Țânțarul” - care, dacă nu duce la “macedonean, aromân”, atunci la aspect și la comportament: va fi fost un ins subțire, ager și iute... - iertaț’ di vorbă ră: pulă.

Înclin spre ipoteza că familia tatei s-a numit cândva, “înainte”:

Humă. Am și scris-o, repetat, în căutările mele, rezemându-mă pe porecla bunicăi Natalia: "Homoaia", venind de la Huma, dar - avansam eu, știind că bunica avea și sânge polonez și ucrainean, de la Homa, nume-prenume existent la "frații noștri-ucraineni", cum zicea tata.

Acum: dacă HUMA vine din traco-dacă; sau din bulgară, cum pretind DEX-iștii... - cum altfel, dacă Institutul de Lingvistică care l-a alcătuit poartă numele lui Iorgu Iordan, cel care, în **Dicționar al numelor de familie românești**, numai în ceea ce mă privește, la numele "Guma" îi scapă mâna și zice: "cf. bulg. Gumov"; la "Goma" trimite la "ung. gomo, umflătură, cocoasă, nod" - și nu-i dă prin cap să caute un "Goma" alături, la aromâni; adevărat, spre deosebire de DEX (explică fără ocol: "humă" vine din bulgară), Iordan, la "Humă" spune că este numele "a diferite roci argiloase, cf. și pol. Huma; gr. Huma(s)"

Dacă acceptăm că Huma ar putea avea o câtdecâta legătură cu latinul humus (pământ fertil), atunci facem o (strânsă) legătură cu lingvistica lui Pleșu, cel care, ne destinase nouă, exilaților, rolul și rostul de... favorizatori ai dezvoltării și difuzării în Occident a lor, cei rămași în țărișoară, cu alte cuvinte: "pământul fertil favorabil culturii lor..." - de unde Negoïtescu mă întrebase dacă știu cum i se spune în bulgărește fertilului-sol, iar eu am știut: mranită!

(Stră)vechiul Huma ar putea veni, fie de la acel "om" care, în satul lui, printre picături, îi aproviziona pe concetățeni cu huma, în sensul de lut, cel cu care se "lutuiau" casele; fie îi aproviziona pe olari cu argila, lutul, huma în chestiune. Caz în care numele se trage, dacă nu de la meserie, atunci de la ocupație;

Fie Humă în chestiune era locuitorul unei localități - sau mahăle (mahala, cartier) care se va fi numit Humești, Humulești...

Transformările numelui Humă în Gumă se datorează, cu certitudine ocupației rusești de după 1812. Și înainte, în Moldova istorică numele se scria cu caractere slavone - dar slavona, dacă era limbă de cancelarie (și de "înregistrare" a locuitorilor) era scrisă de... moldoveni, de oameni ai locului, care consemnau numele - de persoane, de localități, de ape - corect, în spiritul limbii vorbite de purtătorii numelor. Or, după ocupația rusească din 1812 a fost rusificată și grafia:

În două sunete est-latinești se împiedecau nord-rusiștii.

- în **G** - pe care mai ales ucrainenii îl transformă în **H**. - în pronunție: horod<(de la) gorod, cu derivatele: horodnic, Horodincă (!), hrad<grad, hora (munte)<gora, deci și Homa de la Goma. Numai că această formă s-a manifestat numai în rostire, nu și grafire.

- invers: **H** transformat în **G** - după modelul: Ghitler (Hitler), Ghimler (Himmler), Ghințburg, Ghilels, Goroviț (Horowitz!) Gofman, Gherten (chiar și Ghibsen, deși în original este Ibsen, nu Hibsens...), iar la români: Garbuz (Harbuz), Gaiduc (Haiduc), Guțu, Guțulea, Guțanu (de la Huțan - ucrainean din Carpați, huțul), Gurmuz (Hurmuz), Golban de la Holban...

M-am documentat:

"odnodvorț" (termen rusesc - nu slavon): înseamnă posesor, stăpân al curții, ogrăzii - pe care se află casa: "odin" = un, una; "dvor" = curte, gospodărie. Pe scurt: odnodvorțul în Rusia era de obicei ruralul care posedea casa (și curtea) în care locuia;

"ruptaș" (termen local, în evul mediu moldovenesc): este acel

proprietar care, plătind darea (anuală) numită “rupta”, era scutit de celelalte biruri.

Sâmbătă 12 iunie 2004

Aseară am primit prin email textul lucrării de licență a Ligiei Pamfilie: “Proza lui Paul Goma între depoziție și ficționare” (partea a II-a a fost publicată de *Vatra* 6-7/2003). L-am imprimat, rămâne să-l citesc cu creionul în mână.

Extrem de obosit, de deprimat. Optimist (sic) îmi spun ce am auzit prin vecini: vina o poartă diabetul!

Luni 14 iunie 2004

Azi mă duc la Ștefana, să recuperez cele 20 exemplare din **Săptămâna Roșie** trimise de Niculiță.

Azi sau mâine - sau poimâine - voi primi contractul de la Polirom.

Aseară, la Lisabona victorie surprinzătoare (cuvântul e slab) a Franței asupra Angliei. Până cu trei-patru minute înainte de final, Anglia conducea cu 1-0; o lovitură liberă de la 23 minute: gol!: 1-1. peste un minut: penalti: 2-1! Autor-dublu: Zidane - însă el, băiat bun a declarat că “asta” nu ar fi fost posibilă, dacă Barthez nu ar fi apărat un 11 metri tras de Beckam. Bravo, băieți. Joc foarte frumos, rezultat convenabil somnului meu de noapte...

Seara: am adus cărțile - când le-am numărat mi-au ieșit cu un exemplar mai puțin, dar nu m-am supărat: era vorba de cartea mea, nu?, înseamnă că “hoțul” mi-a jinduit - și furat - o carte a mea!

Am perfectat contractul cu Polirom pentru **Din Calidor**.

Joi 17 iunie 2004

Simțeam pericolul webului: m-a colonizat, m-a strivit, m-a înăbușit, m-a stors de puteri. În zilele din urmă viața mi s-a redus la așteptarea mesajelor, la răspunsuri la mesaje. Să nu fiu ingrat, vorba lui Grigurcu: webul mi-a ușurat enorm tractațiunile cu editura și comunicațiile cu Niculiță.

M-am hotărât - azi-noapte, pe când dormeam: o las mai moale cu webul, îl consider ca o unealtă de comunicare - atât.

Am neglijat nepermis de mult notarea în jurnal. Mă simt vinovat mai ales de nenotarea impresiilor legate de aniversarea debarcării în Normandia, la 6 iunie 1944. Pe lângă lucruri știute, pe lângă informații completate cu acest prilej, am fost - nu doar eu! - șocat de *informații tăcute vreme de 60 ani*: comportamentul pe sol francez al americanilor.

Abia îi lăudasem pe americanii din 1944, în paralela feroce a celor de la Vietnam încoace, mai ales în Afganistan și în Irak. De vină nu este ignoranța mea - ci tăcerea francezilor vreme de șase decenii.

Declanșatorul a fost filmul lui Patrick Rotmann - plăcut inemii mele de la alte spuneri ale adevărului, nu ale convenabilului. De astă dată nu a fost încălcată vreo interdicție în materie de umblare prin arhive, ci de o încălcare a unui consens - care consensă: imediat după Liberare “nu a fost momentul” să se spună adevărul despre bombardamentele sălbătice ale Franței în general, ale litoralului normand în

special; despre comportamentul aliaților (numai americani!) pe solul francez, despre... violurile, tâlhăriile, crimele de drept-comun comise numai de către soldații americani în Franța liberată. Apoi “nu a fost momentul” să se vorbească despre *asta* - fiindcă “eram aliați”, în lupta contra nazismului (la tăcerea Franței a atârnat greu comportamentul trupelor franceze în Germania - adevărat, formații alcătuite în majoritate zdrobitoare din maghrebini și africani negri - dar comandați de ofițeri francezi, dacă nu de la Asterix, atunci de la Napoleon); apoi “nu a fost momentul” să se vorbească despre *asta*, fiindcă începuse războiul rece, iar în față, ca dușman unic, era rusul... Așa au explicat realizatorii documentarului ne-folosirea materialului (documentar) filmat și depozitat în... liber-acces: “nu se făcea...”

Într-o emisiune - dealtfel foarte bună - în prezența lui Rotmann și a directorului arhivelor din Caen (oraș distrus de aviația americană în proporție de 98%) - animatorul (Schneiderman) a pus întrebarea: nu cumva există o legătură între francofobia americană, ca urmare a refuzului Franței de a participa la campania din Irak și brusca spunere a adevărului despre comportamentul americanilor?

Rotmann s-a gândit, s-a gândit - nu a găsit un răspuns rezonabil, directorul arhivelor: nici el. În cele din urmă Rotmann a... povestit (iată la ce este bun actul povestirii!) că declicul a fost provocat de noutatea (care nu era noutate!) existenței unor documente filmate care arată și *alte* aspecte ale Liberării - noutate comunicată telefonic de directorul arhivelor. Animatorul Schneiderman a întrebat dacă acele documente proveneau cumva din “sursa Vichy”, adică făceau partea din programul de propagandă a Franței colaborționiste - acesta fiind motivul pentru care nu fuseseră folosite... Rotmann și Arhivarul au răspuns că da: există și pelicule turnate de Serviciul de Propagandă, însă “dacă li se ascunde coloana sonoră, devin documente”.

Și erau: documente; teribile pentru pentru aliații americani. În afară de bombardamentele sălbatice - textul însoțind documentariul recent este scris de Rotmann, dar cu acest citat din gura martorilor filmați: «*Aviatorii americani erau cu toții niște bețivi*» - astfel explicându-se, nu doar lansarea bombelor de la mare înălțime, dar și aiurea, fiindcă mării piloți nu știau să se orientez după hărți! - ci și parașutajele și planorizarea (nu găsesc alt termen potrivit): făcute la întâmplare și care au pricinuit moartea a mii și mii de ostași aliați, nu doar americani, ci și francezi angajați în luptă.

Au fost produse pelicule departe de cele cunoscute, în care populația liberată ieșea în calea tancurilor cu flori, iar tinerele îi sărutau cu foc pe liberatori (ceea ce mă trimite direct la Lilly Marcou, autoarea foarte-preferată a lui Liiceanu, vorbăind de primirea, de către români, a Armatei Roșii... - eh, tata, ce prooroc era el când zicea că americanii sunt ruși cu mai multe stele pe drapel...): printre ruine, câțiva supraviețuitori în zdrențe, năucii, mai degrabă încercând să se ascundă la vederea americanilor decât să iasă la vedere. Apoi o scenă demnă de Lagărul comunist: vreo cinci persoane, dintre care trei femei, adunate de un “personaj important al localității” (un câmp de ruine), care îi îndemna pe ceilalți să aplaude - le și arăta! - dar ceilalți nu se lăsau, ba chiar o femeie a luat-o la fugă... Apoi declarații ale unor locuitori (ai ruinelor) și care nu putea fi bănuite de a fi fost filmate-înregistrate de regimul de la Vichy, pentru că datau cu mult timp după debarcare, în

care se spune esențialul (tragic):

- canadienii erau cei mai simpatici - “dar nu pentru că sunt verii noștri și unii vorbeau franceză - ci pentru că țigările și șocolata și ciorapii de nylon *ni le dădeau de la mână la mână* (subl. mea) - nu ca americanii care ni le azvârleau de pe tancuri, provocând încăierări între noi...”

- englezii, chiar dacă nu vorbeau franceza, erau corecți, politicoși, mulțumeau pentru orice răspuns ori informație;

- americanii - *toți* americanii - erau, mai întâi, suspicioși: dacă le ofereai o cană cu apă ori cu lapte, te puneau să guști tu mai întâi - se temeau că noi, liberații, vrem să-i otrăvim pe liberatori.

Patrick Rotmann a dat și câteva cifre, nu le-am reținut, dar era vorba de mii de victime civile în Normandia și cca 11.000 victime civile numai în bombardamentele Parisului (în aprilie și mai 1944, în același moment când dădeau americanii cu bomba și la București...). Și încă o cifră - terifiantă:

Între iunie 1944 (debarcarea) și ianuarie-februarie 1945 (când frontul a trecut în Germania) au fost înregistrate în nordul Franței cca 3.000 procese-verbale de viol comise numai de americani. Rotman a afirmat: «Mai multe decât în Germania». Poate, dar el vorbea numai de Germania ocupată de americani nu și de partea ocupată de ruși; nici cea ocupată de francezi... Și încă ceva: în toate comunitățile violul este “ceva” care se mărturisește nespus de greu, de obicei se tace, se ascunde - deci cele 3.000 de procese-verbale nu acopere nici pe departe realitatea violurilor.

Observație: de la vizionarea acestui documentar am căutat să-mi amintesc de bestialitățile comise de nemți: jaf organizat al țărilor ocupate, distrugerii, execuții, represalii cumplite (Oradour, Lidice), tenta-tive de lichidare totală a unor grupuri, etnii. Dar nu-mi aduc aminte de violuri comise de nemți asupra femeilor “dușmane” sau ocupate. Știu - de la martori-eroi - că românii nu se dădeau în lături de la asemenea “acte-sub-constrângere” - dar de nemți: nu am știre. Ei mergeau - disciplinat, în pas de Marsch la bordelurile existente în țările cucerite; ei organizau bordeluri militare - unde femeile erau “captive”; evreice, ucrainence, rusoaice, poloneze în Est - pe care le plăteau!; nu știu dacă făcuseră același lucru în Vest. Însă este sigur - mai ales în Franța: încartiruiții aveau “legături” cu localnicele: femeile nu mai aveau bărbați, ei nu aveau femei... Ba chiar au fost legături de suflet care au alimentat romane și filme de valoare. Însă de “practica violului” știu că este o “marcă” rusească (în timpul războaielor din Iugoslavia, o marcă-sârbească). Iată că acum aflu că mai există o comunitate “civilizată” care se dedă la viol sistematic: cea americană.

La un moment dat Schneidermann a întrebat dacă nu doar “americanii de culoare” violau. Răspunsul - pentru Franța - a fost: «Nu numai, ba chiar albi erau cei mai numeroși»... Este adevărat; printre americani sunt mulți slavi: ruși, ucraineni, polonezi, sârbi... De la sângele slav să li se tragă “practica-practicarea”? Da de unde! De la... cu totul altceva, însă n-aș putea pentru ca să spun de la ce anume...

Unul din cei mai îndârjiți partizani ai americanilor, de la București, în campania irakiană în special, în general în tot ce fac ei din negura veacurilor: “diapazonul” (dătătorul tonului) revistei 22: Andrei Cornea. Am scris tot răul gândit despre el și despre “poziția” lui tot

aici, în jurnal, ca “băiat” al lui Brucan - dar mai cu seamă învățacel, nu al lui Noica, ci al primejdiosului Pavel Cîmpeanu. Iată însă că Andrei Cornea - el însuși, cu mâna lui, cum se zice - își “nuanțează” opiniile. Tot în revista 22 de pe la începutul lunii (am dat de acest număr pe internet, am notat “ideile”, nu și numărul și data apariției) își face - n-o să credem - autocritica!

Îmi mărturisesc surpriza: un condeier de expresie română care să recunoască, nu că a greșit, dar că s-a... cam înșelat - eu nu am mai întâlnit. Or mai fi existat, se vor mai fi manifestat - însă eu nu am cunoștință. Scrie, deci A. Cornea că... da, prost informat fiind, dezinformat, a susținut și el războiul din Irak; că... a crezut și el că Saddam posedă arme de distrugere în masă; că a fost și el convins că Saddam era în legătură strânsă cu Ben Laden, deci este vinovat direct de tragedia de la 11 septembrie... Dar, iată a venit ziua în care ochii i s-au deschis - momentul dezvăluirilor metodelor americane de democratizare a irakienilor în închisoarea Abu Ghraib...

Bine și așa; bine și atâta. Bine și abia acum, alții, atâția alții nu se vor trezi în veac, chiar de le vor cădea în cap vagoane de argumente.

Încă o dată: bravo lui Andrei Cornea!

Numai că nici el nu a trecut la o adevărată curățenie în Grădina Minciunilor (filo)Americane; nu a atins toate “elementele” - și, cum altfel, la un filoisraelian turbat ca el - nu pe acela care constituie cauza-cauzelor: Palestina; Palestina, cu istoria de peste o jumătate de veac de violențe, de nedreptăți, de crime, de alungare de pe pământul lor a băștinașilor, de băgare a lor în sârme - fapte de notorietate publică ale Israelului - susținut, orbește, fanatic, de SUA.

Cum trebuia “tradus” strigătul de după 11 Septembrie: «Suntem cu toții americani!»? Cum altfel, decât: «Suntem cu toții israelieni!» Cine nu a înțeles asta - nici după declanșarea războiului contra Irakului - nu a vrut să înțeleagă adevărul-adevărat.

Se întreabă retoric A. Cornea: Bush și Rumsfeld erau informați de ceea ce se petrecea la Abu Ghraib? “Nu știu”, răspunde el, imaginându-și că prin această ridicare din umeri și mărturisire cinstită a ignoranței (necinstite) a închis discuția despre crimele americanilor (deci și ale israelienilor). Ba știe foarte bine, știa și atunci, însă nu recunoaște și faptul că, atunci știa, dar mințea pentru... cauza-cea-bună. Or ce poate fi o cauză mai-bună decât Cauza Marelui Israel, pentru a cărei victorie luptă din răzputeri Bush, un analfabet (ei și?: dacă-i creștin-sionist, citește: evanghelic...) înconjurat - și pompat cu bani în ambe sensuri - de oameni de afaceri fără scrupule, fără morală (și mai ce, mamișule: nu cumva și cheia de la cassa cu bani, vorba nemuritorului Ostap Bender?) de teapa unor rechini ca Cheney, Carlucci, Rumsfeld și de o echipă de “consilieri”, mai bine spus: de oameni-care-gândesc-în-locul-lui, și care conduc America în locul președintelui - ca Wolfowitz, Perle, Kagan, Frum (autorul discursurilor...); și, cum altfel, Ariel Sharon, din cuvântul căruia (Bush, de el vorbesc) nu iese nici pentru ieșitul-afară.

Deci, adevărul-adevărat nu era doar războiul pornit împotriva Irakului - ci și războiul civil de 56 ani dintre israelieni și palestinieni - dar caută o asemenea referință în autocritica lui A. Cornea!;

Nici încălcarea drepturilor elementare ale prizonierilor de război, afgani, irakieni; ale deținuților - aceștia cu toții, neamericani - ci și

Legea Patriot, a patriotului Ashcroft (un ins nu mai "cult" și nu mai curat pe la rufărie decât Stănoaia noastră națională - ci de-a dreptul nazist, cum i-a spus în față și în public legendarul senator Byrd) cea care anulează toate drepturile civice ale cetățenilor americani;

Și nu doar despre Abu Ghraib (în Irak), discutăm (ca apoi s-o tragem pe Academiei, cu... "incidentele accidentale", ci și la Guantanamo, teritoriu... extrateritorializat de americani, unde se petrec lucruri îngrozitoare, inadmisibile într-o democrație ca cea americană, începând de la... războiul împotriva Afganistanului. În fapt, ceea ce s-a întâmplat la Abu Ghraib fusese temeinic experimentat la... Guantanamo - să-i spunem pe nume:

O reeducare de tip Pitești.

A. Cornea i-a numit doar pe Rumsfeld și pe Bush, ferindu-se ca de foc să-l pomenescă pe Wolfowitz (coautor al teoriei "războiului preventiv" - imprudent botezat: "Șoc și teroare"); nici pe ceilalți neoconi, vorba franțujilor, criminalii likudinici pentagonezi ca Perle, Kagan, Pletka și alții și ceilalții evrei înfocați... patrioți americani.

Despre ce fel de "interese naționale" vorbește A. Cornea că i-ar fi orbit pe "Bush și pe Rumsfeld"? Nu erau deloc "naționale" interesele acelea ci - cum ar spune N. Manolescu - cam internaționale: crearea "Noului Orient Mijlociu" de la Mauritania (trecând prin: Maroc, Algeria, Tunisia, Libia, Egipt, Iordania, Irak, Saudia, Iran, Afganistan) la Pakistan, conglomerat arab sub ocupație americană (petrolul, petrolul!) în care Israelul să fie caraliul-șef de profesie, cu un termen cunoscut evreilor supraviețuitori: kapo), să tragă toate profiturile posibile - iar ponoasele democratizării de tip american (citește: israelian) toate celelalte țări (și să mai pretindă Wolfowitzii că, la începutul campaniei împotriva... "terrorismului" nu au folosit termenul "cruciadă".

Pentru ca tabloul să rămână tradițional murdar, A. Cornea declară curajos și nesimțit că nu și-a schimbat opiniile despre "reaua credință a pacifiștilor occidentali" - citește: francezi, nemți, italieni - dar, Doamne-fereste, nu suflă un cuvânt despre pacifiștii israelieni, acei evrei de bună-credință, asumându-și riscuri considerabile, printre care și acelea de a fi taxați "trădători de patrie" și de... "antisemiți". Ei pot fi văzuți în fiecare zi lăsată de la Dumnezeu în locurile (trebuia să folosească: "câmpurile de bătaie", "fronturile de luptă") unde Invincibila Armada a lui David luptă din greu - dar cu succes! - împotriva a doi-trei arabi bătrâni și a două-trei babe arabe, apărându-și cu strigăte de durere și cu blesteme înlăcrimate cei doi-trei măslini amenințați de buldozerele distrugătorilor pământului Palestinei.

Ar fi fost de mirare dacă A. Cornea ar fi mers până la capăt - și era aici, la o întinzătură de mână adevărul despre americani și despre israelieni... Dar nu poate: nu-l lasă natura lui de unilateralist, de marxist-socialist, de bolșevic nostalgic (prin gene), pentru care adevărul nu există în afara - ori în ciuda - intereselor Israelului apărute prin ne-interesele americanilor. Nu-l lasă evreitatea - în care primează, nu adevărul-adevărat, ci interesul comunitar.

Sâmbătă 19 iunie 2004

Mi-a transmis Dan Petrescu un mesaj din care am aflat: Nicolae

Manolescu nu se astâmpără, nu se potolește, dă mereu din aripi, cotcodacic - l-o fi imitînd pe Sartre din perioada lui agitpropistornică, de unde i se trăsese porecla "Agitatul din borcan" (mărturisesc : am uitat cine a fost autorul găselniței de geniu):

Așadar: de curînd Manolescu a participat la o emisiune - nu am înțeles dacă a fost unul dintre invitați sau unicul, nu contează, pe noi ne interesează subiectul logic (tu parli!): Nicolae Canonescu, cel mai de seamă intelectual al nației române (cu excepția lui Liiceanu, alt cel-mai; și cu excepția lui Pleșu - căci și el postulează cu succes la concursul Celmaul României) - a declarat - ritos:

...Că el nu are vocație politică...

La acestea i s-ar putea răspunde - amabil - cu zicerea lui Topârceanu: "Cu talent, cine nu scrie poezie? Dar să te văd ca mine: fără talent, scriind ce-am scris!" Nu, nu are vocație politică, deși preț de ani și ani și de volume-peste-volume s-a tot tras din Maioreșcu - simultan închinîndu-se la dreapta, înspre Tătărescu, la stînga în direcția lui Ivașcu. Continuînd: "Cu vocație, cine nu face politică - chiar și Iliescu!? Dar să te văd, ca mine, fără vocație, să faci politică-de-distrugere, politică-de-semănare-a-confuziei, de tactică a pămîntului ars în loc de covor sub pașii bolșevicului Iliescu?"

După ce i-a criticat la sânge pe cei din opoziție (!), Manolescu s-a așternut pe laude-de-sine la adresa Iliescului (există și așa ceva).

Moderatorul (pus la curent și de Dan Petrescu) l-a întrebat care este adevărul în legătură cu interviul luat lui Iliescu imediat după Sângeroasa Mineriadă - și, zice Dan Petrescu: m-a citat pe mine și zisele-scrisele mele. Pomenirea numelui meu l-a înfuriat brusc:

«Paul Goma n-a văzut interviul!», a tăiat el adevărul în două (după metoda lui Andrei Cornea, arătînd una din jumătăți).

Mă opresc aici deocamdată și zic ce-am mai zis:

Iată cum gîndesc străluciții intelectuali români, directorii de conștiințe, formatorii spirituali, moralicești ai viitorilor intelectuali (străluciți): negînd adevărul, folosind "argumente" ca acesta:

«Cutare - care mă atacă pe mine (personal, vorba lui Dinescu) - nu poate avea dreptate pentru că... n-a văzut interviul!»

Mă las pe mâna lui Dan Petrescu și a citatelor sale - pe ele mă reazem - dar zic:

a) un interviu nu *se*, neapărat, *vede* - nu se privește, nu se contemplă, ca o fotografie, ca un album, ca un tablou; un interviu (tipărit) *se citește*; în cazul meu, cu creionul în mână;

b) un interviu, chiar "ne-văzut", chiar necitit (ceea ce nu este cazul, proba fiind că îl am în arhivă, că am scris despre el în cel puțin douăzeci de articole și în însemnări de jurnal) poate fi cunoscut, prin intermediari, prin cei care vorbesc-scriu despre interviu.

Așadar: ce anume îmi contestă Manolescu? Dreptul de a mă exprima!

A încercat în mai multe rânduri - și, vai, pentru mine, a reușit - să facă să nu se vorbească despre mine - atât în *România literară*, unde numele meu este... odios, cât și în lucrările sale de istorie literară: în **Lista lui Manolescu, vol. II**: nu există! Ca patron al lui Dimisianu i-a impus... - eroare: lui Dimisianu nu trebuie să-i impună șeful să facă o măgărie, grecoței-cu-nas-subțire fiind, cunoaște "politica literară" a Manolescului, deci nu mă include și pe mine pe lângă marii memo-

rialiști Vera Călin, Crohmălniceanu...; iar cu Negrici Manolescu a vorbit ca de la universitar la universitar - de față fiind și universitarul Mircea Martin; apoi cum Negrici e oltean și de-al lui Ierunca, nici el nu m-a tolerat în **Literatura română sub comunism** - bibliografia cu găuri am copiat-o după Ligia Pamfilie, din teza de doctorat despre mine.

De mirare - îndrăznesc să spun: năucitor - apare la Manolescu amnezia agresivă (cum să-i spun altfel?). El neagă, nu doar ceea ce întrebase el în interviul cu pricina: nu doar semnificația însăși a interviului - de legitimare a ilegitimității Iliescului - ci neagă... faptul că Goma ar fi "văzut" interviul.

Dacă admitem că Goma nu a "văzut" interviul - ce se schimbă: interviul legitimator nu a existat?; sau nu "așa" cum l-a comentat Goma?

Dan Petrescu nu mi-a spus dacă s-a vorbit și de "Omul cu o mare" - pe care același Manolescu, într-o anterioară "punerea la punct" a mea, fără a contesta că Goma nu văzuse interviul o atribuia lui Țoiu! Și acea afirmație era aiurită, zăpăcită, ticăloasă prin translarea responsabilității pe altul, de parcă Țoiu i-ar fi luat impostorului Iliescu un interviu imediat după mineriada din iunie 1990 și nu prietenul Țoiului: Manolescu...

Dar spune (D. P.) că Manolescu a "divulgat" cine îi facilitase vizita la Iliescu: Zigu Ornea... Manolescu pretinde că s-a dus la Iliescu, pentru a-i cere socoteală pentru chemarea minerilor (sic) - la care Iliescu i-a mărturisit, așa ca între prieteni (dar aceste cuvinte nu apăruseră în *România literară*, în interviul pe care Goma... nu l-a văzut): «Am fost tras în piept»...

Îi răspusesem lui Dan Petrescu: Nicolae Canonescu involuează fulgerător - și în public. Alzheimerul Rezistentcultural Mioritic i s-a instalat din fragedă junie - așa a trăit el (bine), mințind-mințind-mințind, nu doamne-fereste din răutate și sadism, ci pentru că nu mai ținea minte ce spusese ieri - ai zice că nu a fost doar prietenul lui Ivasiuc, ci fratele geamăn.

Luni 21 iunie 2004

Se anunță luminoasă ziua Solstițiului (de Vară).

Marți 22 iunie 1944 corectez: 2004

(22 iunie a fost în 1941, nu în 1944)

Căutînd pe internet texte despre Holocaustul în România, am dat peste un site de "dialog". Preponderent, unul de monolog al evreilor, care acuză, blestemă, insultă - cu ură (Românii răspund... ca românii: fie timorați, culpabilizați, fie grosolan, expeditiv, cu echivalentul lui «Cară-te de-aici că ești prost!»). Cu atât mai autentică se arată ura în dispreț a evreilor față de români (explic: ei ne disprețuiesc, urîndu-ne, din greu, din viscere/cu fiere), cu cât indivizii care o scuipe nu-și dau numele - e-he!, nu românașii noștri caragialești au descoperit anonimatul.

Și majoritatea: evrei unguri, pardon: Mari Maghiari, cum altfel!

Iată câteva mostre de bale inveninate - și curajos-anonime:

“Ati auzit de lagarul numit Romania ?

“Eu personal nu simt nici un respect fata de romani pt. ca toti au fost iar majoritatea si aztazi sint antisemiti, fascisti si nationalisti. Este o natiune fara trecut si fara viitor cu un present bazata pe minciuni si furt. Fosta familie regala nu se trage din natia romana cum nici catolicismul numai ortodoxia balcaniica.

“Nici o natiune nu are dreptul sa nege holocaustul, numai noi evreii avem dreptul sa vorbim despre Shoa cum vrem noi.”

S-a observat, desigur, limba română a individului - bănuiesc: nu din Israel ne explică el cum stă treaba cu adevărul istoriei, ci de prin Ungaria.

Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote 1.Carol Iancu: Shoah în România 2.The Holocaust in Romania. The Destruction of Jews and Gypsies Under the Antonescu Regime, 1940–1944 3.Randolph L. Braham: The Tragedy of Romanian Jewry

“Numai evreii au dreptul istoric sa afirme daca nu a existat sau nu holocaustul, romanii nu au nici un drept fiind o natiune cu vinovatii si pacate istorice !”

Altul pe aceeași temă - sau același?

Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

“De ce asa de greu sa recunosti adevarul istoric ? - poate pica si teoria dacoromaniilor ???”

Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

“Proletarule, voi romanii ati facut un Holocaust de care si nemtii au ramas socati, voi ati continuat cu antisemitismul si pe timpul comunismului in frunte cu jegosul de Ceausescu. Razvan Theodorescu este un mincinos in stil traditional romanesc la fel cum au fost comunistii si fascistii romani.”

postat 15 September 2003 23:44 *Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote*

“Nu numai fascismul dar si fascictii trebuie nimiciti, in Romania sunt citeva milioane, daca va duc pe voi toti la Centrul Wiesenthal intrec si pe Bill Gates la numaratoarea de dolari...”

“In lumea libera Romania este egal cu fascismul si comunismul.

“Jos Fascismul !

“Jos Romania !

“Traiasca Libertatea !“

postat 15 September 2003 18:55 *Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message*

Reply w/Quote

“Daca nu intelegi ce inseamna alegorie in literatura universala atunci nu intelegi.

“Bineinteles ca Kertesz este evreu si este firesc ca a scris despre situatia barbarica din istoria omenirii cum declara el la Berlin este foarte asemanator ce a fost in Ardeal in anii 80. Stim cu totii foarte bine cum au fost nimiciti comunitatile evreiesti, nemtesti si unguresti. Cel putin un million de oameni au fost purificati in stil romanesc !!!

“Poate te trimit la Simon Wiesenthal Center si ridic 10.000 de dolari dupa un fascist ca tine !”

postat 24 August 2003 14:56 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Duceti-va acasa si intrebati-i cum era atunci cand aici la Sighet traia o comunitate evreiasca prospera si cum acum nu mai este nici un evreu. Intrebati-i cum s-au simtit dupa acea noapte, dupa 1944, daca au dormit bine dupa aceea”. - Elie Wiesel

“Rual cum dormi ?

“Dormi bine ???”

postat 29 July 2003 07:40 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Tot ce am spus Iliescu confirma, romanii sint ucigasii popoarelor vecine si a etniilor din Romania, ucigasii a altor religii decit ortodoxo-romina, natiunea cu cea mai mare pacate in tipul holocaustului. Uncle Sam sau Bush aduce scaunul electric pertu voi toti !”

postat 23 July 2003 10:54 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Bai, mihai bai, aici sa spui cum trati pe evreii din Romania, spune adevarul ! Voi fascistii sinteti si lasi nu numai mincinosi...”

postat 26 June 2003 22:16 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Domnule Coryolanus, voi ati ucis evreii cu miile in numele D-zeului crestin oare ce fel de jignire o fii adevarul pt. urmasii ucigasiilor ??? Foarte bine a intebat Elie Wiesel de la maramureseni : Ce ati simtit in noaptea cind noi am fost dusi la exterminare, cum ati dormit ? Linistit si in pace...”

quote: Mesaj postat de Coryolanus:

“Cu tot regretul cred ca nu voi continua un dialog in care cineva imi jigneste poporul fara sa-si ceara scuze si nu aduce dovezi serioase despre acuzele sale. Este pacat ca se produc astfel de incidente neplacute si poate ca este pacat pentru persoanele care le produc. Eu nu judec pe nimeni si cu atat mai putin un popor plecand de la acuze mai mult sau mai putin reale despre trecutul sau. Adevarata democra-

tia nu inseamna a jigni un popor ci a pedepsi (daca este cazul) doar pe un vinovat”.

postat 24 June 2003 14:30 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Acesta este problema lor, daca generalizeaza pe baza de etnie dovedesc ce sint in realitate, ce sint in adincul sufletelor lor, ura fata de ardeleni, de evrei, unguri, sasi, tigani etc. adica sint cea ce am reusit sa dovedesc ca sint antisemiti, nationalisti si fascisti. Daca un roman afirma ca crede in dacoromani este deajuns sa stim ca este un xenofob nationalist. Daca un roman afirma ca nu a existat holocaustul in Romania nu numai ca este mincinos in stil traditional romanesc dar conform legiilor din Europa poate sa fie condamnat la inchisoare de la 3-5 ani.

“Mai vreti sa nu Europa ?”

quote: Mesaj postat de Iancu:

“eu de regula nu fac comentarii personale, fiecare are dreptul sa publice ce doreste.. dar observati va rog ca deseori observatiile Dvs. personale, bune-rele, sint considerate de partenerii Dvs. de discutie drept opinii generale fie ale ungarilor ardeleni fie ale evreilor... si eu nu cred ca acest lucru este adevarat.

“In nume personal oricine poate spune orice.”

postat 24 June 2003 12:37 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Mersi-Mersi mon cheri adica Iancule.

“Eu am auzit de la prietenii mei oradeni ca esti considerat intre romani "buni" ca tradator de tara...pt. ca esti un om excelent, talentat adica fara caractere romanesti Numai sa gindesti nu eu am spus dar sint de acord cu Elie Wiesel : "romanii au ucis, au ucis si au ucis"

Pe acest forum sint o groaza de oameni fara omenie care tagaduiesc holocaustul !”

quote:Mesaj postat de Iancu:

“Dl Transylvan are un temperament mai aparte si ar fi important ca cei care dialogheaza cu dinsul sa stie ca ideile dinsului sint extrem de originale si personale... adica nu reprezinta vreun curent de opinie general. Delicatele si complicatele probleme etnice si confesionale necesita o tratare aprofundata si atenta... eu cred ca deseori anumite idei sint enuntate fie pripit fie voit rau-intentionat... si este pacat ca o etnie sau un grup confesional sa fie judecat pe baza unor idei foarte personale enuntate de vreun reprezentant mult prea infierbintat si deloc reprezentativ”

postat 23 June 2003 18:23 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

“Educatia am primit in Romania in scoli romanesti, dar la o virs-ta frageda am inteles ce este lectia de istorie si de literatura romana,

inseamna educatie impotriva altor etnii, nationalism si sovinitism cea ce este caracterul de baza a unui roman "bun". Ceausescu, Antonescu , Funar sau popa Bartolomeu Anania sint toti la fel oameni fara omenie!

quote:Mesaj postat de mihai:

Probabil ca n-ai avut ocazia sa-l cunosti pe transylvan, Coryolanus, altfel nu ti-ai mai irosi rabdarea cu respectivul.

Individul e pus bine impotriva românilor, dovada si "educatia" sa revizionist-sionista.

Poate ar fi mai bine sa renunti, inainte de a regreta timpul pierdut.

postat 23 June 2003 16:03 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

"Ha-ha-ha , mor de ris cind vorbiti de europa, romanii si europa ???Va pot demonstra ca 98% din romani sint neonazisti, antisemiti si nationalisti ! Nu numai omul simplu dar guvernul si majoritatea politicienilor cu exceptia citorva ca Eickstein-Kovacs din Cluj.

postat 22 June 2003 17:52 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

"Ati auzit de lagarul numit Romania ?

"Eu personal nu simt nici un respect fata de romani pt. ca toti au fost iar majoritatea si astazi sint antisemiti, fascisti si nationalisti. Este o natiune fara trecut si fara viitor cu un prezent bazata pe minciuni si furt. Fosta familie regala nu se trage din natia romana cum nici catolicismul numai ortodoxia balcaniica.

"Nici o natiune nu are dreptul sa nege holocaustul, numai noi evreii avem dreptul sa vorbim despre Shoa cum vrem noi."

postat 19 June 2003 13:17 [Click Here to See the Profile for transylvan](#) [Click Here to Email transylvan](#) [Edit/Delete Message](#) [Reply w/Quote](#)

"Intr-o democratie daca cineva neaga holocaustul cum fac unii pe acest forum este bagat in inchisoare de la 3 pina la 5 ani ! Europa va asteapta domniilor goi antisemiti !!!"

Ne-am edificat cum stăm cu masele largi de evrei anonimi.

Acum reproduc de pe același site o scrisoare (citată și în unul din mesaje) publicată inițial în saptamânalul newyorkez *Meridianul Românesc* - în care m-am exprimat și eu în câteva rânduri - însă nu se menționează data:

"Stimate domnule Elie Wiesel,

"La sfarsitul lunii iulie 2002 ati revizitat orasul dvs. natal - Sighetul Marmatiei, din Romania, si ati retrait atat amintirile frumoase din perioada copilariei cat si amintirile dureroase privind tragedia deportarii la lagarul de exterminare nazist din Auschwitz (1944).

"Cu aceasta ocazie ati spus locuitorilor din Sighetul Marmatie

urmatoarele: «Cei mai multi dintre dvs. v-ati nascut dupa aceea. Tot ce s-a intamplat atunci nu este responsabilitatea dvs. Poate ca parintii si bunicii dvs. mai traiesc. Duceti-va acasa si intrebati-i cum era atunci cand aici la Sighet traia o comunitate evreiasca prospera si cum acum nu mai este nici un evreu. Intrebati-i cum s-au simtit dupa acea noapte, dupa 1944, daca au dormit bine dupa aceea».

“Deci doriti ca baiatul meu sa ma intrebe ce am facut eu in 1944 cand trupele nemtesti si unguresti v-au trimis la lagarul de exterminare nazist de la Auschwitz. Doriti sa stiti daca «am dormit bine dupa aceea». Acum, in 2002, gasesc afirmatiile dvs. foarte jignitoare. Stiti foarte bine ce s-a intamplat cu populatia romaneasca din Sighet intre 1940-1944, deoarece citindu-va memoriile inteleg ca va place istoria. Sa mergem impreuna in timp si sa analizam ce am facut eu si ce ati facut dvs. in perioada 1940-2002.

“Eu m-am nascut in 1922, in Sighet. Parintii mei fusesera improprietariti in 1925 dupa reforma agrara si traiau destul de bine din munca pamantului si cresterea animalelor, fiind binevazuti in comunitate ca tarani instariti. In 1939, am urmarit cu frica miile de refugiati din Polonia care au trecut prin orasul nostru. Aveam 17 ani atunci si intelegeam ca ceea ce se intampla in Polonia era foarte grav. Parintii mei cautau sa ma linisteasca, spunandu-mi ca Anglia si Franta ne vor apara! Dar, la sfarsitul anului 1939, Polonia era impartita intre Germania si Rusia, timp in care Franta si Anglia au stat si s-au uitat si nu au facut nimic!

“In urma Pactului Molotov-Ribbentrop, pe data de 26 iunie 1940, Rusia a dat un ultimatum Romaniei sa evacueze Basarabia si Bucovina de Nord. Dupa cum stiti foarte bine, comunistii rusi imediat au activat ‘Coloana a V-a’ din Basarabia si Bucovina de Nord, formata din minoritatile ostile guvernarii romanesti (rusesti, ucrainene si evreiesti), care au ucis multi romani civili, autoritati romanesti si trupe romanesti care se retrageau. In urma acapararii de catre comunistii rusi a Basarabiei si Bucovinei de Nord, peste 350.000 de romani au devenit refugiati. 200.000 de romani au fost deportati in Siberia si peste 150.000 de romani, in special cei care in 1918 au militat pentru Unirea cu Romania au fost exterminati. Noi, romanii din Sighet am trimis bani si ajutoare refugiatilor romani din aceste provincii romanesti furate de rusi. Poate va aduceti aminte ca si prin Sighet au trecut cateva sute de refugiati romani din Bucovina de Nord.

“Acum, la randul meu, va intreb: dumneavoastra, familia dumneavoastra si comunitatea dvs. evreiasca din Sighet, ce ati facut pentru acesti refugiati romani? Cum ati dormit intre 26-27 iunie 1940, cand atat de multi romani au suferit cumplit?

“Din pacate, peste putin timp, la o luna si jumatate dupa tragedia din Basarabia si Bucovina de Nord, a venit si randul nostru, al romanilor din Sighet sa suferim. Pe data de 30 august 1940, in urma Dictatului de la Viena impus de Hitler, Romania a fost fortata sa cedeze Ungariei Transilvania de Nord, inclusiv orasul Sighet. Peste 300.000 de romani au devenit refugiati sau au fost expulzati, mii de romani au fost batuti si omorati. Prigoana autoritatilor unguresti impotriva romanilor a fost cumplita. Dupa cum stiti foarte bine, dle Wiesel, o mare parte din populatia romaneasca din Sighet a fost nevoita sa se refugieze in Romania. Cei care au ramas au fost

terorizati (batuti, inchisi, omorati), de catre autoritatile unguresti. In perioada 1940-1944, peste 50.000 de romani au fost omorati de autoritatile unguresti in Transilvania ocupata. Imi amintesc cum in primele zile cand au intrat trupele unguresti in Sighet, comunitatea ungureasca si evreiasca din oras era foarte fericita pentru ca «s-a terminat cu ocupatia romaneasca».

In cartea **All rivers run to the sea** singur declarati: "A consequence was that Sighet became Maramorossziget again. The population joyfully greeted the first 'motorized' units of the Hungarian Army: troops on bicycles. My mother, too, was pleased with our change of nationality. For her it was a kind of return to her childhood for which thanks were due to God" - pag. 28 (O consecinta a fost aceea ca Sighetul a devenit din nou Maramorossziget. Populatia a salutat cu bucurie primele unitati 'motorizate' ale armatei ungare: trupe pe bicicleta. Si mama mea s-a bucurat de schimbarea nationalitatii. Pentru ea aceasta a insemnat o intoarcere la copilarie, fiind recunoscatore lui Dumnezeu). Asa ca acum, la randul meu, va intreb, dle Elie Wiesel, cum aveti tupeul si lipsa de omenie sa ma intrebati cum am dormit in 1944, cand intre 1940-1944 nu ati facut nimic pentru familia mea, care a suferit cumplit in urma teroarei unguresti.

"De ce acuzati pe romanii din Sighet ca nu au facut nimic pentru comunitatea evreiasca, cand stiti foarte bine ca romanii din Sighet din 1940 si pana in 1944 au suferit cumplit sub teroarea administratiei unguresti, erau oropsiti si nu aveau puterea politica si militara sa faca ceva?"

"Dle Elie Wiesel, la randul meu, vreau sa stiu cum v-ati simtiti dupa august 1940 cand romanii din Sighet au fost prigoniti si omorati de autoritatile unguresti. Vreau sa stiu daca dupa august 1940 «ati dormit bine».

"Dar sa continui amintirile despre Sighet. In 1941, autoritatile ungare au dat afara familia mea de pe pamantul pe care il obtinuse in urma reformei agrare din 1925. In septembrie 1941, am ajuns refugiati la Ploiesti, la un unchi al mamei. In anul 1943, cand aveam 21 de ani, am fost inrolat in Armata Romana. Pana in 1944 am luptat pe frontul rusesc, din 1944 am luptat pentru eliberarea Transilvaniei de sub unguri si in 1945 ma aflam cu trupele romanesti la granita Ungariei cu Cehoslovacia.

"Impreuna cu familia mea m-am intors la Sighet in primavara anului 1946, la varsta de 26 de ani, dupa o absenta din Sighet de 5 ani. Ne-am intors la pamantul nostru si cu greu am incercat sa ne refacem viata. Casa noastra am gasit-o distrusa si tot ce lasasem fusese furat de vecinii nostri (!) din Sighet.

"Dupa cum stiti si scrieti in cartea **All rivers run to the sea**, dupa 1944, trupele rusesti au pus ca sefi ai politiei, inchisorilor si lagarelor de munca obligatorie pe o multime de tineri evrei comunisti. "The red army had given control of the police to some young Jewish communists returning from Bucharest, the labor battalions, and the camps. Whom else could they have any confidence in? (one of them, Aczi Mendelowics, later became Amons Monor, chief of formidable Shin Beth Security Service in Israel)" - pag.147-148 (Armata Rosie a dat politia pe mana unor tineri evrei comunisti intorsi din Bucuresti. De asemenea si lagarele de munca si inchisorile au capatat sefi simi-

lari. In cine altcineva sa fi avut rusii incredere? (unul dintre acestia, Aczi Mendelowics, a devenit mai tarziu Amons Monor, seful formidabilului Serviciu Secret israelian, Shin Beth). Acesti comunisti evrei au inceput o adevarata teroare impotriva a tot ce era omeneste (vechile randuieli antebelice - n.n.).

“Incepand cu primavara anului 1947, in inchisoarea din Sighet, pe care cred ca v-o amintiti deoarece era o cladire impozanta, construita la 1897, au inceput sa fie inchisi "dusmanii poporului si ai noii societati".

“Dupa abdicarea fortata a Majestatii Sale Regele Mihai I al Romaniei, comunistii au venit la putere in toata Romania. La inchisoarea din Sighet a fost adus mai intai "Lotul Visovan", compus din 18 elevi si studenti maramureseni arestati de comunisti (stiti foarte bine cine au fost acesti comunisti in Sighet). Pe urma au urmat fosti ministri, militari, academicieni, profesori universitari, ziaristi. Printre ei se numarau Iuliu Maniu, Constantin (Dinu) Bratianu, Gheorghe Bratianu, Mihai Manoilescu, Aurel Vlad, Daniel Ciugureanu, Ioan Pelivan, Constantin Argetoianu, generalii Mihail Racovita si Ion Rascanu, preoti greco-catolici si romano-catolici, precum Ioan Suciu, Anton Durcovici, Traian Frentiu, Vasile Aftenie. Toti acestia si multi altii au murit in inchisoarea de la Sighet.

“Cu ce i-ati ajutat, dle Elie Wiesel, pe acesti romani exterminati de teroarea comunista? La vremea respectiva erati la Paris si ati fi putut ridica glasul despre holocaustul rosu, care a exterminat peste 1.200.000 de romani in lagarele de exterminare raspandite pe intreg teritoriul Romaniei!

“Holocaustul rosu a durat in Romania din 1946 pana in 1989. In toata aceasta perioada, ce ati facut, dle Elie Wiesel, pentru romani si Romania in care v-ati nascut, «cum ati dormit bine»? (L-a laudat pe Ceausescu, ca pe un mare iubitor de pace! - nota M.C.).

“Si cum se face ca in 2002, cand ati revizitat casa natala din Sighet, nu v-ati oprit si la muzeul holocaustului rosu din Sighet, care se afla aproape de casa dvs.? De ce nu ati avut curajul sa vedeti prin ce teroare si tragedie au trecut toti cetatenii Romaniei (romani, unguri, evrei, germani etc.) in perioada 1944-1989? Dle Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru Pace si purtatorul a U.S. Congressional Medal of Honor, de ce nu ati gasit potrivit si cuvenit sa depuneti o floare la Sighet in memoria celor exterminati in timpul holocaustului rosu? Prin aceasta atitudine a dvs., toti acei martiri ai neamului romanesc au murit pentru a doua oara! «Ati dormit bine dupa aceea», dle Elie Wiesel?

“Viata mea dupa 1946 a fost un cosmar. Trupele rusesti si tinerii comunisti la putere in Sighet terorizau populatia, iar in 1950 au inceput colectivizarea. In 1954, impreuna cu alti "tarani instariti", am fost arestati si judecati ca dusmani ai poporului si trimisi la lagarul de exterminare de la Canal, din Dobrogea. Doar cu ajutorul lui Dumnezeu am supravietuit! Dupa ce am fost eliberati in 1960, mi-am continuat viata mizerabila in Romania sub dictatura comunista.

“Prin intermediul ziarului Meridianul Romanesc va trimit aceasta scrisoare, dle Elie Wiesel. Vreau sa stiu: in toti acesti ani, din 1945 pana in prezent, ce ati facut pentru cetatenii romani (romani, unguri, evrei, germani etc.) terorizati si exterminati de holocaustul rosu?

Vreau sa cunosc: cand stiati ca noi suferim asa de cumplit, cum puteati sa dormiti bine la Paris, Florenta, New York, Washington D.C.?

“Cu stima,

“Gheorghe Dima

“Concetatean din Sighet”

Joi 24 iunie 2004

Ieri mi-a dat Filip **Jurnal de Noapte-Lungă**, gata de corectat. Am făcut - din carte - 92 pagini. Altfel am suprimat (și croșetat) 10-20 pagini, cele cu Utopia. Nu știu dacă într-un viitor, n-o să le pun la loc...

Luni 28 iunie 2004

Am luat-o de dimineată cu “finala” (corectură).

Niculiță mă anunță ca a fost la sediul bucureștean al Poliromului și a depus contractul și textul **Calidorului**.

Mărți 29 iunie 2004

M-au felicitat de ziua onomastică - pe cale telefonică ori emailă: Ștefana Bianu, Nicoleta Sălcudeanu, Gabriel Pleșea, Lucia Caraman, Lidia Ciocoiu, Niculiță (care mi-a dat și telefon - să fie), iar acum, spre sfârșitul zilei Anca Hațiegan. Mi-a(u) făcut mare plăcere.

Cu corectura am ajuns la Addenda (pagina 169) în total vor fi în jur de 300 pagini.

Să nu uit să vorbesc despre impresionantul film al lui Amos Gitai, “Kedma”, după numele cargoului, probabil grecesc care aduse-se, în 1948, un transport de supraviețuitori evrei din Polonia.

Miercuri 30 iunie 2004

Ultima zi a lunii, am terminat corectarea **Jurnalului III**.

IULIE

Joi 1 iulie 2004

Am fost la doctor(esă: Saburina): a refuzat - cu îndârjire - să-mi găsească ceva și pe la tiroidă. Am fost tare contrariat...

Încerc să mă odihnesc un pic.

Duminică 4 iulie 2004

Am terminat de corectat **Jurnal de Noapte Lungă**: 324 pagini cu caractere mașcate. De-abia aștept să-mi trag sufletul puțin și să mă reapuc de jurnal.

Mi-a scris Radu Mareș. Pe lângă vești ne-vesele legate de "percepția" printre ai săi a **Săptămânii**... - și una simpatică:

Se întreabă de ce n-aș aduna într-un volum ce scrisesem în "Harta de cuvinte" și în **Jurnal de Noapte Lungă**, capitolele cu... utopia Nistriei. Taman cele pe care le-am eliminat, din varianta pentru internet! Lui Mareș i-au plăcut și deploră faptul că acelea fuseseră înecate în prezentul-realist...

Luni 5 iulie 2004

În sfârșit, am terminat corectarea **Noptii-Lunge**! Am mai lăăit-o fiindcă, ascultându-l pe Radu Mareș, am pus la loc "rătăcirile" mele nistriote. A ieșit o chestie de vreo 350 pagini.

Și parcă văd: mâine, în loc să prind puteri și chef pentru jurnalului-zilnic-și-cotidian, o să găsesc o altă chestie de "reparat".

Dar nu mă las. Vorbă să fie...

Miercuri 7 iulie 2004

Filip mi-a instalat pe internet: **Jurnal de Noapte Lunga, Jurnal 2004 ian.-iun. și Nota biografică**. A "ascuns" **Calidorul**.

Joi 8 iulie 2004

Am să trec aici în jurnal fragmente din articole (pentru/contra) capturate pe internet. Ori că nu știu eu să caut, ori că textele sunt ne-datate, la multe nu voi putea indica unde, când au aparut.

Încep cu ceea ce mi-e mai aproape de trup: cămașa.

Din ziarul (saptamănalul?) *Cuvântul*, de la Rezina, Orhei (data?).

Fiind luate de pe internet, nu sunt respectate diacriticele:

"VICEPRIMARUL LEONID POPESCU, VAR CU PAUL GOMA

"Leonid Popescu din Chistelnita a muncit de cand il stiu sef de garaj in colhoz. Acum este viceprimar, aceasta functie fiind necesara pentru un sat cu o populatie de peste 4000 locuitori. Este un om care-si face slujba lui zi de zi, onest si bun executor. Mai stiam ca s-a nascut la Ramnicu-Sarat, Romania, acolo unde mama si tata lui s-au evacuat in 1944. Si ca mama lui a facut

scoala de asistente medicale pana la razboi si ani la rand, pana la pensionare, dar si dupa, a lucrat la punctul de felceri si moase din localitate, veghind la sanatatea satului.

“Insa zilele trecute aflai o noutate care ma surprinse. La intalnirea poetilor Gheorghe Bossi-Dumeneanu si Gheorghe Coltun cu elevii din localitatea data, fiind intr-o buna dispozitie, Leonid Popescu ne-a spus ca este var cu Paul Goma, renumitul scriitor si disident, mai numit si Soljenitin al Romaniei. E drept ca, dintr-o biografie a scriitorului, stiam ca mama lui Paul Goma, Maria, este originara din Chistelnita, iar capul familiei era din Ciocalteni. Ambii au fost invatatori la Mana, de unde s-au refugiat in 1944 in Romania...

“Dl Leonid ne-a povestit despre calvarul care a fost sa-l traga parintii lui. Intr-o comuna, Limani, langa Ramnicu-Sarat, in octombrie 1944 eroul nostru a aparut pe lume. Nas de botez l-a avut pe primarul comunei, de la care a mostenit numele Viorel. Familia lui Nicolae Popescu nu a reusit sa se ascunda de mana lunga a reprezentantilor Comisiei Aliate de Control, care a avut grija sa vaneze basarabeni aflatii la acel moment in evacuare peste Prut. I-au depistat, i-au escortat cu forta pana la vagoane, expediindu-i la bastina. Familia Goma printr-o minune atunci a reusit sa evite intoarcerea fortata in Basarabia, intoarcere care pentru ei insemna Siberia.

“Reveniti acasa, parintii lui Viorel s-au ciocnit de badaranismul celor de la sovietul satesc, care vedeau in orice chitibus o manifestare de romanism. Acestea au tinut mortis ca parintii sa schimbe numele copilului care fusese botezat "romaneste". Nu au avut incotro si i-au schimbat numele in Leon, precum il chema pe unul din stramosii lui. Parintii au facut acest schimb la timp, deoarece in 1949, in timpul deportarilor, familia Popescu, dupa cate se aflase, era "candidata" pe lista familiilor ce trebuiau ridicate. "Numele din Leon in Leonid l-am schimbat cand eram de acum mare - inainte de a ma duce cu metrica la biroul de pasapoarte am adaugat la numele meu cu cerneala neagra un "-id" si nimeni nu a observat schimbarea", ne spune viceprimarul.

“Cu Paul Goma asa si nu i-a fost dat sa se intalneasca. Unul din verii lui din sat, Ion Popescu, a fost la Paris relativ nu de-mult, unde s-a intalnit cu scriitorul. Spune ca Paul Goma a ramas consternat cand a aflat ca paman-tinii lui au votat comunistii. Leonid Popescu traieste cu speranta ca-si va vedea odata si odata celebrul var. Poate cand acesta va vizita Republica Moldova. Goma insa a declarat ca va veni aici cand se va convinge ca din comunism nu a ramas nici amintirea.

“Ion Cernei”

Aflu lucruri noi, oarecum in contradictie cu ceea ce am stiut - si am scris eu - despre Nicolae Popescu, fratele mamei. “Aparent”, fiindca variantele adevărului nostru de basarabeni refugiatii, hăituiți și de ruși, dar și de români, pentru “repatriere în Siberia”... variaza de la persoană la persoană; și la aceeași persoană de la moment la moment. Ca să scăpăm de îmbrățișarea mortală a rusului, am fost siliți să mințim-mințim-mințim, să ne prezentăm drept ceea... ce nu eram, falsificând acte, falsificându-ne identitatea: nume, prenume - și mai ales locul nașterii.

Cunosc destul de bine des-identizarea copiilor evrei în Franța ocupată de nemți: mulți adulți, știind că nu vor scăpa de lagăre - încă nu știau că și de moarte - încredințau copiii fie unor familii de creștini, fie unor mănăstiri, orfelinate. Pentru că nici așa nu scăpau de controa-

le de identitate, li s-au schimbat numele; în loc de Iudith Silberman, de pildă, pe actele false scria: “Gabrielle Dupont”. Cu rare - și tragice excepții, copiii au scăpat cu viață. Însă, după august 1944, când nemții au început să părăsească Franța, mulți dintre copiii ascunși uitaseră care le era adevăratul nume (fiindcă, bieții, fuseseră supuși unui antrenament de uitare a vechiului nume, de învățare a noului). Chiar și cei care au revenit la numele originar - după atâtea decenii - suferă de tulburări de identitate. Evreii erau vânați doar după *nume*. Or “ovreii zilelor noastre”, refugiații basarabeni și bucovineni erau vânați după *locul nașterii*.

Noi, din familia Goma am fabricat un alt *loc al nașterii* pentru mine - și așa am scăpat de “repatriere”. Bietul văr al meu, purtând azi prenumele de Leonid (Popescu), fusese botezat Viorel. Dar, zice el, “autoritățile din sat” (Chiștelnița, Orhei) i-au cerut să facă să dispară “orice semn de românism”. Boii de la selsoviet - plăvani de-ai noștri, moldoveni, oameni din sat, poate chiar neamuri de-ale noastre - au găsit “românism” în prenumele “Viorel” - pe care i l-au schimbat în Leon (adevărat, așa se chema un strămoș al nostru). Însă, deștepți-foc, nu au observat că mai... românesc era numele de familie, “Popescu”... Idiotenie, colaboraționism slugarnic din partea “autorităților comunale”, panică la Popești (Doamne-Doamne: frica-de-rus, la basarabeni, bucovineni, este mai paralizantă decât frica-de-tătari la stră-strămoșii noștri).

Și totuși: ceea ce spune vărul meu Viorel-Leon-Leonid despre repetata schimbare a *pre numelui* său tot nu dă seama de adevărata, de adâncă panică pricinuită de “numele românesc”. Există în familia noastră, în ramura Popescu o persoană, probabil un frate al lui Leon(id) care, căsătorindu-se cu o ucraineană și stabilindu-se la Kiev, și-a schimbat numele de familie: din Popescu în... Popescov. Pentru un ochi normal (de rus ori de ucrainean normal - se spune că se mai găsesc vreo trei), *Popescov* este un nume vădit rusificat - ca al musulmanilor *Ahmetov, Bairamov, Gubaidulina* - însă nu oricum rusificat: scopul purtătorului fiind, nu ascunderea numelui de origine, nerusesc, antirusesc (așa, Popescu ar fi putut foarte bine să-și zică Popov), ci... pentru ca bestia de rus să vadă că el, rahatul de ne-rus, este atât de supus, atât de ascultător, încât singur și-a rusificat numele.

Un articol (de Ciocîlteu?) din: *Cotidianul* (6 aug. 2002):

“Paul Goma in oglinda

“Putini am fost, multi am ramas – cam asa s-a intamplat cu ilegalistii (disidentii) comunisti in 1945, cand numarul membrilor Partidului Comunist nu depasea cifra 900. In 1989, conform indicatiilor, 4 milioane de romani primisera carnetul rosu de membru de partid. In perioada 1945-1989 au fost arestati si au disparut in temnitele comuniste sute de mii de romani care nu au acceptat ciuma rosie adusa de tancurile sovietice si raspandita, sub ochiul vigilant al consilierilor sovietici, prin romani deveniti cozi de topor kaghebisto-securistice. Putini au fost cei care au avut curajul de a se impotrivi unei structuri cvasiidentice administratiei unei inchisori de maxima securitate. Dupa '64 unor fosti detinuti politici li s-a permis plecarea in Occident. Nu stiu care au fost criteriile pentru a se pune stampila – aprobat – pe cererea de solicitare a unui pasaport de catre respectivii; la multi le putem banui. Adevaratii luptatori – cei din munti, din padurea Perisorului, din diaspora,

inginerul Ursu, brasoveanul care si-a dat foc pe partia de schi, brasovenii iesiti in strada in '87 (cu represaliile ulterioare), minerii din Valea Jiului (liderul lor a fost calcat de o masina in Craiova) – au fost uitati. Ideea unui monument inchinat acestei lupte anticomuniste a venit destul de tarziu; a expune acest monument in fata Casei Scanteii nu poate fi decat decizia unei minti bolnave. De ce n-ar fi expus la Ghencea? Cu o inscriptie: sic! La Casa Scanteii – ca la Hiroshima – trebuia lasat tovarasul Lenin. Poate ca – in trecerea spre Snagov – unii ar fi rosit. Macar ar fi privit in alta parte.

“Nu am fost un obedient al totalitarismului ceausisto-comunist, nici un informator al Securitatii. Prima mea carte, desi a luat premiul de debut al Editurii „Albatros“, a fost interzisa. In august '89 am plecat din tara – se stie cum – si m-am intors pe 27 decembrie. Nu ma consider disident – disidenti au fost Dinescu, Plesu, Petrescu, Cornea. Ii stimez. Iar in fata unui detinut politic ma asez oricand in genunchi. Numai ca detinut a fost si Turcanu, si cel care l-a ucis pe inginerul Ursu. Cei care au fost frontieristi? Unii au devenit „scriitori“. Daca nu-mi plac amintirile lor – strict din punct de vedere literar – inseamna ca nu-i respect ca fosti detinuti politici? Daca-i spun unui evreu prost – ca e prost - inseamna ca sunt antisemit? Daca o fac fata de un roman mi s-ar spune ca sunt tradator de tara? Prostia nu are frontiere. Si Parisul nu este asa de departe.

“O situatie aparte o reprezinta „miscarea Goma“. Multi scriitori si-au construit reputatia pe teme sociale si – slava Domnului – erau destule. Cine citeste astazi Buzura, Breban, ultimele romane ale lui Marin Preda, Petre Salcudeanu, motanul Anei Blandiana va pune intrebarea aceea rostita cu ingenuitate, dupa poanta unui banc sec: asa, si? Asemenea personajului caragialean, si eu ii pot spune Domnului Paul Goma: Nene, nu mai ai nici un haz! Lasa-ma sa te pup pentru disidenta dumitale din '77, dar pentru opera dumitale literara sa te pupe cine o vrea. Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Gabriela Adamesteanu (proaspat culturalizata – spune, spre propria rusine, Domnul Paul Goma), Marian Papahagi, Nicolae Manolescu, Tismaneanu, Liiceanu - nu iti contesta doar valoarea literara – eu cred ca nici nu au ce contesta – ci si reactiile dumitale de dupa '89.

“Fie painea cat de rea, tot mai bine-i la Paris! E usor sa dai verdicte – afisandu-te acolo si reactionand doar in functie de obedienta, de admiratia intelectualilor romani pentru cel care s-a urcat pe un soclu literar. Sigur ca nu Presedintele Ion Iliescu trebuia sa te invite in Romania; este, inca, si tara dumitale. A fi aici pentru a lupta cu cei ce inca pastreaza mentalitatea comunista, cu cei ramasi tributari-angajati ai vechilor structuri securistice – cam asa l-as fi vazut continuand pe Paul Goma, cel din '77. Stai acolo, asteptand e-mail-uri si continui sa dati declaratii care ajuta (?) mult cei 22 milioane de romani. Astepti ca altii sa faca ordine acolo unde fiica KGB-ului, Securitatea, continua sa conduca. Cand vei decide dumneata ca acei – deocamdata injurati – au facut curat, ne vei anunta si noi, cu flori si covor... albastru, plini de entuziasm, iti vom astepta pogorarea. Erijandu-te in acuzator public, urcandu-te singur pe soclu, aratand metehnele – adevarate, inchipuite – doar ale celorlalti – e oare acesta un mod de a te crede superior? Penibil.

“Domnule Paul Goma – vi se intampla sa va uitati in oglinda? A existat in '77, o miscare anticomunista a scriitorilor romani in urma careia un ins a primit un pasaport, iar ceilalti semnatari au ramas sa dea extemporale – iata una dintre oglinzi; cea care nu va avantajeaza. Se poate inca si mai rau. Disidentii adevarati nu au primit nimic, au refuzat chiar si Premiul Nobel. Unii s-au multumit doar cu un pasaport. Mai este cunoscut cazul altui disident, care azi ne povatuieste, desi a obtinut acel pasaport printr-un „raptus“ evident anticomunist (aha!?) care a constat in expunerea „nudului

gol“ in redactia unei reviste mai mult sau mai putin literare. Iar in injuraturi nu sunteti singurul specialist. Poate ca datorita „valorii“ dumneavoastra vi s-a si dat pasaportul. Inteleptul cedeaza. Chiar daca e general de Securitate. Ce mare pierdere a avut intelectualitatea romana prin plecarea dumneavoastra! Unde-am fi fost acum! Ieri obscurantismul...

“Pentru cei pe care ii injurati metodic, ca la Securitate, nici nu mai existati. Pana atunci, continuati-va travaliul social. Curatati grajdurile. Noi, astia, mai putin curati decat dumneavoastra, va asteptam ordonantele – doar asa ne vom mentine verticalitatea, nu? – si, desigur, injuraturile. Fiti intransigent, puneti lucrurile la punct, aratati-i cu degetul pe cei ce nu va publica! Cum isi permit? Nici noi nu vom intra in UE, NATO (ne ajuta si trompetele dumneavoastra sa nu intram, chiar si refuzul – intens mediatizat – de a va vizita tara plina de securisti), nici dumneavoastra nu mai sunteti Paul Goma pe care il admiram in '77!

“Incheind in stilul dumneavoastra literar elevat: De ce? Ei, de ce: de-aia!”

Mare lucru nu am înțeles din text: Ce-l mâna pe el în luptă? Mare lucru nu va fi înțeles nici autorul - dar, român fiind, a scris!

Și nu mă înțeleg pe mine: de ce am reprodus - integral!- textul?

Ei, de ce: De-aia! - fiindcă sunt masochist.

Iată că mă apără Liviu Ioan Stoiciu:

Cotidianul 9 aug. 2002 : “Paul Goma, inamicul numarul unu

“Ca la un semn, atacurile la adresa scriitorului disident Paul Goma se inmultesc - teama ca domnia sa ar lua in serios invitatia presedintelui Ion Iliescu de a se intoarce in tara provoaca deja cosmaruri. Trist, nu pot decat sa surad rusinat in fata acestui spectacol degradant. E clar ca vigilenta fostilor si actualilor securisti a reciclat eficient subconstientul vinovat romanesc si ca spiritul patriotic (specific romanilor care au ramas in tara si dupa Revolutie, sa se lase umiliti nu numai de regimul Nicolae Ceausescu) nu doarme. Chiar si securitatea... civica postcomunista se simte in pericol? Scriitorii romani (inclusiv cei din „diaspora“ sau „exil“) sunt cei mai frustrati. Las la o parte „piscaturile piezise“ la adresa lui Paul Goma semnate acum si de titularii rubricii de scriitor din Cotidianul, si insist pe atacurile desantate aparute zilele trecute, semnate de alti doi membri ai Uniunii Scriitorilor (care, in paranteza fie spus, au „opera“ literara doar in mintea lor).

“Primul mai acatarii care a dat tonul, punand mana pe par, pentru o corectie exemplara aplicata impotriva lui Paul Goma, dupa ce Ion Iliescu l-a chemat in tara, a fost Gabriel Andreescu, in „Observatorul cultural“ / 30.07, sub un titlu infamant: „Cum se autodiscrediteaza Paul Goma“.

“Dupa ce ii atrage atentia lui Paul Goma ca romanii, la 25 de ani de la „Miscarea Goma“, ii fac un hatar ca-l mai tin minte (ba la Memorialul Sighet, unde are un... poster, ba intr-o dezbatere patronata de aceeasi Academie Civica, ba de insusi presedintele Ion Iliescu, care i-a scris respectuos marelui protestatar anticomunist), de necrezut, apostolul „respectarii drepturilor omului“, Gabriel Andreescu, ce credeti? Il blameaza pe Paul Goma deoarece a indraznit sa aiba o opinie impotriva curentului, aparuta in ziarul „Cotidianul“, despre „Socul de la 11 septembrie“, etichetata de Gabriel Andreescu“ drept... „antiamericana“! Asta e culmea, auziti ce nenorocire, Paul Goma denunta „imperialismul de stat“ american (asemanator celui rus si chinez, de super-puteri nucleare) si are rezerve in fata abuzurilor militariste unilaterale ale SUA, unele atat de flagrante, incat pana si Occidentul european, desi aliat lor,

s-a saturat sa le tot cautioneze (vezi si reactia dura a tarilor membre NATO impotriva sfidatoarei declarari a autoimunitatii militarilor americani, care nu pot fi acuzati de genocid sau crime impotriva umanitatii de Curtea Penala Internationala, deoarece SUA nu o recunoaste) - si vine Gabriel Andreescu sa apere puritatea morala a tuturor intreprinderilor SUA! SUA, cu „cea mai energica si larga constiinta populara a valorilor de libertate si justitie“ de pe glob, subliniaza Gabriel Andreescu, cu deja bine cunoscuta sa psihologie dambovitiana (care psihologie, stiti, zilele trecute le-a acordat militarilor SUA imunitatea ceruta, Romania fiind prima tara ce face acest incredibil compromis „pentru intrarea in NATO“, scarbina Occidentul european).

“Parol! Gabriel Andreescu a terminat cu apararea drepturilor minoritatilor din Romania (ramasa fara paine de cand UDMR a batut palma cu Puterea PSD) si a trecut la apararea dominatiei mondiale a SUA, discreditandu-l pe Paul Goma „antiamericanul“ (de ar fi sa ne referim fie si numai la curentul majoritar francez „antiamerican“ si ar fi de ajuns sa-i atragem atentia lui Gabriel Andreescu ca apara o cauza superflua; ca francezii pot face asta, nu si „exilatul roman de la Paris“?). Sigur, nu merita sa insist, Gabriel Andreescu (disident de balta) are dreptul la randul lui sa aiba o opinie subiectiva... anti Goma, contestandu-i „capacitatea de discriminare“, dupa mai bine de zece ani de la prabusirea comunismului. Sa fiu sincer, m-as fi abtinut sa-l trag de maneca pe fostul disident Gabriel Andreescu (mereu excesiv), „aparatorul din oficiu al SUA“, mai nou, daca n-as fi citit ca Paul Goma „se asociaza categoriei fostilor mari disidenti pe care caderea comunismului i-a deusolat“ (dand exemplul unor Soljenitin si Zinoviev, neincantati de excesele militariste ale „democrațiilor de tip occidental“; care, mari disidenti anticomunisti, din acest motiv... „au iesit din istorie“, conform spuselor fostului disident Gabriel Andreescu; Doamne fereste!). Chiar asa? In definitiv, de ce nu sunt crezuti pe cuvânt marii disidenti? De ce ei nu pot sa aiba opinii, fie (sau mai ales) si antiamericane?

“In sfarsit, sa-i acord cateva cuvinte si celui de-al doilea semnatar al unui text anti Goma, de-a dreptul revoltator, Alexandru Ciocalteu (aparat in „Cotidianul“ acum cateva zile, luni, 5 august). Scrisa cu o rea-credinta evidenta, resentimentara, cu o lipsa de profesionalism jenanta, opinia doctorului Alexandru Ciocalteu nu merita decat dispret public, ea il descalifica de la sine (asa a tinut domnia sa sa iasa din anonim, intrand in corul denigratorilor lui Paul Goma). Nu pot decat sa-i plang de mila doctorului Alexandru Ciocalteu (un nimeni in literatura romana), atunci cand ii contesta nu numai credibilitatea disidentei lui Paul Goma, ci si... valoarea literara. Auziti: „Datorita «valorii» dumneavoastra vi s-a dat si pasaportul. Inteleptul cedeaza, chiar daca e general de Securitate. Ce mare pierdere a avut intelectualitatea romana prin plecarea adumneavoastra!“ Cat de jos poate cobori demnitatea „intelectuala“ romaneasca: „Noi, astia, mai putin curati decat dumneavoastra, Paul Goma, va asteptam ordonantele“, mai scrie, jignitor, Alexandru Ciocalteu... Adica, incomodul Paul Goma e nu numai inamicul numarul unu al americanilor, ci si al romanilor? Iata pana unde s-a ajuns. Neculpabilizarea postcomunista naste monstri.

“Paul Goma se intoarce!

“Presedintele Ion Iliescu, aflat la ultimul mandat, continua sa rupa gura targului cu initiativele sale postcomuniste de reconciliere nationala si de recuperare a memoriei. E clar ca s-a inconjurat cu consilieri care au eficienta si credibilitate in planul imaginii prezidentiale prin ceea ce intreprind. Dupa lovitura cu „impacarea“, aducerea in tara si recunoasterea rolului-cheie al Regelui Mihai in destinul Romaniei de ieri si de azi, apoi dupa delimitarile lui Ion Iliescu de dictatura comunista, consternandu-si adversarii politici si

civici (fie si numai prin medalierea oficiala a exilatilor nostri de la Radio Europa Libera si, mai nou, prin mesajul de sustinere morala a Memorialului Victimelor Comunismului si al Rezistentei de la Sighet, in care sublinia ca Holocaustul si Gulagul stau pe aceeasi balanta a condamnarii, deplangand martiriul romanesc „in acea dificila perioada de descompunere progresiva a regimului comunist“), ce credeti? A urmat zilele trecute scrisoarea deschisa a presedintelui Ion Iliescu catre Paul Goma (la 25 de ani “de cand ati avut curajul, primul, in mod public si neechivoc, in Romania, sa va ridicati glasul impotriva absurdei si tot mai sufocantei dictaturi ceausiste si a regimului totalitar comunist in general”), in care disidenta anticomunista este ridicata pe soclul pe care il merita si in care Paul Goma e invitat sa vina in Romania!

“Trebuie sa recunosc, este extraordinar acest apel prezidential catre Paul Goma, incheiat cu: «Stiu ca, dupa Revolutie, lupta dumneavoastra si, in general, atitudinea ferma pe care ati avut-o nu au fost pretuite la justa lor valoare, nici in mediile politice, nici in cele scriitoricesti, chiar in cele civile. Ele nu si-au primit cuvenita recunoastere. In virtutea a ceea ce reprezentati, ati asteptat, cum era si firesc, sa fiti invitat in Romania si nu ati fost. Este, poate, si vina mea. A sosit, cred, timpul sa trecem peste toate divergentele si incomprehensiunile trecutului, sa vedem ceea ce ne uneste. Invitandu-va acum, oficial, as dori sa indrept aceasta greseala in numele unei tari care, de fapt, nu v-a uitat». Chiar asa, invitatie in numele Romaniei!

“Cata dreptate are presedintele Ion Iliescu – din pacate, Paul Goma nu e pretuit cu adevarat nici macar in mediile scriitoricesti, darmita in cele politice! Sunt scriitori (culmea, fosti scriitori colaborationisti ceausisti, niciodata reabilitati moral, in frunte cu critici literari romani mai ales; ma abtin cu greu sa nu dau nume, dar ei sunt mereu citati in textele pamfletare ale lui Paul Goma, aparute regulat in revistele literare din Romania), care si-au facut un titlu de glorie in a-l demoniza, demonetiza ca valoare si in a-l injura grosier, provocand sila.

“Cotidianul, cu onestitatea editorial-manageriala care-l caracterizeaza, fondatorul Ion Ratiu imprimandu-i-o, a fost primul ziar care i-a deschis o rubrica permanenta lui Paul Goma, extrem de incomoda, care a deranjat o sumedenie de orgolii exacerbate, mai ales in randul scriitorilor si politicienilor, dar si a celor din „societatea civila elitista“ (rubrica restrictiva in sa ca spatiu, atata s-a putut, serializarea lungilor dar consistentelor sale articole pierzand adeseori din impact si cursivitate). In conditiile in care, atentie, Paul Goma l-a incondeiat dur, chiar din primul sau articol trimis pentru rubrica, pe redactorul-sef de atunci al Cotidianului, Ion Cristoiu... A fost o experienta de neuitat pentru mine, „ca mijlocitor“ al acestei colaborari de seama, scrise special pentru Cotidianul (reunite intre timp in carti).

“Pe de alta parte, stiu ca in cadrul Uniunii Scriitorilor presedintele Laurentiu Ulici a incercat sa-l aduca in Romania pe Paul Goma, dar n-a reusit, invitatia sa lovindu-se de un refuz net. Si asta fiindca Paul Goma a fost dat afara din URSS, cu o lasitate si lipsa de demnitate scriitoriceasca specifica romanilor (majoritar oportunisti, fara coloana vertebrala), si Paul Goma n-a putut sa ierte asta. Fiindca „linsajul“ colegial-scriitoricesc e cel mai dureros. Asa se face ca nici pana azi nu se stie daca Paul Goma este membru al URSS. In Consiliul de conducere al URSS, pe vremea presedintiei lui Laurentiu Ulici, s-a sustinut ca Paul Goma a fost automat reprimit in URSS imediat dupa Revolutie, cand toate dosarele blocate de intrare (si reintrare?) in URSS au fost rezolvate intr-un singur sens... Sigur, cazul special Paul Goma, ca atitudine publica, unic in analele URSS, trebuia rezolvat ca un caz special de URSS, dar cum e imposibil sa treci peste umorile scriitoricesti cand e vorba de Paul Goma, „care a atacat in stanga si in dreapta, netinand cont de nimic,

facandu-si-i dusmani pe toti”... Reprimirea sa in USSR „a ramas ca-n tren”, USSR sustine ca a fost automat reprimat in USSR, iar Paul Goma sustine ca el nu este membru al USSR, deoarece a fost tradat moral...

“Nu s-a putut iesi din aceasta situatie – la un moment dat, presedintele Laurentiu Ulici (el il considera pe Paul Goma un model moral, pe care societatea romaneasca ar trebui sa-l constientizeze) a propus sa i se dea o functie lui Paul Goma in cadrul structurilor USSR, sa fie facut redactor-sef al unei reviste literare macar, poate asa va fi atras sa revina in tara... Degeaba insa, ca e bine sa te feresti de scriitorul roman frustrat, in stare de orice, la o adica – Paul Goma luandu-i din scurt neiertator cam pe toti scriitorii „cu bube” care au grad de decizie: cum sa i se dea lui Paul Goma o functie administrativa? Nu luati seama ce-ar insemna sa vina el in Romania, „sa se razbune”? Trista lume colegiala, descalificata moral.

“Ce e de facut ca Paul Goma (printre putinii scriitori exilati care scriu numai in limba romana!) sa revina in Romania? Ca au trecut 12 ani de la Revolutie si domnia sa nu da nici un semn ca e gata sa se intoarca – desi a avut o tentativa, atunci cand si-a anuntat candidatura la presedintia Romaniei (razgandindu-se pana la urma, neavand sustinere). Personal, ma gandesc serios ca Paul Goma ar trebui numit de urgenta de presedintele Ion Iliescu in fruntea noului Institut Roman (continuator al Fundatiei Regale, constituit dupa model occidental, britanic sau suedez), aflat sub patronajul Presedintiei Romaniei! Ar fi cel mai potrivit in acest inalt post de ambasador al promovarii culturii romane in strainatate!

“Liviu Ioan Stoiciu”

*

Din EUROJURNAL Chisinau 26 iunie 2004 am copiat următorul text:
Valentin Protopopescu: “ **I. A ramas Cioran antisemit?**”

“Argument.

“Aceste rînduri sînt scrise fara pretentia ca ar oferi o unica explicatie valida în ceea ce priveste cazul optiunii politice adoptate de Emil Cioran în tinerete si al consecintelor morale ce decurg din aceasta. Temeiul prezentei interventii este ca moralistul a fost si a ramas un spirit extremist pur. Supunînd unei lecturi de inspiratie psihanalitica istoria acestui caz, tin sa avertizez ca verosimilitatea interpretarii care urmeaza este serios afectata de limitele de ordin euristic pe care o asemenea întreprindere le presupune cu fatalitate. încercarea de fata, cu un vadit caracter demitizator, datoreaza imens sugestiilor formulate de Paul Goma în Jurnal de apocrif, caruia îi marturisesc întreaga mea gratitudine.” (...)

“Asadar, adevaratul motiv al rationalizarii practicate de eseist în ceea ce priveste varianta definitiva a unor texte scrise odinioara trebuie cautat într-o inconstienta teama de foarte posibila campanie pe care o puteau orchestra împotriva sa stînga radicala occidentala si lobby-ul evreiesc international. Precedentele spectaculoase, oferite de cazurile Céline, Vintila Horia, Heidegger si Eliade, pentru a nu cita decît cîteva, au constituit, desigur, argumente foarte serioase pentru a-l determina pe Cioran sa-si revizuiasca nu numai Weltanschauung-ul politic de tinerete, ci si sa-si cosmetizeze, uneori pîna la desfigurare si chiar aneantizare, scrierile din junete susceptibile a trezi virulenta grupurilor de presiune pomenite. Ma voi referi la numai doua titluri, ilustrative în ceea ce priveste efortul cioranian de a oferi o alta orientare unei realitati care se bucurase initial de cu totul alte coordonate: 1) volumul antologal Singuratate si destin (...) 2) volumul Schimbarea la fata a României (...): “în interviurile si dialogurile sale, ca si în Carnete, Cioran a punctat uneori prin afirmatii destul de precise o despartire de un trecut cvasi-

politic pe care îl regreta și în care nu se mai regăsea. Cît anume este în acele intervenții de rationalizare adaptativă și cît anume este adevăr înconstient – iată miza demonstrațiilor ipotetice următoare. Desfasurate sub semnul condiționalului pur, ele nu urmăresc "fabricarea" unui caz, ci numai posibilă înțelegere a unui destin." (...)

"Departă de visceralul antisemitism nazist ori legionar, eseistul de la Rasinari e un personaj complicat, care își nuantează pînă la indistinție poziția. Dacă pot să fiu scuzat pentru un asemenea oximoron, aș spune că Emil Cioran practica pe-atunci un antisemitism constructiv, o ură domolită prin deferență și o ostilitate marcată de simpatie. Drama lui stă în aceea că "și-a ales" neinspirat epoca în care să-și manifeste complexa atitudine antisemită. Într-o vreme cînd antisemitismul pur și dur face legea, cînd jumătate de Europa se pregătește mocnit pentru experiența Holocaustului, să adopti o poziție ambivalentă, în cadrul căreia respingerea îndubitabilă se realizează cu mijloacele scriiturii celei mai îndragostite de obiectul rejectat – nu constituie deloc o bună premiză morală. Cuvîntul scris și rostit în public, vorba lui Paul Goma, te angajează pentru totdeauna, iar ceea ce ai apucat să scrii sau să roستی nu poate fi "spalat" decît cu mare dificultate și abia în urma a numeroase, dureroase și succesive abjurări publice. Altfel, s-ar vadi că realitatea Holocaustului și învățămintele sale pentru omenirea civilizată și vigilentă nu sînt altceva decît simple flatus vocis.

(...) "În ciuda "profetismului" sau, tînarul Cioran știe foarte bine ce spune și carei ideologii slujește. El crede cu tarie fanatică în justetea analizelor și a pronosticurilor pe care le formulează. "Votul" sau sufletesc, ca expresie sinceră și reflexivă, este neîndoielnic încotro se îndreaptă. Ca așa stau lucrurile o dovedesc și următoarele fapte: ulterior, în Franța ocupată, el va fi printre primii care vor saluta trupele germane ce intrau în Paris; în vremea războiului, filozoful se "specializase" în a-i conduce cu nedisimulată plăcere pe ofiterii Wehrmachtului la tot felul de cafenele și bordeluri de lux, ceea ce astăzi ar fi calificat fără tagadă ca act de colaboraționism (scuza cu foamea provocată de penuria de alimente nu rezistă, căci sute de mii de parizieni s-au aflat într-o situație identică și nu au mai colaborat). (...)

"Cioran nu regreta elogiile adresate lui Hitler și revoluției național-socialiste, nu retractează nimic din acidele rînduri antisemite. Evreii mor, deci teoria lui se confirmă. Sigur că am putea lua în calcul contextul, nu pe deplin lamurit, al reeditării Schimbării... A fost Cioran consultat în vederea acelei operațiuni? Dacă e să ne amintim că autorul s-a aflat la București în noiembrie 1940, cînd a și rostit la Radiodifuziune conferința cu titlul Profilul interior al Capitanului, atunci ipoteza neconsultării lui Cioran devine destul de inoperantă. În plus, textul intervenției radiodifuzate este reluat, foarte probabil cu stirea și cu acordul autorului, în publicația Glasul stramosesc de la Sibiu, pe data de 25 decembrie 1940. Ediția a doua a Schimbării... avea să apară peste cîteva luni, la București. Greu de crezut că Emil Cioran nu a știut nimic, mai ales că textul conferinței radiofonice exprima nu începutul unei îndepărtări de gardism, ci, dimpotrivă, constituie apogeul admiratiei cioraniene față de spiritul și mentorul acelei mișcări criminale. Rostit pe 28 noiembrie 1940, delirantul discurs a fost contemporan cu nefastă zi în care cădeau asasinati de mult prea creștinestile echipe legionare ale morții Nicolae Iorga și Virgil Madgearu. Eveniment care nu l-a tulburat prea mult pe junele Cioran, foarte ambalat în a-și radiodifuză ferparul ditirambic...

"Prin urmare, Cioran rămăsese un om de extrema dreaptă. După 1942, an în care soarta războiului înregistrase o cotitură radicală, în urma căreia era clar că Germania nu mai poate câștiga conflagrația mondială, atitudinea sa începe să se schimbe. Ca de obicei, salvarea se manifestă prin recursul la o

rationalizare patetică și poetică. "Dezamăgit" de România, care-și ratase sansa la un destin imperialist și violent, dezgustat de haosul structural și atavice al limbii materne, incapabilă a-l primi pe Mallarmé în faldurile sale, Cioran trăiește revelația că trebuie să tindă la o altă identitate lingvistică.

"3. O nouă identitate

"Revelația se produce pe plaja de la Dieppe, adică exact acolo unde esuase eroic tentativa de debarcare a canadienilor. În plus, Dieppe e situat față în față cu țărmul englez, britanicii fiind singurii în Europa care i se împotrăviseră (cu succes) lui Hitler. Mai mult, taman în vara lui 1943, când după bătălia Stalingradului soarta războiului pe frontul de est se clarificase, Cioran "se dezamăgește" de înfatisarea limbii române, considerată o "ie" prea strîmtă pentru trebuințele expresive și de claritate ale eseistului. Neputința de a aproxima satisfăcător poemele franceze în limba maternă "trezește" dorul (complementar) de a perfecționa și limba engleză, pe care, de altfel, o stăpînea excelent. Acest subit interes pentru graiul lui Shakespeare marturiseste, cred, nu atît o revenire a pasiunii din perioada "brasoveana", cînd Cioran, nefericit profesor de filozofie la liceu, se refugiase aproape psihotic în literatura marelui Will, cît mai ales o frică instinctivă de consecințele pe care le-ar fi antrenat pentru el personal înfrîngerea Germaniei de către anglo-saxoni. Prabusit într-un scenariu de sorginte magică, Cioran cel culpabil pentru fanatismul credinței în victoria extremei drepte se identifică inconștient cu probabilul agresor justitiar, încercînd să-și perfecționeze limba acestuia ca într-un suprem gest de disperată capitulare. În psihanaliză, această atitudine se numește, conceptual, identificarea cu agresorul, iar experimentul Pitesti efectuat de grupul Turcanu exemplifică fără rest acest tip de reacție disperat-adaptativă. Victima se transpune în persoană și caracterul calaului, ajungînd adeseori să-l depășească pe acesta în violență și aptitudine criminală. Scopul? Pur și simplu, supraviețuirea fizică.

"Pe de altă parte, îmbrățișarea limbii lui Descartes, remarcabilă prin claritate și distincție, dovedește cît de convingător poate funcționa raționalizarea. Autoculpabilitatea se metamorfozează în subtile argumente spirituale. Abjurarea nu se produce din convingere, din acută conștiință a înșelării de sine. Nu suferința pricinuită de o vinovată greșeală îl terorizează pe Emil Cioran, ci simpla, omenească și instinctivă frică. Departe de adevărul moral, filozoful se pregătește pentru retorica rafinată a viitorului amoralist. Speriat că opțiunile lui progardiste și progermane l-ar putea trimite în fața tribunalelor de după război, Cioran "dispare" ca autor pentru cîtiva ani, răstimp în care își "desăvîrșește" franceza (explicație ulterioară și sensibil plauzibilă în ochii neștiutorilor). Paricidului, concretizat în atitudinea antiteista (se știe, părintele sau fusese preot ortodox), i se adaugă acum un matricid subtil: ucigînd limba maternă, el își elimină (sau crede că o face) mama, în relație cu care un trecut incomod și periculos se reflectă. Limba maternă este limba dorinței oedipiene de incest; limba maternă este limba în care mama i-a marturisit regretul de a-l fi născut; limba maternă, în fine, este limba în care junele și freneticul Cioran și-a proiectat delirul de grandoare asupra destinului tarii sale, pe care o visa "cu populația Chinei și cu gloria Franței". Limba maternă reprezintă, din acest punct de vedere, spațiul imaginar și inconștient al traumelor, investițiilor și esecurilor cioraniene majore, grai al abjurărilor creștine paricidare, al ditirambilor închinăți charismei dictatoriale și al vinovăției de a-și fi văzut împlinite profetiile legate de realizarea "soluției evreiești" finale. Este evident că eseistul nu a gîndit în manieră "tehnică" proprie lui Himmler problema evreiască, dar e foarte probabil că dacă românismul nu l-ar fi dezamăgit și s-ar fi ridicat la înaltimea destinului visat, dacă Germania și sateliții ei ar fi cîștigat războiul, atunci el, Cioran, nu ar fi

regretat nici o clipa exterminarea lui Israel. Ba poate ca ar fi justificat-o metafizic, într-o minunata stilistic limba româna ori germana.

“5. Frica si eul terorist

“Obligat la o mea culpa indirecta, prin rationalizare, sinele filozofului se crispeaza într-o umilitoare cedare în fata unui supraeu pe care-l integreaza dificil. Prea fricos pentru a-si asuma o pozitie radicala, Emil Cioran se refugiază într-un amoralism atenuat estetic si lipsit de miza politica. Înfrînt de principiul realitatii istorice, el se retrage într-un univers fictional si metafizic, în care entitati abstracte si vlaguite precum Dumnezeu, elogiul sinuciderii, apologia inutilitatii, micimea fiintei omenesti, voluptatea decadentei etc. fac figura spectaculoasa dar lipsita de risc personal. De fapt, epurat de frenezia apocaliptica a junetii, sincera sau demonstrativa cum va fi fost, discursul cioranian se împlineste stilistic, însa pierde vitalitatea pe care numai o credinta o poate insufla. Prea omenescul fricii ia locul vigoriei militantismului etico-politic.

“În Carnete, însemnarile fugare însa frecvente despre regretul de a fi trait la tinerete sentimente antisemite au rolul de jaloane pentru o autopunitie voit radicala, dar consumata în intimitatea propriului jurnal. Cioran se teme de publicitate, simte ca glasul i-ar tremura în public, atît în virtutea unei frici firesti, cît si din cauza nesinceritatii abjurarii. Într-un Occident sensibilizat la siajul vinovatiilor legate de Holocaust, într-o Franta în care Legea Negationismului este aspra (vezi cazul Garaudy), exista doua atitudini posibile: fie pastrarea totala a tacerii cu privire la un trecut compromitator, dar riscul e imens; fie savîrsirea dramatica, masochista si radicala a unei mea culpa publice cu greutate de ultima abjurare. Cioran a ales solutia de compromis, nici tacere asurzitoare, nici marturisire devastatoare, ci doar soapte, sferturi de fraza, simple sugestii, regrete edulcorate sau auto-condamnari pe cît se poate de discrete. Desigur, este infinit mai mult decît au facut un Heidegger sau un Eliade – dar aici nu iau în discutie cazul acestora, ci ma refer exclusiv la situatia lui Cioran.

“În acest scenariu adaptativ se înscriu si urmatoarele fapte: în 1981, pe cînd Paul Goma conducea colectia Est-Ouest la Editura Hachette, printre marii români exilati care fusesera invitati sa participe cu texte în cadrul acesteia se numarase si Cioran (Ionesco acceptase cu placere), dar moralistul refuzase sub pretextul ca Goma ar fi prea... reactionar; în 1987 Cioran îl primeste însa pe ideologul comunist Radu Florian, si el evreu, aflat în misiune în Occident "cu voie de la Primarie", desi avea stire despre rolul acestuia în vremea epurarilor universitare din epoca Revolutiei maghiare; în decembrie 1989 el saluta Revolutia româna si pe liderii sai, fostul activist Iliescu si fiul de kominternist Roman (în venele caruia curge sînge iudaic); la fel, nu se va sfîi sa declare: "... am încredere în Ion Iliescu, care conduce Frontul Salvării Nationale. Stiam de multa vreme ca el era speranta României". Aceste atitudini, în realitate reverente în fasa regimului socialist al lui Mitterand, sînt alte abdicari de la pozitia ideologica initiala, abdicari determinate de pura si instinctiva frica. Eul se conformeaza prezentului, mizînd pe un ideal care nu mai este al sau si care pare o prelungire a unui cod moral histrionic, specific istericilor.

“În acest sens, extrem de elocvente mi se par rîndurile eseistului Teodor Baconski, din care am sa citez imediat în mod copios. Dar înainte de a savîrsi aceasta, îmi marturisesc satisfactia ca un gînditor de calibrul autorului invocat a observat cu aceeași durere ca si mine "mezalianța" lui Emil Cioran cu aberantul stîngism al elitei franceze: "Dezamagirea mea s-a accentuat... atunci cînd am surprins, dincolo de seductia frazelor, traseul real urmat de Cioran: omul care nutrise pretentia de a transcende relativitatea si grotescul

«angajamentelor» se dezice de idealul nationalist al tineretii sale asa cum te-ai descotorosi de o scama. Sigur ca nimeni nu i-ar fi putut contesta dreptul de a evolua astfel, mai ales ca optiunile sale românesti constituiseră și ele un «angajament» printre altele. Suparatoare devenea însă contradictia dintre poza de aristocrat al negatiei și obediența lui înregimentare în raport cu stîngismul intelighentiei franceze de la sfîrsitul anilor '70. De unde aceasta grija subita pentru ceea ce nu se numea înca political correctness în cazul unei personalități care ar fi trebuit să aiba frisoane la auzul cuvîntului cariera?" (Iacob și îngerul, Editura Anastasia, București, 1996, p. 231).

“Un alt episod care ar pleda în favoarea ipotezei formulate, dacă este analizat și altfel decît în cheie rationalizatoare, este urmatorul: exista semnale ca, nu cu mult înainte de moarte, vizitat fiind la spital de Al. Mirodan, Cioran i-ar fi spus acestuia că a încetat să mai fie antisemit. Să cîntărim puțin lucrurile, firește, din unghiul logicii pe care se sprijină interpretarea de pîna acum. Dacă nu mai era antisemit, ce rost să fi avut această tardivă marturisire a lui Cioran, făcută de pe patul de suferință în fața unui scriitor evreu? Se gîndea filozoful la postumitate, el, cel care rîsese tot timpul de viața de apoi, de toate aiurelile legate de ideea de nemurire, el, scepticismul întrupat, el, lucidul? Dacă oricum era sortit pieirii, ce mai conta ecourile stîngii pariziene? Iar dacă rămăsese antisemit, cui să fi folosit reiterarea conștientă a unui fals, justificat numai grație scenariului adaptativ? Oare îi mai pasa? De ce să nu vedem în acest episod (repet, ipotetic), pur și simplu înca o dată, expresia iratională a fricii care l-a stăpînit pe Cioran o jumătate de veac de viața trăită în Apusul postbelic, atît de necrutător cu extremistii de dreapta? Batrîn, bolnav, slab și disperat, cum să nu-i fi fost frica lui Cioran, prada probabil unei fantasmă de persecuție, aflat între două episoade de delir sau între secvențe dense de tăcere alzheimeriană, de prezenta, în fond nevinovată și amicală, a iudeului Mirodan? Desigur, am în vedere o foarte posibilă reacție inconstientă, spontană și irepresibilă”... (...)

Aparut în Observator cultural, Nr. 97-98/01.01.-14.01. 2002

Lui Valentin Protopescu îi dă replica Alexandru Florian (fiul lui Radu):

“Critica de dreapta a autocriticii lui Emil Cioran

(...)“Dincolo de această chestiune, pe care autorul nu și-o pune în acest studiu, trebuie să recunoșc originalitatea și caracterul incitant al demersului, precum și justetea unora dintre observațiile sale.

“Nu mica mi-a fost mirarea cînd, spre sfîrsitul lecturii, am întîlnit însă cîteva "probe" pe care autorul le furnizează pentru a-și susține grila psihanalitică de citire a lui Cioran și care, paradoxal, se întorc împotriva lui.

“1. Ca urmare a schimbării identității, a renunțării la valorile doctrinare ale extremei drepte interbelice, Cioran l-ar fi primit în 1987 pe evreul Radu Florian și ar fi "salutat Revoluția română și pe liderii săi, fostul activist Iliescu și fiul de kominternist Roman (în vinele cărui curge sînge iudaic)" ss. meat. Atrag doar atenția că asemenea formulări nu fac decît să se înscrie în discursul extremismului antisemit, ele nu au nimic de a face cu euristica psihanalitică pe care o invocă autorul.

“2. De asemenea, tot atît de lipsită de consistență cognitivă este și tehnica recurgerii la supozitii neverificate, în fapt simple zvonuri. Și acestea cu puternică coloratură etnicistă. Cum altfel poate fi interpretată afirmația-ipoteză a autorului, conform căreia "exista semnale că, nu cu mult înainte de moarte, vizitat fiind la spital de Al. Mirodan", un scriitor evreu, menționează cu conștientizare V. Protopopescu două fraze mai jos, "Cioran i-ar fi spus

acestui ca a încetat sa mai fie antisemit". Cred ca dl Valentin Protopopescu este constient ca prin tehnica "se pare" si "ar fi spus" se pot construi infinite afirmatii arbitrare, fara relevanta.

“3. Am crezut ca la 12 ani de învățare a practicilor si spiritului democratic, macar analizele culturale se pot dezbara de recursul la informatii dupa ureche, etichetari sau aprecieri defaimatoare. Autorul nu are nici cea mai mica retinere în a îl cataloga pe Radu Florian, tatal meu, ca "ideolog comunist", "evreu", "aflat cu ordin de la Primarie în Occident" si avînd un rol nefast "în vremea epurarilor universitare din epoca Revolutiei maghiare".

“Domnul V. Protopopescu ar fi trebuit sa aduca ceva argumente înainte de a se grabi sa insinueze si sa anatemizeze. Care ordin si ce Primarie? Daca ati fi avut curiozitatea intelectuala de a afla motivatia întîlnirii de la Paris, ati fi citit eseul Imprevizibila întîlnire, publicat de România literara. Daca ati fi fost preocupat de rolul lui Radu Florian si nu numai de a aduna, fara a si verifica, cît mai multe "probe" care sa va serveasca, ati fi aflat ca a fost întotdeauna un intelectual de stînga (De ce nu sînt de dreapta?, în R. Florian, Controversele secolului XX, Editura Diogene, Bucuresti, 1997), fara a fi ideologul partidului comunist sau al societatii totalitare. Cît despre rolul pe care l-ar fi avut la Facultatea de filozofie, va recomand a apela la surse credibile si nu la povesti la gura sobei. Una dintre aceste surse este Dosarul de urmarire al prof. univ. Tudor Bugnariu, întocmit de Securitate, studiat de doamna Dorli Blaga, sotia prof. Bugnariu. Tocmai datorita colaborarii apropiate dintre cei doi, a împartasirii acelorasi valori si atitudini politice, precum si a faptului ca R. Florian, în 1965, a fost dintre cei foarte putini care s-au opus masurilor luate împotriva prof. Bugnariu, decan la Filozofie pe atunci si care a fost de partea studentilor, exista o nota în care agentii Securitatii recomanda ca si tatalui meu sa i se întocmeasca Dosar. Acestea ar fi cîteva elemente. Domnul Valentin Protopopescu este departe de viata si activitatea lui R. Florian, iar eu nu intentionez sa schitez un portret. Deontologia profesionala reclama însa, dintr-o perspectiva morala, accesul la minime informatii reale atunci cînd evaluam situatii, persoane, fenomene sociale.

“Idiosincrazia pe care autorul o afiseaza pe tot parcursul analizei fata de stînga culturala sau politica ma face sa cred ca am citit o încercare de critica dinspre dreapta a gestului lui Emil Cioran de a-si reconsidera atitudinea politica extremista din anii '30”.

Aparut în Observator cultural, Nr. 99 /15.01.-21-01.2002

Valentin Protopopescu răspunde răspunsului:

“Precizari necesare si regrete tardive -

“Nu sta în intentia mea sa polemizez cu domnul Alexandru Florian. Se pare însa ca anumite aspecte din eseul meu, A ramas Cioran antisemit?, publicat în revista Observator cultural, Nr. 97-98/2002, l-au nemulțumit substantial, astfel încît a simțit nevoia sa intervina si, în numarul imediat urmator al hebdomadarului, sa publice un text, intitulat Critica de dreapta a autocriticii lui Emil Cioran, în care își precizeaza punctul de vedere. Citindu-i cu atentie interventia, am crezut de cuviinta sa redactez la rîndu-mi un scurt text, în care sa încerc a lamuri ceea ce domniei sale i s-a parut a fi echivoc, condamnabil si lipsit de deontologie în eseul citat. Cu alte cuvinte, am dorit sa risipesc un val de suspiciune care, desigur, e fructul exclusiv al stîngaciei mele, nefiindu-i în nici un fel imputabil domnului Florian, caruia îi si multumesc pe aceasta cale pentru ca mi-a atras atentia asupra unor neajunsuri. Dar sa procedez sistematic...”

“1. Din pacate, titlul textului-replica, Critica de dreapta a autocriticii lui

Emil Cioran, nu cred ca are vreo legatura cu optiunea mea politica sau cu vreo atitudine ideologica pe care mi-as fi manifestat-o în textul invocat. Când am scris despre "aberantul stîngism al elitei franceze", m-am referit, de pilda, la atitudinea lui Sartre, care, la întoarcerea din calatoria întreprinsa în U.R.S.S., în 1954, a declarat: "Cetatenii sovietici s...t își critica guvernul mai mult si mai eficient decît o facem noi" (interviu publicat în *Libération*, 15-20 iulie 1954); ulterior, acelasi Sartre, referitor la prima afirmatie, avea sa precizeze: "Dupa prima mea vizita în U.R.S.S., în 1954, am mintit" (*Situations*, X, Gallimard, Paris, p. 220). Exemplele de acest tip sînt foarte numeroase. Tot acelasi stîngism de proasta factura i-a împiedicat multa vreme pe unii intelectuali francezi sa admita ca realitatea politica efectiva a natiunilor din spatiul sovietic este radical diferita de imaginea pe care propaganda oficiala o "vindea" naivilor din Occident. Daca afirm ca nu putine segmente ale inteligentiei franceze erau dispuse a crede în mitologia excelentei democratice construite de comunistii estici nu înseamna ca adopt o pozitie de dreapta, ci doar ca, pe urmele Monicai Lovinescu, ale lui Virgil Ierunca, Paul Goma, Eugene Ionesco, Alexandr Soljenitîn, Milan Kundera etc., subliniez flagranta unei evidente. Daca asta înseamna sa fii de dreapta, atunci ei bine, accept, sînt de dreapta. Daca nu, nu.

"2. Constructia "spirit extremist pur", pe care am aplicat-o moralistului de la Rasinari, nu este, desi pare, o afirmatie în sens absolut. Poti sa fii extremist exclusiv în declaratii, fara sa te transformi cu necesitate în actant direct al înfaptuirii fizice a agresiunii extremiste. Aceasta diferenta graduala determina si caracterul relativ al sintagmei mele. Cioran n-a asasinat nici un evreu, s-a multumit numai sa declare: "Daca m-as fi nascut evreu, m-as fi sinucis!". Cioran n-a atîrnat cadavre de evrei în cîrligele abatorului bucurestean, ci s-a multumit sa-l evoce ditirambic pe asasinul mistic care a fost Capitanul. Asa cum am si subliniat în textul meu, ulterioarele marturisiri de cainta facute de Cioran reprezentau "infinite mai mult decît au facut un Heidegger sau un Eliade – dar aici nu iau în discutie cazul acestora, ci ma refer exclusiv la situatia lui Cioran". Prin urmare, nu pot decît sa regret ca domnul Florian a trecut cu vederea asemenea avertisment, precum si caracterul, fatal limitat stiintific, al eseului meu, care nu si-a propus a fi decît ceea ce nazuia sa fie, adica doar o încercare – si aceea de natura euristica. Promit însa ca, daca ma va bîntui ideea unui studiu exhaustiv dedicat extremismului românesc de dreapta, nu-i voi ocoli nici pe Eliade, nici pe Nae Ionescu s.a.m.d.

"3. Înțeleg nemulțumirea preopinentului meu si regret faptul ca, pentru a ilustra motivatia unei atitudini cioraniene, am fost obligat sa invoc într-o lumina nefavorabila imaginea parintelui sau, filozoful Radu Florian. Afirm aceasta cu sinceritate, mai ales ca nu a-l defaima pe autorul Controverselor secolului XX am nazuit eu, ci doar a-l "citi" psihanalitic pe Cioran, lectura în economia careia relatiile de senectute cu evreii aveau o pondere deosebita, dictata de necesitatile demonstratiei. Intuitia mea despre consecventa antisemitismului cioranian se cuvenea sustinuta de fapte istoric databile. Informatiile despre episodul vizitei lui Radu Florian la Cioran le-am aflat în scrisoarea lui Paul Goma catre Lászlo Alexandru din 28 noiembrie 1997 (vezi *Orient Express*, Dacia, Cluj, 1999, p. 193-194). La fel, recunosc ca, daca unele constructii în legatura cu Radu Florian au fost mai dure, acest lucru se datoreaza influentei asupra-mi a stilisticii lui Paul Goma, influenta asupra careia se pare ca n-am reflectat îndeajuns. Îmi pare rau. Din aceeasi pricina, n-am sa citez aici cele scrise de dizidentul român. L-as supara a doua oara pe domnul Alexandru Florian... Am sa subliniez însa încrederea pe care i-o acord lui Paul Goma, în care obstinez sa vad una dintre putinele noastre constiinte morale. Eu nu cred ca Paul Goma este capabil de minciuna! Goma

l-a cunoscut pe Radu Florian prin 1955-1956, cînd l-a avut drept conferențiar, taman în vremea reverberarilor pe care Revoluția anticomunistă maghiara le produsese în anumite grupuri de studenți români; dacă Paul Goma a pus un diagnostic gresit, asta nu mai am de unde să știu, dar, pînă la proba contrarie, îi acord în continuare credit, macar în virtutea faptului că: în urma acelor nenorocite evenimente s-a ales cu un an și jumătate de pușcarie politică în vremea celui mai dur regim penitenciar al epocii comuniste și cu cinci ani de domiciliu fortat; întreaga sa opera este întemeiată masiv pe rememorare, avînd un radical caracter autobiografic, scriitorul făcînd asadar dovada unei memorii prodigioase ("N-am să-i uit, n-am să-i tac!"). Restul e o problemă între Paul Goma și d-voastră, domnule Alexandru Florian...

“Însă trei precizări tot am să fac:

“1. Din rațiuni de economie privind întinderea textului meu despre Cioran, am evitat să citez și să fac trimiteri la tot pasul, mai ales că unele aspecte invocate frizau suparator evidentă locului comun, fiind mai de multă vreme cunoscute de cei care se interesează de opera și persoana Marelui Înraît; apoi, fiind vorba doar de un eseu, mi-am permis să fac oarecum rabat de la rigoarea redactională pe care un studiu autentic o reclamează; iată motivul în virtutea căruia n-am mai citat Nr. 3/2001 al revistei clujene *Apostrof*, care preia paginile 246-248 din *Dictionarul neconventional al scriitorilor evrei de limba română* (Editura Minimum, Tel Aviv, 1997) referitoare la vizita pe care Al. Mirodan i-a făcut-o la spitalul lui Cioran, în urma căreia bolnavul i-ar fi marturisit acestuia că a încetat să mai fie antisemit (asadar, accept că mint doar în măsura în care minte și Al. Mirodan);

“2. Eu, personal, sînt mîndru să aflu că există o notă care recomandă agenților Securității să întocmească dosar profesorului Florian pentru că acesta luase cu demnitate apărarea decanului Tudor Bugnariu; acest eveniment se întîmplă însă în 1965, iar referirea pe care eu o fac, pe urmele lui Goma, avea în vedere anul 1956 (regret inversiunea cifrelor, însă nu eu sînt responsabil de aceasta!), asadar, evenimentul este altul, și nu vad unde anume m-am înșelat (dar, oricum, rămîne remarcabil gestul universitarului bucureștean, deși el a fost probat într-un moment al deschiderii culturale și politice, cînd riscul punitiv se diminuase considerabil!);

“3. În fine, dar cîtusi de puțin în ultimul rînd, sînt dator în fața domnului Alexandru Florian cu scuze publice pentru interpretarea pe care a dat-o domnia sa unor cuvinte întrebuintate de mine pentru a determina calitatea (una dintre ele!) unor persoane față de care Cioran a simțit nevoia unor reverente morale; dacă interpretarea greșită îi aparține, atunci acest lucru mi se poate imputa exclusiv mie, căci poate că nu m-am exprimat cu destulă claritate; folosind sintagme precum iudeu, sînge iudaic, scriitor evreu, n-am nazuit însă nici o clipă a devaloriza ori injuria respectivele personaje, transformîndu-mă astfel într-un vinovat mai mare chiar decît subiectul analizei mele; dimpotrivă, spunînd, de pilda, că Al. Mirodan este scriitorul evreu în fața căruia Emil Cioran a simțit nevoia să-și facă o ultimă mea culpă, nu m-am gîndit nici o clipă să-l descalific rasial pe dl. Mirodan, ci numai să subliniez, conform teoriei proiectiei din psihanaliză, că moralistul, în virtutea unei vinovății inconstiente pentru antisemitismul manifest de odinioară, încerca să domolească ceea ce el își închipuia a fi dorința justitiară a vizitatorului sau evreu – lucru, evident, fals, căci Mirodan era cu totul strain de o asemenea optică vindicativă; prin urmare, nu grație "antisemitismului meu latent" am folosit asemenea construcții, ci doar pentru a interpreta euristic atitudinea cioraniană; dacă n-am fost suficient de clar, atunci e evident că limbajul mi-a jucat o foarte regretabilă festă, de care n-am fost conștient pe moment, căci, altfel, nu mi-as fi permis să reitere formule pe care, în urmarea Soah-ului,

nici un om sanatos moral nu le-ar întrebuinta. La limita, daca as fi însufletit de puseuri de antisemitism ori de xenofobie, nu prea cred ca mi-as încredința textele, bune, rele cum sînt, tocmai Observatorului cultural, revista acuzata adeseori de "exagerata corectitudine politica", ci le-as duce manu propria la România Mare sau la Atac la persoana. În fond, si în urmarea unei logici firesti, de ce s-ar cazni un antisemit sa-l interpreteze psihanalitic drept antisemit (folosind deci o "stiinta evreiasca"!) pe Cioran? Mai ales ca, în urma formarii mele personale, cred ca am dobîndit suficient autocontrol asupra-mi, astfel încît sa evit dezgustatoarele iesiri primare. Dimpotriva, demersul pe care l-am întreprins, în ciuda neplacerii de a-l demitiza pe Cioran, a urmarit tocmai a preciza unele aspecte deficitare ale trecutului interbelic, astfel încît sa putem asuma acum partea luminoasa a operei acelor intelectuali înspre care privim astazi ca la niste modele. Repet: dupa experienta Holocaustului, orice discurs despre ordinea lumii trebuie asezat în lumina învataturilor pe care acest eveniment nenorocit ni le-a transmis...

"Dar pentru a încheia ceea ce nu mi-as dori sa se transforme într-o polemica pe care n-o agreez cîtusi de putin, am sa reiau avertizarea formulata la începutul eseului care l-a suparat atît de rau pe domnul Florian: e vorba de o încercare de lectura psihanalitica, efectuata în orb, adica în absenta contactului clinic cu discursul viu al subiectului, tentativa circumscrisa genului analiza exportata si, prin urmare, fatal limitata la functia euristica a cunoasterii. Cine cauta rigoare absoluta, s-o caute în logica simbolica, nu în cîmpul stiintelor omului, nu în psihanaliza aplicata. Cui nu-i convine, n-am ce-i face..".

Aparut în Observator cultural, Nr. 100/ 22.01.-28.01.2002

Nu găsesc nimic de adăugat.

Doar de constatat : chiar atunci când un *goy* are argumente, un evreu, prin tupeul, prin violența interpelării, îl dezechilibrează, îl culpabilizează - chiar de își dă seama că folosește "argumente" aiurea.

Ba am ceva de adăugat:

Recunoscîndu-și erorile, V. Protopopescu indică izvorul lor: "stilistica lui Paul Goma". O mare plăcere nu mi-a făcut, nu pentru mine, ci pentru V. Protopopescu: atît de tânăr și deja atît de ușor de timorat?

Mai băgasem de seamă ceva în propostă: lipsa trimiterii la mine a episodului de la Dieppe: mărturisea în altă parte (am impresia că era un volum) că din Jurnalul meu o aflase. Ca și "mecanismul" fricii la Cioran.

Asta să fi fost "stilistica lui Goma" de care se leapădă?

Un text al lui M. Shafir (participant la colocviu la Tel Aviv?):

"(Mihai Shafir) "la evreu-goy la goy-evreu

"Marturisiri personale despre procesul de aculturalizare si reculturalizare ale unui evreu originar din Romania Colaborator

"Stimata doamna presedinte de sesiune, stimati participanti la colocviu,(...)

"Provin dintr-o familie total asimilata. In acelasi timp, dintr-o familie care, astazi, ar fi defnita drept "multiculturala." Niciunul dintre cei patru bunici nu proveneau din acelasi colt al pamintului. Bunicul patern, pe care nu l-am cunoscut niciodata, se tragea de pe undeva de pe meleagurile imperiului austro-ungar. Bunica paterna era nascuta la Budapesta--un aspect important in biografia mea, si veti vedea imediat de ce. Din partea mamei, strabunicul fusese arendas in Moldova pe mosiile lui Sturdza (acum vedeti

cine e vinovat pentru 1907?), iar bunicul era un umil contopist. Soția lui era nascută la Varșovia. Nu mi-a fost ascunsă niciodată identitatea evreiască a familiei. Dar nici clarificată. Habar nu aveam ce înseamnă să fii evreu, de fapt. De sărbători ne duceam la Templul Coral unde nu înțelegeam nimic din rugăciuni, ne întorceam acasă și mâncam supă de găină. Cu asta se termina "sărbătoarea". "Cu alte cuvinte, se proceda ca în anecdota care definește sărbătoarea evreiască în următorii termeni: "ei au încercat să ne lichideze, noi am învins, poftă bună!".

"Dar mai există un aspect important în memoria mea individuală și colectivă. Provin dintr-o familie de anticomuniști. Așa spune, de fapt că provin dintr-o familie de anticomuniști români de religie iudaică. Așa ar rezuma perfect identitatea mea înainte de a face "Alia", dacă n-aș fi aflat, între timp, de la Nae Ionescu (despre care nu știu nimic atunci) că așa ceva nu se poate. Tot așa cum mult mai târziu am aflat că "evreii au adus comunismul în România." Curios, însă la mine în casă nu au ajuns acei evrei. Cu antisemitismul, însă, eu n-am avut de a face în anii copilăriei. Sau, mai bine zis, subconștientul meu mă apăra să nu am de a face cu el. Așa, pentru că nu voiam să înțeleg ce se ascunde în spatele unor afirmații ale unor prieteni și colegi, care îmi explicau induiosător cât de bine ar fi dacă toți evreii ar fi ca mine... În schimb, socializarea mea politică în anticomunism a fost deosebit de puternică. Îmi amintesc perfect de prima palmă pe care mi-a dat-o tata. Aveam 9 ani în martie 1953, când, întorcându-mă de la școală cu lacrimi în ochi, impresionat de ceremonia de acolo și, întrebând fiind de tata ce s-a întâmplat, am avut nefericită idee să-l întreb la rîndul meu: "Cum, nu știi? A murit tatucul nostru!" Calm, tata m-a rugat să vin cu el la baie, a deschis robinetul pentru că nu cumva să audă ceva vecinii, mi-a ars o palmă și mi-a spus zîmbind: "Așa, ca să fii sigur că tact-o traieste!". Aceasta este socializarea politică din care provin.

"Mai mult, cred că din punct de vedere politic am fost un copil precoce dar în același timp pervers. Părinții divorțaseră când eu aveam cam 6 ani. Tata nu voia deloc să plece din România. "Ultimul, pe ultimul vapor," era expresia lui preferată. Eu, în schimb, voiam neapărat să plec. Subliniez: să plec din România, din România comunistă, oriunde ar fi, dacă se nimereste Israel, să fie Israel. Mă simteam sufocat de faptul că una trebuia să spun la școală, alta puteam vorbi acasă. Și într-o zi, când tata a dat-o iar cu "ultimul, pe ultimul vapor," i-am spus că mama e de acord să plăce cu mine, adică să mă scoată din România. Era o minciună sfruntată. Un șantaj ordinar al unui copil pervers și ultrapolitizat care a știut să exploateze situația competiției pentru sufletul său între părinți divorțati. Tata a fost de acord să depunem actele de plecare imediat. Că am mai așteptat citiva ani până a venit aprobarea, e alta poveste. Dar nu am terminat să vi-l prezint pe Michael Șafir produsul copilăriei, pentru că a mai existat un aspect important, chiar esențial.

"Bunica mea de origine budapesteană a murit când eu aveam vreo 8 ani. Era o femeie înaltă, energică, locuia la Timișoara, unde o vizitam în vacanțe. Noi trăiam la București și într-o zi, cred că era "vacanța de iarnă", ajungând la dînsa la Timișoara, m-am adresat bunicii în limba română. A rămas că un stilp de gheață, în toată statura ei impozantă și mi-a răspuns în limba germană (pervers, dar aceasta era limba familiei, nu idişul, pe care l-am învățat cu ajutorul ebraic și al germanei în...Israel): "În această casă, se vorbește românește numai o dată pe săptămână, și atunci numai la bucatărie." Adică cu servitoarea. Nu știu cum, dar am înțeles imediat despre ce era vorba. Și de atunci până azi am o repulsie totală față de orice fel de naționalism. Nu puteam, la 8 ani, să fiu conștient și de ridicolul situației: o evreică-unguroaică îmi cere să nu vorbesc românește, ci germană, la nici măcar o

decada dupa Holocaust, despre care habar nu aveam atunci.

“Si mai trebuie sa va impartasesc ce mi s-a intimplat cu putin timp inaintea plecarii. Aveam o buna prietena, o colega de clasa, cred ca eram si putin indragostit de ea. O chema Oana. I-am spus ca "noi plecam." Imi raspunde Oana: "Nu am sa inteleg asta cit oi trai: as pleca si eu, dar numai gindul ca n-am sa revad vreodata Oltul meu ma face sa renunt imediat." Iata-ma ajuns in Isarel, iata-ma facind primii pasi catre integrare, invatind cit-de-cit ebraica si iata-ma la o intilnire cu tineri de virsta mea. Tinerii, ca peste tot. Dans, flirt, dar si discutii "serioase." Se discuta problema evreilor care parasesc Israelul. Si ce-mi aud urechile de la cea mai frumoasa fetita (sa tot fi avut 17 ani!) dupa care mi se scurgeau ochii? "Eu pot intelege orice, aici viata e grea, in America e mult mai usor. Dar, cind ma gindesc ca s-ar putea sa nu mai revad niciodata Iordanul...". Am inteles atunci ca problema nu era a Oanei si nici a fetei al carui nume l-am uitat intre timp. Problema a fost si este a lui Michael Shafir.

“In drum spre Israel am petrecut cam zece zile la Venetia in asteptarea vaporului "Theodor Herzel" care urma sa ne transporte in Israel. Agentia Evreiasca ne-a cazat la un pension si, dupa citeva zile (obraznic fiind si atunci), am intrebat: "Dar de ce primim in fiecare zi macaroane? Nu ne dati si noua, din cind in cind, ceva carne?" Raspunsul a fost "Nu se poate, aici nu se gaseste carne caser." La care am reactionat: "Aia ce-i?" Asta era "evreul" Michael Sahfir (desi aveam alt nume pe atunci) ajuns la Haifa cu "Theodor Herzel" in seara zilei de 2 octombrie 1961.

“Sa revin insa, si sa incadrez aceste lucruri in notiunile halbwachsiene. Este foarte clar ca nici memoria mea individuala, nici cea colectiva nu aveau nimic de a face cu sionismul. Conflictul, sau ceea ce amnumit disonanta cognitiva era inevitabil, dupa teoriile lui Halbwachs. Dar, asa cum afirmam cind le-am discutat, Halbwachs greseste pe ici-colo. El nu ia inconsideratie optiunea individuala. Si eu am optat pentru integrare. Am reusit atit de bine sa ma integrez incit, revenind in Romania dupa 29 de ani si dupa caderea comunismului, nu eram in stare sa-mi aduc aminte de numele colegilor de scoala, ceea ce unora li se parea o fandoseala. Voisem, si reusisem, sa devin israelian. Lasasem in urma tot ce apartinuse trecutului. As putea spune ca numai eram un "evreu-goy," asa cum fusesem cind parasisem Romania. Eram un goy israelian. Pentru ca, desi in mod inevitabil invatasem intre timp multe despre traditia iudaica, nu ma identificam cu ea decit la modul cognitiv. Cel mult, inaintind in virsta, nu mai eram ateist, dar nici credincios nu eram. Devenisem agnostic, asa cum sunt si azi, deoarece mi se pare la mintea cocosului (dar a omului?) ca, daca exista o Fiinta Suprema, mintea umana este incapabila sa o perceapa, dar in acelasi timp incapabila sa o nege fara sa cada in ridicol.

“Si totusi, intr-un punct, unul enorm de important, nu m-am putut transforma niciodata. Repulsia mea fata de nationalism nu numai ca nu a scazut, dar a crescut cu anii. De aceea, am facut parte din miscarea "Pace Acum" (care, in ciuda celor afirmate de nestiutori, nu este o miscare pacifista, cu atit mai putin una de "stinga") si de aceea ma definesc azi drept un "sionist critic". Unul care nu poate si nu va putea niciodata sa justifice crima drept un raspuns justificat la alta crima. Asta este specialitatea fostului meu prieten Paul Goma, si poate ramine asa in vecii vecilor. (Rog a nu se interpreta drept luare-de-buna a afirmatiilor lui Goma despre rolul jucat de evrei in procesul de evacuare a Basarabiei).

“Dar azi nu mai sunt, totusi, un goy israelian. Am devenit un goy-evreu. Goy, pentru ca nu sunt un evreu practicant. Dar am trecut totusi la iudaism, ca sa spun asa. Si acest proces--unul care m-a dus de la evreu-goy la goy-

evreu trecind prin israelian-goy-- nu il datorez nici rabinilor habotnici, nici celor conservatori, si nici macar celor reformati. Il datorez in intregime unor fosti amici alaturi de care am "militat"(scuzati cuvintul!) impotriva national-comunismului ceausist vreme de citeva decenii.

“Cind, dupa caderea comunismului, am descoperit antisemitismul lor (la unii latent, la altii fati) am inteles ca nu am alta alternativa decit sa trec la religia in care (intimplator) m-am nascut. Cu alte cuvinte, in ceea ce ma priveste, sunt intruchiparea evreului "sarterian", care ajunge la iudaism datorita antisemitismului.

“Nu regret citusi de putin acest proces. El m-a ajutat sa devin o parte a "memoriei istorice iudaice" in ciuda si impotriva mea. Am avut norocul sa plec din Romania la o virsta destul de frageda pentru a ma debarasa de orice complex evreiesc de inferioritate. Dar, slava Domnului, am plecat destul de tirziu pentru a nu mai putea cade pradanicu unui complex evreiesc de superioritate. Stiam si stiu si astazi ca in Romania traiesc si oameni minunati, si prosti, si lichele. La fel, in Israel. Azi mai stiu ca in Romania traiesc ultranationalisti alaturi de care imi este pur si simplu rusine ca apartinem aceleiasi specii. La fel, si in Israel.

“Regretatul meu prieten Henry (Ricu) Wald spunea ca "patria" lui este Romania, dar "matria" lui este Israelul. Eu nu am asemenea necesitati dialectice. Pentru mine, Israel este atit patria cit si matria.

Ce este azi pentru mine, in acest caz, Romania? Un punct de referinta esential datorita accidentului istoric personal. Este punctul din care incerc sa inteleg cum percepe restul omenirii patria-matria mea, si de ce. Este si punctul in directia caruia privesc atunci cind imi pun intrebarea cum percepe patria-matria mea restul omenirii, si de ce. Mai ales, de ce este patria-matria mea atit de incapabila sa inteleaga ca nu orice critica la adresa ei este echivalentul antisemitismului? Este si un punct de referinta atunci cind incerc sa-i inteleg pe acei evrei lipsiti de matrice si respinsi de o parte din cei care le formeaza patria. De cite ori nu mi-au auzit urechile: "Tu nu traiesti aici si nu poti sa intelegi?" Niciodata nu am indraznit sa le raspund: "Ba pot sa inteleg tocmai pentru ca nu traiesc aici." O fac cu aceasta ocazie. Va inteleg. Dar a intelege nu inseamna neaparat a fi de acord. Nu voi putea fi de acord niciodata cu formula care afirma ca in aceasta tara exista antisemiti dar nu antisemitism. Inteleg cauzele care i-au dat nastere. Va inteleg. Dar ar fi bine daca si dumneavoastra ati intelege ca sabia n-o fi taind capul plecat, dar nici acel cap nu poate vedea foarte departe. Altfel, nu imi pot explica tacerea FCER in fata pingaririi sinagogii din Timisoara in ajunul recentelor sarbatori evreiesti. Exista, insa, un aspect al problematicii aici ridicata pe care socializarea mea israeliana nu-mi mai permite nici macar sa-l inteleg. Se spune ca fiecare antisemit isi are "evreul lui". Asa o fi, si eu fusesem unul dintre acei care, daca ar fi fost toti evreii ca mine... Dar nu pot intelege, sau nu mai pot intelege de ce si fiecare evreu trebuie sa-si aiba antisemitul lui. Aici, nu va inteleg. Va multumesc pentru atentie”.

Nu am reusit să marchez data intervenției, oricum este după 2000 - momentul realegerii lui Iliescu. Spre surprinderea - și durerea mea, Shafir a jucat atunci (jucase deja...) rolul gornistului care sună... de două ori: întâi deșteptarea, apoi adunarea în vederea pornirii la atac.

Shafir a fost, cum i-am zis: “agentul electoral al lui Iliescu”. El a pornit, prin internet, să umfle maioneza, el a fost primul care a strigat că “democrația e în pericol!”; că “ne pândește o dictatură de dreapta”; că, dacă nu câștigă Iliescu (nu o spunea direct, dar asta se înțelegea), “antisemitismul va face ravagii în România” - și alte ciume

și... "peste"! Și, în cele din urmă, conducând trupele (pardon: *le troupeau* în franceză desemnând și ciurda și turma) pe *culmili* victoriei.

Shafir a fost - presupun - și agentul-ghid al lui Elie Wiesel în turneul său triumfal de la Academia lui Eugen Simion la Sighetul Cimitirului Vesel. Am citit undeva (la cineva), în mare fugă, cuvintele lui Shafir despre refuzul lui Wiesel de a vizita și Memorialul Victimelor Comunismului, ceva în sensul că el (Shafir) l-ar fi sfătuit pe Wiesel să facă acea vizită, dar nu fusese ascultat...

Până la proba contrarie, îl cred pe fostul meu prieten, Shafir. Însă rămân dubitativ (numai?), știind că îi era aproape - la o întinzătură de mână - atunci când Wiesel a rostit acea acuzație mincinoasă:

«Românii au ucis! Au ucis! Au ucis»

Însă trăgătorul de mâneca a rămas inert. Și vinovat.

Iată-l și pe Dan Zamfirescu, "colaboratorul Securității" căruia nu i-i rușine de ce a făcut - dealtfel încă în **Culoarea curcubeului**, relatînd evenimente și stări dinainte de 1977, afirmam că D.Z. nu este un adevărat turnător, el "lucrează" altfel...

„Am colaborat cu Securitatea din patriotism!“

“Dialog cu profesor doctor Dan ZAMFIRESCU

“Trecutul apropiat este plin de neclaritati, taine, mistificari, pete albe si parca ne este mai usor sa definim, in datele sale esentiale, vremea lui Stefan cel Mare sau Mihai Viteazul decat segmentul de istorie romanesc al anilor 30, 40, 50, 60, 70... Lumea Magazin (...) si-a facut o preocupare constanta din clarificarea unora dintre cele mai controversate momente si fenomene ale acestei istorii fierbinti. (...) in paginile revistei si-a gasit locul un amplu material documentar, (...) felurite interpretari, asupra unor subiecte de mare acuitate si cu rezonante in prezent, cum sunt legionarismul si, in general, extrema dreapta romaneasca, masoneria, comunismul cu variantele sale paukerista, dejista si ceausista, antisemitismul/toleranta rasiala, Securitatea etc.

“Acestui demers constant ii raspunde si convorbirea, consemnata in paginile ce urmeaza, cu prof. univ. Dan Zamfirescu, carturar de mare deschidere si interlocutor incitant, care nu se sfiesc sa declare: „Nu eu am lucrat pentru Securitate, Securitatea a lucrat pentru mine”. Cum? Veti vedea.

“Corneliu VLAD”

(...)[Întrebare] “Domnule profesor, cum sa consideram teribila dumneavostra afirmatie care a facut de-acum cariera prin expresivitate si concizie: „Sunt filolog si securist - doua profesii care necesita precizie”?

[Răspuns] “Exact asa cum am formulat eu. Fara discutie ca era o gluma. Cum i-am spus si lui Marian Munteanu: „Spune-mi ce grad ai, ca sa-ti zic ce grad am eu!” Eu n-am avut nici un grad in aceasta institutie. Nu am fost in nici o organizatie militara. Glumeam ca sunt atat de important in aceasta institutie incat pentru mine nu exista grade. Ca depaseam chiar si gradul de general, de aceea am ramas fara grade.

“Dincolo de orice gluma, eu am semnat un angajament de colaborare cu Securitatea, din patriotism, din oportunism, din indiferent ce motiv presupuneti. Am fost, ca multi altii care acum uita, un „colaborator extern”. Am acceptat acest lucru in 1973. In 1971, il cunoscusem la Curtea de Arges pe generalul Nicolae Plesita. Venise ca fiu al orasului la manifestarile dedicate lui Neagoe Basarab. Eu eram cumva personajul central. Editasem pe Neagoe Basarab, triumfasem intr-o disputa cu un grec care venise sa ne demonstreze

ca domnitorul nu a scris el „Invataturile lui Neagoe Basarab”, ca apartineau grecilor. In cadrul mesei festive organizate de primarul Vasile Mohan am avut o lunga discutie cu generalul Plesita.

“Aveam sa citesc apoi cu haz „Culorile curcubeului” de Paul Goma, care scrie ca eu ii faceam vizite de familie generalului Plesita. Este o minciuna. Din acea discutie a ramas insa un sentiment de pretuire reciproca intre doi oameni pasionati de Neagoe Basarab, de natiunea romana, in care amandoi am crezut si credem. Generalul era atunci seful garzii personale a lui Ceausescu. Eu, ca orice roman care vrea sa-si foloseasca relatiile, m-am trezit in 1972 ca as dori sa ma dau mare fiindca-l cunosc pe domnul Plesita, atunci cand Vladimir Iliescu, distinsul nostru clasicist si istoric, care nu putuse trece niciodata granita, a venit disperat la mine. Avea o comunicare foarte importanta in legatura cu problema continuitatii. Gasise o formula de interpretare a celebrului pasaj despre retragerea aureliana, care era in avantajul nostru, dar nu i se dadea voie sa plece sub nici o forma. Atunci, am facut o scrisoare catre domnul general Plesita, foarte respectuoasa, explicandu-i cazul si miza prezentei lui Vladimir Iliescu la acel congres international din Germania. M-am pus chezas ca este un om serios si ca se va intoarce. Am dat scrisoarea si, in 24 de ore, generalul Plesita m-a sunat: „Eu nu-l cunosc pe Vladimir Iliescu. Eu il stiu numai pe Dan Zamfirescu care a scris asta.” Si mi-a citit scrisoarea la telefon. „Omul dumitale sa mearga sa-si ia pasaportul. E gata.”

“Acesta a fost primul meu contact cu Securitatea. Ceea ce nu obtinuse istoricul in 20 de ani, s-a obtinut in 24 de ore. Omul a plecat la Congres, a reprezentat cu stralucire Romania. S-a intors, s-a mai dus de cateva ori, fara sa mai fie nevoie de mine, a ramas apoi definitiv in Germania, fara sa mi se reproseze ceva. Eu semnasem pentru prima plecare.

(...)“Intre timp, cand generalul Plesita a ajuns secretar general in Ministerul de Interne, mi l-a trimis ca sol pe capitanul Onitiu Oprisor cu urmatorul mesaj: daca accept sa colaborez cu Securitatea, intrucat exista foarte multe delatiuni intre scriitori, lucratori, mai mult sau mai putin murdare. Aveau nevoie de un om care sa le ofere informatii prin care sa se evite loviturile piezise pe care scriitorii si le dadeau reciproc.

[Î.] “Securitatea dorea deci informatori... onesti?”

[R.] “Sigur. Am acceptat, am semnat imediat acel angajament care exista. Daca nu s-a distrus dosarul meu, dar sper sa fi fost initial microfilmata.

“In 1977, mai multi intelectuali romani, invitati de Securitate, au scris unor personalitati din SUA in problema Transilvaniei. Textul meu a fost singurul luat in considerare de adresanti si doar mie mi s-a raspuns, cu reala deferenta, de catre domnul Arthur Goldberg, atunci ambasador si membru al delegatiei la Conferinta post-Helsinki. Dar a trebuit sa fie tradus in engleza si nu aveau forma de plata pentru traducatoare. Si atunci am semnat eu un fluturas de 800 de lei, pe care scria: „Am primit suma pentru servicii aduse Securitatii romane. Era prima si ultima data cand vedeam faimoasele „note de plata”, imprimate, prin care se achitau serviciile. Banii au fost dati sub semnatura mea traducatoarei.

(...)“Liviu Rebreanu in jurnalul sau spune ca, intr-un moment de mare jena financiara, se duce si pe la Ministerul de Interne si a plecat foarte bine inzestrat de-acolo. Aici era un serviciu de ajutorare a oamenilor de cultura. Arghezi lucra pe toate azimuturile. Nicolae Iorga era foarte curtat de organele de stat.

(...)“Eu am intrat in colaborare cu Securitatea si prima misiune a fost sa-l descarc pe Sorin Titel de o acuza extrem de grava: ca ar fi scos in strainatate un manuscris. Era expus la trei ani de puscarie. Mi s-a cerut sa ma

interesez ce este real și ce e denunț calomnios aici. Adică, exact ce-mi ceruse generalul. Și, natural, s-a dovedit o calomnie. Încercam să dezamorșam conflictele din lumea scriitoricească.

Se pornise apoi o acțiune de prigoană împotriva fostului meu coleg de bancă, Ionel Vianu. Am dat o informare și imediat generalul a sistat totul. Înainte să plece din țară, Ionel Vianu mi-a spus, la Capsa, cu bucurie, că s-a rezolvat situația lui.

(...)“În problema Paul Goma, am avut o atitudine clară de la început. Am văzut aici o acțiune a spionajului străin.

[Î.] “Care spionaj?

[R.]“Ulterior mi s-a comunicat de la Paris prin cineva: „Du-te și spune-i lui Dan Zamfirescu că operația Paul Goma a costat 300 000 de franci.” Paul Goma nu a discutat niciodată această cifră. Eu mi-am dat seama de la început că este o operație din cadrul acestui război vechi contra României. I-am scris o scrisoare lui Paul Goma, pe care el n-a publicat-o niciodată, în care arătam că s-a pus în slujba unei cauze antiromânești. Îl consider și acum pion de manevră în războiul contra României. Susțin că există acest război. În 1990, eu am avut primul intuitiv al acestui fenomen. (...)

“Romanul „Caloianul” al lui Ion Lancranjan fusese blocat din ordinul lui Dumitru Popescu. Lucrurile ajunseseră într-o fundatură dramatică. Ion Lancranjan, a cărui soție era nemtoaică, cere să emigreze în RDG, nu în RFG. Avea ciudateniile lui. Până la urmă, „Caloianul” a apărut tot datorită generalului Nicolae Plesita. Mi s-a cerut un referat, a mai dat alt referat Aurel Dragos Munteanu. Așa s-a intervenit de la Securitate pentru publicarea „Caloianului”, spre disperarea Ministerului Culturii și a mafiei scriitoricești”.

(...) “Confiscarea lui Eminescu (...)

“A consemnat Viorel PATRICHI” - revista *LUMEA* - nu cunosc data

Dan Zamfirescu! Ca și prietenul - și maestrul - său Pleșiță, hahalera zamfirească răspunde la întrebări nepuse. Ca aceasta:

În **Culoarea Curcubeului**, făcându-i portretul atipic, scriam ceea ce spunea el însuși în jur: își făcea, cu Pleșiță, vizite cu doamnele. Aici declară că se amuză - că nu, nu își făceau vizite cu doamnele... Să fie sănătos, nu aceasta era observația mea cea mai acuzatoare.

În continuare, D.Z. își dă statuia cu var: ca să justifice statul său de informator (culto-patriot!) al Securității, pe de o parte îl urcă în slăvi pe Pleșiță - pretinzând că individul: un ignar, un analfabet - era sensibil la cultură și protector al intelectualilor; pe de alta (dar tot în relație cu Pleșiță) înșiră “faptele bune ale Organului” printre care:

- “Salvarea lui Sorin Titel”: pretinde că Sorin Titel, fiind amenințat “cu o condamnare de trei ani pentru că trimisese un manuscris în străinătate” se afla într-o situație disperată. Pleșiță i-a ordonat (pardon: sugerat) să se informeze, D.Z. s-a informat, a găsit că acuzația nu era adevărată, i-a raportat (pardon: împărtășit) tovarășului său de baricadă culturală, generalul de securitate Pleșiță rezultatul investigației - drept care... “Sorin Titel a fost salvat!”

Măi, comedie! Dacă Securitatea îl bănuia de ceva pe bietul Sorin, Dumnezeu să-l ierte, acel “ceva” nu era “trimiterea unui manuscris în Occident”, ci cu totul altceva. Cu acel ceva-altceva cu care l-a speriat-santajat tot timpul, obligându-l să cedeze apartamentul din Timișoara pentru “întâlniri” securiste, determinându-l - la București - de a nu ne mai frecventa pe noi, prietenii lui, că altfel o patel!;

- D.Z. pretinde că tot el - cu prietenul său Pleșiță - a rezolvat și

“Cazul Ion Vianu, colegul de bancă”.

Din acest motiv (sic!) își va fi luat I. Vianu inima în dinți, rugându-l pe Negoîtescu să-l conducă la mine, în Drumul Taberei, în neînsemnatul scop de a semna Apelul nostru, totodată de a-mi înmâna un text - care a fost difuzat și el la Europa liberă... Este foarte adevărat: Ion Vianu nu ar fi recurs la acest gest “disperat: contactarea lui Goma”, dacă ar fi fost lăsat să emigreze, doar atât, nimic altceva nu solicita. Chiar așa: de ce Securitatea lui Pleșiță (doar nu a mea!) se opunea emigrării pașnice a unui cetățean pașnic și care niciodată, în viața lui - nici el, nici iluștrii săi părinți - nu “atentase(ră)” la onoarea regimului republicii populare, apoi socialiste: România. Or, atingându-se de noi, ciumații politico-social, a fost și el, la Facultatea de Medicină (și fiul său, Tudorel, pe stradă) agresat, tratat de vânzător de țară, de dușman etc.

Nu datorită inimii bune a generalului de securitate Pleșiță - la care a apelat D.Z. - a primit I. Vianu aprobarea de emigrare, ci tenacității sale, a demnității sale, trezită brusc în momentul în care i-a fost atins puiul, când i-a fost bătut băiatul de către un “vecin” securist”: nu a tăcut (și nu l-a sfătuit pe băiat să nu mai plângă și nu care cumva să spună ce i s-a întâmplat, ca robii din tată-n fiu), a făcut ceva de care totdeauna securitatea s-a temut: *scandal* - a telefonat numaidecât la Paris, la Marie-France Ionesco. Acțiune devenită amenințătoare (“pentru statul român, democrat”) pentru faptul că... “scandalagiul” I. Vianu semnase acel Apel...

Că Vianu i-a mulțumit lui D.Z. - la Capșa (unde altundeva, decât în insula în care fosta elită pactiza cu noua... “elită”?) pentru intervenție - posibil. Era-este Vianu o persoană politicoasă, bine crescută. Îi va fi mulțumit pentru că... D.Z. promisese (când: după scandalul făcut în urma agresării băiatului?...) că va interveni.

D.Z. pretinde că mi-a trimis o scrisoare - pe care nu am publicat-o, eu! Nu mi-a trimis nici o scrisoare semnată cu numele său. Am crezut că identific, sub “Gh. Vasile, profesor”, pana alfabetizată a lui Dan Zamfirescu. Atât.

Cât despre cele 300 000 de franci cât costasem Securitatea, în “acțiunea” de a mă asasina, cât am primit eu, de la “serviciile străine” (dar care nu sunt numite)... Nu se înțelege. Dealtfel, prieteni care i-au citit declarațiile au înțeles altceva, ba chiar contrariul: cu acea sumă costasem... poliția franceză, nu securitatea poporului român... Să fie din pricina stilului confuzo-sibilinic al securistului-intelectual, “profesorul” Dan Zamfirescu? A stilului năclăit al jurnalistului Patrichi?

D.Z. se mai laudă cu Pleșiță al său în chestia a două mari fapte culturale: editarea vol. X de Eminescu și a Caloianului lăncrâjan.

*

Sponsorii RJH: B'nai B'rith International si Federatia Comunitatii Evreiesti din Romania Evenimente și Articole

“Antisemitism si politica de Alexandru Florian

“În fata noului val de iudeofobie, cetateanul trebuie sa faca tot ce poate pentru a-i reduce forta si pentru a-i limita expansiunea, iar cercetatorul, specializat în studiul rasismului si al doctrinelor de respingere, trebuie sa descrie formele de manifestare, sa formuleze ipoteze explicative si modele interpretative”,

Pierre-Andre Taguieff, *La nouvelle judeophobie*, Paris, 2002.

“Exista un antisemitism popular latent în România? Daca ar fi sa ne luam dupa frecventa cu care este folosit în limbajul comun cuvântul "jidan" un raspuns afirmativ se impune. De asemenea, exista opinia ca, de multe ori, "jidan" este expresia unui grad extrem de scazut de educatie si nu are vreo conotatie discriminatorie. (...)

“Un prim pas politic. La sfarsitul lunii martie 2002, Ordonanta de Urgenta nr.31, "privind interzicerea organizatiilor si simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob si a promovarii cultului persoanelor vinovate de savarsirea unor infractiuni contra pacii si omenirii", publicata pe 28 martie în Monitorul oficial, devenea operationala. Despre necesitatea, actualitatea si efectele unui asemenea act normativ s-a vorbit mult la vremea aceea. (...) Ordonanta de Urgenta nr.31/2002 este rezultatul vointei politice a guvernului PSD de a combate manifestarile incompatibile cu normele si valorile democratiei. Ea s-a nascut la confluenta dintre hotararea puterii de a-si asuma si de a milita pentru valorile politice, culturale si umane specifice care alcatuiesc fundamentul civilizational al spatiului NATO si UE si perseverenta cu care, mai bine de 12 ani, oficiali occidentali si americani sau asociatii evreiesti de prestigiu au exprimat interes, retinere si chiar îngrijorare fata de manifestarile nationalist extremiste si antisemite din fostele tari comuniste, din România.

(...)“ A fost sau nu Holocaustul în România? Parlamentarii nu pot sa se decida. La aceasta chestiune au reactionat contradictoriu, cu respingeri si reveniri, nu numai politicieni recunoscuti pentru nationalismul lor populist, dar si oameni politici ce pareau castigati de partea valorilor democratiei. Reactia de negare a Holocaustului în România a senatorului Mircea Ionescu Quintus, de exemplu, a fost o surpriza mediatica. De altfel, pare sa se astearna convingerea printre politicieni ca în România nu a fost Holocaustul, dar regimul antonescian a participat la Holocaustul în teritoriile ocupate. Chiar daca asa ar sta lucrurile, oare teritoriile ocupate, Basarabia si Bucovina, nu erau teritorii românești? Nu au fost ele pretextul pentru care Antonescu a ordonat trecerea Prutului? Sau poate aveau sa devina românești abia dupa ce erau curatate de evrei. (...)

“Vicepresedintele Senatului, din partea PRM, este dl.Gheorghe Buzatu. Nu apartenenta la acest partid este o chestiune de subliniat, întrucât functia revine PRM, ca al doilea partid parlamentar, în baza regulilor de distribuire a demnitatilor în piramida organizationala a institutiei. Desi, iata Adrian Severin în editorialul din Ziua, 23 octombrie 2002, "Extremismul nu are grade de comparatie" lanseaza o idee interesanta, ce ar putea focaliza atentia clasei politice. El propune ca remediu, împotriva extremismelor, asocierea si militantismul organizatiilor civice si partidelor democratice, un pact pentru marginalizarea democratica a manifestarilor extremismului de dreapta. Acest nou contract democratic ar cuprinde si renuntarea la aplicarea mecanica a algoritmilor si regulilor birocratice din institutiile reprezentative. Prof.univ. Gh.Buzatu este însa si presedinte al Ligii maresalului Ion Antonescu si unul dintre istoricii care au participat activ la cultul lui Antonescu. De asemenea, el este unul dintre reprezentantii negationismului în istoriografia româneasca a Holocaustului. În calitate de presedinte al Ligii maresalului Antonescu a initiat ridicarea statuii din curtea bisericii Sfintii Constatin si Elena din Bucuresti. Tot el a girat, anul trecut, editarea cartii lui Vlad Hogeia Nationalistul, a carui antisemitism a atras protestul ambasadei statului Israel. Aparitia Ordonantei de Urgenta nu a modificat în vreun fel nici pozitia sa în Senatul României si nici existenta asociatiei civice al carui lider este în continuare.

“Cele mai virulente si primitive atacuri antisemite s-au consumat în lunile iulie si septembrie. Ele au fost proferate de C.V.Tudor, liderul PRM si au fost mediatizate atat de oficiosul partidului, saptamanalul România Mare cat si de postul de televiziune OTV. Unele dintre aceste mesaje au fost citite de la tribuna Senatului României, fara ca sa asistam la contrareactii din partea celor aflati în sala de sedinta. Dincolo de vulgaritatile emise la adresa unor persoane de etnie evreiasca, C.V.Tudor stapaneste, cu priceperea oricarii lider extremist de dreapta, mai toate canoanele antisemitismului.

“Avalansa discursului populist înlantuie mai toate temele antisemite. Minimalizarea si negarea Holocaustului. "Între noi fie vorba, Holocaustul a ajuns mai important decat o religie: daca cineva Îl neaga pe Dumnezeu, nu i se întâmpla nimic - daca neaga Holocaustul, risca sa fie condamnat penal, ca marele filozof francez Roger Garaudy sau chiar sa intre la închisoare. E, totusi, prea mult. Nici un om normal la cap nu poate nega Holocaustul, care a fost o realitate tragica a omenirii, dar, pentru numele lui Dumnezeu, lumea a intrat în mileniul III, haideti sa ne gandim si la viitor, sa iesim din prizonieratul tenebrelor trecutului!" (Declaratie rostita în plenul Senatului României si difuzata de postul OTV, luni 9 septembrie 2002). În afara lui Garaudy, cunoscut negationist si sustinator al islamismului, pentru a creste credibilitatea mesajului sau antisemit, Vadim recurge si la sprijinul unui alt celebru iudeofob, Norman Finkelstein. "În acest caz, dati-mi voie sa ma îndoiesc de cifra de 6 milioane de evrei care, pretind unii, ar fi fost victimele Holocaustului. Au fost, dar nu 6 milioane si asta au demonstrat-o chiar evreii" (31 iulie, OTV, emisiunea Dan Diaconescu în direct).

“Evreii sunt vinovati pentru comunism, pentru crimele comise în acea perioada. "Perioada stalinista, condusa de evrei; asta-i realitatea, nu are nimeni curajul sa spuna? O spun eu, sa ma împuste pe mine, sa ma închida pe mine ca spun adevarul istoric. Ana Pauker era evreica, Silviu Brucan,..., era si înca mai este evreu...; Teohari Georgescu, evreu; Vasile Luca, evreu. Aproape toata conducerea era evreiasca. Pentru ca Lucretiu Patrascanu, Dumnezeu sa-l ierte!, a îndraznit sa spuna la o întâlnire la Cluj: « Înainte de a fi comunist, sunt român » l-au bagat la puscarie si l-au si împuscat (în realitate Patrascanu a fost condamnat si executat de catre Gh.Dej, fiind considerat un rival politic- n.ns.). Cine-l tortura? Un evreu, unul Jean Steiger sau Coller cred ca se chema..." (31 iulie, OTV, emisiunea Dan Diaconescu în direct). (...)

“Logica discursului populist îi joaca feste liderului extremist. Desi neaga ca ar exista antisemitism astazi în România, C.V.Tudor îi stabileste cauza: evreii, cetateni români sau israelieni, ar urmari sa se îmbogateasca pe seama românilor. Ei solicita cu perseverenta restituirea proprietatilor comunitare sau fac afaceri veroase. Iar pentru a acoperi acest comportament pagubitor pentru România, sugereaza tribunul, recurg la învinovatarea românilor de antisemitism. "Problema bunurilor evreiesti din România. Aici, stimati telespectatori, se afla radacina, izvorul, explicatia mai degraba a acestei campanii de învinovatare a poporului român. A fost vreo problema în ultimii ani, au existat recrudescențe grave, antisemite sau de sorginte fascista în România? Unde s-a întâmplat? Se întâmpla în Europa...În România nu exista asa ceva!...Toti marii infractori dau lovituri de zeci si chiar sute de milioane de dolari, dupa care dispar într-o singura directie, în Israel". Încalzit de propriu fanatism, discursul retoric își pierde orice urma de logica simpla. Asa se face ca, plin de ura la adresa lui Elie Wiesel, C.V.Tudor ajunge chiar sa se recunoasca ca antisemit. Surescitat de afirmatia lui Wiesel, pe care o citeaza, cum ca "Propagandisti antisemiti îndraznesc sa scrie ca scopul Israelului ar fi colonizarea României", el se demasca ca extremist. "Îndraznesc sa scrie? Cum vine treaba asta? Nu este libertate de expresie în România? Da, scriem!

Tu îndraznesti sa ne împiedici sa scriem!" (aceiasi emisiune OTv din 31 iulie).

Se pare ca senatorului C.V.Tudor, politician care face si desface legea, nici o norma legislativa nu îi poate sta în cale pentru a-si urma constiinta politica. În stilul oratoric bombastic, plin de emfaza, în emisiunea lui Dan Diaconescu de la OTV, din 31 iulie, el neaga autoritatea Ordonantei de Urgenta nr. 31/2002. "Care lege? Nu exista nici o lege! Exista o Ordonanta...Care Ordonanta, domnule?...Parlamentul functiona, guvernul nu are voie sa dea ploaie de Ordonante cand functioneaza Parlamentul, domnule!...Ordonanta s-a blocat la Senat".

“Antisemitismul dur pe care îl reprezinta în politica PRM si C.V.Tudor, aveam sa îl regasesc în antisemitismul cultural al lui Paul Goma. Paradoxal, pentru traiectoriile sociale si politice radical diferite pe care le-au parcurs cei doi în perioada comunista, Paul Goma publica în doua numere din revista Vatra, un text de un antisemitism tot atât de feroce, plin de ura ca si discursurile vadimiste. Desigur, s-ar putea face comentarii privind patronii revistei. Ea este o revista de cultura, editata de Uniunea Scriitorilor, dar si de Consiliul judetean Mures cu sprijinul Ministerului Culturii si Cultelor. Cu alte cuvinte, institutii ale statului si o asociatie profesionala gireaza, fie si de la distanta, mesaje ce contravin flagrant Ordonantei de urgenta privind combaterea antisemitismului, a negarii Holocaustului sau promovarea cultului persoanelor condamnate pentru crime împotriva umanitatii. Probabil ca raspunsul cel mai la îndemana ar fi, în aceasta situatie, ca numai autorul este raspunzator de ideile, opiniile sau mesajele comunicate. În fapt, însa, un text nu vede lumina tiparului fara asentimentul conducerii oricarei edituri sau publicatii. Asentimentul poate avea multiple explicatii, dar în fata unui text controversat, ce transmite mesaje nascute din ura, îndreptate împotriva umansimului, ramane dominanta negativa, ireconciliabila cu valorile spiritului democratic.

“Vatra a publicat în nr. 3-4 si 5-6/2002 un text puternic antisemit, Basarabia si "problema". Mesajele lui Goma din acest articol fluviu se regasesc si în romanul sau Basarabia, publicat în acest an la Bucuresti de Editura Jurnalul literar. Fragmente din acest volum, inclusiv cele cu conotatii antisemite, au fost preluate în suplimentul Aldine al cotidianului România libera din 5 octombrie 2002. Fara a mai trece în revista mesajele antisemite din textul selectat de cotidian, nu pot sa nu remarc maniera asemanatoare, la Vadim si la Goma, în care relateaza despre Elie Wiesel.

“Paul Goma se dovedeste a fi un negationist radical. El nu ia în seama "falsitatea, idiotenia termenului « antisemit », cand semiti sunt si maltezii si berberii si arabii si, cine ar crede, azi, în Israel: palestinienii!" (Vatra, nr.3-4/2002, p.35). Consecvent, autorul, fara urma de îndoiala carteziana, afla cauza pogromurilor împotriva evreilor, la care s-a dat regimul Antonescu, în asa zisele crime ale evreilor din Basarabia împotriva armatei române, o data cu retragerea administratiei românesti în iunie 1940. Cu alte cuvinte, vara lui 1941 este razbunarea românilor pentru vara 1940. Asemenea logicii vadimiste, evreii sunt vinovati de Holocaust. "Ce s-a putut întâmpla în doar o saptamana: 28 iunie- 2 iulie 1940, de înnebuniseră Români, de turbaseră Români, cerand, promitand- ei, Români- razbunare pe Evrei, potrivit legii Talionului cea care cere: « Ochi pentru Ochi si Dinte pentru Dinte » ? Care sa fi fost Ochiul-prim (în timp)? Dar, primul, cronologic, Dinte?" (idem., p.34)

“Caracterizarile negative, profund triviale la adresa evreilor, adevarate sarje de antisemitism interbelic, abunda în cele 2 articole din revista de la Tîrgu-Mures. Astfel, evreii care nu recunosc ca ei au fost cauza prima a pogromurilor "ignora cu o superioritate de rasa inadmisibila (si analfabeta -

oare fac asta numai din analfabetism?, ei, Oameni ai Cartii?) adevarul cronologic, istoric, acela care spune...agresiunea Evreilor în timpul evacuării militarilor și civililor români din teritoriile cedate a semnat Ochiul - prim, iar ce s-a întâmplat, după un an de zile - inadmisibil, reprobabil, criminal - a fost, vai, un răspuns la agresiune, "Ochiul" scos pentru Ochiul scos - a fost răzbunarea Românilor pe Evreu" (idem., p.35). În *Mein Kampf*, Hitler l-a omagiat pe Schopenhauer tocmai pentru că "i-a numit pe evrei «maestri ai minciunii». Cine nu recunoaște acest fapt sau nu vrea să-l creadă, scria Hitler, nu va putea nicicând să contribuie la victoria adevărului" (în Pierre-Andre Taguieff, *La nouvelle judeophobie*, Paris, 2002, p.123). Peste timp, prin grija lui Hitler, spiritul lui Schopenhauer vine și se sincronizează cu P.Goma.

"Paul Goma nu numai că reia sloganurile negationistilor, realizând o nouă apropiere de mesajul lui Vadim, dar ajunge să preia și teme din antisemitismul actual, cel al fundamentalismului islamic, incriminând pe israelieni drept criminalii palestinienilor. "Le este greu, foarte greu Evreilor, instalați de două milenii în statutul de victimă, în cultura unicul genocid: Shoah, să admită adevărul istoric cel care spune: genocid se declină, din nefericire la plural. Impunerea monopolului asupra suferințelor de pe urma persecuțiilor cărora ei le-au fost victime în urma cu peste o jumătate de secol, totodată negând, relativizând, interzicând să se vorbească de alte lichidări în masă, de alte victime inocente, de alte comunități martirizate decât a lor - dovedeste insolentă, nesimțire etică și paradoxală: lipsa de inteligență. Dar mai ales le este greu Evreilor să admită că și ei au fost calai pentru alte comunități - și continua a fi, azi, în Palestina" (Vatra nr.5-6/2002, p.37). Textul lui Paul Goma aparține, prin mesaj și expresie, antisemitismului radical. Nu cred să mai existe în producția elitei culturale române postcomuniste scrieri ce ar putea să se asocieze cu ura neostoită a fostului disident.

"La aceste manifestări antisemite, a căror nocivitate e greu să nu fie surprinsă de orice om cu bun simț, reacțiile civice sau ale instituțiilor publice au fost firave. Cu o excepție, CNA a hotărât închiderea postului OTV, care a gazduit, în emisiunile lui Dan Diaconescu, cu mare larghetate și fără urmă de spirit critic, mesajele agresive ale lui C.V.Tudor. Primele mesaje ale ziaristilor, formatorilor de opinie sau ale politicienilor au fost favorabile sancțiunii acordate. Au apărut apoi și unele opinii mai nuanțate, care distingeau între postul de televiziune, emisiunea în sine și invitatul emisiunii. Pe bună dreptate și, de altfel, în spiritul Ordonanței de Urgență, se susține ideea că măsura aplicării unei sancțiuni trebuia îndreptată împotriva autorului mesajelor antisemite, xenofobe sau calomniatoare. Da, numai că atunci nu CNA ar fi trebuit să reacționeze, ci Ministerul Public.

"Neașteptat, situația creată în jurul postului OTV a servit drept un bun pretext de a disculpa, încă odată, antisemitismul unora dintre elitele intelectuale. Așa se face că Mircea Mihaies în editorialul din România literară nr.38, 18-24 septembrie 2002, "Antisemitismul fără antisemite", aplică o strategie care, în cele din urmă, micșorează intensitatea mesajului comunicat. Efectul scontat, cel de a concentra atenția societății civile asupra extremismului vademist se diluează. Cititorului i se induce un alt mesaj aparent fără de legătură. Autorul pare că s-a folosit de suspendarea OTV pentru a-i disculpa de antisemitism pe G.Liiceanu, D.Tudoran, N.Manolescu. După ce analizează în spiritul valorilor democratice atât prestația în timp al OTV, cât și responsabilitatea lui C.V.Tudor ca creator de mesaje antisemite și xenofobe, M.Mihaies, în ultima parte a articolului, se războiește cu George Voicu, unul dintre foarte puținii intelectuali care a analizat cu luciditate, cu spirit critic, diversitatea mesajelor antisemite, naționaliste din spațiul cultural, politic și mediatic al României în tranziție. Fără să deosebească între antisemitismul radical, cel

profesat de Gh.Buzatu, I.Coja, C.V.Tudor, P.Goma sau I.C.Dragan si antisemitismul de centru (mainstream), autorul mai ca îl învinovateste pe G.Voicu pentru usurinta cu care se exprima cel dintîi. "Daca ma gandesc bine, scrie Mihaies, sinistra situatie de azi e reversul elucubrantei campanii demarate acum cativa ani de George Voicu si acolitii sai (sic!). Atunci, România era denuntata pentru antisemitismul elitelor sale. Dar respectivul antisemitism exista doar în mintea înfierbantata a politologilor stangisti. Luni de zile, Gabriel Liiceanu, Nicolae Manolescu, Dorin Tudoran au fost terfeliti în fel si chip. Cand am îndraznit sa-i atrag atentia unuia dintre maestrii de ceremonii ai acelui rusinos episod al vietii intelectuale din România ca inventand antisemiti nu face decat sa-i cautioneze pe adevaratii antisemitii...".

"Ceea ce nu pare sa înțeleaga M.Mihaies este ca militantismul civic sau politic pentru a combate extremismul de dreapta nu implica, în nici un fel, tacerea atunci cand antisemitismul sau alte porniri discriminatoare își afla culcusul în discursul elitei intelectuale.

"Nu cred, de pilda, ca trebuie sa ramanem impasibili la negationismul lui N.Manolescu sau, mai grav, sa nu îl recunoastem. În virtutea logicii ca mesajul lui Vadim ar fi mai rau ca al lui Manolescu. Un rau nu îl exclude pe celalalt. Or, N.Manolescu, înclinat spre relativisme si nuanțari ce dilueaza continutul, ajunge sa considere ca M.Eliade doar "a cochetat cu legionarismul" (România literara, 20 mai 1998), nu gaseste nimic fascistoid "în tableta domnului Zamfir despre Maurice Papon" (România literara, 12 august 1998). Preocupat obsesiv de opinia ca raul comunismului a fost mai mare ca raul fascismului, paradoxal, asemenea lui Vadim si Goma, îl apara pe negationistul Garaudy, autorul "Miturilor fondatoare ale politicii israeliene", carte ce i-a consacrat orientarea antisemita. Pentru Manolescu, Garaudy este martorul cel mai comod pentru a demonstra cum ca evreii nu accepta, în afara Holocaustului, nici un alt genocid. Fapt pentru care, a gasit explicatia salvatoare criticul literar, gulagul nu ar avea locul ce i se cuvine în istorie. "Cineva se teme ca pierde monopolul dezvaluirii crimelor contra umanitatii? O proba indirecta în sprijinul banuielii mele este procesul intentat lui Garaudy în Franta, care nu spusese ca nu a existat Holocaust, dar ca s-a facut un teribil lobby în jurul lui. Ei bine, chiar pierderea monopolului asupra acestui fel de lobby se pare ca-i nelinisteste pe unii" (România literara, 11 martie 1998). În sfîrsit, anul acesta, în primavara, N.Manolescu, alaturi de alti confrati, a sarit în doua randuri, o data înainte de a fi citit cartea A. Laignel-Lavastine Cioran, Eliade, Ionesco:L'oubli du fascisme, pentru a minimaliza adeziunea doctrinara a lui Eliade si Cioran la legionarism.

"Acelui segment al elitei intelectuale care mai are dificultati de mentalitate în a înțelege tarele de spiritualitate ale culturii românești interbelice, îmi permit sa îi citez din H.Arendt. "Sub pretextul ratacirii artistice sau a naivitatii intelectuale, ar fi temerar sa ignoram lista impresionanta a oamenilor eminenti pe care totalitarismul îi numara printre simpatizantii sai, printre tovarasii de drum sau printre membri sai" (H.Arendt, Le systeme totalitaire, Editions du Seuil, Paris, 1972,p.50). A invoca un antisemitism mai dur, mai agresiv, asa cum face M.Mihaies, pentru a nega un antisemitism, poate mai nuanțat, provenit dintr-un spirit cultivat, dar nu lipsit de prejudecati, nu face decat sa complice la nesfarsit dezbaterile despre antisemitismul din România. Nu trebuie cred uitat nici faptul ca fiecare ipostaza a antisemitismului are publicul sau.

"Ordonanta de Urgenta, firesc, nu poate schimba mentalitati. Dar ea reprezinta un instrument posibil, alaturi de altele, pentru a favoriza constructia unui spatiu civic democrat, tolerant, deschis dialogului dar si asumarii proprii istoriei. Daca nu va exista însa vointa politica de a definitiva demersul

legislativ, de a îmbunătăți conținutul prevederilor și de a o transforma în lege, Ordonanța de Urgență 31/2002 va rămâne expresia unei acțiuni de conjunctură. Deocamdată efectul ei principal este unul de palmare politic”.

Acest pui de bolșevic, mereu cu mâna ridicată, mereu cu degetul desemnând “antisemitul” denunțat fără ezitare: o excepție printre alți pui, aceia fii ai unor mult mai mari ștabi (Vladimir **Tismăneanu**, Vlad **Socor**). El dovedește că este cu adevărat sânge din sânge și carne din carnea bolșevicului Radu Florian, cunoscut bine de nefericiții studenți care trebuiau să, întocmai, “învețe învățămintele învățătorilor Marx, Engels, Lenin, Stalin” - după expresia conferențiarului mai sus numit (devenit filosof român, mistic evreu și vizitator al lui Cioran, la Paris).

Nu i se poate reproșa fiului că își apără părintele de “calomni”. Fiul ar fi putut invoca motive, pe cât de... inconsistente, pe atât de umane: de pildă că tatăl său (“Bestia de Radu Florian” - așa i se spunea în 1955-56) iubea copiii, îi plăcea muzica, era pasionat de șah... Însă nu îți poți apăra tatăl așa cum a făcut acest fiu (în polemica angajată cu V. Protopopescu), negînd - prin ocultare - o afirmația datată: 1956, cu un argument de avocat de Cilibia, vorbind de o faptă-bună din 1965.

Neobrăzarea lui: cere dreptul de a-și apăra tatăl de “calomni”. Foarte bine - deși chiar tatăl său, bolșevicul agresiv, activistul-activ Radu Florian, conferențiar de marxism-stalinism, în “intransigența”-i revoluționară cerea socoteală copiilor pentru faptele părinților - asta era “linia”, atunci, iar Radu Florian era unul dintre fanaticii apărători ai “liniei” bolșevice. În loc să plece capul, să accepte că tatăl său - în afara “nucleului familiei” - a fost un individ rău, veninos, un persecutor consecvent (“de neîmpăcat”, după propria-i expresie) al tuturor “dușmanilor clasei muncitoare”, fapte pentru care nimeni nu-l judecă pe el, pe fiu, Alexandru Florian se zburlește, protestează, acuză de... antisemitism pe cei care “îndrăznesc” să-l vorbească de rău pe tatăl-său. Sunt curios: cum ar reacționa dacă fiul unui “fascist” ar încerca să apere memoria tatălui său: nu numai că l-ar trata de obraznic, ci și de “fascist și antisemit” și ar cere să fie pedepsit - el, fiul, “conform ordonanței...”

Creatură din tagma inchișitorilor, a procurorilor sovietici (pe urmele lui tatăl-său, ștab de mâna a șaișpea, și turnător emerit - dar nu mi-a fost Radu Florian “acuzator public” în procesul din iunie 1956, de la Decanat?), așa a fost învățat în familie, în mediul în care a crescut, în cercurile sioniste, hrănit cu “doctrina” sionistă a distrugerii celuilalt, nu a convingerii aceluia: el nu argumentează - acuză; el nu dialoghează - cere socoteală, bate cu pumnul în masă, chestionează, anchetează: de ce *Vatra*, revistă finanțată de județeană Mureș, de Uniunea Scriitorilor, de Ministerul Culturii îndrăznește să publice un asemenea “articol” (ca și tovarășii săi R. Ioanid, M. Șafir, nu îi știe titlul sau: refuză să-l scrie pe hârtie)?; «de ce nu se aplică Ordonanța de Urgență numărul» cutare...? etc.

Acest puțoi bătrân (va fi avînd și el peste cincizeci de ani) și-ar afla locul printre “coloniștii sălbatici” în Israel, acolo unde s-au găsit (bine... găsit termenul) toți incapabilii, toți nerealizații, toți nefutuții, toate bublele de tustrele sexe din lumea întregă, care au aflat ieri - bine: alaltăieri - că ei nu mai sunt, precum părinții lor: bolșevici-interna-

ționaliști (și ateii!), ci naționaliști evrei, religioși nevoie-mare.

Cât despre discursul său din textul de mai sus - este unul al unui etern activist de partid bolșevico-sionist.

Mai scurt (și mai cuprinzător): Alexandru Florian este un perfect *antigoist*. De aceea nu vede bârna din ochiul său, nu se simte cu musca pe căciulă, el nu este, doamne ferește xenofob! - xenofobi sunt numai și numai cei care nu-i laudă toată ziua pe evrei.

Și el vânează... legionari. Dar oare ce sunt ei, evreii militanți care, în "focul luptei împotriva antisemitismului și a rasismului" (sic), uită și limba și logica? În loc să lupte *pentru* ceva (pentru afirmarea lor, a unor idei) - ei luptă *împotriva* a ceva, a tot ce nu este conform gândirii lor de piatră? Nu doar cu încrâncenare - ci cu *ură*. Ce este sionismul dacă nu un o *doctrină a urii* față de *goi*? Ce este sionismul : nu xenofobie în stare pură: anti-*goism*? Ultranaționalism pur și dur?

Un text neidentificat:

(...)“Dupa toate prostiile pe care le-a debitat pe seama lui Paul Goma in Suplimentul literar al Adevarului, firesc ar fi fost ca scriitorul Cristian Tudor Popescu sa-si dea seama ca replica lui Laszlo Alexandru, din revista noastra, e menita sa-i reaminteasca de conditia lui de scriitor. Din pacate, CTPopescu isi imagineaza ca noi facem liste negre, considerindu-ne niste mardeiasi care aplicam pedepse violente cui este de alta parere decit noi. Sa nu-si faca griji CTP; nu-i vom trimite batausi la poarta, cum poate isi inchipuie luindu-ne pe noi drept ceea ce nu sintem si crezindu-se pe el un scriitor care nu poate fi ignorat. Sa fim seriosi. Ca scriitor, CTP mai are de scris pentru a-i da atentie, ca om de directie literara este cel putin deconcertant, iar ca ziarist, el face impresia unui personaj macinat de complexe, care incearca sa provoace cutremure in lumea culturii, ca sa-si gaseasca si el un loc, in acest fel. Sintem de acord cu el atunci cind are dreptate cum am si scris, de mai multe ori, in aceasta pagina pe vremea cind era a douazeci si patra a revistei noastre.

“Ca pe CTP l-o fi iritind faptul ca Paul Goma exagereaza pina peste poate cu anumite pamflete ale sale e una. Dar ca sa-l acuze pe acest om care si-a riscat viata in numele convingerilor sale ca s-a vindut lui Ceausescu si Securitatii, CTP ar fi trebuit mai intii sa faca o minima analiza articolelor publicate de Paul Goma in presa de la noi, dupa 90 incoace.

“Goma are psihologie de om care si azi e chinuit de cosmarurile prin care a trecut ca detinut politic si, mai tirziu, ca om anchetat de Securitate. Tot ceea ce scrie el azi e reprosul omului chinuit in perioada comunismului. Temperament profund demonstrativ, Goma n-a tacut in perioada cind protestul individual parea o forma a esecului. N-a tacut, dar nici n-a izbutit sa devina un lider de opinie. Daca l-ar fi chemat Ursu si ar fi fost inginer, probabil ca ar fi fost omorit in bataie. Ceea ce l-a salvat a fost notorietatea lui de scriitor. Dar si faptul ca in strainatate existau voci care ar fi acuzat regimul de crima.

“Tot ceea ce scrie Goma azi provine dintr-un mesianism contrariat la vremea cind el se astepta sa aiba emuli in tara. Complexul sau mesianic e cel care-l indeamna sa se ratoiasca la toti cei pe care i-a putut lua drept eventualii sai discipoli pe vremea cind era anchetat de Securitate. Daca s-ar fi vindut Securitatii, Paul Goma ar fi avut un discurs mult mai disciplinat decit are acum. Or, el ataca tot si pe toti. I se poate reprosa ca amesteca lucrurile si ca provoaca, prin acuzatiile sale nediferentiate, confuzii in lumea culturii. Nici

macar asta nu se mai poate spune, azi, despre el. Dupa experienta de singuratate prin care a trecut, inainte de a i se da pasaport pentru strainatate, Goma n-a mai izbutit sa iasa din carapacea de om singur.

“Cu un minim de putere analitica in asemenea chestiuni, CTP nu s-ar fi grabit sa-l proclame pe Goma omul Securitatii si stipendiatul regimului Ceausescu. Paul Goma nu e decit un om chinuit care incearca sa scape de cosmarurile sale. El si-a trait mesianismul fie in puscarie fie in timpul anchetelor la care l-a supus Securitatea. Iar in 68, cind s-a inscris in PCR si-a inchipuit ca face asta in calitate de salvator al Romaniei, nu din calcule oportuniste. Agresivitatea lui de azi nu e a unui stipendiat de Securitate, ci a omului care nu si-a vindecat ranile capatate odinioara. Chiar daca azi Paul Goma poate parea enervant, cu toate acuzatiile pe care le arunca, fara sa le justifice si gresind de multe ori, el ramine o victima. Sa-l faci de doi bani pe Goma e simplu, dar pentru asta iti trebuie fie o minte strimta, fie o disponibilitate de sluga care sare la comanda impotriva cui se nimereste”.

“Cronicar”

Articol din care publicatie? Apărut când?

“ESEUL DE TREI CUADRATI (din *Monitorul de Brasov*)

“Paul Goma sau modul in care poti rezista terorii

“Toata lumea stie ca Paul Goma s-a opus deschis sistemului comunist din Romania. Spre deosebire de foarte multi scriitori ”de virf” (Nichita Stanescu, Marin Sorescu etc.), Paul Goma nu a cedat si nu s-a lasat ispitit de tentatiile materiale (o carte de proza ideologica era remunerata gras, cam la pretul unui apartament). El a rezistat si nu s-a vindut pentru un pumn de arginti. Pentru aceasta insa a platit cu multi ani de puscarie si cu imposibilitatea de a-si publica romanele la editurile din tara. Din aceasta cauza, dupa cum se stie, aproape toate cartile sale au aparut in strainatate, iar Paul Goma a atins chiar un fel de celebritate literara pe care in tara nu a avut-o nicio data. Nici macar dupa ce s-a prabusit comunismul, nu se stie din ce motive, acestui scriitor incomod nu i-au fost recunoscute meritele literare. Dupa parerea multor critici romani (N. Manolescu, Eugen Simion), literatura sa nu prea are valoare estetica.

Chiar si romanelor sale celebre, “Din Calidor”, “Bonifacia” sau “Arta refugii”, le sint refuzate orice merit literar, fiindu-le recunoscute doar o dimensiune etica, de natura protestatara. Dupa parerea acestor critici, literatura lui Paul Goma are cel mult o valoare de document si cam atit. Nimic altceva. Acesti critici insa uita ca romanele lui Paul Goma descriu si radiografiatia alienarea individului in timpul comunismului, cit si acea cumplita teroare a istoriei. Criticii ii mai repropoazeza si prezenta masiva a biografismului. Dar, dupa parerea noastra, biograficul nu poate fi un defect ci o calitate. Mai ales ca personajul-narator ”Din Calidor”, un copil de 5 sau 6 ani, surprinde realitatea intr-un moment crucial, cel al declansarii razboiului. Experientele personajelor lui Paul Goma sint fundamentale, cum sint si cele din ”Arta refugii” cind acelasi copil, de data aceasta un pic mai mare, isi pierde parintii pentru ca au fost inchisi in penitenciarele din Ardeal. Istoria este receptata in romanele sale strict prin prisma biograficului care nu este neaparat o depozitie, ci este folosit cu scopul de a accede si a transmite autenticitatea realitatii. Dincolo insa de descrierea unei degradingolade generale, romanele lui Paul Goma exploreaza capacitatea de rezistenta a individului la rau. Aceste personaje reusesc sa reziste si sa supravietuiasca terorii. Dupa parerea noastra, romanele lui Paul Goma, in afara de aceasta dimensiune morala, instaureaza un alt statut al personajului, cel al personajului - model, exceptional, care se manifesta in niste conditii limita, subumane. Cu toate ca a intrat intr-

un con de umbra, literatura lui Paul Goma este una de viitor, fiind, poate, cea mai credibila marturie despre modul in care omul reuseste sa reziste "sub vremuri nefaste".

"Dumitru CRUDU *Monitorul de Brasov*" - data?)

Mesaje capturate pe internet

» Mesaj de: v. (193.6.218.9)

» Inregistrat la: 26 Nov 2003 -- 19:05:08 CET

n-a citit stepaniuc goma. i-a adus 2 citate cineva din acoliti, si omul a facut concluziile necesare. doar nu astepti ca un comunist care se stimeaza sa citeasca carti in original... cu atat mai mult intr-o limba straina, adica romana...

» Mesaj de: Eno (217.73.165.205)

» Inregistrat la: 24 Nov 2003 -- 14:05:50 CET

In schimb va este accesibila o biblioteca plina cu carti de Paul GOMA la adresa <http://paulgoma.net>

Lecturi placute!

PS Daca se ajunge pana la interzicerea unor volume din creatia acestui autor, ar fi mare pacat ca elevii, studentii si profesorii acestora sa nu ia apararea celui care a indraznit sa vorbeasca raspicat despre istoria Basarabiei

» Mesaj de: T. Ajder (220.211.158.253)

» Inregistrat la: 23 Nov 2003 -- 1:51:20 CET

deja exista un grup de discutii;

<http://groups.yahoo.com/group/goma-readers/>

Cu respect

» Mesaj de: cristi (80.96.52.216)

» Inregistrat la: 21 Nov 2003 -- 21:41:01 CET

ar mai fi de discutat nu numai "Basarabia" ci in general marea majoritate a cartilor lui Goma. Ar avea toti ce invata.

» Mesaj de: T.Ajder (133.34.74.114)

» Inregistrat la: 21 Nov 2003 -- 13:43:13 CET

Poate discutam volumul "Basarabia" pe forum?

Fiecare carte citita (in orice limba n-ar fi ea scrisa) va diminua puterea prostiei si ignorantei care domneste in parlamentul din chisianu.

» Mesaj de: T. Ajder (133.34.74.114)

» Inregistrat la: 21 Nov 2003 -- 13:31:30 CET

Ma intreb daca nu cumva aceasta carte "Basarabia" sa devina ceva asemanator cu "Clopotnita" lui Druta, ceva care sa uneasca spiritele, care sa fie citita si discutata de toata lumea de la mic la mare, daca pana si in parlament se vorbeste despre ea ca un "plod" ce ar trebui interzis, poate, poate... in sfasit lumea reincepe sa discute carti... poate chiar vor incepe sa citeasca cu voce tare...poate sa se trezeasca

Iar interzicerea este la fel ca reclama... pana si doar discutia despre interzicere. Si daca or s-o interzica, cum o sa pedepseasca pe cei la cine o sa gaseasca cartile respective, o sa-i dea afara de la facultate, cum faceau prin '60 cu cei cine avea carti in romana, sa-i dea afara de la lucru...?

ma gandesc daca comunistii n-ar fi dispusi sa ofere niste bani pentru multiplicarea lucrarii, ca sa aiba ce citi si de unde invata politia si securitatea, poate

si familiile lor... poate chiar si ceilalti deputati, nimanui nu strica o carte buna... ca vad ca album colorat publicat pe hartie cretata si cu "fetzele" patriei pe jumătate nascuti numai nu-n moldova au editat deja... la o editura de "sub-sol", in sens ca a facut comanda, a luat banii, si hop, cum n-a fost, asa a si disparut, oare cat o fi costat un exemplar din cartea asta stralucitoare de feti frumosi si ilene consanzene parlamentare? 10-15 dolari bucata?... bani care vin din taxele pe care le platesc cei ce le platesc...

dar va rog sa cititi cartea...

pe langa Prag-3 care a editat 3 carti de Paul Goma, si pe care cred le distribuie gratuit, mai este si "Muzeum" care a scos un eseu "Basarabia si evreii" 15 lei costa daca mai este la editura(str. Corobceanu).

si desigur, mai toate cartile le puteti gasi onlline pe gratis.

*

“INFO literar”

“- Paul Goma – 65.

“ Pe 2 octombrie, Paul Goma a implinit virsta de 65 de ani. Unul dintre cei mai importanti prozatori romani postbelici si unul dintre putinii tradusi si comentati in lumea larga, Paul Goma a fost – cum bine se stie – cel mai proeminent, cel mai radical dizident anti-comunist de la noi. Persecutat politic pentru opiniile sale, exmatriculat si arestat dupa ???revolutia“ maghiara din 1956, revenit mai tirziu pe bancile Filologiei bucurestene, publicat o vreme cu povestiri in presa literara si intr-un mic volum, el devine scriitor interzis odata cu tentativa de a tipari in tara marele sau roman *Ostinato*. Trimis in strainatate, romanul apare mai intii in Germania, in 1971, si e lansat cu mari ecouri la editia din acel an a Tirgului international de carte de la Frankfurt, Goma fiind prezentat – in absentia! – ca un ???Soljenitin roman“. Continua sa-si trimita manuscrisele la edituri occidentale si in 1977 initiaza un protest anti-comunist in sprijinul ???Cartei 77“ lansate de dizidentii cehoslovaci. Exilat la Paris, ramine pe aceeasi linie protestatara, reactionind la evolutiile din Romania si sprijinindu-i pe dizidentii de acasa. Romanele sale apar in Franta, Olanda, Suedia, Germania, Italia etc. etc. Dupa prabusirea regimului comunist, cartile – inclusiv cu eseuri, articole, jurnale – ii apar valuri-valuri si in tara. Bine primit o vreme, el ???reuseste“ curind sa supere pe toata lumea prin intransigenta judecatilor sale, de multe ori nedrepte, si prin stilul pamfletar impins pina la o virulenta insuportabila. N-a cerut cetatenia franceza, considerindu-se mereu un exilat roman la Paris, si nici n-a revenit dupa 1990 in tara, unde se simte nedorit. Figura de prim-plan a literaturii romane a ultimelor decenii si a istoriei politice postbelice, personaj tragic si pitoresc deopotriva, din ce in ce mai insingurat in ultimii ani, din ce in ce mai mizantrop, Paul Goma ramine un mare scriitor, un mare stilist in traditia plasticitatii muscatoare inaugurate de cronicarii nostri munteni si duse mai departe de Caragiale, de Creanga sau de Arghezi, prozatorul si pamfletarul...

(*Obs cult ?* - oricum, din 2000, atunci împlinisem 65 ani).

Vineri, 9 iulie 2004

Nu, nu am făcut rău că mi-am încărcat Jurnalul cu texte din acestea. Mi l-aș fi încărcat și mai și, dacă aș fi putut captura tot ce am găsit interesant. Din păcate, unele nu s-au lăsat copiate.

De pildă “Lecturile infidele ale lui Vasgar (3)” din *Contrafort* 7-8 din iulie-august 2002 (?), probă de dezgustătoare slugărnicie din partea lui Vasile Gârneț, el fiind autorul. Sub acoperirea celui care dă

seama de textele altora, basarabeianul Gârneț nu a făcut decât să citeze, fără discernământ, plecaciunist, din Evanghelia lui R. Ioanid.

Curat “lecturi infidele” și în deplină necunoștință de cauză.

Nu am putut captura textul, l-am copiat de mână, îl recopiez aici - firește, doar câteva fragmente:

“Pe câteva pagini din același număr de revistă [*Observatorul cultural* nr. 177 - n.m.], Radu Ioanid, colaborator al Muzeului Holocaustului de la Washington, publică un comentariu amplu - *nuanțat și argumentat* [subl. mea]- din cartea lui Paul Goma, **Basarabia**, apărută în 2002 la Editura Jurnalul Literar din București.

“Cartea lui Goma n-a fost aproape deloc recenzată la Chișinău, unde nici nu prea este de găsit [subl. mea].

“Din comentariul găzduit acum de *Observatorul Cultural*, cartea lui Goma iese destul de prost: *fisurată, deficientă grav la capitolul documentare, purtătoare de stereotipuri antisemite, vulgar violentă la adresa unor personalități ale culturii române contemporane* [s.m.]...».

Vasăzică poetul și intelectualul Vasile Gârneț face Revista Presei: preia din alte publicații comentarii la câte o carte.

Cum se face o Revistă a Presei în țările civilizate, de către oameni de condei civilizați, cinstiți? Ce întrebare! În două maniere:

a. se dau citate - între ghilimele - și se lasă ca atare, presupunând că cititorul este suficient de informat, de matur ca să judece el singur afirmațiile recenzentului sau ale comentatorului;

b. citatele - între ghilimele; se comentează... comentariile recenzentului - cu o condiție: ca alcătuitorul Revistei presei să fie în normala cunoștință de cauză, adică *să fi citit textul recenzat*.

Or Vasgar (Vasile Gârneț) se află în perfectă necunoștință de cauză: el nu a citit cartea lui Goma (**Basarabia**) - de ce? Pentru că... iată cum se exprimă un director de conștiințe, un înaintemergător, un luminător al poporului: re-citez: “Cartea lui Goma n-a fost aproape deloc recenzată la Chișinău” - ceea ce nu ar fi un păcat, însă mai departe Vasile Gârneț scrie cu o imprudență demnă de un elev puturos: “... unde nici nu prea este de găsit”.

Dacă “cartea lui Goma nu este de găsit” (a se citi: “eu, Vasile Gârneț, nu am citit-o” - cum îndrăznește el, Vasile Gârneț să propună cititorilor doar comentariul “colaboratorului Muzeului Holocaustului din Washington” [în alte părți individul cu același pseudonime - Radu Ioanid - se prezenta ca “director al Muzeului...”], pe care să-l califice drept “nuanțat și argumentat”? Pe ce se rezemă poetul Vasile Gârneț atunci când continuă: “cartea lui Goma iese destul de prost: fisurată; deficientă grav la capitolul documentare, purtătoare de stereotipuri antisemite...” - dacă nu a citit... “cartea lui Goma”? Măcar de ar fi pus între ghilimele ceea ce lasă să curgă din pixul său inconștient, s-ar fi înțeles că citează din “colaboratorul Muzeului”.

M-a amărât, m-a indignat nu “opiniile” cunoscutului falsificator de documente semnînd “Radu Ioanid”, ci m-a îndurerat slugărnicia unui Gârneț care, fără a ști despre ce este vorba (și dacă “Radu” s-a înșelat în comentariile sale? ; dacă “Radu” a, după obicei, mințit?) - se crede obligat să încuviințeze, ca o cătană cretină, tot ce spune majurul-komisar cu funcție de... “colaborator al Muzeului Holocaustului”.

Transcriu - tot de pe internet luat (de astă dată am încercat să pun eu sedilele) - un document, sub formă de protest.

Este vorba de Masacrul de la Fântâna Albă din 1 aprilie 1941. În loc ca ucrainenii de azi să dea o mână de ajutor la clarificarea împrejurărilor, a victimelor, a călăilor, prin "presa" lor falsifică adevărul istoric, transformând victimele în "provocatori", "fasciști", "naționaliști" - mai lipsește șperaclul "antisemit", ca să ne întrebăm cine de la cine a învățat asemenea ticăloșii.

"Pentru o martirologie fara hotare

MARTIRII DE LA FÂNTÂNA ALBĂ ȘI FALSIFICATORII ISTORIEI

"În cei nici zece ani de când Ucraina a devenit în mod instantaneu stat independent ideologii naționalismului ucrainean de prin partile locului cauta cu înfrigurare să aplice istoriei ținutului nostru, în special din ultimul secol al mileniului trecut, interpretări cât mai coordonate și cât mai plauzibile (din punctul lor de vedere), încercând să împace și să fructifice vechile poncife ale istoriografiei sovietice despre «eliberarea» Nordului Bucovinei cu imperati-vele reieșinde dintr-o cu totul alta situație, adica din cea existenta acum. Și cu cât mai insistente au fost aceste căutari, cu atât mai surprinzătoare au fost rezultatele, reușindu-se doar pe parcursul câtorva ani sa se aplice, fața de unele și aceleași momente-cheie ale istoriei Bucovinei, «grile» total opuse, afirmându-se initial ca perioada de stapânire sovietic ar fi fost o perioada de ocupatie, pentru ca mai târziu sa se spuna ca aceasta n-a fost decât una de... statalitate ucraineana. Anume în baza acestei «concepții» majoritatea institu-tiilor de stat si celor publice din regiunea Cernăuți i-au sărbătorit jubileele de 60 de ani de la constituirea lor.

"Și mai radical s-a schimbat «viziunea» acestor ideologi asupra unor asemenea evenimente tragice, și încă sângerânde în sufletele românilor de pretutindeni, ca masacrele de la Lunca și Fântâna Albă.

"Bunoară, s-a ajuns până acolo ca să se afirme în presa ucraineană din Cernăuți că uciderea în masă a românilor la Lunca în noaptea de 7 spre 8 februarie 1941 nu ar fi fost decât «o fapt de eroism a grănicerilor ucraineni (!) care, fiind puțini la număr, au făcut față unui grup înarmat (!) foarte numeros de români care au încercat să atace granița de stat...».

"Speram atunci că ar fi fost vorba doar de un act accidental, fiindca nu ne puteam imagina ca memoria atâtor victime nevinovate ale unui regim criminal ar putea fi terfelit într-un mod atât de pagân și laș. Dar, după câte se vede, ne-am înșelat amarnic, fiindcă, iată, acum a venit și rândul martirilor de la Fântâna Albă să fie batjocoriți și mai mârșav, ei fiind numiți de ziarul *Ceas* drept «provocatori», «fasciști» și «ageni ai siguranței române», ceea ce n-a cutezat să facă nici fostul KGB sovietic. Într-un articol intitulat chiar «Provocarea de la frontiera româneasc» (numărul din 22 iunie 2001, 25), semnat de redactorul șef al acestei publicații – P. Kobevko și oferit cititorilor sub înspăimântătoarea rubrică : «SEPARATISM»!

"Fântâna Albă și Lunca – acte de sacrificiu colectiv fără precedent în istoria modernă!

"Citind «Provocarea...» din *Ceas*, care este ilustrată și cu o hartă segmentată a României, cu Transilvania prezentată în negru și cu Bucovina, Sudul Basarabiei și Transnistria hașurate, însoțit de niște note explicative deosebit de stranii și curioase, asupra cărora vom reveni puțin mai încolo,

toate fiind plasate la titlul «Mărirea teritorială a României (1861-1945)». Adică această hartă și notele explicative la ea sunt menite să înfieze masacrul de acum 60 de ani de la Fântâna Albă drept argument că în istoria sa România ar fi promovat o politică... expansionistă față de vecini, ba mai mult, s-a extins teritorial pe seama altor state! Motivul respectiv nu constituie o noutate pentru cititorii acestei publicații, articole cu asemenea idei fiind publicate în paginile ei în mai multe rânduri. Însă pentru prima dată se face referință la cea mai mare tragedie a românilor din Nordul Bucovinei cu intenția de a susține o asemenea afirmație aberantă și neroadă, care nu are nici o tangență cu realitatea istorică, lucru de altfel foarte bine cunoscut și de promotorii acestor blasfemii insultătoare, dar, după cum se știe și după cum au dovedit-o nu o singură dată provocatorii de la *Ceas*, scopul scuză mijloacele, fiindcă nu miile de victime nevinovate de la Lunca, Fântâna Albă, din Kazahstan și de la Onega, nu împușcații de-a lungul întregii frontiere impuse arbitrar la sfârșitul lunii iunie 1940 de către ocupanții sovietici au fost provocatori, ci dezgustătorii mâzgliitori de hârtie de la *Ceas* și-au asumat cu bun știință un asemenea rol, deoarece s-au văzut peste noapte stăpâni peste o frântură de neam românesc, care nu are alt vină decât cea de a fi existat aici de peste două milenii, de a fi avut o istorie glorioasă prezentă și acum atât de evident și atât de adânc în acest mult pătimit pământ al Țării de Sus a lui Alexandru cel Bun și a lui Ștefan cel Mare.

“Având un asemenea trecut și o nețârmurită mândrie de neam, țărani noștri mioritici s-au decis în acel aprilie însângerat din 1941 că e mai bine, dacă nu vor fi lăsați să se duc la frații lor, să moară împușcați la granița nefirească, să fie hăituiți prin pădure ca niște fiare sălbatice decât să trăiască sub cizma străinilor, părăsindu-și vetrele milenare, mormintele strămoșilor, agoniseala lor de-o viață... Este o pildă de sacrificiu colectiv fără precedent nu numai în istoria noastră modernă, ci în cea a întregii Europe, și să vină redactorul de la *Ceas* (sau cei care stau în spatele lui) cu un exemplu din trecutul propriului popor, când mii de oameni pașnici – bărbați și femei, bătrâni și copii – să fi ales, neimpuși de nimeni, moartea în locul vieții de a trăi umiliți și îngenuncheați! Poate anume de aceea i se întunecă mintea acestui provocator, fiindcă nu dispune de asemenea pilde, și anume de aceea se străduiește din răzputeri și fără pic de rușine să profaneze memoria martirilor neamului nostru de la Lunca și Fântâna Albă prin insinuările din articolul său, potrivit cărora miile de uciși doar pentru vina de a fi dorit să triască în libertate și împreună cu frații lor de sânge și nu sub stăpânirea străinilor ar fi fost «provocatori», «agenți ai siguranței» și ar fi avut drept scop... «expansiunea» României! Adică românii bucovineni care își lăsau ocupanților pământurile lor moștenite din moși-strămoși, nedispunând de altă formă de protest împotriva unui imperiu hrăpăreț, ar fi lucrat pentru... mărirea teritorială a țării lor! Adică ar fi comis o «expansiune» nu în afara, ci în ... interiorul țării lor schilodite atunci! Fără să vrea, desigur, autorul «Provocării...» din «Ceas» ilustrează astfel într-un mod foarte convingător nu «firea expansionistă a românilor», ci faptul că românii și-au constituit statul lor în curs de secole și cu sacrificii enorme și nu l-au primit de la cineva drept cadou peste noapte...

“Adevărul recunoscut de KGB-ul de cândva astăzi nu este acceptat de succesorii lui

“În acești ultimi zece ani tragicele evenimente de la 1 aprilie 1941 au fost reconstituite și retrăite de către puținii supraviețuitori de zeci de ori în publicațiile românești din regiunea Cernăuți. La mitingurile de doliu ce s-au desfășurat anual cu prilejul omagierii victimelor nevinovate ale masacrului

de la Fântâna Albă s-au făcut diferite cercetări, rezultatele cărora, de asemenea, au fost date publicității, au fost retipărite, parțial, anchetele efectuate în anii 1942-43 de ziaristul Ion Dominte ș. a. m. d. Adică tabloul general al acelor evenimente este cunoscut în linii mari, rămânând deocamdată secret doar numărul total al celor masacrați atât nemijlocit în pădurea de la Varnița și în împrejurimile ei, precum și numărul celor condamnați și executați ulterior în temnițele NKVD-ului pentru participarea la marșul pașnic de la Fântâna Albă. Nu se cunosc, de asemenea, toate amănuntele cu privire la locul înhumării românilor masacrați în ziua de 1 aprilie 1941, amănunte care fără doar și poate s-au păstrat în arhivele fostului KGB și mai sunt păstrate sub zece lacăte de către serviciile corespunzătoare ale statului ucrainean.

“Din păcate, la toate demersurile societăților naționale românești din regiunea Cernăuți adresate acestor servicii cu solicitarea de a se face lumină în legătură cu victimele de la Fântâna Albă s-a reacționat printr-o tăcere absolută, chiar mai impenetrabilă decât pe timpul imperiului sovietic. Acum un deceniu, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la masacrul din marginea pădurii de la Varnița, însuși șeful de atunci al KGB-ului regional, Igor Pikuza, nu a putut să nu țină cont de opinia publică, fiind obligat să facă personal, în ziarul de limbă ucrainean «Radianska Bukovina», unele dezvăluiri în legătură cu acest masacru, recunoscând, de fapt, că marșul de la Fântâna Albă a constituit o reacție la persecuțiile la care era supusă populația românească din teritoriile numai ce ocupate, deci, pe de alt parte, a încercat să justifice că aceste persecuții erau comise pe criterii de clasă (de parcă aceasta ar fi fost o justificare!) și nu de apartenență națională, afirmând că erau deportați în primul rând funcționarii autorităților românești, membrii partidelor politice și alte categorii de persoane, dar nu oameni de rând. Adevărul, desigur, este altul și acest lucru îl denotă cât se poate de evident deportarea în iunie 1941 a circa 13 mii de familii de țărani (!) români din toate localitățile nord-bucovinene și nu a funcționarilor sau a politicienilor... Cât privește numărul celor uciși la Fântâna Albă, șeful kaghebit a încercat mai mult să tăinuiească adevărul decât să-l elucideze, admitând în mod cinic că ar fi fost vorba de vreo trei sau cinci victime...

“Dar iată că după zece ani până și acest adevăr infirm este înlăturat, pentru ca să se susțină (și aici nu este vorba doar de Kobevko, fiindcă, evident, nu este el unicul autor al articolului din *Ceas*) că Fântâna Albă a fost o «provocare», un rezultat al activității desfășurate în satele de pe Valea Siretului de către «agenți ai serviciilor speciale ale României», încercându-se astfel să se discrediteze protestul cu adevărat popular al românilor din partea de nord a Bucovinei împotriva ocupanților străini, să se profaneze memoria luminoasă a celor care și-au depus propriile vieți la altarul libertății neamului, fiindcă pilda lor de sacrificiu le insuflă urmașilor de astăzi mândrie și respect, dârzenie și răbdare, pietate și speranță.

“Cum masacrarea a sute de oameni s-a transformat într-un neînsemnat «incident» de frontieră...

“Desigur, nu vom reda aici integral versiunea insultătoare și profanatoare a evenimentelor de la 1 aprilie 1941, după cum a fost ea expus în «Provocarea...» din *Ceas*, ci doar vom schița momentele cele mai strigătoare la cer, care totodată scot și cel mai bine în evidență intențiile provocatoare ale autorilor acestui așa-zis articol, semnat de redactorul șef al publicației respective, căruia în mod sigur că nu-i aparține paternitatea absolută, fiindcă se vede de departe că datele îi sunt furnizate din arhivele bine documentate și bine ascunse ale fostului KGB, la care aspiră să ajungă de peste un deceniu

opinia publică românească din regiunea Cernăuți și la care nu are acces, după cum ne convingem încă o dată, decât în versiunea «ziariştilor» de genul lui Kobevko elaborată în laboratoare speciale de trucare a istoriei și de manipulare a conștiinței.

“«În ziua de marți, 1 aprilie, mulțimea care număra până la 2 000 de persoane s-a adunat lângă sediul comitetului executiv din Hliboca. Se revendica primirea de cereri pentru trecerea în România la loc permanent de trai. Se făceau încercări de a-i calma pe oameni. Li se spunea că nu se primesc și nu se vor primi nici un fel de cereri de plecare în România. Oamenii nu se linișteau. Deoarece înainte de aceasta lor li s-a băgat în cap că timp de zece zile frontiera va fi deschisă și cine va dori va putea să părăsească URSS-ul. În sate lucrau agenții serviciilor speciale ale României»”.

În continuarea acestui fragment este făcută următoarea remarcă: “«În cel de-al doilea război mondial România a fost de partea Germaniei naziste. (...) Între oameni a apărut un grup de indivizi în frunte cu Pălămadă. Ei erau înarmați cu pari. Cine vroia să se desprindă din mulțime, pe aceia cu forța îi băgau în coloană, chiar îi amenințau cu omorul. Nu departe de frontieră la oameni au venit ofițeri-grăniceri. Ei i-au rugat să se întoarcă la casele lor. Le-au spus că nimeni nu va putea trece frontiera. Dacă oamenii vor merge mai departe, ei vor fi obligați să tragă. În acel timp în coloană se răspândeau zvonul că sătenii din Suceveni au arme și când soldații vor începe să tragă, ei vor avea cu ce să se apere...»

“«Nici din dosarul penal nr. 00117, nici din mărturiile martorilor oculari până acum nu este clar cine au tras primii. Însă după o împușcătură a început grozăvia. Grănicerii au deschis focul. Mulțimea s-a împrăștiat prin pădure. La locul incidentului mai târziu s-au găsit o armă, 60 de cartușe, un revolver «Nagan», o baionetă și 4 tuburi de cartușe.

“«Nicăieri nu se indică numărul de morți...»”

Și din aceste succinte fragmente se întrevăd cu claritate intențiile autorilor «Provocării...» din *Ceas*. Adică «la locul incidentului» nu s-au găsit sute de morți, adică nu a fost un masacru premeditat pe care l-a săvârșit regimul sovietic de ocupație față de populația autohtonă subjucată, nu a fost o mișcare stihinică și pașnică de protest împotriva umilirii demnității naționale și umane a românilor din Nordul Bucovinei, nu a fost un act colectiv și conștient de sacrificiu în numele libertății și unității neamului, nu a fost o manifestare curată de eroism și vrednicie cum rar s-a întâlnit în istorie... Adică nu a fost cea mai abjectă crimă dintre numeroasele crime comise în acei ani împotriva unui popor de țărani, nu a fost o politică colonialistă promovată cu bună știință pentru a împușca numărul trăitorilor de milenii pe aceste meleaguri și a se încerca legitimarea ulterioară a acaparării de teritorii străine, nu a fost teroarea, nu a fost batjocura, nu a fost nimic ce i-ar putea deranja acum pe alți stăpânitori... Vrea să ne spună panul Kobevko nouă, urmașilor celor uciși la Lunca și Fântâna Albă, în Kazahstan și la Onega, urmașilor celor care și-au trăit o mare parte din viața lor în prigoană și în teroare, că au fost doar «agenți ai siguranței», «provocatori» și «oameni cu zvastici la braț», că nu se știe cine au fost primii care au tras, că s-au găsit «o armă, un revolver, o baionetă», câteva patroane pe locul măcelului de la Varnița, că nici morți aproape că n-ar fi fost, că a fost un neînsemnat «incident» de frontieră... Oare nu se mai tem de Dumnezeu acești profanatori ai memoriei miilor de suflete martirizate fără nici o vină! Nu ne vine să cre-

dem că nu există o justiție divină, fiindcă altcineva nu are cine să-i pedepsească!

“O dezgustătoare «tufta»

“Ne vine greu să admitem că cineva dintre trăitorii pe aceste meleaguri, de orice naționalitate va fi, nu ar cunoaște adevărul despre masacrele de la Lunca și Fântâna Albă, despre deportări și toată teroarea din primii ani de ocupație sovietică în Nordul Bucovinei, de aceea nici nu încercăm să dezmințim minciunile scârboase despre evenimentele din 1 aprilie 1941, deși autorii «Provocării...» din *Ceas* și-au dovedit pân acum nu o dată experiența bogată pe care o aplică cu insistență de invidiat în trucarea istoriei ținutului nostru, folosindu-se cu abilitate de unele date și nume concrete de persoane pentru a-și masca intențiile ofensatoare la adresa unei mari comunități naționale și a-i induce în eroare pe cei ignoranți și naivi.

“Or, sunt și ziaristi ucraineni care evocă acele evenimente în mod obiectiv, după cum au făcut-o realizatorii unei emisiuni speciale pe tema ocupării Nordului Bucovinei în 1940 de la Canalul național de televiziune «Inter», care au menționat cinstit că *teroarea sovietică a fost îndreptată înainte de toate împotriva românilor din teritoriile ocupate, aceștia constituind majoritatea absolută a victimelor represiunilor din anii 1940-1941, precum și în cei imediat postbelici... (subl. mea. P.G.)*

“Oricum, alt aspect ne interesează în legătură cu acest articol: care este rostul acestor minciuni? Ce scopuri urmăresc autorii din spatele redactorului de la *Ceas*? În acest sens ne ajută să ne deslușim mai bine harta ce ilustrează articolul respectiv și notițele explicative ce o însoțesc, despre care s-a pomenit puțin mai devreme – harta «Măririi teritoriale a României (1861-1945)». Desigur, nu putem să nu luăm cunoștință de aceste note, fiindcă sunt deosebit de elocvente cu privire la ceea ce doresc să inoculeze autorii «Provocării...» cititorilor ziarului *Ceas* și nu numai acestora. Iată notele:

“«1. 1861. țara Românească (Valahia, Moldova); 2. 1878. Dobrogea; 3. 1913. Dobrogea de Sud de la Bulgaria, pierdută în 1945; 4. Basarabia (...), pierdută în 1944; 5. 1919. Bucovina (în componența Austriei până la 1918, a Ucrainei în anii 1918-1919, 1940-1941, din 1944, în componența României în anii 1919-1940), pierdută în 1944; 6. 1920. Transilvania de la Ungaria; 7. Transilvania, ocupată de România în anii 1941-1944».

Aceste așa-zise «note», care vor să vâdească, după părerea autorilor, caracterul documentat al opului lor, denotă, pe de o parte, ignoranța totală și desvârșită cu privire la istoria României, constituindu-se în niște elucubrații greu de imaginat pentru un om sănătos la minte cât de cât, iar, pe de alt parte, demonstrează că manipularea cu datele respective eronate este ingenios gândită, bineînțeles, după părerea acelorași autori, urmărindu-se ca ele să aibă o bătaie cât mai lung. Dar să le luăm pe rând.

“Conform acestor făcători de hărți, la 1861 s-a format... Țara Românească, ei având, desigur, în vedere constituirea statului român actual, denumit România, care s-a format prin unirea, la 1859, a celor două Principate – rii (?) Românești și a Moldovei! Mai departe: Dobrogea de Sud a fost smulsă de la România nu în 1945, ci în 1940, la fel ca și Basarabia, ca și Nordul Bucovinei, ca și ținutul Hereți datorită aceluși monstruos pact Ribbentrop-Molotov, iar Basarabia mai fusese ruptă de la trupul Moldovei de către imperiul țarist înca la 1812.

“Însă cele mai senzaționale noutăți în materie de istorie le aflăm referitor la Bucovina. Acest ținut, chipurile, ar fi parvenit României abia în anul 1919, aparținând între anii 1918-1919 Ucrainei (!). Adică să nu știe cei

care l-au documentat pe Kobevko că unirea Bucovinei cu România a fost consfințită de către Congresul ei General la 28 noiembrie 1918, iar apartenența Bucovinei (!), dar nici măcar a Nordului Bucovinei, la Ucraina în anii 1918-1919 nu a fost vreodată undeva menționată, fiindcă așa ceva nu a fost niciodată! Apoi să nu știe autorii «Provocării...» din *Ceas* că Sărbătoarea națională a României este Ziua de 1 decembrie, adică data când s-a făurit, la 1918 și nu la 1920 (!), Marea Unire a României cu Transilvania!

“La punctul 7 dăm din nou de Transilvania, care ar fi fost din nou ocupată de România, însă de acum în anii 1941-1944?! Examinând harta, vedem că acest punct desemnează un cu tot alt teritoriu decât cel al Transilvaniei... Se pare că acești ingenioși factori de hărți au dorit să spună Transnistria, care se identifică, conform hărții, cu regiunea Odesa, regiune care nu s-a aflat niciodată în componența României!

“În limbajul argotic al pungășilor din fostul spațiu sovietic exista un termen foarte expresiv care denumea un fals grosolan, lipsit de inteligență – «tufta». Acum facem și noi ochi mari și ne întrebăm: la ce le-o fi trebuit celor de la *Ceas* și de prin alte părți această «tufta»? Numai ca să sugereze că România ar fi un stat expansionist? Dacă ar fi fost în alt context, ne-am fi prăpădit cu toții de răs, fiindcă este o «tufta» plin de haz, însă, când aceasta este pusă în relație cu masacrul de la Fântâna Albă, se schimbă radical fondul moral al problemei, ceea ce nu ne poate insufla decât dezgust și dispreț...

“Este necesar un proces moral împotriva celor vinoși de masacrul de la 1 aprilie 1941

“Revenind la tentativele din ultimul timp de a se rescrie istoria Bucovinei și în special de a se reinterpretă evenimentele de la mijlocul secolului trecut, potrivit cărora Nordul Bucovinei, Sudul Basarabiei și ținutul Herței nu ar fi fost acaparate prin forță de fostul imperiu comunist și oferite cadou Ucrainei sovietice, ci ar fi fost obținute în mod legal de către însăși statul ucrainean actual, fapt care uluiește pe toată lumea, îns promotorii acestei «concepții» îi văd imperturbabil de treabă, promovând-o cu consecvență și îndârjire. (De fapt, acesta și este sensul articolelor din presa ucraineană radicală: de a pregăti terenul pentru ca ulterior «concepția» respectivă să poată fi preluată de oameni mai serioși, adică de politologi și istorici).

“În același context se înscrie și modul cum este explicată «ziua de 28 iunie 1940» într-un «caleidoscop istoric ucrainean» din același ziar *Ceas*: «începutul ocupației de către Armata roșie a Basarabiei și a Bucovinei de Nord (astăzi regiunea Cernăuți), care intrau la acea dată în componența României. Preluarea Bucovinei de Nord a fost finalizată în cursul a 4 zile. Unitățile Armatei roșii, care au participat la această acțiune, erau alcătuite predominant din ucraineni (!)».

“Evident, în lumina unei astfel de revizuri a istoriei Bucovinei se impune efectuarea unor rectificări și din partea românilor nord-bucovineni. Noi nu am acuzat niciodată ucrainenii că ei ar fi fost implicați, ca popor, în crimele comise împotriva populației românești de către regimul sovietic. Dimpotrivă, mulți ucraineni autohtoni au avut și ei de suferit de pe urma ocupanților, în special familiile rămase ale celor care s-au refugiat în România. Vinovat de svârșirea masacrelor de la Lunca și Fântâna Albă, vinovat de deportarea la moarte sigur prin înfometare a miilor de rani, vinovat de acest adevărat genocid împotriva românilor din teritoriile ocupate în iunie 1940, vinovat de toată batjocura și umilința la care au fost supuși părinții noștri a fost făcut întotdeauna regimul colonialist sovietic. Împotriva acestui regim defunct cer în prezent societățile naționale românești din

regiunea Cernăuți, pentru masacrarea a mii de oameni nevinovați la Lunca și Fântâna Albă, în Siberia, Kazahstan și la Onega, organizarea unui proces moral internațional, pentru ca să fie cunoscute aceste crime întregii lumi, pentru ca sufletele victimelor martirizate să-și afle mântuirea, pentru a repune, în ultimă instanță, în drepturile lor adevărul și istoria, iar noi, trăitorii de azi, să fim împăcați că ne-am făcut datoria față de aceste victime. “Dacă panul Kobevko și... coautorii săi consideră că nu Uniunea Sovietică a deținut Nordul Bucovinei în acea perioadă, ci altcineva, înseamnă că acest «altcineva» de asemenea trebuie să poarte răspunderea pentru tot ce s-a întâmplat atunci, pentru toate crimele și nedreptățile comise, pentru masacrele de la Lunca și Fântâna Albă...

**“Dacă i-ar fi trecut și panului Kobevko o graniță prin
bătătura casei sale părintești...**

“La mitingul din 1 aprilie 2001, prilejuit de comemorarea a 60 de ani de la data tragicelor evenimente de la Fântâna Albă, care a avut loc la locul masacrului, acolo unde s-a aflat unul din mormintele comune ale victimelor din acea zi fatidică pentru românii de pe Valea Siretului, un orator – dl Ivan Kriliuk, loctiitor al șefului Administrației raionale de stat Hliboca (de altfel, istoric de profesie) – a spus cu sinceritate și compasiune:

“«Și astăzi este greu de explicat ce forță a fost în stare să smulgă miile de țărani de la casele și de la gospodăriile lor, de la vetrele și mormintele strămoșilor lor, să-și părăsească câmpurile deja însmânțate și animalele în staule și să ia drumul pribegiei și al morții! O faptă de sacrificiu în masă neîntâlnit în istorie... Dreptatea unora (a ucrainenilor n.r.) s-a făcut prin nedreptățirea altora (a românilor n.r.). Dar așa a vrut să fie istoria...»

“Cel puțin acest lucru nu doresc nici în ruptul capului să-l înțeleagă autorii «Provocării...» din *Ceas*, deși majoritatea absolută a ucrainenilor, după cum se vedește, dețin această capacitate a omeniei și a bunului simț, fără să recurgă la explicații scârboase de genul celor de mai sus: chipurile, agenți ai siguranței i-au provocat și i-au forțat pe oameni să-și părăsească baștina, scandând lozincile «Trăiască România Mare», «Trăiască Regele Mihai»...(.)

“Pentru a putea înțelege acel fenomen unic ce s-a produs în primăvara anului 1941 în ținutul nostru, pentru a-și putea da seama despre starea de spirit ce domnea atunci în sufletele românilor noștri, panului Kobevko i-ar fi trebuit ca prin bătătura casei sale părintești din Galiția să fi trecut o graniță care s-ar fi instalat acolo peste noapte, după cum s-a întâmplat cu foarte mulți români nord-bucovineni... Atunci alta ar fi fost sensibilitatea atât a redactorului de la «Ceas», cât și a celorlalți coautori ai articolului profanator la adresa martirilor noștri!.. Altul ar fi fost «adevărul despre nedreptate», fiindcă atunci nu i s-ar fi ridicat mâna redactorului de la «Ceas» să pună o asemenea rubrică la un articol ce defăimează morții de la Fântâna Albă. Osânditoare misiune și-au asumat provocatorii de astăzi!

“Nu avem nevoie de nici o autorizație ca să ne pomenim morții!

“Nici românii, nici ucrainenii nu au nevoie de «adevărul» redactorilor de la *Ceas* și a autorilor săi. Minciuna umilește deopotrivă și pe morții scuipați și pe cei, chipurile, întru binele cărora această minciună este proliferată. Toți avem nevoie de adevărul istoric. Adevăr pe care încă nu-l cunoaștem în întregime. Iar cei care au ostenit la scrierea articolului din *Ceas* dețin destule date ce ar completa cu mult tabloul real al masacrului de la 1

aprilie 1941. În primul rând, noi dorim, și este dreptul nostru legitim și este de demnitatea acestui stat ai cărui cetățeni suntem astăzi, să ni se dezvăluie numărul și numele martirilor de la Fântâna Albă, locurile unde au fost ei înhumați și ce s-a întâmplat cu cadavrele lor, fiindcă suntem siguri că astfel de informații se păstrează în arhivele instituțiilor corespunzătoare. În acest sens ne este de folos chiar și «Provocarea de la frontiera românească» din «Ceas» prin aceea că ne scoate din neant numele unor adevărați eroi ai neamului – Crăsnean, Zegrea, Pălămadă, Grijinu, Vasu, Pojoga, Motrescu, Dâca, Onufrieciuc, chiar dacă nu ni se precizează din care localități ei sunt! “Dar câte nume de români-martiri mai sunt acoperite de întuneric...”

“Este de datoria noastră sfânt să dezgropăm din uitare tot ce ține de martirajul părinților și bunecilor noștri din anii '40, să le concentrăm într-o viitoare Carte neagră a atrocităților comise împotriva românilor din teritoriile ocupate de imperiul sovietic la 28 iunie 1940, într-un viitor Muzeu al Holocaustului Românesc, pentru ca generațiile ce vor veni să se poată mândri liber cu eroii neamului. Este de datoria noastră sfânt să ridicăm la Fântâna Albă un monument al nostru, al întregului neam, și nu oficial, în memoria tuturor românilor-martiri!

“Fântâna Albă este durerea neamului românesc, tragedia care ne înalță și ne purifică pe noi, cei rămași în viață, pe copiii și nepoții noștri! Pe martirii noștri îi deplângem cum știm, fără să avem nevoie de recomandările sau de autorizația «binevoitorilor» de la «Ceas», fiindcă o avem pe cea a morților de la Fântâna Albă. De aceea ziua de 1 aprilie trebuie să devin Ziua de comemorare a jertfei românești!”

“Ștefan BROASCĂ

“Redactor-șef al publicației «Plai Românesc» din Cernăuți”.

*

“DECLARAȚIA UNIUNII SOCIETĂȚILOR ROMÂNEȘTI DIN REGIUNEA CERNĂUȚI

“În acest an s-au împlinit șase decenii de la comiterea odioaselor masacre de la Lunca și Fântâna Albă, unde respectiv la 8 februarie și 1 aprilie 1941 au fost ucise sute de oameni nevinovați, locuitori pașnici ai satelor românești de pe Valea Prutului și a Siretului, bărbați și femei, btrâni și copii care, nemaiputând răbda teroarea socială și națională impusă de regimul sovietic de ocupație, au dorit să se refugieze la frații lor de sânge din România, părăsindu-și vetrele strămoșești și agoniseala lor de-o viață, însă la granița așezată de puțin vreme în locuri unde ea nu a existat niciodată, din apropierea localităților Lunca și Fântâna Albă, ei au fost întâmpinați cu tiruri de mitraliere... Mai curent, în luna iunie, s-au împlinit tot șase decenii de la comiterea unei alte crime, la fel de monstruoase, după cum a fost ridicarea a circa 13 mii de familii de români din teritoriile ocupate la 28 iunie 1940 de către fostul imperiu sovietic și deportarea lor în Siberia și Kazahstan, pentru ca să fie supuse acolo la suplicii inumane și să moară de foame și de munc silnică, de unde s-au întors acasă doar foarte puțini.

“Cu acest prilej, Societățile românești din regiunea Cernăuți «Golgota», «Aron Pumnul», «Mihai Eminescu», «Isidor Bodea» și «Stejarul» au organizat manifestări de comemorare a victimelor represiunilor din anii '40, manifestări care s-au desfășurat în centrul regional Cernăuți și în cele raionale Herța și Storajineț și care au fost susținute de administrațiile respective de stat. Spre regret, despre aceste manifestări în presa locală de limbă ucraineană nu s-a scris nimic, cu excepția ziarului *Ceas*, în numărul din 22 iunie al căruia a apărut un articol de o pagină intitulat surprinzător... «Provocarea de la

frontiera românească», care este semnat de redactorul șef al acestei publicații P. Kobevko. Articolul a vizat conferința desfășurată în ziua de 31 martie la școala medie 29 din Cernăuți pe tema masacrării populației românești în anii 1940-1941, la care a participat și un grup de oaspeți de la Rădăuți în frunte cu dl. Lorin Fortuna, președintele Uniunii Românilor Bucovineni. Invocând drept pretext prezența la această manifestare a d-lui Fortuna, precum și declarațiile făcute de către acesta pe propria sa răspundere, autorul articolului «Provocarea de la frontiera românească», precum și acele forțe radicale ce stau în spatele lui, se dedă la acuzații și generalizări insultătoare și nefondate la adresa tuturor societăților românești, a tuturor românilor din regiunea Cernăuți, ba chiar a întregului popor român, pentru ca să ajungă apoi la o aberantă și absurdă cerere discretă adresată organelor corespunzătoare de a se institui o supraveghere polițienească asupra activității formațiunilor noastre obștești!

“Dar și mai gravă și periculoasă este tentativa de profanare a memoriei miilor de români, care au fost victimele nevinovate ale regimului sovietic în anii 1940-1941, ucise mai întâi de-a lungul frontierei nefirești care a despărțit peste noapte tată de fiu, soț de soție, frate de soră, apoi la Lunca și Fântâna Albă, precum și în beciurile NKVD-ului, iar și mai târziu în Siberia, Kazahstan și la Onega. În pofida adevărului istoric evident și cunoscut de toată lumea, autorii articolului îndrăznesc să comită nu numai un sacrilegiu, încercând să justifice crimele săvârșite împotriva românilor de către autoritățile staliniste de ocupație prin aceea că, chipurile, victimele ar fi fost însele vinovate. Adică de masacrarea la Fântâna Albă a sutelor de țărani nevinovați de toate vârstele, oameni pașnici ai pământului, inclusiv femei și copii, nu ar purta nimeni nici o vină, fiindcă au fost toți... «provocatori», «fasciști» și «agenți străini»! Ceea ce se sforțează acum să sugereze redactorii de la *Ceas*, dar mai bine zis provocatori calificați din sânul forțelor extremiste și românofobe din regiune, cărora nu le convine stabilitatea interetnică, fiindcă din această situație nu pot să tragă pentru ei foloase pur politice în campania electorală ce se apropie, n-au îndrăznit să fac nici ideologii vechiului regim!

“Societățile românești din regiunea Cernăuți apreciază articolul «Provocarea de la frontiera românească» din *Ceas* drept o nerușinată sfidare a adevărului istoric, o ordinară și periculoasă provocare îndreptată la adresa neîncrederii, ba chiar a urii, între românii și ucrainenii din ținutul nostru, o profanare abjectă a memoriei miilor de victime, nu numai de naționalitate română, fiindcă la Fântâna Albă, în deportare au murit și destui ucrainenii, care au fost martirizați de către regimul totalitar.

“Invocarea repetată și nefondată cu privire la un «separatism» inexistent nu poate fi explicată din punctul de vedere al logicii normale, dar se vede că instigatorii la ura interetnică și provocatorii de la «Ceas» au logica lor perversă, care ar putea în cele din urmă să genereze și consecințe, răspunderea pentru care le va reveni în exclusivitate.

“Octavian BIVOLARU, președintele Societății «Golgota» a victimelor represiunilor staliniste din Cernăuți,

“Dr. doc. Aurel CONSTANTINOVICI, președintele Asociației Științifico-Pedagogice «Aron Pumnul» din Ucraina,

“Arcadie OPAI, președintele Societății pentru Cultura Românească «Mihai Eminescu» din regiunea Cernăuți,

“Dr. Ion BROASCĂ, președintele Societății Medicale «Isidor Bodea» din regiunea Cernăuți,

“Ion VORONCA, președintele Societății Ecologice și Gospodărești «Stejarul» din Cernăuți,

“Ștefan BROASCĂ, redactorul șef al publicației independente a comunității românești din regiunea Cernăuți «Plai Românesc»”.

Iată că există români chiar mai nefericiți decât basarabienii sub ruși: bucovinenii de sub ucrainenii.

Mi-a scris Radu Mareș - bucovinean, devenit ardelean:

În Bucovina nu mai întâlnești picior de... țigan: au fugit toți, fie în Rusia, fie au trecut în România. Oricât de mizerabil trăiesc în România, țiganii sunt mai puțin oropsiți decât în Ucraina.

Totodată, românii de acolo "regretă" ocupația rusească - "infinat mai blândă, mai tolerantă" decât a ucrainenilor.

Cunosc motivul - l-am scris de câteva ori:

Rusul-rus, cetățean al unui imperiu, față de ne-ruși (pe care îi considera "neoameni") putea avea, dacă nu "înțelegere", atunci indiferență; îi privea pe ne-ruși de la înălțimea-i amețitoare;

Ucrainenii, membri al unei comunități de veacuri supusă rușilor, odată "liberi" folosesc noua lor stare, nu ca să se bucure de libertatea lor - ci ca să asuprească ei pe alții. Iar cum rușilor nu îndrăznesc să le ardă măcar două palme, ucrainenii, în stilul celui mai curat supraveghetor de robi, îi persecută pe cei mai mici decât ei (cu un cuvânt potrivit: minoritari).

Ei bine: această "calitate" românii nu o au. Chiar dacă liberi-liberi nu au fost nici ei vreodată.

Duminică 11 iulie 2004

Frig, ploaie, vânt - eu: cu crăcile la pământ...

Un fel de a vorbi vorbe, pentru că am un motiv de mulțumire: am reușit să capturez de pe internet o sumă de articole, de mărturii despre Basarabia și Bucovina sub ruși. Până acum am adunat "Masacrul de la Fântâna Albă" - reprodus mai sus, aici, în jurnal, un studiu despre deportări. Și "Lista securiștilor". Pe acestea și încă altele (din păcate unele texte nu sunt copiabile) o să le grupez, o să le dau un titlu și Filip are să le instaleze pe internet.

Marti 13 iulie 2004

M-a iritat peste poate, ieri, "mărturia" lui Sorin Toma (prima parte) din *Adevărul* (de când?). Din două motive:

Sorin Toma fusese, nu doar prieten din copilărie cu Petre Năvodaru, dar și "tovarăș de luptă din ilegalitate". Sorin T., în iunie 1940 a plecat în "Uniune" - cu misiune? probabil -, Petre N. a rămas în... ilegalitate toată perioada războiului (una din casele în care se ascundea a fost bombardată, în incendiul care a urmat ar fi ars dacă nu l-ar fi scos - în spinare - o tânără și foarte frumoasă evreică, Felicia Grünberg, devenită soție a lui și mamă a Anei Maria. Nu știu când anume prietenia "de nezdruncinat dintre Sorin Toma și Petre Năvodaru" s-a... zdruncinat, apoi s-a năruit. Am înțeles că "Sorinel" se purtase cu socru-meu - și nu doar cu el - "neconvenabil" - citește: porcește. Se pare că, în "afacerea Pătrășcanu", în care socru-meu a fost implicat, dar nu și arestat, însă exclus din partid și din toate, Sorin T. se purtase ca un adevărat comunist: dăduse declarațiile pe care le aștepta securitatea, pe care le cerea partidul. Însă cum, după vreun

deceniu, Năvodaru a fost reabilitat și a fost numit director adjunct la Statistică (deci: re-ștabizat), cum Sorin Toma - între timp devalorizat, compromis, aruncat de-o parte - s-a prezentat la vechiul său prieten, cu brațele deschise, cu gura până la urechi, lansându-i, fără pic de umor: «Bine-ai revenit în Partid!» (majuscula îmi aparține, dar sigur S.T. ar fi pus-o singur, dacă ar fi scris ceea ce a rostit).

Cu acel prilej Năvodaru i-a spus ce avea pe inimă. De atunci, dacă se vor mai fi văzut prin oraș, nu s-au salutat. Drept care S.T. se plângea tovarășilor că «Peter este un ingrat, nu recunoaște că, atunci, când cu Pătrășcanu, eu l-am apărat, punându-mi în pericol viața...»

Nu știu când anume a plecat S.T. în Israel (riscînd să mă repet: «După ce făcuse României tot răul posibil»), dar cred că după 1977; deci după plecarea noastră și rămânerea Năvodarilor într-o izolare completă (nici Europa liberă n-o mai prindeau, le era bruiată de la etajul superior...). Știu de la Lulu că Sorin nu se manifestase în acea vreme - «...și nu ne-am mirat...», a adăugat, ea, răutăcioasă.

Or, după moartea lui Petre Năvodaru (21 noiembrie 1988), am primit prin poștă, din Israel, câteva pagini (nu fotocopii) din revista lui Mirodan *Minimum* în care Sorin Toma făcea elogiul prietenului său Petre Năvodaru... Însoțite de o scrisoare... Ana a făcut o criză de furie și l-a înjurat birjărește pe «prietenul tatii».

Al doilea motiv de mânie: textul publicat în *Adevărul* - te pomenești că l-a editat în volum! Se intitulează:

Cum am supraviețuit holocaustului - Ucraina (1941-1943)

Îl avertizează pe cititor:

“în paginile ce urmează nu-mi propun să analizez și nici măcar să descriu tragicele evenimente care au zguduit Europa și lumea întreagă la începutul deceniului '40. Aceste pagini sunt consacrate unor amintiri cu caracter personal, în ele nu veți găsi decât fapte din viața mea proprie, - desigur, adânc înfipte în ambianța locului și timpului.

“Sunt amintirile unui evreu, emigrant politic comunist, din anii vietuiti în timpul războiului pe teritoriul Ucrainei sub ocupația nazistă. (...)

“În aceste amintiri (...) infatisez cele ce am trait, am gândit și am cunoscut. Fapte. Oameni. Fără să adaug nimic și fără să scad nimic. Fără să infrumusețez și fără să uratesc. Fără să încerc să mă substituiesc pe mine, cel de azi, celui care eram atunci, în urma cu șase decenii.

(...) “Îmi repugna să urmez exemplul unor memorialiști” care, pentru a se spala” de păcate proprii, reinventează trecutul, îl coafează” în așa fel încât să fie siguri de aplauze.

“Unii prieteni m-au întrebat: - De ce, din toate amintirile tale, acorzi prioritate tocmai acestei perioade când existența ta s-a desfasurat, ca să zicem așa, în obscuritate, și nu perioadelor ulterioare, când ai detinut funcții importante și ai participat la evenimente majore?

“Încerc să răspund.

“- Pentru că aceste amintiri dintr-o vreme în care iadul își revarsase bezna peste oameni - și peste mine însumi - îmi apar, paradoxal, în perspectiva anilor, ca un capitol luminos în viața mea. Pentru că, în întunericul cel mai dinafară” (cum se spune într-o parabolă), albul și negrul erau mai clar diferențiate ca oricând. Pentru că astfel puteam alege fără soavă și fără indoilei între bine și rău. Pentru că aceasta alegere o faceam singur, ascultând numai de propria mea conștiință. Și pentru că, judecând faptele și gândurile mele după atâtea decenii, nu trebuie să regret nimic. Era aceasta o vreme nu

numai a tineretii, ci si - as zice - a virginitatii mele morale. (...)

“Au trecut ani. Stiu, prea tarziu mi-am dat seama ca in viata rar se intampla ca albul sa fie numai alb, iar negrul numai negru. De n-ar fi fost aceasta intarziere, as fi putut evita serioase greseli (printre care cea savarsita in cazul Arghezi”). Si totusi, recapituland intamplarile perioadei despre care povestesc, nu ma incercam nici macar o palpaire de indoiala. Sunt si astazi sigur ca in acele imprejurari optiunile mele au fost cele drepte.

“In sfarsit, ostasi. Sau... "zapadniki"?”

“Am mers, am mers, am tot mers... Am ajuns la fluviul Bug, am ajuns la Nipru. In sfarsit ne-am vazut intr-un tren militar. Intr-o statie, trenul nostru a fost bombardat si incendiat. A doua zi, cu alt tren, am ajuns la destinatie: orasul Cerkasi, port pe Nipru. Aici am fost luati la inceput drept dezertori, dar cand numarul nostru a crescut la cateva sute, comandantul ne-a cerut scuze si a dat ordin sa fim incorporati - si, fireste, hraniti.

“Eram, in sfarsit, ostasi!”

“In ziua urmatoare, imbarcati pe un vapor, calatoream pe Nipru in jos.”

(...)“De la Zaporojie (...) La Orehovo, orasel pasnic in care seara canta muzica militara, am fost incadrati intr-un centru de instructie. De aici, dupa o pregatire de cateva saptamani, aveam sa fim trimisi pe front. Era ceea ce imi dorisem. (...) Dar din gradina raiului Adam a fost izgonit... In dimineata celei de-a sasea zile, adunare! Comandantul ne aduce la cunostinta ordinul comandantului suprem, tovarasul Stalin: toti "zapadniki", toti cei proveniti din teritoriile de vest (recent alipite Uniunii Sovietice) inceteaza de a mai face parte din armata combatanta, fiind transferati pe frontul muncii. "Acolo va asteapta sarcini nu mai putin importante pentru apararea tarii”.

“Poate ca asta ne salva viata. Ne simteam insa profund umiliti. Dupa atatea eforturi pentru a deveni ostasi, nu ni se acorda incredere. Primiseram o palma cu totul nemeritata.”

Foarte bine: Sorin Toma ajunsese la Zaporojie, la Orehovo. Dar întrebarea rămâne: Până să ajungă la Orehovo, cum ajunsese el, ploieștean bucureștenizat, în... Basarabia? Puținică răbdare, amintitorul, ajuns la Orehovo, se întoarce... cu amintirile la:

“O digresiune autobiografica **Cum ajunsese la Chisinau?**

“In 1940 am implinit 26 de ani. Atat eu, cat si intreaga mea familie: tatal meu, poetul, profesorul si editorul Alexandru Toma, pe atunci in varsta de 65 de ani, mama mea, Sidy Toma, si sotia mea de atunci, Ana Toma, eram, sub o forma sau alta, activi in miscarea comunista ilegala, la care aderasem in 1932. Desigur, visul nostru, speranta de a carei realizare - poate indepartata sau chiar foarte indepartata - nu ne indoiam, era o societate mai umana, mai dreapta decat cea capitalista, o oranduire pe care ne-o inchipuiam sub forma socialismului preconizat de Marx, Engels si Lenin. Dar in perioada istorica la care ma refer, in acesti ani ai vietii noastre, obiectivul central, dominant, catre care se concentr-au toate eforturile noastre, era lupta contra fascismului, care triumfase in Germania, castiga teren in Romania si tindea sa cotopeasca intreaga Europa.

In afara de comunisti, prea putini voiau sa inteleaga cat de reala si apropiata era amenintarea si cat de imperioasa era necesitatea impotrivirii. Cu atat mai mult este de respectat atitudinea curajoasa a acelor muncitori, intelectuali, studenti si oameni politici care s-au alaturat miscarii antifasciste sau au colaborat cu ea”.

Tot n-am ajuns la Chișinău - răbdare: în curând...

Nu înainte de a afla cum stau treburile cu evreii:

“O paranteza privitoare la evrei.

“In randurile miscarii comuniste, evreul era tratat ca un om intre oameni egali. Victoria ei promitea evreilor - si altor discriminati - izbavirea de persecutii. Acesta a fost, desigur, un motiv principal care a determinat pe unii evrei, *iar dupa 23 august 1944 pe foarte multi evrei, sa se alature comunistilor* (subl. mea: deci “puțini fuseseră, mult mai mulți rămăseseră”...)

“In 1939 terminasem serviciul militar "in termen", ar fi trebuit sa fiu eliberat si totusi in vara anului 1940 contingentul nostru era tinut, in continuare, sub arme. In Polonia, apoi in vestul Europei, Hitler pornise razboiul, care avea sa fie al doilea razboi mondial.

“Intr-o zi, adjutantul comandantului, lt. Ion Popescu, m-a chemat la o parte si mi-a destainuit ca la comandament sosise un raport al "Sigurantei Generale a Statului", care ma caracteriza drept agitator comunist periculos”.

“- Te sfatuiesc sa arzi tot ce ai compromisat acasa - mi-a spus el. Si a adaugat: Sa stii ca aici nu te asteapta nimic bun.

“Un om de omenie.

“Dupa scurt timp am primit din partea conducerii partidului comunicarea ca guvernul trece la internarea in lagare a comunistilor si a altor "elemente subversive" din randurile armatei. Totodata, guvernul proiecta scoaterea din randurile armatei a tuturor evreilor. Mi se cerea sa plec imediat din regiment si sa stau ascuns pana la noi indicatii.

“Era evident ca tara se indrepta spre un regim fatis fascist pro-hitlerist. Am cerut sa fiu "ilegalizat", adica sa fiu trimes, cu acte false, pentru a activa in alta parte a tarii. A rezultat insa ca posibilitatile partidului erau depasite de necesitatea de a ilegaliza intr-un timp scurt un mare numar de activisti”.

Ne aflăm pe calea cea bună: dacă a plecat din București - în curând va ajunge la Chișinău...

“In aceasta perioada, la noua frontiera, Prutul, se desfasura, mai ales prin portul dunarean Galati, un intens schimb de populatie intre cele doua tari riverane. *Aveau dreptul sa treaca, daca doreau, toti cei nascuti de partea stanga a Prutului - si invers.* (curat invers! - nota mea) Plecau insa - mai precis, fugeau, mii si mii de evrei, inspaimantati de soarta care-i astepta daca ramaneau.

“In aceasta situatie, *partidul a indicat multor activisti pe care nu putea sa-i ilegalizeze - printre care si mie - sa treaca, temporar, via Galati, in U.R.S.S.* (sublinierile îmi aparțin) Ceea ce am si facut”.

Deci, potrivit lui Sorin Toma: “*Aveau dreptul sa treaca, daca doreau, toti cei nascuti de partea stanga a Prutului - si invers;*

Pentru cât timp? **Temporar;**

Unde să treacă (temporar!) activiștii (care nu puteau fi ilegalizați)?

Ce întrebare: **în U.R.S.S.!**

Aceasta este g e o g r a f i a lui Sorin Toma: “partea stângă a Prutului” devenise: U.R.S.S. din chiar momentul diktatului: 26 iunie 1940 (primul);

Aceasta este i s t o r i a lui Sorin Toma: supusă “cronologiei” speciale, cea folosită și de Ilia Ehrenburg și de Vassili Grosman în “Istoria” lor, cea din 1946, prin intervertirea evenimentelor, pentru a

face să se creadă că efectele au fost, de fapt, cauza (și invers, vorba lui Sorin Toma).

După "Ceea ce am și făcut", Sorin Toma trece direct la:

"Eram convins ca, in situatia internationala ce se crease, un regim fascist, ostil Uniunii Sovietice, nu va putea dainui decat cel mult cinci, sase luni. Si atunci ma voi putea intoarce in tara.

"Nu prevazusem razboiul care se pregatea.

"... Asadar, noi, "zapadnikii", fusesem scosi din armata... Am fost trimisi, un grup de doisprezece..."

Și Chișinăul? Totuși, *cum-când* ajunsese în Basarabia el, Sorin Toma (și ceilalți activiști care nu putea fi ilegalizați la București (sic!)? Și ce făcuse el - la Chișinău - vreme de un an de zile?

Din moment ce refuză cu îndârjire să scrie ce făcuse în cele 12-13 luni, în Basarabia ocupată de sovietici, spune limpede că a făcut numai răul; că va fi fost un "responsabil" la cultură, la aprovizionare, la agricultură? - nu putea face decât răul, din moment ce se afla în slujba rușilor ocupanți. Nu am nici o dovadă că ar fi fost amestecat în "justiția sovietică"; nici în NKVD; dar prin ceva cu "ideologie"?; ceva cu "lupta împotriva religiei" - de ce nu? Nu va fi participat la vandalizarea bisericilor, la distrugerea icoanelor, la arderea cărților - nici la huiduirea cortegiilor funerare? - dar dacă a putut să scrie mai târziu ceea ce a scris despre poezie și despre Arghezi, de ce nu i-ar fi putut instrua pe tinerii evrei în campania împotriva "opiului popoarelor"?

Ce porc, ce câine va fi fost Sorinel Toma - între 28 iunie 1940 și 22 iunie 1941 - la Chișinău...

La Chișinău? Care Chișinău?, vorba rusului. Așa cum pentru rus nu exista capra (pe care tocmai o furase), nici pentru creaturi ca Sorin Toma nu a existat o Basarabie între 28 iunie 1940 și 22 iunie 1941. De la *Galați* - ultimul loc pomenit, activiștii comuniști care nu puteau fi ilegalizați (de ce?) zboară - în spațiu și în timp - la... Zaporojie, în refugiu...

Miercuri 14 iulie 2004

Pornind de la Sorin Toma, am cerut ajutor de la Stănești, pentru a afla mai multe detalii în legătură cu evreii care, după 28 iunie 1940 au optat pentru cetățenia sovietică. Pe internet nimic. O să mai caut.

Marți 20 iulie 2004

În principiu azi are să fie furtună. Numai că a fost alaltăieri; și ieri. Nu face nimic, una nouă nu strică - decât pe la agricultură; și pe la acoperiș'ultură.

Ieri am primit scrisoare de la Magda Ursache - i-a parvenit, în sfârșit, Săptămâna...

Îmi trimite și o diplomă: Concursul Național "Duiliu Zamfirescu" conferă premiul de excelență pentru "disidență și rectitudine literară".

Mi-a făcut mare plăcere semnul de prețuire. Pe dată am întreat-o pe Ana:

«Știi tu cine/ce ești, madam Goma? Ești soție de diplomat, soro!»

Miercuri 21 iulie 2004

Ieri, căutînd ceva despre mine pe internet, am căzut pe un Paul Goma, născut în 1978, la Londra... Se afla pe un site de actori, manechine, decoratori. I se dădeau și ceva măsurători... - cele trei, obișnuite la fete. În cele din urmă am dedus că Paul Goma este o; de sex invers, ori gingaș, ori/sau feminin (mai există *una*, o cântăreață, cu prenume masculin, *Victor Laszlo*...). Paul Goma, "model", poartă 37 la încălțăminte, iar înălțimea i-i de vreo 1,65 m. Mă gândesc că și eu am purtat cândva 37 la pantofi, iar 1,65 voi fi atins de când scad, scad, scad...

Joi 22 iulie 2004

Îmi scrie "tânăra din România": a fost la Niculiță, a luat exemplarul din **Ușa**...

Nu am chef de nimic.

Sâmbătă 24 iulie 2004

Nici azi nu am chef de viață.

Este momentul să mă opresc din **Săptămâna Roșie**.

Duminică 25 iulie 2004

Am oprit - sper definitiv - **Săptămâna Roșie**. Am imprimat un exemplar, acum corectez. Pe hârtie se văd mai bine greșelile, zic și eu pe urma alților.

Să nu uit: mi-a trimis Valentin Țepordei (fiul preotului), pe un CD o carte din care am cules ceva informații pentru S.R.

Am reluat "corespondența" cu Valerian Stan.

Numai cu Nicoleta Sălcudeanu îmi vine greu să continuu: mi-a propus să-i dau (ori să scriu), pentru un viitor număr din *Vatra* "ceva despre realismul socialist". Or eu, pe de o parte, am tot scris (în scrisurile mele) "despre"; pe de alta zău că nu mai am energie și chef să repet, să repet... Nu știu cum o să scot cămașa.

Luni 26 iulie 2004

Toată lumea-i în vacanță - în afară de noi.

Am promis că închei **Săptămâna**... - nu am putut: am revenit la primul capitol, acolo mai rămăsese câte ceva de stricat.

Marti 27 iulie 2004.

Se duce și iulie. Și vine augustul: mi-e frică de august - cel din anul trecut m-a stors și pe mine, m-a pălit, m-a atins, m-a lăsat lat.

Miercuri 28 iulie 2004

Mai bine mai târziu decât niciodată - de acord - dar chiar așa?

Am aflat abia azi, 28 iulie 2004, de la radio apoi de la televizor:

La debarcarea Aliatilor în Normandia, în vara anului 1944, Polonezii au avut un sector anume, pe care l-au acoperit cu 17.000 oameni, sub comandă poloneză, sub drapel polonez. Sectorul acela (nu l-am reținut eu sau nu a fost numit?) a fost unul deosebit de greu: acolo germanii aveau câteva unități blindate. Rolul polonezilor: să-i încercuiască pe nemți. A fost vorba și de armamentul polonezilor - s-a spus: "tancuri poloneze" - dar ce tancuri aveau polonezii în 1939, când îi înfruntaseră pe nemți călare, cu lăncile?; și dacă aveau tancuri, apoi acelea datau dinainte de 1938 și erau, certamente, de fabricație franceză și engleză, or până și simbolica "unitate franceză" debarcată în Normandia avea câteva blindate Sherman... Să nu fi înțeles eu bine? Fiindcă ar fi trebuit să mi se spună: cum ajunseseră "tancurile poloneze" în Anglia? Tranzitaseră tot prin România, ca o bună parte din armata lor, învinsă, ca întregul guvern, ca tezaurul lor? Rămâne să aștept "amănunte" ca acesta, cu "tancurile poloneze pe plajele normande". Oricum, am reținut: "Polonezii erau slab înarmați, nu avea suficiente muniții..." Cum să interpretez această informație în contextul următor: "...la un moment dat polonezii s-au aflat în mare dificultate, din încercuitori ai germanilor s-au trezit încercuiți..." și mai departe: "nemaivînd muniții, polonezii au atacat la baionetă..."

Jurnalistul comentator a comentat astfel fapta polonezilor: **"cu pierderi imense, polonezii i-au determinat pe germani să se retragă - astfel a luat sfârșit Bătălia din Normandia"...**

Ce frumos spus. Cât de "imense" fuseseră pierderile polonezilor? Câți căzuseră, pentru ca "Bătălia din Normandia" (6 iunie-21 august) să ia sfârșit? 5.000. 10.000? Mai mult - cât de mai-mult (din inițialii 17.000)? Nu se spune.

Însă văzînd "peisajul" cimitirului polonez de la... - de la, unde, în Normandia?, înțelegi că au fost mulți, după mulțimea crucilor - abia jumătate dintre ele purtînd un nume, semn că nu fuseseră identificați toți căzuții.

Povestea nu se sfârșește aici: polonezii erau obișnuiți să fie tratați de către "Aliați" drept carne de tun - asta fuseseră în deșerturile Libiei, asta fuseseră la Monte-Casino (individual, ca aviatori, în Bătălia Angliei, în vara-toamna 1940) - dar ceea ce li s-a întîmplat după aceea, îți frînge inima și-ți vine să-i omori pe toți Învingătorii: englezi și francezi și americani și ruși! Pe toți!

Pe de o parte, "Aliții" au tăcut (activ) faptele de arme și de sânge ale polonezilor, alături de ei; astfel se explică, nu neapărat motivul pentru care eu nu auzisem de asta (de câte altele nu auzisem eu...) - dar motivul pentru care "Aliții" occidentali ascunseseră adevărul vreme de 60 ani. Care este acel motiv - înalt moral? **Ca să nu-i supere pe ruși care, între timp ocupaseră și sovietizaseră și Polonia.** Polonia care avusese dreptul la un întreg capitol în înțelegerea de la Ialta, cu directive precise (alegeri, conducere...), nu ca România; despre care doar se pomenea, în coada unui paragraf - **Polonia fusese cu adevărat vîndută.**

Numai că mai existau supraviețuitori (polonezi) ai Bătăliei Normandiei. Pe unul dintre ei l-am văzut filmat în cimitirul lung de vreun kilometru, lat tot pe-atîta, în care se ne-odihneau camarazii lui

de luptă, de speranță - și de trădare (atât, că morții erau fericiți: nu știau că sângele lor nu făcea două parale în ochii anglosaxonilor). Omul nu a rostit decât câteva cuvinte. Din ele am aflat că mai există vreo cinci supraviețuitori - în Polonia. Am aflat indirect, prin jurnalistul comentator:

“Învingătorii” polonezi ai nemților, supraviețuitorii (în continuare: cei vreo 5% din cei 17.000) care, după încheierea războiului s-au întors în patria lor, Polonia, au fost numaidecât arestați de ruși, întâi anchetați la Lubianka (că-cum și-au trădat ei patria, că-cum au luptat ei în armata capitalistă - care capitalistă era aliată cu bestialista lor!), deportați în Siberia - prezentul-aici-de-față totalizase vreo 32 ani de gulag. Întors, în sfârșit, în patria lui dragă, după atâtea decenii, concetățenii l-au primit ca pe un strigoi, ca pe un aducător de nenorociri: nici familie, nici slujbă, nici locuință, nici pensie - de la cine, pensia: de la Polonia?, dar el nu-și dăduse sângele pentru Polonia; de la englezi, americani?, dar el nu luptase sub drapel american, nici englez.

Ticăloșii, ticăloșii americani și englezi! I-au măturat sub preș pe acești adevărați eroi, dar și adevărați încurcă-lume: nu puteau să crape toți, fie în Normandia, fie în Siberia, să nu se mai audă de ei niciodată?

Și iarăși și iarăși îmi aduc aminte cuvintele lui Geremek (la primirea Poloniei în C.E., nu în NATO!) - re-amintesc: Geremek este și istoric de profesie și “disident” și unul din stâlpii sindicatul Solidarnosc - singura forță care, în cele din urmă, a obligat comunismul să pună un genunchi la pământ:

“America cea care ne-a salvat și de nazism și de comunism”...

Atunci când l-am auzit am crezut că... nu auzisem bine - însă a doua zi i-am citit zisele scrise negru pe alb la ziar.

Unuia ca acesta - la urma urmei de-al meu, de-al nostru - i-aș fi ars o labă peste bot, de să-l pun în genunchi. Pentru minciună.

Joi 29 iulie 2004

Trec aici un alt document important - din două motive: cultural și istoric -, un articol din:

CLIPA, ANUL XIV, March 25, 2004 No. 643

"Odessa în flăcări" de Gh. Brătescu

Cinematografia românească a primit un dar nesperat. De curând, presa italiana a scris despre un fapt cu totul inedit, anume descoperirea întâmplătoare în arhivele studiourilor Cinecitta din Roma a peliculei filmului "Odessa în flăcări", considerat definitiv pierdut. "Odessa în flăcări", realizat în anul 1942, într-o coproductie româno-italiană este consemnat în istoria cinematografului european și nu numai, o capodopera a genului. Despre el au rămas doar cronici, unele consemnari, fotografiile și afișe.

Având ca subiect drama refugiaților din Basarabia, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ca și a ororilor comise de trupele NKVD-ului, predecesora KGB-ului, filmul a fost interzis după ocuparea țării de către Uniunea Sovietică, iar protagoniștii acestuia aruncați în închisori. Depus în arhivele cinematografului, la fondul peliculelor cenzurate, deci total oprite nu numai de a fi difuzate, dar nici vizionate într-un cadru restrans, mulți ani "Odessa în flăcări" a figurat doar în registrul de evidență al arhivelor, apoi a

dispărut din scripte. După decembrie 1989, unii cercetători în istoria filmului au căutat zadarnic să dea de urma peliculei, investigațiile ducând la concluzia ca ea a fost confiscată "de consilierii sovietici" din perioada ocupației, după care a fost scoasă din evidențe, de către Direcția presei și tipăriturilor, fosta cenzura. S-a mai descoperit că Securitatea a dat un ordin prin care s-a dispus distrugerea unor filme de război din perioada 1940-1944, considerate fasciste și "imperialiste", dușmănoase "orânduirii socialiste". Printre acestea figura și filmul "Escadrila alba", "Noi" și altele.

Capodoperă cinematografică recunoscută, ea aparținea regizorului italian Carmine Gallone, unul dintre cei mai renumiți ai vremii. Filmul s-a datorat cineastului Ion Cantacuzino, o personalitate a culturii românești din perioada interbelică, component al grupului Kriterion.

Ion Cantacuzino făcea parte din generația lui E.M. Cioran, Mircea Eliade și Eugen Ionescu. Studiase Literele la Universitatea pariziană Sorbona și era doctor în psihologie. Personalitate enciclopedică era pasionat de literatură și de medicină, studiind deopotrivă istoria în anturajul lui George Brătianu, urmaș al lui Nicolae Iorga. Deși bogat și nobil de obârșie, Ion Cantacuzino se comporta extrem de modest, fiind uimitor de comunicativ. Spre deosebire de ruda sa apropiată, generalul Zizi Cantacuzino-Granicerul, nu-l pasiona lupta politică, având mai curând apetențe pentru competiție în general și pentru sport în special, precum aviatorul Bazu Cantacuzino, personaj legendar care la 24 august 1944, zburând la bordul unui avion IAR de vânătoare, a penetrat apărarea antiaeriană germană, ducând la baza militară americană de la Foggia, în Italia, documentele prin care Regele Mihai I anunța Alianții despre lovitură de stat de la București, cerând ajutorul aviației americane pentru izgonirea trupelor hitleriste ce înconjuraseră capitala țării. Ion Cantacuzino s-a lansat în mass-media, obținând un post de cronicar cinematografic la Radio București, inaugurând astfel emisiunile de acest fel din România și printre primele în Europa. De altfel, în anul 1931 publicase primul volum de estetica cinematografică, în limba română și primul din Europa, intitulat "Uzina de basme". Datorită acestor preocupări, a fost numit director al Oficiului National Cinematografic, în plină perioadă de război. Exuberant și bun organizator, a avut o extraordinară inițiativă, în momentul în care aparatul de propagandă hitlerist încerca să-și extindă tentaculele și asupra cinematografiei europene, bineînțeles și asupra celei române. El a realizat un acord de asociere cu cinematografia italiană, foarte aproape de spiritul și de cultura română, înființând societatea "Cineromit". Mai mult, pe această bază a realizat un vast proiect de construcție, pe malul lacului Fundeni din București, a unui mare studio cinematografic, planurile aparținând arhitectului Octav Doicescu, urmând ca acesta să fie dotat cu aparatură italiană, dăruit de Guvernul de la Roma. Din păcate, proiectul a fost abandonat, datorită evenimentelor militare. Aflând despre acordurile romano-italiene, Joseph Goebbels, colaborator al lui Hitler și ministru al Propagandei și Informațiilor în guvernul nazist, nota în însemnările sale zilnice: "Italienii ar vrea să se înfrupte din cozonacul cinematografului românesc, care ar fi trebuit să ne revină nouă".

Pe fondul acestei lupte surde între nemți și italieni pentru supremația în domeniul cinematografic, Ion Cantacuzino a avut ideea realizării unei coproducții splendide și operative cu Cinecittă de la Roma, intitulată "Odessa în flăcări". Filmul a fost turnat după scenariul dramaturgului Nicolae Kirilțescu. "Odessa în flăcări" urma tradiția inaugurată de primul mare film românesc din 1912, care omagia victoria trupelor române în Războiul de Independență din 1877. Noul film românesc omagia însă victoria trupelor române în lupta pentru eliberarea Basarabiei, ocupată de armata sovietică în 1940, fiind pre-

zentat în premiera la Roma și la București, simultan, având un succes de casă impresionant și cronici elogioase, inclusiv la Berlin, cu toată invidia lui Goebbels. Nici nu se putea altfel, deoarece dincolo de aspectele realismului istoric, pelicula era o superba realizare artistică. Nu a fost însă un exemplu singular, deoarece industria cinematografică românească se afla în plină ascensiune, ceea ce contrazice afirmația politrucilor comuniști, rău-voitori, anume ca până în anii '60 ea nu a existat.

"Odessa în flăcări" este o pagină vibrantă de istorie, arătând lumii, în 1942, la Festivalul de la Veneția, unde de altfel a câștigat Marele Premiu, ce înseamnă ocupația bolșevică și teroarea stalinistă. Timp de mai bine de o jumătate de secol, despre filmul respectiv nici nu s-a pomenit. Nici nu putea fi vorba să se dea în vileag drama Basarabiei și a Bucovinei de Nord, atata vreme cât la București se afla la putere un regim obedient Kremlinului.

Căci în film se arătau și fragmente din jurnalele de actualități în care coloane uriașe de refugiați basarabeni își căutau în 1940, scăparea în fața pericolului de moarte al trupelor NKVD. Emoția publicului era cu atât mai mare, cu cât fuseseră descoperite două uriașe gropi comune, în care zăceau peste cincizeci de mii de morți, săteni români împușcați de NKVD. Peste acest îngrozitor măcel, care a făcut la vremea lui obiectul unei anchete a Crucii Rosii Internaționale și a stârnit un val de proteste împotriva atrocităților sovietice, s-a așternut o tăcere deplină după 1944. Și, în timp ce Moscova a recunoscut, prin glasul lui Gorbaciov, ca NKVD-ul a fost asasinul celor 10.000 de ofițeri polonezi în padurea Katyn, despre oribilul genocid basarabean încă nu se pomenește nimic. Ba, în plus, regimul domnului Iliescu a găsit normal să semneze un Tratat politic cu Rusia, în care România se recunoaște vinovată de crime pe care nu le-a comis.

Interesant este ca, nu cu mult timp înainte, ca pelicula pierdută să fie regăsită miraculos la Roma, a apărut la București un volum intitulat **Istoria secreta a filmului romanesc**, scris de criticul Viorel Domenico, în care se amintea de "Odessa în flăcări", pentru prima oară, după 62 de ani de tăcere. Astfel se nota ca protagonistul filmului a fost Maria Cebotari, basarabeancă de origine, una din marile actrițe lirice mondiale, dar și vedetă de cinematograf, tot atât de celebră în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, precum Alida Valli. De altfel, Ion Cantacuzino începuse tratativele de a realiza o alta pelicula în coproducție romano-italiană despre viața lui Stefan cel Mare, având ca eroină principală pe Alida Valli, iar ca interpret al marelui voievod moldovean, pe Amedeo Nazzari. Scenariul fusese scris de Camil Petrescu. Din nefericire, istoria a hotărât altfel soarta proiectului respectiv. Invasia în București a trupelor sovietice din 1944 a produs confiscarea arhivelor cinematografice naționale, unele producții fiind socotite printre primele din lume. Totul se afla acum la Moscova, parte a Tezaurului Național pe care îl revendică România.

În aceeași arhivă confiscată de ocupații sovietici se mai afla și pelicula "Escadrila alba", film consacrat aviatorilor românce care, în timpul războiului au evacuat peste o mie de răniți grav, de pe linia frontului, inclusiv de la Stalingrad, fără a suferi pierderi în avioane. "Escadrila alba", cum era numit acest corp de aviație feminin, este astăzi considerată prima formațiune de acest gen din lume, aflându-se înscrisă în istoria mondială a aviației.

Filmul "Odessa în flăcări" preluat în copie din Italia, a fost recondiționat cu atenție, acum fiind oferit spectatorilor români. Se descopera pagini de istorie ascunse, groaznicul masacru suferit de basarabeni din partea trupelor sovietice, pentru singura vină ca erau români. Din păcate, despre "holocaustul" basarabenilor, bucovinenilor și transilvanenilor, autoritățile de la București manifestă încă o condamabilă tăcere. Nu se vorbește nimic nici

despre asasinarea, de către NKVD, a 17.000 de prizonieri romani, ca represalii la lichidarea de către jandarmii romani a grupelor de partizani sovietici care acționau la Odessa, în spatele frontului, ascunși în catacombele orașului. În timp ce soldații români se bucurau de prevederile Legii internaționale care ocroteau prizonierii de razboi, tot în spiritul legislației internaționale civiliilor înarmați care atacau în spatele frontului erau socotiți teroriști. Dar cine ținea cont de legislația internațională la Moscova, unde conducerea statului era alcătuită din criminali?

Oficiul National Cinematografic a prezentat la vremea respectiva imagini ale acestor atrocități, care au zguduit lumea. Tot atunci au fost facute filmele de montaj "Romania lupta contra bolșevicilor", "Razboiul nostru sfânt" și "Noi", cu care umanitatea a descoperit fața atroce a celui de-al Doilea Razboi Mondial, înainte ca Aliații să găsească și să filmeze lagărele morții naziste. Gropile comune din Basarabia și din Bucovina, cu zeci de mii de bărbați, femei și copii români, dezbrăcați și împușcați în ceafă de NKVD, peste care se aruncase var, au fost confirmate de experți ai Crucii Roșii de la Berna, concluziile fiind semnate și de medicul sovietic Sapoșnikov. Documentul se află și astăzi în arhivele acestei organizații mondiale. Nu exista nici măcar un monument în România consacrat victimelor nevinovate ale atrocităților sovietice. Dar se ridică altele care nu au nici o legătură cu istoria românilor.

AUGUST

Miercuri 4 august 2004

Gata, nu mă mai ating de **Săptămâna Roșie!** Nu de alta, dar risc să o îmborțozesc, să o megalez. În noul format are 333 pagini, cifră pe care nu o voi depăși, iar dacă între timp va apărea un document de mare importanță, voi micșora caracterele aceleia, precum și ale unor vecine, ca să intre în exact 333 pagini. Căci nu ne jucăm cu superstiția cifrică! Nu, nu! - căci!

Adevărat: în ultimele trei-patru săptămâni am fost acaparată de propriu-mi buric, deci am lăsat pentru altădată trebile cetății, ale mapamondului - ca să fiu, în continuare, modest.

Acum câteva zile am primit o carte de/de la Mihaela Sitariu, **Oaza de libertate, Timișoara, 30 octombrie 1956.** Cu o dedicație din partea autoarei și cu o fotografie trimisă de Aurel Păuna. În ea: Radu Surdulescu și cu mine, eleganți, de te sfârtecă tristețea - la Făcăeni. Sigur la Făcăeni, în grădina fotografului, atunci când am cumpărat aparatul de fotografiat, un Moskva, copie conformă după Voigtländer - ce s-o fi ales de el? Am uitat...

I-am scris numaidecât autoarei, promițându-i o mai largă, detaliată opinie a mea...

Aceeași nesfârșită tristețe privindu-i pe cei care reprezintă "speranța", "revanșa noastră" : tinerii. De astă dată: (tinerii) istorici.

Nu mai insist, abia am ieșit (oare?) din groapa melanconiei.

Am să fac un efort să scriu un text despre... realismul socialist.

Sâmbătă 7 august 2004

Azi s-au împlinit 36 ani de când ne-am căsătorit. Voi fi socotit bine? Era în 7 august 1968...

I-am pus punct **Săptămânii Roșii**; i-am pus și o "frână": mențiunea: "ediție definitivă" - dar poate cunoaște cartea asta o ediție definitivă, atâta vreme cât autorele mai respiră? Nu: noi informații, noi documente se prezintă, noi reprezentări ale "problemei" se conturează. Simțind că nu chiar toți *goi*-ii mășăluiesc pe ritmul dictat de ei, evreii români îl împing în față pe Teșu Solomovici, el își dăduse cu părerea despre volumul de documente distrus de Buzura, că ar fi... de un mare antisemitism (cum altfel, dacă vorbeau despre faptele rele ale evreilor?), el se agită de când mi-a apărut **Săptămâna Roșie** la Vremea, vorbind în dreapta și în stânga, dînd telefoane, mulgînd nasturii interlocutorului întâmplător (nu l-am văzut în viața mea pe Teșu, dar sunt convins: îl știu de totdeauna), nu amenințînd (că evreul nu-i bou ca românul, să lase probe), ci insinuînd, ci "aducînd aminte" - în genul:

«Grijă mare! Grijă mare! Ordonanța, Ordonanța...»

Efectul e cel scontat: Românul - în fine: *goi*-ul - chiar de nu va fi auzit de mine în acest... context, chiar de puțin îi pasă de porcăriile, crimele făcute și de evrei - se sperie. Și nu-l mai dă sperie nici dracu'!

Ce, n-are el necazurile, problemele lui? Acum să-și aprindă paie-n cap cu ovreii? Cei care conduc lumea și dictează ce-i adevăr

(obiectiv) și ce nu-i obiectiv adevăr?...

Rămâne ca un cui ruginit uitat în ficiți întrebarea: de ce se va fi așternut liniștea cea înțeleaptă peste fapta lui Buzura - distrugerea cărții - vreme de un deceniu? Chiar așa: să nu fi știut nimeni-nimeni din atâta omenire câtă lucrase la realizarea volumelor de documente că rodul muncii lor fusese, peste noapte, distrus?

Dacă oricine deduce motivul distrugerii cărții, nu chiar oricine vede motivul publicării primului volum - de către... Coja.

Las moartă dezlegarea acestei "enigme" căcăcioase. Doar atingerea de ea îmi provoacă greața. Nici chiar eu nu ajunseseam să-i beștelesc pe românii mei așa cum merită. Așa cum - nădăjduiam - nu sunt, în ciuda "semnelor" - ca la Scriptură.

Profitînd de faptul că Filip încă nu mi-a pus pe internet textele adunate în această lună, am mai umblat prin ele, pe ici, pe colo...

M-am chinuit să duc mai departe textul despre realismul socialist - nu am reușit decât să corectez.

Poate de mâine, că tot e luni.

Marți 10 august 2004

Ei bine, n-o să cred, dar l-am brînzît - vorbesc de textul "despre":

A M I N T I R I D I N P R E Z E N T

Sugestia Nicoletei Sălcudeanu de a scrie ceva "despre realismul socialist" m-a tulburat; m-a descumpănit - m-a neliniștit. De ce, doar prin vârstă m-am aflat în mijlocul acestor noțiuni avînd o concretețe din cele mai bălos-terrorizante? Apoi cunosc (mecanismul, ca și metoda, rețeta). Dacă de pe urma mea nu au rămas urme-scrise (realist-socialiste), asta s-a datorat unei întâmplări-întâmplătoare: am fost arestat înainte de a comite ceva publicabil. La vârsta de 21 ani nu eram copt - e-he, dacă aș mai fi fost lăsat în libertate un deceniu, două, ce romane-pe-linie aș fi tras și eu; și ce premii de stat aș fi recoltat și ce călătorii în China, în Albania, chiar în Uniune aș fi făcut; și în câte comitete și comiții aș fi tronat, cum aș fi fost un clasicizat al manualelor școlare, cele direcționate de E. Simion, Manolescu, Dodu-Bălan, Romul Munteanu! Și ce dacă (încă de pe-atunci!) nu aveam talent? Dumitru Mircea avea? Deloc, dar cu ce **Pâine albă** ne-a dat el în cap!; V. Em. Galan avea? Nici, însă **Bărăgan**-ul a cunoscut "după revoluție" o neașteptată viață după moarte grație grației lui N. Manolescu, în *România literară* din ianuarie 1990 - în compania lui Petru Dumitriu-Canaliu; adevărat, sub aceeași pană canonizantă a fost legitimată, nu doar ilegitimitatea lui Iliescu, imediat după Sângeroasa Mineriadă din 13-15 iunie 1990 (pre limba: "Omul cu o mare"...), dar și inexistența scriitoricească a unuia, iscăbind Jacob Popper, pentru literarul motiv că individul comisese o broșură scrisă de el, integral, despre cum boxase cu E. Barbu.

Să continuu? M-am săturat - de *ei*. Mi-au otrăvit și mie copilăria, adolescența, tinerețea; mi-au terfelit, mi-au înnoroiat și mie *cartea*.

Decât, poate...

Ce-ar fi să fac chiar acum (când toată lumea-bună a literaturii române cotidiene a descoperit gulagul și îl studiază! și se îngrozește de ceea ce află, studiind; de când literaturrezistimea carpatnică a aflat că a existat "o metodă de creație"... cam criminală, cum ar zice Ardeleanul de serviciu - o studiază

de sâng și o combate puternic!, de după tufișul deceniului și jumătate de la, vorba lui “revoluție”) - ce-ar fi, ziceam, ca taman acum să mă trezesc făcînd pe avocatul diavolului?

A, nu în creștinescul scop de a îndemna la iertarea păcatelor (grele) ale *făptașilor* realismului socialist: Sadoveanu, Călinescu, Camil și Cezar Petrescu, Eftimiu, Bogza, Beniuc, Banuș, Jebeleanu, Z. Stancu - dintre consacrați, Dumitru Mircea, Tulbure, Deșliu, Petru Dumitriu, Galan, Titus Popovici, Lăncrăjan, Porumbacu, Baconsky, Marin Preda, E. Barbu, Cassian, Zaciu, dintre “promisiuni” (onorate/cu vârf și-ndesate), ci în acela, curat-drăcesc, de a arăta cu degetul spre autorii-morali (sic) ai prostituțiunii ca metodă-de-creație (resic).

Firește, în fruntea-frunților așez cvadriga blestemată: Ana Pauker, Chișinevschi, Răutu, Roller, “responsabilii idîologici”, sovietizatorii șefi ai României;

În linia a doua: tereniștii, activiștii-pe-tărâm: M.R. Paraschivescu, Sașa Pană, Brucan, M. Novicov, N. Ignat, N. Moraru, Beniuc, Sorin Toma, Șelmaru, Vitner, Iosifescu, Crohmălniceanu, S. Damian, Paul Georgescu, Gafița, Paul Cornea, Vl. Colin, B. Elvin, Al. Simion - și alții, atâția alții...

Ca fost student la Fabrica de Scriitori realist-socialezi, vorbesc în cunoștință de cauză: tovarășii noștri profesori Novicov, Beniuc, Petru Dumitriu, Gafița, T.-G. Maiorescu, Spiegelblatt, I. Oană ne tratau ca pe “viitorii” - ingineri, se înțelege; deci, pentru a produce omnoul, cel cu un singur cap, în schimb cubic, cu stea-n frunte și cu-un pai în cur, maiștrii ne furnizau rețeta realismului sovietialist, aia cu procentele trebuitoare (atâta luptă-dintre-clase; atâta activist-de-partid; atâta caracter-național; atâta “umbră” - cca 1% -, încolo numai cânt și voie-bună), ne indicau modelele: **Mitrea Cocor, Pâine albă, Drum fără pulbere, Pasărea furtunii, Vânătoare de lupi, Cumpăna luminilor...** (vorbesc numai de proză), după care ne acordau totala libertatea de alegere...

E-he-he, realismul socialist cel de la mama lui, sovietică! Ce metodă grea - dar ușoară: cum respectai procentele, cum erai scriitor de-al nostru, din popor. Mergeai pe teren o săptămână, scriai o lună (la Sinaia, la Mamaia, la Mogoșoaia), te întâlneai cu cititorii un an încheiat, le explicai, răbdător, cum anume produc ei produsele producției socialiste.

Unii dintre noi, studenții asudau sudori de sânge în strădania de a-și însuși metoda, de a stăpâni rețeta socialrealismului, pentru a deveni chiar și ei ingineri sufleticoli; alții (generos din fire, am folosit pluralul) căutau cu disperare o bortă în gardul de spini, într-o fofilare. O găsisem: “tematica sportivă”; în ea nu putea fi aplicat stalinismul-realist, măcar pentru că nu existau modele sovietice, drept care o eternitate doi ani și două luni am fost autorul “scenariului literar” (gen în care eram tovarăș de șaibă cu Zaciu și cu al său geamăn Vasile Rebreanu) intitulat, cu nesfârșită originalitate: **1.500 m plat...**

Domnia metodei de creație-creatoare a durat cam până la moartea lui Dej. “Un suflu de libertate” a început a bate (ia te uită: rimează!) din 1965, de la intronizarea lui Ceaușescu.

Pentru masele largi de scriitori libertatea era “cam-reală”: după aproape două decenii de Siberie veniseră semne de... *dezgheț*. (Ehrenburg dăduse semnalul). Însă pentru noi, masele mai puțin largi ale celor care abia ieșisem din închisori, din deportări, libertatea era... mult-mai-reală. Nu mai puțin dilatăta li se arăta și celor care, chiar de nu cunoscuseră închisoarea, fuseseră interziși un deceniu, două.

Numai că...

Numai că a fost greu, imposibil pentru fostele victime ale realismului-stalinist-sovietist să-și păstreze limpezimea privirii, să admită că libertatea aceea fusese, nu câștigată prin luptă, plătită cu sacrificiile scriitorului, ci dăruită de partid, în marea-milă a lui (că așa-i partidul nostru: buuun!); că, la urma urmei nu era decât o libertate-pentru-dulăi, nu pentru obștea cățelească. Vom fi fost noi liberi cu toții, dar unii erau mai egali decât egalții și zadarnic arătai cu degetul, dînd exemple: colegul, prietenul, fostul tău coleg de pușcărie nu vedea aceeași realitate, ba te acuza pe tine de gelozie, de luptă-de-clasă, chiar de neputință, nu de *a scrie și tu ca...*, ci de *a fi și tu ca* - Preda, ca Titus Popovici, ca Ivasiuc...

Chestiunea țărănească, cu cele mai multe și mai nefericite victime, pentru cote, sabotaj, colectivizare: nu oricare tovarăș din sală, debutant, putea aborda-problema-spinoasă (vorba lui Dimisianu), ci numai un consacrat care dăduse-dovadă-în-domeniu prin **Desfășurarea**, prin **Ana Roșculeț**... Juni ca Băieșu, DRP, Fănuș, Bănulescu, căpătaseră și ei voie, dar-însă-totuși, mai cu modestia,/ trebuia respectată ierarhia, pe de o parte; pe de alta: tineretul susamintit era deja veteran în jurnalistica-transformării-socialiste-a-agriculturii noastre, măi tovarășe, la *Scînteia tineretului*, deci se considera că este de-încredere;

Tot Preda, ca un de-nădejde inginer-șef, avea voie (gurile rele pretindeau că i se comandase) să scrie chiar *despre Antonescu*; chiar cretinării ca “dialogurile Mareșal-Führer”. Să nu fie uitat Niștețăranul Săraru, santinelă la poarta Organului din adolescența-i vâlceană;

Despre spinoasa-problemă (nu voi înceta să citez din Dimisianu, fostul meu adunător de cotizații PCR la *România literară* devenit țărănoist din neagra ilegalitate la semnalul lui Brucan) a *relațiilor legionari-comuniști*: numai un tovarăș ca Țoiu o putea “trata”, vorba aceluiași Brucan, avînd și dînsul, la dosar, o experiență de preș sub gumarii președintelui numit: D.R. Popescu și o carte “pozitivă”: **Moartea în pădure**, ciupeală din **Vânătoare(a) de lupi** petrudumitrie;

Despre și-mai-spinoasa *reeducarea de la Pitești*: nu oricine o putea aborda, ci doar Lăncrănjan, om al părchidului nost’, alimentat cu informații garantat-juste, de la cantina C.C.;

Despre *masacrarea românilor de către unguri, după Cedarea Ardealului în 1940*: cel mai potrivit era Titus Popovici, doar el scrisese, în **Străinul**, prima parte din adevăr (stătusem, în d.o., la Lătești, cu Traian Stana, personajul popovicesc, persoană care executase, în 1944, unguri, tăindu-le capul cu săcurea); în 1968, exact același Titus Popovici spunea în jur că are, acum, voie-de-sus-de-tot să scrie “adevărul total” și chiar începuse a scrie despre martiriul românilor din Ip, îmi arătase primele două pagini de manuscris, ambele ocupate de motto-uri (vreo patru - în schimb lungi), însă, după câteva luni o piersicise în cel mai dulce stil nichitastănesc, însăilînd un scenariu de film, apoi o povestire: **Moartea lui Ipu**»

Cele înșirate mai sus nu au legătură cu... realismul-socialist?

Cum să nu aibă? Toate “operele” respectaseră întocmai rețeta.

Răul făcut nouă, și pe la suflet, de bolșevizatorii Pauker, Chișinevschi, Răutu, Roller nu a fost șters printr-o HCM, oricât am osanalizat-o noi pe cea din vara anului 1965, care permitea foștilor deținuți reluarea studiilor, (re)dădea dreptul la publicare. *Răul* făcut nouă, pe la suflet, pe la inimă, pe la minte nu putea fi îndepărtat cu un bobârnac, nici spălat, nici frecat cu peria. Nu putea fi “compensat” (?) prin “libertatea” de a face tumbe arheosuprareleliste (Ivănceanu) ori prin biletul de voie de a confecționa programe ale

onirismului băștinaș (Țepeneag). Blestemata de reeducare ne atinsese pe toți, nu doar pe cei care trecuseră prin Pitești și Aiud; și nu doar pe cei care făcuseră închisoare și/ori fuseseră interziși. Și nici doar pe cei care fuseseră contemporani cu grozăvia Piteștiului - autoreeducarea (prin autoaplicarea realismului socialist) începuse a funcționa, transmisă prin gene: Partidul ne acordase libertatea totală de creație, dar-însă-totuși “mai există anumiți funcționari care pun bețe în roate” - aceștia erau criticați la sânge, atât de Breban (în prezența mea, în audiență la Burtică), dar și de Pintilie, într-un interviu din *Le Monde*, taman când “anumiții funcționari”, ei cu mâna lor înfometau populația, martirizau femeia-și-copilul, demolau case și palate și mănăstiri și spitale și îi rupeau în bătai pe brașovenii revoltați. Un egoism feroce pusese stăpânire pe toți creatorii noștri dragi și foarte preferați; thacerismul economic încă nu fusese inventat pe vremea când românii, protocroniști impenitenți aplicau de zor liberalismul... realist-socialist. Reeducarea la scara nației - cu eșantionul reprezentativ: scriitorii - devenise realitate:

Uitasem că fusesem cândva membri ai unei comunități; familie, clan, profesie, confesiune, națiune; atomizarea societății se produsese, indivizii se agitau, țopăiau în cea mai desăvârșită “libertate” haotică; nu mai aveam trecut, viitorul ne fusese (de la Pitești) extirpat, nu vedeam decât pământul din stricta vecinătate a tălpilor, nu ne interesa decât persoana-soarta noastră, eventual a nevestei și a copiilor - restul nu exista: nu mai existau nici jenă, nici rușine, nici vinovăție, de la Piteștiul general fuseseră abolite toate “frânele”. Morală - care morală?; păcat - care păcat? Al denunțului, al turnătoriei?, dar vorba Păunescu: țara-ntreagă-i o întretornătorie!

Scriam (tot proză), de ce? Întrebare proastă: ca să fie publicată! Nu ne dădea prin gând (cu atât mai puțin prin inimă) că un motiv de a scrie (proză!) ar fi fost chiar acesta: *nu puteam să nu scriem*; nu ne venea să scriem pentru noi; pentru părinții și prietenii noștri, chiar dacă aceia nu mai erau în viață; eram incapabili să scriem povestea vieții noastre așa cum o vedeam noi, în subiectivismul nostru că fusese, nu în “obiectivismului” lui *așa se cere*. Ei, da: numai *așa-se-cere* se plătea - prost, dar de votcă ajungea - realismul socialist să trăiască,-n veci!

Nu acceptam să scriem decât ceea va fi, cu certitudine, publicat; și să nu scriem doar pentru că, povestindu-i Getei și lui Gogu ce aveam de gând să scriem, căpătasem asigurări că “merge, să-i dăm înainte”.

Ce era această “metodă de creație”? Nu tot realism trogloditism?

Înainte de “desființarea cenzurii (de stat și de partid)”, lucrurile erau, dacă nu bune, măcar limpezi: Partidul îți interzicea ție, scriitor (mai cu seamă prozator) să scrii și adevărul. Însă după iunie 1977, când Ceaușescu a anunțat: «La noi în țară nu există cenzură - așadar am hotărât să o desființăm», cine au devenit cenזורi mai fioroși decât activiștii însărcinați cu cenzurarea? Scriitori valoroși, nu oarecari bărani.

Cine cenzură - de pildă - la editura Cartea românească din București, după iunie 1977? Doar Geta Dimisianu, eternă indicatoare-că-cum-să-scriem și că-cum-să-nu-scriem, creatura care nu produsese în viața ei decât rapoarte de lectură și note informative? Deloc, ci și...

...Valorosul, finul poet Mircea Ciobanu - care negocia, fără să clipească, volumele colegilor, al prietenilor săi - în sute de lei, în damigene;

...Discretul, cultivatul, religiosul Sorin Mărculescu (“bombele” **Jurnalul de la Pălăniș, Epistolarul** îl au coautor vigilent - de aceea au și apărut);

...Delicatul, firavul, bolnavul poet Florin Mugur, șantajistul sentimental, cel care te ruga, te implora să elimini, să modifici, tu cu mâna ta - pentru el, care-i un biet infirm și în plus te iubește.

...Gabriela Adameșteanu, prozator de excepție și devenit(ă) cenzor orb - am avut de a face cu ea, nu la București, ci întâi la Paris, prin 1988, când îi încredinșasem dactilograma **Artei Refugii**, pe care mi-a restituit-o plină de "obiectii", de "sugestii", de "atenționări", cum le zice ea la avertismente - încât am crezut că prietena mea bună (de talentată ce să mai zic) înnebunise? Dacă mie, la Paris, îmi făcuse așa ceva, ce le va fi făcut colegilor-prozatori de-acasă? Am văzut ce le făcea ea colegilor de acasă, când mi-a devenit redactor la **Patimile după Pitești**, în 1990 și a eliminat cu de la sine putere toate "porcăriile", toate înjurăturile, înlocuindu-le cu deja clasicizatele puncte-puncte din **Moromeții**...

Ce era - în 1988, dar și în 1990 - această intrată în oase "metodă"?

Nu m-am îndepărtat de "realismul socialist" ca metodă de creație.

"Unii răi" sub stalinism deveniseră sub ceaușism mai puțin răi.

Savin Bratu, de pildă: îl cunoscusem ca obedient activist bolșevic înainte de arestarea mea (1956), la întoarcere, în 1965, aflasem de la sora unui coleg de închisoare (Mălinescu): Savin Bratu *este* nu doar un neprețuit sfătuitor, dar împrumutător de cărți, de reviste... - ceea ce, într-o Românie rămasă fără hârtii și de pe urma zelului distrugător al savinbraților, era mană cerească.

Și Crohmălniceanu împrumuta cărți; și el dădea sfaturi-prețioase.

O băgare de seamă - subiectivă, răutăcioasă (mi-o asum):

În perioada stalinistă (la noi a durat până în... 1965, 12 ani după moartea tiranului), procurarea cărților, periodicelor "dinainte" era o întreprindere grea, periculoasă - câți iubitori de carte intraseră în pușcărie "pentru fițuici interzise" - cum le spuneau securiștii! Fericiții-nefericiți care nu vânduseră în totalitate biblioteca familiei, mai aveau, uneori, împrumutau unor foarte apropiați, sau le permiteau să citească "pe loc". Laudă lor;

O altă "sursă" de carte : anticarii clandestini - eu m-am bucurat de existența faimosului Radu Sterescu. Acesta, în anii studenției mele de la Fabrica de Scriitori (1954-1956) își risca libertatea în fiecare zi, la fiecare vizitator: Dodu Bălan, după ce a cumpărat cinstit tot ce avea din Goga, l-a denunțat - Sterescu a făcut câțiva ani de închisoare, cărțile i-au fost confiscate. Sterescu vindea cărți ("interzise"), însă pe cei care nu aveau bani îi lăsa să citească, în pod, ba le dădea și o cană cu ceai și o felie de pâine cu marmeladă;

O a treia sursă de carte-periodice (și străine) - am auzit de ea după 1965, când m-am întors în lume - era alcătuită din foști arhicunoscuți politrucii, întâmplător cu toții evrei, care "înainte" dăduseră-dovadă cu exces de zel; în prezentul de atunci (1965-1977), "posedarea" unor tipărituri interzise nu era și pedepsibilă, apoi ei (Savin Bratu, Crohmălniceanu, Paul Cornea, Cosașu...) aveau dosar bun de revoluționar, nu? Aceștia - spre deosebire de ne-evrei, fie ei și securiști-diplomați, aveau abonamente la reviste occidentale, iar cărțile și le procurau din călătoriile lor ori le primeau în toată legalitatea.

Cu excepția lui M.R. Paraschivescu, nu am auzit însă de niciun ne-evreu, fost fanatic, devenit "liberal" împrumutător de cărți, de reviste, protector al tinerilor, dătător de sfaturi înțelepte. Oare de ce: fiindcă evreii involuează-evoluează cu mai mare ușurință decât tăpălăgoșii noștri băștinetici? Sau pentru că nu-mi vine în minte nici un (alt, decât M.R.P.)

ne-evreu dintre politrucii cu care am avut de a face în anii '50?

Schimbarea părului lupesc nu înseamnă însă și căință publică - pentru scriitori: scrisă, negru pe alb.

Evreii au ales calea... culturalizatoare: de unde "atunci" atrăgeau atenția asupra pericolului otrăvirii cu "fițuici fasciste", interziceau, amenințau cu exmatricularea din facultate, cu arestarea, de cum s-a schimbat calimera, cum și-au întors rubașca, au schimbat și costumul zâmbetului, au devenit peste noapte nu doar inși care recomandă fostele "fițuici", dar le dădeau cu împrumut!

Ne-evreii, lipsiți de imaginație - și de suplețe - își imaginează că Doamne-Doamne ia în seamă penitența... religioasă: persoane care au făcut măcar tot atâta rău literaturii și literatorilor români cât fanatizații evrei - ca Dumitru Mircea, ca Ion Brad, ca Dinu Săraru, brusc l-au găsit pe Dumnezeu! Fie în poezie (ca Ion Horea, alt posomorît activist-cenzor), fie ca... editor de cărți religioase, ca inomabilul securist Săraru. Rămâne să aflăm că Popescu-Dumnezeu s-a călugărit cu binecuvântarea lui Anania - după care putem merge la culcare ...

Cum e mai bine: să fi fost ?...

Mai bine să nu fi fost ce-au fost... Mai bine - dar se vede: nesfârșit de greu.

Crohmlniceanu mai conducea și un cenaclu... Întrebarea pe care am mai pus-o este:

«Cine poate învăța cum să scrie - proză - de la o ființă răufăcătoare, calpă, ticăloșită până-n măduva oaselor precum Crohmlniceanu?»

Cum, cine: tineri români, altfel, dotați, dar amnezici, refuzînd să afle ce fusese înainte de nașterea lor (sau, mai precis: înainte de epocala întâlnire a lor cu guru-ul Crohmlniceanu).

Da, dar un cenaclu - celebru - conducea și N. Manolescu.

Și M. Martin.

Și L. Ciocârlie.

Ce *proză*, ce *proză* cinstită, adevărată - chiar dacă nu genială - au putut scrie frecventatorii cenaclurilor etern-realist-socialiste?

Îmi stă pe limbă să răspund:

Proză realist-socialistă. Și chiar eseistică: priviți la Mihai-Dinu Gheorghiu - nu doar la *ce* scrie sociologul moscoviciolatu, ci mai ales la *cum* scrie: veți desluși marca Crohmlniceanu din anii '50.

Paul Goma

Paris, 10 august 2004

Firește, nu va rămâne textul de mai sus așa cum arată.

Deocamdată îl las așa cum a ieșit, mai vedem noi.

Miercuri 11 august 2004

Ieri mi-a trimis Dan Dănilă un mesaj electronic prin care se arăta revoltat de atacurile la care se dedau - împotriva mea - scriitorii români și mă invita să... Ei, asta-i: nu citisem indicația de la "obiect" care era: "Invitație le lectură", ținusem seama doar de textul propriu zis, așa că... am mulțumit pentru... invitația de a colabora pe situl său. M-a corectat de îndată: nu mă invitase la colaborare, ci la... lectură!

Ei, da: dacă nu fusesem atent la formulare...

Joi 12 august 2004

Mi-a răspuns Vladimir Tismăneanu - îi scrisesem după amiază pe adresa dată de M. Stănescu. Mi-a făcut mare plăcere să restabilim legătura. Urmează să-i scriu. Știu ce are să spună Ana:

«Numai cu el nu te-ai certat!»

Ceea ce nu e foarte adevărat. Mai sunt câțiva cu care încă nu m-am certat - atât, că nu mi-i aduc aminte, pe moment.

Sâmbata 14 august 2004

Sfanta Marie-Mare. Aniversarea Anei. Vizita Papei la Lourdes.

Aseară, într-o doară, am trecut pe canalul care transmitea festivitatea de deschidere a Olimpiadei. Și ce bine am făcut! Am văzut un adevărat spectacol, inteligent, frumos, cu substanță - cum altfel, doar Grecii au inventat totul! Îmi aduc aminte de Benakis (ce-o mai fi făcînd?) care îmi spunea: să nu-mi imaginez că toți grecii știu ce au făcut și au dres strămoșii lor, elinii. La care eu: Bine, dar italienii?, iar el: italienii au devenit demult un popor de cetățeni, pe când grecii au rămas ciobani...

Bineînțeles, nu am fost de acord, mai ales că îi uzurpa(u) din rolul de ciobani-supremi pe ai mei dacolatini.

Am ales din programul de televiziune să privesc numai boxul, judo, gimnastica, echitația - săptămâna viitoare: atletismul. Ciudat, dar adevărat: exact aceleași probe (le) alesesem la Olimpiada de la München (cea tragică) din 1972: box, judo, gimnastică, echitație, atletism. Și când mă gândesc că de atunci au trecut 32 ani...

Am dat din întâmplare peste "Tiuk" (2002?) revista unde publică și "băieții lui Goma", frații Vakulovski. Trei mărturii despre foamete alta despre Afganistan. Alexei (să fie tatăl lor? - dar eu sunt acela!)

Le copiez, aici. Mai întâi cele trei despre foamete:

"Așa începe foamea:/Te trezești dimineața viguros,/Apoi începe moleșeala, /Apoi începe plictiseala,/Apoi apare pierderea /Puterii rațiunii rapide, /Apoi apare liniștea,/ Și apoi începe groaza."

(Daniil Harms)

"Prăjeam câte un pumn de grâu și ne părea ca mâncam covrigi"

Ludmila Bacalov (1922)

"Am vândut toate hainele în timpul foametei. Cîte am avut mai bune, le-am vândut. Se ducea bărbatul meu în Polonia și le schimba pe cartofi, pe grâu, pe secară - ce găsea. Am dat și toate covoarele pe care le-am avut și le-am mâncat atunci, cu foamea. În primăvară, ultima dată s-a dus Anton în Polonia și a adus macuc. Puneam păpușoi la deal cu hîrlețul. Puneam un grăunte în pământ și unul în gură. Căci era foamete. Așa am ieșit din foamete, cu macucul cela. Aveam și vacă, dar nu prea aveam cu ce o hrăni. Și-n primăvară a dus-o mama la bitul Filip, la baltă, și acolo păștea, căci ieșise iarba. Iarna am hrănit-o cu ciocleji, am avut oleaca, și cu stuf verde - tot din baltă îl adusesem. În timpul foametei nici nu coceam pâine, uitasem

cum se coace pâinea. Prăjeam câte un pumn de grâu și ne părea ca mâncam covrigi și ne miram cum înainte de foamete nici nu ne-a venit prin cap să mâncam grâu prajit. Nu știam ca-i așa de bun.

“Din făina de papură și o boaghe de făina de grâu făceam geandra, un fel de plămădeală pe care o fierbeam și o mâncam. Pâine nu aveam din ce face. Mâncam cartofi cu lapte. Mușcam din cartof și sorbeam o înghițitură de lapte, era bună mâncarea, nemaipomenit de bună, așa ni se părea.

“Odată a făcut mama mămăligă și am oprit din ea și pentru băieți, pentru Valentin și Gică, căci pe ei îi aveam atunci, să mănânce când se vor întoarce la amiază de la școală. Dar a intrat un țigan în casă, a văzut mămăliga pe soba, a întins mâna și a luat-o. Mama i-a ieșit în cale și i-a zis:

“- N-o lua pe toată, lasă băieților mei o bucată.

“Așa și au făcut: au împărțit bucata de mămăligă. Omul acela a mâncat bucata sa, apoi a iedit din casa. Mai târziu a murit el, dar mama era mulțumită ca și-a făcut atunci pomană cu el, nu i-a luat mămăliga de la gura, i-a dat și lui o bucată.

“Odată o femeie mi-a spus:

“- Am tăiat mîța și am mîncat-o. Nu mai aveam nimic pe lângă casă și am hotărît să ne ducem în Polonia, poate vom găsi acolo ceva de-ale gurii, poate nu vom muri. S-au dus și n-au mai revenit în sat. Ori au ramas acolo să trăiască, ori au murit. Nimeni nu știe nimic despre ei. Se spune despre unii oameni că le-a venit numai vestea, dar familiei despre care va povestesc nici vestea nu i-a venit.

“Să nu credeți că pe cei ce plecau în Polonia îi așteptau câinii cu colaci în coadă. Nici în Polonia aceea, unde o fi fiind ea, nu era rai, îmi spunea bărbatul. Uneori aduceau ceva pâine, iar alteori veneau sărmanii oameni, cei ce plecau acolo, cu mâna goală. Și Anton al meu s-a întors acasă o dată cu mâinile în buzunare, căci i-a tras din tren sacul cu cartofi, pe care-i adunase acolo. Cu cângile i l-au tras. Trenul mergea prin păduri, oamenii răi îi ieșeau înainte, aruncau cângi de fier legate cu funii, cângile se înfingeau în saci și săracul om rămînea fără mâncare. S-o fi înfipt cângile și-n oameni, nu zic ba. Multe se întâmplau pe drumuri: mureau, îi ucideau, îi aruncau din trenuri - Doamne ferește! Chiar eu am văzut o femeie fără picioare - i le tăiasse trenul.

“Noi ne duceam la lucru zi de zi și mai puneam prin buzunare câte o mână de grâu. Rareori luam, căci ne temeam. Iar odată când ne-am întors de la lucru am văzut pe masa din casa noastră o moviliță de grâu pe care noi n-o adusesem. Și i-am întrebat pe băieți:

“- De unde-i grâul?

“- Au trecut niște căruțe cu grâu pe lângă casa noastră și am luat noi din ele câte o cutie, cât am putut, mi-au răspuns ei.

“Atunci am râșnit graunțele acelea și am făcut pâine. Pâine adevărată. Dar în rest mâncam mai des geandă, turte din papură, mai rar mămăliga. Da. Am avut noroc de vacă. Ea ne-a scos din foamete. O rudă de-a noastră, Fanasia, avea un băietel, Costică, dar nu avea cu ce-l hrăni. Ca să nu moară de foame, lucra pe la oameni și ei o răsplăteau cu ce aveau. Venea și pe la noi. Îi dam din puținul nostru, căci ne era rudă. A ieșit și ea din foamete. Badea Mihail, fratele ei, era la pușcarie și ea se ducea să-l vadă. Când se ducea la dânsul, trecea pe la noi și zicea:

“- Mai dă-mi, Liusea, ce mai ai de mâncare, să-i duc și lui Mihail, că-i suflet și el. Îi dam. Căci îmi era jale. Îi dam. Ce? L-au închis pe Mihail, fiindcă nu împlinise postavca la grâu. Cinci ani i-au dat. Așa era. N-a avut de unde lua grâu și a suferit.

“Tatăl lui Anton, adica socru-meu, repara moara. Avea și niște oameni care lucrau la dânsul. Îi trebuiau niște piese la moara aceea și le-a adus de la oraș. Închinase, cum se vede, puțin vin și s-a culcat mai devreme, iar oamenii care lucrau la dânsul și feciorii lui încă stăteau la masa. Cinci feciori avea. Și auziră pe cineva strigînd de la uliță:

“- Ține-ți câinii, ca să intrăm în casă.

“Ei au crezut ca-i șeful de post și au potolit câinii. Că șeful de post trecea des pe la casa socrului meu, trecea și controla. Erau vreo cinci straini cei ce au intrat. Au năvălit în casa și cereau bani, pâine, îi amenințau pe cei din casă cu puștile. Feciorul cel mai mare al socrului meu, fratele lui Anton, s-a repezit la hoți să le ia puștile, iar bandiții au stins luminile și au început să tragă. Oamenii străini, care lucrau la moară, au fugit, iar o fată, din cele care erau la moară, l-a trezit pe socru-meu spunîndu-i:

“- Scoală, moș Gheorghe, ca au intrat niște bandiți să vă fure. Vă pradă. “Iese socru-meu afară, vroia să fugă, dar l-au ajuns bandiții și l-au împușcat. Și pe feciorul lui l-au împușcat. Abia venise din armată. Au cotrobăit bandiții prin beci, prin casă, și au luat tot ce au găsit. Și în locul celor furate au lăsat doi morți. Oamenii legii nu i-au mai gasit pe bandiți. N-au aflat cine au fost ei. Casa socrului meu era în baltă.

“În timpul foametei l-au ucis și pe Filip Meșteșug, un neam de-al nostru. El trăia la gradina. A fugit acolo, căci se temea să nu-l ieie la Sibir. Se gândea ca nu-l vor găsi la grădină. Acolo își ridicase casa și trăia în singurătate. Într-o seară aude pe cineva bătînd la fereastră și strigînd:

“- Moș Filip! Moș Filip! Dă-ne voie să intrăm, căci ne prăpădim. Înghețăm de frig. Viscoleşte și nu putem ajunge acasă.

“Era noaptea. El dormea. S-a trezit din somn și i-a primit în casă ca pe niște oameni buni. Cu bunăvoință i-a primit. Avea o turtă pe masă moșul și i-a hrănit pe oaspeții nepoftiți cu turta aceea. Au mâncat și s-au culcat. Iar străinii ce s-au gândit? Să-l ucidă și sa-i ia vaca; avea moșul o văcuță la casă. Cu drugul de fier cu care priponea ușa i-au tras moșului în cap și l-au ucis. I-au luat vaca, au tăiat-o și au mâncat-o, dar nu le-a fost de folos omorul cela, căci i-au prins și i-au dus la pușcărie pe ucigași. Dar n-au stat ei mult în puscărie. Un an și jumătate au stat. I-au iertat, cred, ca era foamete și au socotit că li s-a întunecat mintea de foame. Foametea era ucigașă, nu oamenii. Dar eu mă întreb: așa să fie? Ce, toți au omorît oameni? A fost moșul avan, nu zic ba, dar harnic era. A fost și primar cândva. A fost om cumsecade, și nu prost. Gospodar a fost. Avea pământ mult, dar îl lucra împreună cu băieții lui. Avea trei feciori moșul. Înăimea oameni numai la treierat. Cine știe dacă cei ce l-au ucis nu din ură față de dânsul l-au ucis. Cine știe... Foametea a nivelat totul. Și i-a iertat.

“Tare îmi plăcea în timpul foametei să mănânc floare de salcâm fiartă în lapte. Când începuse să se coacă orzul, băieții mei îl luau în mâini și îl sugeau. Când orzul abia da în fruct. Semănasem orz în harman. Că nouă ajutor în timpul foametei nu ne-au dat. Nimic nu ne-au dat. Cei de la sovietul sătesc dădeau cui vroiau ei. Nouă numai de semănat ne-au dat oleacă, în 1947, primăvara. Norocul nostru a fost ca Anton a avut putere și aducea pâine din Polonia. Și vaca ne-a salvat. Fără vacă nu știu ce aveam să pățim atunci, în timpul foametei. Dar am trecut-o și pe asta. Omul harnic e rezistent, putere să ai. Și oleacă de noroc.”

A doua:

"În timpul foametei oamenii nu vorbeau între ei"

Istina (1919) si Nicolae Corețchi (1921)

“**Istina Corețchi:** În 1945 ne-am însurat cu Colea, iar în 1946 nu s-a facut pâinea. Semănasem noi, dar n-a crescut nici păpușoiul, nici grâul. Am smuls spicele și cioclejii cu mâinile. Aveau unde și unde câte un grăunte. Atunci l-am născut pe Timofei, iar Colea s-a dus în Polonia dupa mâncare. Asa ziceau atunci, ca se duceau în Polonia, dar de fapt se duceau în Ucraina. A adus Colea oleacă de fasole, puțina secară, le-a lăsat acasă, a mai luat haine, țoluri, ce mai aveam, și a plecat iarăși în Polonia ceea. A adus cartofi, dar înghețați. Căci ei nu călătoreau în vagoane, dar se suiiau pe acoperiș și era vrăjmaș de frig acolo. Ce eram să facem cu cartofii ceea? Trebuia noi să mâncăm și să mai schimbăm pe fân pentru vacă, că aveam o văcuță pe care o țineam în casă cu noi. Ca să nu înghețe ori să nu ne-o fure cineva. Așa am iernat până în primăvară. În primăvară ne dădeau câte o bucătică de pâine și ieșeam pe deal la lucru. Am pus păpușoi cu sapa. Îl luam în brațe pe Timofei, puneam sapa în spinare și cu un șip de lapte lucram toată ziua. Puneam copilul jos și făceam cuiburi în pământ nearat. Ne-am ținut sufletul, că dacă stăteam acasă, muream. Mai des rămânea acasă mama cu băiatul. Când veneam de la lucru, ei ne așteptau la colțul casei. Le aduceam și lor câte o farâmătură de pâine. În 1947 ploua, era cald și ce am pus în pământ - totul a ieșit și era așa de frumos... Toamna am scăpat de foame. Ne era mai ușor. Lapte aveam. Pâine aveam. Ce ne mai trebuia? Am ieșit cu zile, dar prin grele zile am trecut. Poate de atâta și-a betejit Timofei stomacul, că de mititel a fost chinuit. Lapte aveam, dar altceva... Greu a fost. Nici pe urmă, când am intrat în colhoz, nu ne-a fost ușor. Abia prin 1957 am ținut un ban în mână, iar până atunci ne mulțumeam cu te miri ce.

“Eu scoici n-am prea mâncat. Am încercat o dată, m-am îmbolnăvit și n-am mai pus scoică-n gura. Vaca ne-a scos din nevoi. Căci nici papură, nici ciocleji nu puteam mânca. Am mai ținut în iarna ceea o oaie și o găină. Asta ne era toata gospodăria. Atâta aveam. Le dam în casa, încuiam ușa și nu ni le-au furat. Am ieșit la iarbă verde cu vaca și cu găina, iar oaia a ieșit o dată din ogradă și n-am mai văzut-o.

“Noi mâncam și buruiene. Le amestecam cu lapte, le presuram cu o mână de bulgur și mâncam. Azi și vitelor le dăm mâncare mai buna, dar atunci... Atunci în Purcari niște femei au mâncat doi copii. Rămăseseră copiii fără părinți: pe tatăl lor l-au dus la pușcărie, iar mama le-a murit de foame. Femeile ceea au chemat copiii la dânsule și i-au mâncat. Le-au găsit mai târziu capetele și ce a mai rămas din ei. Pe femei le-au dus la pușcărie. Doamne ferește... Noi am gustat carne de cal. Ni s-a părut buna.

“În timpul foametei oamenii nu vorbeau între ei. Se uitau unul la altul și mergeau mai departe, dacă nu zăreau în mâna cuiva ceva de mâncare. Abia când începuse să apară pâinea s-a înviorat lumea. Oamenii au început a râde, a glumi.

“Colea a venit odată cu cartofi din Polonia prin Nezavertailovka. Ne-a poruncit prin niște oameni să-l întâmpinam. Ne-am dus, am trecut Nistrul și am luat toți câte un tobultoc de cartofi în spate. Dar erau înghețați cartofii ceea. Așa i-am mâncat. Ce era să facem? Colea de trei ori a fost dupa hrană. Primăvara așteptam să fete vaca și nu-l lăsam sa plece, dar el mi-a spus ca s-a înțeles cu un om de acolo să-i duca niște cârlige. A luat un sac de cârlige și s-a pornit. S-a suit în tren, iar acolo au năvălit niște bandiți cu cuțitele și i-au luat sacul. Credeau, pe semne, ca-n sac e zestre. Să fi știut ca-s niște bețișoare de viță-de-vie nu le mai luau cât lumea. Dar așa... Colea s-a dezbracat de izmene (erau noi-nouțe) și le-a schimbat pe cartofi. Așa a venit

acasă: cu vreo zece kilograme de cartofi în spinare și cu pielea în pantaloni. Apoi s-a îmbolnăvit și a zăcut vreo lună de zile. Era slab și nici nu putea vorbi la un timp. Credeam că-i gata, nu se mai ridică din pat. Se speriasse, cum se vede. Văzuse moartea cu ochii. Hoții ceea puneau cuțitul în pieptul omului, îi luau sacul și-l aruncau din tren, apoi săreau și ei, căci mergea încet trenul prin locurile celea; aveau, cum se vede, legătura cu mașiniștii. Prin multe am trecut noi, dar am avut zile și am ajuns azi la 80 de ani. Azi alte griji avem.

“Nicolae Corețchi: Da, de trei ori am fost în Polonia. Ne suiam ori pe acoperișul vagonului, ori ne îngropam în cărbuni. Ca să nu înghețăm. Îngropam și sacii în cărbuni, căci prin păduri ieșeau tâlharii cu cângile, le legau cu funii de copaci și le azvârleau în noi. Trăgeau ce le cădea: om, sac - nu se uitau. Eu m-am înțeles cu un om să-i duc niște cârlige. Ne știa limba omul acela. M-am pornit cu un sac de cârlige, dar mi le-au furat. Trebuia să nu le pun în sac. Dar când ai s-o tragi - o tragi. Dar tot am ajuns la omul cu care m-am înțeles. Am lucrat puțin timp la el și m-am pornit spre casă. Dacă mai stăteam acolo vreo trei zile, Timofei avea sa moară. Nu aveau nimic de mâncare. Vaca înca nu ne fătase, iar pâinea se terminase toata. Era greu de noi, dar am adus citeva kilograme de cartofi și ne-am ținut în viață. Da.

“Istina Corețchi: Când ne-a fătat vaca, am scăpat de grija cea mare. Nu mă mai temeam ca o să-mi moară copilul. El trăia cu mult mai bine ca noi. Măcar grija hranei nu avea. Venise atunci la noi un cumnat din Olănești, s-a uitat cum trăim, iar când s-a dus acasă i-a spus surorii mele:

“- Ei n-au cu ce trăi, dar cresc un băiat gros și voinic!

Cu lapte l-am ținut. Noi cu lapte numai ne păzeam sufletul, iar pentru baiat era o hrana bună laptele.

“Nicolae Corețchi: Eu și cu tata am fost în Polonia, și cu mama am fost. Mai des aduceam de acolo secara și cartofi. Chinuri. Ca alde tata trăiau greu. Aveau mulți copii, dar nu aveau vacă. Nu era batrân tata, dacă împlinise vreo 45 de ani, dar îl așteptau acasă o mulțime de guri; trebuia să le hrănească. Eu eram cel mai mare, eram însurat în timpul foametei. Alde tata au trăit mai mult cu papură, cu scoici, cu ciocleji, cu bețe de răsărită, cu ierburi, dar i-au ținut pe toți ai noștri vii, n-a murit nimeni. Azi toți îs gospodari, toții îs la locul lor.

“Istina Corețchi: Atunci nu aveam nici chibrituri. Dacă vedeam că la vreo casă iese fum, ne duceam cu o cutie, împrumutam jărat și aprindeam lemnele din soba noastră. Nici săpun nu era. Puneam niște cenușă în apă, o fierbeam, faceam leșie și ne spălam ori spălam hainele cu leșia ceea. Nu era nici sare, nu era nimic. Asa am trait câțiva ani. Apoi au început să aducă prin magazine și sapun, și sare, și chibrituri. Puteam cumpăra câte o jumătate de săpun, dar era săpun, nu leșie.

“Să fi trăit tata, poate nu mai simțeam noi foametea. A fost un om gospodar tata, aveam pământ, aveam de toate, dar munceam ziua întreagă, iar în 1944 l-au arestat rușii pe tata și l-au dus la închisoarea din Tighina. Cât a fost mama sănătoasă, se ducea la el cu mâncare, cu bani - cu ce avea. Dar a dat tifosul în noi, a zăcut mama, au zăcut surorile mele, am zăcut eu și a rămas tata singur în pușcaria ceea. Cine știe ce mânca, dacă mânca. Și a murit de foame și de păduchi acolo tata. M-am dus eu cu sora cea mai mare până la Tighina pe jos, căci nu mergea nici o caruță spre oraș, ne-am dus și l-am găsit pe tata în morgă, am plătit și l-am îngropat în Tighina pe tata. În cimitirul ista de la marginea orașului l-am îngropat, apoi ne-am întors acasă. O săptămână am mers încolo și încoace. Acolo zace și azi tata. Timofei îl chema. Așa am rămas numai cu mama, dar nu aveam casa, arsesse în timpul războiului, și

traiam la sora mea. Atunci l-am întâlnit pe moșneagul meu; acum e moșneag, dar atunci era un flăcău chipeș. Ne-am întâlnit și ne-am luat. Trăim împreună până azi. Cinci copii am crescut. Și i-am dat la lege pe toți. Au casele lor, au gospodăria lor, au copiii lor și nu ne este rușine de ei. Chiar ne mândrim cu dânșii. Numai foamete să nu fie. Căci foametea... foametea poate n-ar fi ucis atâta lume dacă nu ne luau toată pâinea din casă. Munceam zi și noapte cu Colea, adunam pâinea, iar ei veneau și ne-o luau. Nu dovedeai bine să hărămănești pâinea că veneau și ți-o luau toată, dacă nu dovedeai s-o ascunzi.

“Mama avea câteva deseatine (1,20 ha) cu grâu, l-am strâns, l-am adus acasa, dar n-am dovedit sa-l suim în pod căci au venit cei cu luatul și ne-au poruncit să-l punem în căruța lor. Mama a zis ca grâul nu e al ei, ci al lui Colea. S-a gândit biata femeie ca nouă au să ne lase, ca le-a fi jele de tinerețea noastră. Ai găsit cui să le fie jele. Au luat tot grâul cela. Noi ascunsesem niște pâine într-un poloboc. Au dat și de ea, au luat-o, dar l-au târît cu ei și pe Colea; l-au ținut închis la Olanesti trei luni de zile, apoi l-au eliberat, că nu era omul vinovat. Ei pe mama o țineau de culac și cum auzea vreo veste rea, sireaca mama se ascundea ani la rind. Când i-au ridicat pe cei văzuți ca culaci, mama se ascundea la noi, dar au găsit-o și au luat-o, au închis-o, apoi i-au dat drumul acasă, căci nu avea ea nimic, numai sufletul; cu ce aveau să se procopsească de la ea? Să fi avut avere, poate o duceau în Siberia. Dar așa a rămas acasa mama. A trăit la noi pâna a murit. Din spaima ceea i se trage și moartea, căci a tras o frica mare, i s-a ridicat tensiunea și a murit. Am tras noi mari greutateți.

“Am muncit. Am muncit, cu călcâiele crăpate lucram, căci nu prea aveam încălțaminte și nici haine. În timpul războiului am ascuns tot ce aveam în vreo sapte locuri. Și în pod am ascuns o ladă, și-n sarai am făcut o groapa, și-n alte părți. Dar a ars casa noastră și a ars și zestrea. Rămăsese ceva îngropat langa casă, dar a putrezit și am ramas goi. Greu, greu am trăit.

“Iată am ajuns și la bătrânețe, dar tot goi suntem. Am adunat ani la rând bani, i-am dus la bancă, dar ni i-au furat și pe aceia. În loc de o mie de ruble ne-au întors un leu prăpădit. Batjocură. Caci noi de moarte îi țineam, nu pentru baluri. Dar ne-or îngropa copiii. Ce să facă? Or pune mână de la mână și ne-or îngropa.

“Atunci, în timpul foametei, daca nu aveam vaca, ne murea baiatul. Timofei e născut atunci, în 1946. Mama zicea:

“- Are să moară baiatul ista.

“- Și ce dacă are să moară? îi răspundeam. Și eu o să mor. Toți om muri.

“Eram sătui de viață. Nu ne păsa de nimic. Vroiam sa scăpăm mai repede de chinuri. Dar a început vacuța noastră să deie lapte și am început a prinde la puteri. Ne-am salvat. Și Colea venise din străini cu puțină pâine. Mare bucurie aveam atunci. Țin minte cum odată, în sâmbăta Paștelui, am venit de la deal cu o mână de grăunte. Semănam atunci grăunțe de papușoi în pământ, dar și la gură duceam. Erau pe câmp multe cutii de conserve goale rămase din timpul războiului și noi puneam grăunțele în cutiile celea și le prăjeam la foc. Mâncare gustoasă. Dar le mâncam și crude. Că nu erau otrăvite. Atunci, în sărbătoarea Paștelui, o mână de grăunțe am mâncat. Trebuia să trăim.

“**Timofei Corețchi** (1946): Eu cu fătul vacii am ieșit din foamete, cum mi-au povestit părinții. Laptele m-a salvat și astăzi putem sta de vorbă. Creșteam eu, creștea și vițica ceea. Am ținut-o la casă mai mult de zece ani, mi se pare. Eu o pășteam. Dar o dată am hranit-o prea mult, s-a umflat vaca și murea. Părinții au fost nevoiți s-o taie. Au tăiat-o și au împărțit-o pe

suflete, n-am prea înțeles noi multe din carnea ceea. A nimerit la stat. Dar pâna la nenorocirea ceea ea ne-a fost satul casei. Vreau sa va povestesc ceva și despre bunica Maria. Dupa cum v-a spus mama, ea a trăit până la moarte cu noi. Eu lucram în Saratov, în Rusia. Mă pornisem după noroc în lume, iar bunica nu putea muri fără să mă vadă. Totdeauna întreba dacă n-am venit eu acasă. Când m-am întors acasă, ea m-a văzut, a lăcrimat și în aceeași zi a decedat. Se ținea pe lumea asta bunica numai cu gândul să mă vada. Cind m-a zărit, nimic n-o mai reținea pe pământ.

“Istina Corețchi: Vă povesteam că în ziua de Paști am mâncat numai o mână de grăunțe. Ne uitam unul la altul și ne aminteam alte sărbători, dinaintea foametei, când aveam ceva mai mult pe masă decât o mână de graunțe. A venit atunci la noi o verișoara de-a mea si ne-a adus o oala de lapte cald și o hrincă de măligă. Asta ne-a fost masa de sărbători. I-am mulțumit, ne-am înfruptat din bunătățile aduse, iar dimineata am ieșit la lucru. Of, Doamne, Doamne. Mâncam păpușoi cruzi, căci aveam dinți sănătoși atunci. Păpușoiul e pâine, nu papură. Ne-am ținut cum am putut, nu ne-a înghițit foametea. Trăim și azi împreună. Am avut zile, dar câți au murit... Chiar un frate de-al mamei, în 1947, s-a dus la cantină, a mâncat doua porții și în doua zile a murit. Dupa atâta post, era periculos și să mănânci pe săturate. Nu rezista organismul.

“Nicolae Corețchi: Lucram pe la oameni când am fost in Polonia. Noi paiele le hărmăneam cu caii, iar ei le puneau în snopi si acopereau casele cu ele. Trăia bine lumea acolo. Aveau cai, vaci, oi, căruțe. Ca și noi înaintea foametei. Dar grâu n-aveau. Îi întrebam de ce nu se face grâul la ei (și ne răspundeau că nu dovedește să se pârguiască. Pământul lor e nisipos. Dar secara se făcea. Aveau multă secară. Și mori aveau ca la noi. Am întâlnit acolo un moșneag de 110 ani. Era voinic încă. Fuma, bea rachiul din sfeclă de zahăr, suduia. Știa limba noastră moșneagul. Făcuse cândva armata la Cetatea Alba, mi se pare ca-n timpul lui Neculai. La noi a făcut armata. Trăiau oamenii. Foametea nu se lăsase peste dânșii. Dar n-a durat zece ani și a început a veni polonezii ceea la noi dupa mâncare. Rămăseseră și ei fără pâine. I-am ajutat. Cum altfel?”

(nr. 2 *Tiuk* 23001/2002)

A treia mărturie despre foamete culeasă tot de Alexei Vakulovski:

"Chiar și cel care avea puțină pâine era flămând văzînd atîta foamete în jur" - Grigore Moraru (1921)

“Seceta nu e un fenomen rar la noi în Moldova. Încă pe când învățam la Viișoara, prin anii 1935-1939, eram obligați să pregătim câte o conferință pe diferite teme. Un profesor de-al nostru, un neamț cu liceul făcut la ruși și cu universitatea terminată în Germania, îmi porunci odată:

“- Mă, tu să vorbești despre secetă!

Biblioteca școlii din Viișoara era foarte bogată pentru acele timpuri, așa ca am avut de unde aduna informații. Ma uimise atunci mai ales faptul că seceta e un fenomen care se repeta dupa anumite perioade de timp. În unele țări ea are loc la peste o sută de ani, în altele - peste patruzeci, iar la noi ea își arată colții din trei în trei ani. Vă dați seama? Din trei in trei ani. Și în anii 1945-1946 a fost mare secetă la noi, dar ieșeam, poate, cumva din nevoi, dacă nu ne lua statul toată pâinea. Noi doar am fost în zona frontului. Pământul ramase nelucrat și, totuși, n-am fost scutiți de impozite. Ne-au luat toată pâinea fara nici o cruțare. Rânjind ne-au luat-o. Ne-au măturat podurile. În

acea vreme cruntă a murit cam jumătate din populația satului nostru. Mânca lumea steje, ciurlani, papura, miez din bețe de răsărită, ciocălăie... Turtele făcute din făină de papură ni se păreau tot așa de bune ca cele coapte din făina de grâu. Scoicile pe care le adunam din Nistru ni se păreau de fruct, iar peștele era ceva iesit din comun, era ceva extraordinar. Oamenii care aveau o vacă la casa se socoteau foarte bogați. Așa și era. Laptele i-a scos pe mulți din foamete. Aceia care au avut vaci n-au murit. Pe atunci medicii ne recomandau să mâncam chiar cioroi și guzgani. Numai să ne salvăm cumva. Mânca lumea grăunțe măcinate fără a le prepara în vreun mod oarecare. Chiar și cel care avea puțină pâine era flămând văzînd atîta foamete în jur. Pînă în 1946 nimeni la noi în sat nu mânca carne de cal, iar în timpul foametei au dispărut aproape toți caii. I-au mâncat. După foamete oamenii cu hirlețul puneau păpușoi în pământ. Săpau pământul tot cu hârlețul. Nu avea cine trage plugul. Mâncau unii și câini. Țenea B., bunăoara, și frații lui rămăseseră fără părinți. Ca să supraviețuiască, au mincat ciinele.

“Murea lumea. La înmormântare îi mobilizau pe cei mai sănătoși și mai voinici. Mai des îl vedeam pe moș Ivănaș Spătaru cărînd morții cu căruța ori cu sania.

“Lucruri strașnice se înfăptuiau atunci. Căci ce poate fi mai îngrozitor decât sacrificarea copiilor? Un bărbat din Palanca, ori din Tudora, simți lângă o casă miros de carne prăjită. Intră și văzu cum unul cu mințile pierdute împinsese un copil în cuptor și se pregătea să-l mănânce. În satul nostru parcă n-au fost asemenea cazuri, deși oamenii se umflau de foame și se stingeau zilnic. Va puteți închipui un sat în care nu se aude cântat de cocoș? Straniu, nu? “Așa erau Antoneștii noștri în timpul foametei.

“Totuși lumea a supraviețuit. Mă gândesc uneori că i-a ajutat și simțul umorului, deși de multe ori era cam negru acest umor. Mă rog, și timpurile erau de aceeași culoare. Era un dascal la noi, unul Mihail Ivanovici. Slăbise extraordinar. Avea un cartuz mare și părea un copil la înfățișare. Căci trupul i se făcuse ca un chibrit. L-au văzut rupînd și mîncînd ciurlani, iar unul mai din neamul lui Păcală nu se putu reține și-l întrebă:

“- Aștia ți-s colacii, sfinția ta?

“Mai erau în sat câțiva frați muzicanți. Țin minte numai că pe unul îl chema Anton, iar pe altul Ștefănică, o lume îi știa, la multe nunți și cumetrii au făcut veselie. Și iată ca unul din ei moare (nu-i știu numele) și l-au îngropat cu tot cu trombon. Au mai adus la groapă câteva trupuri și un gropar fu de părere să-i ia instrumentul, dar l-au oprit ceilalți:

“- Lasă-l, bre: cu ce o să cânte pe lumea aceea?

“Cine știe... Poate simțul umorului e artileria noastră grea.

“Dar oamenii nu așteptau numai mana cerească. Ei acționau. Se luptau pentru viață. Se duceau în diferite orașe ca să schimbe pe mîncare tot ce aveau prin casă, iarna aceea a fost împotriva poporului. Era foarte geroasă. Ca să nu înghețe cartofii ce le puteau salva viața celor apropiați, oamenii umpleau sacul cu tuberculi, udau alt sac, mai mare, cu apă și-l îmbrăcau [îl trăgeau] peste cel plin. Cel ud îngheța și păstra producția o perioadă mai lungă de timp. Ucrainenii se cruceau când vedeau așa "frigider". Ziceau ca la asemenea "pivnițe" nici nu s-au gândit. Inventau oamenii diferite lucruri, unul mai ingenios ca altul, numai ca să poată supraviețui copiii lor și ei. Numai cei ingenioși și puternici au ieșit din foamete. Restul au pierit, i-au dus cu zile în pământ. A fost foamete. O foamete cruntă și rea. Dacă nu ne-ar fi măturat podurile, n-ar fi murit nici un om. Fiindcă, după cum v-am spus, oamenii noștri sunt deprinși cu secetele și știu a le învinge. Dar ne-au luat

toată pâinea din casa. Ne-au maturat podurile. Ne-au lăsat cu dinții la stele...”

Iar aci dialogul lui Alexandru Vakulovski cu Vasile Midrigan - (sunt folosite o sumă de cuvinte necunoscute mie, termeni tehnici, militari, rusești):

“SOLDAȚI ROMÂNI ÎN AFGANISTAN

"Era heroină, plan, tablete, puneau în țigări, făceau kaseakuri, se injectau"

“(Interviu cu VASILE MIDRIGAN - născut în comuna Antonești, județul Tighina - pe data de 5 ianuarie 1992. A lucrat ca șef de transport la fabrica de conserve, șef de schimb la fabrica de vinificare. Și-a făcut serviciul militar în Afganistan în perioada noiembrie 1982 - 27 mai 1983. Veteran și al războiului din Transnistria la care a participat din martie până în septembrie 1992):

“**Vasile Midrigan:** M-au luat în armata pe data de 3 mai 1982. Până în Simferopol am ajuns 60 de moldoveni, în Simferopol ne-au împărțit, ne-au frezat. Ne-au împărțit pe care și unde. Pe noi ne-au suit în avion și am venit la Dușambe. În Dușambe s-a început ucebka. Am făcut ucebka timp de trei luni. După trei luni a venit un căpitan. Eram patru moldoveni care aveam studii medii tehnice. Poate ca după ucebka va fi mai ușor de făcut slujbă, gândeam, că tare era greu în ucebka.

“**Alexandru Vakulovski:** Era dedovsina în ucebka, își băteau joc de recruți?

“**V. M.:** Cum dedovsina? Era după regulament... Dedovsina, ca dedovsina, așa era. În orice caz ne-au întrebat care a terminat colegiul tehnic și timp de un ceas ne-au încălțat, ne-au îmbrăcat, ne-au strâns, ne-au suit într-un Ural și ne-au dus în Kurgan. Am mai stat cu tot cu ucebka și la Kurgan vreo opt luni și într-o bună noapte cu alarma de luptă am scos tehnica și ne-am dus în Afganistan, în Kunduz. În orice caz, când am trecut podul, m-am uitat după astea, unde stau grănicerii, și am zis: băieți, ne duce în Afganistan. Asta în '82, în noiembrie. La noi era divizie de rachete, secretă, am stat în pază lângă Iran și Pakistan. Cu mașini cu ogive nucleare, supersecrete, 135 Kompleks. În orice caz au fost și alte rachete care nu se spun. Stăteam la pază pentru Iran și Pakistan.

“**A. V.:** În cazul în care Afganistanul va fi atacat de Iran și Pakistan?

“**V. M.:** Să nu atace din părțile acelea. În lupte, să spun așa, n-am fost. Erau aliați de-ai lor la graniță. Ei aveau a lor și noi a noastră. Mai stăteam de vorba cu dânșii, ne înțelegeam, cu cuvintele pe care le învățasem acolo. Le mai ceream ce ne trebuia, ei ne dau. În orice caz - băieți tare cumiți. Aliații îs aliați, de-a lor soldați.

“**A. V.:** Nu ați fost atacați?

“**V. M.:** Am avut pierderi, nu zic. De la noi din divizie nu am avut pierderi, dar era alături o divizie turboprakladcici, asta care duce gazul de la noi în Afganistan, din Afganistan în U.R.S.S. - acolo au fost pierderi. Ei aveau probleme, da' la noi era așa o... Că nu ne dau voie să ieșim de acolo, de noi poate că nici nu știe nimeni. Când am ieșit din Afganistan ne-au luat înțelegere scrisă pe 10 ani, sa nu divulgăm secretul militar, nu aveau dreptul să ne ia la pregătire pe noi, în nici un caz...

“**A. V.:** Ce fel de pregătire?

“**V. M.:** Când reveneai la viața de civil, comisariatul militar avea

dreptul să te ia la repregatire, da' pe noi nu aveau dreptul să ne ia.

“A. V.: Se temeau să nu divulgați informațiile despre armamentul pe care l-ați văzut?”

“V. M.: Armamente, cum să-ți spun, erau tare dificile la noi. Mai pe scurt, mașina asta - 135 Kompleks, nu pot să spun că-i de antrenament, și ea e de luptă, încă când eram în Kurgan am fost o dată la Baikanur, am dat drumul de pe poziție la racheta asta, are precizia țintei până la un metru, de la 70 de kilometri. Eu am fost șef de transmisie, am fost în grupa de transmisie, am fost comandir de grupă, am avut 17 băieți în grupă. În afară de grupele noastre au fost două brigăzi de rachete care se ocupau numai cu rachetele astea, cu îngrijirea, cu spălarea, aveau multa zăparatura, aparatura secretă...”

“A. V.: Mașinile astea 135 Kompleks erau secrete?”

“V. M.: Cum, ea a fost și la toate marsurile care au fost de 7 noiembrie, ea a defilat pe străzile din Dușambe. Le-am gătit, le-am spălat, le-am vopsit, în orice caz ea poate că nu-i chiar secretă tare, tare. Oricum, nouă nu ne prea dau informație. Era computerizată, dacă nu rezolvai problema, ea îți arăta: Așibka! Așibka! Așibka (Greșeala!)! Trebuia să stabilim puterea vântului, viteza vântului, lungimea zborului, toate coordonatele acestea. Altfel îți arăta: așibka! Și chiar dacă să dai drumul la țintă, ea nu nimereste acolo. Racheta aceasta era până la 70 de kilometri, pentru Iran și Pakistan. Pentru dâșii ajungeau. Dar sunt balesticeskie, balistika, care ajunge și de la un continent la alt continent. Acelea - supersecrete. Care... În orice caz eu le-am văzut, dar cu ele n-am lucrat. Fiecare care lucra pe așa mașina mai puțin de școala tehnică nu avea. Fiecare, cu tehnikum, cu institut terminat. Că erau băieți din Moscova, din Leningrad, din Asia Mijlocie. Erau băieți competenți care știau toate lucrurile acestea. Ca să te sui în mașină trebuie să-o știi. Ca să te sui e ușor, dar trebuie să știi și ce e în ea.

“A. V.: Dedovsina era?”

“V. M.: Dedovsina nu era. Nu era dedovsina din cauză că eram toți înarmați. Fiecare își purta automatul la spinare cu tot cu patroane și era stimă față de băieți. Nu se băteau, nu se... Asta era, cred, de mai înainte, că spuneau că au fost așa cazuri că își băteau joc de cei tinerei și l-au împușcat pe unu' acolo. Băieții știau și nu era așa. Ei, așa că dă-mi ceea, ceea, că dacă ești mai tânăr sau eu is mai tânăr pot să înțeleg că-i om mai cu experiență... Dar să-și bată joc de soldăței n-am văzut.

“A. V.: Droguri erau?”

“V. M.: Narcotice erau. Dacă e să spun drept am bolit și singur de tifos abdominal, da' erau cazuri că se injectau băieții. Cum, eu de moldoveni n-am văzut, de ruși n-am văzut, dar erau din Turkmenia băieți, din Azerbajan, din Asia Mijlocie... Era heroina, plan, tablete, puneau în țigări, faceau kaseakuri, kaseak se numește... Am încercat și eu, nu zic. Dar nu-mi plăcea și nu am vrut să mă apuc cu lucruri de astea.

“A. V.: Vi se făcea mai ușor când fumați?”

“V. M.: Cum să spun, mai ușor, mai greu... În orice caz... Apa era adusa în cisterne, că nu era apă potabilă, de spălat. Apa sta la soare și se înverzea. Și de la asta se pornea și tifos abdominal, hepatita... Apoi băieții au început să bea apa de colonie cu pastă de dinți... Cum, lucruri de astea pe care poate chiar nici nu trebuia de scris... Ca să nu ajungă la boală. Ca tifosul abdominal era un așa tip de boală că îți putrezeau mâțele. Și de la asta toate. Eu nu m-am ocupat cu așa lucruri, moldoveanul e trainic la ale lui, moldovenii, ucrainenii erau mai rezistenți ca rușii. Poate că din cauză că erau

de pe la sate.

“A. V.: Ai văzut vreun ziarist în Afganistan?”

“V. M.: Nu.

“A. V.: Au fost dezertori?”

“V. M.: Dezertori... În ucebka un băiețel din Găgăuzia s-a spânzurat. L-am găsit în copac. Din ce cauză? Din cauză că Doamne ferește ce era acolo. Erau și băieți buni care își băteau joc... Eu n-am... Probabil depinde și de om, ca dacă ești la locul tău, te porți ca lumea, nu se... L-au găsit pe băiatul acela din Cimilia sau din Cahul spânzurat în copac. Alte neajunsuri n-au fost. În Afganistan, la noi, dezertori n-au fost, ca n-ai să fugi de la opt mii de kilometri. Asta - vrei, nu vrei. Nici în concediu acasă nu-ți permiteau să vii. În decembrie târziu îmi murise tatăl într-un accident. Primisem telegramă. Știam ca nu se permite să mergi acasă. Am mers la comandirul de brigadă. Mi-a zis ca nu se poate. I-am cerut măcar zece zile, cât să reușesc să ajung acasă și să mă întorc. L-am rugat și mi-a permis. Pe 4 ianuarie '83 am fost acasă. Am stat și l-am înmormântat pe tata și m-am întors.

“A. V.: Vă permiteau să scrieți acasă?”

“V. M.: De scris - poftim. Nu știu cum era la alții, dar la noi să nu dea Dumnezeu să găsească ceva despre tehnica. Probabil controlau scrisorile, nu știu. Era un așa sistem secret. Fotografii mai puteam să facem, dar era așa tehnica pe care o vedeam, dar nu ne era permis să o fotografiem. Mai pe scurt - nu se permitea. De la mașina asta, 135 Kompleks, de la un kilometru depărtare de ea prin panoul de comandă dai drumul la racheta. Suportul, pe care stă racheta, se topește tot. Că racheta iese învârtindu-se. Ca și cum iese patronul din automat. Racheta are trei părți care ard și cad, doar ogiva se duce la țintă.

“A. V.: Ți-a influențat viața războiul din Afganistan?”

“V. M.: Ce pot să spun? În orice caz, moral - da, eu cred ca este o abatere. M-am făcut mai nervos, sunt așa. Să faci acolo armata - te îmbolnăvești din punct de vedere psihic. Așa cred. Eu mă mai rețin, dar sunt băieți care... Eu lucrez cu oamenii, am vreo 35 de oameni în secție, eu le fac leafa, îi conduc. În armata tot așa am condus, nu vroiam să-i bag în chestiuni grele, că am fost în câteva operații de astea. Îi ajutam și la bine și la greu. Ne stimam unul pe altul, ne sfătuiam. Îi sfătuiam să nu fumeze narcotice, sau să nu se injecteze. Că de fumat o țigara, eu fumez. Acolo toți fumează în armată.

“A. V.: Ai văzut K.G.B.-iști în Afganistan?”

“V. M.: Să spun drept, poate că și erau, dar noi nu-i știam. Că veneau. Controlul venea. Dar să-ți spună în față... Noi nu purtam epoletă. Ca altfel lunetiștii îi înhatau peăștia mai mari. Eu îmi știam comandirul meu. Ne cunoșteam între noi. Dar nu puteam ști care sunt KGB-iști dintre cei care vin la noi.

“A. V.: Aveați relații cu populația?”

“V. M.: Da, când am intrat, ne-am întâlnit cu dânșii. Alergau băieții, cereau roți de mașini, că ei le vindeau. Ne-au hrănit cu lipii, ne-au dat ceai, am băut cu ei sub copaci. Dar în Kunduz numai cu aliații ne-am întâlnit. Cu baietii din armata afgană. Mai ceream țigări unul de la altul. Ne înțelegeam așa din vorbă. Ei, bacia, sigare e? E! Luam o țigară și fumam. Mai era și câte un dicționar și ne mai orientam ce cuvinte să învățăm.

“A. V.: Contrabandă s-a făcut?”

“V. M.: Cazuri - am auzit, dar la noi așa ceva nu se făcea. Eu n-am auzit la noi de așa ceva. Eram în relații bune cu ofițerii. La început eu vroiam

acasă, dar mai târziu îmi era milă de băieți, parcă nu mă lăsam dus de acolo. Băieții îmi ziceau să rămân. Dar cum situația din familia mea era grea, m-am întors acasă, nu mai avea rost să mai rămân.

“A. V.: De ce crezi că nu se scrie, nu se vorbește despre acest război?”

“V. M.: Dacă compăram războiul din Afganistan cu cel din Transnistria sau Cecenia, eu n-aș zice că vreo parte e vinovată. Ca și cei din Transnistria toți îs moldoveni, sunt neamurile noastre acolo, eu am învățat acolo, îi știu. Mulți cunoscuți am, mulți prieteni din Transnistria. Așa și în Afganistan. Ceva le-a fost convenabil, era vreo legatura. Că pe cine am văzut eu în aceste războaie, erau din simple familii de muncitori, de țărani. Doar nu au fost luați din familii de boși. Nici în Afganistan, nici în Transnistria, nici în Cecenia, probabil...”

“A. V.: Știu ca ești și veteran al războiului din Transnistria. Ce diferență ai văzut între aceste războaie?”

“V. M.: Noi în Transnistria ne-am apărat, de ucis - n-am ucis. Au mai fost cazuri prin Bender. Că au fost și lupte mari vreo două zile la rând. Am avut și răniți. Chiar în primele zile ale războiului din Transnistria. Eram 44 de băieți, am pierdut un băiețel din Ciobruciu. Era din '62, terminase Afganistanul, i-a rămas soția singură cu o fetiță de trei anișori. Primele zile de război. Pe data de 9 aprilie noi l-am înmormântat. '92. Pe noi ne luase în martie. În sat, fostul primar, Dumnezeu să-l ierte, i-a zis soției: Unde-i Vasile, se ascunde? Nu vrea să se ducă la război? Ca doar e afganeț... Eu deja eram de vreo lună la război. Mă luase Securitatea de la Chișinău. Ne strânsese pe veteranii războiului din Afganistan, ca aveam experiență de luptă. Cum îi spuneam, în Valea Verde am fost încercuiți de gardiști, băiatul din Cioburciu, Michia, a fost ucis de o mitralieră. Pe mașină au făcut-o sită. Gardiștii erau cazaci de pe Don. Michea ne-a zis: Băieți, mă scuzați. În Bender am avut un mare scandal. Stam la Iujnâi magazin. Era o adunătură de gardiști pe partea cealaltă de drum, în cămine. Și noi cu băieții am vrut să mai facem un asalt, să-i scoatem. Și cum erau acolo doi cu aruncătoarele de grenade, unul din Talmaza, Klimov Volodea, unul Borea Sclerenco din Crocmaz, și noi cu automatele, la un moment dat am văzut cum se ridică asfaltul în sus. Lui Volodea un ochi i-au scos, în picior a fost rănit, era plin de sânge. Am fost bombardati cu aruncătoare de grenade de unică folosință, asfaltul se ridicase de la valul cela... Băieții erau toți veterani ai războiului din Afganistan. Ne întâlnim, ne stimăm. Baieti serioși, toți din raionul Ștefan Voda. Eu n-am văzut în aceste războaie copii de-ai șefilor. Fiii lor erau la stațiuni, iar aici mureau băieți. Nici un fiu al vreunui parlamentar. Au fost doar băieți simpli din rândurile muncitorilor. Și niciodată nu vor trimite pe altcineva în afară de noi.

“A. V.: Nu ți s-au părut asemănătoare retragerile trupelor din Transnistria și Afganistan?”

“V. M.: A fost același lucru.

“A. V.: Au avut războaiele astea vreun rost?”

“V. M.: Degeaba au fost războaiele acestea. Poate că cineva a fost cointerestat, eu în politica nu pot să mă vâd. Cum s-au băgat alții. Eu aș crede că la mijloc tot este ceva. În aceste războaie au fost băgați doar oameni simpli. Aștia mai mari poate se întâlneau la o masă și se cinsteau, iar noi eram cu automatele în spinare. Ei se duceau la convorbiri cu Smirnov și păhăreau, iar noi cu automatele ne ucideam unul pe altul. Nu știu dacă se va schimba ceva, la conducere rămân aceiași oameni”.

“(Antonești, august '01)”

Bietul soldăţel! Cei-mari păhăreau (ce frumos spus!: deşi la îndemână, eu nu am nimerit cuvântul) iar ceştialalţi se ucideau unul pe altul. Basarabeni, săracii, au cunoscut în ultimele două decenii alte două războaie: cel din Afganistan şi cel de pe Nistru.

Cam multe pentru un “stat” atât de fără statut.

Luni 16 august 2004

Ieri am încheiat introducerea în **Săptămâna**... mărturiile despre foamete culese de Alexei Vakulovski.

Obosit. Amărât. Un jurnalist de la TV română mi-a transmis prin Dan Culcer intenţia de a angaja un dialog. I-am scris, anunţându-i condiţiile.

Marţi 17 august 2004

Ieri am primit de la Valerian Stan: un articol al lui Shafir (care nega că ar fi scris: “Goma făcea partea din sistem”) şi răspunsul lui - al lui V. Stan.

Am primit şi un bileţel de la Andrei Doicescu însoţind două fotocopii: articole despre demolarea unor locuinţe din Cartierul Jianu concepute-construite de tatăl său, Octav Doicescu. E foarte-foarte atins de această ultimă agresiune. Îmi scrie că, la Bucureşti, a căutat “cartea despre Basarabia” (a mea...), dar nu a găsit-o în librăriile “mondene”.

Mi-au parvenit două lungi mesaje electronice de la Laszlo. Unul e adresat lui Filip (de ce lui?) Mister. Eu nu le pot “descuia”, așa că necunoscute vor rămâne o vreme.

Miercuri 18 august 2004

Rafală de nereușite: Filip nu are timp să-mi prepare textele în vederea internetizării, deci Jurnalul viitor va cuprinde și luna august; nici pentru noua ediție a **Săptămânii**...

Mi-a deschis, în graba mare, textul lui Laszlo. M. Stănescu mi la cerut, însă nu i l-am putut trimite: ordinatorul meu e vechi, nu are ce-i trebuie pentru astfel de manevre. Filip a promis că îl va trimite el - și a plecat la ale lui.

Am scris Vakulovskilor, la Antonești, Tighina. I-am anunțat că am capturat patru mărturii culese de ei și publicate în *Tiuk*. Le-am mulțumit și i-am anunțat că am citat sursele.

Olimpiada: prilej de mari bucurii: echitația, în primul rând; în proba de cros francezii au fost strălucitori (dar caii lor!) - dealtfel ca și cu o zi înainte la proba de dresaj. Azi: obstacole. Mi s-a urcat inima în gât. Comentator “secund” la echitație: Jean Rochefort, actorul. Înainte de probele propriu-zise a participat la niște luări-de-contact generale, laolaltă cu mulți alți comentatori francezi și nu mi-a sărit în ochi, ba chiar mă întrebam ce caută el acolo... Însă în aceste din urmă două zile “Jean” pune și necesara poezie în trăncăneala cenușie a profesioniștilor.

Nu trebuie uitat unul, fost scrimieur, devenit jurnalist “specialist în scrimă”: după ce a spus că arbitrul cutare e german (ceea ce nu era o mare greșeală - se întâmplă să te înșeli) iar colegul său l-a corectat:

«Nu e german, e polonez» - ceea ce iar ar fi trecut fără supărare, fostul scimeur și actual jurnalist a zis, nu scuzându-se, ci “explicînd”:

«Nu mă prea descurc cu țările astea, noi...»

Gîndire-rostire tipic rumsfeldiană. Atît că cestălalt nu era un american obraznic, ci un franțuz analfabet: care țară-nouă: Germania? Țară-nouă Polonia? Doamne, Dumnezeule! Măcar jurnaliștii sportivi români pronunță cât de cât corect numele proprii...

Ieri două satisfacții: două medalii de aur: la natație și la gimnastică fete, pe echipe. Au fost sublime româncele. Au răzbunat (nu eu spun: gazetarii francezi) nefericirea de cu o seară înainte a băieților, când un concurent a căzut la bară fixă, provocînd și căderea României de pe primul loc pe al treilea.

La box nu am văzut întîlniri deosebite.

Cu două-trei zile în urmă, în timpul calificărilor la natație, am dat peste numele unei concurente americane: “Rachel Komisarz” - am grafiat fidel. Deci, în materie de nume politizate, sovieticii noștri dragi și iubiți nu rămîneau doar la: “Pervomaiski” - ceea ce putea duce gîndul la un prostalău de versificator ocazionist: “Întîimaiescu”, ci (unii) aveau curajul - sau obrăznicia sau inconștiența - de a lua ca nume “ocupația”: tatăl sau bunicul americancei fusese komisar bolșevic, dar nu oricare-oriunde, ci, după grafie: polonez, în Polonia ocupată de ruși!

Joi 19 august 2004

Timp, în continuare, foarte probabil. Deși ieri aici, la Paris s-au semnalat cel puțin trei “furtuni” - cu trăsnete cu trombe de apă, cu mâni de vînt - mie îmi convine: e răcoare noaptea, deci pot să mă odihnesc cât de cât; și îmi udă florile.

Filip mi-a instalat un logiciet care îmi spune câți vizitatori-pagini s-au înregistrat pe internet, din care țară...

E vacanță, deci în Europa au scăzut spectaculos numărul vizitatorilor, dar “harta” rămîne cam aceeași. Europa : România, “Moldova”, Franța, Germania, Austria, Italia, Anglia, Belgia... N-am întîlnit însă vreun curios din Ungaria. Nici din Spania, din Portugalia. Am dat de unii din... “teritorii nedeterminate” - în care ar putea fi cuprinsă și Rusia, dar niciodată numită. În Asia: Israel, unu-doi-trei, Siria, Emiratele Arabe (probabil români aflați la lucru, acolo). În “Oceania”, Australia - uneori. Constant în Canada și USA - câte 2-3 zilnic. A fost o dată Bolivia, a fost Argentina...

Mircea Stănescu îmi trimite:

Spionajul englez turna România la Kremlin

Jurnalul National Joi, August 19, 2004

“Numeroase secrete ale actului de la 23 August sunt pastrate în arhivele straine. Prezentăm în premiera documente din arhivele britanice despre circulația informațiilor între serviciile secrete de la Londra spre Kremlin.

“Aflăm că rușii stiau de la englezi miscarile complotistilor care vizau rasturnarea lui Ion Antonescu.

“În urma cu saizeci de ani, în România se produceau evenimente majore

re cu urmări semnificative pentru evoluția războiului și soarta țării. Un Conducător care, se pare, pusese mai sus de interesele naționale cuvântul dat Führer-ului a fost înlăturat de la conducerea treburilor statului. Declansate la momentul oportun, când armatele sovietice se aflau la aproximativ 200 km de București, evenimentele de la 23 August au avut însă o încărcătură negativă serioasă: planificatorii nu au reușit să asigure recunoașterea politică din partea Aliatilor a acțiunii de ieșire din dispozitivul politico-militar german.

“MIHAI RETEGAN

“Gândit și realizat de o parte a spectrului politic, actul de la 23 August a fost confiscat de o altă parte a aceluiași spectru, care și-a construit o adevărată rețea de mituri pe care și-a bazat puterea.

“Timp de mai multe decenii, această putere a dirijat cercetarea istoriografică în direcția identificării datelor care să-i sustină punctele de vedere. Martori oculari și documente au fost manipulate, iar ceea ce nu se potrivea cu scenariul fabricat în laboratoare ideologice era pus în “fonduri speciale”, inclusiv documente aduse din arhivele străine.

“În puzzle-ul celui de-al doilea război mondial România era o piesă importantă, atât economic, cât și geostrategic. Era o piesă peste care nu se putea trece, petrolul, granele, rolul de placă turnantă a Balcanilor fiind elemente luate în calcul de ambele tabere combatante. Urme ale acestui interes sunt vizibile astăzi în arhivele principalelor puteri.

“Public Record Office, rebotezate de puțin timp National Archives, sunt principalele arhive ale Marii Britanii, conținând documente din secolul al XII-lea până în zilele noastre. Toate instituțiile publice ale Albionului își păstrează documentele acolo, pe care le “improspătează” în fiecare an, respectând cu strictete regula celor treizeci de ani (sigur, sunt și excepții, asupra unora vom reveni cu alt prilej). Ministerul de Război, Foreign Office, Serviciul Special, Ministerul Finanelor și numeroase alte structuri au impresionant fonduri documentare care interesează istoria nu doar a Insulelor britanice, ci și a tuturor celor care au intrat în contact cu ei.

“Istoria recentă a românilor, adică a ultimilor 60-70 de ani este foarte bine reprezentată. De la stenogramele sedințelor Cabinetului de război din anii 1939/1940, până la buletinele de propagandă din timpul războiului, de la rapoartele ministrului Le Rougetel din 1944/1945, până la informații legate de poziția statului român față de criza Orientului Mijlociu din anii 1970, toate conțin date semnificative care completează fericit cunoașterea noastră. Trebuie doar depusă o staruitoare muncă de depistare a acestor documente și de publicare a lor (sunt de apreciat, în acest sens, cercetările făcute de profesorul Gheorghe Buzatu în Arhivele britanice).

“Situația României în timpul celui de-al doilea război mondial, aflată în tabără opusă, a interesat cu precădere diferite cercuri britanice. Urmele acestui interes se depistează în arhivele Special Operations Executive și Political Warfare Executive, primele deschise după 1995, celelalte ceva mai înainte.

“AGENTI ȘI INFORMATII. Din a doua parte a anului 1943, Occidentali fuseseră contactați de diferiți emisari ai Puterii sau Opoziției din România, purtători ai mesajului dorinței cercurilor respective de decorsetare din Axa. Responsabilii britanici erau extrem de atenți la asemenea semnale și cu atât mai sensibili atunci când mesajele respective conțineau și modalitatea concretă relativă la acțiunea în sine.

“Este astfel de înțeles interesul reprezentanților britanici când, pe filiera SOE din Turcia, au sosit știri “fierbinti”. Revenit din țară, vice-

consulul roman de la Istanbul, Vladescu-Olt, marcat in arhiva SOE sub indicativul A/H 89, l-a contactat pe agentul britanic D/H 311 (neidentificat). Inainte de a relata continutul discutiilor, este demn de relevat ca analiza asupra veridicitatii sursei il indica pe Vladescu-Olt drept "de buna credinta", avand "deplina incredere in el".

"COLONELUL "NEGRU". In esenta, viceconsulul transmitea ca in cursul sederii in tara a fost contactat de un colonel, comandant al unui regiment-parte-sedentara, dislocat in Bucuresti, care i-a comunicat ca la nivelul armatei-exista un grup de militari care au elaborat un plan de inlaturare prin forta maresalului Antonescu (botezat in documentele britanice "Mitica"). Colonelul i-a cerut diplomatului, despre care stia (de la ministrul roman dela Sofia, Ion Cristu, cu care era ruda si care de altfel colaborase cu SOE) ca intretine relatii cu britanicii, sa nu-i divulge identitatea, de aceea in dosarele SOE "afacerea" poarta numele de "planul Negru". Interesant este ca, potrivit documentelor aflate la dispozitie, Ion Cristu acceptase postul de la Sofia in urma sugestiilor SOE, care il folosea ca un intermediar intre Bucuresti si Istanbul si ca o "cutie postala".

"COMLOTISTII SI BRITANICI. Potrivit colonelului "Negru", exista un grup de trei generali, Nicolescu, Potopescu si Sanatescu, care au definitivat planul de inlaturare a Conducatorului statului. A/H 89 nu a putut oferi prea multe date relative la capabilitatile militare aflate la dispozitia complotistilor. Dar a putut sa transmita ca nu se poate conta pe aportul intregii aviatii, al carei comandant, generalul Jienescu, era un partizan al germanilor. Prezenta lui Sanatescu in acel grup era pentru britanici un indiciu ca regele, la momentul oportun va sustine actiunea respectiva. Vladescu-Olt ii mai informa pe britanici despre situatia rezervelor agricole ale tarii si ca dorinta grupului respectiv era ca actiunea sa se declanseze de comun acord cu ei.

"Degeaba dorea grupul o actiune in intelegere cu britanicii, jocurile pentru Romania fusesera facute: ea fusese cedata zonei de influenta sovietice, iar intelegerea de la Moscova, realizata exact peste un an, consfintea o situatie existenta si avea sa determine soarta tarii pentru aproape cincizeci de ani. De altfel, cateva zile mai tarziu dupa intalnirea dintre diplomatul roman si agentul britanic, la 24 octombrie 1943 Foreign Office transmitea Ambasadei sale de la Moscova ca nu vede nici un motiv ca informatiile relative la planul colonelului "Negru" sa nu fie trecute guvernului sovietic. In telegrama respectiva, oficialii de la Londra chiar isi exprimau nedumerirea asupra naturii ajutorului pe care l-ar putea acorda complotistilor sau asupra tratamentului pe care Natiunile Unite l-ar acorda noului regim instaurat dupa rasturnarea maresalului Antonescu.

"NOI PRECIZARI. La inceputul lui 1944 s-a derulat o noua intalnire intre cel desemnat sub indicativul A/H 89 si reprezentantul SOE, de aceasta data D/H 5. Noi informatii ii sunt oferite agentului britanic. Cei din spatele colonelului "Negru" considerau ca formula "capitularii neconditionate" in fata reprezentantilor celor Trei Mari Puteri masca de fapt predarea in fata sovieticilor si doreau o forta simbolica britanica (o mie, doua mii de parasutisti) comandata de un ofiter de rang inalt, care sa primeasca capitularea fortelor militare romane. "Ei au deplina incredere in buna noastra credinta", semnala D/H 5 dupa intalnirile cu Vladescu-Olt. Daca nu este posibila realizarea unui asemenea scenariu, continua diplomatul roman sa transmita doleantele grupului "Negru", ei vor lupta impotriva rusilor pana la ultimul om. In cursul intrevederii, Vladescu a completat tabloul informatiilor militare: grupul are la dispozitie o forta militara de aproximativ o jumatate de

milion de oameni, inarmati mai ales cu armament individual; dotarea cu artillerie este slaba, existentul de tunuri, obuziere si mortiere fiind de 50-60%; chiar mai prost stateau lucrurile si in ceea ce priveste materialul blindat.

“COMUNISTII, IN SCENA. In discutiile dintre cei doi agenti a aparut un nousubiect: comunistii din Romania. Potrivit informatiilor de care dispunea Vladescu, “un oarecare Parvulescu, insotit de un alt roman, va sosi in foarte scurt timp la Istanbul. Ei sunt fruntasi ai miscarii comuniste din Romania si doresc sa-i contacteze pe rusi aici la Istanbul“. Dupa parerea agentului SOE, “comunistii ii sustin pe Alecu, probabil regele, din moment ce Iuliu Maniu avea pseudonimul Toma si opozitia politica reprezentata de Partidul National Taranesc sa rastoarne actualul regim, sperand ca ulterior vor rasturna Partidul National Taranesc si vor prelua controlul asupra tarii“.

“FACTORUL SOVIETIC. Romania era insa o tara in ale carei probleme sovieticii detineau intaietatea. La 8 februarie 1944, Sir Archibald Clark Kerr, ambasadorul britanic la Moscova, il informeaza pe V.G. Dekanozov, adjunct al Comisarului Poporului pentru Afacerile Externe, despre detaliile “afacerii Negru“. Apar insa lucruri noi fata de piesele dosarului. Cei trei generali sunt... doi, iar capitularea fortelor romane s-ar face in fata comandantului parasutistilor britanici si a unui reprezentant al Inaltului Comandament sovietic. Diplomatul britanic il mai informa pe ministrul sovietic despre natura pur militara a loviturii de stat, ai carei planificatori isi pierdusera speranta in clasa politica (dar isi declarau disponibilitatea colaborarii cu partidul/partidele desemnate de rege).

“Analiza lui Clark Kerr era destul de critica fata de planul complotistilor. I se parea ca cifra de aproximativ 500.000 militari era exagerata, complotistii nu luau in considerare nici posibilitatile germane de contrareactie, nici cele ale maresalului Antonescu si fortelor loiale lui si nici disponibilitatea guvernului britanic de a trimite o forta, chiar simbolica in Balcani. “Guvernului meu i se pare ca planul este intr-o stare incipienta si nu crede ca are sanse mari de succes“.

“Dar guvernul Majestatii Sale considera necesar sa aduca la cunostinta guvernului sovietic demersurile grupului de complotisti si este “recunoscator sa afle punctul de vedere al guvernului sovietic asupra oportunitatii sustinerii loviturii de stat. Intre timp, autoritatile britanice nu vor intreprinde nici o initiativa...”

“FINAL. Ce a urmat se stie. Infirmind toate temerile lui Archibald Clark Kerr, complotistii au actionat, maresalul Ion Antonescu a fost inlaturat, iar Romania s-a alaturat Natiunilor Unite.

“RAMAN SEMNE DE INTREBARE. Colonelul Teodorescu de la Ankara si apoi ministrul Alexandru Cretzeanu au avansat, cam in aceeasi perioada de timp, propuneri identice de iesire din Axa, venite insa din partea Puterii. Iar pentru oameni pragmatici cum erau britanicii acestea erau mai demne de luat in seama, intrucat Ion Antonescu avea instrumentul desprinderii de Axa. De ce acestea nu au fost comunicate de Clark Kerr sovieticilor.

“Cuvantul “negru” in terminologia serviciilor speciale britanice avea o conotatie aparte: el desemna o actiune planificata de SOE sau PWE si derulata ca si cum ar fi fost efectuata de un grup de rezistenta din tara-tinta. Era colonelul “Negru“ o persoana reala? Sau altfel spus, informatiile ce soseau proveneau chiar de la Bucuresti sau erau fabricate undeva pe malurile Tamisei? Daca este asa, ce scop avea demersul pe langa sovietici, sa-i informeze de fapt despre tentativele intreprinse de Cretzeanu si Teodorescu?

“Cat de reala era informatia despre calatoria lui Parvulescu (numit in

documentul SOE “profesor”) la Istanbul? Era vorba despre el sau despre Petre Constantinescu-Iasi, profesor si membru marcant al partidului comunist? O asemenea actiune ar fi fost mult popularizata in timpul regimului comunist. Dar ce nevoie aveau sa se duca liderii comunisti romani la Istanbul, cand ei puteau intra mult mai comod in legatura cu sovieticii prin radio sau prin intermediul agentilor parasutati?

“CONCLUZIA. Numai cercetarile in arhive ofera raspunsuri la intrebarile acestea si cate ori mai fi, cercetari in arhivele britanice, germane, americane si mai ales rusesti.

M-a otrăvit peste poate textul de mai sus. Deși cunoșteam... “amănuntele”, speram să-mi fie contrazise cunoștințele.

Da, Domnule, arză-i-ar focu’! Ne-au vândut - cu tot cu petrol - de ne-au trecut Dunărea.

Mă consolez cu nefericirile altei comunități: a polonezilor. Măcar românii nu au luptat în armatele aliate (nu consider “aliată” Armata Roșie lângă care românii au luptat după 23 august). Dar paleacii? Unde era un prilej de abator - se băgau! Sau erau băgați.

În această “măruntă problemă” răul a fost Anglia, nu USA.

Mi-a scris Mircea Stanescu: prietenul meu Dorin Tudoran a devenit consilier al Partidului Umanitar (?) al lui Voiculescu. Acest securist nu foarte important, însă aflat în inima Puterii Comuniste, prin... Ministerul Comerțului Exterior - unde va fi fost “coleg” cu Victoraș Babiuc - se zice că a pus mâna pe tezaurul de război al lui Ceaușescu.

Bine, bine: bestia de securist are ziare, are televiziune, acum are și partid. Ce îi lipsea intelectualului Voiculescu? Un consilier? Ca să facă, ce, cu el? Să se lase consiliat? Cine a mai văzut comunist acceptând consilii? Bine, dar la ce servește un consilier?

Vorba Basarabeanului: «Nu ți-oi spune...»

Sincer: nu văd în ce, ce, cum l-ar consilia Tudoran pe Securescu-Crescent. Ana crede că Animatelescu (altfel Voiculescu) nu de consilier-care-dă-consilii-prețioase (Tudoran) are nevoie. Ci de un trofeu de vânatoare pe care să-l prindă în cuie în vârful unui leaț, la porțiță; ca o cioară moartă care, în spiritul securescului apropiat (sic) al cășii îl păzește de strigoii...

Da, nene, așa o fi. Dar este ofensator pentru un poet și mai ales pamfletar de calitate a lui Tudoran și a unui “disident” ca el...

Chiar așa să fie: “ofensator-la-adresa”...? De ce mă siliți, oameni buni, să pun în mișcare motorul tancului-de-amintiri?

Dorin Tudoran - până prin 1981 - era, la București, un ins oarecare (ca ins, nu ca poet: genial și el, ca alți 222 de inși): scria, publica, făcea gazetărie, era în organisme Uniunii Scriitorilor - adevărat, nu chiar în Consiliu, cel care, în aprilie 1977, când eu eram arestat, iar colegii săi votau excluderea), dar ar fi intrat în curând. Relațiile lui: dintre cele mai... lucrative, ca să spun așa: Paler, Eugen Simion, Breban, Manolescu... Apoi Dinescu, Papilian... Nu am obiceiul să reproșez scriitorilor “colegi” ai mei că nu și-au declarat “colegialitatea” în 1977, când și eu și Negoșescu suferem-nițel și pentru “probleme scriitoricești”. Însă afurisita de memorie îmi spune că atunci, în 1977, Tudoran nu era cu noi, ci... alături. Aceași memorie îmi re-spune că Tudoran s-a supărat pe Ceaușescu pentru că

nu-l lăsa să emigreze și nu, Doamne-fereste, pentru că ruina țara, îi înfometa pe țăreni, le chinuia pe țărencele noastre dragi-și-iubite, obligându-le să producă - pe cap de locuitor - copii. Nu, domnule. El voia să emigreze în America!

După ce a ajuns acolo, a început a da semne de antitotalitarism - foarte bine, din 1985 așa l-am considerat: camarad de baricade, "trecînd" peste pata albă a biografiei sale de număbăgaci - dealtfel, după 1989, a avut viclenia să regrete faptul că în 1977 nu se manifestase... Dar în 1971 - Revoluția culturală - unde era? Dar în 1968? Păi, era, ba la *Flacăra* lui Păunescu, ba la radio, ba la televiziunea lui Paler, pe după cap cu Papilian...

Și-atunci de ce mă mir eu, azi, 20 august 2004 că fostul meu prieten și camarad de baricade anticomuniste a devenit consilier al Partidului "Umanist", mă rog frumos?; sfetnic de taină al Securescului Voiculescu-Crescent? Dar el - Tudoran - fusese slujbaş al lui Păunescu, al lui Paler, al Americanilor - cât a frecat prazul la Chișinău. Acum, că a rămas fără slujbă - deci fără patron - a căutat, a găsit altul.

Dar să nu mă precipit, până nu aflu "rezultatul definitiv". Fiindcă zvon a fost că Manolescu va fi numit ambasador la Paris - și nu s-a adeverit; zvon a fost că Tismăneanu a devenit consilier al lui Iliescu - și nu a fost adevărat. Eu tot sper într-o minune - asta:

Că Dorin Tudoran nu are nevoie de un Patron...

Vesti bune de la Niculiță: are toate jurnalele - bineînțeles, fără cel pe 2004. Măcar atâta.

Duminică 22 august 2004

A venit toamna: miroase...

La urma urmei, dacă se va ajunge să se sărbătorească 23 august, românii au ce merită: îi au pe "intelectualii patriei", cei care, în loc să riște, spunînd cu glas tare adevărul, au pactizat cu puterea comunisto-străinistă, făcînd... "rezistență prin cultură". Ultima lor ispravă (nu singura!) este chiar aceasta: Iliescu în fruntea României, Securitatea nu se mișcă de la "post" și... oamenii sunt obligați să accepte aceeași minciună-umilință: "actul de la 23 august"!

Luni 23 august

De-aș putea, aș suprima din calendar ziua asta; aș numi-o: 22 bis. Mama ei!

Marți 24 august 2004

Am scăpat! Am trecut de/prin ea!

Miercuri 25 august 2004

Am ajuns și în 25 august. Ce performanță!

Duminică 29 august 2004

Am mai completat S.R. Azi vine Cornei cu ceva cărți de la Chișinău, poate voi ciuguli și din acelea.

Luni 30 august 2004

Ieri: Gh. Cornei cu soția. Unul din fiii lui s-a întors de la Chișinău cu câteva cărți de la Colesnic: vol. 5 din **Basarabia necunoscută, Generația Unirii**. Bucuros. Mi-a trimis și **Boerimea Moldovei** de Bezviconi, pe un CD.

A fost pe aici Andrei Doicescu. I-am dat **Basarabia necunoscută**, 5, cu capitolului despre tatăl său, să facă o fotocopie ce-l interesează. I-a făcut mare plăcere. Cred și eu. Mai cu seamă că Iurie Colesnic a găsit în Arhivele Guvernământului Basarabiei desene de ale lui Octav Doicescu și fotografii de la inaugurarea Monumentului. Ciudățenia: peste Basarabia, după atâtea și atât de pustiitoare catastrofe, se mai găsesc ceva documente - la București: ba.

Miercuri 1 septembrie 2004

Lucrez din greu la corectarea **Jurnalului pe Sărite**. Istovitor.
Sânge și ură și lacrimi: în Irak, în Cecenia, la Moscova, în Nepal,
în Palestina...
(...)

Vineri 3 septembrie 2004

Speranțe vane: rușii, credincioși doctrinei lor, au dat asaltul. Până
acum 150 morți.

Sâmbătă 4 septembrie 2004

Bilanțul macabru a atins 250 morți. Și sute de răniți.

Putin s-a dus repede în Osetia de Nord, să... dea mâna cu răniții,
într-un spital. Pretinde că nu a exista un ordin de asalt, doar situația...
imprevizibilă... Auzi la el, măgarul! Situația era imprevizibilă! Să fi
prevăzut și imprevizibilul!

Asiați. Nici o considerație față de ființa umană. "Metoda Putin",
zic Occidentalii. Da de unde: metodă rusească: tragi întâi, apoi... te
mai gândești. Acum au inventat altceva: că printre cei care au acționat
erau... nește arabi. Ce vrea să spună putinoarea? Iar îi sperie pe-ai lui
cu un "complot internațional"? Măcar de-ar fi... Ce zice, ce zice?

a. Că cecenii au fost... normalizați, deci sunt incapabili de o
asemenea acțiune;

b. Că există o legătură strânsă cu Al Quaida!

Dar bineînțeles că există o legătură cu Al Quaida - din pricina
rușilor: ei au stârnit furnicarul în Afganistan; ei au stârnit disperarea în
Caucaz, re-masacrându-i pe ceceni - iar acum... Pe terenul - mranita,
ca să nu-l uit pe Pleșu - a încolțit, s-a dezvoltat islamismul în ce are el
mai rău.

Pentru întâia oară Comunitatea Europeană întreabă "Moscova":
cum de s-a ajuns la această tragedie?

Așteaptă răspuns - de la Putin? Or să-l aibă - asta: "Terorismul
islamist"!, iar Bush are să-l sprijine, rostindu-se în engleza lui corijată
de Wolfowitz în colaborare cu Sharon: «**Da, da!**»

"Islamismul terorist!" N-am înțeles de ce s-a spus - azi - că
"mediatorul" guvernamental nu a apucat să ia contact cu teroriștii, că
au intervenit spețnazii! Dar nu l-a văzut toată lumea, încă de alaltăieri
pe sinistrul Roșal, fâțându-se și pe acolo? Același tovarăș Roșal
(altfel medic - poate veterinar) care "mediase" cu cecenii și la teatrul
Dubrovka (s-a văzut rezultatul), iar acum vreo săptămână, într-un
documentar despre familiile victimelor, taman Roșal ne explicase că
nu era nimic de tratat cu teroriștii și că guvernul a fost silit (!) să ia
măsuri... Curat măsuri! Aceleași ca și ieri:

«Noi nu negociem - noi diktăm!»

Așa au făcut totdeauna, rușii. Niciodată nu au negociat. Totdeauna
s-au înțeles cu celălalt crocodil: turcul, neamțul, americanul - asupra
"procentajului" pe care să pună laba.

Duminică 5 septembrie 2004

În Osetia de Nord rezultatul politicei rusești de a *nu* negocia cu ucigașii, ca să nu ucidă nevinovați: peste 320 victime - și încă dispăruți, încă neidentificați, ce să mai vorbim de răniți...

Fiindcă *nu* au negociat. Toți comentatorii spun: în timp ce “negociatorul” Roșal (tovarășul cunoscut de noi, toți) se îndrepta, agale, spre locul cu pricina, comandantul trupelor KGB a primit prin telefon un ordin - imediat după aceea asaltatorii au asaltat - de să nu mai rămână nimic. Ba un jurnalist avansează ipoteza: plafonul, acoperișul care, prăbușindu-se a pricinuit moartea majorității ostatecilor nu s-a năruit *înainte* de intervenție, ci *după* ce KGB-iștii au tras cu tunul. Ticăloșii de putiniști! Au mers cu manipularea “informației” până la a pune pe o adolescentă abia scăpată din iad, să spună: “teroriștii” au declanșat explozia a 18 (optsprezece, nu mai mult, nu mai puțin) bombe”. Iar în discursul său, KáGéPutin, a recunoscut... slăbiciunea de a nu fi fost suficient de nemilos cu “teroriștii” - dar nici un cuvânt despre problema cecenă.

Alaltăieri, ieri - și azi, Sergiu Mihalcea cu operatorul Iulian Stoicescu de la National TV, un post nou, finanțat de alt “om de afaceri”, Micula. Au filmat. Să vedem ce va ieși.

Mi-a mesajât (emailat?) Mariana Sipoș: ieri a fost transmisă prima parte dintr-o emisiunea în care au fost adunați laolaltă: Iliescu, Roman, Voican, Dan Zamfirescu, Pleșiță - și Goma. Au folosit un fragment din autointerviul filmat de Paul Cozighian - dar nu au spus de unde l-au pescuit. M. Sipoș scrie: “telespectatorul e lăsat să înțeleagă că ai acordat interviul [difuzat] acestui Marian Oprea”...

Ei, da: iar eu - care sunt un analfabet: nu știu cine este “jurnalistul Marian Oprea” - ce fac?, unde-cum protestez? Nicăiri, fiindcă nu am unde - nu mi se dă cuvântul - nicăiri. Mi l-au luat liicenii, pleșii, monicii, adameștenii, manoleștii - și buzurii!

Ei și? Am să dispar dintr-atâta? Am să mor de inimă rea și am să le las lor România întreagă-întreguță, să zburde pe pajiștile ei, nestingheriți de “procurorul Goma”? O Românie liberă, liberată de terorismul gomesc, un spațiu (național) în care culturaliștii vor continua să facă opera arpagiculturalizatoare de agroculturalizare a concetățenilor noștri dragi, fără a fi împiedecați de împiedecătorul Goma? Mai știi? Iată de ce nu mergeau treburile în România - după rivoluția iliasco-securească: fiindcă Goma ăla îi înjură tot mereu pe securiști, certându-ne pe noi, anticomuniștii, că spunem (ne exprimăm): “fosta-securitate”; fiindcă îi blestemă pe comuniști, pretinzând că “la noi” nu e democrație; fiindcă se indignază că noi, binecrescuți din moștră-moși, ne adresăm cu “domnul” - lui Brucan, lui Iliescu, lui Pleșiță... Bine i-au făcut intelectualii noștri, de bază; de la bază; cei care au rezistat prin cultură - aici, în țărișoară, nu acolo, pe Marile Bulevarde! - că l-au dat afar’ din țărișoară! Să rămânem numai noi înde noi, cei de-ai gliei, cu V.C. Tudor în frunte!

Ei, da: bine mi-au făcut! Nu e deloc ușor să nu ai unde te exprima; să nu ai-cuvântul...

Nu-l am - mi-l iau eu singur: pe internet.

Luni 6 septembrie 2004

Sergiu Mihalcea cu Iulian Stoicescu au plecat în țară, în această dimineață, iar eu am rămas... - ca de obicei, după astfel de dialoguri, cu senzația, convingerea că nu am spus bine ce am spus; că nu am spus tot ce trebuia spus. De astă dată însă post-dialogul este încărcat și de sentimentul de culpabilitate: știind că jurnalistul este tânăr, că nu știe prea multe de ceea ce se petrece pe lume, eu i-am vărsat în poală o imensă cantitate de “demascări” ale faptelor și ale oamenilor (!), mai cu seamă ale politicienilor. Din aceeași mișcare (?) mă compătimesc (și pe mine): am fost prea direct, prea violent demascator, prea acuzator, cerînd capul securiștilor și al activiștilor cu sânge pe mâini...

I-am împărțit Anei aceste temeri. În stilul casei:

«Uite, dragă, cred că de astă dată chiar mi-am tăiat toate punțile. După ce am spus și mai ales după cum am spus, nu va mai fi posibilă o “Piață a Endependenți” între mine și conductorii de atelaje, vizitii, vatmanii României de azi. Deci, adio casă - de ce nu o vilă? - dăruită cu generozitatea-i legendară (și cu nu mai puțin legendarul zâmbet) de “domnul Iliescu” - cum îi tot zicea jurnalistul Mihalcea și suferea când eu îl amendam; deci adio împăcare și bere (de la: a bea/bere) a unei lăzi *de vin*, depreună cu “domnul general Pleșiță”, ca semn al Concordiei de Nezdruncinat dintre Victimă și Călău; adio considerație națională, adio “reabilitare scriitorală”! Pe scurt: Adio, Românie, Patrie și a mea, nu doar a lor, belștilor, hoților, criminalilor...»

Monologul meu a fost mai lung, mai înflorat, mai, firește, interesant, dar în cazul de față interesează esența. Ana m-a ascultat, încuviințînd din cap, cu nesfârșită tristețe - care femeie din lume ar accepta că, după patruzeci de ani de căsnicie cu un ins care a făcut totul ca să nu avem nici țară, nici casă, nici masă, acum, când se profila o “frumoasă perspectivă” (nu chiar ca a lui Dorin Tudoran, dar-însă-totuși...) pentru familia noastră fără ‘coperiș, același bărbat, prin “dialogul” televizual angajat, a dat o decisivă lovitură de picior - de astă dată cu stîngul! - în... casa-masa-situația (măcar o vilișoară, acolo, că n-o fi foc - de la eterna Gospodărie de Partid...) pe care ne-ar fi acordat-dăruit (însoțind gestul cu o caldă, o tovarășească strângere de mână) de către însuși “președintele țării acesteia”, tovarășul de idei al ideologului Manolescu, precum și legitimatorul de serviciu purtînd același nume.

Oftînd, întristată până peste poate de orizontul tot închis - la vârsta noastră - a zis:

«Așa e. Tu ești incapabil să-ți faci o “situație” - dealtfel mama ta îți reproșa această incapacitate - și să-i faci și familiei o bucurie. Meritată, după atâtea decenii de strâmtorare, de lipsuri, de nesiguranță materială. Așa e. Tu nu ești în stare să devii nici măcar consilierul lui Nea Gicu de la colț, necum al noilor bogătași - ce să mai vorbim de președintele țării. Nu, nu...»

Da, așa e, dar eu nu așteptam un rezumat, nici vreo aluzie - răutăcioasă - la adresa lui Manolescu, a lui Tudoran (nu-i mai pomenesc pe inși ne semnificativi, ne-prieteni ai noștri: Hurezean, Dan Pavel... Așteptam altceva. Și alteva-ul a venit:

«...însă eu n-am să spun - ca Monica, prietena noastră de treizeci de ani - că îmi pare rău că te-am cunoscut...»

Marți 7 septembrie 2004

Tragedia din Osetia de Nord: bilanțul riscă să urce la valori... rusești, divizionometrice. Mare manifestație-mare la Petersburg, pro-Putin, “*protiv tierrrărrizm!*” - la care au participat masele largi de vite sovietice. Numai că o bună parte a presei - scrise, televiziunea avînd robinetul închis - vorbește de vinovăția “puterii centrale” și a lui Putin în tragedia de la Beslam. Părinții victimelor au constituit un comitet, cerînd o comisie de anchetă - aparte de cea oficială. Am văzut câțiva ruși gîndind drept, gîndind - și exprimîndu-se - cu durere, dar cu dreptate: cauza cauzelor fiind războiul dus de ei, rușii, în Cecenia.

Se vorbește de “niște civili înarmați” care, au tras înspre școală - și care au provocat riposta teroriștilor din interior - și explozia unei bombe. Ei, cine erau “civili”? Să fi fost “inguși sau/și ceceni”? Sau băieți de-a lui Putin, cu ordinul de a provoca masacrul - de asta avînd nevoie Putin, campionul luptătorilor împotriva “tierrrărrizmului”?

Cornel Nistea de la revista Discobolul din Alba Iulia mi-a cerut să răspund la un chestionar despre exil - în 6 puncte. Am răspuns doar la o treime din prima întrebare:

Pentru revista *DISCOBOLUL*

Răspund primei părți a primei întrebări care sună:

1. Când vi s-a întîmplat pentru prima oară să constatați că vă aflați în exil? (...)

Chiar de nu cunoșteam cuvîntul “exil” am resimțit *înstrăinarea* după data Cedării Basarabiei, adică după 28 iunie 1940. Nu am realizat-o atunci, pe moment, încă nu aveam memorie, ci ulterior, între sfârșitul lui iunie și începutul lui iulie 1941, imediat după începerea războiului, când am căpătat memorie cursivă. Am reconstituit, am înțeles (așa cum am înțeles, la cei cinci ani și opt luni), că noi-toți, mama și oamenii din sat și tata pe care îl deportaseră bolșevicii - toți-ai-noștri fusesem “mutați” în altă *condiție*, chiar de nu părăsisem... geografia. Mai apoi, când am învățat cuvinte, am înțeles că poți fi *înstrăinat* - nu ca stare, ci ca devenire - după o acțiune brutală exercitată asupra ta prin *schimbarea identității*: exil înseamnă expulzare or noi nu fusesem dați-afară-din-țară, ci rămăsesem pe loc (ba chiar ne era interzis să plecăm de-acolo) și devenisem, din români - sovietici; nu mai vorbeam limba română - ci “moldoveneasca”; alfabetul nostru nu mai era cel latin, ci rusesc (“slavon”); țara noastră nu mai era România - ci Uniunea Sovietică.

Trei ani mai târziu (martie 1944) a trebuit să plecăm de la casa noastră, să căutăm adăpost în altă parte, în alt loc (Gusu, județul Sibiu). Nici atunci nu știam ce semnificație are cuvîntul “exil” - aveam alte griji: să nu pună rușii mîna pe noi și să ne... “repatrieze în Siberia”...

După 23 august 1944, când ne ascundeam de ruși prin pădurile și peșterile satului Buia, Târnava-Mare (fugisem de dracul, dădusem de tată-său), i-am auzit pe părinții mei spunînd: noi, refugiații, suntem Ovreei Zilelor Noastre; chiar mai rău: noi, refugiații, suntem pribegi în țara noastră.

Noțiunea de exil nu acoperea “situația” noastră - de ovrei-creștini, de pribegi în proprie țară.

Nu ne-am întîlnit cu noțiunea-realitatea exil nici atunci când ciobanii din Buia ne-au prins, ne-au legat cu sîrmă și ne-au dat pe mîna jandarmului

- care, după ce i-a bătut pe ei, pentru “deranj” (trebuise să facă câțiva kilometri prin pădure, pe zăpadă) după ce ne-a sugerat “să fugim de sub escortă”, că el, uite, se întoarce cu spatele - bodogănind, înjurînd, ne-a dus la Sighișoara și ne-a predat poliției românești - ea “administra” Lagărul de refugiați, botezat drăgălaș: “Centru de Repatriere”. Atunci am înțeles ceva-ceva - de la părinți: Miorița este un concentrat românesc din două mituri biblice: unul dublu, al vânzării de frate (Iosif... și Iuda), precum și cel al uciderii de frate (Cain și Abel).

Mai târziu, mult mai târziu am introdus în fondul de cuvinte al meu și acest cuvânt (exil) pe care l-am folosit în numeroase împrejurări, însă nu era cămașa (cu atât mai puțin: pielea) mea.

Am avut impresia, în sensul de semn anunțator a ceea ce se cheamă exil în ziua de *14 aprilie 1977*, când, arestat, anchetat de două săptămâni colonelul Vasile Gheorghe (ori invers), comandantul Securității de pe Calea Rahovei, mi-a băgat sub ochi, triumfător, o hârtie pe care stătea scris că fusesem exclus din Uniunea Scriitorilor, nu de președintele de atunci - o ștergătoare de picioare a Securității - ci de Consiliul Uniunii. Cine semnase, declarîndu-se de acord cu excluderea mea? Oameni pe care îi stimam, iar dacă nu eram prieten cu ei, îi prețuiam, îi respectam:

Zaciu, Doinaș, Blandiana, N. Manolescu, Sorescu, Fănuș Neagu, Șt. Bănuțescu... - și încă alții.

Atunci - în *14 aprilie 1977* - pe când eu eram arestat, colegii, “frații” mei, scriitori, m-au vândut și m-au destinat morții. Că nu am chiar crăpat, asta nu a mai atârnat de vrerea colegilor mei iubiți, scriitorii români - încă o dată: *Zaciu, Doinaș, Blandiana, Manolescu, Fănuș, Bănuțescu, Sorescu... - și nici de Securitate; nici chiar de Ceaușescu - însă eu am rămas un frate vândut și sortit morții.*

Exil? Ce e “exilul” după o viață de hăituială, de alungare, de expulzare - de excludere? Până atunci mă chinuiseră-alergaseră rușii, precum și niște ființe primitive, ca ciobanul-la-român (care, potrivit tradiție lui - orale! - pretinsese plată pe cap de prins, iar noi eram trei; tata, eu și femeia mamă a mea). Dar rușii erau ruși iar de la niște peștericoli ca ciobanii din Buia la ce să te aștepți ?- dar...

...Dar în *14 aprilie 1977* mă vânduseră intelectualii români - și nu oarecari, cei de frunte! Și nu avuseseră somn zbuciumat, nici tresăriri în trezie când s-au întâlnit cu mine, fie în București, între liberare, și plecarea în Franța (noiembrie 1977); nici la Paris, când mi se adresau ca unui coleg, să le facilitez o bursă, ceva cărți, o invitație viitoare...

Și, cum se întâmplă în viață, potrivit înțelepciunii:

“Să te ferească Dumnezeu de răzburarea (ei, da, răzburarea) celui care ți-a făcut rău!”

Nu, nu m-au “iertat” vânzătorii de frate (bine: măcar de coleg): o vreme nu l-au lăsat pe căscatul de Dinescu să trimită fiecăruia dintre noi, “plecații” o hârtie care să ateste... reprimirea noastră în Uniunea Scriitorilor. Au recurs la gândirea-vorbirea lui Dinescu:

“V-am primit pe toți, la grămadă, bă, ce mai vreți?»

Chiar așa: ce-om mai fi vrut noi de la eroul revoluției-la-Román? Cumva și cheia de la cassa de bani?

Nu l-au lăsat nici pe Ulici să repare stricăciunea dinească - cine? Îi mai numesc o dată:

Zaciu, Doinaș, Manolescu, Blandiana, Sorescu, Fănuș...

Pe mine nu m-au... dat afară din țară securiștii, beliştii, ceaușiștii, comuniștii. Nu aveau cum: eu îmi luasem țara în traistă, traista-n băț, ajuns în Franța scosesem averea din traistă și mă instalasem întrânsa - în limba română, patria mea;

Pe mine m-au exclus, expulzat, “anticomuniștii”, “rezistenții prin cultură” - iar lista s-a îmbogățit:

Zaciu, Doinaș, Blandiana, Manolescu, Sorescu - Liiceanu, Pleșu, Adameșteanu, Monica Lovinescu.

Am mai spus, repet: comuniștii m-au interzis vreme de 20 ani - și n-am pierit. Fiindcă nu ei făcuseră, în locul meu, ce făcusem, nu ei îmi scriseseră cărțile - adevărat, publicate în Occident;

“Anticomuniștii” m-au interzis după publicarea **Jurnalului I-II-II** în 1997 - însă de atunci mă imită de zor, fără nici o rușine, ba Liiceanu și mai ales Monica Lovinescu m-au și depășit în materie de “divulgări” diaristice (siguri fiind că numele victimei plagiatorului - eu - nu va fi rostit...).

Ei și? Nu voi spune: “rămân la toate rece” ci zic iarăși:

Nu *Zaciu, Doinaș, Blandiana, Manolescu, Fănuș, Sorescu, Liiceanu, Pleșu, Adameșteanu* au... făptuit ei/ele, faptele mele (nici chiar *Monica Lovinescu*);

Nu *Zaciu, Doinaș, Manolescu, Blandiana, Liiceanu, Pleșu, Adameșteanu*... au scris scris, ei/ele cărțile mele.

Nu, nu. Eu am făcut ce am făcut, eu am scris ce am semnat - eu cu mâna mea.

Deci, vorba poetului:

“De ce-aș fi trist?”

Exil? Ce-i acela exil?

Paul Goma

Paris, 7 septembrie 2004

Miercuri 8 septembrie 2004

Ieri am primit de la Andrei Doicescu o fotocopie a unui articol semnat de Alexandru Călinescu - din păcate fără indicația numelui periodicului și data apariției.

Titlul sună: “Întâmplări cu M-me Bruhmann” și pare a face parte dintr-o rubrică fixă (“interstiții”). Al. Călinescu povestește aici întâmplări din timpul celor șase ani petrecuți la Paris cu un contract INALCO - care întâmplări mi-ar fi fost și mie cunoscute - dacă el mi le-ar fi povestit... Fiindcă la o lună, la două ne vizita, în câteva rânduri cu soția, iar atunci vorbeam despre toate... Însă, după cum am constatat, nu chiar despre toate toatele... De pildă niciodată nu ne-a povestit că pe gazda sa - de la Ermont, o localitatea din apropierea Parisului - o chema “Mme Bruhmann” și că ea era cumnata sinistrului spion sovietic “Holban” - deși îmi amintesc foarte bine, discutasem îndelung despre “Afișul Roșu”, despre, atunci (1992-93), scandalul provocat de văduva lui Missak Manouchian, cea care îl acuzase pe “Holban” că, fiind kominternist, conducea “rezistența franceză” după ordinele Moscovei și nu ezitase să-i dea pe cei din Grupul Manouchian pe mâna... Gestapoului.

Am să revin, cu greutate, la “Roger” (alt pseudonime, ca și “Holban”, deocamdată urmăresc ce spune el, Al. Călinescu, prietenul meu - câtă vreme a rămas la Paris, fiindcă după aceea... Citez:

“...doamna Bruhmann, personaj absolut extraordinar, care m-a cucerit din primul moment prin vitalitate și umor. Evreică originară din Chișinău, părăsise România pe la mijlocul anilor ‘30. Acasă vorbea idiș și rusește, învățase românește târziu, după 1918, dar simțise această limbă ca pe una impusă de ‘ocupanți’ (de altfel, începea invariabil amintirile pe această temă cu formula: «*După ce românii au ocupat Basarabia...*» -subl. mea). Muncise din greu (fusesse croitoreasă), însă în Franța se căsătorise cu Bruhmann, inginer de mine, și el originar din Basarabia. Erau patru frați, stabiliți în Franța și în Statele Unite, iar dintre ei se detașa figura lui Boris Bruhmann, militant comunist (în ilegalitate) în România, actor important al Rezistenței franceze (unul dintre puținii care au rămas în viață din grupul Manoukian [corect: Manouchian, n.m.] - celebra afacere a ‘Afișului Roșu’ (...). Boris s-a întors în România după 1945, sub numele de Boris Holban, a intrat în dizgrație după 1945 și a revenit în Franța, trăind modest, din pensia de fost luptător în Rezistență”...

Nu pot merge mai departe: îmi aduc aminte că am discutat cu Al. Călinescu, îndelung, “biografia” lui “Holban”, am impresia că îi împrumutasem și o carte a unui prieten al meu, Philippe Ganier-Raymond, jurnalist la *Le Nouvel Observateur* - cu titlul **Afișul Roșu**. Că, după zece ani, a uitat... - greu de crezut. Îl privește.

Iată adevărul istoric, consemnat de majoritatea cercetătorilor din generația lui Courtois:

- Boris Bruhman, evreu din Basarabia a fost arestat în România înainte de 1940 pentru activitate comunistă, liberat “din lipsă de probe”;

- A trecut în Cehoslovacia - unde, declara el, Partidul Comunist nu era interzis...

- După ocuparea Cehoslovaciei de către germani, a plecat spre Spania, “ca să lupte alături de republicani”, numai că... în 1938 nu mai avea ce face în Spania (republicanii fuseseră înfrânți, majoritatea lor se retrăsese în Franța);

- Boris Bruhmann s-a oprit în Franța. El pretinde că, la mobilizare (după 1 septembrie 1939) a fost încadrat în armata franceză și că a fost luat prizonier de nemți... “DetraCTORII” l-au întrebat cum a fost mobilizat în armata franceză, el, ne-cetățean francez? - “Holban” nu a răspuns la această întrebare; deasemeni a refuzat să spună în ce unitate luptase și unde căzuse prizonier, pretextând... secretul militar;

- În realitate, Boris Bruhmann nu a fost militar francez, ci... din contra: kominternist în Franța. Imediat după fuga lui Thorez în URSS, “loctiitorul” acestuia Jacques Duclos - notoriu agent sovietic - l-a avut, nu neapărat “consilier” ci măcar “coleg” pe Bruhmann (“Roger”, “Holban” - avea mai multe nume de schimb decât ciorapi). Între 1 septembrie 1939 (când Franța a declarat război Germaniei) și 22 iunie 1941 - începutul războiului în Est - Partidul comunist francez - ghidat de kominterniștii spioni sovietici a acționat împotriva Franței, sabotând industria de război, fiindcă... așa suna ordinul lui Stalin, prietenul lui Hitler;

- Din iunie 1940 - când Franța a capitulat (iar Stalin l-a felicitat

călduros pe Hitler pentru marea ispravă), partidul comunist francez (total “pătruns” de evreii originari din Europa de Est, dintre care nu puțini din România) a făcut tot posibilul ca să slăbească, să saboteze firava rezistență franceză (adică cea adevărată, împotriva ocupantului german și nu colaborând cu el, ca “aliat al sovieticilor”) - dusă de câțiva intelectuali, aristocrați, catolici și militari, în majoritate aflați în Africa, în colonii, o altă parte în Anglia, în jurul lui de Gaulle;

- Abia după 22 iunie 1941 comuniștii francezi... au intrat în rezistență - dacă Hitler nu mai era aliatul lui Stalin... Activitatea lor: acte de terorism orb (detestate de populația franceză și de rezistenții autohtoni), care au provocat din partea nemților represalii sălbatice: executare de ostateci; deci moartea multor nevinovați - deci nemulțumirea generală...- teren preparat pentru o revoluție bolșevică;

- După 22 iunie “Holban” a devenit (cine îl numise?, cine îl alesese?) “șeful militar” al MOI (muncitori emigrați), însă nu pentru a le coordona lupta împotriva germanilor, ci pentru a-i controla și dirija - la nevoie, pentru a-i lichida.

Este greu admisibil ca Alexandru Călinescu să scrie astfel informându-i pe români: “Boris Bruhmann (...) (unul din puținii care au rămas în viață din grupul Manouchian...)”.

Boris Bruhmann nu a făcut parte din grupul Manouchian - ci l-a controlat, din ordinul sovieticilor, declarând că el este singurul care dă ordine - fiindcă el le dă bani de mâncare...;

Boris Bruhmann constatând că un francțiror, pe nume Davidowitz, și-a exprimat teama că Duclos și “Holban” sunt în suspect de bune relații cu... Gestapo-ul, l-a convocat la o întâlnire “conspirativă” și l-a împușcat - apoi a pretins că Davidowitz era agent al Gestapoului;

Boris Bruhmann nu numai că nu a fost solidar cu grupul Manouchian, dar, la un moment dat, constatând că alcătuitoarii lui nu sunt “disciplinați”, că “activează anarhic”, citește: nu respectă ordinele Moscovei, ba, pe urma lui Davidowitz, deveniseră bănuitori în ceea ce îl privea pe el, “Holban”, i-a dat plocon Gestapoului.

Or aceste informații despre “Holban” Al. Călinescu le cunoștea - în mai mică măsură de la mine, în mai mare de la istoricii cu care avea de a face, precum și din cărțile despre “Roger”. Să admitem: când scrie: “Boris s-a întors în România după 1945, sub numele de Boris Holban, a intrat în dizgrație după 1953 și a revenit în Franța...” - Al. Călinescu nu cunoștea “amănuntele-capitale”:

- Boris Bruhmann nu s-a întors în România, în 1945, ci în 1946, când a fost și el expulzat din Franța împreună cu alte sute de dovedii spioni sovietici - printre care Mariana Șora și iubitul ei soț;

- Boris Holban a fost - până în 1953 - general de securitate;

- Este posibil ca, după 1953 “când a intrat în dizgrație” să fi fost scos din cadrele active ale Securității, în nici un caz nu a fost aruncat pe drumuri, cu atât mai puțin în închisoare, acolo unde pre mulți trimisese el - ca securist feroce, alimentându-se doar din ura față de *goi*. Însă nu imediat după aceea s-a întors în Franța, cum dă de înțeles Al. Călinescu, ci prin anii 1985, cum glăsuiește “scurta biografie” a bestiei, difuzată pe internet.

Îl las - deocamdată - pe “Holban”: în cazul lui informațiile fiind extrem de... arzătoare, este de înțeles prudența-înțeleaptă a lui

Călinescu.

Din fericire, în textul “Întâmplări cu M-me Bruhmann” Al. Călinescu ne oferă și altfel de informații de o mare utilitate pentru cititorii din România, de o remarcabilă artă a cuvântului, iar mie, ca truditore și în momentul de față la eseul **Săptămâna Roșie** (început în urmă cu doi ani...) confirmându-mi ceea ce afirmasem demult...:

“Din seria pe care aş putea-o numi ‘povești cu M-me Bruhmann’ rețin acum trei scene”, am citat din Al Călinescu.

“Prima secvență e din decembrie 1991. Stăteam împreună la televizor, cu o ceașcă de ceai alături, iar la jurnal tocmai se anunța dezmembrarea și moartea Uniunii Sovietice. D-na Bruhmann a urmărit atent, după care a izbucnit, totuși, nu vehement, ci cu acea siguranță a omului care știe adevărul adevărat:

“«*Ei, poftim, ce minciuni pot spune - cum să dispară Uniunea Sovietică, o țară atât de puternică și de minunată? Așa ceva nu se va întâmpla în veci*» (sublinierea mea și comentariul: scriam altceva despre fanatismul /unor/ evrei bolșevici, mai ales cei din Basarabia?)

(...) “Trei ani mai târziu, când boala (Alzheimer) a avansat, a urcat la etaj în plină noapte. Visase probabil, eu am auzit ușa, am sărit din pat, am trecut în cealaltă cameră unde dna Bruhmann mi s-a adresat întâi în rusește. i-am spus că nu înțeleg și am rugat-o să-mi vorbească în franceză. Mi-a pus atunci această întrebare ce m-a luat, recunosc, prin surprindere:

“«*Nu vă supărați, aici se fac înscrieri în partidul bolșevic?*»” (subl. mea - fără comentarii...).

“A treia replică memorabilă s-a produs în cursul unei conversații despre vecinii din casa de alături, o familie foarte ‘vielle France’, tradiționalistă, catolică, oameni așezați, cu mare prețuire pentru valorile familiale. Una dintre fete se căsătorise cu un negru din Martinica (așadar tot teritoriu francez), un băiat superb, semănând tulburător cu Harry Belafonte. D-na Bruhmann a început să facă o serie de considerații asupra vecinilor și a spus la un moment dat că a mirat-o căsătoria fetei cu un negru. S-a mai gândit puțin și, ca să n-o bănuiesc cumva de vagi idei rasiste, a adăugat:

“«*Nu că aş avea prejudecăți, dar vă spun cu toată sinceritatea: de când românii au ocupat Basarabia, nu-mi prea plac negrii...*” (sublinierea îmi aparține, ca și trimiterea la cartea mea **Săptămâna Roșie**, episodul-mărturie a unui copil român, după 28 iunie 1940 agresat de colegii de școală și prietenii săi evrei, care, în timp ce îl și scuipau și se și pișau pe el, îl tratau de “*țagan*”...).

“Scurtcircuite de acest tip țin, nu încap în doială, de o zonă insondabilă a ființei umane” încheie Alexandru Călinescu.

Îi rămân recunoscător pentru “poveștile cu M-me Bruhmann”. Toate trei mi-au confirmat: aveam dreptate să spun ce am spus/scriș:

Unii evreii (cca 98%) basarabeni, după 1918 au considerat alipirea provinciei la România ca “ocupație” - și au luptat o viață împotriva “ocupanților-țigani”. În public afirmau că Basarabia este rusească, însă în intimitate celulelor bolșevico-sioniste considerau Basarabia ca proprietate a lor, a evreilor, ca țară a lor - stau probe cântecetele evreiești: “*Basarabia țzara mia*”, precum și “*Orgheiev, Orgheiev, / Rodina evreiev*”... - precum și atitudinea Comitetului - american pentru Europa liberă: unul din reprezentanții de vârf ai lui,

Yarrow, evreu basarabean, fost komisar bolșevic, afirma că "Basarabia nu e a românilor, nici a rușilor..." - dar nu spunea a cui treabă era Basarabia ceea și se îndepărta, rânjind, triumfător-amenințător.

Unii evrei (nu toți, doar vreo 97%) erau/sunt persoane ultrafanatizate, ultrasentimentare, ultrasasiste, românofobe, pentru care *răzbunarea* (sălbatică) pe *goi* a fost, a rămas visul de veacuri - din nefericire, materializat în țările ocupate de sovietici;

În fine: unii evrei basarabeni (nu în totalitate, numai cca 96% dintre ei) au fost și sunt ultrasasiști (am mai spus-o, o repet). În ochii - și în fapta - lor, tot ce nu este evreu este inferior, este de disprețuit - de ce nu: de stârpiț, cu arma aflată la îndemână: bolșevismul.

Iată "învățămintele" oferite de tovarășa Bruhmann.

Vineri 10 septembrie 2004

Am reluat relațiile cu Polirom. Lidia Ciocoiu a promis apariția **Calidorului** pentru (în-jur-de) 2 octombrie; ar urma **Culoarea...** prin ianuarie-februarie. A acceptat principiul **Sabina**, ca al treilea titlu.

I-am scris lui Dan Petrescu - doar el m-a introdus la Polirom.

I-am scris lui Niculiță: să trimită **Culoarea...** Să reia legătura cu Vremea în chestiunea **Jurnalelor**. Să vadă ce e cu **Alfabecedarul**, la Frunză.

Privită, enumerarea titlurilor poate da impresia unei intense activități editoriale. Nu voi număra bobocii decât atunci când îi voi avea în mână.

(...)

Duminică 12 septembrie 2004

Copiind-corectînd **Jurnal I (...pe sărite, cel din 1978-80)**, am impresia că revăd însemnările de jurnal de ieri - hai de alaltăieri. Terifiant: nu s-a schimbat (aproape) nimic. Nici în starea lucrurilor, nici în caracterul oamenilor. Doar evenimentele sunt altele.

L-am visat astă noapte pe Ivasiuc: se așezase la o masă de bistro, alături, mă văzuse - dar nu schimbasem o vorbă. Cu celălalt discutase despre moartea lui Ivasiuc. Dar nu ne mirasem că în acel moment era viu - și mânca.

(...)

Miercuri 15 septembrie 2004

Cu chiu cu vai am ajuns la pagina 270.

Culcer mi-a scanat **Justa**. Am de lucru.

Joi 16 septembrie 2004

Lucrez la finalul **Jurnalului pe Sărite**. Sper să-l dau gata azi.

Am primit o scrisoare interesantă de la Gh. Moldovan. Mă întreabă (retoric...) de ce **Săptămâna Roșie** nu este expusă în rafturi și se vinde pe sub mână... Ei, de ce! Fiindcă Românul este rezistent-cultural, ce dracu'!

Vineri 17 septembrie 2004

Bolnav de oboseala. Nu l-am dat gata. Mai am.

Sâmbătă 18 septembrie 2004

L-am terminat. Corectură generală.
Azi Filip a instalat pe site-ul internet texte așteptînde.

Luni 20 septembrie 2004

Am terminat de corectat **Jurnalul pe sărite**: 290 pagini.
Am început să corectez **Justa**.
Semne bune: **Săptămâna Roșie** nu zace în depozite. Câte un exemplar, câte un exemplar, dar se cumpără. Mi-au parvenit semne prin internet și prin poștă. Oarecare reconfort. În același timp, nemulțumire. Fiindcă ceea ce citesc oamenii acum este o variantă mult datată, depășită.

Miercuri 22 septembrie 2004

Zăpăcit, năucit de oboseală. Nu voi mai recidiva în scanarea textelor vechi. O muncă peste puterile mele. Termin **Justa** - și atât.

Mi-a trimis Victor Frunză o scrisoare-contract pentru **Alfabecedar**. Azi îi trimit răspunsul.

Am primit, de la Polirom "șpaltul" **Calidorului**. Am corectat fișa bio-biblio.

Tot azi am primit un mesaj de la Stejarel Olaru - vine înapoi între 29 septembrie și ceva octombrie. Sper sa aducă și ceva "hârtii".

Vineri 24 septembrie 2004

Azi am terminat de corectat **Justa**. Uf! Am mai zis, repet: nu mai fac una ca asta! Riscînd să-mi rămână anume texte neinternetizate.

A fost pe aici Davide Zaffi, traducătorul din italiană. Am discutat despre **Calidor**.

Sergiu Mihalcea a reușit să-și convingă patronii pentru o singură emisiune de 50 minute...

(...)

Duminică 26 septembrie 2004

A dat Dumnezeu!

Am pus, pentru "depozitul" de la Niculița: **Jurnalele I-II-III** și **Justa** - mai rămâne să-mi arunc ochii pe Sabina; pentru internet: **Jurnal pe sărite (I)**, **Justa** și **Ușa noastră cea de toate zilele**.

Luni 27 septembrie 2004

Mă tem că am să intru în mîncă (sic) de... activitate. Am terminat corecturile, dar obosit fiind, nu am chef - nici putere - de altceva.

Miercuri 30 septembrie 2004

Gata! Am terminat cu corecturile! De mâine încep o nouă viață.

Au fost multe micile-bucurii în ultimele zile:

- **Din calidor** : a ieșit la Polirom;

- St. Olaru a adus câteva kilograme de hârtie din dosarele mele - are să mi le dea mâine, la manifestație;

- Loredana Mitruț - mi-a trimis - și a ajuns, prin poștă - o machetă (în bronz) a unui proiect de monument realizată de unchiul său, sculptorul Aurel Vlad.

Superb. Mi l-am instalat în fața ochilor.

Vineri 1 octombrie 2004

Plin de proiecte. Mai adevărat: proiectele mele cele mai dragi și mai importante: să nu am nici un proiect, astfel să-mi vin în fire. Din păcate, din fericire, voi avea de lucru cu transcrierea filelor din dosarul de securitate.

Observ că site-ul meu este frecventat cu precădere pentru jurnale. Nu este de mirare; este de constatare. Și pe mine mă interesează jurnalele altora, de ce ale mele nu ar fi căutate de alți-alții? Adevărat, constant este vizitat... **Alfabecedarul** (1-2-3 vizite pe zi). Dar și cărțile de ficțiune (**Bonifacia, Gherla, Sabina, Altina...**).

Sâmbătă 2 octombrie 2004

Ieri am primit o suma de mesaje de felicitări-urări;

Am fost la manifestația din fața ambasadei Rusiei. Organizată de Ștefana Bianu. A fost și Negrescu-Soutzo. Nu foarte mulți oameni, mai mulți basarabeni decât ne-basarabeni la ultima demonstrație la care am participat. Cu toții: amărăți-amărăți, bieții.

Tot ieri mi-a telefonat, de la Hirova, primărița de acolo: că la Mana a fost o manifestație culturală în legătură cu mine - și cu vârsta mea. Iar azi dimineață la ora 5 m-a trezit din somn telefonul - de la Mana. Eram atât de zăpăcit, încât nu am reținut prenumele persoanei care este o Savițchi (prin naștere?, prin căsătorie?).

Aseară - destul de târziu pentru mine, care mă culcasem - a telefonat, de la București, Ioana Zlotescu. Văzuse - redifuzată? - porcăria lui Diaconescu (și portretul meu încadrat în negru). Dăduse telefon Marianeii Sipoș, să o întrebe dacă murisem...

M-am întors de la manifestație cu o uriașă sacoșă plină de hârtii. Le-a adus Stejărel Olaru. Rămâne să-mi fac curaj și să mă apuc de copiat. Abia scăpasem de cealaltă muncă istovitoare, corectarea, că iată... Soarta destinului, vorba poporul nostru.

Și Ioana Zlotescu și Mariana Sipoș - mai devreme Mircea Stănescu m-au anunțat că **Din calidor** a apărut în librăriile bucureștene.

Îi scriu chiar acum D-nei Ciocoiu o epistolă de mulțămită.

Duminică 3 octombrie 2004

Am mai primit felicitări - numeroase de la tineri și necunoscuți. Fac bine pe la inimă.

Ieri dimineață, la orele 5 fix - telefon de la Mana. Mi-a făcut plăcere, chiar dacă m-a trezit din somn.

Am început să copiez din hârtiile aduse de Stejărel Olaru. Deocamdată perioada procesului, a recursului (1957).

Nostimada: apar în dosarul meu două documente din... 1941. Unul semnat de generalul Antonescu! Că el nu este de acord cu "întrebuințarea în situații înalte oficiale..." a lui Paul Goma, mason!

Boii de securiști! Care nu știu ce-i aceea omonimie și cu ce se mănâncă ea; nu știu să citească, nu-s în stare să priceapă... cronologia:

“atunci”, în “11.III.1941” aveam 5 ani și jumătate. Spre norocul meu nu m-au... descoperit francmason decât în... 14.05.77 - adică după ce mă liberaseră; și nu în 1957, ca sa mă bată Țîrlea cu Enoiu, până a mă face să recunosc: da, am fost - și sunt mason!

M-am hotărât - aseară, după ce, cu Ana, cu Filip, am râs de ne-am scrintit maxibulele, pe seama “vigilenței securiștilor” (nu era deloc o legendă confuzia pe care o făceau între “Suisse” și... Suedia), m-am hotărât, zic, să fac din acest Dosar o carte. Spor la treabă!

Luni 4 octombrie 2004

Am copiat ieri hârtii privitoare la D.O. și la prelungirea lui.

Loredana Mitruț (care mi-a copiat Ușa..., iar acum cele două volume de **Amnezia la români**) a acceptat propunerea mea de a dactilografia și texte ale mele, vechi, fie articole, fie scrisori. Urmează să le caut. Ba chiar să le și găsesc, pe unde le voi fi pus...

Marti 5 octombrie 2004

Nu mi-e bine. Ieri, după vizita lui Stejărel Olaru, simțindu-mă extrem de obosit, m-am culcat. După o vreme, când am dat să mă ridic din pat, am înțeles că iar mă vizitează ametelele. Durează și acum, după o noapte de odihnă.

Aseară am primit prin web replica lui Mircea Stănescu dată lui Laszlo. Ca de obicei, foarte bun, Stănescu. Din păcate nu are unde să publice. I-am cerut permisiunea de a-i trece textul în jurnalul meu pe octombrie, însă acesta va “apărea” abia încolo, spre 7 noiembrie...

Tot M. Stănescu mă anunțase că vineri (1 octombrie) un canal Oglinda TV a difuzat “integral - trei ore - dialogul cu Cozighian”. I-am transmis vestea lui Cozighian, el mi-a spus că înregistrarea noastră durează 6 ore, nu 3 și că nu a auzit de “Oglinda”. Stăm bine.

Am mai copiat câteva pagini (din dosarul I 2217, vol 6) - martie 1977. Voi încerca să mai lucrez câte ceva și azi.

Până atunci trec aici textul lui Mircea Stănescu. Nu este o soluție, dar nici el nu are unde să publice; și el este contestat - vorba Monicăi noastre naționale.

Asta îmi aduce aminte o vorbă-vorbă, între săraci:

«Poftiți la noi, să mâncăm răbdări prăjite...»

București, 3 octombrie 2004

Tribulațiile lui Laszlo Alexandru față cu “antisemitismul”

Numărul ultim (5/2004) al revistei electronice E-Leonardo conține un “Dosar Paul Goma”, în care editorul publicației, Laszlo Alexandru, specializat în hăituirea “antisemitului” Paul Goma, ne ia drept martori la neîncheiata sa “despărțire” de acesta (1). În plus, pe cât de lungul, pe atât de nului text al lui Laszlo își oprește atenția și asupra studiului meu anexă la ediția **Săptămânii Roșii** a lui Goma, publicată anul acesta la Editura Vreamea (2). Preocupat să “demonstreze” - “prin deviere” - că eu însumi sînt “antisemit”, Laszlo nu a băgat de seamă că nu sînt autorul vreunei “postfețe” - postură încărcată de autoritate în care refuz să mă situez - ci al unui studiu

însoțitor; la fel cum nu știe - deși pretinde că a citit anterior **Săptămâna Roșie** - că ediția de la Vremea nu este nicidecum “princeps”, ci cronologic a treia publicată, site-ul lui Paul Goma găzduind din 2002 numeroase variante în format electronic (3).

În primul rînd, aș spune că reacția nervoasă a “polemistului” Laszlo - după cum el se autodefinește - într-o chestiune dintre cele mai serioase - aceea a memoriei și istoriei exterminării evreilor și a responsabilității comunității românești, în paralel cu cea a comunității evreiești pentru crime similare - are loc pe un ton amuzat, ceea ce denotă o gravă iresponsabilitate intelectuală. Laszlo: “după lectura fragmentelor de mai sus [ale lui Goma - n. m.], mi-am zis cu un zîmbet interior...”(4) și: “Lăsînd oarecum gluma la o parte, să relev totuși un amuzant kontrasens al postfațatorului...”. Certamente, Laszlo n-are decît să se amuze cu privire la textele lui Goma și la al meu, însă nu văd cum se va putea păstra astfel în limitele unei discuții sobre despre un subiect atît de grav (5).

Apoi, replica sa este măcinată de numeroase contradicții interne. Iar acestea nu sînt deloc, dar deloc amuzante, ci: grave. Într-un loc afirmă că: “pînă la proba contrară, îi acord deplin credit lui Goma în descrierea faptelor [cu privire la “atrocitățile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor” (6) - n. m.]”, pe cînd în altul: “«ceea ce a fost cronologic înainte» [“săptămîna roșie” - n. m.] nu explică, în cazul de față, mai nimic, întrucît e vorba de realități masiv contrafăcute, preluate prin optica propagandei fasciste a vremii.” Cum poți să-i acorzi cuiva credit - așa cum face Laszlo în ce-l privește pe Goma - atunci cînd “descrie fapte”, în condițiile în care în același timp apreciezi că respectivul utilizează o informație “masiv contrafăcută”? Apoi, dacă actele scrise ale regimului Antonescu falsifică “masiv” realitatea, așa cum pretinde Laszlo, atunci de ce ele sînt folosite pentru a descrie acțiunile criminale ale aceluiași regim în Basarabia, Bucovina de Nord, Transnistria, Dorohoi sau Iași de către cei care, asemeni lui Laszlo, le neagă veracitatea? Cu alte cuvinte, cînd sînt ele “documente” și cînd sînt simplă “propagandă”? Și, mai mult, dacă actele în cauză sînt “masiv contrafăcute”, mai putem oare reuși să decelăm adevărul de fals? Răspunsul este unul singur: acestea sînt surse valabile atunci, și numai atunci, cînd sînt folositoare. (De ce documentele regimului Antonescu nu pot fi asimilate simplei propagandă, așa cum în mod fals naiv o face Laszlo pe urmele propagandiștilor “Holocaustului din România”, se poate argumenta în maximum cinci rînduri.)

Pe de altă parte, dacă, așa cum am văzut, Laszlo îi acordă deplin credit lui Goma în descrierea faptelor, atunci cum de susține în același timp că “simpla anterioritate cronologică nu presupune cu necesitate un raport de cauzalitate”? Căci dacă faptele relatate de Goma sînt credibile, atunci Laszlo nu ne explică și de ce “atrocitățile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor” nu ar explica - fie și oricît de parțial - motivațiile celor care au ordonat și executat crimele împotriva evreilor. Luîndu-ne martori la acest mister, Laszlo își închipuie însă că probează astfel “antisemitismul” lui Goma. Și, bineînțeles, pe al meu personal.

În plus, dacă în fragmentul mai sus citat nu respinge explicația cauzală, într-un paragraf anterior el se arată drept partizan al unui discurs de tip postmodern care respinge nu doar principiul corespondenței, ci și pe cel al cauzalității. Citez pe larg, dar chiar pe larg: “Cercetarea istorică de azi nu mai situează cu predilecție faptele studiate pe modelul binar adevăr - neadevăr, ci preferă distincția verosimil - neverosimil, plauzibil - neplauzibil. Tot mai

mare pondere ocupă discursurile istorice de natură relativistă («eu presupun că e așa, dar s-ar putea să mă înșel»), abordarea pluriperspectivistă, cerce-tarea realităților din trecut cu ajutorul instrumentelor alternative. Evoluția este dinspre istoriografia totalitară, arțăgoasă, intolerantă și monologală spre cea democratică, tolerantă (în limite științifice), dialogală.”

Și încă: argumentul absenței unei formații istorice de școală - preluat de la Pecican (7) -, pe care Laszlo i-l adresează lui Goma, i se poate întoarce, căci nici el nu poate să facă dovada unei patalamale în acest sens. Dacă posesia unei diplome de absolvent de istorie este cea care face “verosimile” aserțiunile cuiva, atunci iată că Laszlo își retrace singur veracitatea propriilor spuse.

Ca să rezum și să închei: dacă la începutul textului său Laszlo ne anunța că problema în discuție este dacă afirmațiile lui Goma corespund sau nu realității cu privire la subiectul aflat în discuție, cum de poate el stabili acest lucru în timp ce se declară adversar al principiului corespondenței? Și, în plus, cum de poate convinge că aserțiunile sale potrivnice logicii binare (adică principiului non-contradicției) - și în primul rând cele privitoare la “antisemitismul” lui Goma și Stănescu - depășesc nivelul unei “verosimilități” contrare căutării adevărului, care este proprie obiectivității demersului științific?

Suficient pentru armătura logică a modului de a proceda al lui Laszlo. Nici stilistic vorbind textele sale nu se prezintă însă mai grozav. Iată o suită de exemple de o prețiozitate lipsită de gust: “Canalul de comunicare dintre noi [dintre Laszlo și Goma - n. m.] s-a perturbat” (8); “de-a lungul întregii expunerii a autorului, care [...] îl obligă [pe cititor - n. m.] la lecturi încrucișate”; “agresiunea pamfletară [a lui Paul Goma - n. m.] împotriva persoanei biografice a contestatarilor” este “ignobilă”; “Să fie sănătos Paul Goma!”; “zgomotoasă aberație”; “Aceste exemple și altele, la fel de neconcludente, îl împing [pe Mircea Stănescu - n. m.] spre zgomotoasa concluzie că...”; “Însă fără umflarea artificială a gogoșei, cum și-ar fi putut el însuși [tot despre mine este vorba - n. m.] scoate din mîncă falsurile flagrante?”; “Dacă asta nu vrea să spună că Paul Goma aruncă responsabilitatea Holocaustului pe umerii evreilor, atunci înseamnă ori că eu sînt pașa de la Vidin, ori că...”; “ce gălăgios eufemism ne servește Mircea Stănescu”.

Acestora li se adaugă formulări pretins științifice de-a dreptul aiuri-toare, precum: “Profilul său eroic [al lui Paul Goma - n. m.] din perioada totalitară” și “implicarea sa activă, biografică, în lupta împotriva abuzurilor și a samavolniciei”; “verticalitatea sa nezdruncinată de agresiunile comunismului”; “Le citez integral [frazele lui Goma - n. m.], în ciuda incongruenței lor stilistice (datorită direcțiilor semantice suprapuse și intersectate); “Îndată ce intrăm în contact cu cronotopul istoric”; “partizanatul antisemit al lui Paul Goma a prins un contur tot mai consistent”; “întrebarea sa arțăgoasă” și “incoerența stilistică [ale lui Goma - n. m.]”; “o răsunătoare demonstrație istorio-grafică a lui Ovidiu Pecican” (9); “[Goma] forțează concluzia sa antisemită neplauzibilă”; “cea mai scandalosă minciună a lui Paul Goma o constituie preluarea logicii globaliste și a limbii de lemn din propaganda antonesciană”; “tonurile pastelate [ale lui Goma - n. m.] prin care e evocat un criminal de război”; “Aberația evidentă a acestei ipoteze [a lui Goma - n. m.] este migălos demontată de către Ovidiu Pecican”; “[Goma] Îl invectivează pe Corneliu Coposu” (10); “[Goma] n-ar face aici decît să abată atenția: de la esența conceptului la aparența sa. Prin aruncarea în criză a semnificativului, se încearcă o tulburare de percepție în ordinea semnificativului”; sau (deja cita-

ta) “cercetare a realităților din trecut cu ajutorul instrumentelor alternative”.

În plus, găsim apelative precum: “Întocmind, pe ton coleric, liste negre ale cercetătorilor care nu-i împărtășesc punctul de vedere”; “Paul Goma nota recent, cu nedeazămintit grobianism”; “Paul Goma pare a fi clona lui Corneliu Vadim Tudor”; “nocivul său delir **Săptămîna Roșie**”; “ideile lui strîmbe, scandaloase, revoltătoare”; “n-am mai avut pînă acum prilejul de a cunoaște cărți atît de mizerabile precum **Săptămîna Roșie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia și Evreii**”; “am constatat «rinocerizarea» scriitorului parizian” - cu privire la Paul Goma - și: “patenta rea-credință a postfațatorului [...] fie un retardat, fie un nelegiuit”; “Prin abilitatea cu care răsucește și răstălmăcește ideile preopinente, pentru a-i acuza apoi cu arțăg, Mircea Stănescu dovedește cu prisosință că nu este retardat.”; “certărețul nostru”; “Junelui scandalagiu...”; “cum atît de inteligent nuantează postfațatorul”; “mincinos neobrăzat”; “M. Stănescu ne comunică înfierbîntat”; “Pledoaria lui Mircea Stănescu alunecă uneori dinspre viclenie spre negliobie”; “La asemenea negliobie n-am de dat nici o replică”; “La fel de ofensat am dreptul să mă consider de stupidenia următoarei obiecții”; “istoricul care se pretinde a fi”; “«Istoricul» Mircea Stănescu”; “Mă limitez la a răspunde unei ultime minciuni a postfațatorului pe care l-am onorat oricum cu o atenție nemeritat de extinsă” - atribuite mie.

Pentru că Laszlo se “amuză” punînd alături aserțiuni din **Săptămîna Roșie** și din *România Mare*, le voi așeza și eu pe ale sale alături de altele fără a preciza în mod inutil de unde sînt culese: “aberațiile publicate de un cretin [...] Mircea Stănescu”; “un descreierat - Mircea Stănescu”; “o nulitate (Mircea Stănescu) care semnează un articol mincinos și calomniator”; sau “mîrșăviile susținute de Mircea Stănescu” căruia “îi mai rămîne o scuză: un derapaj acut psihic” (11).

Și totuși, cele spuse pînă acum nu arată ideea pe care Laszlo o are despre subiectul istoric în discuție, la fel cum nu explică nici motivațiile sale.

Pentru a fi corect, trebuie să spun că luarea de cuvînt a scriitorului Laszlo - la fel ca și a istoricilor Ion Solacolu și Ovidiu Pecican - se deosebește într-un punct esențial de poziția restului intelighenței românești, al cărei comportament se manifestă printr-o tăcere mormîntală nu doar asupra subiectului în discuție, ci și, în genere, asupra a tot ceea ce este legat de Paul Goma. Trebuie să-i recunosc deci lui Laszlo cel puțin un merit, și anume: acela de a încerca să-l înmormînteze intelectual pe Goma în urma unui surogat de analiză și de discuție.

Ca istoric ori, în genere, ca intelectual, trebuie să dai dovadă de o enormă carență intelectuală pentru a crede că există etnii - în speță cea evreiască - predispușe la comunism, căci pentru omul de știință nu există alte explicații decît cele de natură socială. Asemenea pretinse explicații nu au nimic de-a face cu rațiunea, ci cu dogma. La fel de dogmatice sînt însă și supozițiile textelor lui Laszlo Alexandru.

Urmîndu-l pe Ovidiu Pecican, Laszlo nutrește convingerea că în cazul “atrocităților comise de evreii din Basarabia împotriva românilor”: “Nu a fost vorba despre un conflict interetnic”, ci că “mesajul este unul de critică socială” (12), evreii respectivi protestînd astfel - alături de ucrainenii (și de rușii!) - împotriva discriminărilor și corupției statului burghez. Cu o asemenea gîndire adîncă asupra subiectului - care presupune că în timp ce-i ucideau, jefuiau și batjocoreau pe ostașii și reprezentanții administrației românești, evreii (împreună cu ucrainenii și rușii) transmiteau mesaje filozofice de critică socială - nu este de mirare că Laszlo găsește că, în

dezbateră sa împreună cu Ion Solacolu și Ovidiu Pecican asupra “cazului Goma”, “urcam la rădăcina fenomenului”.

Privitor la sursele pe care Goma își întemeiază analiza, Laszlo le indică doar pe cele care îi convin, adică: nu-i periclitează argumentația. Căci dacă pînă la ediția de la Vremea el nu citise **Săptămâna Roșie**, de data aceasta arată că a parcurs-o, la fel cum arată că a parcurs și studiul meu anexă. Numai că lectura sa nu înregistrează decît ceea ce îi slujește pentru a-l “contesta” pe Goma. Or, cartea lui Goma este clară - fapt reproșat și de studiul meu consacrat lui Radu Ioanid -, ea întemeindu-se în primul rînd pe textele unor autori precum: sionistul comunist Matatias Carp, evreul fost comunist Mihail Bruhis și evreul fost comunist utopic Z.K.-Gr. Vindeleanu. I-am mai reprodus o dată nu atît pentru a restabili - iarăși - adevărul, ci pentru a arăta practicile la care recurge autorul unui text care îl acuză pe Goma tocmai de “parțialitate” și “unilateralitate” (13).

Două dogme privitoare la România animă textul lui Laszlo: 1). Că aceasta a fost, încă de la 1867 (dacă nu chiar de la 1848), cea mai antisemită țară a Europei de dinainte de Primul Război Mondial; 2). Că ea a instituit cea mai severă legislație antievreiască din Europa, mai severă chiar decît în Germania nazistă. A încerca a-și sprijini argumentația pe textele Hannei Arendt - ea însăși tributară informației accesibile perioadei sfîrșitului celui de-Al Doilea Război Mondial, ea însăși acuzată cînd de “antisemitism”, cînd de a fi bîntuită “de ura de sine” proprie evreului - este de două ori eronat. Suficient de indicat aici este că patriarhul cercetării Holocaustului, Raul Hilberg, respinge o asemenea vedere asupra chestiunii, în timp ce la treizeci de ani de la apariția cărții lui Arendt, **Eichmann la Ierusalim**, Laszlo se arată un disciplinat propagator al mitologiei istorice care slujește Industriei Holocaustului drept muniție de război. Laszlo: “Dar nu numai Parlamentul român și legislația statală erau impregnate de autoritarism împotriva minorităților neasimilate, ci chiar mentalitatea populară nu ezita să îndemne la violențe. Toată Basarabia era un butoi de pulbere antisemită...”

În plus, Laszlo dă glas altor două dogme proprii Industriei Holocaustului, și anume: lipsa de inteligibilitate a crimelor comise împotriva evreilor în timpul Celui de-Al Doilea Război Mondial și “unicitatea” Holocaustului. Căci altfel nu se explică de ce - iar Laszlo nu ne luminează nici pe departe -, dacă antisemitismul era atît de puternic în România antebelică, pentru a trece de la “îndemnuri la violență” la “fapte” a fost așteptat Antonescu? Altfel spus, nu înțelegem cum, într-o țară ca acea Românie despre care ne vorbește Laszlo, antisemitismul devine criminal la circa 70 de ani distanță? La fel, el nu ne luminează nici de ce “notoriul criminal de război” Antonescu nu i-a predat naziștilor pe evreii din Vechiul Regat după epuizarea de către Germania nazistă a oricărei alte soluții a “problemei evreiești” - alta decît exterminarea - de după Conferința de la Wannsee din ianuarie 1942? Textele lui Laszlo sînt, în acest sens, un exemplu greșit de punere a întrebării de început cu care debutează orice interogație științifică. Apoi, autorul nu ne luminează nici de ce “atrocitățile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor” ar fi niște “ignominii”, adică niște crime obișnuite (și, în plus, “masiv contra-făcute”), în timp ce crimele colective comise de regimul antonescian un “genocid”. Prin urmare, lui Laszlo nu-i rămîne decît să se simtă în continuare ofensat de analiza pe care am făcut-o textelor sale, căci reacțiile-i nu fac decît să indice o obsesivă situație în para-știință.

Expunerea istorică a lui Laszlo este cînd contrafactuală, cînd fără

referire la contextul istoric, toate acestea arătînd că el lucrează cu o schemă de analiză anistorică. Este cazul chestiunii politicilor protecționiste, al măsurilor sociale ale tînărului stat național al Principatelor vizînd stoparea imigrației și a polemicii lui Kogălniceanu cu influența Alianță Israelită Universală, în legătură cu care Laszlo comentează: “Cine ar fi crezut? Refrenul ceaușist al «neamiestecului în treburile intierne» funcționa deja la 1869! Timpul s-a oprit în loc.” În fapt, nu timpul, ci aplecarea asertorului asupra subiectului este cea care comite clasică eroare istorică de a analiza trecutul prin prisma prezentului.

Dezolantă este și înfățișarea mizei cărții lui Goma. Căci dacă românii aveau “problema lor” cu evreii, iar aceasta consta în răzbunarea pentru “atrocitățile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor” cu un an mai devreme - așa cum afirmă Goma - atunci Laszlo nu ne lămurește cum din punct de vedere istoric crimele antonesciene - sau marea lor majoritate - ar putea fi subsumate noțiunii de Holocaust? În această perspectivă, crimele colective ale regimului antonescian pot fi numite: crime de război, crime împotriva umanității, genocid, însă nu pot fi subsumate Holocaustului, care reprezintă exterminarea evreilor (și în același timp a handicapaților și romilor) din motive ideologice (proprii național-socialismului), nu din motive de răzbunare și nici pentru a-i jefui (14). A refuza să iei act de acest punct de vedere, numindu-l “minciună flagrantă și profund insultătoare”, și acuzîndu-l pe susținătorul său de “antisemitism” și “negare frontală a Holocaustului” (nici măcar “deviantă”, cum susține Radu Ioanid!), reprezintă o crasă necunoaștere a dezbaterii din literatura științifică privitoare la Holocaust. Iată de ce îți vine să te închini, atunci cînd Laszlo ia Parchetul drept arbitru într-o dezbatere intelectuală (curat “dezbatere” și curat “intelectuală”!): “Atrag atenția că ne aflăm deja în sfera unei culpe sancționabile penal”.

Semnalul de alarma al lui Laszlo face casă buna cu amenințările nevoalate ale lui Teșu Solomovici – fostul just-tovarăș de la *Munca* devenit gardian-just al “Ordonanței privind interzicerea simbolurilor fasciste, rasiste și [sic] antisemite” – adresate colegilor săi editori de la *Vremea* cu prilejul lansării **Săptămânii Roșii** la Tîrgul de Carte din vara aceasta:

«Grijă mare, grijă mare, că-i caz penal!»

În studiul care însoțește eseul lui Goma demonstrem că Radu Ioanid este un falsificator conștient de citate întrucît, pentru a-și proba susținerile, el nu doar citează aiurea din romanul **Basarabia** ci, și mai grav, falsifică sistematic - atît în textul privitor la Goma, cît și în lucrările istorice - documentele de epocă antonesciană. Faptul că lui Laszlo toate acestea i se par “nesemnificative neconcordanțe de citate” care pot fi reproșate “eventual” traducătorilor lui Radu Ioanid nu fac decît să-l situeze într-o ilustră companie. În studiul meu citam și din lucrarea **Evreii sub regimul Antonescu**, carte care nu a fost tradusă din nici o limbă, iar Laszlo impută falsificările de acolo - “eventual”- tot traducătorilor.

La fel, studiul meu critica așteptările deplasate ale lui Laszlo, și anume că după el lucrarea lui Goma nu arată asemeni unui tabel în care pentru fiecare “ignonimie” săvîrșită de evrei împotriva românilor nu așează alături o alta săvîrșită de români împotriva evreilor, pentru ca informația să fie pusă în pagină în mod “echilibrat”.

Pentru a-și convinge cititorii că “«Istoricul» Mircea Stănescu are probleme cu cronologia”, Laszlo uzează de tertipuri nedemne de un mînuitor al cuvîntului, afirmînd că: “eu însumi [Laszlo adică - n. m.] am fost primul

critic al antisemitismului lui Paul Goma, nu Radu Ioanid și nici Michael Shafir”, pe motiv că discuția sa cu Ion Solacolu s-a desfășurat “preponderent” “în luna noiembrie 2002”. Mă văd nevoit să mă autocitez: “Primul comentariu la **Săptămâna Roșie sau Basarabia și Evreii** nu îi aparține însă lui Ioanid, ci lui Michael Shafir” (15). Prin urmare, Laszlo se simte în mod iluzoriu deposedat de o atare anterioritate, însă aceasta se întâmplă nu din pricina cronologiei pe care pretinde că o stăpânește, ci numai pentru că Shafir nu-l acuză nicăieri pe Goma de “antisemitism”, ci de: “negare” și “trivializare” a Holocaustului. În mod obișnuit, orice expunere cronologică este în funcție de momentul publicării criticilor privitoare la **Săptămâna Roșie**. Iar discuția epistolară a lui Ion Solacolu cu Laszlo Alexandru, intitulată “Polemici pe internet”, a apărut pentru prima dată în revista “Columna” din Tîrgu Jiu în 2003 (nr. 5-6), în timp ce cartea lui Shafir a fost publicată în ediție română în noiembrie 2002. Dar chiar și lucrînd cu criteriul lui Laszlo - cine este emițătorul primelor pulsiuni împotriva lui Goma - el tot nu trece de examenul pe care și l-a propus. Citez din introducerea cărții lui Shafir: “Versiunea originală a textului a fost finalizată în noiembrie 2001 și a fost publicată în limba engleză în august 2002, în colecția ACTA condusă de Leon Volovici, la Centrul Internațional Pentru Studiarea Antisemitismului de pe lângă Universitatea Ebraică din Ierusalim.” (16) Prin urmare, devine inutil de precizat cine are probleme cu cronologia și, în egală măsură, cu... “protocronizarea” (17).

Iar Laszlo încheie apoteotic: “Această realitate [a primordialității sale față de Shafir în vituperarea “antisemitismului” lui Goma - n. m.] nu-l împiedică pe postfațator să ne trateze în ordine inversă, probabil fiindcă celorlalți doi comentatori [Radu Ioanid și Michael Shafir - n. m.] le poate reproșa, prin atacuri la persoană, evreitatea, pe cînd despre mine n-are încă date că aș fi fost circumcis.” Concluzia este deci că “probabil” sînt - și eu, la fel ca și Goma - “antisemit”. Cu un demers atît de profund nu este neașteptat că Laszlo ajunge la o asemenea concluzie, căci pentru Industria Holocaustului, ale cărui dogme și teme el le vehiculează, nu există decît o încheiere alternativă ciudat de “etnică”: toți cei care nu împărtășesc mistica Industriei Holocaustului sînt fie “antisemiți” (ne-evreii), fie “bîntuiți de ura-de-sine” (evreii).

Laszlo încearcă să-și justifice lipsa de sensibilitate față de tragedia basarabenilor, reproșată de textul meu, printr-un “nu e în chestie”. El face foarte bine că se autocitează, iar eu, la rîndul meu, voi mai cita o dată. Ca să nu se uite. Laszlo: “eu, ca scriitor, aleg să mă transpun în pielea evreilor persecutați de Antonescu, discriminați, spoliați, alungați și decimați în Transnistria, iar nu în pielea basarabenilor care, pentru puțini ani, s-au regăsit printr-un accident istoric fericit la pieptul patriei” (18). Și acum să deschid DEX-ul, pentru filologul Laszlo, la termenul “(a se) transpune”: “2. Refl. Fig. A se situa cu mintea, cu imaginația etc. în altă situație sau în alt timp.” Atîta spuneam și eu: că Laszlo Alexandru alege să situeze cu mintea, cu imaginația etc. doar în situația evreilor persecutați, iar nu și în a basarabenilor, adică, pe scurt: că argumentația sa etică este “și chioară și șchioapă” (19).

Nici mai mult, nici mai puțin.

Dar cea mai flagrantă postură în care se situează Laszlo, criticul “antisemitului” și “negaționistului” Goma, este aceea că de la un asemenea vajnic denunțator-la-Parchet ar fi fost bine mai întîi să-și asume, în calitate de membru responsabil al comunității din care face parte - iar ca româno-maghiar al celor două comunități - responsabilitatea individuală pentru

crimele făptuite de conaționalii săi – români și maghiari deopotrivă – împotriva evreilor. Și nu numai a lor. Iar aici Laszlo ar avea de ce. Citez din **Săptămâna Roșie** un fragment care se referă la Elie Wiesel, dar care l-ar putea privi la fel de bine:

“...mințea nerusinat... : a) ...prin omisiune: nu a suflat un cuvânt despre ocuparea, între 1940-1945, de către Ungaria, a unor teritorii din (Ceho)Slovacia, din Iugoslavia, din România; totodată a trecut sub tăcere responsabilitatea ungarilor, începând din septembrie 1940, în masacrarea românilor (peste 1.000 de oameni uciși în primele zile după cedarea Ardealului de Nord; în jur de 100.000 de tineri români înrolați cu forța în armata maghiara și dispăruți pentru totdeauna pe frontul de Est; zecile de mii de români concentrați în detașamentele de muncă, scufundați și ei în pământurile Rusiei, Poloniei, Germaniei); a sârbilor (80.000 de persoane ucise, dintre care 18.000 numai în masacrul de la Bacika, operație de «curățenie etnică» declanșată din ordinul amiralului Horthy la 12 decembrie 1940, pentru a face loc ungarilor din Ardeal, din Bucovina, din Croația), mulți dintre supraviețuitorii sârbi refugiindu-se – unde? în România!; a evreilor: peste 200.000 de evrei din Ardealul de Nord (dintre care 36.000 din Maramureșul său [al lui Wiesel – n. m.] natal – asasinați de unguri în 1941 la Kamenetz-Podolsk), la care se adauga 418.000 de evrei din Ungaria propriu-zisă trimiși la moarte în lagărele de exterminare germane” (20).

Până la o eventuală asumare - care, constat, continuă să întârzie la fel ca și despărțirea de Goma - aserțiunile sale cu privire la “antisemitismul” și “negaționismul” lui Goma sau Stănescu nu pot fi luate nicidecum ca o dovadă de probitate morală, ci suspectate de motivații similare celor ale Industriei Holocaustului. Căci dacă în încercarea de a împiedica dezbateră despre Holocaust/crimele regimului antonescian împotriva evreilor nu este cazul unor profituri financiare, atunci este vorba despre profituri politice și simbolice care trimit la practicile prin care se urmărește obținerea de prestigiu și putere în interiorul disciplinelor și al instituțiilor culturale. Laszlo: “El [Goma - n. m.] preia cu toată convingerea teza lui Norman G. Finkelstein și îi acuză pe evrei că urmăresc doar extorcarea de fonduri ca despăgubiri pentru Holocaust.” Cum Laszlo nu a citit decât varianta **Săptămânii Roșii** publicată la Vremea, el nu l-a citit nici pe Finkelstein, a cărui teză - minuțios demonstrată - presupune că “Industria Holocaustului” reprezintă exploatarea suferinței evreiești în scopuri politice și financiare (20). Iar această exploatare poate fi făcută la fel de bine nu doar de către evrei, ci și de ne-evrei precum Laszlo și alții citați atât de Goma, cât și de mine.

Laszlo face un teribil lapsus revelator, atunci când încă de la începutul textului său se include în grupul “contestatarilor scriitorului [Paul Goma - n. m.]”, în timp ce Radu Ioanid, la rîndul lui, a scris, după Laszlo, “Un eseu polemic tăios împotriva lui Paul Goma”. Ceea ce arată cât se poate de clar că nu despre legitima contestare a vreunei afirmații este vorba, ci de contestarea lui Paul Goma însuși. În România de astăzi, poziționarea în câmpul cultural se poate face cel mai bine nu militînd pentru o istorie corectă a Holocaustului, pe de o parte, și a criminalității comuniste, pe de alta, și nu întretinînd o memorie justă a celor două orori, ci luptînd împotriva imaginarului antisemitism (al lui Goma, de pildă) și contribuind la împiedicarea unei dezbateri adevărate și cinstate. O carieră sigură se poate face astăzi prin situarea oportună de partea curentului dominant, iar nu luptînd împotriva lui.

Ca să acuzi pe cineva de “antisemitism”, îți trebuie nu doar ceva mai

mult decît “dovezile” lui Laszlo cu privire la “turcul” Goma și “pistolul” Stănescu, ci unele fundamental diferite. În plus, ca să-i ironizezi pe aceiași drept preținși istorici, ai nevoie de cu totul alte calități decît cele probate de textele luate în discuție. Și nu ai decît să te legeni în iluzia că ești partizanul unui discurs “democratic”, “tolerant” și “dialogal”, căci nu vei ajunge nicicînd la numitele: democrație, toleranță și dialog. Altfel, reaua intenție, incompetența și/sau indigența intelectuală îți vor juca negreșit feste, în timp ce titulatura acordată sieși de “polemist” nu va reuși să le mascheze. Pînă acum, producțiile de acest fel ale lui Laszlo Alexandru rămîn la stadiul de nulități nocive.

NOTE

1. V. Paul Goma antisemit, la www.eleonardo.tk, nr. 5/2004, în special capitolul 9, intitulat “Despărțire”, și scrisoarea autorului din 14 martie 2004 adresată lui Paul Goma, intitulată “O poveste adevărată”, publicată în același număr. De notat că din 1997 Laszlo Alexandru se tot desparte de Paul Goma. Deși resorturile unei asemenea neîncheiate despărțiri nu ar fi inutil de sondat, ele nu fac obiectul prezentului text. Singura întrebare care se pune deocamdată este dacă, de această dată, Laszlo Alexandru va reuși cu adevărat să se despartă de Goma.

2. V. **Săptămâna Roșie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia și Evreii, Eseu, varianta 11 martie 2004**, ediție îngrijită de Flori Stănescu, studiu și index de Mircea Stănescu, București, Editura Vreamea XXI, 2004, 375 p.

3. Cf. ediția de la Editura Museum, Chișinău, 2003, 91 p, și cea de la Editura Criterion, 2004, 150 p. Prezentarea pe care Laszlo o face chestiunii arată că nu citise niciuna dintre aceste ediții ale **Săptămânii Roșii** înainte de publicarea sa la Editura Vreamea. Căci după ce citează eseurile: “Pe ei i-a întrebat cineva dacă sînt anti-goi?”, “Basarabia și ‘problema’” și romanul **Basarabia**, el afirmă că Goma “a revenit cu volumul incendiar **Săptămâna Roșie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia și Evreii**”, și trimite la ediția publicată la Vreamea. Că nu ai cunoștință despre aceste lucruri nu ar fi grav dacă ai recunoaște că nu ai citit înainte de a scrie asupra subiectului și, mai ales, dacă nu i-ai acuza pe alții că nu stăpînesc cronologia, așa cum o face Laszlo în ce mă privește.

4. V. “Paul Goma antisemit”, pe situl www.electra.tk, nr. 5/2004. Fără vreo altă indicare, toate citatele trimit la acest text.

5. Privitor la argumentația de fond a lui Laszlo, este de remarcat că am citat într-adevăr “pe larg” din textul acestuia, căci în mod obișnuit, pentru a indica tipul său de analiză, sînt suficiente cîteva pasaje, cînd nu este de ajuns o simplă trimitere. Faptul că Laszlo se “amuză” sau se simte “nedreptățit” întrucît din alți autori am citat mai mult, se datorează aspectului contrafactual al argumentației sale. În plus, fragmentul pe care Laszlo mă acuză că i l-am “amputat” nu spune cu nimic mai mult decît ceea ce citasem, fapt care poate fi verificat de orice lector de bunăcredință.

6. V. Ion Solacolu - Laszlo Alexandru, “Polemici pe internet: Goma și Basarabia”, pe situl www.electra.tk, nr. 1 (12)/2003.

7. V. Ovidiu Pecican, “Paul Goma istoric”, la www.eleonardo.tk, nr. 4/2004.

8. Sublinierile italice îmi aparțin, pe cînd cele cu bold aparțin autorului.

9. Aici Laszlo se referă la scrierea lui O. Pecican, “Paul Goma istoric”, loc. cit.

10. Iată “invectiva” într-o demonstrație de mutație de sens proprie inteligenței românești: “Coposu? Tatăl Nației îi tratase de... minoritari pe basarabeni și bucovinenii veniți în decembrie 1989 să ceară alipirea la Patria Mamă - de care el (și Măgureanu) nu avea(u) nevoie!” **Săptămâna Roșie**, ed. cit., p. 297.

11. Cf. “România Mare”, nr. din 13 iunie 2003, pp. 2, 3, și 20 iunie 2003, p. 18.

12. Cf. O. Pecican, “Paul Goma istoric, loc. cit.

3. V. “Un caz recent. Cercetarea exterminării evreilor și acuza de “antisemitism”, în **Săptămâna Roșie**, ed. cit., p. 323.

14. Cu privire la respingerea motivației jafului pentru includerea cazului Jedwabne în Holocaust, a se vedea de pildă textul lui Norman Finkelstein intitulat “Goldhagen for Beginners: A Comment on Jan T. Gross’s Neighbors”, la www.normanfinkelstein.com.

15. Ibidem, p. 322. Cartea la care făceam trimitere este **Între negare și trivializare prin comparație. Negarea Holocaustului în țările postcomuniste din Europa Centrală și de Est**, Iași, Editura Polirom, 2002.

16. Ibidem, p. 17.

17. Între atâtea altele, Laszlo îl acuză pe Goma de “«protocronizarea» propriului antisemitism”.

18. Ion Solacolu - Laszlo Alexandru, “Polemici pe internet: Goma și Basarabia”, loc. cit., subl. mele.

19. “Un caz recent. Cercetarea exterminării evreilor și acuza de ‘antisemitism’”, loc. cit., p. 327.

20. Cf. **Industria Holocaustului. Reflecții asupra exploatării suferinței evreiești**, București, Editura Antet, f. a., trad. de Nicolae Năstase.

Miercuri 6 octombrie 2004

Am primit ieri o scrisoare - de mână - datată: 3 septembrie! de la Gabriel Stănescu. Mă anunță, ca o floare, că a reușit să descuie CD-ul și că “în trei săptămâni” scoate primul volum, al doilea ... “în patru”.

Nu știu ce să fac. Omul acesta mă dezarmează. Nu pot dialoga cu el: nu răspunde la scrisori, nu răspunde la întrebări - uită (sau se prefacă?). În schimb se pricepe să lege de glia lui (editorială!) autori amărâți ca mine, ca René A. de Flers. Să ne blocheze. Să se înstăpânească asupra manuscriselor noastre.

Deci eu l-am anunțat - printr-un e-mail, apoi prin o scrisoare cu aviz de primire (aviz întors cu semnătura lui) că nu mai vreau să am de a face cu el, că nu mai vreau să public nimic la el, că **Jurnalele 1999-2003** le retrag (dacă nu a fost în stare, vreme de un an de zile, să “descuie” un CD unde erau înregistrate...), iar el îmi răspunde (în 3 septembrie!) că... un volum va apărea “în 2 săptămâni” [3 săptămâni a făcut scrisoarea, trimisă prin un călător...], “iar în în 4 septembrie [adică: mâine, din punctul de vedere al unui om avînd normale relații

cu timpul] și volumul următor” - în maniera nesuferită a orientalilor de proastă calitate că...

Pur și simplu nu știu de unde să-l iau și unde să-l pun pe Gabriel Stănescu, editorul. M-a enervat, m-a iritat, m-a supărat - fiindcă el minte tot timpul, tot timpul - și doamne ferește să răspundă la întrebări, la reproșuri, la acuze: se preface că nu a auzit, iar dacă el se preface, atunci acea realitate se... des-face, se ne-face! Dar asta-i “concepție” de primitiv, de bolșevic!

Am mai copiat, cu toate că ametelele mă doboară.

Joi 7 octombrie 2004

Ieri mi-a fost mai bine - am coborât la magazinul de sub noi - azi însă mi-e foarte rău. Încerc să copiez cât pot. Cât mă las hoitul să pot.

Mă gândesc să îi propun Lidiei Ciocoiu să îngemăneze **Culoarea Curcubeului** cu **Dosarul** - sau **Cod «Bărbosul»**.

Ora 20,00: am terminat Martie 1977 : 33 pagini.

Vineri 8 octombrie 2004

Nobel pentru literatură: Elfriede Jelinek - mi-a făcut plăcere să află : El-lineka e foarte bună - “fiindcă e foarte rea”! Chiar mai veninoasă decât mine - uite că se poate așa ceva.

Duminică 10 octombrie 2004

Am fost atât de prins cu copierea, încât nu am notat nimic - dealtfel, nici nu aveam ce.

Am fost ieri la dr. Schaan. Nu, nu de la tensiune (normală) îmi vin ametelele. M-a trimis la un ORL-ist.

Seara, târziu (pentru mine) mi-a telefonat Radu Mareș de la Suceava (sau poate Piatra Neamț, n-am reținut, din pricina auzului care e din ce în ce mai deficient). Spunea că se întâlnește și cu Luca Pițu. Și că **Săptămâna**... se găsește și prin librăriile orașului (Suceava? Piatra Neamț?). Mi-a făcut mare plăcere semnul de viață al lui (lor).

Luni 11 octombrie 2004

Am copiat, am copiat.

Niculiții și Stăneștii au urmărit emisiunea de pe TV National și mi-au spus că n-a fost rea...

Marți 12 octombrie 2004

Am tot copiat - am ajuns la Iulie.

Miercuri 13 octombrie 2004

În sfârșit, o veste bună - chiar dacă este doar pe-jumătate. Lidia

Ciocoiu este interesată (trebuia să nuanțez: curioasă...) de «Bărbosul». Nu va fi dezamăgită.

Am copiat August. Am intrat în Septembrie (1977).

Joi 14 octombrie 2004

Încep o nouă zi de copiat. Nu m-am izolat de ceea ce se petrece în lume (mai ales în Palestina), însă nu mai am rezerve nici de timp, nici de energie să notez.

Duminică 17 octombrie 2004

Sper că, înainte de a merge, mâine, la ORL-ist (mă așteaptă ore și ore de imobilizări și de tortură... chinezească) să termin copiatul. Mai am Decembrie 1977.

Ei bine, azi, duminică, 17 octombrie (2004) la orele 10 - dimineața - am terminat de copiat: 262 pagini. UUUUffff!

A ținut exact două săptămâni. Să-mi fie de bine!

Luni 18 octombrie

Nu numai că am terminat de copiat, dar am și corectat până la pagina 160 - și am imprimat. Că așa-s eu: corectorist.

Pot pentru ca să spun că am ouat încă o carte: **Cod «BĂRBOSUL»**. A cincizeci și câta? Ziceam: a șizecea.

Da, domnule. Acum mă simt stors, istovit - lat. De parcă aș fi făt - am mai folosit eu 'spresia asta, dar am uitat unde.

Miercuri 20 octombrie

Ieri au trecut pe aici Nicolae-Floreștii. M-am bucurat - măruntmărunt, bătrânește.

Joi 21 octombrie

Ieri am terminat corectura finală a «Bărbosului».

Loredana Mitruț mi-a trimis **Amnezia** (cele două volume, culese, ordonate cronologic de ea). Spre bucuria mea - îmi amân pigulirea necesară a textului, abia am ieșit din... Bărbos...

Vineri 22 octombrie

Filip mi-a lucrat asta noapte «B», urmează să-l expedieze.

Aseară: surpriză: Pivot și-a făcut o emisiune la Iași. Pe lângă multe mămăligisme (ale pivotului), o ființă normală: Lidia "Ciocoiu" cum au scris-o franțuzii în program, re-devenită: Bodea.

A spus ceea ce nimeni dintre ieșioți (în frunte cu Al. Călinescu: inert, ocolitor, inconsistent) nu spusese - căci ei evitaseră, cu prudența de veacuri... Și despre "revoluție" și despre "aceeași tovarăși" (care ne guvernează) - dar mai ales despre Sartre.

Mă bucur pentru ea.

Sâmbata 23 octombrie 2004

«B» a ajuns, nu doar la Niculiță, la București, dar chiar la Iași.

Aștept confirmarea. Între timp am luat la re-citit textul pe hârtie. Binecuvântată fie hârtia! Îți arată multe greșeli comise.

La prânz Lidia Bodea a confirmat sosirea “fișierului” - ce barbarism!

Ecranul ordinatorului e pe sfârșite: se înverzește, se înroșește. Și-a făcut veacul: cinci ani de lucru intens. Trebuie schimbat.

Corectez, pe îndelete, «B», pe hârtie.

Duminică 24 octombrie 2004

Așteptare înfrigurată, chinuitoare, paralizantă: ca ecranul ordinatorului să (de)cedeze. Până atunci stau cu frica-n sân: acu-acu se înverzește-înroșește. Și am am de așteptat până pe marți, miercuri unul nou.

Și mai aștept rezultatul lecturii Bărbosului. Cum ieri a fost sâmbătă, cum azi: duminică, iar mâine a doua zi după duminică, așa, cam pe marți - dacă sunt optimist - voi primi un semn. Mi-l doresc: bun, de acceptare a propunerii.

Corectez, corectez. Mi-au scăpat multe greșeli.

Luni 25 octombrie 2004

Azi mi-au venit trei exemplare din **Calidor** trimise de Polirom în 7 octombrie (“neprioritar”); au circulat destul de... rapid.

Marți 26 octombrie 2004

Filip mi-a re-dat vechiul ecran Apple, cât să mă țină pâna la cel nou. Plictiseală, enervare, sictir.

Acum (orele 11 dimineața) am primit, prin poștă, trimisă de Ștefana Bianu, o pagină din Jurnalul Monicăi Lovinescu (din ce an? când apărut? nu stă scris). Îmi mai spusese de asta, mi s-a părut că chiar suferă din pricina a ceea ce a scris Monica despre ea, Ștefana. În discuțiile telefonice încercasem să edulcorez, să minimizez spusele-scrisele Monicăi (pe care eu nu le citisem). Fără succes. Acum că am o pagină întreagă - 146, copiez fidel pasajele care mă (ne) privesc:

“După ce citesc textul [desigur Jurnalul de Noapte Lungă, n.m.] (ce l-a enervat la culme pe Mihnea, descoperind în el mai vechi și puerile teorii despre canalele de ape ce-ar trebui să înlocuiască drumurile în România), cred că înțeleg mai bine ce se petrece în mintea lui Paul. Dacă nu e luat în serios, va insista asupra caracterului provocator, de deriziune a textului (bineînțeles că așa ceva nu se poate realiza când ai de a face cu un popor ca acela din România), dacă, dimpotrivă, se prinde, se poate produce declicul unei întoarceri în țară, cel puțin pe perioada electorală.

“Și brusc îmi aduc aminte cum inventase în nu știu ce text (n-a văzut lumina tiparului) o insulă din România, stăpânită de el și unde i-ar fi invitat,

în vacanță sau la studii, pe... Liiceanu și pe Pleșu (tocmai îl vizitaseră la Paris, la începutul anilor '80). M-am cam speriat atunci, dibuindu-i un fond de megalomanie nebănuț de V.[irgil] și de mine, care-i lăudasem, dimpotrivă, mereu... modestia.

În plus, Goma a acum și prost înconjurat. Tămâiat probabil. Din fericire pentru el și ajutat bănește. Un domn și o doamnă Bianu îi publică unele cărți (ieri "dicționarul" de cuvinte închipuite de el [**Alfabecedarul** - n.m.], azi pagini de jurnal, e drept, roneotipate). Aceiași i-au dăruit un ordinator Macintosh cu imprimantă laser care l-a dat gata pe Cristovici: e de vreo 30 000 frs - ne spunea el epatat. S-a dus să-i instaleze computerul azi și Paul i-a promis... Ministerul Culturii."

Aici sunt două straturi: primul mă privește pe mine, iar eu mă descurc singur față cu Monica Lovinescu: o ignor. Când cineva - altfel reputat inteligent - comite atâtea prostisme pe centimetru pătrat de hârtie, nu îți rămâne decât să ridici din umeri. Neputincios.

Al doilea o privește pe Ștefana Bianu: "o doamnă" - asta a rănit-o adânc. I-a făcut mai mult rău decât... deconspirarea prețului ordinatorului.

Pe mine - ca "partener de dialog" mă expediez în câteva cuvinte: nu găsesc nimic care să mă atingă, să mă ofenseze în această pagină de jurnal. Fiindcă eu, despre *jurnal*, am o altă, o cu totul altă părere decât Monica Lovinescu. Vreau să spun: și despre jurnalele altora, nu doar despre al meu.

Aduc doar aminte că **Jurnal I-II-III** al meu, apărut în 1997 i-a supărat pe Monici de moarte - fiindcă de ce? Fiindcă iată de ce: (jurnalul meu) "divulga lucruri care ar fi trebuit să iasă la lumina tiparului peste 5, chiar 50 ani" - asta fiind opinia lor, despre jurnalul... altuia, oricum, nu despre al lor... Fiindcă, pe de o parte, în chiar momentul în care ei decretau-decretul (vorba lui Săraru), în vara anului 1989, când le dădusem să citească vol II (**Căldură mare**), Virgil Ierunca publicase (în *Ethos*, de pildă) pagini din jurnalul său relatând fapte petrecute în urmă cu abia 3-4 ani (conflictele lor cu V.C. Gheorghiu), nu așteptase "5 sau chiar 50 ani"; pe de altă parte, Monica Lovinescu, cea care asmuțase haita îndatoraților ei, prin degradantul - pentru ea - țâțism: "*Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma*" -, din pricina jurnalului - *meu*, nu este inutil să adaug - să mă sfâșie, să mă acopere de bale și de noroi, nedîndu-se în lături nici de la neadevăruri, ca să nu le spun minciuni (exercițiu în care au excelat excelenții *Dan C. Mihăilescu, Alex Ștefănescu - necititori ai textului atacat, inventatori ai unor afirmații ne-afirmate de mine*), Monica, ziceam, imediat după apariția **Jurnalelor I-II-III** (1997) s-a așternut pe... confecționarea jurnalelor sale, exact după rețeta... - hai să nu zic: a mea, ci doar: cea... inversă celei combătute cu îndârjire la ale mele: "aproximări în informare", "bârfă de mahala" - chiar și "numărarea banilor din buzunarul altora"...

Îmi aduc aminte că Virgil Tănase, în furia lui "prostitutoare" revărsată asupra prietenilor noștri - după ce venisem și eu în exil - zicea: «Mihnea e un prost! Țepeneag, un prost, Marie-France o proastă...» Despre Monica nuanța: «Monica voastră / E o proastră!»

Al naibii, Țonțu, ce pif poeticesc avea!

Modul în care a comentat (sic) Domnia Sa fragmentul din

jurnalul meu, dimpreună cu Mihnea Berindei (re-sic - pentru a atrage atenția asupra partenerului de comentarii: Mihnea Berindei el însuși!), dacă nu dovedește neapărat că nu a înțeles nimic-nimic-nimic din ceea ce citea (“canalele de apă - ce ar trebui să înlocuiască drumurile”, “o insulă din România, stăpânită de el”), deși într-acolo bate..., atunci sigur: era atât de furioasă din pricina a cu totul altceva (decât canalele -de-apă și insulele-personale):

Că cineva îndrăznise să scrie despre Majestatea Sa că este o bârfitoare, o intrigantă (m-a durut inima când am citit, sub condeiul lui Dan Petrescu, apropierea de Geta Dimisianu - “cele două Getuțe”, însă ce să-i fac - lui D. P. - dacă am găsit că are dreptate!), o trădătoare și o complotistă împotriva “prietenilor” săi.

Acesta fiind motivul (și nu canalele-insulele) pentru care s-a lăsat orbită de... obrăznicia blasfematorie (!) a diaristului Goma și a așternut pe hârtie vorba-scrisă a sa: *n'importe quoi*; totodată; *n'importe comment*..

Doar nu va pretinde vreodată că Papa (Papesa) are voie să rostească - mai grav: să scrie - exact ceea ce interzice altora.

O curiozitate adânc întristătoare. O veste atât de proastă, încât nu am consemnat-o în momentul aflării ei; se vede că am făcut ca mulți oameni: am măturat-o sub preș, ca să n-o văd...

Datează de trei săptămâni, de la ultima vizită a lui Iurie Roșca. El mi-a adus, printre alte cărți de la editura Stiința și Vol 3 din **Cartea Memoriei**, din partea lui Iurie Colesnic.

Acolo am dat, la “s. Mana, com. Seliște” de patru persoane purtând numele “Morozean: Axentie, Ecaterina (soție), Iacob și Domnica”, “deportați în 1949, în reg. Irkutsk, sub acuzație de colaboraționism”.

Doamne-Dumnezeule! Ultimii doi Morozeni sunt Moș Iacob al meu și Mătușa Domnica a mea! În acest an, 2004, s-au împlinit 60 de ani de când ne-am despărțit - și nu ne-am mai în-găsit. Mă simt vinovat că n-am știut că și ei au fost deportați - bunicii mei adoptivi - dar cât de adevărați! El era născut în 1882 (scrie acolo), avea 56 ani când am plecat noi din Basarabia, 61 când au fost deportați. Or fi murit pe drum, nu cred că au apucat să ajungă la Irkutsk. Nici părinții cât au trăit nu au avut vreo știre de la Moș Iacob - este adevărat: “receptorul” lor era deschis predilect înspre familiile noastre, tata aștepta vești privitoare la frații săi Ion și Ignat - amândoi “dispăruți”.

Bogat nu era, ca să fie considerat kulak. “Colaborator”, Moș Iacob! Prin ce? Ce crime “antisovietice” i s-ar fi putut reproșa? A, da, fusese primar (în fapt: delegat), funcționar al autorităților românești - deci “colaboraționist”. Numai că de la ei, de la bolșevici ne-a venit “pedepsirea” oamenilor, nu pentru fapte, ci pentru... stări.

Iar eu... Eu m-am mulțumit să-l scriu în cărțile mele. Cum, pentru copilul de mine Moș Iacob era un om bătrân, credeam-speram că murise de moarte bună, acasă, în patul lui, la Mana...

Viorel Ilișoi: primul care a fost în Mana după 1989; apoi Oleg Brega; însă ei nu aveau legături cu oamenii din sat, doar cu... personajele din cartea mea **Din calidor**, așa că nu s-au interesat de soarta prototipurilor...

Mi-e rușine. Mi-e jale.

Vineri 29 octombrie 2004

Am ajuns la jumătatea **Săptămânii**... cu repaginarea, refacerea.
În România au fost două cutremure - deși de importantă putere,
nu au făcut victime.

Am un nou ecran al ordinatorului. Este mult mai odihnitor - deși
ochii mi-s gata-stricați...

Sâmbătă 30 octombrie 2004

Astăzi am primit un CD de la Sergiu Mihalcea, cuprinzând
emisiunea transmisă din dialogul nostru. Mie mi s-a părut... cioplit,
tuns, scurtat, Anei însă i-a plăcut, ea a acceptat toaletarea. Judecând:

«A rămas ce ai spus despre securitate? Rămas. Despre “fosta
securitate” care este mai prezentă, mai vizibilă ca oricând? A rămas. A
rămas apelativul “domnul” pus lui Brucan, Iliescu, Petre Roman,
Pleșiță? A rămas. A rămas motivul pentru care nu mergem în România
- “nu călătoresc în țări comuniste, unde domnește în continuare
securitate, fiica NKVD-ului-KGB-ului?”»

Ei, aici nu mai sunt sigur. Și mi-e greu să re-pun, să re-văd
înregistrarea: nu, nu mă plac - nici cum arăt, nici cum vorbesc - dar să
fie întrebați Liiceanu, Manolescu, Iorgulescu, Buzura...

«Oricum», mă consolează Ana, văzându-mă atât de fiert,
«dacă ceea ce ni s-a trimis a fost difuzat în România, e bine; fiindcă
acolo sunt... esențialele».

Cu ce ne oblojim noi: cu “esențialele” rămase...

Am terminat de recalibrat **Săptămâna**... 426 pagini.

Mi-a trimis Luca Pițu ultima ediție a **Eros**-ului său. I-a ieșit bine.

Duminică 31 octombrie 2004

S-a schimbat ora. Nu și anul. Cu atât mai puțin vârsta.

NOIEMBRIE**Luni 1 noiembrie 2004**

Este pentru prima oară când XiTi arată că (ieri, 31 octombrie) nu a fost repertoriat nici un vizitator american al site-ului meu internet. Nu decepție, ci amuzament: americanii - și cei de origine română - au fost, sunt, vor mai fi încă ocupați, acaparați de alegeri, nu au ei timp de fleacuri, ca umblarea pe internet în căutare de cai verzi pe părerzi. În schimb (sic) apare pentru întâia oară un vizitator în Polonia! Cine știe: o fi vreun basarabean în vizită la vreo soră măritată cu un leah... Mai apare și un vizitator în Israel. De multe săptămâni Israelul nu se interesase de internetica mea. Or fi și israelienii acaparați de evenimentul-zilei lor: moare au ba Arafat? Îl lasă să fie înmormântat în... Israel, sau îi interzic întoarcerea în pământul său natal și, mort, îl închid în sârme undeva, oriunde, în deșerturile din vecini - numai în Palestina nu. C-așa e când israelienii proclamă (iar americanii aclamă): «Pământurile astea sunt ale noastre! Dumnezeu ni le-a dat! El ne-a poruncit: mergeți și înstăpâniți-vă peste pământurile acelea - iar pe *goi*-ii de-acolo alungați-i, ucideți-i! Fiindcă toți *goi*-ii sunt antisemiți!»

Dar Doamne-fereste să spună cineva-ceva astfel:

«Toți evreii sunt anti-*goi*!» - acela nu va mai aduna ca o veveriță alunele bursei americane (nu neapărat burse Soros!), nu-și va mai da doctoratul în porumbologie-avansată, la Bloomington - și, vai lui-ei, nu va mai fi toată ziua bună-ziua sus, la prezidiul colocviilor înalt culturale, dezbătând ba una, ba mai ales alta.

Aseară am reluat corectura la **Amnezia**... Merge greu.

Marți 2 noiembrie 2004

Nici nu mi-am dat seama că am ajuns... azi.

Ziua aniversară a lui Filip.

Corectez la **Amnezia**.

Lidia Bodea încă nu mi-a dat un răspuns cât de cât lizibil, deși am schimbat două mesaje.

Seara: am terminat de corectat **Amnezia**.

Miercuri 3 noiembrie 2004

Astă-noapte au început alegerile în USA. Mărturisesc: nu sunt deloc, dar deloc excitat, vorba lor și a americanizaților (nostim peste poate devine împrejurarea când se exprimă o famă și te-aștepți să înceapă între în transă extatică, să tremure, să bâtaie, chiar să dea din cur, cu ochii suflecați, alb).

Bush are să fie reales. Asta fiind o *fatalitate*.

Seara: a câștigat (iată fatalitatea!) Bush - prin abandon. Kerry, cavalier, s-a recunoscut învins. Între noi fie vorba: nici nu merita să câștige.

În ultimele zile, am învățat câte ceva - împreună cu francezii: că oricât de antipatic, de grosolan, de ignar ar fi Bush, americanul de rând s-a folosit din plin de drepturile cetățenești, electorale, ca să-și exercite drepturile în cel mai democrat stat din lume. Așa, cu rateuri tehnice - "mașinile" de vot - din 2000, trucajele, înșelătoriile nu au fost posibile înainte, nu au fost posibile în această campanie (cică s-ar fi semnalat un caz, în urmă cu decenii, dar scandalul iscat a fost uriaș).

Ceea ce am spus - de bine, despre democrația americană - nu are nici o legătură cu persoana, cu atât mai puțin cu politica lui Bush în exterior: arogantă, brutală - și, desigur: injustă, mai ales în Palestina.

Mai degrabă ca european, decât ca francez (nici nu sunt: am, în continuare statut de refugiat politic în Franța), nu se poate să nu sufăr de măgăria elefantiaziasină americană, mai cu seamă bushistă, a individului care în viața lui nu a citit o carte, pe dinlăuntru, adică nu doar titlul și prețul, care nici nu știe cum se deschide obiectul, care nu a călătorit în afara "baștinei" sale statunitenze, deci nu știe că există și *altceva* pe lume.

Cât despre tratamentul rezervat Franței - prin gurița curgăinească a Condoleezzei, cea care a rostit tare, cumcă de Rusia să nu se atingă, Germania să treacă clasa - dar *Franța să nu fie iertată...* Ia auzi: iertată! Care era vina Franței, încât Doamna Directoare - de astă dată n-o mai ierta? Vina "de fond": Franța nu a respectat regula Văcarului: «Când vorbești cu mine, să taci din gură!» Dar cum îndrăznise nimicul-la-pătrat, cantitatea neglijabilă, aflată undeva, într-o "geografie nedeterminată", în ceea ce nesfârșitul cap-de-mort-gânditoresc Rumsfeld desemnase cu dispreț - dar mai ales *cu ură*: "Vechea Europă" (în trecut: din care "vechitură" ieșiseră și părinții săi, dacă nu cumva chiar și el, copil: din Germania); cum îndrăznise ignorata geografie elementară să nu bată călcâiele și să execute ceea ce Majurul Suprem ordonase: războiul în Irak ? - fără concertare, fără cercetare a temeiniciei acuzațiilor (posesie de arme de distrugere în masă), împingându-l pe nepotul Unchiului Tom, Powell cu același nume să se dea în spectacolul grotesc, grotesc, grotesc - arătând lumii celebra fiolă de antrax... America nu a suportat un asemenea afront: amenințarea Franței că va folosi dreptul de veto. Exact aceeași amenințare o formulase și Putin, însă Bush știa măcar atâta: o fi el, Rusul, la pământ, în patru labe, acum - dar mâine cu cine va împărți petrolul lumii? Ei?

Însă povestea cu înconstrarea, la ONU a fost doar pretextul de moment (deși a dat rădăcini, ca și luminoasa cugetare americană: "Francezii sunt lași, trădători - au fost totdeauna - pentru că mănâncă brânză împutită!"), însă motivul a fost altul: America a fost ațâțată până la isterie de lobby-ul evreiesc - din cauza Palestinei: Franța fiind singura țară care nu se sfiște să declare că și palestinienii au dreptul la viață pe pământul lor. Evreii sunt furioși de câteva decenii pe Franța lui de Gaulle, cel care nu a ezitat să le spună verde,-n față, adevărul - drept care a devenit un "clasic al antisemitismului", citat de câte ori nu mai au argumente. De aici *ura* pe Franța istorică, cea care nu ține să-și strice relațiile cu lumea arabă - și așa minate-culpabilizante de colonizarea Maghrebului și mai ales de războiul din Algeria.

Joi 4 noiembrie 2004

Filip mi-a instalat pe internet 5 texte (**Justa, Ușa..., Jurnal pe Sărite, Amnezia, Bărbosul**) și o continuare (**Jurnalul 2004 ian-oct**). Cel mai important îmi pare a fi «Bărbosul».

Vineri 5 noiembrie 2004

S-a observat: nu mai marchez "aniversările penitenciare".

Sâmbăta 6 noiembrie 2004

Azi e sâmbătă. 6 noiembrie. Cum ar veni: ajunul Marii Revoluții din Octombrie - nu? Ne ducăștia mâine, cu grupul, cu turma la manifestație?

Duminică 7 noiembrie 2004

Instalarea pe internet a noilor texte (înnoite, ca **Jurnal 2004**) a provocat o creștere a interesului, judecând după XiTi. De pildă ieri am avut... 29 vizitatori! - în realitate vreo 25, fiindcă și eu am umblat pe acolo, mai ales pe la **Ela**...

Trebuie să corectez atent și **Jurnal pe Sărite** - m-am apucat ieri de el, dar l-am abandonat degrab'. Nu înțeleg ce s-a întâmplat cu ultimele texte, de mi-au scăpat atâtea greșeli. Se vede că fiind total colonizat de «Bărbosul», le-am neglijat pe celelalte.

Loredana mi-a trimis scrisorile (aflate în dosar) dactilografiate. Șovăi dacă să le introduc ori ba. Am să mai gândesc.

Miercuri 10 noiembrie 2004

Filip a re-pus pe internet variantele corectate din **Jurnal pe Sărite** și din **Amnezia**. (?) Mai am puțin din corectarea finală (sic) a **Jurnalului 2004**.

Joi 11 noiembrie 2004

A murit Arafat, astă noapte. Confuzie - la Palestinieni; confuzie la Israelieni - dacă a dispărut Arafat, cu cine se mai bate Sharon?

Ar fi trebuit să mă întorc la jurnal - în ciuda tuturor frustrărilor, din toate puterile. Se vede că nici frustrările nici puterile nu sunt suficiente pentru o întoarcere. Am să dorm puțin - poate-poate îmi revine chef de jurnal.

Nu cred că introduc în «B» scrisorile.

Vineri 12 noiembrie 2004

M-am oarecum odihnit. Nu suficient.

Mi-a trimis Valerian Stan un articol despre «Bărbosul». M-a bucurat interesul lui, solidar. Dealtfel, de când am instalat acest text pe internet, «Bărbosul» este textul cel mai vizitat. Rămâne de văzut ce hotărăște - editorial - Lidia Bodea. Probabil îmi va da un răspuns săptămâna viitoare.

Sâmbăta 13 noiembrie 2004

Și cică să nu fi superstițios: azi e 13! Azi am primit de la Ioan Roșca din Canada comunicatul publicat în *Ziua*, 12 nov. 2004:

“A fost Holocaust
Concluziile raportului Comisiei Internaționale pentru Studierea

Holocaustului in Romania, prezentat ieri la Palatul Cotroceni, arata ca in tara noastra, in timpul celui de-al doilea razboi mondial, a avut loc Holocaust. Potrivit datelor prezentate de presedintele Comisiei ElieWiesel, Holocaustul a devenit posibil ca urmare a "antisemitismului cu radacini adanci in istoria politica si culturala a tarii", scrie Mediafax. Concluziile raportului Comisiei conduse de laureatul Premiului Nobel, Elie Wiesel, au fost prezentate in prezenta membrilor comisiei, a presedintelui Ion Iliescu, a ambasadorilor SUA si Israelului in Romania.

Iliescu a spus, dupa prezentarea concluziilor raportului, ca statul roman isi asuma responsabilitatea pentru Holocaust.

Intre 280.000 si 380.000 de morti

Concluziile raportului au fost date publicitatii printr-un comunicat de presa si arata ca ordinele care au dus la degradarea civica, nimicirea evreilor si a institutiilor evreiesti au fost date de cele mai inalte autoritati romane. "Autoritatile civile si militare romane sunt responsabile de moartea unui numar cuprins intre 280.000 si 380.000 de evrei romani si ucraineni din Romania si teritoriile aflate sub administratie romaneasca", se arata in document. Circa 340.000 de evrei romani au supravietuit datorita faptului ca Guvernul a suspendat deportarile in anul 1943, cu 16 luni inainte ca Romania sa iasa din alianta cu Germania nazista si sa se alature Natiunilor Unite, se mai spune in raport. Conform documentului, peste 25.000 de rromi au fost, de asemenea, deportati in timpul Holocaustului, iar dintre acestia mai mult de 11.000 si-au pierdut viata, ceea ce a dus la disparitia unor colectivitati de rromi, vechi de secole. Implicarea personala a lui Ion Antonescu in deportarea si lichidarea evreilor si rromilor, sub jurisdictie romana, "este probata in mod concludent de vastul material documentar existent", se mai arata in document. Aceeasi sursa sustine ca aproximativ 132.000 de evrei din nordul Transilvaniei, aflat sub administratie ungara, si alti 5000 de evrei romani care traiau in afara tarii au fost ucisi in Holocaust. "Negarea Holocaustului in timpul regimului comunist, precum si in perioada postcomunista, a fost si ramane raspandita si ingrijoratoare", sustine raportul.

Set de recomandari

Conform aceluiasi comunicat, Comisia a inaintat Guvernului Romaniei un set de recomandari, respectiv stabilirea Zilei Nationale de Comemorare a Holocaustului la 9 octombrie, comemorata pentru prima data in acest an; infiintarea unui memorial national si a unui muzeu in Bucuresti pentru comemorarea victimelor Holocaustului; identificarea si inregistrarea victimelor Holocaustului in Romania; crearea unui grup special de lucru care sa analizeze, sa corecteze si sa redacteze programa si manualele scolare referitoare la Holocaust. Comisia a recomandat si introducerea educatiei privind Holocaustul in cadrul curriculei scolare universitare si pregatirea de programe pentru grupuri profesionale si asociatii; infiintarea unui centru arhivistic si a unei fundatii dedicate educatiei si cercetarii Holocaustului; anulara deciziilor de reabilitare a unor criminali de razboi, inclusiv a celor pronuntate in ultimii 15 ani.

Potrivit comunicatului, raportul de circa 500 de pagini prezinta istoria Holocaustului in Romania, precum si concluziile si recomandari Comisiei in legatura cu modul in care Guvernul poate contribui la constientizarea si cultivarea memoriei Holocaustului, ca si la stimularea cercetarii si educatiei in acest domeniu in Romania.

Presedintele Iliescu a precizat ca raportul urmeaza sa fie tiparit in limbile romana, franceza si engleza. Iliescu: Raportul "un instrument de lucru fundamental"

In interventia sa de dupa prezentarea concluziilor de catre Elie Wiesel, presedintele Iliescu a spus ca raportul prezentat ieri reprezinta "un instrument de lucru fundamental pentru oricine studiaza istoriacontemporana a Romaniei, in particular cea a participarii statului roman la cea de-a doua conflagratie mondiala". Iliescu a apreciat echilibrul si obiectivitatea materialului, ca si efortul documentar ce il sustine si calitatea analizei pe care o efectueaza. "Holocaustul a reprezentat una dintre acele probleme grave ale istoriei noastre, a carei abordare a fost evitata, atat in timpul regimului comunist, cat si dupa disparitia acestuia. Am considerat ca aceasta reconciliere cu trecutul nostru, cu unul dintre episoadele sale dramatice, trebuie sa aiba loc cat mai curand si, de aceea, am socotit infiintarea Comisiei ca un act necesar si oportun", a mai spus seful statului.

(Carmen EPURAN)

Din alta sursa :

Membrii Comisiei:

- Prof. Elie WIESEL, Presedinte
- Radu IOANID, Vicepresedinte
- Tuvia FRILING, Vicepresedinte
- Mihai IONESCU, Vicepresedinte
- Ioan SCURTU, Institutul N. Iorga, Consilier de Stat, Administratia Prezidentiala, Coordonator Secretariat
- Victor OPASCHI, Consilier de Stat, reprezentant al Presedintelui Romaniei in Comisie
- Viorel ACHIM, Institutul "N. Iorga"
- Lia BENJAMIN, Centrul pentru Istoria Evreilor din Romania
- Liviu BERIS, Reprezentant al Asociatiei Evreilor din Romania, Victime ale Holocaustului
- Irina CAJAL MARIN, Federatia Comunitatilor Evreiesti din Romania
- Adrian CIOFLANCA, Institutul "A.D. Xenopol", Iasi
- Ioan CIUPERCA, Universitatea "Al.I. Cuza", Iasi
- Alexandru ELIAS, Federatia Comunitatilor Evreiesti din Romania
- Alexandru FLORIAN, Institutul pentru Studii Social-Democrate
- Vasile IONESCU, Organizatia Rromilor
- Corneliu Mihai LUNGU, Arhivele Nationale
- Andrei PIPPIDI, Universitatea Bucuresti
- George VOICU, Universitatea Bucuresti
- Jean ANCEL, Israel, Institutul "Yad Vashem"
- Colette AVITAL, deputat (Knesset)
- Andy BAKER, American Jewish Committee
- Randolph BRAHAM, CUNY, US
- Mihai Dinu GHEORGHIU, Universitatea Paris II, Franta
- Hildrun GLASS, Germania
- Dan MARIASCHIN, Vicepresedinte B'Nai B'Rith
- Paul SHAPIRO, US, USHMM
- Michael SHAFIR, RFE/RL, Israel
- William TOTOK, Germania
- Leon VOLOVICI, Israel"

Au făcut-o și pe asta! Cu tancul israelian specializat în doborârea-dezrădăcinarea măslinilor, în asupra izvoarelor, în dărâmarea caselor - de preferat cu copiii înăuntru (un colonel israelian, acuzat că nu a evitat civilii, mai ales copii: «Da, dar dacă ne gândim că ei vor fi kamikadze-ii de mâine...»), în strivirea serelor (iar în treacăt și un bătrân-doi, că și-așa-s prea mulți palestinieni în Palestina, deși Israelul s-a silit din toată inima să-i nimicească) - fără sa țină seama de nici o altă realitate, de vreun alt argument - ce “argument” în fața *tancului sovietic*? - au impus legea lor; au bătut cu pumnul lui Vâșinski în masă.

La așa ceva se pricep israelienii: dealtfel ca aliați fideli ai americanilor (dar în mare secret, să nu se afle!), ei le-au furnizat invențiile-producțiile lor: cătușele din plastic, sârma ghimpată ultimul răcnet - dar și “tehnica de luptă contra gherilei urbane” în Irak; și nu doar consilii și consilieri, ci și unități de militari israelieni (în uniforme americane, ba chiar ucrainene... - pe care unul dintre ei o găsea incomodă - «tot mai bună era a noastră»...).

Nu cunosc data emiterii “Concluziilor”, Roșca îmi transmite: au fost publicate în ziarul *Ziua* din 12 noiembrie. Deci nu mă hazardez sa afirm - ceea ce îmi stă pe limbă, anume:

Dacă Bush nu ar fi fost reales, Israelul nu ar fi îndrăznit - deocamdată...- sa impună și României acest diktat: declarația de recunoaștere a vinovăției - ca la anchetă!

Privesc lista celor din “Comisie”: nu-l văd pe Oișteanu; nici pe Andrei Cornea; nici pe legendarul tovarăș Teșu (hăl-cu-Hordonanța) - au oare de ce? Să fi fost înlocuiți în ultimul moment de doi-trei *goi* figuranți-activi (și, ca toți proaspeții convertiți, mai catolici decât Rabinul-General) - ca Pippidi, M.D. Gheorghiu, Totok? Dar unde-i D. C. Giurescu? - a lins el pe degeaba ceea ce a lins? Dar Gabriel Andreescu? Dar Dan Pavel? Dar Buzura, Doctorul Honoris Causa de la Ierusalim, răsplătit pentru performanța de a fi trimis la topit un volum de documente care probau și responsabilitatea evreilor? Dar Breban, dar Țepeneag - cu “stindardul” lor pe care scrie, citeț: “Ed. Reichmann”? Dar Marta Petreu cu Varticul său personal - știut fiind: ei se adapă numai de la izvorul tovarășului “Ion” Ianoși? Dar Pecican și Laszlo - bine-bine, am înțeles: aceștia sunt și mici și... recent.

Din partea unui Ilescu nimic nu provoacă mirare: așa cum a semnat Tratatul cu Rusia, așa a semnat și acest ukaz al Israelului. Adică cedînd-românește: mai-mult-decât-totul. La început făcînd ceva nazuri, însă numai ca să-i impresioneze pe boii de români: ca el nu ar vrea, că el nu vrea deloc-deloc, dar dacă astea-s “condițiile” pentru intrarea României în NATO, în Europa - așa i-au suflat americanii Wiesel și “Ioanid”... Căci el, nu-i așa, ziua-noaptea șade cu gândul numai la România, țărișoara lui, dragă... Deci: pentru a salva “onoarea” României, a acceptat minciunile, calomniile la adresa României; pentru binele României a acceptat reeducarea copiilor, a tinerilor “în spiritul” Holocaustului românesc, cel care nu a existat. Ce și-o fi zis: «Ce să ne mai târguim cu ei în privința cifrelor - de morți, de miliarde de dolari: tot ei câștigă, iar noi rămânem pe dinafara Europei...»

Nici prin gând nu i-a trecut că așa rămâne România, nu “pe dina-

fară”, ceea ce ar presupune că se află pe-aici, pe lângă gard, așteptînd să fie lăsată și ea să intre - ci *în afara Europei*, prin spiritul de eternă slugă, fără demnitate.

Nu mă interesează nici cât negru sub unghie “reacția” lui V.C. Tudor. Oricare-ar fi aceea.

Acută senzație de durere de pînțece. Și de profundă greață.

Să fiu crezut: nu pentru ca mi-aș fi făcut vreo iluzie că ultimele texte ale mele **Basarabia** și **Săptămâna Roșie** ar putea avea un efect lămuritor, eventual încurajator în apărarea părții noastre de adevăr. Ci așa, pentru halul nici măcar minim-moralian al consângenilor noștri: în schimbul unei burse, a unei călătorii, a unei invitații la un colocviu - la Ierusalim, îți dai seama?, unde pot merge chiar și la Sfântul Mormânt, ca niște creștini ce sunt ! - sunt capabili să “recunoască-cinstit-ca-la-Pitești” că mamele lor sunt curve (vorba lor: «Și ce dacă am zis, eu știu adevărul: că mama nu-i curvă - cum să fie, mama mea, curvă?- dar dacă așa *se cere...*; și,-n plus, *se dă* câte ceva...»).

Îl arăt cu degetul meu de turnător al turnătorilor atât pe Buzura, lepră bătrână, cât și pe “junele” M.D. Gheorghiu - care, prin forța lucrurilor (a vârstei) nu a putut mânca rahatul ceaușist - dar să nu ne pierdem speranța, tovarăși! “Tinerii” români sunt leit fiii, nepoții românilor cu piept de aramă, deci: ce naște din român - slugă este! De ce ne-am mira-revolta constatînd că tinerii-din-ziua-de-azi nu sunt chemați să spele grelele păcate ale părinților lor, ci să mănânce, ei (cu gura lor!) *altfel* de rahat: nu unul rusesc, vulgar-barbar, ci căcatul tehnologizat-rafinat americano-israelian - unde mai pui că, pe-bază-de-el, *se dă* - ce s-o da, numai *să se dea...*

Duminică 14 noiembrie 2004

Somn agitat. Desigur, *motivele sunt* unul.

Chiar să nu existe printre cele peste douăzeci de milioane de români *un om normal*, care să judece *normal*, să găsească *anormal* “Raportul” cu tot cu “concluziile” lui?;

Să fi uitat românii tot ce știau, tot ce citiseră? Sau puțin le pasă de adevăr, își spun că oricum, tot nu sunt luați în seamă, așa că mai înțelept e să tacă - pentru a nu-i provoca pe dom’ sergenții care ne păzesc din 23 august 1944?(Pe noi, basarabeni, bucovinenii, din 28 iunie 1940).

Dar unde ni sînt intelectualii, în primul eșalon: scriitorii? Unde ni sînt directorii de conștiință? Unde - adevărat, analfabeții civic până la 22 decembrie 89, dar alfabetizații în curs-rapid din Piața Universității?

Unde ni sînt apărătorii demnității naționale? Unde ni sînt apărătorii adevărului în contra minciunii instituționalizate?

Și unde “vocile” celor care acum câțiva ani încercaseră să rostească partea lor de adevăr, însă, nepregătiți psihologic pentru a răspunde unor atacuri brutale, acuzatoare, mincinoase - s-au speriat, au fost băgați în boale - și de atunci tac chitic? Desigur, mă gândesc la N. Manolescu, la G. Liiceanu, la D. Tudoran. Ei, dragă-doamne, sunt și directori de conștiință ai nației, nu doar reprezentanți de frunte ai culturii... (în fine, cultura specifică românilor, cea vajnic rezistentă comunismului). De ce nu li se aude glasul? Au fost băgați în boale de

prima răsteală a evreilor? S-au cutremurat, apoi s-au aplatizat-turtizat sub acuzația de “antisemitism”? Dar ei - acești intelectuali sunt (iertare: *erau*) capabili de discernământ, știau ce e adevăr, ce e minciună, știau să susțină un punct de vedere, să participe la un dialog.

De ce au tăcut, brusc, de ce s-au ascuns sub țol, că ei adică nu știu nimic, să fie lăsați cu nevoile-și-neamul lor, că, uite, ei sunt bolnavi de ficat și au de plătit pensii alimentare...?

De ce... *De frică*. Așa au trăit sub Ceaușescu, așa supraviețuiesc sub Iliescu: *cu frică*. Tremurând... - din negura veacurilor. Așa au făcut românii istoria: “tot tremurând, tot așteptând...”

Ce să te aștepti de la Prințul Lichelelor Liiceanu? Să apere cauza nației sale? Care nație? Dar ce are el cu nația română - el are cu nația sa de afaceriști editoriali, cu nația clanului său de olteni ‘oți. Ce să-i pretinzi unui Pleșu, legendar autor al Tratatului *Despre Ingineri*? Ce să ceri lui Manolescu, emerit legitimator al ilegitimului Iliescu imediat după mineriada sângeroasă? Să “combata”, el, de capul lui, recenta teză a stăpânului său, Tovarășul Ion - că da, a fost “holocaust” în România, că da, numai românii sunt vinovați față de evrei, în schimb (!) evreii nici usturoi nu mâncaseră, nici România nu vânduseră-trădaseră, consecvent, cale de un secol, iar începând din 28 iunie 1940, doamne-fereste să se comporte cu noi, basarabeni și bucovineni ca cei mai feroci dintre ferocii, barbarii comisari bolșevici? Și să nu mi se spună că Dorin Tudoran (alt “antisemit” de anțărt) a cântit și sub Ceaușescu - da, dar pentru ce: ca să ceară drepturi și pentru alții? Da de unde: ca să obțină “dreptul” său de a emigra. Abia după aceea a devenit combativ - însă după decembrie 89 a revenit la starea lui naturală, de scriitor-român, selectiv în “opțiuni”, prezentându-și interesele drept convingeri, eșuând în consilieratul lui Voiculescu...

Unde sunt celelalte voci-autorizate în rostirea adevărului? Fiindcă am vorbit de scriitori - ca cei mai chemați - hai să iau “Dicționarul esențial al scriitorilor români” să-i înșir alfabetic:

- Abăluță - ce face el - în afară de poezie?

- Adameșteanu - știm ce face (în afară de proză) - dar acum? Ce a făcut și până la 22 decembrie 1989 fix: a făcut-nu-știu-nimic, să fiu lăsată în pace, eu n-am făcut bine, dar nici rău. Ba da: când îi cențura pe prozatori la Cartea românească, explicându-le ce să scoată, despre ce să nu “trateze”... E-he! Ce anticomunistă, Adameșteanu!

- Agopian - ce să facă, și el...Bine.

(Lipsește Sorin Alexandrescu, însă eu tot mă întreb ce face el, fost consilier al Constantinescului);

- Anania - nu mă întreb ce face, bietul: și legionar și securist...

- Baconsky - Theodor, desigur: ce să facă la un caz ca acesta?

- Balotă - el, român, creștin, catolic... Sau tocmai de aceea?

- Bălăiță - dar merită să mă întreb ce face, când el nu are coloană vertebrală, din copilărie?

- Blandiana - ei, aici... Ea s-ar solidariza, sărăcuța (citat din Monica Lovinescu), mai ales că, din decembrie 89 s-a dat voie la... solidaritate - dar cu cine să se solidarizeze? Nu are cu cine!

- Breban - el ar face un protest, de unul singur - însă nu are bilet de voie de la Ed. Reichman. Dar de la Zalis? Poate că Ianoși i-ar da o țâdulă la mână, dacă s-ar declara marxist. Să se declare - ce-l costă?

- Brumaru - el va pretinde că nu știe despre ce este vorba...

- Buzura - ce să mai vorbim!
  - Matei Călinescu... Să fim serioși!
  - Cărtărescu - să fim și mai serioși.
  - Ciocârlie - să fie lăsat în pace: el scrie bine, cu asta și-a făcut datoria față de comunitatea românească - nu?
  - Dimisianu. Să fie lăsat să-și lege șireturile, după care...
  - Dinescu. Să fie lăsat să se șteargă la gură;
  - Doinaș - păcat că a murit, el, cu al său curaj legendar, ar fi luat inițiativa unui protest.
  - Bușulenga - dacă semnează Mihnea Gheorghiu și Virgil Cândea.
  - Alexandru George: ce bun ar fi Opozantul, dacă ar fi; dar dacă nu este...
  - Horasangian - da, dar el nu se bagă...
  - Gelu Ionescu - deocamdată se află în concediu, însă când are să se întoarcă - din concediu, Gelu Ionescu...
  - Iorgulescu - aaa, Iorgulescu...
  - Cezar Ivănescu - și mai ce?
  - Liiceanu - despre el am vorbit - degeaba.
  - Manolescu - și despre el; și tot degeaba - el merge cu Iliescu.
  - Angela Marinescu - da, mda; și: nu; mnu.
  - Marino - să fie lăsat să i se vindece rănilor pricinuite de Pleșu-Liiceanu - după care... vom vedea ce vom vedea!
  - Mircea Martin - cum să-l uităm pe Mircea Martin? Nu.
  - Ileana Mălăncioiu - da, dar-însă-totuși...
- (- Dan C. Mihăilescu nu a fost introdus în Dictionarul Esențial, îl introduc eu în lista rușinii: îl încondeiasem în Jurnal I-II-III de la Nemira, 1997 - mă citez: "D.C. Mihăilescu, scriind despre necesarul act de salubritate morală scriitoricească - vorbesc de cartea postumă a lui M. Nițescu - conchidea că această carte [publicarea, discutarea ei] «pică prost chiar acum, când se apropie alegerile [cele din 1996] iar Opoziția trebuie să câștige»". Ca răzbunare, picat-prostul D.C.M. a scris o pagină întreagă despre Jurnalul meu, povestind-povești despre ce... *nu scrisesem* despre Monica Lovinescu, tratându-mă de trivial, de mincinos. La scurtă vreme la reproșul lui Dan Petrescu, că a putut scrie astfel de neadevăruri, a recunoscut că... într-adevăr, Jurnalul lui Goma este... adevărat în proporție de vreo 80-90 la sută, însă el scrisese viceversic).
- Fănuș Neagu! - în el ne șade nădejdea!
  - Negrici - dar în Negrici! În vâlceanul lui Ierunca!
  - Paleologu - e-he, Nea Alecu, Nea Alecu...
  - Paler - unul dintre cei mai potriviți: are dosar bun - ei și?
  - Păunescu... La urma urmei, de ce nu?
  - Marta Petreu - am pomenit-o, dimpreună cu I. Vartic. În ei ne-ar fi nădejdea - dacă... Dacă...
  - Pleșu - ah, Pleșu!
  - D. R. Popescu - nu e bun; nu a fost niciodată.
  - Eugen Simion - nici el: e academicianic.
  - Mircea Horia Simionescu - nici el: e târgovișteanic.
  - Mihai Sin: nici el: a fost consul ori chiar șofer la ambasada RSR la Tel Aviv.
  - Mihai Șora: el nu poate. Că nu poate.
  - Alex Ștefănescu: el, da: poate. Dar trebuie să ceară voie de la

tovarăsa Costache.

- Țepeneag - el, nu; din cauză de Reichman, am mai spus.
- Țoiu - a, Țoiu - nici el. E bătrână.
- Uricaru - Doamne ferește! El rămâne un etern activist al PCR.

Din RSR.

I-am epuizat pe cei din Dicționar. Firește, i-am înșirat numai pe cei în viață (cu excepția Țoiu). Mă întreb ce s-ar fi schimbat dacă mai trăiau Marin Preda, Bogza, Jebeleanu, Deșliu, Nichita Stănescu, A. E. Baconsky, Eugen Barbu, Petru Dumitriu, Ivăsiuc, Titus Popovici?

Dar cei deja clasicizați: Arghezi, Bacovia, Barbu, Blaga, Camil Petrescu, Sadoveanu, Eftimiu - cum ar fi reacționat la o astfel de închinare? Ei, cum...

Din Istoria Literaturii Române văd un singur literator care și-ar fi ridicat glasul - dealtfel și-l ridicase, dar îi închisese gura, internându-l în azil Maiorescu, protectorul său : Eminescu.

Luni 14 noiembrie 2004

Azi dimineață am fost (iar la Prefectura de poliție): tot pe-a lor a rămas: fiindcă am o prelungire-provizorie până în 8 februarie. Atunci sunt convocat pentru prelungirea-neprovizorie.

M-am săturat. Cred că de data asta - cam târziu... - am se cer cetățenia franceză.

După amiază mi-a venit de la Polirom răspunsul - din partea Lidiei Bodea: că da, acceptă îngemănarea «Bărbosului» cu «Culoarea...» - sub aceeași copertă.

Mare ușurare. Văzînd că răspunsul întârzie atâta, credeam că nu vor fi de acord cu propunerea. Ei, uite că m-am înșelat - și sunt fericit că m-am înșelat!

Marți 16 noiembrie 2004

Am dormit bine. Chiar dacă nu suficient. Iată la ce folosește o veste-bună. Mesajul Lidiei Bodea m-a reșezat pe șine; m-a re-urcat în șa. Sper să țină vestea-bună. Ieri, tot așteptînd,/ tot tremurînd, vorba lui Bacovia, temîndu-mă de un refuz, aproape mă obișnuisem cu Nu-ul editorial. Și, după un bun obicei, trecusem la altă "soluție": Sabina. Mă re-apucasem de ea - a, nu, de re-scris, ci de "corectat"... Acum mai poate aștepta, până termin de recitat și de pescuit greșelile din «Bărbosul».

Miercuri 17 noiembrie 2004

Polirom are de gând sa scoată cartea în colecția Ego.Grafii. Am aflat-o în ultimul moment. Mi s-au trimis și câteva coperte - presupun că spațiul "recreației" este prea strîmt și prea doar "timbru", ca să nu-l descurajeze pe Filip de a încerca ceva.

Oricum, am aflat: colecția cu pricina cuprinde și Jurnalul Gabrielei Melinescu. Vorba mea: De ce nu și jurnalul meu?

Vineri 19 noiembrie 2004

Ieri am întâlnit-o pe Ștefana: mi-a adus 7 exemplare din Calidor și 120 euro, “avansul-de-după”. Niculița s-a văzut cu Lidia Bodea, a încheiat contract pentru «B».

Tot ieri am avut o “conversație” emailată cu Grafica Polirom. O începusem cu Angela Rotaru, ea probabil mă încredințase unei colege care nu-și dădea numele. Pe scurt: eu cerusem o derogare pentru copertă: să mi se acorde spațiul banderolei, pe acela să fie puse fotografiile penale. Mi s-a răspuns că editura nu-și poate schimba fasonul și au pus ei, sub desenul convențional, cele două fotografii - cam prea mici, după gustul meu. Iar titlul... Ei au crezut că “Cod «Bărbosul»” este subtitlul titlului “Culoarea curcubeului” și l-au așezat dedesubt, micit. Le-am explicat, i-am rugat să dea egală mărime celor două titluri și să le separe printr-un asterisc. Nu mi-au răspuns. Fie că au și alte treburi (au!), fie că o așteaptă pe Lidia Bodea, să decidă ea.

“Un tânăr istoric” - nu-i dau numele, se va vedea de ce - îmi scrie că nu mai poți respira de “Holocaust” - peste tot se vorbește numai și numai de Holocaust, la TV, la Radio, în ziare... în timp ce el tocmai scoate fișele condamnăților politic începând din 23 august, iar la “crime împotriva omenirii” a găsit sute de sute de români condamnați la pedepse grele, tocmai pentru a fi participat la uciderea, persecutarea evreilor... Nu el mi-a cerut să-i tac numele, o fac eu, pentru a nu-l arunca în gura lupilor.

Sâmbătă 20 noiembrie 2004

Azi facem 27 ani de când am plecat din România. Ce aniversare deprimantă! Ce bilanț, dacă nu catastrofal, atunci greu de suportat.

Corectez ultima variantă (în fapt: gabarit) al **Sabinei**. În vederea întregistrării și trimiterii la Polirom.

Istoricul despre care vorbeam ieri..., întâi a protestat, fiindcă nu-i scrisesem numele și îi schimbasem sexul. În propoziția următoare a constatat că e mai bine așa: ce să-și aprindă paie în cap cu “ăștia”...

Iată textul Primei Plângeri-Reclamații:

prima: **SECURIȘTII**

Paris, 20 noiembrie 2004

Către

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a României,
Domnului Procuror general al României, Ilie Botos

Numele meu este Paul GOMA. Sunt născut la 2 octombrie 1935 în Mana-Orhei, Basarabia, în prezent domicilez în Franța, Paris 20-ème arr., rue Bisson 27-29 (Certificat de réfugié libéré par le Ministère des Affaires Etrangères, l'Office Français des Réfugiés et Apatrides no. 0111061, valable jusqu'au 25/04/2006).

În urmă cu 27 (douăzeci și șapte) ani - la 20 noiembrie 1977 - intram în Franța protectoare, alungat din țara mea, România. Vreme de 12 (doisprezece) ani, în exil am militat activ pentru liberarea țării mele de comunism și de securism (Răul Absolut). Însă, vai, la 22 decembrie 1989 a avut loc un

putsch de pe urma căruia Securitatea, sub altă firmă, dar cu exact aceeași structură-natură continuă “activitatea” nocivă, distrugătoare a ființei naționale, terorizându-i, sfidându-i pe nefericiții mei compatrioți, eterne victime.

În curând se vor împlini 15 (cincisprezece) ani de când, pasămite, “comunismul a căzut”, “Securitatea a fost desființată-pedepsită” - însă (acum mă autocitez, extrăgând din răspunsul dat, în 1992, lui Mircea Snegur, care mă invita “acasă, în Basarabia” și lui Ion Iliescu, cel care mă poftea în România în 2002):

“Nu călătoresc în țări comuniste unde domnește, în continuare, KGB-ul - la Chișinău și Securitatea, fiica sa credincioasă - la București”.

Dacă afirmațiile mele ar fi (fost) false, calomnioase, atunci cum se explică prezența, în toate structurile de stat și de partid - nu e o scăpare!, e un adevăr - a activiștilor dinainte de 89? Cum se explică prezența în Securitate (nu: în “fosta Securitate” cum cer să i se spună securiștii, ci în același blestemat “Organ”), a tuturor criminalilor care ne-au terorizat de când ne-au ocupat rușii, în 23 august 1944? Cine poate explica sutelor de mii (nu milioanele?) de victime ale Terorii de Stat și de Partid, citește: **Securitatea**, “necesitatea” prezenței obraznice, sfidătoare - în afaceri, în presă, mai ales la televiziune - a notoriilor bolșevici ca Brucan, Mizil, Pavel Cîmpeanu, Burtică, Iliescu - a torționarilor cunoscuți de toată populația penitenciară a României (...penitenciare) ca Gheorghe Crăciun, Victor Achim, Ristea Priboi, Mihai Pelin, Onișor Onițiu, Gheorghe Enoiu, Nicolae Pleșiță, Mihai Caraman?

În această “Românie liberă, democrată” mă poftea Iliescu, explicându-mi că... ce a fost, a fost, acum e altceva, hai să ne reconciliem (!), să ne avem ca frații - căci toți suntem români?

Dar eu nu sunt român - ca Brucan, Mizil, Burtică; român, eu - ca Petre Roman?, ca Talpeș?, ca frații Păunescu, Voiculescu, Cataramă?; “român” - ca Enoiu?; ca Pleșiță?

Eu sunt - ca milioane de alți compatrioți - român-ca-victimă a ticăloșilor care, în 15 ani de “reflecție”, nu și-au recunoscut grelele păcate și nu și-au cerut iertare celor pe care îi hăituiseră, amenințaseră, șantajaseră, umiliseră - pe ei și pe familiile lor până la a șaptea spiță - arestaseră, torturaseră, drogaseră, internaseră “la nebuni” - uciseseră.

Ei, eternii securiști vor pretinde că nu se simt vinovați, fiindcă... niciodată, nici o “instanță” nu le ceruse *asta* (să recunoască faptele lor rele, să ceară iertare pentru ele);

Ei, eternii securiști vor mai pretinde că nu au de ce să se recunoască vinovați, ei fiind militari-în-campanie, or militarul execută ordinul, nu îl discută...

Și nicicând, nimeni nu le-a dat peste bot astfel:

«Dacă nu s-a găsit încă nici o “instanță” care să vă ceară *asta*, înseamnă că România nu este deloc “democrată, liberală” și că a devenit urgent (după 15 ani!) să se introducă acele *instanțe*. Dacă Americanii nu țin seamă de dosarele voastre, ale criminalilor, când cooptează în NATO - Europeii (“vechi”), da: își imaginează obraznicii-escrocii-impostorii de pe Dâmbovița că Franța, Germania, Belgia, Olanda, Marea Britanie vor primi în Comunitatea Europeană o țară care nu l-a judecat pe generalul sovietic Mihai Caraman pentru acțiunile lui anti-Europa, anti-NATO, în serviciul URSS?; nici pe Pleșiță, mână dreaptă a lui Ceaușescu, prieten și comanditar al teroristului Carlos?;

«Securitatea voastră nu a fost și nu este Armată (ba totdeauna a acționat împotriva Armatei țării), ci o Terifiantă Poliție, iar voi, “luptătorii” ei, chiar

purând grade, niște vulgari polițai care în viața voastră nu ați fost capabili să prindeți un singur spion sovietic (cum se laudă “patrioții” Achim, Enoiu, Pleșiță); salariul crimei, uriașele avantaje materiale prin care vă deosebeați de restul populației fuseseră zmulse de la gura numitei populații, pentru a vă plăti pe voi, terorizatorii aceleiași populații».

Ca să scurtez: pentru că “instanțele” nu au existat, deci nu au mișcat vreme de 15 ani, eu, una dintre victimele permanente ale Securității, îi acuz pe cei care ne-au chinuit vreme de decenii, iar acum ne râd în nas, *ca să ne demonstreze că nimic nu s-a schimbat în România, că în România nu există legi împotriva criminalilor securiști.*

Pentru a proba acuzațiile, pun la dispoziția Dvs. două cărți de mărturie, în versiune originală, românească, **Culoarea curcubeului și Soldatul câinelui**, apărute în 1990 și în 1991 la București, însă în traducere franceză, germană, neerlandeză au fost cunoscute în Occident din 1979. Deasemeni un text (**Cod «Bărbosul»**) ce va fi editat în 2005, alcătuit din documente primite de la CNSAS prin istoricul Stejărel Olaru (care este împuțernicitul meu de a depune această plângere la Parchet în numele meu și de a-i urmări cursul).

Cer să fie traduși în fața *instanței* următorii securiști - în ordinea cronologică a “vigilenței patriotice” a lor:

1. Buzescu Ion, în 1949 maior și comandant al Securității din Mediaș; subalternul său, căpitanul (?) **2. Paszty**. Aceștia au fost cei mai zeloși (citește: sălbatici) “anchetatori” ai celor peste cincizeci de locuitori ai comunei Buia, jud. Târnava Mare, arestați în februarie 1949, în urma unei provocări a Securității, avînd scopul “preparării” (citește: terorizării) lor pentru a “adera de bună voie” în colhoz. Ei și nu doar ei au torturat pe toți arestații - *printre care pe tatăl meu și pe mama mea*. După șase luni arestaților li s-a dat drumul (colhozul se realizase, Buia făcea parte din primele 5 din țară...), fără explicații, fără scuze. Tot acest timp eu, în vârstă de 13 ani, l-am petrecut prin gări și la poarta Securității Mediaș (amintesc: eram refugiați din Basarabia, nu aveam rude, iar locuința închiriată din Buia fusese devastată - și sigilată! - de Securitate);

3. Enoiu Gheorghe, căpitan în 1956-57, zis “Măcelarul de la Interne”. S-a ocupat de “studenții ungariști” (Ivasiuc, Petrișor, Caba, C. Iliescu, Serdaru, Tătaru, Rusețchi, Mălinescu, Stoica), pe care i-a torturat îngrozitor (printre ei și pe mine, între 23 noiembrie și 30 decembrie 1956, rupîndu-mi trei coaste), iar pe colegul meu Negrea Ștefan l-a bătut în cap, în cap, în cap, până a înnebunit și s-a spânzurat, la Gherla;

4. Livescu Ion, căpitan în 1958-1959, supraveghetor al celor cu domiciliu obligatoriu în Satele-Noi MAI din raionul Fetești. Împreună cu **5. Bădică** (?), locotenent la Securitatea din Fetești, în luna decembrie 1958 m-a... extras din spitalul unde eram internat [în urma torturilor îndurate la Gherla din partea căpitanului **6. Istrate** și a plutonierului **7. Șomlea** - vezi cartea mea, **Gherla**], m-a dus la sediul Securității, unde m-au bătut amândoi, apoi m-au anunțat că eu, bandit, nu am drept la “spitalul poporului”. Aceste fapte sunt confirmate de documentele Securității, aflate în **Cod «Bărbosul»**

De cum am avut voie, în 1965, să ne continuăm/reluăm studiile universitare, noi, foștii deținuți politici, am revenit la Universitatea București, cu un nou examen de admitere. Dar Securitatea, prin locotenentul **8. Achim Victor** a început a mă hărțui, a mă șantaja, amenința (că mă va da afară din facultatea de Filologie, că o vor da afară din spital pe mama, bolnavă de scleroză în

plăci), în scopul de a mă face informator. Același Achim a fost “colectorul” (dar mai ales redactorul - analfabet) al notelor informative despre mine; el a propus superiorilor săi “soluții” noi de șantaj a scriitorilor din jurul meu - și a mamelor lor!; a participat la spargerea apartamentului nostru din Drumul Taberii, București, ca și în echipa care a spart casa soacrei mele de la Breaza, pentru a instala “mijloace de ascultare”). Tot el a activat cu zel la răspândirea calomniilor fabricate de Securitate cum că aș fi, nu doar agent sovietic, ci și agent al Securității!

Cer să fie aduși în fața *instanței* de care am tot vorbit și securiștii: **9. Goran Gheorghe, 10. Gordan Gheorghe, 11. Bistran Sever, 12. Gheorghe Vasile** (încondeiați în **Culoarea Curcubeului**);

De asemeni **13. generalul de securitate Pleșiță Nicolae** - cel care nu numai că m-a insultat, injuriat, dar m-a bătut îndelung, în ziua de 1 aprilie 1977, de față cu subalternii săi.

Precum și înalții responsabili “civili” ai Securității din 1977 **14. Coman Teodor, 15. Stănescu Ion.**

Cer ca aceștia - am numit doar o parte din cei cu care am avut eu de a face - să fie somați să se prezinte în fața *instanței* și să explice, în ședință publică, de față cu supraviețuitorii dintre victimele lor, ce fel de “datorie patriotică” îndeplineau ei când ordonau sau/și executau ordinele de a chinui oameni nevinovați; de a-i bate în fața soției, a copiilor; de a hărțui pe membrii familiilor, dându-i afară din slujbe, din locuințe, iar pe “principalii vinovați” de a-i aresta, de a-i tortura, de a-i chimiza în “sediile” Securității, de a-i interna în azile psihiatrice, de a-i deporta - de a-i ucide (nu l-am uitat pe Ștefan Negrea; nici pe Gheorghe Ursu).

Și nu l-am uitat pe **16. Iliescu Ion.**

El va face obiectul unei plângeri aparte.

De asemeni cer să fie deconspirați și traduși în justiție cei care au organizat atentatele împotriva mea, la Paris: coletul-carte-bombă din 1982, care l-a rănit grav pe șeful artificierilor parizieni, Calisti; tentativa de otrăvire a mea prin securistul Hirsch-Haiducu-Vișan-Forrestier în 1983, precum și pe securiștii care au încercat în mai multe rânduri să-mi răpească fiul între 1979-1983 (vezi **Soldatul câinelui**).

Aceasta îmi este plângerea. L-am împuternicit pe istoricul Stejarel Olaru să o depună și să urmărească drumul ei - până la capăt.

Va înformez că o copie va fi depusă la Comisia pentru drepturile omului de la Strasbourg, alta la Comunitatea Europeană, cea care studiază dosarul României.

Paul Goma

A doua Reclamație:
I L I E S C U

Paris, 23 noiembrie 2004

Către

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a României,
Domnului Procuror general al României, Ilie Botos

Numele meu este Paul GOMA. (...)

(continuă cu introducerea la Prima Reclamație - apoi:)

Iliescu Ion...

1. În timpul Revoluției Maghiare din noiembrie 1956 mulți studenți de la București, Timișoara, Cluj, Iași, Brașov au fost arestați, torturați, condamnați. Numai că, Aparatul Terorist nu s-a mulțumit cu noi, întemnițații: începând din primele luni ale anului 1957, sprijinindu-se pe logistica Securității, au acționat “Echipele Morții”, conduse de activiștii de frunte ai C.C. al UTM: Trofin Virgil, Petre Gheorghe, Burtică Cornel, Iliescu Ion... Timp de doi ani aceștia - care nu aveau nici măcar scuza de a purta... epoletii albaștri - au organizat ședințe de demascare publice, în care studenții cei mai bine pregătiți (păcat-de-clasă: doar măitovarășii primeau dreptul proletar de a învăța bine), a căror vină era aceea că nu aveau dosare atât de curate-juste precum Trofin, Burtică, Iliescu. Chiar dacă, cei mai numeroși, prudenți din fire, nu se manifestaseră în niciun mod în raport cu Revoluția Maghiară (ca Sorin Titel, ca Nicolae Manolescu, ba îi evitaseră “valurile”, retrăgându-se la părinți, la bunici...), fuseseră și aceștia puși la stâlpul infamiei, obligați să suporte insultele, injuriile, acuzațiile “tovarășilor din sală” (agitatorii preparați în acest scop, cu multe repetiții la activ înainte de marile spectacole), apoi să-și facă “autocritica la sânge” - pentru ca în final, să fie și ei alungați din facultăți.

Să nu se uite: notoriul turnător, Urechea Lungă a Securității, “ordonanța” lui Iliescu, creatura care bântuia în toamna anului 1956 culoarele Universității, ascultând și notînd într-un carnetel ce i se năzărea că ar fi auzit se numea/se numește, fiindcă n-a murit: **Edgar Reichman**, emigrat prin 1959 întâi în Israel apoi aterizat în Franța (la UNESCO!), unde și-a continuat activitatea de informator al Securității (de la București) și de... agent literar al lui Eugen Barbu, ba chiar al lui V.C. Tudor...;

2. Iliescu Ion a fost în decembrie 1989 șeful “grupului de niște-tovarăși” care, cu ajutorul frățesc sovietic și cu binecuvântarea lui Gorbaciov l-a răsturnat-executat pe Ceaușescu și a pus mâna pe putere ;

3. Iliescu a fost inițiatorul și organizatorul degradantului pentru toți românii “proces al Ceaușeștilor”, urmat de suspect de grăbita împușcare a tiranilor (antropofagul **Bokassa avusese dreptul la un proces civilizat, european, în Africa lui - nu ca cel de pe Dâmbovița noastră**);

4. El a lansat diversiunea cu “teroriștii”, de pe urma cărora au murit atâția nevinovați, mai ales tineri, au rămas atâția schilodiți, a fost grav avariat Muzeul de Stat și distrusă Biblioteca Universitară;

5. El, împreună cu Petre Roman și cu Gelu Voican a organizat tulburările interetnice de la Târgu Mureș;

6. Iliescu este autorul războiului civil, cunoscut în lumea întreagă sub numele de: “mineriade”;

7. Iliescu - împreună cu Brucan, Petre Roman, Voican, Caraman - a fabricat unitatea militară securistă în jurul revistei *Săptămîna*, devenită *România Mare*, încredințînd lui Eugen Barbu și lui V.C. Tudor sarcina de a se prezenta ca o grupare “de extremă dreaptă, ultranaționalistă, xenofobă, antiiudee”, pentru a-și furniza pretextul (în nobilul scop de a apăra “democrația originală, suedeză...” lor, a complotiștilor) de a culpabiliza, calomnia, neutraliza și așa fragila opoziție democratică - acuzată zgomotos de “legionarism”, de “antisemitism”, de “monarhism”...;

8. El a trădat România, prin semnarea Tratatului cu Rusia, astfel privîndu-ne de dreptul nostru inalienabil de a cere anularea blestematului Pact Hitler-Stalin din 23 august 1939, datorită căruia, în 1940 am pierdut

Basarabia, Bucovina de Nord, Herța;

9. Recent Iliescu Ion s-a făcut grav vinovat față de poporul român, față de nația română, declarându-se de acord cu toți termenii diktatului unor notorii falsificatori de istorie, insolenți, mincinoși, calomniatori ai României și ai românilor ca R. Ioanid, Shafir, Oișteanu, Braham, Ancel - cu, în fruntea lor arhicunoscutul traficant al adevărului : Elie Wiesel (vezi-i interviul în care, acum, neagă faptul de a fi refuzat să viziteze, în 2002, Memorialul Victimelor Comunismului de la Sighet!), autonumit “președinte al Comisiei”.

Ion Iliescu s-a azvârlit în colb, în patru labe, la picioarele impostorilor-zapcii mai sus numiți, repetînd după ei lecția învățată în curs accelerat : *Holocaustul a devenit posibil în România ca urmare a «antisemitismului cu rădăcini adânci în istoria politică și culturală a țării»*”.

Să mă ierte Dumnezeu, dar ce știe Iliescu despre/din Istorie?

Nu știe nimic - dovadă : a iscălit Tratatul cu Rusia!;

Dar despre România - ce știe, el, hidrolog cu studii la Moscova?

Nimic - deci în deplină necunoștință de cauză, după prezentarea concluziilor raportului, a declarat că statul român își asumă responsabilitatea pentru Holocaust: *“între 280.000 și 380.000 de morți”*.

În continuare: Iliescu Ion a fost de acord cu “Setul de recomandări”: *“stabilirea Zilei Naționale de Comemorare a Holocaustului la 9 octombrie”- deși noi, românii nu avem o zi națională de comemorare a victimelor bolșevismului, începînd de la 28 iunie 1940, când cea mai mare parte a călăilor românilor în Basarabia și în Bucovina de Nord ocupate de bolșevici au fost evreii !*

Același Iliescu nu a suflat un cuvânt despre “recuperările” fixate în miliarde de dolari pe care va trebui să le plătim noi evreilor. Or evreii nu acceptă să li se vorbească de reciprocitate - anume:

respectînd cronologia: întâi să plătească ei contravaloarea bunurilor românești jefuite, distruse și de ei - între 28 iunie 1940 și 22 iunie 1941 în Basarabia și în Bucovina de Nord, ocupate de sovietici, cu un an bun înainte ca românii să-i persecute, deporteze, ucidă; apoi:

respectînd aceeași cronologie: să dea seama de jaful și mai cu seamă de distrugerile sistematice, barbare din timpul retragerii dincolo de Nistru (iunie-iulie 1941) când, ca “agenți de distrugere” ai rușilor *au aplicat cu entuziasm ordinul lui Stalin de a nu lăsa “inamicului” român, în Basarabia și în Bucovina decât pământul pârjolit: de a fura tot ce era de furat, iar dacă animalele și oamenii nu puteau fi transportați/transportate, să fie uciși/ucise pe loc, iar școlile, bisericile, muzeele, podurile, tunelele, atelierele, fabricile, clădirile instituțiilor să fie dinamitate, incendiate.*

Zbiară evreii ca din gură de șarpe când li se contrapune adevărul: după 23 august 1944, au jefuit, prin filiera sovromurilor, au furat din patrimoniul național, au înstrăinat (în Israel, în America, în Franța) opere de artă, cărți vechi, icoane, manuscrise, titluri, monede, valută străină, lingouri. “Operațiile” fuseseră favorizate, acoperite, de faptul că ei înșiși erau înalți funcționari în toate ministerele, dacă nu chiar miniștri... - în cazul de față în al Comerțului Exterior, la Afaceri Interne, la Afaceri Externe - și oameni ai rușilor: cică în folosul Marii Uniuni Sovietice făceau ei tot ce făceau, ei, bieți zapcii...

Și când ne gândim că acest răufăcător, acest trădător al României și al românismului a fost proslăvit, în 1990, de directori de opinie ca Buzura, Eugen Simion, Sorescu, Pleșu, Hăulică, Breban - ce să mai vorbim de N.

Manolescu, cel care l-a legitimat pe el, ilegitimul, ca "Om cu o mare", la nici o săptămână după Mineriada Sângeroasă din 13-15 iunie 1990! Și, cu toate că în timpul mandatului (!) său România a fost crunt jefuită de securiști și de activiști, care puseseră mâna pe tezaurul statului, iar românii au devenit și mai săraci și mai disperati - în Anul Domnului 2000, cvasitotalitatea intelectualității rezistentculturale române, în frunte cu Anele Ipătescu ale cumpenei dintre milenii: Adameșteanu, Blandiana (nu a semnat direct Apelul GDS, ci ca... autopreședinte al PEN Clubului), Doina Cornea, Anca Oroveanu, Adriana Babeți, Smaranda Vultur, Carmen Mușat, Marta Petreu, Magda Cârneci, Monica Spiridon - și încă altele, toate, anticomuniste din... neagra ilegalitate, precum și cu ferocii "opozanți" Doinaș, Oișteanu, Paler, Liiceanu, Pleșu, Manolescu, Alex. Ștefănescu, Șușară, Dan Oprescu (!), Andrei Cornea, Mircea Martin, Antonesei, Mihăieș, Tismăneanu, Paleologu, Patapievici (!!), Sorin Alexandrescu (!!!), Negrici - au făcut campanie pentru... Iliescu!

În acest an, 2004, nu mai știi dacă scriitorii trăiesc-creează-cerșesc subsidii de la Ceaușescu ori de la demnul său urmaș: Iliescu.

Îi privește. N-au decât să-l laude, să-l cânte, să-l lingă, să-i pupe gumarii, să-i țină scaunul pre dindărăt (exercițiu în care excelează excelentul psihiatru maramureșean pe nume: Buzura), cum făcuseră cu Ceaușescu, cei mai bătrâni cu Dej, cu Stalin...

Îl acuz pe Iliescu Ion de trădare de patrie și îl chem în fața justiției.

Să nu-și imagineze Petre Roman, Stolojan, Năstase că, dispărînd Iliescu, drumul le va fi deschis pentru a se cățăra ei la putere.

Și pe ei - și pe alții ca ei - îi voi chema în fata *instanței*.
Cu dovezi scrise.

Paul Goma

Duminică 21 noiembrie 2004

Am pregătit un "transport de hârtie" pentru București.

Astă noapte am înțeles de ce, în dosarul de securitate, la data de 1 aprilie (arestarea mea) nu exista nici o hârtie care să consemneze "evenimentul": pentru că atât mandatul de aducere, cât și primele procese verbale conțineau acuzația de "relații împotriva naturii" - acuzație abandonată-suprimată abia în 11 aprilie (dacă nu mă înșel - însă eu risc să mă înșel mult mai puțin decât Securitatea care pur și simplu fabrica acte!).

Miercuri 24 noiembrie 2004

Am fost ocupat în aceste două zile cu legalizarea împuternicirii lui Stejarel Olaru (drum la primăria noastră, cozi, metroul care nu mai merge pe linia aceea, rătăcire la ieșire - vai de picioarele mele pe care am venit până acasă (vreo 5 kilometri); cu redactarea Plângerilor (două) ale lui Ieremia-Pavel. Mi-au luat timp și energie. Până la urmă le-am scos la capăt.

Le-am aglutinat și le-am reprodus mai sus.

Am întâlnit-o pe Ștefana în oraș, i-am dat hârtiile pentru Niculiță și Stejarel. Am primit câteva răspunsuri la emailurile trimise.

Sâmbătă 27 noiembrie 2004

Azi am fost mult hărțuit - de fleacuri.

Mi-a scris Lidia Bodea că va încerca să publice în Suplimentul cultural al Ziarului de Iași pe decembrie în pre-editare fragmente din **Culoarea...**, din **Bărbosul...** Din Reclamații. Ar fi în stare! - dacă...

Niculiță mi-a scris că a recuperat de la D-na Bianu **Addenda**. Și, de pe ordinator **Sabina**.

Duminică 28 noiembrie 2004

În continuare, obosit. Nu mai sunt în stare decât de...- cum am zis mai sus? Fleacuri.

Aș fi vrut să vorbesc de Ucraina - aș fi avut ce spune.

Aș fi vrut să vorbesc despre alegerile din România - aș fi avut ce spune.

Aș fi vrut să vorbesc de apropiata spălare de sânge a lui Iliescu pentru crimele din decembrie 1989.

Și nu (mai) pot.

Luni 29 noiembrie 2004.

Am deschis ordinatorul să notez ceva foarte important.

Și am uitat.

În loc să mă înfurii, am început să râd ca prostul, de parcă aș fi făcut cuiva - unui răuvoitor, să zicem un securist - o farsă.

Marți 30 noiembrie 2004

De când cu Revoluția Portocalie nu se vorbește decât de Ucraina. Aș fi avut și eu câteva de spus, dar, uite: nu am avut timp, am fost acaparat cu totul de "fleacurile" mele (ca Reclamațiile împotriva lui Secu și împotriva lui Nelu).

Acum, dimineața (sunt orele 6) am finisat cât am putut varianta "rezumată", iar Filip o prepară pentru a fi trimisă la Polirom.

Voi fi făcut eu o gafă când am acceptat propunerea D-nei Mariana Sipoș de a da "plângerile" la ziare (iar D-sa a dat-o numai pe prima, că a doua...- și cum veneau și alegerile...), dar dacă rămâneam "discret", efectul era... și mai rău. O să vedem, după întoarcerea lui Stejărel de la Berlin.

D E C E M B R I E**Miercuri 1 decembrie 2004**

Azi sărbătoresc Marii Români Ziua Națională. Am mai scris despre acest abuz. Dar parcă nu e suficient.

Fixarea zilei de 1 decembrie ca zi Națională a României Întregi a fost făcută sub Constantinescu, la sugestia țărăniștilor ardeleni. Chiar mort, pentru ei Coposu rămânea viu, iar învățămintele sale: literă de evanghelie - din nefericire, numai cele care nu-i atingeau pe securiștii șogorului Virgil.

În primul rând: transilvanocentrismul rezumat altfel: Transilvania, chiar fără România este România; România fără Transilvania - nu este România.

În al doilea: securismul, de astă data învelit în foiță, nu doar naționalistă, dar ardelenistă. Citește: profund provincial.

Dacă 1 decembrie are o semnificație, aceasta este - toată lumea o știe (în fine, lume...), însă toată-lumea se ia ca turma după berbec: la 1 decembrie 1918 (după calendarul vechi: 18 noiembrie), la Alba Iulia Vasile Goldiș a citit rezoluția Consiliului Național Român prin care "(românii) din Transilvania, Banat și Țara ungurească (...) decretează Unirea acestor români și teritoriilor locuite de dânșii cu România".

Deci: la 1 decembrie (1918) s-a unit cu România - în sfârșit! după Basarabia, la 27 martie/9 aprilie, după Bucovina în 15/27 noiembrie - și "Transilvania, Banatul și Țara ungurească". Moment foarte important, ținând seama de lupta milenară a românilor ardeleni pentru a scăpa de jugul maghiar. Însă acesta (momentul 1 decembrie) a fost doar o etapă: România Mare a început a se... mări cu nouă luni mai devreme, la 27 martie 1918 și s-a încheiat prinzînd formă oficializată abia la 29 decembrie 1919, când Parlamentul a votat ratificarea unirii cu Patria Mamă a Basarabiei, a Bucovinei, a Transilvaniei. Iar dacă vrem și vrem să mai ciupim ceva... timp (ah, timpul la români!), atunci putem pentru ca să spunem că "România Mare" fusese recunoscută la Conferința de pace de la Paris, prin Tratatul de la Versailles (28 iunie, tot 1919).

"Țărăniștii" ajunși la putere în 1996 - cu doctrina lui Coposu și sub supravegherea strictă a securistului Măgureanu (de ce nu se va mai fi vorbind de el? o fi murit? - să moară Secu?) nu au făcut nimic din ceea ce erau obligați să facă, prin însăși natura tradițional democratică, prin doctrina partidului (între timp și... încreștinat!); nu a făcut nimic-nimic din ceea ce promisese Proclamația de la Timișoara, considerată "constituție a opoziției democratice"; nimic-nimic-nimic din ce promisese candidatul lui Coposu, al Blandienei, al Doinei Cornea: Constantinescu.

Singura trebușoară memorabilă: fixarea zilei de 1 decembrie ca zi națională a întregii României... Mi-a rămas pe retină imaginea noului președinte, la Alba Iulia, cu în spate... Virgil Măgureanu. Nu țin minte dacă am văzut și figura, altfel de neuitat, a Zoiei Petre Condurache, iar mai apoi nu am căpătat dovezi că ea, istoric din familie, l-a consiliat pe Găgăuță Constantinescu să dea o lovitură mediatică - în locul ne-loviturilor necesare (administrate activiștilor, securiștilor, turnătoristilor), promise și neîndeplinite, dar pot jura: măgăria țărănistă de a-și fi însușit o *dată istorică* (una dintre ele), falsificîndu-i semnificația - desigur în memoria ardeleanului Coposu - a atârnat și ea în balanța negativă a "rezultatelor electorale" de duminică trecută, 28 noiembrie

2004: bietul Ciuhandu, despre care se zice ce este un om onest (e plină România de onești!), un perfect european - dar care român nu este european până-n pânzele albe?) s-a clasat pe locul... - nici măcar al treilea, ca să folosim termeni de concurs de alergări. Ce să mai vorbim, au tot vorbit și au tot distrus țărăniștii propria-le casă, gospodărie, țarină - ei cu mâna lor; cel mai important nucleu, punctul polarizator al opoziție anticomuniste: partidul național țărănist.

S-ar putea să mă înșele memoria (care, de la o vreme...), dar am impresia că după anul 2000, când Iliescu a revenit la putere Ambasada română de la Paris a făcut mare tapaj sărbătoricol, mare - lipsea doar "fanfara sâtească de la Zece-Prăjini" (mai bună decât toate ale lui Bregovici, cunoscută de folcloriștii din lumea întreagă, dar nu de "intelectualii de la București și de la Chișinău, care jură numai pe Sârbovici) organizând Circul Sarmalelor de Stat și de Partid, precum și al Țuicii Tricolore "în cinstea datei de 1 Decembrie".

Se întâmplă ca, discutînd cu câte un ardelean - altfel anticomunist nevoie-mare, antimaghiar și mai mare - despre incorectitudinea, despre abuzul, la urma urmei despre raptul lui "1 Decembrie", să-ți răspundă în noua limbă și cu nou-nouța logică dâmbovițelină:

«Ce te deranjează?, doar și Basarabia d-tale este inclusă în dată?»

Ei, dacă și Basarabia mea este inclusă (în *dată!*), n-am decât să-i zic: «Mulțam» ardeleanului de veacuri, pentru că, gata, m-a făcut, dacă nu complice, atunci părtaș, reieșind din spusele lui că dimpreună împărțim prada "*data* 1 Decembrie". Individul continuă:

«Și fii atent - îți spun prietenește - dacă mai vorbești de rău data de 1 Decembrie, riști să te trezești în tabăra ungurească!»

Ehei, în câte alte tabere nu m-am "trezit" eu... Vorbind de rău ba "data de... 23 august", ba "data de 21 decembrie" (moartea lui Stalin), ba "data de 6 martie" (1945, desigur) - un alt reper cronologic transilvăneț, cu Pătru Groza al lor.

Nu ar mai fi lipsit din monologul ardeleanului decât:

«A, ești supărat ca nu e 27 martie a ta zi națională...»

Fiindcă el nu a zis și asta, nici eu nu-l bag în mă-sa de bou.

Joi 2 decembrie 2004

Mortăcioși toți românii onești. Și nefericiți. Mi-a scris Loredana că oamenii sunt supărați mai puțin sau deloc pe păsédocomuniștii care au fraudat, ci pe cei care cer anularea alegerilor (pentru fraudă).

Mentalitate de celuliști (să se observe: nu am spus: deținuți politici). Din puținul - față de alții - pe care l-am cunoscut eu am constatat (și am scris-scris-scris până la a-i plictisi pe bieții cititori, și așa puțin) că pereții celulei - șase de toți, adăugîndu-se și tavanul și pardoseala - rămân neclintiți, deci nu se apropie unul de altul (ca să strivească "conținutul"), nici nu se îndepărtează, cât să mai respire omul. Variaza, ca să spun așa, "conținutul": una este mentalitatea a doi deținuți închiși într-o celulă de 2 pe 3 metri și cu totul alta mentalitatea celuliștilor: 10, câți eram la Zarca Gherlei în 1958 - în același spațiu. Suferă nu doar trupul, nu doar "mintea" - dar capul (ca și cum sediul minții n-ar fi capul - oricum, acolo este la ne-români). În aceea cutie de sardele, dacă ești mai vârstnic, începi a-i urî pe tineri - că nu suferă ca tine; că ei nu au lăsat acasă o nevastă bolnavă și, cine știe:

dată afară din slujbă; că lor ce le pasă de foame, de sete, de bătaie - când ești tânăr... Acesta, din deținut politic, cu, la activ, acte de curaj, chiar de eroism pe când era "afară" începe să se prefacă în celulist.

Pentru că tot am vorbit de Zarca Gherlei: nimerisem acolo în ultima celulă pe dreapta, de la ultimul etaj, 3 studenți "ungariști": Ivasiuc, Serdaru, eu; patru frontieriști, cu toții tineri, sub 20 ani, printre ei un sas de la Sibiu, extrem de simpatic și un șvab din Timișoara; un student mai "vechi" (căzut cu partizanii din Făgăraș, dar netrecut prin Pitești, însă cu un îndelungat stagiul în minele de plumb, bolnav de saturnism). Însă această "majoritate zdrobitoare" era... zdrobită de prezența a doi inși care, nu că ne-ar fi dominat, nu că ar fi fost fizic sau intelectual superiori (ba, din contra!), dar exercitau asupra celorlalți o influență malefică. Chiar când tăceau, când dormeau exhalau un ceva otrăvicios - și puturos. Un fost prefect (țărănist) la Lupeni, în 1929 și un fost jandarm. Pentru simplificare: polițai amândoi.

Jandarmul cu prefectul nu se înțelegeau deloc. Nu se certau, dar ceea ce își spuneau - adeseori în șoaptă - erau stropi de venin, scuipați de ură - pe care eu, atunci, nu o înțelegeam: de ce, doar "lucraseră în aceeași bransă"?

Noi, "ultramajoritarii", atât de diferiți între noi - ca studii, ca etnie, ca proveniență geografică, chiar de ne mai înțepam, ori chiar certam - pentru "fleacuri" de celulă (tineta, locul la oblon - de unde priveam Someșul, așteptând venirea Flotei a VI-a americane, să ne libereze...), acestea rămâneau *fleacuri*. Noi, studenții "țineam conferințe" (așa se chemau inițierile în câte ceva: istorie, medicină, arhitectură, apicultură...), "povesteam romane" - cel mai iubit moment în toate celulele prin care am trecut, de către (aproape) toți deținuții, "povesteam-amintiri"... Aceia dintre noi care cunoșteau tema conferinței ori romanul ori amintirea din copilărie, dacă nu ascultau, măcar păstrau tăcerea. Doar cei doi polițai bombăneau, dondăneau, bâzâiau, hârâiau, mârâiau - a protest, a dezaprobare, a contestare.

Cu Ivasiuc și Serdaru ajunsesem la concluzia că, dacă vom fi ținuți împreună cu polițaii o jumătate de an, o să ajungem ca ei : acri, veninoși, bombănitori, urînd totul și pe toți...- în afară de "dom' sergent".

"Dom' sergent" era un generic, aplicat atât gardianului de pe coridor care putea fi sergent, dar și căprar; și plutonierului Șomlea, locotenentului Istrate, adjunctul, și ofițerului politic - nu-i știam gradul, îl văzusem doar în civil - cât și Măriei Sale Goiciu I-ul și Ultimul, de felul său maior; comandantul închisorii. Față de "dom' sergent", existau mai multe atitudini posibile: deținuții tineri, mai cu seamă "studenții" erau politicoși, însă demni - atunci când, la vizetă cereau ceva (de obicei să vină doctorul pentru altcineva); frontieriștii puteau fi și ei politicoși - dar nu prea: cei mai mulți îi sfidau pe răcanul de pe sală, îl provocau, erau pedepsiți cu bătaia pe loc, ori/și cu trimiterea la izolare, ceea ce le provoca plăceri masochiste (cumva și eu eram un fel de frontierist...).

La Zarcă aveam în celulă doi colegi - și în vârstă și... polițai. Era o întâmplare. Dar în "camerele" de pe Celularul Mare polițaii, dacă vor fi fost, se vor fi pierdut în masa bătrânilor deținuți. Mai târziu am înțeles că Gherla era o închisoare "populară" (așa fusese și pe timpul reeducării), "elita" se afla, fie la Zarcă, fie la Aiud (despre Sighet doar

se vorbea, fără a avea informații, fiindcă nici un deținut de la Sighet nu fusese scos din cavoul acela, ca să fie dus la București, pentru un supliment de anchetă, iar la întoarcere, să facă un popas la Gherla...). Era însă, în categoria “bătrânilor” o subcategorie (fiind băiat-bun, zic: o minoritate) care, ca “împuțire a celulei” îi concura loial (!) pe polițaii amintiți. Alcătuitoarii nu erau deținuți vechi - sau foarte rari - ci recent, adunați în timpul marilor rearestări consecutive revoluției Maghiare, când Securistilor le intrase frica-n oase să nu aibă soarta “colegilor” unguri: “felinarul”. Un amendament: în categoria “recentilor” cam jumătate erau re-arestați. Nu știam cum se comportaseră în prima lor detenție - mult mai aspră din câte se povestea, atunci existaseră Marile Abatoare: Canalul, Minele de Plumb, Reeducarea... Însă oamenii re-arestați erau, în majoritate, zdrobiți. Aceștia proveneau din toate păturile sociale și penale; politicieni de rangul II (ca țărănistul fruntaș Ion Marinache, colegul meu de celulă de la Interne), legionari, profesori, militari... Cei care se țineau bine, chiar după a doua arestare (la unii legionari: a treia, a cincea) erau puțini - “la noi, la Gherla”, fiindcă la Aiud era altceva, iar Jilava continua să fie închisoare de tranzit. Am cunoscut pe câțiva, le păstrez o bună amintire. O excepție, deși nu mai fusese arestat: “Moș Iov”, poetul Dimitrie Iov. L-am cunoscut la Jilava, în vara lui 1957, atunci trebuie să fi avut 70 ani. A murit, bietul, la Gherla, în 1959, dar din câte am auzit, fostul deputat, fostul senator - și fostul prefect de Soroca - Dimitrie Iov a rămas așa cum îl știam: ușor aburit, pasabil pisălog (ca toți bătrânii), însă niciodată nu s-a milogit la “Dom’ sergent”, să facă bine să-i deie un “hap” (pastilă, comprimat) de care nu avea nevoie, de alt hap avînd el nevoie: de un pic de “considerație oficială”.

Deci și în-bine - la închisoare - nu știai de unde sare iepurele.

De ce în 11 zile nu am scris nimic despre Ucraina?

Fiindcă sunt gelos, de mor, pe ucraineni; portocaliu de gelozie!

Vineri 3 decembrie 2004

I-am scris Lidiei Bodea, anunțînd-o ca am șters de pe internet **Culoarea...** re-rugînd-o să dea un răspuns în legătură cu promisiunea lui Dan Petrescu: o serie de scrieri.

Prevăd: va trece o lună până să-mi răspundă la această întrebare: nu de ea depinde hotărârea.

Sâmbătă 4 decembrie 2004

Cum să nu fiu invidios pe ucraineni: nu doar indivizii, dar și instituțiile: televiziunea (cu un rol considerabil după ce s-a schimbat, adică a trecut de partea opoziției), presa de hârtie, armata, poliția, iar aseară Curtea Supremă!

S-ar putea (Ana crede) că tocmai, pentru că ei sunt în întârziere cu 15 ani de la marile transformări-răsturnări din celelalte țări ocupate de sovietici, tot așteptînd să le cadă para mălăiață (deci “ajutor extern”), au avut timp să se măcar informeze.

Da, mda. Să nu se uite: Ucraina, comunitatea martirizată de ruși, a fost totdeauna aliata fidelă a rușilor în toate campaniile de oprinare-suprimare a altor comunități ne-slave: balticii, tătarii, cecenii, basara-

benii și bucovinenii. Îi privesc cu simpatie, cu admirație, acum, dar mă întreb, tare, nu retoric: ce a făcut Ucraina liberă, liberată de tutela rusească - cu neucrainenii: polonezi, unguri, români? Mă gândesc mai cu seamă la desiluzia-tragică a bucovinenilor, a sudbasarabenilor, a transnistrienilor... Poate doar sub presiunea (citește: șantajul) Comunității Europene să fie redeschise școlile românești, bibliotecile, să fie re-permisă limba română scrisă, tipărită... Sper - dar am slabă nădejde.

Luni 6 decembrie 2004

Am luat la verificat (în fapt, la sfatul lui Filip, la ne-justficarea textului la dreapta, pentru a putea fi calibrat oricum) jurnalele 1999, 2000, 2001, acum sunt la 2002. Speranță nebună, nebună că, în mesajul viitor Lidia Bodea va spune: Da! jurnalelor. Eram mereu tentat să-i scriu, să-mi laud marfa, să-i explic ce bine ar face - și cu cât câștig! - dacă ar accepta să le editeze; ce rău ar face dacă nu ar accepta...

Am rezistat - până acum - cu dificultate. O să vedem.

Miercuri 8 decembrie 2004

S-au încurcat treburile cu cartea. Lidia Bodea pare contrariată de Addenda, de concepția mea despre arhitectura volumului. Urmează să-mi telefoneze azi, să încercăm o clarificare. Mi-a temperat elanul care pâna acum se tradusese prin corectarea gabariturii jurnalelor...

Vineri 10 decembrie 2004

Alaltăieri și ieri am masacrat "Bărbosul" - dar nu cred că suficient, față de dorința editorului. De la 260 pagini l-am redus la 210. Filip l-a transmis. Destinatarul a acuzat recepția...

Ana și cu mine suntem fascinați de Jurnalul Gabrielei Melinescu. Ne zmulgem volumele - noroc că sunt trei - și nu mai sfârșim cu laudele, exclamațiile. De la citirea prozei Gabrielei Adameșteanu nu am mai avut senzația fizică a foartei mari proze. Eu o aveam la inimă pe Gabriela Melinescu de acum... aproape 40 ani, cea cu "Bobinocarii" - despre ea am scris în jurnale, cu plăcere, cu prețuire - însă nu bănuiam un asemenea prozator; un romancier care ni se prezintă sub mantia/masca jurnalului.

Gabriela Melinescu este un mare prozator. Și nu mă pot stăpâni să fac trimitere la "celălalt" mare - am impresia că sunt de-o seamă, născute în timpul războiului. [am verificat, nu mă înșelasem: amândouă sunt născute în 1942]. S-a înțeles: despre cealaltă Gabriela vorbesc: Adameșteanu.

Ce bucurie, ce satisfacție cvasierotică să constăți că și în românește se scrie proză excelentă. Întâmplător să fie "amănuntul" că este scrisă de femei? Cine spunea că femeile nu au coaie, ca să scrie proză (un personaj de-al meu, din Sabina, dealtfel copiat după realitate: Septimiu). Adevărat, dar nici noi bărbații nu aveam ovare - ca să ne îngăduie să scriem proză măcar bunicică.

Jubilez, jubilez. Mă bucur de Gabriela Melinescu. De parcă eu aș fi autorul jurnalului ei.

Sâmbătă 11 decembrie 2004

Citesc Jurnalul Gabrielei Melinescu - am ajuns la vol. III. Singura insatisfacție, ba aș zice prilej de enervare: ea nu ține jurnal-cronică - dealtfel o și declară de la început: a selectat fragmente din presupusul de mine jurnal - pe care le-a lucrat, le-a corectat, le-a migălit (ceea ce este dreptul ei și vine spre bucuria cititorilor, care primesc un text perfectat. Însă *datarea* - doar pe luni (ca Gombrowicz!) - este enervantă pentru mine care, într-un text (auto)biografic, relatînd întâmplări cunoscute și de mine, sunt privat (și mă simt frustrat) de repere în timp. Foarte bine: ea scrie jurnal-roman; ea nu s-a "ancorat" vreodată în realitatea - ea îi zice "politică" (cunosc, cunosc limbajul), însă eu, cititor și, adeseori împărțitor al unor evenimente, am tot dreptul să-mi exprim nemulțumirea... cronologică : există câteva încrucișări, câteva greșite plasări în timp.

Fără aceste "fleacuri" proza ei ar fi (aproape) perfectă.

Și tulburătoare, în sensul că te trage, atrage, implică, obligă să mergi cu Beatrice-Gabriela - iar uneori n-ai prea vrea, fiind prea crude "întâlnirile". Mă gândesc că ea, cu tentația sinuciderii, dintr-o familie marcată de sinucideri, a "evadat" din acel univers, ca să nimerească în Vikingia, patria sinucigașilor.

Ceea ce este extraordinar în capacitatea ei de a iubi cu o intensitate neomenească doi oameni - adevărat, succedați în timp, însă primul rămas intact (sau: aproape-intact), ca simultan cu al doilea.

Problema se rezolvă (!) prin moartea ambilor bărbați, la un interval de câțiva ani, 2-3. Aici șade tăria personajului narator; în acumularea de tragedii, care, prin exces, se neutralizează... Un fel de a vorbi, fiindcă Femeia, dacă nu capătă seninătate după moartea Bărbaților (la ea nu se aflau în contradicție, nu erau inamici!), găsește un echi-libru-într-un-picior în scris, în gravură - și în vise. Dumnezeule, dar cât mai visează Gabriela Melinescu! - dar și René... Ar fi putut pretinde la o viață-din-vis(uri).

Duminică 12 decembrie 2004

Pe sfârșite cu calibrarea jurnalului 2004. Senzație acută că și de data asta fac o treabă-pentru-mâine care nu va da rezultat decât peste cine știe câți ani. Deși...

Luni 13 decembrie 2004

Observație: de la o vreme, deși am instalate pe site-ul meu și texte "arzătoare la ordinea zilei": "Reclamațiile", Jurnalul (și) pe noiembrie - indiferent de mărirea-micșorarea numărului de vizitatori, pe primul loc al interesului rămâne "ficțiunea": Ostinato, Roman Intim, Sabina, Bonifacia, Adameva, Profil, Arta Refugii - și, constant, deși nu pe primele locuri: Alfabecedar.

Cum se explică? Nu încerc să-mi explic. Constat. Și jubilez.

Marti 14 decembrie 2004

Românii se bucură de alegerea lui Băsescu.

Mă bucur și eu. Sper că Românii nu au să fie dezamăgiți. Nici eu.
Zi neagră. Neagră.

Miercuri 15 decembrie 2004

O să încercăm să supraviețuim - dacă...

Joi 16 decembrie 2004

Ieri am făcut o tentativă - de a emite un SOS. O să văd săptămâna viitoare dacă semnalul a fost receptat.

Vineri 17 decembrie 2004

Ce-mi mai lipsea - nu eram eu destul de supărat:

Mariana Sîpos îmi trimite (la ora 1, ora Bucureștiului) un mesaj în care mă anunță că Ziua a publicat a doua plângere - "în forma decisă în redacție" - constat eu: fără ultimele două puncte: 8 (Pactul cu Rusia) și 9, acceptarea diktatului holocaustic!

I-am scris - furios. Am pârît-o și lui Mircea Stănescu.

Sâmbătă 18 decembrie 2004

Sensibilă ameliorare a stării ultime. Cu cât de puțin - dar esențial - se mulțumește omul de mine!

Mi-a trimis Iulian Boldea un capitol din cartea sa - despre **Gardă inversă**. Foarte just (ah, acest cuvânt compromis de justliniști)!

Duminică 19 decembrie 2004

Mircea Stănescu mi-a trimis o scrisoare pe care avea de gând să o adreseze Mariei Sipoș, în chestiunea ciuntirii, atât în *Ziua*, cât și în *Aldine* a textelor mele. L-am descurajat - fără argumente.

Luni 20 decembrie 2004

În rezumat neplăcerile - nu spun "cu presa", fiindcă nici de astă data presa nu poartă răspunderea - ci anumiți oameni:

Așadar la data de 23 noiembrie trimit prin e-mail cunoscuților, prietenilor cele două Plângeri.

Un prim couac!, cum spun francezii: deși primul mesaj fusese adresat lui Stejarel Olaru - în scopul, stabilit de mult, de a verifica, apoi comunica dacă termenii "juridici" sunt cei potriviți. Dar în ciuda faptului că ne aflam în strânsă corespondență, el așteptînd doar sosirea Procûrii) - Stejarel nu răspunde, doar: confirmă, în 24 noiembrie primirea "mesajelor", iar explicația este: "Măine mă întâlnesc cu un avocat" - deși în 22 nov. îmi scria - în așteptarea "mesajelor": "De forma finală mă ocup eu" Și: "Imediat ce terminați de scris plângerea, vă rog să mi-o trimiteți, ca s-o aranjez"...

Al doilea are chipul și asemănarea Mariei Sipoș. Ea primise

textele ca toți ceilalți corespondenți în 25 noiembrie. Cum îmi mai facilitase accesul pe lângă unele ziare - mai ales *Aldine*, m-a întrebat dacă poate încerca să le plaseze - mi-a vorbit de *Aldine*, desigur, și de *Ziua*. Am răspuns ca da, poate.

A fost greșeala mea: trebuia să aștept întâi opinia lui Stejarel Olaru - cea care nu mai venea... Și nu a venit... nici în ziua de azi, cu toate că îmi promisese că, chiar de la Berlin are să comunice cu mine...

M. Sipoș mă anunță, în 26 noiembrie ca *Ziua* a publicat prima Plângere, urmînd să o publice și pe a doua.

Abia atunci s-a trezit Stejarel Olaru: mi-a reproșat ca am publicat ceea ce el încă... nu predase la Parchet - fiindcă ... "Am lăsat plîngeră avocatei (sic) care m-a rugat să-i dau răgaz câteva zile și abia săptămîna viitoare...". Am înțeles că partenerul meu nu avusese grija partenerului său, nici după ce primise textele prin e-mail (fiind singurul care nu confirmase), nici cu folosirea Procurii trimisă prin Ștefana Bianu, pentru a depune plîngerile la Procuratură. I-am răspuns că vina trebuie împărțită între noi doi: eu, pentru că m-am grăbit el, pentru că... nu s-a normal grăbit.

Primisem textul publicat în *Ziua* și de la Oleg Brega și de la M. Sipoș. Am remarcat doar (doar?) suprimarea datei Plîngerii: "20 noiembrie 2004" și oarecari umblări prin... punerea în pagină a textului (eu crezînd că are un anume rost așezarea numelor securiștilor - cu cifra de ordine - M.S. crezînd că aceștia trebuie să fie prezentați în coloană - din moment ce aveau numere de ordine...).

Într-atît m-au iritat scrisorile adresat mie de M.S., încît... vorba românului; nu am mai insistat. Nici nu i-am mai răspuns la fiecare din nenumăratele urecheri, certări, bodogăneli, socrèli cu care mă blagoslovesc, neuitînd să-mi atragă atenția că ea mi-a făcut servicii, că pe ea internetul o costă, că ea are necazuri cu chiria (își găsise cui să i se plîngă de chirie...), că ea e bolnavă, că soțul... Multele și marile calități ale sale de acum un deceniu fuseseră - în raport cu mine - înecate de fostele-mici cusururi, devenite invadatoare, colonizatoare, mi-a dat impresia că eu sunt în cel mai bun caz proprietatea sa, oricum, numai călăuzit de dînsa pot eu să înaintez în viața asta. Acum 3-4 ani, după o "șchiopătare", aici la Paris, la care se adăugase publicarea în *Viața românească* a unui dialog (făcut în urmă cu foarte mult timp), text inadmisibil de aranjat de mîna ei, prin suprimări din zisele mele, prin augumentări din ale sale - de te întrebai cine pe cine întrebă... - am încetat de a mai comunica, de a mai răspunde la scrisori (pe atunci nu aveam internet). Este adevărat: nu i-am spus ce impresie de... abuz îmi făcuse "dialogul". Și rău am făcut. Iar acum...

Prietenul Mircea Stănescu citise atent varianta publicată de *Ziua* și i se adresase, rugînd-o să explice în ce măsura ea însăși - interve-nise în text - și care sunt "umblările" *Zilei*... M. S. i-a răspuns pe un ton - și cu "argumente" ... care nu argumentau, ci îl invitau pe Stănescu să nu se amestece în aceste treburi... (Stănescu, bietul de el, se... amestecase în mai multe rînduri, riscîndu-și soarta...).

M. Stănescu a avut răbdarea să confrunte textele originale cu cele publicate de *Ziua* și de *Aldine*. Mi le-a semnalat. Suprimarea esen-țialelor puncte 8 și 9 din Contra-Iliescu - din *Ziua* - s-a văzut, dealtfel era anunțată în manșetă. Însă nu și cea din *Aldine*...

M-am hotărît să fac o nouă variantă a prezentării plîngerilor pe

internet - de astă dată semnalînd pasajele suprimate - de Sorin Roșca Stănescu nu mă mir, dar mă mir de Mihai Creangă.

De remarcat: *Ziua* publică forma cenzurată a textului contra Iliescu în 17 decembrie, iar în numărul din 18 ne este prezentată - cu fotografie - "vizita ambasadoarei (sic) Israelului în redacție".

Dar bineînțeles: nimic nu este "întâmplător" pe lumea asta: ce căutase "ambasadoarea (resic) Israelului în redacția unui cotidian ca *Ziua*?" Ei, ce! Să-i bată la palmă cu rigla pe jurnaliști - pentru ceea ce făcuseră (contra Ordonanței!) și totodată să le dea indicații-prețioase, în cel mai pur stil komisarnik al "consilierilor sovietici"!

Și să-i amenințe: dacă mai "persistă..." Or să vadă pe dracu - de la americani!

Marti 21 decembrie 2004

Nici n-am simțit apropierea de Ziua Dracului, așa îi ziceam noi, la Sibiu Solstițiului de Iarnă, Aniversarea lui Stalin. Anul acesta, cu toate că sănătatea mi s-a (mai) degradat, nu am simțit "urcușul" spre cea mai lungă noapte a anului.

Azi vin în vizită două studente basarabence. Și nu știu ce să le ofer: cafea? ceai?

Miercuri 22 decembrie 2004

Studentele: Violeta și Elvira mi-au lăsat o impresie foarte bună. Rămâne a se con/infirmă. Sper că, măcar de astă dată va fi bine.

Mai am de ultim-corectat ceva pagini din **Căldură Mare**.

Joi 23 decembrie 2004

Ieri am primit veste de la nepoții Dulgher din Londra. S-au mutat, mi-au dat noua adresa - și cea de e-mail. Le-am scris pe dată. Aștept confirmarea ca adresa este bună.

M-am întors la Săptămâna Roșie. Era timpul. S-a adunat material nou, s-a adunat.

Vineri 24 decembrie 2004

Și astăzi voi lucra la S.R.

Două vești foarte-bune. Uf! Uf! - a dat Dumnezeu.

Sâmbătă 25 decembrie 2004

Crăciunul. Nouă acest Crăciun ne-a adus daruri de preț. De decenii nu ne-am simțit atât de... dăruiți. Și noi și Filip - mai ales el.

Duminică 26 decembrie 2004

Am intrat iar în panică: nu mai am ce face:

Am terminat varianta "1 ian. 2005" a S.R.;

Am terminat prepararea jurnalelor 1999-2004;

Am terminat prepararea jurnalelor I, II, III, apărute la Nemira.
Îmi rămâne... să aștept sfârșitul anului, ca să dau și decembrie 2004. Sub 300 pagini.

Luni 27 decembrie 2004

Am impresia că finalul jurnalului pe acest an are să fie expedit.
Nu-mi mai place să scriu în jurnal. Am tot scris - și? Poate are să-mi revină pofta încolo, la anul.
Catastrofa din Asia de Sud-Est. Îngrozitoare.

Marti 28 decembrie 2004

De-abia aștept să-l sfârșesc (vorbesc de jurnal).
Poate că, de la 1 ianuarie 2005 îmi va fi altfel (viața).
Dezastrul din Oceanul Indian. Îmi vine să-i omor pe jurnaliștii 'de la bază', întrebându-i pe cei de pe teren: «Câți morți?» «Care-i bilanțul?» - în loc să închidă pliscul după răspunsuri ca: «Foarte mulți» - fiindcă de la două victime începe să fie: "foarte"; "prea".
Seismologii italieni afirmă că șocul care a provocat tsunami-ul ucigaș a fost atât de puternic, încât a... schimbat axul de rotație al pământului. Spuneau altceva babele Patriei Socialiste încă de acum 50 ani (e-he!, pe atunci aveam "doar" vreo 20 anișori); despre exploziile atomice care tulburaseră anotimurile:
«Au schimbat osia lumii, maică»...

Miercuri 29 decembrie 2004

Tragedia planetară provocată de "ruperea" din Oceanul Indian: "bilanțul" amenință să urce la proporțiile unui război.
Au plecat - încă nu au ajuns - ajutoare din toată lumea. Europeanii se află în frunte - cu excepția rușilor: iată de ce rușii nu sunt europeni! Toate statele au sărit în ajutor. Săraca, devastata Cambodgie a contribuit și ea, cu o sumă depășind cu mult "tezaurul" său - Statele Unite (ale Americii): ba; au zis că ei, americanii pun la dispoziția celorlalți avioane, nave pentru transportarea ajutoarelor, ceea ce "depășește, în dolari" oricare alt ajutor... Este adevărat, dar cum există și adevăruri imorale...

A murit Susan Sontag. Nu-mi plăcuse nici de frică. "Pe timpul meu" (în urmă cu aproape 30 ani) era o adevărată bolșevică. A început să diminueze ne-plăcerea mea de la războiul din Irak. Atunci am aflat că, după 11 septembrie spusese-scrisese: atacul (turnurilor) nu fusese un semnal de război "împotriva libertății", cum se grăbiseră să scrie lingăii, nu doar în America, ci și în România (A. Cornea, G. Andreescu, Oișteanu), ci între... restul lumii și aroganța de dominator planetar a Americii. Nu am citat exact din Sontag, dar citez din mine: spuneam eu altceva în modestul articol "Șocul de la 11 septembrie"? Domnul să o odihnească în pace pe Susan Sontag - pentru ultimii săi 3-4 ani de luciditate (din cauza bolii?, a morții apropiate?). Nici până acum nu am aflat ce credea - și ce scria - despre conflictul de aproape 50 ani din Palestina. Dacă a urmat aceeași "curbă" ca Jean Daniel,

atunci e bine: au mai rămas câțiva evrei normali pe lumea asta.

A propos: Sharon nu este de acord - dar deloc! - cu “amestcul Europei” în “politica Orientului Apropiat”. Pentru că de ce? Pentru căci “Europa a fost totdeauna împotriva Israelului” - nu i-ar fi rușine, măgarului, dar cine a făcut Israelul în 1948: nu Europa? Și că, dacă “Europa vrea să dea o mână de ajutor Palestinienilor, sfătuindu-i să renunțe la terorism...” el, Sharon nu are nimic împotriva. Ca și cum terorismul ar fi cauză - nu efect. Cauza cauzelor: Israelul, acum cu Sharon în frunte.

Asta în legătură cu plănuitele alegeri din Palestina. Printre observatorii de marcă: Jimmy Carter și Michel Rocard. Am încredere în ei: ce vor observa vor și declara...

Cine știe: poate că așa cum cutremurul din Armenia a dezvăluit lumii mizeria absolută în care se trăia în “Lagărul Comunist”, așa și acum, cu prilejul alegerilor din Palestina, lumea va vedea cum trăiesc “indigenii” în rezervațiile în care țin evreii de 55 ani.

Ar fi trebuit să pun între ghilimele cuvântul “alegeri”? Nu.

Israelienii, presimțind primejdia demascării lor, s-au așternut pe diversiuni, au re-început laudele cu “democrația” care domnește... în Israel.

Domnește: *numai pentru evrei*. Fiindcă pentru băștinașii palestinieni (jumătate dintre ei, ceilalți au fost expulzați, supraviețuiesc în lagăre de refugiați din Liban, Siria, Iordania, Egipt): țara lor a fost făcută bucăți-bucăți, bucățile despărțite de garduri de sârmă ghimpată, de Zidul Rușinii - cel înalt de 8 metri și - deocamdată - lung de peste 150 kilometri - ceea ce domnește din 1948: teroarea, apartheidul, rasismul, umilirea permanentă, înfometarea programată. Degeaba se indignează indignatul purtător de cuvânt, pe nume Pazner de “calomniile dușmanilor Israelului”, de “dezinformarea cu iz antisemit” prin presa “mai ales franceză”: nu neapărat - și nu preponderent franceză, acea presă care încearcă să dea seama de realitatea crudă, injustă, strigătoare la cer, din “Teritorii”, descalificantă pentru toți evreii de oriunde, oriunde ar avea ei domiciliul (mai ales pentru “publiciști” ca Oișteanu, A. Cornea, M. Shafir - R. Ioanid nu mai are nevoie...). Ceea ce fac israelienii de atâta amar de vreme în... Palestina (nu doar cu încuviințarea americanilor, dar cu ajutorul activ al lor) este o insultă la adresa drepturilor omului, a civilizației, a democrației, la atât de trâmbițata - de către evrei - “egalitate rasială”; ceea ce fac evreii în Israel cu neevreii este o rușine a omenirii, a evreimii, o negare a ceea ce, în 2000 ani de persecuții antiiudee, chiar ei clamaseră, reclamaseră.

Evreii strigă în gura mare că ei totdeauna au suferit din partea *goi*-lor, ei niciodată nu au făcut rău, Doamne ferește!; că Legea Talionului invocată de *goi* - ca să afirme, în-mod-dușmănos că, de fiecare dată când evreilor li s-a oferit ocazia (dar numai atunci!), ei *s-au răzbunat* cu o ferocitate asiatică. În **Săptămâna Roșie** dădusem exemplul din Iași, din timpul Eteriei: după ce Turcii îi înfrânseseră pe eteriști - la Sculeni! - plecaseră în alte părți, lăsându-i pe grecii răniți, agonizând, pe mâna... evreilor. Care i-au masacrat pe toți cei care... nu se mai puteau apăra. A fost doar unul din exemplele de răzbunare -

fiindcă au mai fost, în secolul al XX-lea, de pildă în Rusia revoluționară - într-un moment în care balanța nu înclinase în favoarea Roșilor: după o luptă dintre Albi și Roșii, aceștia din urmă, înfrânți, au încercat să se retragă, să fugă din încercuire, însă evreii din acel oraș (în Bielorusia) și din regiune i-au vânat și i-au ucis până la ultimul pe schilodiți, pe muribunzi, cu o asemenea cruzime, încât au fost indignați înșiși Albii care... au tăiat o parte dintre hoitari.

Apoi după 28 iunie 1940 ce a fost în Basarabia, în Bucovina de Nord, în Herța, dacă nu aceeași *răzbunare* oarbă - pe *goi*, dar numai pe cei care nu se puteau apăra - pentru cei 2000 de ani de persecuții?

Legea Talionului - *răzbunarea* - nu este "o invenție, ca Proto-coalele Sionului", cum susțin evreii; iar *ura* lor față de *goi* nu este nici ea o invenție a "antisemiților", ci motorul vieții evreilor.

Iată: de ani de zile (mai precis, din 1998) justiția poloneză, prin procurorul Eva Kok, a cerut Israelului extrădarea criminalului de război Solomon Morel. Acesta, supraviețuitor al Auschwitzului, unde pieriseră cei din familia sa, după ce Polonia fusese ocupată de Sovietici, devenise din ordinul lui Stalin, comandant de lagăr de prizonieri germani și "asimilați". Aceste "așezăminte" fuseseră date pe mâna evreilor, știind bine ce vor face fostele victime cu proaspetele victime căzute în mâinile lor.

Potrivit mărturiei lui John Sack - și el evreu, și el supraviețuitor al lagărelor naziste, și el "funcționar penitenciar al lagărelor de de-nazificare" (volumul: **An Eye for An Eye: The Untold Story of Jewish Revenge Against Germans în 1945**), Solomon Morel a fost comandant al lagărului de la Swietochlowice, în sudul Poloniei. Și acolo - nu doar acolo (este de cercetat: cine să fi fost "comandant al lagărului de la Bălți, unde au fost lichidați între 50 și 60.000 prizonieri de război, majoritatea români, dar și germani și italieni și unguri și slovaci?) "de-nazificarea" s-a făcut prin torturi inimaginabile - sfârșite cu moartea - explică John Sack : "Bărbații era închiși în cuști de câine și erau bătuți cumplit - dacă nu lătrau. Femeile erau violate după program. Și bărbații și femeile erau torturați/torturate de gardieni apoi obligate/obligați să se bată între ei (E-he, Piteștiul, nu era o invenție a diabolicului - dar *goi*-ului - Țurcanu...), până la moarte. Căinii erau dresați să muște numai de părțile genitale..."

Procurorul Eva Kok l-a acuzat pe Solomon Morel (fugit în 1994 din Polonia și ascuns în Tel Aviv - de ce?, renunțase la pensia grasă dată de Polonia, de securist-emerit, în slujba rușilor? - iată, consângeanul său, criminalul Nicolski-Grünberg nu fugise din România, după 1989!) de "uciderea a peste 1.500 deținuți, dintre care mulți au murit în circumstanțe barbare".

O cerere din 1998 a fost respinsă de Israel, pentru că... "infracțiunea se prescrisese..."

Cine o prescrisese? Ce întrebare: guvernul israelian, doar el face legea universală! La acestea procurorul Eva Kok a re-explicat: "acuzățiile contra lui Solomon Morel (care și-a schimbat numele - cu consimțământul autorităților de la Tel Aviv) nu pot fi prescrise". Și:

"Israelienii sunt foarte eficienți când urmăresc ei pe cei acuzați de asemenea crime - să accepte că și alte state au dreptul să facă acest lucru" (s.m.).

Cum să nu accepte - însă, deocamdată... Ministrul de justiție (al Israelului) a declarat că cererea de extrădare este în curs de examinare... Mai cunoaștem și alte "cereri" - mai ales de anchete pentru ucidere de civili, de copii palestinieni, în care s-a tras cu tunul. Iar după ce criminalul va muri de moarte bună, ministrul de justiție va anunța decesul lui Solomon Morel...

La prânz: America, arătată cu degetul pentru nesimțirea-sgârcenia ei față de tragedia din Asia de Sud-Est (dacă pe-acolo, unde s-a întâmplat ce s-a-ntâmplat nu este petrol...), s-a decis să promită 35 milioane dolari.

Joi 30 decembrie 2004

Catastrofa din Oceanul Indian: "cea mai"... Din nefericire vor mai fi fost altele, însă pe atunci nu existau televiziune, radio, presă, elicoptere, sateliți să transmită informații la secundă. În aceste două milenii după Hristos cine știe câte alte catastrofe se petrecuseră și se îngropaseră în nămolul neinformării. Or se știe: ceea ce nu a fost relatat-consemnat - nici nu a existat. Ca și tragediile, multe, prin care trecuseră oamenii din Imperiul Răului (am folosit cu bună știință o expresie a lui Reagan despre Rusia bolșevică). Dacă supraviețuitorii nu au povestit, dacă ascultătorii nu au consemnat, rămâne ca și cum nu s-ar fi întâmplat niciodată, nimic.

Occidentalii vorbesc admirativ despre solidaritatea manifestată de către "populație locală" - nu doar față de concetățeni, dar și de turiștii occidentali.

Futeze! Dar peste tot în lume - nu doar în Thailanda - în momentele de criză: inundații, cutremure de pământ, incendii devastatoare - oamenii se întrajutorează, simțind ei că, împreună, cei care supraviețuiseră, vor... supraviețui mai puțin foarte-greu.

Îmi aduc aminte de cutremurul din 1977, despre care am scris în **Culoarea curcubeului**. Individualiștii, egoiștii români se dovediseră a fi solidari, altruști, devotați altora, mai bătuți de Dumnezeu decât ei. Medicii, șoferii de taxi adevărat, mai cu seamă tineri, au făcut atunci adevărate fapte de eroism transportând răniți la spitale, îngrijindu-i, scormonind în ruine cu mâinile goale, căutând oameni prinși sub dărâmături... Atunci pornisem de la Ion Ladea (Dumnezeu să-l odihnească și pe el, am auzit că a murit), însă cine știe câți alți Ioniladea se manifestaseră ca el.

Lidia Bodea mi-a emailat: a primit Calidorul cu dedicație - expediat de aici în 21 decembrie. Nu speram sa-i parvină atât de... repede.

Vineri 31 decembrie 2004

În Asia de sud-vest : dezastru. Ar e să fie și mai teribil dacă încep molimile. Și, vai, s-au și pornit: din pricina apei devenită nepotabilă; din pricina cadavrelor care continuă să apară din ape (dulci, sărate) și

care nu sunt arse - după tradiția locală - fiindcă turiștii, mii și mii, cer să fie identificați membrii familiilor lor și, de ce nu, transportați în țările de origine. În fine: ploile care au început favorizează multiplicarea țânțarilor - care...

Teribilă dilemă: occidentalii care, în căutarea paradisiului tropical aduceau devize, multe devize au murit laolaltă cu chelnerii, cu feme-ile de menaj, cu grădinarii, cu șoferii - autohtoni. Dar dacă în moarte au fost egalizați, în după-moarte occidentalii turiști supraviețuitori ori trimiși nu permit a) arderea cadavrelor; b) neidentificarea lor - în timp ce băștinașii: a) țin la tradiția lor (arderea cadavrelor, eficace în climatul acela și la... b) prezervarea pământului lor, așa cum a mai rămas după dezastru - dar al lor, pământul...

O consolare: mobilizarea planetară întru ajutorarea țărilor lovite de cataclism. În afară de daruri în natură, în bani - contează și compasiunea, mila cu care oamenii încearcă să aline o părticică din durerea celor loviți. Au crescut vertiginos și contribuțiile statelor - ba chiar întârziata (mental și inimal) Americă a trecut fulgerător în fruntea plutonului, unde-i șade ei bine, ca șefă a clasei... globale: a augumentat contribuția în dolari și a propus crearea unui fel de comitet care să centralizeze toate donațiile - sub conducere americană, firește - și un centru de alertă a tsunami-ilor (?) în Oceanul Indian.

Oricum, Parisul - mai precis: arborii de pe Champs Elysées vor purta doliu.

Se spune că mulți francezi au renunțat la sărbătorirea revelionului - "fiindcă alții nu au nici măcar o cană cu apă" (bună de băut). Nici englezii nu s-au lăsat mai prejos, doar în o zi au colectat, pe stradă sume de bani astronomice.

Iată că omul nu e chiar atât de rău.

În nopțile din urmă - chiar și în zilele...- am dormit mult; și tot obosit sunt. Știu care-i motivul: vârsta.

Începînd de mâine intru în al 70-lea an! De necrezut! Cum de am ajuns până aici? Cum de le-am făcut Manoleștilor, Liicenilor, Blandienelor, Pleșilor, Eugensimionilor, Adameștenelor, Țepenegilor - etc etc, lista riscînd să acopere întreaga literatură română cotidiană - una ca asta: să nu mor? Să nu-mi dispară și hoitul din lumea lor paradiziacă - a literaturii rezistente cu autorizație de la polițiune - cea pe care eu le-o maculam, batjocoream, "injuram", negam?

Ei, uite, încă nu am murit, spre disperarea lui Manolescu: el face crize de isterie (și de prostie) numai când aude numele meu - ca acea spumegație - cu stropi - televizionată: «Goma nu a citit interviul!» [cel cu Ilescu, după Mineriada Sângeroasă, din 13-15 iunie 1900] a cărei cretinitate orbitoare a observat-o doar Dan Petrescu.

E-he, băieți dragi și dragi fete: mai aveți de așteptat.

Tot așteptînd, tot tremurînd (de nerăbdare, de excitaționare) băgați de seamă: mi-ați putea-o lua înainte cu asta, zi-i pe nume: decedatul.

Pe această constatare optimistă închei și eu jurnalul pe 2004.